

Rocznik Statystyczny Województwa Łódzkiego

URZĄD STATYSTYCZNY
W ŁODZI
STATISTICAL OFFICE
IN ŁÓDŹ

Statistical
Yearbook
Łódzkie
Voivodship

2013

ZESPÓŁ REDAKCYJNY
URZĘDU STATYSTYCZNEGO
W ŁODZI

EDITORIAL BOARD
OF STATISTICAL OFFICE
IN ŁÓDŹ

PRZEWODNICZĄCY

PRESIDENT

Piotr Ryszard Cmela

CZŁONKOWIE

MEMBERS

Mariola Chrobot
Edward Bedlechowicz
Ewelina Herman
Anna Jaeschke
Stanisław Kaniewicz
Sławomir Konczak
Włodzimierz Obraniak
Elżbieta Ossowska
Tomasz Piasecki
Jolanta Włodarczyk
Lilianna Wójcik

Tablice statystyczne opracował
zespół pracowników
Urzędu Statystycznego w Łodzi

*The statistical tables were elaborated
by group of workers of
Statistical Office in Łódź*

Redakcja, korekta, tłumaczenie, skład
i grafika komputerowa —
— Łódzki Ośrodek Badań Regionalnych

*Edition, proof-reading, translation,
typesetting and computer graphics —
— Łódzkie Centre for Regional Surveys*

Projekt okładki

Cover design

Lidia Motrenko-Makuch

**Prosimy o podanie źródła
przy publikowaniu danych US**

***When publishing data
please indicate source***

ISSN 0239-7366

Druk: Zakład Wydawnictw Statystycznych, al. Niepodległości 208, 00-925 Warszawa

Nakład 200 egz   Format B-5

Cena zł 25,00

Szanowni Państwo,

Urząd Statystyczny w Łodzi przekazuje Państwu kolejne wydane Rocznika Statystycznego Województwa Łódzkiego – najważniejszej zbiorczej publikacji Urzędu, prezentującej bogaty zestaw informacji statystycznych charakteryzujących poziom życia mieszkańców, potencjał ekonomiczny województwa oraz stan środowiska naturalnego.

Rocznik składa się z obszernego zestawu tablic statystycznych zgrupowanych, jak dotychczas, w 23 działach tematycznych. Każdy z działów poprzedzony został uwagami ogólnymi zawierającymi wyjaśnienia dotyczące terminologii i metodologii. Opracowanie rozpoczynają tablice przeglądowe charakteryzujące województwo łódzkie na tle kraju oraz w latach 2000, 2005-2012. Ilustracją graficzną uzupełniającą danych o wybranych zjawiskach są zamieszczone wykresy.

Obecna edycja publikacji przygotowana została w ujednoliconej dla wszystkich województw formie i wzbogacona o dane dotychczas nieprezentowane, obejmujące m.in. informacje z zakresu opieki nad dzieckiem, wspomagania rodziny, ruchu pasażerów w portach lotniczych, ekologicznych gospodarstw rolnych, łowiectwa, a także wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011 charakteryzujące gospodarstwa domowe.

Poza wydaniem książkowym Rocznik Statystyczny Województwa Łódzkiego dostępny jest na płycie CD oraz na stronie internetowej Urzędu.

Uwagze Czytelników polecam również publikację „Województwo łódzkie 2013 – podregiony, powiaty, gminy”, która stanowi dopełnienie rocznika prezentując dane w przekroju terytorialnym.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego w Łodzi

dr Piotr Ryszard Cmela

Dear Readers,

The Statistical Office in Łódź is pleased to present the new edition of the Statistical Yearbook of the Łódzkie Voivodship - the most important overall publication of the Office, that presents the rich set of statistical information characterizing the living standards of inhabitants and the economic potential of the voivodship as well as state of the environment.

As in the previous years, the Yearbook consists of extensive set of statistical tables grouped in twenty three subject-matter chapters, preceded by the general notes containing terminology and methodology. The review tables containing data on the voivodship on the background of the country in 2000 and 2005-2012 are presented at the beginning of the publication. The information has been supplemented with graphs of selected phenomena.

This year's edition of the publication has been unified for all voivodships as well as enriched with data not presented so far. These new information concern i.a. child care, assistance to families, passenger traffic at airports, organic farms, hunting and the results of the Population and Housing Census 2011 characterizing households.

Beside the book form, The Statistical Yearbook of the Łódzkie Voivodship has been prepared on CD and on the website of the Statistical Office.

I would like to recommend you the publication titled "Łódzkie Voivodship 2012 – subregions, powiats, gminas", which constitutes the supplemental volume containing data in territorial division.

Director
of the Statistical Office in Łódź

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized 'P' followed by a cursive 'R' and 'C'.

Piotr Ryszard Cmela, Ph.D.

SPIS RZECZY

Przedmowa .....
Spis tablic i wykresów .....
Objaśnienia znaków umownych. Skróty .....
Uwagi ogólne .....

TABLICE PRZEGLĄDOWE

I. Województwo na tle kraju w 2012 r. ....
II. Ważniejsze dane o województwie (2000, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012) .....

DZIAŁY

I. Geografia .....
II. Stan i ochrona środowiska .....
III. Podział administracyjny i samorząd terytorialny .....
IV. Bezpieczeństwo publiczne. Wymiar sprawiedliwości .....
V. Ludność. Wyznania religijne .....
VI. Rynek pracy .....
VII. Wynagrodzenia. Świadczenia z ubez- pieczeń społecznych .....
VIII. Budżety gospodarstw domowych .....
IX. Infrastruktura komunalna. Mieszkania ..
X. Edukacja i wychowanie .....
XI. Ochrona zdrowia i pomoc społeczna ....
XII. Kultura. Turystyka. Sport .....
XIII. Nauka i technika. Społeczeństwo informacyjne .....
XIV. Ceny .....
XV. Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo .....
XVI. Przemysł i budownictwo .....
XVII. Transport i łączność .....
XVIII. Handel i gastronomia .....
XIX. Finanse przedsiębiorstw .....
XX. Finanse publiczne .....
XXI. Inwestycje. Środki trwałe .....
XXII. Rachunki regionalne .....
XXIII. Prywatyzacja. Podmioty gospodarki narodowej .....

CONTENTS

	Strona Page
<i>Preface</i>	3— 4
<i>List of tables and graphs</i>	6—23
<i>Symbols. Abbreviations</i>	24—25
<i>General notes</i>	26—30

REVIEW TABLES

<i>Voivodship on the background of the country in 2012</i>	31— 37
<i>Major data on the voivodship (2000, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012)</i>	38— 57

CHAPTERS

<i>Geography</i>	58— 59
<i>Environmental protection</i>	60— 80
<i>Administrative division and territorial self-government</i>	81— 86
<i>Public safety. Justice</i>	87— 96
<i>Population. Religious denominations</i>	97—130
<i>Labour market</i>	131—164
<i>Wages and salaries. Social security benefits</i>	165—178
<i>Household budgets</i>	179—186
<i>Municipal infrastructure. Dwellings</i>	187—201
<i>Education</i>	202—241
<i>Health care and social welfare</i>	242—256
<i>Culture. Tourism. Sport</i>	257—273
<i>Science and technology. Information society</i>	274—289
<i>Prices</i>	290—294
<i>Agriculture, hunting and forestry</i>	295—325
<i>Industry and construction</i>	326—342
<i>Transport and communications</i>	343—351
<i>Trade and catering</i>	352—357
<i>Finances of enterprises</i>	358—370
<i>Public finance</i>	371—378
<i>Investments. Fixed assets</i>	379—386
<i>Regional accounts</i>	387—391
<i>Privatization. Entities of the national economy</i>	392—401

SPIS TABLIC I WYKRESÓW LIST OF TABLES AND GRAPHS

		Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ I. GEOGRAFIA	CHAPTER I. GEOGRAPHY		
Położenie geograficzne województwa	<i>Geographic location of the voivodship .....</i>	1	58
Powierzchnia i granice w 2012 r.	<i>Area and borders in 2012 .....</i>	2	58
Układ pionowy powierzchni	<i>Elevations .....</i>	3	58
Większe sztuczne zbiorniki i stopnie wodne	<i>Major artificial reservoirs and falls .....</i>	4	59
Temperatury powietrza	<i>Air temperature .....</i>	5	59
Opady atmosferyczne, prędkość wiatru, uśłonecznienie i zachmurzenie	<i>Atmospheric precipitation, wind velocity, insolation and cloudiness .....</i>	6	59
DZIAŁ II. STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA	CHAPTER II. ENVIRONMENTAL PROTECTION		
Uwagi ogólne	<i>General notes .....</i>	x	60
Stan geodezyjny, kierunki i zmiany w wykorzystaniu powierzchni województwa (2005, 2010, 2013)	<i>Geodesic status, directions and changes of voivodship land use (2005, 2010, 2013) .....</i>	1 (7)	66
Grunty rolne wyłączone na cele nierolnicze i leśne na cele nieleśne (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Agricultural land designated for non-agricultural purposes and forest land designated for non- -forest purposes (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	2 (8)	67
Grunty zdewastowane i zdegradowane wymaga- jące rekultywacji i zagospodarowania oraz grunty zrekultywowane i zagospodarowane (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Devastated and degraded land requiring reclamation and management as well as reclaimed and managed land (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	3 (9)	67
Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Water withdrawal for needs of the national economy and population (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	4 (10)	68
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Water consumption for needs of the national economy and population (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	5 (11)	68
Powierzchnia i pobór wody do nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania stawów rybnych (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Area and water withdrawal for irrigation in agriculture and forestry as well as water for filling up fish ponds (2005, 2010, 2011, 2012) ...</i>	6 (12)	69
Jakość wody z wodociągów dostarczanej ludności do spożycia w 2012 r.	<i>Quality of water supplied to the population for consumption from waterworks in 2012 .....</i>	7 (13)	69
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowa- dzone do wód lub do ziemi (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Industrial and municipal waste water dis- charged into waters or into the ground (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	8 (14)	70
Zakłady odprowadzające ścieki według miejsca odprowadzania oraz wyposażenia w oczyszczalnie ścieków (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Plants discharging wastewater by place of discharge and wastewater treatment plants possessed (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	9 (15)	70
Oczyszczalnie ścieków (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Wastewater treatment plants (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	10 (16)	71
Emisja i redukcja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza (2005, 2010, 2011, 2012) ...	<i>Emission and reduction of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	11 (17)	72
Urządzenia do redukcji zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Air pollution reduction systems in plants of significant nuisance to air quality (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	12 (18)	73

	Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ II. STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA (dok.)	CHAPTER II. ENVIRONMENTAL PROTECTION (cont.)	
Odpady wytworzone i dotychczas składowane (nagromadzone) oraz tereny ich składowania [2005, 2010, 2011, 2012]	<i>Waste generated and landfilled up to now (accumulated) as well as their storage yards areas [2005, 2010, 2011, 2012] .....</i>	13 (19) 74
Odpady według rodzajów w 2012 r.	<i>Waste by type in 2012 .....</i>	14 (20) 75
Powierzchnia o szczególnych walorach przy- rodniczych prawnie chroniona (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Legally protected areas possessing unique en- vironmental value (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	15 (21) 75
Kampinoski Park Narodowy (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Kampinoski National Park (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	16 (22) 76
Rezerваты przyrody (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Nature reserves (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	17 (23) 76
Parki krajobrazowe (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Landscape parks (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	18 (24) 77
Pomniki przyrody (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Monuments of nature (2005, 2010, 2011, 2012) ..</i>	19 (25) 77
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej (ceny bieżące) [2005, 2010, 2011, 2012]	<i>Outlays on fixed assets in environmental protection and water management (current prices) [2005, 2010, 2011, 2012] .....</i>	20 (26) 78
Efekty rzeczowe uzyskane w wyniku przekaza- nia do użytku inwestycji ochrony środowiska i gospodarki wodnej (2005, 2010, 2011, 2012) ..	<i>Tangible effects of investments in environ- mental protection and water management (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	21 (27) 79
Kierunki finansowania z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Financing directions of the Voivodship Environmental Protection and Water Management Funds (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	22 (28) 80
Wpływy z opłat i kar na fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Receipts from fees and fines for environmental protection and water management funds (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	23 (29) 80
DZIAŁ III. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY I SAMORZĄD TERYTORIALNY	CHAPTER III. ADMINISTRATIVE DIVISION AND TERRITORIAL SELF-GOVERNMENT	
Uwagi ogólne	<i>General notes .....</i>	x 81
Jednostki administracyjne województwa (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Administrative units of voivodship (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	1 (30) 83
Gminy w 2012 r.	<i>Gminas in 2012 .....</i>	2 (31) 83
Powiaty i miasta na prawach powiatu w 2012 r.	<i>Powiats and cities with powiat status in 2012 .....</i>	3 (32) 84
Radni organów jednostek samorządu terytorial- nego w 2012 r.	<i>Councillors of organs of local self-government entities in 2012 .....</i>	4 (33) 84
Zatrudnienie i wynagrodzenia w administracji publicznej (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Paid employment, wages and salaries in the public administration (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	5 (34) 86
DZIAŁ IV. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI	CHAPTER IV. PUBLIC SAFETY. JUSTICE	
Uwagi ogólne	<i>General notes .....</i>	x 87
Przestępstwa stwierdzone przez Policję i pro- kuraturę w zakończonych postępowaniach przygotowawczych (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Ascertained crimes by the Police and prosecutor's office in completed preparatory proceedings (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	1 (35) 90
Wskaźniki wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję i prokuraturę (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Rates of detectability of delinquens in ascertained crimes by the Police and prosecutor's office (2005, 2010, 2011, 2012) ....</i>	2 (36) 92

		Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ IV. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI (dok.)	CHAPTER IV. PUBLIC SAFETY. JUSTICE (cont.)		
Wpływ spraw do sądów powszechnych (2005, 2010, 2011, 2012).....	<i>Incoming cases in the common courts (2005, 2010, 2011, 2012).....</i>	3 (37)	93
Wpływ spraw do sądów powszechnych w 2012 r.	<i>Incoming cases in the common courts in 2012 ....</i>	4 (38)	94
Dorośli skazani prawomocnie przez sądy powszechne za przestępstwa ścigane z oskarżenia publicznego (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Adults validly sentenced by common courts for crimes prosecuted by public accusation (2005, 2010, 2011, 2012).....</i>	5 (39)	95
Załatwione sprawy rodzinne (2005, 2010, 2011, 2012).....	<i>Resolved family cases (2005, 2010, 2011, 2012).....</i>	6 (40)	95
Sprawy rodzinne załatwione w 2012 r.	<i>Family cases resolved in 2012.....</i>	7 (41)	96
Podmioty w krajowym rejestrze sądowym (2005, 2010, 2011, 2012).....	<i>Entities in the national judicial register (2005, 2010, 2011, 2012).....</i>	8 (42)	96
DZIAŁ V. LUDNOŚĆ. WYZNANIA RELIGIJNE	CHAPTER V. POPULATION. RELIGIOUS DENOMINATIONS		
Uwagi ogólne.....	<i>General notes .....</i>	x	97
Ludność (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Population (2005, 2010, 2011, 2012).....</i>	1 (43)	102
Ludność w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Working and non-working age population (2005, 2010, 2011, 2012).....</i>	2 (44)	102
Ludność według płci i wieku (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Population by sex and age (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	3 (45)	103
Miasta i ludność w miastach (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Towns and urban population (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	4 (46)	104
Gminy zamieszkałe przez ludność wiejską (2005, 2010, 2011, 2012).....	<i>Gminas and rural population (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	5 (47)	104
Mediana wieku ludności według płci (2005, 2010, 2011, 2012).....	<i>Median population age by sex (2005, 2010, 2011, 2012).....</i>	6 (48)	104
Ludność w wieku 15 lat i więcej według stanu cywilnego faktycznego (2002, 2011).....	<i>Population aged 15 and more by de facto marital status (2002, 2011).....</i>	7 (49)	105
Ludność w wieku 13 lat i więcej według poziomu wykształcenia (2002, 2011).....	<i>Population aged 13 and more by educational level (2002, 2011).....</i>	8 (50)	106
Ludność według struktury identyfikacji narodowo-etnicznych w 2011 r.	<i>Population by structure of national-ethnic identity in 2011.....</i>	9 (51)	106
Ludność według głównego źródła utrzymania (2002, 2011).....	<i>Population by main source of maintenance (2002, 2011) .....</i>	10 (52)	107
Gospodarstwa domowe według liczby osób (2002, 2011)	<i>Households by number of persons (2002, 2011)..</i>	11 (53)	108
Gospodarstwa domowe według składu rodzinnego (2002, 2011).....	<i>Households by family composition (2002, 2011)</i>	12 (54)	108
Osoby niepełnosprawne (2002, 2011)	<i>Disabled persons (2002, 2011).....</i>	13 (55)	108
Ruch naturalny ludności (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Vital statistics (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	14 (56)	109
Małżeństwa zawarte i rozwiązane (2005, 2010, 2011, 2012).....	<i>Marriages contracted and dissolved (2005, 2010, 2011, 2012).....</i>	15 (57)	110
Małżeństwa zawarte w 2012 r. według wieku nowożeńców	<i>Marriages by age of bridegrooms and brides contracted in 2012 .....</i>	16 (58)	110
Małżeństwa zawarte w 2012 r. według poprzedniego stanu cywilnego nowożeńców	<i>Marriages by previous marital status of bridegrooms and brides contracted in 2012 .....</i>	17 (59)	113

		Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ V. LUDNOŚĆ. WYZNANIA RELIGIJNE (dok.)	CHAPTER V. POPULATION. RELIGIOUS DENOMINATIONS (cont.)		
Małżeństwa wyznaniowe (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Church or religious marriages (2005, 2010, 2011, 2012).....</i>	18 (60)	113
Separacje orzeczone w 2012 r. według wieku małżonków w momencie wniesienia powództwa	<i>Separations in 2012 by age of spouses at the moment of filling petition for separation.....</i>	19 (61)	114
Rozwody w 2012 r. według wieku małżonków w momencie wniesienia powództwa	<i>Divorces in 2012 by age of spouses at the moment of filling petition for divorce.....</i>	20 (62)	115
Rozwody według liczby małoletnich dzieci w małżeństwie (2005, 2010, 2011, 2012).....	<i>Divorces by the number of underage children in the marriage (2005, 2010, 2011, 2012).....</i>	21 (63)	116
Urodzenia (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Births (2005, 2010, 2011, 2012).....</i>	22 (64)	117
Urodzenia żywe według kolejności urodzenia dziecka oraz wieku matki (2005, 2010, 2011, 2012).....	<i>Live births by birth order and age of mother (2005, 2010, 2011, 2012).....</i>	23 (65)	118
Płodność kobiet i współczynniki reprodukcji ludności (2005, 2010, 2011, 2012).....	<i>Female fertility and reproduction rates of population (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	24 (66)	119
Zgony według płci i wieku zmarłych (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Deaths by sex and age of deceased (2005, 2010, 2011, 2012).....</i>	25 (67)	119
Zgony według przyczyn (2005, 2010, 2011)	<i>Deaths by causes (2005, 2010, 2011) .....</i>	26 (68)	121
Zgony niemowląt według płci i wieku (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Infant deaths by sex and age (2005, 2010, 2011, 2012).....</i>	27 (69)	123
Zgony niemowląt według przyczyn (2005, 2010, 2011)	<i>Infant deaths by causes (2005, 2010, 2011) .....</i>	28 (70)	124
Zamachy samobójcze zarejestrowane przez Policję (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Suicides registered by the Police (2005, 2010, 2011, 2012).....</i>	29 (71)	125
Przeciętne dalsze trwanie życia (2005, 2010, 2011, 2012).....	<i>Life expectancy (2005, 2010, 2011, 2012).....</i>	30 (72)	125
Migracje wewnętrzne i zagraniczne ludności na pobyt stały (2005, 2010, 2011, 2012).....	<i>Internal and international migration of population for permanent residence (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	31 (73)	126
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według kierunków (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Internal migration of population for permanent residence by direction (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	32 (74)	127
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według płci i wieku migrantów (2005, 2010, 2011, 2012).....	<i>Internal migration of population for permanent residence by sex and age of migrants (2005, 2010, 2011, 2012).....</i>	33 (75)	128
Migracje zagraniczne ludności na pobyt stały według płci i wieku migrantów (2005, 2010, 2011, 2012).....	<i>International migration of population for permanent residence by sex and age of migrants (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	34 (76)	129
Niektóre wyznania religijne (2011, 2012)	<i>Selected religious denominations (2011, 2012) ...</i>	35 (77)	130
DZIAŁ VI. RYNEK PRACY	CHAPTER VI. LABOUR MARKET		
Uwagi ogólne.....	<i>General notes .....</i>	x	131
Aktywność ekonomiczna ludności	Economic activity of the population		
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej - na podstawie BAEL (2010, 2011, 2012)	<i>Economic activity of the population aged 15 and more - on the LFS basis (2010, 2011, 2012) .....</i>	1 (78)	140
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej według wieku oraz poziomu wykształcenia w IV kwartale 2012 r. - na podstawie BAEL	<i>Economic activity of the population aged 15 and more by age and educational level in IV quarter 2012 - on the LFS basis .....</i>	2 (79)	141

		Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ VI. RYNEK PRACY (cd.)	CHAPTER VI. LABOUR MARKET (cont.)		
Pracujący	Employment		
Pracujący (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Employed persons (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	3 (80)	142
Pracujący według statusu zatrudnienia (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Employed persons by employment status (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	4 (81)	143
Przeciętne zatrudnienie (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Average paid employment (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	5 (82)	144
Pełnozatrudnieni i niepełnozatrudnieni (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Full- and part-time paid employment (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	6 (83)	145
Przyjęcia do pracy (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Hires (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	7 (84)	146
Zwolnienia z pracy (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Terminations (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	8 (85)	147
Absolwenci szkół wyższych, zawodowych i liceów ogólnokształcących, którzy podjęli pracę po raz pierwszy (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>The graduates of tertiary schools, leavers of vocational and secondary schools starting work for the first time (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	9 (86)	149
Miejsca pracy wolne, nowo utworzone i zlikwidowane w 2012 r.	<i>Job vacancies, newly created and liquidated job in 2012 .....</i>	10 (87)	150
Bezrobocie	Unemployment		
Bezrobotni zarejestrowani, stopa bezrobocia oraz oferty pracy (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Registered unemployed persons, unemployment rate as well as job offers (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	11 (88)	151
Bezrobotni nowo zarejestrowani i wyrejestrowani (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Newly registered unemployed persons and persons removed from unemployment rolls (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	12 (89)	152
Bezrobotni zarejestrowani według wieku, poziomu wykształcenia, czasu pozostawania bez pracy oraz stażu pracy (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Registered unemployed persons by age, educational level, duration of unemployment and work seniority (2005, 2010, 2011, 2012) ....</i>	13 (90)	152
Bezrobotni zarejestrowani korzystający z aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu oraz oferty pracy (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Registered unemployed persons benefiting from labour market programme as well as job offers (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	14 (91)	154
Wydatki Funduszu Pracy (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Expenditures of Labour Fund (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	15 (92)	154
Warunki pracy	Work conditions		
Poszkodowani w wypadkach przy pracy (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie) [2005, 2010, 2011, 2012]	<i>Persons injured in accidents at work (excluding private farms in agriculture) [2005, 2010, 2011, 2012] .....</i>	16 (93)	155
Wypadki i przyczyny wypadków przy pracy (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie) [2005, 2010, 2011, 2012]	<i>Contact-mode of injury and causes of accidents at work (excluding private farms in agriculture) [2005, 2010, 2011, 2012] .....</i>	17 (94)	157
Poszkodowani w wypadkach przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Persons injured in accidents at work on private farms in agriculture (2005, 2010, 2011, 2012) ...</i>	18 (95)	159
Zatrudnieni w warunkach zagrożenia (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Persons working in hazardous conditions (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	19 (96)	159
Zatrudnieni na stanowiskach pracy, dla których dokonano oceny ryzyka zawodowego w 2012 r.	<i>Paid employees on position for which evaluation of occupational risk was done in 2012 .....</i>	20 (97)	161
Choroby zawodowe (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Occupational diseases (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	21 (98)	162

	Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ VI. RYNEK PRACY (dok.)	CHAPTER VI. LABOUR MARKET (cont.)	
Warunki pracy (dok.)	Work conditions (cont.)	
Korzystający ze świadczeń z tytułu pracy w warunkach szkodliwych dla zdrowia i uciążliwych (2005, 2010, 2011, 2012).....	Persons receiving benefits for work in harmful and strenuous conditions (2005, 2010, 2011, 2012)	22 (99) 163
Świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (2005, 2010, 2011, 2012)	Occupational accidents and occupational diseases benefits (2005, 2010, 2011, 2012)	23 (100) 164
DZIAŁ VII. WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH	CHAPTER VII. WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS	
Uwagi ogólne.....	General notes	x 165
Wynagrodzenia	Wages and salaries	
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto (2005, 2010, 2011, 2012).....	Average monthly gross wages and salaries (2005, 2010, 2011, 2012).....	1 (101) 168
Zatrudnieni według wysokości wynagrodzenia brutto za październik 2012 r.	Paid employment by amount of gross wages and salaries for October 2012	2 (102) 169
Zatrudnieni oraz przeciętne wynagrodzenia brutto według grup zawodów wykonywanych za październik 2012 r.	Paid employment and average gross wages and salaries by performed occupational groups for October 2012	3 (103) 171
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto za październik 2012 r.	Average monthly gross wages and salaries for October 2012	4 (104) 174
Miesięczne wynagrodzenia brutto najwyższe (decyle) w grupach decylowych pracowników zatrudnionych według wielkich grup zawodów wykonywanych za październik 2012 r.	Decile earnings (the upper limits of gross wages and salaries received by decile) paid employment by great occupational groups for October 2012	5 (105) 176
Świadczenia z ubezpieczeń społecznych	Social security benefits	
Emeryci i renciści (2005, 2010, 2011, 2012)	Retirees and pensioners (2005, 2010, 2011, 2012)	6 (106) 177
Świadczenia emerytalne i rentowe brutto (2005, 2010, 2011, 2012).....	Gross retirement pay and pension benefits (2005, 2010, 2011, 2012).....	7 (107) 178
DZIAŁ VIII. BUDŻETY GOSPODARSTW DOMOWYCH	CHAPTER VIII. HOUSEHOLD BUDGETS	
Uwagi ogólne.....	General notes	x 179
Gospodarstwa domowe (2005, 2010, 2011, 2012)	Households (2005, 2010, 2011, 2012).....	1 (108) 183
Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2011, 2012).....	Average monthly per capita available income of households (2005, 2010, 2011, 2012).....	2 (109) 183
Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2011, 2012)	Average monthly per capita expenditures of households (2005, 2010, 2011, 2012).....	3 (110) 184
Przeciętne miesięczne spożycie niektórych artykułów żywnościowych na 1 osobę w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2011, 2012)	Average monthly per capita consumption of selected foodstuffs of households (2005, 2010, 2011, 2012).....	4 (111) 184
Gospodarstwa domowe wyposażone w niektóre przedmioty trwałego użytkowania (2005, 2010, 2011, 2012).....	Households furnished with selected durable goods (2005, 2010, 2011, 2012)	5 (112) 185
Wskaźniki zagrożenia ubóstwem w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2011, 2012)	At-risk of poverty rates in households (2005, 2010, 2011, 2012).....	6 (113) 186

	Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ IX. INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA	CHAPTER IX. MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS	
Uwagi ogólne.....	General notes	x 187
Infrastruktura komunalna	Municipal infrastructure	
Wodociągi i kanalizacja (2010, 2011, 2012)	Water supply and sewerage systems (2010, 2011, 2012).....	1 (114) 192
Odbiorcy oraz zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2011, 2012).....	Consumers and consumption of electricity in households (2005, 2010, 2011, 2012).....	2 (115) 193
Sieć gazowa oraz odbiorcy i zużycie gazu z sieci w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2011, 2012).....	Gas supply system as well as consumers and consumption of gas from gas supply system in households (2005, 2010, 2011, 2012).....	3 (116) 193
Ogrzewnictwo (2005, 2010, 2011, 2012)	House-heating (2005, 2010, 2011, 2012).....	4 (117) 194
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej (2005, 2010, 2011, 2012).....	Population using water supply, sewerage and gas supply systems (2005, 2010, 2011, 2012).....	5 (118) 194
Odpady komunalne (2005, 2010, 2011, 2012).....	Municipal waste (2005, 2010, 2011, 2012)	6 (119) 195
Nieczystości ciekłe (2005, 2010, 2011, 2012).....	Liquid waste (2005, 2010, 2011, 2012).....	7 (120) 195
Składowiska odpadów komunalnych (2005, 2010, 2011, 2012).....	Landfill sites with municipal waste (2005, 2010, 2011, 2012).....	8 (121) 196
Komunikacja miejska (2005, 2010, 2011, 2012) ...	Urban transport (2005, 2010, 2011, 2012)	9 (122) 196
Tereny zieleni ogólnodostępnej i osiedlowej (2005, 2010, 2011, 2012).....	Generally accessible and estate area green belts (2005, 2010, 2011, 2012)	10 (123) 197
Mieszkania	Dwellings	
Zasoby mieszkaniowe (2005, 2010, 2011, 2012).....	Dwelling stocks (2005, 2010, 2011, 2012)	11 (124) 197
Mieszkania w zasobach mieszkaniowych wyposażone w instalacje (2005, 2010, 2011, 2012)	Dwellings in dwelling stocks fitted with installations (2005, 2010, 2011, 2012)	12 (125) 198
Dodatki mieszkaniowe wypłacone w 2012 r.	Housing allowances paid out in 2012	13 (126) 198
Gospodarka gruntami pod budownictwo mieszkaniowe (2005, 2010, 2011, 2012)	Administration of grounds for dwelling construction (2005, 2010, 2011, 2012).....	14 (127) 199
Mieszkania, których budowę rozpoczęto (2005, 2010, 2011, 2012)	Dwellings in which construction has begun (2005, 2010, 2011, 2012).....	15 (128) 200
Mieszkania oddane do użytkowania (2005, 2010, 2011, 2012).....	Dwellings completed (2005, 2010, 2011, 2012) ...	16 (129) 200
Mieszkania oddane do użytkowania według liczby izb (2005, 2010, 2011, 2012)	Dwellings completed by number of rooms (2005, 2010, 2011, 2012).....	17 (130) 201
DZIAŁ X. EDUKACJA I WYCHOWANIE	CHAPTER X. EDUCATION	
Uwagi ogólne.....	General notes	x 202
Edukacja według szczebli kształcenia (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13).....	Education by level (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13).....	1 (131) 207
Szkoły według organów prowadzących (2011/12, 2012/13)	Schools by school governing authority (2011/12, 2012/13).....	2 (132) 210
Uczniowie według grup wieku (2010/11, 2011/12, 2012/13).....	Pupils and students by age groups (2010/11, 2011/12, 2012/13).....	3 (133) 213

	Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ X. EDUKACJA I WYCHOWANIE (cd.)	CHAPTER X. EDUCATION (cont.)	
Współczynnik skolaryzacji (2011/12, 2012/13)	<i>Enrolment rate (2011/12, 2012/13) .....</i>	4 (134) 213
Komputery w szkołach dla dzieci i młodzieży oraz policealnych (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13).....	<i>Personal computers in schools for children and youth and in post-secondary schools (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13).....</i>	5 (135) 214
Uczący się języków obcych w szkołach dla dzieci i młodzieży oraz policealnych (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13).....	<i>Pupils and students studying foreign languages in schools for children and youth and in post-secondary schools (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13).....</i>	6 (136) 215
Uczący się języków obcych w szkołach dla dorosłych (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13)	<i>Pupils and students studying foreign languages in schools for adults (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13).....</i>	7 (137) 217
Kształcenie osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13)	<i>Education for people with special educational needs (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13) ...</i>	8 (138) 218
Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii i ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Special educational centres, youth educational centres, youth social therapy centres and rehabilitation-education centres (2005, 2010, 2011, 2012).....</i>	9 (139) 219
Wychowanie pozaszkolne (2005, 2010, 2011, 2012).....	<i>Extracurricular education (2005, 2010, 2011, 2012).....</i>	10 (140) 220
Szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13].....	<i>Primary schools for children and youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13].....</i>	11 (141) 221
Gimnazja dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13].....	<i>Lower secondary schools for children and youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13].....</i>	12 (142) 222
Zasadnicze szkoły zawodowe dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13].....	<i>Basic vocational schools for youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13].....</i>	13 (143) 223
Uczniowie i absolwenci zasadniczych szkół zawodowych dla młodzieży (bez szkół specjalnych) według grup kierunków kształcenia [2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13].....	<i>Students and graduates of basic vocational schools for youth (excluding special schools) by fields of education [2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13].....</i>	14 (144) 223
Licea ogólnokształcące dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13].....	<i>General secondary schools for youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13].....</i>	15 (145) 224
Licea profilowane dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13].....	<i>Specialized secondary schools for youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13].....</i>	16 (146) 224
Technika dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13]	<i>Technical secondary schools for youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13].....</i>	17 (147) 224
Uczniowie i absolwenci techników dla młodzieży (bez szkół specjalnych) według grup kierunków kształcenia [2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13].....	<i>Students and graduates of technical secondary schools for youth (excluding special schools) by fields of education [2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13].....</i>	18 (148) 225
Szkoły artystyczne dla dzieci i młodzieży (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13).....	<i>Level art schools for children and youth (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13).....</i>	19 (149) 226
Szkoły policealne (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13]	<i>Post-secondary schools (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13].....</i>	20 (150) 226
Uczniowie i absolwenci szkół policealnych (bez szkół specjalnych) według grup kierunków kształcenia [2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13].....	<i>Students and graduates of post-secondary schools (excluding special schools) by fields of education [2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13].....</i>	21 (151) 227

	Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ X. EDUKACJA I WYCHOWANIE (dok.)	CHAPTER X. EDUCATION (cont.)	
Szkoły dla dorosłych (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13).....	<i>Schools for adults (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13) .....</i>	22 (152) 228
Szkoły specjalne w roku szkolnym 2012/13.....	<i>Special schools in school year 2012/13 .....</i>	23 (153) 229
Internaty i bursy szkół dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13]	<i>Boarding-schools and dormitories for children and youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13] .....</i>	24 (154) 230
Szkoły wyższe (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13)	<i>Higher education institutions (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13) .....</i>	25 (155) 230
Studenci i absolwenci szkół wyższych (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13).....	<i>Students and graduates of higher education institutions (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13) .....</i>	26 (156) 231
Filie, zamiejscowe podstawowe jednostki organizacyjne oraz zamiejscowe ośrodki dydaktyczne szkół wyższych (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13).....	<i>Branches sections, basic organizational units in another location as well teaching centres in another location of higher education (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13) .....</i>	27 (157) 231
Domy i stołówki studenckie (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13).....	<i>Student dormitories and canteens (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13) .....</i>	28 (158) 232
Studenci szkół wyższych według form studiów i typów szkół (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13)	<i>Students of higher education institutions by study forms and type of schools (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13) .....</i>	29 (159) 233
Absolwenci szkół wyższych według form studiów i typów szkół (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13).....	<i>Graduates of higher education institutions by study forms and type of schools (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13) .....</i>	30 (160) 234
Cudzoziemcy — studenci i absolwenci według form studiów i typów szkół (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13).....	<i>Foreigners — students and graduates by study forms and type of schools (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13).....</i>	31 (161) 235
Studenci szkół wyższych otrzymujący stypendia (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13).....	<i>Students of higher education institutions receiving scholarships (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13).....</i>	32 (162) 236
Nauczyciele akademicki w szkołach wyższych (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13).....	<i>Academic teachers in higher education (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13) .....</i>	33 (163) 237
Studia podyplomowe i doktoranckie (2010/11, 2011/12, 2012/13).....	<i>Postgraduate and doctoral studies (2010/11, 2011/12, 2012/13).....</i>	34 (164) 238
Studia podyplomowe według grup kierunków kształcenia (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13)	<i>Postgraduate studies by fields of education (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13) .....</i>	35 (165) 239
Studia doktoranckie według dziedzin nauki (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13).....	<i>Doctoral studies by fields of science (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13) .....</i>	36 (166) 240
Wychowanie przedszkolne (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13).....	<i>Pre-primary education (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13).....</i>	37 (167) 241
DZIAŁ XI. OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA	CHAPTER XI. HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE	
Uwagi ogólne.....	<i>General notes .....</i>	x 242
Pracownicy medyczni w 2012 r.....	<i>Medical personnel in 2012 .....</i>	1 (168) 247
Lekarze specjaliści w 2012 r.	<i>Doctors specialists in 2012 .....</i>	2 (169) 247
Ambulatoryjna opieka zdrowotna w 2012 r.	<i>Out-patient health care in 2012.....</i>	3 (170) 248
Stacjonarna opieka zdrowotna w 2012 r.	<i>In-patient health care in 2012.....</i>	4 (171) 249
Szpitala ogólne w 2012 r.	<i>General hospitals in 2012 .....</i>	5 (172) 250
Ratownictwo medyczne i pomoc doraźna (2005, 2010, 2011, 2012).....	<i>Emergency medical services and first-aid (2005, 2010, 2011, 2012).....</i>	6 (173) 251

	Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ XI. OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA (dok.)	CHAPTER XI. HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE (cont.)	
Apteki ogólnodostępne i punkty apteczne (2005, 2010, 2011, 2012).....	Generally available pharmacies and pharmaceutical outlets (2005, 2010, 2011, 2012)	7 (174) 251
Krwiodawstwo (2005, 2010, 2011, 2012).....	Blood donation (2005, 2010, 2011, 2012)	8 (175) 252
Zachorowania na niektóre choroby zakaźne i zatrucia (2005, 2010, 2011, 2012)	Incidence of infectious diseases and poisonings (2005, 2010, 2011, 2012).....	9 (176) 252
Żłobki i kluby dziecięce (2005, 2010, 2011, 2012)	Nurseries and children's clubs (2005, 2010, 2011, 2012).....	10 (177) 253
Placówki wsparcia dziennego (2005, 2010, 2011, 2012)	Day-support centres (2005, 2010, 2011, 2012)....	11 (178) 254
Rodzinna piecza zastępcza (2005, 2010, 2011, 2012)	Family foster care (2005, 2010, 2011, 2012).....	12 (179) 254
Instytucjonalna piecza zastępcza (2005, 2010, 2011, 2012)	Institutional foster care (2005, 2010, 2011, 2012)	13 (180) 254
Pomoc społeczna stacjonarna (2005, 2010, 2011, 2012)	Stationary social welfare (2005, 2010, 2011, 2012)	14 (181) 255
Placówki stacjonarnej pomocy społecznej według grup mieszkańców (2005, 2010, 2011, 2012)	Stationary social welfare facilities by groups of residents (2005, 2010, 2011, 2012)	15 (182) 255
Świadczenia pomocy społecznej (2005, 2010, 2011, 2012)	Social assistance benefits (2005, 2010, 2011, 2012)	16 (183) 256
DZIAŁ XII. KULTURA. TURYSTYKA. SPORT	CHAPTER XII. CULTURE. TOURISM. SPORT	
Uwagi ogólne.....	General notes	x 257
Kultura	Culture	
Książki i broszury wydane (2005, 2010, 2011, 2012)	Books and pamphlets published (2005, 2010, 2011, 2012)	1 (184) 260
Gazety i czasopisma wydane (2005, 2010, 2011, 2012)	Newspapers and magazines published (2005, 2010, 2011, 2012).....	2 (185) 260
Biblioteki publiczne (z filiami) [2005, 2010, 2011, 2012].....	Public libraries (with branches) [2005, 2010, 2011, 2012].....	3 (186) 261
Muzea (2005, 2010, 2011, 2012).....	Museums (2005, 2010, 2011, 2012)	4 (187) 262
Instytucje paramuzealne (2005, 2010, 2011, 2012)	Museum-related institutions (2005, 2010, 2011, 2012)	5 (188) 262
Galerie sztuki (2005, 2010, 2011, 2012)	Art galleries (2005, 2010, 2011, 2012).....	6 (189) 263
Teatry, instytucje muzyczne, przedsiębiorstwa estradowe (2005, 2010, 2011, 2012)	Theatres, music institutions, entertainment enterprises (2005, 2010, 2011, 2012)	7 (190) 263
Domy i ośrodki kultury, kluby, świetlice (2005, 2009, 2011, 2012)	Cultural centres and establishments, clubs, community (2005, 2009, 2011, 2012).....	8 (191) 264
Kina stałe (2005, 2010, 2011, 2012).....	Fixed cinemas (2005, 2010, 2011, 2012).....	9 (192) 265
Abonenci telewizji kablowej (2005, 2010, 2011, 2012).....	Cable television subscribers (2005, 2010, 2011, 2012).....	10 (193) 265
Abonenci radiowi i telewizyjni (2005, 2010, 2011, 2012).....	Radio and television subscribers (2005, 2010, 2011, 2012).....	11 (194) 265
Turystyka	Tourism	
Baza noclegowa turystyki (2005, 2010, 2011, 2012).....	Tourist accommodation establishments (2005, 2010, 2011, 2012).....	12 (195) 266
Turyści zagraniczni korzystający z bazy noclegowej turystyki (2005, 2010, 2011, 2012)...	Foreign tourists accommodated in tourist accommodation establishments (2005, 2010, 2011, 2012).....	13 (196) 268

	Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ XII. KULTURA. TURYSTYKA. SPORT (dok.)	CHAPTER XII. CULTURE. TOURISM. SPORT (cont.)	
Turystyka (dok.)	Tourism (dok.)	
Wykorzystanie bazy noclegowej turystyki (2005, 2010, 2011, 2012).....	Occupancy in tourist accommodation establishments (2005, 2010, 2011, 2012)	14 (197) 269
Placówki gastronomiczne w bazie noclegowej turystyki (2005, 2010, 2011, 2012).....	Catering establishments in tourist accommodation establishments (2005, 2010, 2011, 2012).....	15 (198) 269
Hotele według kategorii (2005, 2010, 2011, 2012).....	Hotels by category (2005, 2010, 2011, 2012)	16 (199) 270
Sport	Sport	
Organizacje kultury fizycznej i kluby sportowe (2006, 2010, 2012)	Physical education organizations and sports clubs (2006, 2010, 2012)	17 (200) 271
Wybrane dziedziny i rodzaje sportu w klubach sportowych w 2012 r.	Selected sports fields and kinds of sports in sports clubs in 2012	18 (201) 271
Wybrane obiekty sportowe w 2010 r.	Selected sports facilities in 2010	19 (202) 273
DZIAŁ XIII. NAUKA I TECHNIKA. SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE	CHAPTER XIII. SCIENCE AND TECHNOLOGY. INFORMATION SOCIETY	
Uwagi ogólne.....	General notes	x 274
Nauka i technika	Science and technology	
Jednostki oraz zatrudnieni w działalności badawczej i rozwojowej (2005, 2010, 2011, 2012)	Units and employment in research and development activity (2005, 2010, 2011, 2012)	1 (203) 279
Zatrudnieni w działalności badawczej i rozwojowej według poziomu wykształcenia (2005, 2010, 2011, 2012).....	Employment in research and development activity by educational level (2005, 2010, 2011, 2012).....	2 (204) 280
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową (ceny bieżące) [2005, 2010, 2011, 2012]	Expenditures on research and development activity (current prices) [2005, 2010, 2011, 2012]	3 (205) 281
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową według dziedzin nauk (ceny bieżące) [2010, 2011, 2012].....	Expenditures on research and development activity by field of science (current prices) [2010, 2011, 2012]	4 (206) 282
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową według źródeł finansowania (ceny bieżące) [2010, 2011, 2012].....	Expenditures on research and development activity by source of funds (current prices) [2010, 2011, 2012]	5 (207) 282
Nakłady bieżące na działalność badawczą i rozwojową według rodzajów badań (ceny bieżące) [2005, 2010, 2011, 2012].....	Current expenditures on research and development activity by type of activity (current prices) [2005, 2010, 2011, 2012]	6 (208) 283
Stopień zużycia aparatury naukowo-badawczej w działalności badawczej i rozwojowej (2005, 2010, 2011, 2012).....	Degree of consumption of research equipment in research and development activity (2005, 2010, 2011, 2012).....	7 (209) 283
Udział przychodów netto ze sprzedaży produktów nowych lub istotnie ulepszonych w przychodach netto ze sprzedaży w przemyśle w 2012 r.	Share of net revenues from sales of new or significantly improved products in net revenues from sales in industry in 2012	8 (210) 284
Przedsiębiorstwa innowacyjne w przemyśle według rodzajów wprowadzonych innowacji w latach 2010–2012.....	Innovative enterprises in industry by type of introduced innovation during 2010–2012	9 (211) 285
Nakłady na działalność innowacyjną w przemyśle (ceny bieżące) [2005, 2010, 2011, 2012].....	Expenditures on innovation activities in industry (current prices) [2005, 2010, 2011, 2012].....	10 (212) 286

	Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ XIII. NAUKA I TECHNIKA. SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE (dok.)	CHAPTER XIII. SCIENCE AND TECHNOLOGY. INFORMATION SOCIETY (cont.)	
Nauka i technika (dok.)	Science and technology (cont.)	
Nakłady na działalność innowacyjną w przemyśle według źródeł finansowania (ceny bieżące) [2005, 2010, 2011, 2012]	<i>Expenditures on innovation activities in industry by source of funds (current prices) [2005, 2010, 2011, 2012] .....</i>	11 (213) 288
Wynalazki i wzory użytkowe krajowe (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Domestic inventions and utility models (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	12 (214) 289
Spółeczeństwo informacyjne	Information society	
Przedsiębiorstwa wykorzystujące wybrane technologie informacyjno-telekomunikacyjne (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Enterprises using selected information and communication technologies (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	13 (215) 289
Cele wykorzystania internetu w przedsię- biorstwach (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Purpose of using the internet by enterprises (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	14 (216) 289
DZIAŁ XIV. CENY	CHAPTER XIV. PRICES	
Uwagi ogólne	<i>General notes .....</i>	x 290
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Price indices of consumer goods and services (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	1 (217) 291
Ceny detaliczne wybranych towarów i usług (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Retail prices of selected goods and services (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	2 (218) 291
Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Average procurement prices of major agricul- tural products (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	3 (219) 293
Przeciętne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Average market-place prices received by farmers (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	4 (220) 294
DZIAŁ XV. ROLNICTWO, ŁOWIECTWO I LEŚNICTWO	CHAPTER XV. AGRICULTURE, HUNTING AND FORESTRY	
Uwagi ogólne	<i>General notes .....</i>	x 295
Rolnictwo	Agriculture	
Uwarunkowania i ważniejsze wyniki ekonomiczno-produkcyjne w rolnictwie (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Trends and major economic and production results in agriculture (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	1 (221) 300
Powierzchnia użytków rolnych według rodzajów użytków (2010, 2011, 2012)	<i>Agricultural land area by land type (2010, 2011, 2012) .....</i>	2 (222) 302
Gospodarstwa rolne według grup obszarowych (2010, 2012)	<i>Farms by area groups (2010, 2012) .....</i>	3 (223) 302
Dynamika globalnej, końcowej i towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe) [2005, 2009, 2010, 2011]	<i>Indices of gross, final and market agricultural output (constant prices) [2005, 2009, 2010, 2011] .....</i>	4 (224) 303
Struktura globalnej i towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe) [2005, 2009, 2010, 2011]	<i>Structure of gross and market agricultural output (constant prices) [2005, 2009, 2010, 2011] .....</i>	5 (225) 303
Powierzchnia zasiewów (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Sown area (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	6 (226) 305
Zbiory i plony wybranych ziemniopłodów (2006-2010, 2010, 2011, 2012)	<i>Selected crop production and yields (2006-2010, 2010, 2011, 2012) .....</i>	7 (227) 306
Powierzchnia, zbiory i plony warzyw gruntowych (2006-2010, 2010, 2011, 2012)	<i>Area, production and yields of ground vegetables (2006-2010, 2010, 2011, 2012) .....</i>	8 (228) 307

	Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ XV. ROLNICTWO, ŁOWIECTWO I LEŚNICTWO (dok.)	CHAPTER XV. AGRICULTURE, HUNTING AND FORESTRY (cont.)	
Rolnictwo (dok.)	Agriculture (cont.)	
Powierzchnia, zbiory i plony owoców z drzew (2006-2010, 2010, 2011, 2012).....	Area, production and yields of tree fruit (2006-2010, 2010, 2011, 2012).....	9 (229) 308
Powierzchnia, zbiory i plony z krzewów owocowych i plantacji jagodowych (2006-2010, 2010, 2011, 2012).....	Area, production and yields of berry fruit (2006-2010, 2010, 2011, 2012).....	10 (230) 309
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie (2005, 2010, 2011, 2012).....	Cattle, pigs, sheep and horses (2005, 2010, 2011, 2012).....	11 (231) 310
Drób (2005, 2010, 2011, 2012).....	Poultry (2005, 2010, 2011, 2012).....	12 (232) 312
Produkcja żywca rzeźnego (2005, 2010, 2011, 2012).....	Production of animals for slaughter (2005, 2010, 2011, 2012).....	13 (233) 312
Produkcja mięsa, tłuszczów i podrobów (2005, 2010, 2011, 2012).....	Production of meat, fats and pluck (2005, 2010, 2011, 2012).....	14 (234) 313
Produkcja mleka krowiego i jaj kurzych (2005, 2010, 2011, 2012).....	Production of cows' milk and hen eggs (2005, 2010, 2011, 2012).....	15 (235) 313
Ciągniki rolnicze (2005, 2010)	Agricultural tractors (2005, 2010).....	16 (236) 314
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych w przeliczeniu na czysty składnik (2004/05, 2009/10, 2010/11, 2011/12)	Consumption of mineral or chemical and lime fertilizers in terms of pure ingredient (2004/05, 2009/10, 2010/11, 2011/12).....	17 (237) 314
Wartość skupu produktów rolnych (ceny bieżące) [2005, 2010, 2011, 2012]	Value of agricultural products procurement (current prices) [2005, 2010, 2011, 2012]	18 (238) 315
Skup ważniejszych produktów rolnych (2005, 2010, 2011, 2012).....	Procurement of major agricultural products (2005, 2010, 2011, 2012).....	19 (239) 317
Ekologiczne gospodarstwa rolne (2005, 2010, 2011, 2012)	Organic farms (2005, 2010, 2011, 2012)	20 (240) 318
Łowiectwo	Hunting	
Ważniejsze zwierzęta łowne w łowieckim roku gospodarczym (2005, 2010, 2011, 2012)	Major game species in hunting economic year (2005, 2010, 2011, 2012).....	21 (241) 318
Odstzał ważniejszych zwierząt łownych (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13).....	Shoot of ain game species (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13).....	22 (242) 319
Koła i członkowie Polskiego Związku Łowieckiego oraz obwody łowieckie (2006, 2011, 2012, 2013)	Clubs and members of the Polish Hunting Association and hunting districts (2006, 2011, 2012, 2013).....	23 (243) 319
Leśnictwo	Forestry	
Powierzchnia gruntów leśnych (2005, 2010, 2011, 2012).....	Forest land (2005, 2010, 2011, 2012)	24 (244) 320
Powierzchnia lasów	Forest areas	25 (245) 321
Zasoby drzewne na pniu.....	Growing stock of standing wood	26 (246) 322
Odnowienia, zalesienia i inne prace hodowlane (2005, 2010, 2011, 2012).....	Renewals, afforestations and other forest breeding work (2005, 2010, 2011, 2012).....	27 (247) 323
Pozyskanie drewna (2005, 2010, 2011, 2012)	Removals (2005, 2010, 2011, 2012).....	28 (248) 324
Zadrzewienia i pozyskanie drewna z zadrzewień (2005, 2010, 2011, 2012)	Trees and shrubs outside the forest and re-movals (2005, 2010, 2011, 2012).....	29 (249) 325
Pożary w lasach (2005, 2010, 2011, 2012).....	Forest fires (2005, 2010, 2011, 2012)	30 (250) 325

	Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ XVI. PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO	CHAPTER XVI. INDUSTRY AND CONSTRUCTION	
Uwagi ogólne.....	General notes	x 326
Przemysł	Industry	
Produkcja sprzedana przemysłu (2005, 2010, 2011, 2012).....	Sold production of industry (2005, 2010, 2011, 2012).....	1 (251) 329
Produkcja sprzedana przemysłu według liczby zatrudnionych w podmiotach gospodarczych w przemyśle (ceny bieżące) [2005, 2010, 2011, 2012].....	Sold production of industry by number of paid employees in economic entities in industry (current prices) [2005, 2010, 2012].....	2 (252) 331
Produkcja wybranych wyrobów (2005, 2010, 2011, 2012).....	Production of selected products (2005, 2010, 2011, 2012).....	3 (253) 331
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle (2005, 2010, 2011, 2012).....	Average paid employment in industry (2005, 2010, 2011, 2012).....	4 (254) 333
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w przemyśle (2005, 2010, 2011, 2012).....	Average monthly gross wages and salaries in industry (2005, 2010, 2011, 2012).....	5 (255) 334
Budownictwo	Construction	
Produkcja budowlano-montażowa (ceny bieżące) [2005, 2010, 2011, 2012].....	Construction and assembly production by groups (current prices) [2005, 2010, 2011, 2012].....	6 (256) 336
Produkcja budowlano-montażowa według rodzajów obiektów budowlanych (ceny bieżące) [2005, 2010, 2011, 2012].....	Construction and assembly production by type of constructions (current prices) [2005, 2010, 2011, 2012].....	7 (257) 337
Budynki oddane do użytkowania (2005, 2010, 2011, 2012).....	Buildings completed (2005, 2010, 2011, 2012)....	8 (258) 338
Budynki oddane do użytkowania według rodzajów budynków (2005, 2010, 2011, 2012)...	Buildings completed by type of buildings (2005, 2010, 2011, 2012).....	9 (259) 340
Przeciętne zatrudnienie i przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w budownictwie (2005, 2010, 2011, 2012).....	Average paid employment and average monthly gross wages and salaries in construction (2005, 2010, 2011, 2012).....	10 (260) 342
DZIAŁ XVII. TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ	CHAPTER XVII. TRANSPORT AND COMMUNICATIONS	
Uwagi ogólne.....	General notes	x 343
Transport	Transport	
Linie kolejowe eksploatowane (2005, 2010, 2011, 2012).....	Railway lines operated (2005, 2010, 2011, 2012)	1 (261) 346
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (2005, 2010, 2011, 2012).....	Hard surface public roads (2005, 2010, 2011, 2012)	2 (262) 346
Pojazdy samochodowe i ciągniki zarejestrowane (2005, 2010, 2011, 2012).....	Registered road vehicles and tractors (2005, 2010, 2011, 2012).....	3 (263) 347
Linie regularnej komunikacji autobusowej (2005, 2010, 2011, 2012).....	Regular bus communication lines (2005, 2010, 2011, 2012).....	4 (264) 347
Transport samochodowy zarobkowy (2005, 2010, 2011, 2012).....	Hire or reward road transport (2005, 2010, 2011, 2012).....	5 (265) 348
Ruch pasażerów w portach lotniczych (2005, 2010, 2011, 2012)	Passenger traffic at airports (2005, 2010, 2011, 2012)	6 (266) 348
Przeładunek ładunków w portach lotniczych (2005, 2010, 2011, 2012)	Freight loaded and unloaded at airports (2005, 2010, 2011, 2012)	7 (267) 349
Wypadki drogowe i ich ofiary (2005, 2010, 2011, 2012).....	Road traffic accidents and their casualties (2005, 2010, 2011, 2012).....	8 (268) 349
Wypadki drogowe według sprawców, ważniejszych przyczyn i rodzajów pojazdów (2011, 2012)	Road accidents by culprits, major causes and types of vehicles (2011, 2012)	9 (269) 350

	Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ XVII. TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ (dok.)	CHAPTER XVII. TRANSPORT AND COMMUNICATIONS (cont.)	
Łączność	Communications	
Podstawowe usługi pocztowe (2005, 2010, 2011, 2012).....	<i>Basic postal services (2005, 2010, 2011, 2012)...</i>	10 (270) 351
Abonenci telefoniczni i aparaty telefoniczne (2005, 2010, 2011, 2012).....	<i>Telephone subscribers and telephone sets (2005, 2010, 2011, 2012).....</i>	11 (271) 351
DZIAŁ XVIII. HANDEL I GASTRONOMIA	CHAPTER XVIII. TRADE AND CATERING	
Uwagi ogólne.....	<i>General notes .....</i>	x 352
Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące) [2005, 2010, 2011, 2012].....	<i>Retail sales (current prices) [2005, 2010, 2011, 2012].....</i>	1 (272) 355
Sprzedaż detaliczna towarów według grup (ceny bieżące) [2005, 2010, 2011, 2012].....	<i>Retail sales by groups (current prices) [2005, 2010, 2011, 2012].....</i>	2 (273) 355
Sprzedaż hurtowa towarów w przedsiębior- stwach handlowych (ceny bieżące) [2005, 2010, 2011, 2012].....	<i>Wholesale sales in trade enterprises (current prices) [2005, 2010, 2011, 2012].....</i>	3 (274) 355
Sklepy według form organizacyjnych i stacje paliw (2005, 2010, 2011, 2012).....	<i>Shops by organizational forms and petrol stations (2005, 2010, 2011, 2012).....</i>	4 (275) 356
Gastronomia (2005, 2010, 2011, 2012).....	<i>Catering (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	5 (276) 356
Magazyny handlowe (2005, 2009, 2011).....	<i>Trade warehouses (2005, 2009, 2011) .....</i>	6 (277) 357
Targowiska (2005, 2010, 2011, 2012).....	<i>Marketplaces (2005, 2010, 2011, 2012).....</i>	7 (278) 357
DZIAŁ XIX. FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW	CHAPTER XIX. FINANCES OF ENTERPRISES	
Uwagi ogólne.....	<i>General notes .....</i>	x 358
Przychody, koszty i wynik finansowy przedsię- biorstw według sektorów własności (2005, 2010, 2011, 2012).....	<i>Revenues, costs and financial results of enter- prises by ownership sectors (2005, 2010, 2011, 2012).....</i>	1 (279) 361
Przychody, koszty i wynik finansowy przedsię- biorstw według sekcji (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Revenues, costs and financial results of enter- prises by sections (2005, 2010, 2011, 2012).....</i>	2 (280) 363
Przedsiębiorstwa według uzyskanych wyników finansowych (2005, 2010, 2011, 2012).....	<i>Enterprises by obtained financial results (2005, 2010, 2011, 2012).....</i>	3 (281) 364
Relacje ekonomiczne w przedsiębiorstwach (2005, 2010, 2011, 2012).....	<i>Economic relations in enterprises (2005, 2010, 2011, 2012).....</i>	4 (282) 365
Aktywa obrotowe przedsiębiorstw (2005, 2010, 2011, 2012).....	<i>Current assets of enterprises (2005, 2010, 2011, 2012).....</i>	5 (283) 366
Kapitały (fundusze) własne przedsiębiorstw (2005, 2010, 2011, 2012).....	<i>Share equity (funds) of enterprises (2005, 2010, 2011, 2012).....</i>	6 (284) 368
Kapitał zakładowy spółek według form własności (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Share capital of companies by ownership forms (2005, 2010, 2011, 2012).....</i>	7 (285) 369
Zobowiązania przedsiębiorstw (2005, 2010, 2011, 2012).....	<i>Liabilities of enterprises (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	8 (286) 370
DZIAŁ XX. FINANSE PUBLICZNE	CHAPTER XX. PUBLIC FINANCE	
Uwagi ogólne.....	<i>General notes .....</i>	x 371
Dochody budżetów jednostek samorządu tery- torialnego według rodzajów (2005, 2010, 2011, 2012).....	<i>Revenue of local self-government entities budgets by type (2005, 2010, 2011, 2012).....</i>	1 (287) 373
Dochody budżetów jednostek samorządu tery- torialnego według działów w 2012 r.	<i>Revenue of local self-government entities budgets by divisions in 2012 .....</i>	2 (288) 375

	Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ XX. FINANSE PUBLICZNE (dok.)	CHAPTER XX. PUBLIC FINANCE (cont.)	
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów (2005, 2010, 2011, 2012).....	<i>Expenditure of local self-government entities budgets by type (2005, 2010, 2011, 2012).....</i>	3 (289) 376
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2012 r.	<i>Expenditure of local self-government entities budgets by divisions in 2012.....</i>	4 (290) 377
Przychody i koszty samorządowych zakładów budżetowych (2011, 2012).....	<i>Revenue and costs of self-government budgetary establishments (2011, 2012).....</i>	5 (291) 378
DZIAŁ XXI. INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE	CHAPTER XXI. INVESTMENTS. FIXED ASSETS	
Uwagi ogólne.....	<i>General notes.....</i>	x 379
Inwestycje	Investments	
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące) [2010, 2011, 2012].....	<i>Investment outlays (current prices) [2010, 2011, 2012].....</i>	1 (292) 382
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach (ceny bieżące) [2010, 2011, 2012].....	<i>Investment outlays in enterprises (current prices) [2010, 2011, 2012].....</i>	2 (293) 383
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach według grup (ceny bieżące) [2010, 2011, 2012].....	<i>Investment outlays in enterprises by groups (current prices) [2010, 2011, 2012].....</i>	3 (294) 384
Środki trwałe	Fixed assets	
Wartość brutto środków trwałych (bieżące ceny ewidencyjne) [2010, 2011, 2012].....	<i>Gross value of fixed assets (current book-keeping prices) [2010, 2011, 2012].....</i>	4 (295) 385
Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach (bieżące ceny ewidencyjne) [2010, 2011, 2012].....	<i>Gross value of fixed assets in enterprises (current book-keeping prices) [2010, 2011, 2012]...</i>	5 (296) 386
DZIAŁ XXII. RACHUNKI REGIONALNE	CHAPTER XXII. REGIONAL ACCOUNTS	
Uwagi ogólne.....	<i>General notes.....</i>	x 387
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące) [2009, 2010, 2011].....	<i>Gross domestic product (current prices) [2009, 2010, 2011].....</i>	1 (297) 390
Podstawowe elementy rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów (ceny bieżące) [2009, 2010, 2011].....	<i>Basic elements of production account and generation of income account (current prices) [2009, 2010, 2011].....</i>	2 (298) 391
Nominalne dochody w sektorze gospodarstw domowych (2009, 2010, 2011).....	<i>Nominal income in the households sector (2009, 2010, 2011).....</i>	3 (299) 391
DZIAŁ XXIII. PRYWATYZACJA. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ	CHAPTER XXIII. PRIVATIZATION. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY	
Uwagi ogólne.....	<i>General notes.....</i>	x 392
Prywatyzacja	Privatization	
Przedsiębiorstwa państwowe objęte procesem prywatyzacji w okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2012 r.	<i>State owned enterprises included in the privatization process from 1 VIII 1990 to 31 XII 2012.....</i>	1 (300) 394
Przedsiębiorstwa państwowe sprywatyzowane metodą bezpośrednią i zlikwidowane w okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2012 r.	<i>State owned enterprises privatized by the direct method and liquidated from 1 VIII 1990 to 31 XII 2012.....</i>	2 (301) 394
Spółki powstałe w wyniku komercjalizacji przedsiębiorstw państwowych i ich prywatyzacja w okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2012 r.	<i>Companies established as a result of the commercialization of state owned enterprises and their privatization from 1 VIII 1990 to 31 XII 2012.....</i>	3 (302) 395

	Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ XXIII. PRYWATYZACJA. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ (dok.)	CHAPTER XXIII. PRIVATIZATION. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY (cont.)	
Prywatyzacja (dok.)	Privatization (cont.)	
Spółki powstałe na bazie majątku sprywatyzowanych bezpośrednio i zlikwidowanych przedsiębiorstw państwowych w okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2012 r.	<i>Companies established on the basis of the directly privatized and liquidated state owned enterprises from 1 VIII 1990 to 31 XII 2012 .....</i>	4 (303) 395
Przedsiębiorstwa państwowe według stanu prawno-organizacyjnego w 2012 r.	<i>State owned enterprises by legal and organizational status in 2012 .....</i>	5 (304) 396
Podmioty gospodarki narodowej	Entities of the national economy	
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Entities of the national economy in the REGON register (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	6 (305) 396
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON według form prawnych i sekcji (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Entities of the national economy in the REGON register by legal forms and sections (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	7 (306) 397
Spółki handlowe według form prawnych i sekcji (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Commercial companies by legal status and sections (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	8 (307) 399
Podmioty gospodarki narodowej nowo zarejestrowane według wybranych form prawnych i sekcji (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Entities of the national economy newly registered by selected legal forms and sections (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	9 (308) 400
Podmioty gospodarki narodowej wyrejestrowane według wybranych form prawnych i sekcji (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Entities of the national economy removed by selected legal forms and sections (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	10 (309) 401

SPIS WYKRESÓW

LIST OF GRAPHS

		Strona Page
Mapa administracyjna województwa łódzkiego w 2012 r.	<i>Administrative map of łódzkie voivodship in 2012 .....</i>	80
Podział województwa łódzkiego według nomenklatury jednostek terytorialnych do celów statystycznych (NTS).....	<i>Division of the łódzkie voivodship according to the nomenclature of territorial units for statistical purposes (NTS) .....</i>	81
Ludność według płci i wieku w 2012 r.	<i>Population by sex and age in 2012 .....</i>	108
Ruch naturalny ludności	<i>Vital statistics .....</i>	109
Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia	<i>Life expectancy.....</i>	109
Struktura pracujących w 2012 r.	<i>Structure of employed persons in 2012 .....</i>	164
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według wieku i poziomu wykształcenia w 2012 r.	<i>Structure of registered unemployed persons by age and educational level in 2012.....</i>	164
Odchylenia względne przeciętnych wynagrodzeń w wybranych sekcjach od przeciętnego wynagrodzenia w województwie	<i>Relative deviation of average wages and salaries in selected sections from the averages and salaries in voivodship.....</i>	165
Mieszkania wyposażone w instalacje w 2012 r.	<i>Dwellings fitted with installations in 2012 .....</i>	200
Mieszkania oddane do użytkowania	<i>Dwellings completed.....</i>	200
Edukacja według szczebli kształcenia w roku szkolnym 2012/2013	<i>Education by level in the 2012/2013 school year .....</i>	201
Przedsiębiorstwa wykorzystujące wybrane technologie informacyjno-telekomunikacyjne	<i>Enterprises using selected information and communication technologies.....</i>	294
Gospodarstwa domowe wyposażone w wybrane technologie informacyjno-telekomunikacyjne	<i>Households furnished with selected information and communication technologies.....</i>	294
Użytki rolne w gospodarstwach rolnych w 2012 r.	<i>Agricultural land used in agricultural holdings in 2012 .....</i>	295
Struktura towarowej produkcji rolniczej w 2011 r.	<i>Structure of market agricultural output in 2011 .....</i>	295
Struktura produkcji budowlano-montażowej.....	<i>Structure of construction and assembly production.....</i>	342
Struktura nakładów inwestycyjnych w gospodarce narodowej	<i>Structure of investment outlays in national economy ...</i>	343
Produkcja wybranych wyrobów w 2012 r.	<i>Production of selected products in 2012.....</i>	343
Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego na 1 mieszkańca	<i>Revenue and expenditure of local self-government entities budgets per capita .....</i>	386
Struktura wartości dodanej brutto według rodzajów działalności (ceny bieżące)	<i>Structure of gross value added by kinds of activities (current prices) .....</i>	386
Struktura podmiotów gospodarki narodowej w 2012 r.	<i>Structure of entities of national economy in 2012.....</i>	387

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH SYMBOLS

Kreska (—)	–	zjawisko nie wystąpiło. <i>magnitude zero.</i>
Zero: (0)	–	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5; <i>magnitude not zero, but less than 0,5 of a unit;</i>
(0,0)	–	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05. <i>magnitude not zero, but less than 0,05 of a unit.</i>
Kropka (.)	–	zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych. <i>data not available or not reliable.</i>
Znak x	–	wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe. <i>not applicable.</i>
Znak Δ	–	oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji; ich pełne nazwy podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 16. <i>categories of applied classification are presented in abbreviated form; their full names are given in the general notes to the Yearbook, item 16.</i>
Znak #	–	oznacza, że dane nie mogą być opublikowane ze względu na konieczność zachowania tajemnicy statystycznej w rozumieniu ustawy o statystyce publicznej. <i>data may not be published due to the necessity of maintaining statistical confidentiality in accordance with the Law on Public Statistics.</i>
„W tym” „Of which”	–	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy. <i>indicates that not all elements of the sum are given.</i>
Comma (,)	–	used in figures represents the decimal point.

SKRÓTY ABBREVIATIONS

tys. <i>thous.</i>	= tysiąc <i>= thousand</i>	mm	= milimetr <i>millimetre</i>
mln	= milion <i>million</i>	cm	= centymetr <i>centimetre</i>
zł <i>zł</i>	= złoty <i>= zloty</i>	m	= metr <i>metre</i>
szt <i>pcs</i>	= sztuka <i>= piece</i>	km	= kilometr <i>kilometre</i>
egz	= egzemplarz	m ²	= metr kwadratowy <i>square metre</i>
kpl	= komplet	ha	= hektar <i>hectare</i>
wol. <i>vol.</i>	= wolumin <i>= volume</i>	km ²	= kilometr kwadratowy <i>square kilometre</i>
μg	= mikrogram <i>microgram</i>	l	= litr <i>litre</i>
g	= gram <i>gram</i>	hl	= hektolitr <i>hectolitre</i>
kg	= kilogram <i>kilogram</i>	dm ³	= decymetr sześcienny <i>cubic decimetre</i>
dt	= decytona <i>deciton</i>	m ³	= metr sześcienny <i>cubic metre</i>
t	= tona <i>tonne</i>	dam ³	= dekametr sześcienny <i>cubic decametre</i>

hm ³	= hektometr sześcienny <i>cubic hectometre</i>	pkt	= punkt
kW·h	= kilowatogodzina <i>kilowatt-hour</i>	tabl.	= tablica <i>table</i>
MW·h	= megawatogodzina <i>megawatt-hour</i>	ust.	= ustęp
GW·h	= gigawatogodzina <i>gigawatt-hour</i>	Dz. U.	= Dziennik Ustaw
GJ	= gigadżul <i>gigajoule</i>	i in.	= i inni
PJ	= petadżul <i>petajoule</i>	itp. <i>etc.</i>	= i tym podobne = <i>and the like</i>
°C	= stopień Celsjusza <i>centigrade</i>	m.in. <i>i.a.</i>	= między innymi = <i>among others</i>
h	= godzina <i>hour</i>	np. <i>e.g.</i>	= na przykład = <i>for example</i>
d	= doba	tj. <i>i.e.</i>	= to jest = <i>that is</i>
24h	= 24 hours	tn.	= to znaczy = <i>that is</i>
r.	= rok	tw.	= tak zwany
ceg	= cegła przeliczeniowa materiałów ściennych	ww.	= wyżej wymieniony
brick	= <i>standard brick unit expressing the quantity of wall building ma- terials</i>	PKP	= Polskie Koleje Państwowe
t/r	= ton rocznie	S.A.	= Spółka Akcyjna <i>Joint stock company</i>
t/y	= <i>tonnes per year</i>	ZOZ	= Zakład Opieki Zdrowotnej <i>Health Care Institution</i>
art.	= artykuł <i>article</i>	NTS	= Nomenklatura Jednostek Terytorial- nych do Celów Statystycznych
cd.	= ciąg dalszy	NUTS	= <i>Nomenclature of Territorial Units for Statistics</i>
cont.	= <i>continued</i>	EKG ECE	= Europejska Komisja Gospodarcza = <i>Economic Commission for Europe</i>
dok.	= dokończenie	EUROSTAT	= Biuro Statystyczne Wspólnot Europejskich <i>Office Statistique des Communau- tes Européennes</i>
cont.	= <i>continued</i>	ONZ UN	= Organizacja Narodów Zjednoczo- nych = <i>United Nations</i>
Lp.	= liczba porządkowa	UNESCO	= Organizacja Narodów Zjednoczo- nych do Spraw Oświaty, Nauki i Kultury <i>United Nations Educational, Scien- tific and Cultural Organization</i>
No.	= <i>number</i>		
Kk	= Kodeks karny		
kl.	= klasa		
m.st.	= miasto stołeczne		
nr (Nr)	= numer		
No.	= <i>number</i>		
poz.	= pozycja		
p u	= powierzchnia użytkowa		

UWAGI OGÓLNE

1. Prezentowane w Roczniku dane — jeśli nie zaznaczono inaczej — dotyczą **całej gospodarki narodowej**.

2. Dane prezentuje się:

- 1) w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczych we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007, wprowadzona z dniem 1 I 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 XII 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885) zastąpiła Polską Klasyfikację Działalności – PKD 2004.

PKD 2007, w stosunku do klasyfikacji PKD 2004, wprowadziła zmiany zakresowe polegające na uwzględnieniu nowych grupowań rodzajów działalności (ujęcie nowych, podział lub agregacja dotychczasowych), a także na przesunięciu rodzajów działalności pomiędzy poszczególnymi poziomami klasyfikacyjnymi. W efekcie w PKD 2007 wyróżnia się m.in. 21 sekcji i 88 działów, wobec 17 sekcji i 62 działów w PKD 2004. Zmiany te powodują brak porównywalności danych przy niezmiennych nazwach poziomów klasyfikacyjnych.

W ramach PKD 2007 dokonano dodatkowego grupowania, ujmując pod pojęciem „**Przemysł**” sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

Pod pojęciem „**Pozostałe usługi**” ujęte są sekcje: „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna”, „Działalność z zakresu usług administrowania i działalność wspierająca”, „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”, „Edukacja”, „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna”, „Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją” oraz „Pozostała działalność usługowa”.

W niektórych tablicach prezentujących dane dotyczące pracujących dokonano grupowania, ujmując pod pojęciem **usługi** — sekcje: „Handel; naprawa pojazdów samochodowych”; „Transport i gospodarka magazynowa”; „Zakwaterowanie i gastronomia”; „Informacja i komunikacja”; „Działalność finansowa i ubezpieczeniowa”; „Obsługa rynku nieruchomości” oraz pozostałe usługi.

- 2) według **sektorów instytucjonalnych** — wyłącznie w zakresie rachunków regionalnych;

- 3) według **sektorów własności**:

— **sektor publiczny** — grupujący własność państwową (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), własność jednostek samorządu terytorialnego oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora publicznego,

GENERAL NOTES

1. Data presented in the Yearbook, unless otherwise indicated, concern the **entire national economy**.

2. Data are presented:

- 1) according to the **Polish Classification of Activities – PKD 2007**, compiled on the basis of the Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007, was introduced on 1 I 2008 by the decree of the Council of Ministers of 24 XII 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885) and replaced the Polish Classification of Activities – PKD 2004.

PKD 2007/NACE Rev. 2 differs from the PKD 2004/NACE Rev. 1.1 classification in the introduction of changes in scope, i.e. new groupings of activity types (presentation of new types, division or aggregation of the previous ones) as well as transfers of some types of activities between individual classification levels. As a result there are, among others, 21 sections and 88 divisions in PKD 2007/NACE Rev. 2 compared with 17 sections and 62 divisions in PKD 2004/NACE Rev. 1.1. These changes resulted in a lack of comparability of data also when the names of classification levels remained unchanged.

The item **“Industry”** was introduced, including NACE Rev. 2 sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” and “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”, as an additional grouping.

The item **“Other services”** was introduced including sections: “Professional scientific and technical activities”, “Administrative and support service activities”, “Public administration and defence; compulsory social security”, “Education”, “Human health and social work activities”, “Arts, entertainment and recreation” and “Other service activities”.

In some tables presenting data on persons the grouping was made, and the term **services** includes — sections: “Trade; repair of motor vehicles”; “Transportation and storage”, “Accommodation and catering”, “Information and communication”, “Financial and insurance activities”, “Real estate activities and other services.

- 2) according to **institutional sectors** — exclusively within the scope of regional accounts;

- 3) according to **ownership sectors**:

— **public sector** — grouping state ownership (of the State Treasury and state legal persons), local self-government entity ownership as well as “mixed ownership” with a predominance of public sector entity capital (property),

— **private sector** — grouping private domestic ownership (of natural persons and other private

— **sektor prywatny** — grupujący własność prywatną krajową (osób fizycznych i pozostałych jednostek prywatnych), własność zagraniczną (osób zagranicznych) oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora prywatnego i brakiem przewagi sektorowej w kapitale (mieniu) podmiotu.

„Własność mieszaną” określa się głównie dla spółek i wyznaczana na podstawie struktury kapitału (mienia) deklarowanego we wniosku rejestracyjnym spółki.

3. Prezentowane informacje przedstawione zostały stosownie do zakresu prowadzonych badań, obejmujących podmioty klasyfikowane według kryterium **liczby pracujących** i — jeśli nie zaznaczono inaczej — obejmują podmioty o liczbie pracujących:

- do 9 osób,
- od 10 do 49 osób,
- powyżej 49 osób.

4. Dane — jeśli nie zaznaczono inaczej — opracowano zgodnie z **każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.

5. Dane w podziale według sekcji i działów PKD 2007 oraz sektorów instytucjonalnych opracowano — jeśli nie zaznaczono inaczej — tzw. metodą przedsiębiorstw.

Metoda przedsiębiorstw (podmiotowa) oznacza przyjmowanie całych podmiotów gospodarki narodowej za podstawę grupowania wszystkich danych charakteryzujących ich działalność według poszczególnych poziomów klasyfikacyjnych i podziałów terytorialnych.

6. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj.: osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą (produkcyjną i usługową) na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

7. Z ważniejszych klasyfikacji, według których prezentuje się dane w Roczniku — obok PKD 2007 — należy wymienić:

- 1) **Klasyfikację Zawodów i Specjalności**, na podstawie której dokonuje się grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego; klasyfikacja opracowana na podstawie Klasyfikacji Zawodów (ISCO-8) wprowadzona została z dniem 1 VII 2010 r. rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 IV 2010 r. (Dz. U. Nr 82, poz. 537), w miejsce obowiązującej do 30 VI 2010 r.;
- 2) **Klasyfikację Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP)**, na podstawie której dokonuje się grupowania spożycia produktów (wyrobów i usług) w sektorze gospodarstw domowych oraz wydatków na towary i usługi konsumpcyjne w gospodarstwach domowych (przyjętych również do opracowania wskaźników cen);
8. Informacje o województwie oraz w podziale na **miasta i wieś** podano w każdorazowym podziale administracyjnym, z wyjątkiem zweryfikowanej liczby ludności dla roku 2000 oraz 2010, którą podano zgodnie z podziałem administracyjnym obowiązującym odpowiednio w dniu 31 XII 2002 r. oraz 31 XII 2011 r. (patrz

entities), foreign ownership (of foreign persons) as well as “mixed ownership” with a predominance of private sector entity capital (property) and lack of predominance of public or private sector in capital (property) of the entity.

“Mixed ownership” is defined mainly for companies and determined on the basis of the capital (property) structure as declared in a company’s registration application.

3. Information is presented in compliance with the scope of conducted surveys, including entities classified according to the criterion of the **number of persons employed**, and (unless otherwise indicated) include entities employing:

- up to 9 persons,
- from 10 to 49 persons,
- more than 49 persons.

4. Data, unless otherwise indicated, are compiled in accordance with the **respective organizational status of units of the national economy**.

5. Data according to NACE Rev. 2 sections and divisions as well as according to institutional sectors are compiled, unless otherwise indicated, using the enterprise method.

In the **enterprise (entity) method**, the entire organizational unit of entities in the national economy is the basis for grouping all data describing their activity according to individual classification levels and territorial divisions.

6. The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e.: legal persons, organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.

The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity (production and service) on their own-account in order to earn a profit.

7. Other than NACE Rev. 2, among the more important classifications, according to which data are presented in the Yearbook, the following should be mentioned:

- 1) the **Occupations and Specializations Classification**, on the basis of which councilors of organs of local self-government entities are grouped; the classification compiled on the basis of the International Standard Classification of Occupations (ISCO-08), was introduced on 1 VII 2010 by the decree of the Minister of Labour and Social Policy of 27 IV 2010 (Journal of Laws No. 82, item 537) replacing the classification valid until 30 VI 2010;
- 2) the **Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP)**, on the basis of which final consumption expenditure of products (goods and services) in the households sector as well as expenditures on consumer goods and services of households (also adopted for compiling price indices) are grouped;

8. Information on voivodship as well as by **urban and rural area** is presented according to administrative division in a given period, excluding the verified number of population for year 2000 and 2010, which was given according to administrative division respectively as of 31

uwagi ogólne działu „Ludność. Wyznania religijne”, ust. 2). Przez „miasta” rozumie się obszar położony w granicach administracyjnych tych jednostek, przez „wieś” — pozostałe terytorium województwa.

9. Dane w **cenach bieżących** odpowiadają uzyskanym dochodom, poniesionym wydatkom lub wartości wyrobów, usług itp. W tablicach, w których nie określono cen, dane liczbowe wyrażono w cenach bieżących.

Cena bazowa definiowana jest jako kwota pieniędzy otrzymywana przez producenta (w tym także przez jednostkę handlową) od nabywcy za jednostkę produktu (wyrobu lub usługi), pomniejszona o podatki od produktu oraz o ewentualne rabaty i opusty, powiększona o dotacje otrzymywane do produktu.

Podatki od produktów obejmują: podatek od towarów i usług — VAT (od produktów krajowych i z importu), podatek akcyzowy (od wyrobów krajowych, importowanych i nabytych wewnątrzwspólnotowo), cła oraz podatki od niektórych rodzajów usług (np. od gier losowych i zakładów wzajemnych, zryczałtowany podatek od towarów i usług od okazjonalnych przewozów osób autobusami zarejestrowanymi za granicą).

10. **Liczby względne (wskaźniki, odsetki)** obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

11. Przy **przeliczaniu na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.)** danych według stanu w końcu roku przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku (np. ruch naturalny ludności, produkcja, spożycie) — według stanu w dniu 30 VI.

Do przeliczeń przyjęto liczbę ludności opracowaną — jeśli nie zaznaczono inaczej — do 2009 r. na bazie Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002, od 2010 r. — Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

12. Dane — jeśli nie zaznaczono inaczej — nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

13. Niektóre informacje zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następnych publikacjach Urzędu Statystycznego.

14. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się nieznacznie różnić od podanych wielkości „ogółem”. Z tego powodu w tablicach prezentujących strukturę procentową sumy udziałów mogą nieznacznie różnić się od 100.

15. Informacje statystyczne pochodzące ze źródeł spoza Urzędu Statystycznego opatrzone odpowiednimi notami.

16. W Roczniku zastosowano skróty nazw niektórych poziomów klasyfikacyjnych; zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

XII 2002 and 31 XII 2011 (see general notes to the chapter “Population. Religious denominations”, item 2). The term urban area is understood as an area located within the administrative borders of these units, while a rural area is understood as the remaining territory of the voivodship.

9. Data in **current prices** correspond to obtained revenue, incurred expenditures or the value of products, services, etc. In tables in which prices are not defined, data are expressed in current prices.

Basic price is defined as the amount of money received by a producer (trade entities included) from a buyer for a unit of product (good or service), decreased by the tax on the product as well as by applicable rebates and deductions, and increased by subsidies received for the product.

Taxes on products comprise: VAT on goods and services (on domestic and imported products), excise tax (on domestic, imported and Intra-Community acquired goods), duties and taxes on certain services (e.g. on games of chance and mutual betting, lump sum tax on goods and services from occasional transports of passengers in buses with foreign registration).

10. **Relative numbers (indices, percentages)** are, as a rule, calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.

11. When **computing per capita data (1000 population, etc.)** as of the end of a year, the population as of 31 XII was adopted, whereas data describing the magnitude of a phenomenon within a year (e.g., vital statistics, production, consumption) — as of 30 VI.

For calculations, it was assumed to use the number of calculated — unless otherwise indicated — until 2009 on the basis of the Population and Housing Census 2002, since 2010 on the basis of Population and Housing Census 2011.

12. Data, unless otherwise noted, do not include budget entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

13. Selected information presented on the basis of preliminary data may change in subsequent publications of the Statistical Office.

14. Due to the rounding of data, in some cases sums of components may slightly differ from the amount given in the item “total”. Because of this reason the sums in the tables may not equal 100.

15. Statistical information originating from sources other than the Statistical Office is indicated in the appropriate note.

16. The names of some classification levels used in the Yearbook have been abbreviated; the list of abbreviations used and their full names are given below:

skrót
abbreviation

pełna nazwa
full name

MIĘDZYNARODOWA STATYSTYCZNA KLASYFIKACJA
CHORÓB I PROBLEMÓW ZDROWOTNYCH (X Rewizja)
INTERNATIONAL STATISTICAL CLASSIFICATION
OF DISEASES AND RELATED HEALTH PROBLEMS (ICD—10 Revision)

Choroby krwi i narządów krwiotwórczych	Choroby krwi i narządów krwiotwórczych oraz niektóre choroby przebiegające z udziałem mechanizmów autoimmunologicznych <i>Diseases of the blood and blood-forming organs and certain disorders involving the immune mechanism</i>
<i>Diseases of blood and blood-forming organs</i>	
Wady rozwojowe wrodzone	Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenia i aberracje chromosomowe <i>Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities</i>
<i>Congenital anomalies</i>	
Objawy i stany niedokładnie określone	Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych, gdzie indziej niesklasyfikowane <i>Symptoms, sign and abnormal clinical and laboratory findings, not elsewhere classified</i>
<i>Symptoms and ill-defined conditions</i>	

POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI (PKD 2007)

STATISTICAL CLASSIFICATION OF ECONOMIC ACTIVITIES IN THE EUROPEAN COMMUNITY —
— NACE Rev. 2

sekcje
sections

Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
<i>Trade; repair of motor vehicles</i>	<i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods</i>
Zakwaterowanie i gastronomia	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
<i>Accommodation and catering</i>	<i>Accommodation and food service activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
Administrowanie i działalność wspierająca	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca

skrót (dok.) <i>abbreviation (cont.)</i>	pełna nazwa (dok.) <i>full name (cont.)</i>
działy <i>divisions</i>	
Produkcja skór i wyrobów skórzanych	Produkcja skór i wyrobów ze skór wyprawionych
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny <i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker</i>	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania <i>Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials</i>
Produkcja wyrobów farmaceutycznych <i>Manufacture of pharmaceutical products</i>	Produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych oraz leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych <i>Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations</i>
Produkcja wyrobów z metali <i>Manufacture of metal products</i>	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń <i>Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment</i>
Produkcja maszyn i urządzeń	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli
Gospodarka odpadami; odzysk surowców	Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców

*

*

*

Wyjaśnienia metodyczne dotyczące podstawowych pojęć i metod opracowania danych liczbowych zamieszczono w uwagach ogólnych do poszczególnych działów. Rozszerzone wyjaśnienia dotyczące poszczególnych dziedzin statystyki Czytelnik znajdzie w publikacjach tematycznych oraz w serii „Zeszyty metodyczne i klasyfikacje”.

Methodological explanations concerning basic definitions and methods of compiling statistical data are enumerated in the general notes to individual chapters. More detailed information pertaining to particular fields of statistics can be found in subject matter publications as well as in the series “Zeszyty metodyczne i klasyfikacje” (Methodological Papers and Classifications).

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2012 R.
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2012

VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2012			
WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska <i>Poland</i>	Województwo <i>Voivodship</i>	SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>		

POWIERZCHNIA. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY — stan w dniu 31 XII
AREA. ADMINISTRATIVE DIVISION — as of 31 XII

Powierzchnia w km ²	312679	18219	5,8	<i>Area in km²</i>
Powiaty	314	21	6,7	<i>Powiats</i>
Miasta na prawach powiatu.....	65	3	4,6	<i>Cities with powiat status</i>
Gminy	2479	177	7,1	<i>Gminas</i>
Miasta	908	44	4,8	<i>Towns</i>
Miejscowości wiejskie	52744	5022	9,5	<i>Rural localities</i>
Sołectwa	40540	3491	8,6	<i>Village administrator's offices</i>

STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA
ENVIRONMENTAL PROTECTION

Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tys. t:				<i>Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in thous. t:</i>
pyłowych	52,4	3,5	6,6	<i>particulates</i>
gazowych	216513,7	40843,6	18,9	<i>gases</i>
Komunalne oczyszczalnie ścieków ^a (stan w dniu 31 XII)	3191	180	5,6	<i>Municipal wastewater treatment plants^a (as of 31 XII)</i>
w tym: biologiczne	2316	139	6,0	<i>of which: biological</i>
z podwyższonym usuwaniem biogenów	820	41	5,0	<i>with increased biogene removal (disposal)</i>
Odpady wytworzone (w ciągu roku; z wyłączeniem odpadów komunalnych) w tys. t	123123,5	8107,9	6,6	<i>Generated waste (during the year, excluding municipal waste) in thous. t</i>
Odpady komunalne zebrane (w ciągu roku) ^b w tys. t	9580,9	621,2	6,5	<i>Municipal waste collected (during the year)^b in thous. t</i>
Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące):				<i>Outlays on fixed assets: (current prices):</i>
służące ochronie środowiska:				<i>in environmental protection:</i>
w milionach złotych	10127,8	1191,7	11,8	<i>in million zlotys</i>
w % nakładów inwestycyjnych ogółem	4,3	6,6	x	<i>in % of total investment outlays</i>
służące gospodarce wodnej:				<i>in water management:</i>
w milionach złotych	2787,9	65,4	2,3	<i>in million zlotys</i>
w % nakładów inwestycyjnych ogółem	1,2	0,4	x	<i>in % of total investment outlays</i>

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE
PUBLIC SAFETY

Przestępstwa stwierdzone w zakończonych postępowaniach przygotowawczych:				<i>Ascertained crimes in completed preparatory proceedings:</i>
w tysiącach	1119,8	68,5	6,1	<i>in thousands</i>
na 10 tys. ludności	290,6	270,8	x	<i>per 10 thous. population</i>
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych w %....	67,8	62,5	x	<i>Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes in %</i>

^a Pracujące na sieci kanalizacyjnej. ^b Dane szacunkowe.
^a Working on sewage network. ^b Estimated data.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2012 R. (cd.)**VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2012 (cont.)**

VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2012 (cont.)			
WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska <i>Poland</i>	Województwo <i>Voivodship</i>	SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>		
		Polska = 100 <i>Poland = 100</i>	

**LUDNOŚĆ
POPULATION**

Ludność (stan w dniu 31 XII) w tys.	38533,3	2524,7	6,6	Population (as of 31 XII) in thous.
miasta.....	23336,4	1606,1	6,9	urban areas
wieś.....	15196,9	918,6	6,0	rural areas
w tym kobiety.....	19884,0	1321,3	6,6	of which females
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII).....	123	139	x	Population per 1 km ² of total area (as of 31 XII)
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (stan w dniu 31 XII).....	57	59	x	Non-working age population per 100 persons of working age (as of 31 XII)
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-0,0	-3,0	x	Natural increase per 1000 population
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności.....	-0,2	-0,7	x	Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population

**RYNEK PRACY. WYNAGRODZENIA
LABOUR MARKET. WAGES AND SALARIES**

Pracujący ^{ab} (stan w dniu 31 XII) w tys.	13850,5	924,6	6,7	Employed persons ^{ab} (as of 31 XII) in thous.
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w zł.....	3530,47	3194,30	90,5	Average monthly gross wages and salaries in zł
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) w tys.	2136,8	151,0	7,1	Registered unemployed persons (as of 31 XII) in thous.
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^b (stan w dniu 31 XII) w %.....	13,4	14,0	x	Registered unemployment rate ^b (as of 31 XII) in %

**INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA
MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS**

Długość sieci (stan w dniu 31 XII) w km:				Network (as of 31 XII) in km:
wodociągowej rozdzielczej.....	283101,5	22198,8	7,9	water supply distribution
kanalizacyjnej rozdzielczej ^c	125580,6	5592,1	4,5	sewerage distribution ^c
gazowej.....	137371,3	4055,7	3,0	gas supply
Zasoby mieszkaniowe ^d (stan w dniu 31 XII):				Dwelling stocks ^d (as of 31 XII):
mieszkania: w tysiącach.....	13722,8	987,6	7,2	dwellings: in thousands
na 1000 ludności.....	356,1	391,2	x	per 1000 population
izby: w tysiącach.....	52332,4	3531,9	6,7	rooms: in thousands
na 1000 ludności.....	1358,1	1399,0	x	per 1000 population
powierzchnia użytkowa mieszkań: w tysiącach m ²	999659,5	66998,2	6,7	useful floor area of dwellings: in thousands m ²
na 1000 ludności w m ²	25942,7	26537,6	x	per 1000 population in m ²
Mieszkania oddane do użytkowania: w tysiącach.....	152,9	8,0	5,2	Dwellings completed: in thousands
na 1000 ludności:				per 1000 population:
mieszkania.....	4,0	3,2	x	dwellings
izby.....	16,6	13,6	x	rooms
powierzchnia użytkowa mieszkań w m ²	406,2	341,0	x	useful floor area of dwellings in m ²

^a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. ^b Dane opracowano z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2010. ^c Łącznie z kolektorami. ^d Na podstawie bilansu zasobów mieszkaniowych.

^a By actual workplace and kind of activity. ^b Data are compiled considering employed persons on private farms in agriculture estimated using the results of the Agricultural Census 2010. ^c Including collectors. ^d Based on balance of dwelling stocks.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2012 R. (cd.)
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2012 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska <i>Poland</i>	Województwo <i>Voivodship</i>		SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>		Polska = 100 <i>Poland = 100</i>	

EDUKACJA^a I WYCHOWANIE — stan na początku roku szkolnego
EDUCATION^a — as of beginning of the school year

Uczniowie w szkołach ^b w tys.:				<i>Pupils and students in schools^b in thous.:</i>
podstawowych	2160,8	132,5	6,1	<i>primary</i>
gimnazjalnych	1161,7	71,9	6,2	<i>lower secondary</i>
specjalnych przysposabiających do pracy	10,7	0,7	6,5	<i>special job-training</i>
zasadniczych zawodowych	197,2	10,5	5,3	<i>basic vocational</i>
liceach ogólnokształcących ^c	579,7	38,8	6,7	<i>general secondary^c</i>
liceach profilowanych	14,7	1,3	9,0	<i>specialized secondary</i>
technikach ^d	522,5	30,4	5,8	<i>technical secondary^d</i>
artystycznych ogólnokształcących ^e	12,8	0,7	5,7	<i>general art^e</i>
policealnych	334,3	23,3	7,0	<i>post-secondary</i>
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego ^f :				<i>Children attending pre-primary education establishments^f:</i>
w tysiącach	1216,5	74,8	6,1	<i>in thousand</i>
na 1000 dzieci w wieku 3—6 lat ...	716	731	x	<i>per 1000 children aged 3—6</i>

OCZYSTOŚĆ I POMOC SPOŁECZNA — stan w dniu 31 XII
HEALTH CARE^g AND SOCIAL WELFARE — as of 31 XII

Pracownicy medyczni ^h :				<i>Medical personnel^h:</i>
lekarze	85025	6398	7,5	<i>doctors</i>
lekarze dentyści	12491	814	6,5	<i>dentists</i>
pielęgniarki ⁱ	211628	15219	7,2	<i>nursesⁱ</i>
Przychodnie	25702	1745	6,8	<i>Out-patients departments</i>
Szpitala ogólne	913	66	7,2	<i>General hospitals</i>
Łóżka w szpitalach ogólnych ^k w tys.	188,8	13,1	7,0	<i>Beds in general hospitals^k in thous.</i>
Apteki ogólnodostępne ^l	11999	864	7,2	<i>Generally available pharmacies^l</i>

^a Patrz uwagi ogólne do rozdziału „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2. ^b Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. ^c, ^d Łącznie z uczniami: ^c — uzupełniających liceów ogólnokształcących, ^d — techników uzupełniających. ^e Dających uprawnienia zawodowe. ^f Bez wychowania przedszkolnego w placówkach wykonujących działalność leczniczą. ^g Dane podaje się łącznie z MON, MSW i ABW. ^h Łącznie z odbywającymi staż. Łącznie z osobami, dla których głównym miejscem pracy jest indywidualna praktyka lekarska i pielęgniarska zarejestrowana w Izbach Lekarskich, pielęgniarskich, która realizuje świadczenia zdrowotne w ramach środków publicznych; bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, opieka społeczna, jednostka administracji publicznej lub samorządu terytorialnego albo NFZ. ⁱ Łącznie z magistrami pielęgniarstwa. ^k Łącznie z łózkami i inkubatorami dla noworodków. ^l Bez aptek w stacjonarnych zakładach opieki zdrowotnej, np. w szpitalach.

^a See general notes to the chapter “Education”, item 1 and 2. ^b Excluding schools for adult, excluding post-secondary schools. ^c, ^d Including students: ^c — supplementary general secondary schools, ^d — supplementary technical secondary schools. ^e Leading to professional certification. ^f Excluding pre-primary education in the units performing health care activities. ^g Data include health care: of the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior, the Internal Security Agency. ^h Include inters. Including persons for whom the main workplace are individual medical practice and nurses registered at Chamber of Physicians and Chambers of Nurses providing publicly funded medical services; excluding persons for whom the main workplace are university, social welfare, public administration or territorial self-government unit or National Health Fund. ⁱ Including master nurses. ^k Including beds and incubators for newborns. ^l Excluding pharmacies in in-patient health care facilities e.g. in hospitals.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2012 R. (cd.)**VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2012 (cont.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska	Województwo	SPECIFICATION	
	Poland	Voivodship		
	ogółem total	Polska = 100 Poland = 100		
KULTURA. TURYSTYKA CULTURE. TOURISM				
Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	8182	549	6,7	Public libraries (including branches; as of 31 XII)
Księgozbiór bibliotek publicznych (stan w dniu 31 XII) w tys. wol.	131616,5	8765,6	6,7	Public library collections (as of 31 XII) in thous. vol.
Muzea i oddziały muzealne (stan w dniu 31 XII)	768	45	5,9	Museums with branches (as of 31 XII)
Zwiedzający muzea i wystawy w tys.	26709,5	724,0	2,7	Museum and exhibition visitors in thous.
Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	447	22	4,9	Fixed cinemas (as of 31 XII)
Widzowie w kinach stałych w tys. ...	37474,3	2093,4	5,6	Audience in fixed cinemas in thous.
Baza noclegowa turystyki ^a :				Tourist accommodation establish- ments ^a :
obiekty (stan w dniu 31 VII)	9483	373	3,9	facilities (as of 31 VII)
miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII)	675433	23237	3,4	number of beds (as of 31 VII)
korzystający z noclegów w tys.	22635,4	1129,9	5,0	tourists accommodated in thous.
ROLNICTWO I LEŚNICTWO AGRICULTURE AND FORESTRY				
Użytki rolne w dobrej kulturze rolnej (stan w czerwcu) ^b w tys. ha	14529,4	973,8	6,7	Agricultural land in good agricultural condition (as of June) ^b in thous. ha
pod zasiewami ^c	10431,6	742,1	7,1	sown area ^c
grunty ugorowane	439,9	29,2	6,6	fallow land
uprawy trwałe	398,0	38,3	9,6	permanent crops
w tym sady	368,4	37,2	10,1	of which orchards
ogrody przydomowe	53,5	2,7	5,0	kitchen gardens
łąki i pastwiska	3206,5	161,6	5,0	meadows and pastures
Powierzchnia zasiewów (stan w czerwcu) ^c w tys. ha:				Sown area (as of June) ^c in thous. ha:
zboża	7704,3	589,8	7,7	cereals
ziemniaki	358,8	41,3	11,5	potatoes
warzywa gruntowe ^d	175,5	19,2	10,9	field vegetables ^d
Zbiory w tys. t:				Production in thous. t:
zboża	28543,8	1831,1	6,4	cereals
ziemniaki	8740,4	1099,8	12,6	potatoes
warzywa gruntowe ^d	4553,2	575,9	12,6	field vegetables ^d
Plony z 1 ha w dt:				Yields per 1 ha in dt:
zboża	37,0	31,0	83,8	cereals
ziemniaki	244	266	109,0	potatoes
Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	9163,8	386,1	4,2	Forest areas (as of 31 XII) in thous. ha

^a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. ^b Bez gruntów posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz gruntów posiadaczy do 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali. ^c Bez powierzchni upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone). ^d Łącznie z ogrodami przydomowymi.

^a Concern establishments possessing 10 and more bed places. ^b Excluding land of owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities and owners of upto 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale. ^c Excluding permanent crops, and crop area intended for ploughing (green fertilizers). ^d Including kitchen gardens.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2012 R. (cd.)
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2012 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska <i>Poland</i>	Województwo <i>Voivodship</i>		SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>		Polska = 100 <i>Poland = 100</i>	

PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO
INDUSTRY AND CONSTRUCTION

Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące):				<i>Sold production of industry (current prices):</i>
w milionach złotych	1178303,6	70207,8	6,0	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	30579	27765	x	<i>per capita in zł</i>
Sprzedaż produkcji budowlano- -montażowej ^a (ceny bieżące):				<i>Sales of construction and assembly production^a (current prices):</i>
w milionach złotych	170643,8	9279,8	5,4	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	4428	3670	x	<i>per capita in zł</i>

TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ — stan w dniu 31 XII
TRANSPORT AND COMMUNICATIONS — as of 31 XII

Drogi publiczne o twardej nawierz- chni (miejskie i zamiejskie) w km...	280719,1	19181,6	6,8	<i>Hard surface public roads (urban and non-urban) in km</i>
w tym o nawierzchni ulepszonej w %	91,9	91,4	x	<i>of which improved in %</i>
Samochody zarejestrowane ^b w tys. szt.:				<i>Registered cars^b in thous. units:</i>
osobowe	18744,4	1236,2	6,6	<i>passenger cars</i>
ciężarowe i ciągniki siodłowe ^c	3178,0	222,7	7,0	<i>lorries and road tractors^c</i>
Placówki dla usług pocztowych ^d	14382	945	6,6	<i>Postal service offices^d</i>
Telefoniczne łącza główne ^e :				<i>Fixed main line^e:</i>
w tysiącach	6177,0	383,0	6,2	<i>in thousands</i>
w tym standardowe łącza główne	5182,0	322,8	6,2	<i>of which standard main line</i>
na 1000 ludności	160,3	151,7	x	<i>per 1000 population</i>

HANDEL — stan w dniu 31 XII
TRADE — as of 31 XII

Sklepy	357289	27211	7,6	<i>Shops</i>
Liczba ludności na 1 sklep	108	93	x	<i>Population per shop</i>
Targowiska stałe	2215	183	8,3	<i>Permanent marketplaces</i>

^a Zrealizowanej przez podmioty budowlane — według miejsca wykonywania robót. ^b Łącznie z posiadającymi pozwolenia czasowe wydane w końcu roku. ^c Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi. ^d Dane dotyczą poczty publicznej i operatorów niepublicznych. ^e Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej.

^a Realized by construction units — by place of performing works. ^b Including cars having temporary permissions given at the end of the year. ^c Including vans. ^d Data concern operators of the public post office and operators of the non-public. ^e Data concern operators of the public telecommunication network.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2012 R. (cd.)
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2012 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship	SPECIFICATION		
	ogółem total				Polska = 100 Poland = 100
	FINANSE PUBLICZNE PUBLIC FINANCE				
Budżety gmin ^a				Budgets of gminas ^a	
Dochody:				Revenue:	
w milionach złotych	78407,5	5033,3	6,4	<i>in million zlotys</i>	
na 1 mieszkańca w zł	3022	2993	x	<i>per capita in zł</i>	
Wydatki:				Expenditure:	
w milionach złotych	78491,4	4957,8	6,3	<i>in million zlotys</i>	
na 1 mieszkańca w zł	3025	2948	x	<i>per capita in zł</i>	
Budżety miast na prawach powiatu				Budgets of cities with powiat status	
Dochody:				Revenue:	
w milionach złotych	61247,0	3539,4	5,8	<i>in million zlotys</i>	
na 1 mieszkańca w zł	4865	4178	x	<i>per capita in zł</i>	
Wydatki:				Expenditure:	
w milionach złotych	63730,8	3822,5	6,0	<i>in million zlotys</i>	
na 1 mieszkańca w zł	5062	4513	x	<i>per capita in zł</i>	
Budżety powiatów				Budgets of powiats	
Dochody:				Revenue:	
w milionach złotych	22522,9	1396,4	6,2	<i>in million zlotys</i>	
na 1 mieszkańca w zł	868	830	x	<i>per capita in zł</i>	
Wydatki:				Expenditure:	
w milionach złotych	22476,5	1393,3	6,2	<i>in million zlotys</i>	
na 1 mieszkańca w zł	866	829	x	<i>per capita in zł</i>	
Budżety województw				Budgets of voivodships	
Dochody:				Revenue:	
w milionach złotych	15236,1	821,9	5,4	<i>in million zlotys</i>	
na 1 mieszkańca w zł	395	325	x	<i>per capita in zł</i>	
Wydatki:				Expenditure:	
w milionach złotych	15760,5	902,9	5,7	<i>in million zlotys</i>	
na 1 mieszkańca w zł	409	357	x	<i>per capita in zł</i>	

^a Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2012 R. (dok.)
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2012 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska <i>Poland</i>	Województwo <i>Voivodship</i>	Polska = 100 <i>Poland = 100</i>	SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>			

INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE
INVESTMENTS. FIXED ASSETS

Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące):				<i>Investment outlays (current prices):</i>
w milionach złotych	237627,3	18118,9	7,6	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	6167	7165	x	<i>per capita in zł</i>
Wartość brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne):				<i>Gross value of fixed assets (as of 31 XII; current book-keeping prices):</i>
w milionach złotych	2877957,5	172611,6	6,0	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	74688	68370	x	<i>per capita in zł</i>

PRYWATYZACJA. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ
PRIVATIZATION. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY

Przedsiębiorstwa państwowe objęte procesem prywatyzacji ^a	5901	436	7,4	<i>State owned enterprises included in the privatization process ^a</i>
skomercjalizowane	1761	117	6,6	<i>commercialized</i>
objęte prywatyzacją bezpośrednią	2196	154	7,0	<i>included in direct privatization</i>
w tym sprywatyzowane	2118	152	7,2	<i>of which privatized</i>
poddane likwidacji	1944	165	8,5	<i>subject to liquidation</i>
w tym zlikwidowane	1127	72	6,4	<i>of which liquidated</i>
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON ^b (stan w dniu 31 XII)	3975334	234079	5,9	<i>Entities of the national economy in the REGON register ^b (as of 31 XII)</i>
sektor publiczny	123506	6701	5,4	<i>public sector</i>
sektor prywatny	3851828	227378	5,9	<i>private sector</i>

RACHUNKI REGIONALNE W 2011 R.
REGIONAL ACCOUNTS IN 2011

Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):				<i>Gross domestic product (current prices):</i>
w milionach złotych	1528127	93254	6,1	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	39665	36750	92,6	<i>per capita in zł</i>
Wartość dodana brutto (ceny bieżące):				<i>Gross value added (current prices):</i>
w milionach złotych	1342386	81919	6,1	<i>in million zlotys</i>
na 1 pracującego w zł	96262	86067	89,4	<i>per 1 employed person in zł</i>
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:				<i>Gross nominal disposable income in the households sector:</i>
w milionach złotych	934354	60756	6,5	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	24253	23943	98,7	<i>per capita in zł</i>

^a W okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2012 r.; bez państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej włączonych do Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa. ^b Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a From 1 VIII 1990 to 31 XII 2012; excluding state farms incorporated into the Agricultural Property Stock of the State Treasury. ^b Excluding persons tending private farms in agriculture.

U w a g a. Przeliczeń danych na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) za 2000 r. oraz 2005-2009 dokonano przy przyjęciu *N o t e. Calculations of data per capita (1000 population, etc.) For 2000 as well as 2005-2009 are based on the revised*

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	2008
		POWIERZ AR				
1	Powierzchnia w km ² (stan w dniu 31 XII)	18219	18219	18219	18219	18219
		STAN I OCHRONA ENVIRONMENTAL				
	Pobór wody — w % poboru ogółem — na cele:					
2	produkcyjne ^a (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem)	27,2	26,4	26,0	28,6	23,3
3	eksploatacji sieci wodociągowej ^b	47,0	45,7	46,0	43,5	45,2
4	Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności na 1 km ² w dam ³	17,0	18,0	16,5	16,5	16,3
5	w tym do produkcji przemysłowej	5,1	4,8	4,7	5,2	5,3
	Ścieki przemysłowe i komunalne ^c odprowadzone do wód lub do ziemi:					
6	oczyszczane w % wymagających oczyszczania	92,8	90,3	92,6	92,5	92,6
7	nieoczyszczane na 1 km ² w dam ³	0,6	0,7	0,5	0,5	0,5
8	Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem ^d	57,5	64,2	65,1	64,7	65,8
	Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tys.t:					
9	pyłowych	12,1	7,9	7,2	7,8	6,8
10	gazowych (bez dwutlenku węgla)	327,9	220,8	201,1	180,8	144,4
	Redukcja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w % zanieczyszczeń wytworzonych:					
11	pyłowych	99,7	99,8	99,8	99,8	99,8
12	gazowych (bez dwutlenku węgla)	38,9	49,7	50,3	54,5	62,5
13	Odpady wytworzone (w ciągu roku; z wyłączeniem odpadów komunalnych) ^e na 1 km ² w t.	318,8	244,2	226,2	213,8	211,7
14	Odpady komunalne zebrane ^f (w ciągu roku) na 1 mieszkańca w kg	338,4	247,6	299,8	257,8	227,5
	Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące) w % nakładów inwestycyjnych ogółem:					
15	służące ochronie środowiska	5,0	5,5	5,2	3,8	3,8
16	służące gospodarce wodnej	0,9	0,6	0,5	0,5	0,7
	Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona (stan w dniu 31 XII):					
17	w % powierzchni ogólnej	16,3	16,4	16,4	18,8	18,8
18	na 1 mieszkańca w m ²	1130	1157	1165	1341	1343

^a Z ujęć własnych. ^b Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci. ^c Od 2010 r. dane nieporównywalne podstawie szacunków; ludność ogółem — na podstawie bilansów. ^e Patrz uwagi ogólne do rozdziału „Stan i ochrona środowiska”, mi za lata poprzednie ze względu na zmianę katalogu odpadów.

^a From own intakes. ^b Water withdrawn at intakes before entering the water system. ^c Since 2010 data are not comparable; the total population — based on balances. ^e See general notes to the chapter “Environmental protection”, previous years due to a change in the catalogue of waste.

skorygowanej liczby ludności uwzględniającej wyniki narodowego spisu powszechnego ludności i mieszkań 2002.
number of population, which considers the results of population and housing census of 2002.

2009	2010	2011	2012	SPECIFICATION	No.
CHNIA EA					
18219	18219	18219	18219	Area in km ² (as of 31 XII)	1
ŚRODOWISKA PROTECTION					
				Water withdrawal — in % of total withdrawal — for purposes of:	
30,4	33,2	35,3	34,4	production ^a (excluding agriculture, forestry and fishing)	2
44,7	43,4	41,5	42,6	exploitation of water supply network ^b	3
15,7	16,0	16,9	16,6	Consumption of water for needs of the national economy and population per 1 km ² in dam ³	4
5,3	5,9	6,5	6,2	of which for industrial production	5
				Industrial and municipal ^c wastewater discharged into waters or into the ground:	
97,3	99,5	99,6	98,2	treated in % of requiring treatment	6
0,2	0,0	0,0	0,1	untreated per 1 km ² in dam ³	7
65,9	66,0	67,3	67,0	Population connected to wastewater treatment plants ^d in % of total population	8
				Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in thous t:	
4,6	4,2	3,9	3,5	particulates	9
135,6	166,3	168,9	162,6	gases (excluding carbon dioxide)	10
				Reduction of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in % of pollutants produced:	
99,8	99,9	99,9	99,9	particulates	11
62,4	64,5	68,2	71,4	gases (excluding carbon dioxide)	12
328,4	338,8	434,5	445,0	Generated waste (during the year ;excluding municipal waste) ^e per 1 km ² in t	13
227,4	239,5	225,1	246,1	Municipal waste collected ^f (during the year) per capita in kg	14
				Outlays on fixed assets (current prices) in % of total investment outlays:	
5,7	5,8	9,3	6,6	in environmental protection	15
1,6	1,3	0,4	0,4	in water management	16
				Legally protected areas possessing unique environmental value (as of 31 XII):	
18,8	19,7	19,7	19,7	in % of total area	17
1349	1413	1419	1425	per capita in m ²	18

z danymi za lata poprzednie ze względu na zmianę metodologii badania ścieków komunalnych. ^d Ludność korzystająca - na ust. 8. ^f Dane szacunkowe; do 2001 r. określane jako odpady stałe wywiezione, od 2003 r. dane nieporównywalne z dany-

table with data for previous years due to change in the methodology of municipal wastewater ^d Population connected to - item 8. ^f Estimated data; until 2001 defined as solid waste removed and since 2003 data are not comparable with data for

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	2008
		BEZPIECZEŃSTWO PUBLIC				
1	Przestępstwa stwierdzone w zakończonych postępowaniach przygotowawczych:					
2	w liczbach bezwzględnych	78399	86747	79563	73196	71363
3	na 10 tys. ludności	297,8	336,0	309,4	285,8	279,7
4	Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych w %	36,2	48,0	54,4	57,4	63,5
		LUDN POPULA				
5	Ludność (stan w dniu 31 XII)	2627824	2577465	2566198	2555898	2548861
6	miasta	1709881	1665261	1657288	1647086	1638657
7	wieś	917943	912204	908910	908812	910204
8	w tym kobiety	1373158	1349335	1344261	1339632	1336533
9	Kobiety na 100 mężczyzn (stan w dniu 31 XII)	109	110	110	110	110
10	Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	144	141	141	140	140
Ludność w wieku (stan w dniu 31 XII):						
11	przedprodukcyjnym	579392	486478	474384	463423	454512
12	produkcyjnym	1603689	1646382	1639722	1634443	1629614
13	poprodukcyjnym	444743	444605	452092	458032	464735
14	Małżeństwa na 1000 ludności	5,3	5,2	5,6	6,0	6,4
15	Rozwody na 1000 ludności	1,3	2,0	2,1	1,9	1,7
16	Urodzenia żywe na 1000 ludności	8,9	8,7	9,1	9,3	10,0
17	Zgony ^b na 1000 ludności	12,1	12,1	12,2	12,5	12,3
18	Przyrost naturalny na 1000 ludności	-3,2	-3,4	-3,1	-3,2	-2,3
19	Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych	7,7	6,1	5,5	4,8	5,3
Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia w momencie urodzenia:						
20	mężczyźni	67,90	68,64	68,47	68,65	69,07
21	kobiety	77,17	78,30	78,55	78,68	78,86
22	Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-0,5	-0,7	-1,1	-0,8	-0,7
		RYNEK LABOUR				
Pracujący ^{cd} (stan w dniu 31 XII):						
23	w tysiącach	1066,0	898,6	921,0	959,7	970,3
24	w tym kobiety	519,1	426,6	434,7	449,8	455,1
25	na 1000 ludności	406	351,4	358,9	375,5	380,7
26	w sektorze prywatnym w %	75,5	75,9	77,0	78,0	78,4
według rodzajów działalności w %:						
27	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	32,5	21,4	20,9	20,1	19,9
28	przemysł i budownictwo	26,7	29,2	29,6	30,1	30,1
29	usługi ^e	40,9	49,3	49,4	49,7	49,9

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Ludność. Wyznania religijne”, ust. 2. ^b Łącznie ze zgonami niemowląt. ^c Według faktycznych indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników: w 2000 r. — Powszechnego Spisu Rolnego 2002, od 2010 r. — Powszechnego Spisu Rolnego 2010. ^e Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 2, pkt 1).

^a See general notes to the chapter “Population. Religious denominations”, item 2. ^b Including infant deaths. ^c By actual figure estimated using the results: in 2000 — of the Agricultural Census 1996, in 2005—2009 — of the Population and Housing notes to the Yearbook, item 2, point 1).

2009	2010	2011	2012	SPECIFICATION	No.
PUBLICZNE SAFETY					
				Ascertained crimes in completed preparatory proceedings:	
71104	74725	73919	68463	in absolute numbers	1
279,3	293,4	291,3	270,8	per 10 thous. population	2
65,3	65,5	65,8	62,5	Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes in %	3
OŚC ^a TION ^a					
2541832	2542436	2533681	2524651	Population (as of 31 XII)	4
1630989	1625159	1615408	1606066	urban areas	5
910843	917277	918273	918585	rural areas	6
1333045	1330254	1325754	1321331	of which females	7
110	110	110	110	Females per 100 males (as of 31 XII)	8
140	140	139	139	Population per 1 km ² of total area (as of 31 XII)	9
				Population of age(as of 31 XII):	
446694	444382	437521	431872	pre-working	10
1624856	1620849	1604672	1588157	working	11
470282	477205	491488	504622	post-working	12
6,2	5,7	5,0	5,0	Marriages per 1000 population	13
1,9	1,7	1,6	1,8	Divorces per 1000 population	14
10,2	10,0	9,4	9,4	Live births per 1000 population	15
12,5	12,3	12,1	12,4	Deaths ^b per 1000 population	16
-2,3	-2,2	-2,7	-3,0	Natural increase per 1000 population	17
5,4	4,0	4,5	4,2	Infant deaths per 1000 live births	18
				Life expectancy at the moment of birth:	
69,23	70,14	70,41	70,61	males	19
78,87	79,41	79,54	79,76	females	20
-0,5	-0,7	-0,7	-0,7	Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population	21
PRACY MARKET					
				Employed persons ^{cd} (as of 31 XII):	
937,5	943,2	933,6	924,6	in thousands	22
443,7	449,4	445,6	444,2	of which women	23
368,8	371,0	368,5	366,2	per 1000 population	24
77,9	78,1	78,2	79,5	in private sector in %	25
				by kind of activities in %:	
20,4	19,0	19,2	19,4	agriculture, forestry and fishing	26
29,3	29,0	28,4	27,8	industry and construction	27
50,3	52,0	52,4	52,8	services ^e	28

go miejsca pracy i rodzaju działalności (od 2004 r.). *d* Dane opracowano z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach 1996, w latach 2005–2009 — Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu

workplace and kind of activity (since 2004). *d* Data are compiled considering employed persons on private farms in agricultural Census 2002 as well as the Agricultural Census 2002, since 2010 — of the Agricultural Census 2010. *e* See general

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	2008
		RYNEK LABOUR				
	Przeciętne zatrudnienie:					
	w przemyśle:					
1	w tysiącach	220,5	189,8	191,1	197,9	205,8
2	na 1000 ludności	84	74	74	77	81
	w budownictwie:					
3	w tysiącach	31,4	26,0	27,3	30,9	34,4
4	na 1000 ludności	12	10	11	12	14
5	Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) w tys.	208,1	198,4	160,7	123,1	99,2
6	2000 = 100	100,0	95,4	77,2	59,2	47,7
	W % bezrobotnych zarejestrowanych (stan w dniu 31 XII):					
7	kobiety	52,3	50,3	52,6	53,2	53,0
8	w wieku do 25 lat	28,3	20,6	18,1	16,2	17,8
9	pozostający bez pracy dłużej niż 1 rok	47,6	52,0	50,7	45,6	33,3
10	Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) na 1 ofertę pracy	414	144	64	46	47
11	Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a (stan w dniu 31 XII) w % ...	16,3	17,9	14,7	11,2	9,2
		WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA WAGES AND SALARIES.				
12	Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł	1668,76	2052,90	2143,06	2298,75	2555,73
13	2000 = 100	100,0	123,0	128,4	137,8	153,2
14	w tym: w przemyśle	1664,10	2017,35	2100,68	2252,50	2514,46
15	w budownictwie	1481,54	1685,06	1790,05	1951,05	2197,88
	Przeciętna liczba emerytów i rencistów w tys.:					
16	pobierających emerytury i renty wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	528	520	522	526	533
17	rolników indywidualnych	161	140	135	130	126
	Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w zł:					
18	wypłacana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	789,40	1049,42	1133,48	1166,95	1278,81
19	rolników indywidualnych ^b	589,21	741,54	785,74	797,51	843,17

^a Do wyliczenia przyjęto liczbę pracujących uwzględniającą pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie — Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002, od 2010 r. — w przypadku łączenia uprawnień do świadczeń z tego systemu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu
^a The number of employed persons, including estimated data of employed persons on private farms in agriculture Population and Housing Census 2002 as well as the Agricultural Census 2002, since 2010 — of the Agricultural Census from this system and to benefits from the Pension Fund.

2009	2010	2011	2012	SPECIFICATION	No.
PRACY (dok.) MARKET (cont.)					
				<i>Average paid employment:</i>	
				<i>in industry:</i>	
192,3	196,5	192,4	186,7	<i>in thousands</i>	1
76	77	76	74	<i>per 1000 population</i>	2
				<i>in construction:</i>	
35,5	34,6	34,7	33,2	<i>in thousands</i>	3
14	14	14	13	<i>per 1000 population</i>	4
128,1	131,6	138,7	151,0	<i>Registered unemployed persons (as of 31 XII) in thous.</i>	5
61,6	63,3	66,6	72,6	<i>2000 = 100</i>	6
				<i>In % of registered unemployed (as of 31 XII):</i>	
49,5	50,3	51,3	49,6	<i>women</i>	7
19,5	19,2	18,5	17,3	<i>aged up to 25 years</i>	8
24,7	29,7	35,1	37,0	<i>out of work for longer than 1 year</i>	9
103	98	147	146	<i>Registered unemployed persons (as of 31 XII) per a job offer</i>	10
11,9	12,2	12,9	14,0	<i>Registered unemployment rate ^a (as of 31 XII) in %</i>	11
Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH SOCIAL SECURITY BENEFITS					
2711,89	2877,62	3053,22	3194,30	<i>Average monthly gross wages and salaries in zł</i>	12
162,5	172,4	183,0	191,4	<i>2000 = 100</i>	13
2639,57	2949,08	3155,47	3327,37	<i>of which: in industry</i>	14
2287,02	2322,96	2523,93	2525,99	<i>in construction</i>	15
				<i>Average number of retirees and pensioners in thous.:</i>	
542	538	528	519	<i>receiving retirement pay and pensions paid by the Social Insurance Institution</i>	16
121	116	111	108	<i>farmers</i>	17
				<i>Average monthly gross retirement pay and pension in zł:</i>	
1392,39	1481,17	1554,27	1642,49	<i>paid by the Social Insurance Institution</i>	18
896,10	940,86	973,40	1043,43	<i>farmers ^b</i>	19

twie wyznaczonych przy uwzględnieniu wyników: w 2000 r. — Powszechnego Spisu Rolnego 1996, w latach 2005—2009 Powszechnego Spisu Rolnego 2010. *b* Łącznie z wypłatami z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, Emerytalno-Rentowego.

was used for calculation, estimated using the results: in 2000 — of the Agricultural Census 1996, in 2005—2009 — of the 2010. b Including payments from non-agricultural social security system, in case of a simultaneous right to benefits

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	2008
		INFRASTRUKTURA KOMU MUNICIPAL INFRASTRU				
	Długość sieci rozdzielczej (stan w dniu 31 XII) w km:					
1	wodociągowej	18758,8	20536,6	20820,5	21030,0	21256,1
2	kanalizacyjnej ^a	2817,9	3666,5	3916,9	4082,5	4329,8
	Zużycie w gospodarstwach domowych:					
	wody z wodociągów:					
3	w hm ³	102,3	92,4	94,5	88,5	91,5
4	na 1 mieszkańca w m ³	38,9	35,8	36,8	34,6	35,8
	energii elektrycznej w miastach ^b :					
5	w GW-h	1186,9	1227,1	1246,3	1232,7	1278,7
6	na 1 mieszkańca w kW-h.....	692,4	734,7	741,9	746,1	778,3
	Zasoby mieszkaniowe ^{cd} (stan w dniu 31 XII):					
	mieszkania:					
7	w tysiącach	911,2	947,4	951,1	955,9	962,5
8	na 1000 ludności	346,7	367,6	370,6	374,0	377,6
	izby:					
9	w tysiącach	2947,2	3298,9	3317,1	3340,8	3371,2
10	na 1000 ludności	1121,5	1279,9	1292,6	1307,1	1322,6
	powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² :					
11	w tysiącach	51327,6	61614,8	62059,4	62639,6	63394,7
12	na 1000 ludności	19532,4	23905,2	24183,4	24507,9	24871,8
13	przeciętna 1 mieszkania	56,3	65,0	65,3	65,5	65,9
	Mieszkania oddane do użytkowania:					
	mieszkania:					
14	w tysiącach	3,8	4,6	4,9	5,9	7,4
15	na 1000 ludności	1,4	1,8	1,9	2,3	2,9
	izby:					
16	w tysiącach	17,3	23,1	23,5	28,7	34,1
17	na 1000 ludności	6,6	8,9	9,1	11,2	13,4
	powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² :					
18	w tysiącach	419,2	576,6	571,8	699,2	846,8
19	na 1000 ludności	159,5	223,7	222,8	273,0	332,0
20	przeciętna 1 mieszkania.....	110,6	126,3	117,5	118,8	114,9

^a łącznie z kolektorami. ^b Do 2004 r. bez gospodarstw domowych, których głównym źródłem utrzymania był dochód gi ogólne działu "Infrastruktura komunalna. Mieszkania – Mieszkania" ust. 3. ^d W 2000 r. – zamieszkane.

^a Including collectors. ^b Until 2004 excluding households, whose the main source of maintenance was income from ture. Dwellings – Dwellings", item 3. ^d In 2000 - inhabited.

2009	2010	2011	2012	SPECIFICATION	No.
NALNA. MIESZKANIA CTURE. DWELLINGS					
				<i>Distribution network (as of 31 XII) in km:</i>	
21483,3	21750,1	21991,8	22198,8	<i>water supply</i>	1
4480,1	4774,1	5182,5	5592,1	<i>sewerage^a</i>	2
				<i>Consumption in households:</i>	
				<i>water from water supply systems:</i>	
87,8	86,6	87,5	89,4	<i>in hm³</i>	3
34,5	34,0	34,5	35,4	<i>per capita in m³</i>	4
				<i>electricity in urban areas^b:</i>	
1274,5	1312,0	1282,7	1244,8	<i>in GW-h</i>	5
781,4	805,0	794,0	775,1	<i>per capita in kW-h</i>	6
				<i>Dwelling stocks^{cd} (as of 31 XII):</i>	
				<i> dwellings:</i>	
968,0	975,9	980,8	987,6	<i>in thousands</i>	7
380,8	383,9	387,1	391,2	<i>per 1000 population</i>	8
				<i>rooms:</i>	
3396,4	3481,5	3503,9	3531,9	<i>in thousands</i>	9
1336,2	1369,4	1382,9	1399,0	<i>per 1000 population</i>	10
				<i>useful floor area of dwellings in m²:</i>	
64025,4	65715,1	66296,3	66998,2	<i>in thousands</i>	11
25188,7	25847,3	26166,0	26537,6	<i>per 1000 population</i>	12
66,1	67,3	67,6	67,8	<i>average per dwelling</i>	13
				<i>Dwellings completed:</i>	
				<i> dwellings:</i>	
6,3	7,0	6,0	8,0	<i>in thousands</i>	14
2,5	2,7	2,4	3,2	<i>per 1000 population</i>	15
				<i>rooms:</i>	
28,8	30,1	27,7	34,3	<i>in thousands</i>	16
11,3	11,8	10,9	13,6	<i>per 1000 population</i>	17
				<i>useful floor area of dwellings in m²:</i>	
716,0	784,0	717,7	862,3	<i>in thousands</i>	18
281,3	308,8	282,8	341,0	<i>per 1000 population</i>	19
112,9	112,7	119,2	107,5	<i>average per dwelling</i>	20

z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie. ^c Na podstawie bilansów zasobów mieszkaniowych; patrz uwaga prywatna w rolnictwie. ^c Based on balances of dwelling stocks; see general notes to the chapter "Municipal infrastruc-

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	2008
EDUKACJA ^a EDUCA						
	Uczniowie w szkołach ^b (stan na początku roku szkolnego) w tys.:					
1	podstawowych ^c	201,3	163,0	155,1	147,6	141,8
2	gimnazjalnych	74,5	100,1	96,4	91,8	87,6
3	specjalnych przysposabiających do pracy	x	0,3	0,4	0,4	0,5
4	zasadniczych zawodowych	31,0	11,9	11,6	12,0	12,5
5	liceach ogólnokształcących ^d	62,6	50,2	50,1	48,5	46,3
6	liceach profilowanych	x	11,1	9,4	7,5	5,6
7	technikach ^d	57,2	29,9	29,5	29,7	30,3
8	artystycznych ogólnokształcących ^e	1,5	0,7	0,7	0,8	0,8
9	policealnych	12,2	22,0	23,6	22,9	25,0
	Absolwenci szkół ^b w tys.:					
10	podstawowych	76,3 ^f	31,3	30,2	29,2	26,8
11	gimnazjów	x	33,4	33,0	32,5	29,9
12	specjalnych przysposabiających do pracy	x	x	0,1	0,1	0,1
13	zasadniczych zawodowych	10,8	3,9	3,9	3,7	3,6
14	liceów ogólnokształcących ^g	11,9	16,8	15,8	15,8	15,6
15	liceów profilowanych	x	3,9	3,7	3,2	2,6
16	techników ^g	11,3	9,3	6,7	6,0	6,0
17	artystycznych ogólnokształcących ^e	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1
18	policealnych	5,5	6,6	6,7	5,9	5,5
19	Absolwenci szkół zasadniczych zawodowych, liceów ogólnokształcących, techników oraz artystycznych ogólnokształcących dających uprawnienia zawodowe ^{gh} (bez szkół dla dorosłych) na 1000 ludności	13,1	13,2	11,8	11,3	11,0
20	Studenci szkół wyższych ⁱ (stan w dniu 30 XI) w tys.	99,7	131,0	134,9	140,8	145,4
21	Absolwenci szkół wyższych ^{ik} w tys.	15,1	24,3	26,3	28,9	29,2
22	Uczniowie szkół dla dorosłych (stan na początku roku szkolnego) w tys.	25,5	24,4	21,6	20,6	20,7
23	Absolwenci szkół dla dorosłych w tys.	5,9	7,8	8,1	4,6	4,8
	Wychowanie przedszkolne (stan na początku roku szkolnego):					
24	miejsca w przedszkolach w tys.	48,1	45,5	45,8	45,0	47,0
	dzieci w tys.:					
25	w przedszkolach ^l	45,1	41,9	43,1	44,8	47,4
26	w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych	11,5	10,6	10,7	9,9	10,1
27	Dzieci w przedszkolach (stan na początku roku szkolnego) na 1000 dzieci w wieku 3—6 lat	408	454	477	503	529

^a Patrz uwagi ogólne do rozdziału „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2. ^b Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych 2004/05 łącznie z uzupełniającymi odpowiednio: liceami ogólnokształcącymi i technikami. ^c Dające uprawnienia zawodowe. szkolnego 2005/06 i technikami od roku szkolnego 2006/07. ^d Od roku szkolnego 2004/05 łącznie z liceami profilowanymi zacyjnymi oraz zamiejscowymi ośrodkami dydaktycznymi, bez szkół resortu obrony narodowej oraz resortu spraw wewnętrznych. ^e Od roku szkolnego 2008/09 łącznie z zespołami wychowania przedszkolnego i punktami

^a See general notes to the chapter “Education”, item 1 and 2. ^b Excluding schools for adults, except post-secondary supplementary schools: general secondary and technical secondary respectively. ^c Leading to professional certification. school year and technical secondary since 2006/07 school year respectively. ^d Since 2004/05 school year including special another location as well as teaching centres in another location, excluding academies of the Ministry of National Defence 2000/01 academic year — the calendar year. ^l Since 2008/09 school year including pre-primary education groups

2009	2010	2011	2012	SPECIFICATION	No.
I WYCHOWANIE TION ^a					
				<i>Pupils and students in schools^b (as of beginning of the school year) in thous.:</i>	
137,5	134,7	134,4	132,5	<i>primary^c</i>	1
83,6	79,6	75,5	71,9	<i>lower secondary</i>	2
0,6	0,6	0,7	0,7	<i>special job-training</i>	3
12,4	11,7	11,0	10,5	<i>basic vocational</i>	4
44,3	42,8	41,0	38,8	<i>general secondary^d</i>	5
4,0	2,9	2,2	1,3	<i>specialized secondary</i>	6
30,7	30,7	30,4	30,4	<i>technical secondary^d</i>	7
0,7	0,7	0,7	0,7	<i>general art^e</i>	8
20,2	21,6	23,8	23,3	<i>post-secondary</i>	9
				<i>Graduates of schools^b in thous.:</i>	
26,0	24,4	23,0	22,7	<i>primary</i>	10
28,9	27,3	26,2	24,9	<i>lower secondary</i>	11
0,1	0,1	0,1	0,1	<i>special job-training</i>	12
3,4	4,0	4,0	3,6	<i>basic vocational</i>	13
15,7	14,7	13,7	14,0	<i>general secondary^g</i>	14
2,2	1,6	1,1	0,8	<i>specialized secondary</i>	15
6,0	6,1	6,8	6,7	<i>technical secondary^g</i>	16
0,1	0,1	0,1	0,1	<i>general art^e</i>	17
5,4	5,7	5,1	6,1	<i>post-secondary</i>	18
10,8	10,5	10,2	10,1	<i>Graduates of basic vocational, general and technical secondary as well as general art leading to professional certification schools^{sh} (excluding schools for adults) per 1000 population</i>	19
139,1	122,8	114,3	107,2	<i>Students of higher education institutionsⁱ (as of 30 XI) in thous.</i>	20
31,8	36,6	33,6	31,1	<i>Graduates of higher education institutions^{ik} in thous.</i>	21
20,3	20,8	20,8	20,0	<i>Students of schools for adults (as of beginning of the school year) in thous.</i>	22
4,8	4,5	5,0	5,0	<i>Graduates of schools for adults in thous.</i>	23
48,9	51,6	53,5	56,8	<i>Pre-primary education (as of beginning of the school year): places in nursery schools in thous.</i>	24
49,0	51,6	53,1	56,5	<i>children in thous.: in nursery schools^l</i>	25
11,8	12,7	16,7	16,7	<i>in pre-primary sections in primary schools</i>	26
539	547	538	551	<i>Children in nursery schools (as of beginning of the school year) per 1000 children aged 3—6</i>	27

nych. *c* Bez dzieci w wieku 6 lat objętych edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego. *d* Od roku szkolnego *f* Dane obejmują absolwentów klasy VIII i VI. *g* Łącznie z uzupełniającymi odpowiednio: liceami ogólnokształcącymi od roku i szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy. *i* Łącznie z filiami, zamiejscowymi podstawowymi jednostkami organizacyjnymi; bez cudzoziemców. *k* Z poprzedniego roku akademickiego, a w roku akademickim 2000/01 — przedszkolnymi.

schools. c Excluding children aged 6 attending pre-primary education establishments. *d* Since 2004/05 school year including *f* Data include graduates of 8th and 6th grade. *g* Including supplementary general schools: general secondary since 2005/06 *lized* secondary schools as well as special job-training schools. *i* Including branch sections, basic organizational units in and of the Ministry of the Interior and Administration; excluding foreigners. *k* From the previous academic year, and in and pre-primary points.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	2008
OCHRONA ZDROWIA ^a HEALTH CARE ^a						
	Pracownicy medyczni ^b (stan w dniu 31 XII):					
1	lekarze	6549	6109	6118	5919	6082
2	lekarze dentyści	977	1000	1068	980	932
3	pielęgniarki ^c	12642	11907	11843	11995	11970
4	Łóżka w szpitalach ogólnych ^d (stan w dniu 31 XII) na 10 tys. ludności	53,9	53,2	51,4	51,6	53,6
5	Leczeni w szpitalach ogólnych na 10 tys. ludności	1646,6	1961,0	2034,8	2013,9	2154,0
6	Przychodnie ^e (stan w dniu 31 XII)	696	1031	1050	1119	1172
7	Apteki ogólnodostępne (stan w dniu 31 XII)	688	847	871	887	877
8	Liczba ludności (stan w dniu 31 XII) na 1 aptekę	3820	3043	2946	2882	2906
	Porady udzielone w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na 1 mieszkańca:					
9	lekarskie	5,6	6,7	6,8	7,1	7,7
10	stomatologiczne	0,6	0,9	0,9	1,0	1,0
11	Dzieci w żłobkach ^f i klubach dziecięcych (stan w dniu 31 XII) na 1000 dzieci w wieku do lat 3 ^g	30,6	31,3	32,5	34,0	36,2
KULTURA. CULTURE.						
12	Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	596	568	564	565	561
13	Księgozbiór bibliotek publicznych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności w wol.	3437	3474	3515	3558	3564
14	Czytelnice bibliotek publicznych na 1000 ludności	184	182	176	170	167
	Wypożyczenia księgozbioru z bibliotek publicznych w wol.:					
15	na 1000 ludności	3540,6	3352,6	3191,8	3084,0	3076,3
16	na 1 czytelnika	19,3	18,4	18,2	18,2	18,4
	Miejsca w teatrach i instytucjach muzycznych (stan w dniu 31 XII):					
17	w liczbach bezwzględnych	4358	4579	4664	4624	3919
18	na 1000 ludności	1,7	1,8	1,8	1,8	1,5
19	Widzowie i słuchacze w teatrach i instytucjach muzycznych ^h na 1000 ludności	247	200	218	221	216
20	Muzea i oddziały muzealne (stan w dniu 31 XII)	39	41	40	42	41
21	Zwiedzający muzea i wystawy na 1000 ludności	214	213	211	207	223
22	Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	40	34	35	32	31
23	Miejsca na widowni w kinach stałych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	4,75	4,27	5,37	4,89	5,17
24	Widzowie w kinach stałych na 1000 ludności	491	464	689	762	769
	Abonenci (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności:					
25	radiowi	266	264	239	232	220
26	telewizyjni	259	254	231	224	212

^a W 2012 r. dane podaje się łącznie z MON, MSW i ABW. ^b Od 2005 pracujący bezpośrednio z pacjentem; od 2006 r. pielęgniarstwa. ^d Bez miejsc dziennych na oddziałach szpitalnych; od 2008 r. łącznie z łózkami i inkubatorami dla g Do 2010 r. bez klubów dziecięcych. ^h Dane dotyczą działalności prowadzonej na terenie województwa, łącznie

^a In 2012 data including health care: of the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior, the Internal Security medical and nurse practice. ^c Including master nurses. ^d Excluding day places in hospital wards; since 2008 including nursery wards. ^g Until 2010 excluding children's clubs. ^h Data concern activity performed in voivodship area, including out-

2009	2010	2011	2012	SPECIFICATION	No.
I POMOC SPOŁECZNA AND SOCIAL WELFARE					
				<i>Medical personnel^b (as of 31 XII):</i>	
6129	6116	6213	6398	<i>doctors</i>	1
770	700	804	814	<i>dentists</i>	2
12584	11849	12203	15219	<i>nurses^c</i>	3
				<i>Beds in general hospitals^d (as of 31 XII)</i>	
53,5	53,2	52,9	52,0	<i>per 10 thous. population</i>	4
2307,6	2436,7	2410,8	2419,4	<i>In-patients in general hospitals per 10 thous. population</i>	5
1275	1279	1529	1523	<i>Out-patients departments^e (as of 31 XII)</i>	6
890	887	897	864	<i>Generally available pharmacies (as of 31 XII)</i>	7
2856	2866	2825	2922	<i>Population (as of 31 XII) per 1 generally available pharmacy</i>	8
				<i>Consultations provided within the scope of out-patient health care per capita:</i>	
7,4	7,1	7,3	7,2	<i>doctors</i>	9
1,0	0,9	1,0	0,9	<i>dentists</i>	10
37,5	39,5	42,5	48,0	<i>Children in nurseries^f and children's clubs (as of 31 XII) per 1000 children up to age 3^g</i>	11
TURYSTYKA TOURISM					
561	559	555	549	<i>Public libraries (including branches; as of 31 XII)</i>	12
3552	3520	3507	3472	<i>Public library collections (as of 31 XII)</i>	13
164	162	162	160	<i>per 1000 population in vol.</i>	
				<i>Public library borrowers per 1000 population</i>	14
				<i>Public library loans in vol.:</i>	
3097,5	3121,7	3198,2	3251,3	<i>per 1000 population</i>	15
18,8	19,2	19,8	20,3	<i>per borrower</i>	16
				<i>Seats in theatres and music institutions (as of 31 XII):</i>	
3991	3939	4776	4772	<i>in absolute numbers</i>	17
1,6	1,5	1,9	1,9	<i>per 1000 population</i>	18
226	237	240	245	<i>Audience in theatres and music institutions^h</i>	19
46	46	48	45	<i>per 1000 population</i>	
275	279	312	286	<i>Museums with branches (as of 31 XII)</i>	20
28	23	24	22	<i>Museum and exhibition visitors per 1000 population</i>	21
				<i>Fixed cinemas (as of 31 XII)</i>	22
5,06	4,65	4,51	4,60	<i>Seats in fixed cinemas (as of 31 XII)</i>	23
855	840	853	828	<i>per 1000 population</i>	
				<i>Audience in fixed cinemas per 1000 population</i>	24
				<i>Subscribers (as of 31 XII) per 1000 population:</i>	
211	208	206	208	<i>radio</i>	25
203	201	199	200	<i>television</i>	26

łącznie z osobami, dla których głównym miejscem pracy jest praktyka lekarska i pielęgnarska. ^c Łącznie z magistrami noworodków. ^e Patrz uwagi ogólne działu „Ochrona zdrowia i pomoc społeczna” ust. 5. ^f Łącznie z oddziałami żłobkowymi. z imprezami organizowanymi w plenerze.

Agency. ^b Since 2005 working directly with a patient; since 2006 including persons for whom the primary workplace is a beds and incubators for newborns. ^e See general notes to the chapter “Health care and social welfare” item 5. ^f Including door events.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	2008
		KULTURA. CULTURE.				
1	Baza noclegowa turystyki ^a (stan w dniu 31 VII)	245	224	229	219	216
2	w tym hotele	51	50	52	56	63
3	Miejsca noclegowe ^a (stan w dniu 31 VII) na 10 tys. ludności	89,6	59,5	61,5	62,9	63,9
4	Korzystający z noclegów ^a na 1000 ludności.....	201	240	281	319	350
		ROLNICTWO AGRICULTURE				
5	Użytki rolne (stan w czerwcu) ^{cd} w tys. ha	1204,0	1091,1	1113,2	1116,0	1131,5
6	w tym w dobrej kulturze rolnej w %	.	.	.	97,1	98,4
7	Powierzchnia zasiewów (stan w czerwcu) ^{de} w tys. ha	928,0	812,1	842,0	832,2	858,1
w tym w %:						
8	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	68,3	75,8	74,9	75,9	76,3
9	w tym: pszenica	12,5	10,8	10,4	10,2	11,7
10	żyto	30,3	23,0	19,8	20,7	21,0
11	ziemniaki	16,8	7,5	7,2	7,6	7,3
12	buraki cukrowe.....	1,4	1,3	1,1	1,0	0,8
Zbiory w tys. t:						
13	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	1291,2	1653,9	1429,8	1866,9	1809,8
14	w tym: pszenica	294,5	291,4	243,3	308,8	342,1
15	żyto	496,1	416,2	318,2	406,4	418,3
16	ziemniaki ^f	2955,2	975,2	866,0	1444,0	1168,3
17	buraki cukrowe	504,9	394,8	370,3	472,3	293,7
Plony z 1 ha w dt:						
18	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	20,4	26,9	22,7	29,6	27,6
19	w tym: pszenica	25,4	33,2	27,9	36,4	34,1
20	żyto	17,6	22,3	19,1	23,6	23,2
21	ziemniaki ^f	189	160	142	228	186
22	buraki cukrowe	382	361	399	549	438
Zwierzęta gospodarskie ^d :						
bydło (stan w czerwcu):						
23	w tysiącach sztuk.....	462,5	435,5	445,0	455,0	466,1
24	na 100 ha użytków rolnych ^e w szt.....	38,5	40,1	40,3	41,1	41,5
trzoda chlewna (stan w końcu lipca):						
25	w tysiącach sztuk.....	1200,9	1363,5	1441,5	1369,7	1148,0
26	na 100 ha użytków rolnych ^e w szt.....	99,9	125,5	130,4	123,6	102,2
Produkcja na 1 ha użytków rolnych ^e :						
27	żywcza rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) ^g w kg.....	217,2	329,3	358,2	358,4	324,7
28	mleka krowiego w l	882,1	970,9	894,4	940,3	915,8

^a Od 2011 r. dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. ^b Dane według siedziby użytkownika posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali; patrz uwagi ogólne chni upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone). ^f Od 2010 r. bez ogrodów króliczego i dziczyzny; w wadze poubojowej ciepłej.

^a Since 2011 concern establishments 10 and more bed places. ^b Data are presented according to the official residence of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale; see general notes to the chapter crops, kitchen gardens as well as area intended for ploughing (green fertilizers). ^f Since 2010 excluding kitchen gardens.

2009	2010	2011	2012	SPECIFICATION	No.
TURYSTYKA (dok.) TOURISM (cont.)					
241	289	333	373	Tourist accommodation establishments ^a (as of 31 VII)	1
71	86	94	103	of which hotels	2
71,1	78,5	82,2	91,9	Number of beds ^a (as of 31 VII) per 10 thous. population	3
363	390	420	447	Tourists accommodated ^a per 1000 population	4
I LEŚNICTWO ^b AND FORESTRY ^b					
1105,3	979,7	977,9	986,3	Agricultural land (as of June) ^{cd} in thous. ha	5
98,5	98,2	99,1	98,7	in good agricultural condition in %	6
846,3	738,6	750,1	742,1	Sown area (as of June) ^{de} in thous. ha	7
				of which in %:	
77,5	76,9	77,6	76,4	basic cereals (including cereal mixed)	8
11,6	12,3	14,3	11,5	of which: wheat	9
21,4	18,1	16,8	17,4	rye	10
6,0	5,8	6,0	5,6	potatoes	11
0,8	0,9	1,0	1,0	sugar beets	12
				Crop production in thous. t:	
2043,0	1750,6	1817,6	1680,7	basic cereals (including cereal mixed)	13
371,5	349,1	415,6	287,2	of which: wheat	14
464,8	308,2	295,3	322,0	rye	15
1066,8	903,3	1172,2	1099,8	potatoes ^f	16
368,4	280,6	355,7	389,3	sugar beets	17
				Yields per 1 ha in dt:	
31,1	30,8	31,2	29,6	basis cereals (including cereal mixed)	18
37,9	38,5	38,6	33,6	of which: wheat	19
25,6	23,0	23,4	24,9	rye	20
210	210	261	266	potatoes ^f	21
549	421	493	506	sugar beets	22
				Livestock ^d :	
				cattle (as of June):	
473,2	454,6	471,2	456,3	in thousands heads	23
43,1	46,4	48,2	46,3	per 100 ha of agricultural land ^c in heads	24
				pigs (end of July):	
1116,5	1310,6	1140,2	968,6	in thousands heads	25
101,7	133,8	116,6	98,2	per 100 ha of agricultural land ^c in heads	26
				Production per 1 ha of agricultural land ^c :	
283,9	325,3	346,0	350,4	animals for slaughter in terms of meat (including fats) ^g in kg	27
918,5	983,6	978,7	955,9	cows' milk in l	28

gospodarstwa. ^c Od 2010 r. bez gruntów posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz gruntów działu „Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo”, ust. 2. ^d W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^e Od 2010 r. bez powierzchni przydomowych. ^g Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego, koziego,

of land user. ^c Since 2010 excluding land of owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities and owners "Agriculture, hunting and forestry", item 2. ^d In 2010 data of the Agricultural Census. ^e Since 2010 excluding permanent ^g Concerns meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; in post-slaughter warm weight.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	2008
		ROLNICTWO AGRICULTURE				
1	Skup produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych ^b : ziarno zbóż podstawowych (łącznie z mieszankami zbożo- wymy) w kg.....	139	201	239	195	171
2	ziemniaki w kg.....	56	43	46	57	51
3	buraki cukrowe w kg.....	420	364	335	426	261
4	żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^c w kg.....	129	254	285	291	269
5	mleko krowie w l.....	546	693	660	654	670
6	Zużycie nawozów w przeliczeniu na czysty składnik na 1 ha użytków rolnych ^{hde} w kg:					
7	mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładnikowymi)	74,6	117,9	143,7	146,0	142,1
8	wapniowych.....	97,4	133,3	40,8	40,2	44,9
9	Ciągniki rolnicze (stan w czerwcu; w 2000 r. - stan w dniu 31 XII) na 100 ha użytków rolnych ^{be} w szt.	9,1	11,6	.	12,2	12,1
10	Powierzchnia gruntów leśnych (stan w dniu 31 XII) w tys. ha....	379,4	384,8	386,0	388,8	389,9
11	Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII): w tysiącach hektarów.....	372,3	377,6	378,5	381,5	382,6
12	na 1 mieszkańca w ha.....	0,14	0,15	0,15	0,15	0,15
13	Lesistość (stan w dniu 31 XII) w %.....	20,4	20,7	20,8	20,9	21,0
14	Pozyskanie drewna (grubizny) na 100 ha powierzchni lasów w m ³	239,3	251,8	257,2	297,4	306,9
		PRZE INDU				
15	Produkcja sprzedana przemysłu: w milionach złotych (ceny bieżące).....	29454,0	37574,9	40732,3	45685,2	48121,1
16	rok poprzedni =100 (ceny stałe).....	103,7	.	108,3	109,1	103,9
17	2005 = 100 (ceny stałe).....	.	.	108,3	118,1	122,7
18	na 1 zatrudnionego w zł (ceny bieżące).....	133524	198002	213196	230845	233801
19	na 1 mieszkańca w zł (ceny bieżące).....	11190	14552	15840	17840	18859
		BUDOW CONSTR				
20	Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej ^f (ceny bieżące): w milionach złotych.....	.	4397,0	4902,9	6864,8	7589,9
21	w tym sektor prywatny w %.....	.	98,3	97,5	98,1	98,0
22	na 1 mieszkańca w zł.....	x	1703	1907	2681	2975
		TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ TRANSPORT AND COMMUNI				
23	Linie kolejowe eksploatowane normalnotorowe ^g : w kilometrach.....	1074	1059	1056	1056	1056
24	na 100 km ² powierzchni ogólnej w km.....	5,9	5,8	5,8	5,8	5,8
25	Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie): w kilometrach.....	16370	16490	16804	17018	17219
26	na 100 km ² powierzchni ogólnej w km.....	89,9	90,5	92,2	93,4	94,5
27	Samochody osobowe zarejestrowane ^h : w tysiącach sztuk.....	696,3	811,1	875,8	954,0	1050,4
28	na 1000 ludności.....	265,0	314,7	341,3	373,2	412,1

^a Dane według siedziby użytkownika gospodarstwa. ^b Od 2010 r. bez gruntów posiadaczy użytków rolnych niepro-
o małej skali; patrz uwagi ogólne działu „Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo”, ust. 2. ^c Dotyczy mięsa: wołowego,
^e W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^f Zrealizowanej przez podmioty budowlane – według miejsca
podmiotów, będących zarządcami infrastruktury kolejowej. ^h Od 2011 r. łącznie z posiadającymi pozwolenia czasowe

^a Data are presented according to the official residence of land user. ^b Since 2010 excluding land of owners of
who conduct agricultural activities on a small scale; see general notes to the chapter "Agriculture, hunting and forestry",
^e In 2010 data of the Agricultural Census. ^f Realized by construction units – by place of performing works. ^g Data concern
infrastructure. ^h Since 2011 including having temporary permission given at the end of the year.

2009	2010	2011	2012	SPECIFICATION	No.
I LEŚNICTWO ^a (dok.) AND FORESTRY ^a (cont.)					
				Procurement of agricultural products per 1 ha of agricultural land ^b :	
201	331	266	245	basic cereal grains (including cereal mixed) in kg	1
46	49	63	73	potatoes in kg	2
328	285	363	366	sugar beets in kg	3
224	271	286	293	animals for slaughter in terms of meat (including fats) ^c in kg	4
663	735	745	781	cows' milk in l	5
				Consumption of fertilizers in terms of pure ingredient per 1 ha of agricultural land ^{b,d,e} in kg:	
120,1	123,3	137,8	125,1	mineral or chemical (including mixed fertilizers)	6
23,2	30,1	29,2	20,2	lime	7
12,5	12,9	.	.	Agricultural tractors (as of June; in 2000 - as of 31 XII) per 100 ha of agricultural land ^a in units	8
389,6	391,5	391,3	393,5	Forest land (as of 31 XII) in thous. ha	9
382,3	384,1	384,0	386,1	Forest areas (as of 31 XII):	10
0,15	0,15	0,15	0,15	in thousands hectare	11
21,0	21,1	21,1	21,2	per capita in ha	12
288,2	289,2	301,2	283,2	Forest cover (as of 31 XII) in %	13
				Removals (timber) per 100 ha of forest area in m ³	13
MYSŁ STRY					
48779,4	55480,0	65165,7	70207,8	Sold production of industry:	14
96,9	115,3	114,1	108,5	in million zlotys (current prices)	15
118,9	137,1	156,3	169,6	previous year = 100 (constant prices)	16
251274	277143	333943	373364	2005 = 100 (constant prices)	17
19163	21787	25680	27765	per employee in zł (current prices)	18
				per capita in zł (current prices)	18
NICTWO UCTION					
7394,9	8355,0	9595,2	9279,8	Sales of construction and assembly production ^f (current prices):	19
98,4	99,6	99,5	99,5	in million zlotys	20
2905	3281	3781	3670	of which private sector in %	21
				per capita in zł	21
— stan w dniu 31 XII					
CATIONS — as of 31 XII					
1055	1063	1059	1055	Railway lines operated - standard gauge ^g :	22
5,8	5,8	5,8	5,8	in kilometres	23
18144	18647	19776	19182	per 100 km ² of total area in km	24
99,6	102,4	108,5	105,3	Hard surface public roads (urban and non-urban):	25
1090,8	1140,0	1200,9	1236,2	in kilometres	26
429,1	448,4	474,0	489,7	per 100 km ² of total area in km	27
				Registered passenger cars ^h :	26
				in thousand units	27
				per 1000 population	27

wadzących działalności rolniczej oraz gruntów posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego i drobiowego; w wadze poubojowej ciepłej. *d* W roku gospodarczym. wykonywania robót. *g* Dane dotyczą sieci kolejowej Polskich Kolei Państwowych (PKP), od 2005 r. również innych wydane w końcu roku.

owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities and owners of less than 1 ha of agricultural land item 2. *c* Concerns meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in post-slaughter warm weight. *d* In farming year. rail network of Polskie Koleje Państwowe (PKP), as well as since 2005 of other entities which are administrators of railway

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	2008
TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ TRANSPORT AND COMMUNI						
	Placówki dla usług pocztowych ^a :					
1	w liczbach bezwzględnych	453	476	483	486	479
2	na 100 tys. ludności	17,2	18,5	18,8	19,0	18,8
	Telefoniczne łącza główne ^b :					
3	w tysiącach.....	767,4	806,8	778,5	696,1	596,5
4	na 1000 ludności	292,0	313,0	303,4	272,4	234,0
HAN TRA						
	Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące):					
5	w milionach złotych	23533,2	24356,2	24452,6	25373,9	26048,7
6	na 1 mieszkańca w zł	8940	9433	9509	9908	10209
7	Sklepy (stan w dniu 31 XII) w tys.	28,8 ^c	28,0	26,7	27,7	29,1
8	Liczba ludności (stan w dniu 31 XII) na 1 sklep	91 ^c	92	96	92	88
FINANSE PUBLIC						
	Budżety gmin ^d					
	Dochody:					
9	w milionach złotych	1947,0	2903,7	3258,7	3595,8	4056,1
10	na 1 mieszkańca w zł	1132	1726	1941	2145	2423
	Wydatki:					
11	w milionach złotych	1966,8	2924,0	3362,6	3549,9	4111,3
12	na 1 mieszkańca w zł	1143	1738	2002	2117	2456
	Budżety miast na prawach powiatu					
	Dochody:					
13	w milionach złotych	1689,0	2145,7	2456,1	2721,5	2928,3
14	na 1 mieszkańca w zł	1822	2386	2753	3078	3337
	Wydatki:					
15	w milionach złotych	1777,3	2216,4	2526,8	2801,7	3014,0
16	na 1 mieszkańca w zł	1918	2464	2832	3169	3435
	Budżety powiatów					
	Dochody:					
17	w milionach złotych	828,1	888,9	941,6	1032,5	1213,7
18	na 1 mieszkańca w zł	481	528	561	616	725
	Wydatki:					
19	w milionach złotych	833,2	896,2	971,2	1025,6	1181,9
20	na 1 mieszkańca w zł	484	533	578	612	706
	Budżet województwa					
	Dochody:					
21	w milionach złotych	160,4	311,7	428,9	561,7	645,6
22	na 1 mieszkańca w zł	61	121	167	219	253
	Wydatki:					
23	w milionach złotych	167,5	321,5	387,9	559,6	664,3
24	na 1 mieszkańca w zł	63	125	151	219	260

^a Dane dotyczą poczty publicznej; w 2000 r. placówki pocztowe i placówki usług telekomunikacyjnych. ^b Dane dotyczą sklepów; patrz uwagi ogólne działu „Handel i gastronomia”, ust. 9. ^d Bez dochodów i wydatków gmin mających również

^a Data concern public post; in 2000 post offices and telecommunication service offices. ^b Data concern operators of the general notes to the chapter „Trade and catering”, item 9. ^d Excluding revenue and expenditure of gminas which are also

2009	2010	2011	2012	SPECIFICATION	No.
— stan w dniu 31 XII CATIONS — AS OF 31 XII					
462	464	497	507	Postal service offices ^a	1
18,2	18,3	19,6	20,1	in absolute numbers	2
				per 100 thous. population	
548,0	526,8	442,1	383,0	Fixed main line ^b :	3
215,6	207,2	174,5	151,7	in thousands	4
				per 1000 population	
DEL DE					
26416,5	27854,9	31429,0	31538,5	Retail sales (current prices):	5
10378	10938	12385	12473	in million zlotys	6
27,1	23,8	25,0	27,2	per capita in zł	7
94	107	101	93	Shops (as of 31 XII) in thous.	8
				Population (as of 31 XII) per shop	
PUBLICZNE FINANCE					
				Budgets of gminas^d	
4175,4	4710,0	4860,3	5033,3	Revenue:	9
2495	2791	2886	2993	in million zlotys	10
				per capita in zł	
4536,4	5059,6	5026,9	4957,8	Expenditure:	11
2710	2998	2984	2948	in million zlotys	12
				per capita in zł	
				Budgets of cities with powiat status	
3117,1	3019,5	3236,2	3539,4	Revenue:	13
3576	3515	3793	4178	in million zlotys	14
				per capita in zł	
3351,8	3240,8	3561,5	3822,5	Expenditure:	15
3845	3772	4174	4513	in million zlotys	16
				per capita in zł	
				Budgets of powiats	
1341,7	1496,4	1532,6	1396,4	Revenue:	17
802	887	910	830	in million zlotys	18
				per capita in zł	
1392,5	1564,5	1557,1	1393,3	Expenditure:	19
832	927	924	829	in million zlotys	20
				per capita in zł	
				Budget of voivodship	
1330,0	784,5	810,8	821,9	Revenue:	21
522	308	320	325	in million zlotys	22
				per capita in zł	
1425,3	863,2	956,7	902,9	Expenditure:	23
560	339	377	357	in million zlotys	24
				per capita in zł	

operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. c Dane nieporównywalne w związku ze zmianą w 2004 r. metody badania status miasta na prawach powiatu.
 public telecommunication network. c Data are not comparable due to change in 2004 the method of shop survey; see cities with powiat status.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (dok.)**MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)**

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	2008
		INWESTYCJE. ŚRO INVESTMENTS. FIX				
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące):						
1	w milionach złotych	6593,4	9011,2	10000,1	13836,3	14777,7
2	na 1 mieszkańca w zł	2490	3490	3899	5403	5791
Wartość brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne):						
3	w milionach złotych	85925,8	110437,3	116350,9	123466,4	133524,3
4	na 1 mieszkańca w zł	32664	42847	45340	48306	52386
		PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ ^b ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY ^b				
5	Ogółem w tys.	211,3	249,5	241,2	240,9	242,3
6	na 10 tys. ludności	800	968	940	942	950
Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej:						
7	w tysiącach	41,0	48,2	50,0	51,0	51,0
8	2000 = 100	100,0	117,6	121,3	124,5	124,5
w tym:						
9	spółdzielnie	1,1	1,0	1,0	1,0	1,0
10	spółki handlowe	7,5	11,3	11,8	12,4	12,8
11	w tym z udziałem kapitału zagranicznego	1,8	2,3	2,4	2,5	2,6
12	spółki cywilne	19,8	18,8	18,8	19,1	18,4
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą:						
13	w tysiącach	170,4	201,3	191,5	189,8	191,2
14	2000 = 100	100,0	118,1	112,4	111,4	112,2
15	na 10 tys. ludności	644	781	746	743	750
		RACHUNKI REGIONAL				
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):						
16	w milionach złotych	45785	61307	65812	73117	79218
17	na 1 mieszkańca w zł	17394	23743	25593	28551	31046
18	Produkt krajowy brutto (ceny stałe) – rok poprzedni = 100	.	103,0	106,5	106,3	106,1
Wartość dodana brutto (ceny bieżące):						
19	w milionach złotych	40732	54014	57813	63965	69345
20	na 1 mieszkańca w zł	15475	20918	22482	24977	27177
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:						
21	w milionach złotych	35243	44303	47354	50193	53801
22	na 1 mieszkańca w zł	13389	17158	18415	19600	21085
23	Realne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych – rok poprzedni = 100	.	102,5	105,6	103,1	103,0

^a Dane za 2000 r. nieporównywalne w związku z nowelizacją w 2002 r. ustawy o rachunkowości. ^b Bez osób prowadzących działalność regionalną, ust. 13.

^a Data for 2000 are not comparable due to amendments in 2002 of the Act of Accounting. ^b Excluding persons tending item 13.

2009	2010	2011	2012	SPECIFICATION	No.
DKI TRWAŁE ^a ED ASSETS ^a					
13364,3	13704,4	16853,0	18118,9	Investment outlays (current prices): in million zlotys	1
5250	5382	6641	7165	per capita in zł	2
142653,1	143972,5	160265,9	172611,6	Gross value of fixed assets (as of 31 XII; current book-keeping prices): in million zlotys	3
56122	56108	63254	68370	per capita in zł	4
w rejestrze REGON — stan w dniu 31 XII IN THE regon REGISTER — as of 31 XII					
220,7	230,9	228,5	234,1	Total in thous.	5
868	908	902	927	per 10 thous. population	6
49,1	50,8	52,2	55,1	Legal persons and organizational entities without legal personality: in thousands	7
119,8	123,8	127,2	134,4	2000 = 100	8
1,0	1,0	1,0	1,0	of which: co-operatives	9
13,4	14,2	14,9	15,9	commercial companies	10
2,7	2,7	2,8	3,0	of which with foreign capital participation	11
15,7	15,8	16,1	16,4	civil law partnerships	12
171,6	180,1	176,4	179,0	Natural persons conducting economic activity: in thousands	13
100,7	105,7	103,5	105,1	2000 = 100	14
675	709	696	709	per 10 thous. population	15
REGIONALNE ^c ACCOUNTS ^c					
81955	86743	93254	.	Gross domestic product (current prices): in million zlotys	16
32091	34063	36750	.	per capita in zł	17
100,4	103,9	104,6	.	Gross domestic product (constant prices) – previous year = 100	18
72832	76399	81919	.	Gross value added (current prices): in million zlotys	19
28519	30001	32283	.	per capita in zł	20
55417	58562	60756	.	Gross nominal disposable income in the households sector: in million zlotys	21
21700	22997	23943	.	per capita in zł	22
99,5	102,8	99,3	.	Gross real disposable income in the households sector – previous year = 100	23

cych gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. ^c Dane za lata 2009-2010 skorygowano; patrz uwagi ogólne działu „Rachunki private farms in agriculture. ^c Data for 2009-2010 has been adjusted; see general notes to the chapter “Regional accounts”,

DZIAŁ I
GEOGRAFIA

CHAPTER I
GEOGRAPHY

TABL. 1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE
GEOGRAPHIC LOCATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gmina <i>Gmina</i>	W stopniach, minutach i sekundach <i>In degrees, minutes and seconds</i>	W km <i>In km</i>	SPECIFICATION
Najdalej wysunięte punkty granicy województwa:				<i>Extreme points of the voivodship border:</i>
na północ (szerokość geograficzna północna)	Łanięta	52°23',6	x	<i>in the north (northern geographic latitude)</i>
na południe (szerokość geograficzna północna)	Żytno	50°50',6	x	<i>in the south (northern geographic latitude)</i>
na zachód (długość geograficzna wschodnia)	Wieruszów	18°04',5	x	<i>in the west (eastern geographic longitude)</i>
na wschód (długość geograficzna wschodnia)	Sadkowice	20°39',6	x	<i>in the east (eastern geographic longitude)</i>
Rozciągłość:				<i>Extent:</i>
z południa na północ	x	1°33',0	173,2	<i>from south to north</i>
z zachodu na wschód	x	2°35',1	180,2	<i>from west to east</i>

Ź r ó d ł o: dane Wojewódzkiego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Łodzi.
S o u r c e: data of the Voivodship Office of Geodesy and Cartography in Łódź.

TABL. 2. POWIERZCHNIA I GRANICE W 2012 R.
Stan w dniu 31 XII
AREA AND BORDERS IN 2012
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	W liczbach bezwzględnych <i>In absolute numbers</i>	W odsetkach <i>In percent</i>	SPECIFICATION
Powierzchnia w km ²	18219	x	<i>Area in km²</i>
Długość granicy w km	1020	100,0	<i>Length of borders in km</i>
z województwami:			<i>with voivodships:</i>
- mazowieckim	325	31,9	- mazowieckie
- świętokrzyskim	162	15,9	- świętokrzyskie
- śląskim	146	14,3	- śląskie
- opolskim	63	6,2	- opolskie
- wielkopolskim	294	28,8	- wielkopolskie
- kujawsko-pomorskim	30	2,9	- kujawsko-pomorskie

Ź r ó d ł o: dane Wojewódzkiego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Łodzi.
S o u r c e: data of the Voivodship Office of Geodesy and Cartography in Łódź.

TABL. 3. UKŁAD PIONOWY POWIERZCHNI
ELEVATIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gmina <i>Gmina</i>	Wzniesienie nad poziom morza w m <i>Elevation above sea level in m</i>	SPECIFICATION
Najwyżej położony punkt — Józefów/Góry Suche	gm. Przedbórz, pow. radomszczański	347,0	<i>Highest point — Józefów/Góry Suche</i>
Najniżej położony punkt — Zabostów Duży	gm. Łowicz, pow. łowicki	81,98	<i>Lowest point — Zabostów Duży</i>
Najwyżej położona miejscowość — Józefów	gm. Przedbórz, pow. radomszczański	347,0	<i>Highest locality — Józefów</i>
Najniżej położona miejscowość — Zabostów Duży	gm. Łowicz, pow. łowicki	85,86	<i>Lowest locality — Zabostów Duży</i>

Ź r ó d ł o: dane Wojewódzkiego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Łodzi.
S o u r c e: data of the Voivodship Office of Geodesy and Cartography in Łódź.

TABL. 4. **WIĘKSZE SZTUCZNE ZBIORNIKI I STOPNIE WODNE**
MAJOR ARTIFICIAL RESERVOIRS AND FALLS

ZBIORNIKI I STOPNIE WODNE RESERVOIRS AND FALLS	Rzeka River	Rok uruchomienia Year opened	Całkowita pojemność przy maksy- malnym pię- trzeniu w hm ³ Total capacity at maximum accumulation in hm ³	Powierzchnia przy maksy- malnym pię- trzeniu w km ² Area at maxi- mum accumu- lation in km ²	Maksymalna wysokość piętrzenia lub spadu w m Maximum height of accumulation or fall in m
Jeziersko	Warta	1986	202,0	42,3	11,5
Sulejów	Pilica	1973	84,3	23,8	11,3
Ciesznowice	Luciaża	1997	7,3	2,2	10,7
Miedzna	Wąglanka	1979	4,2	1,8	7,0
Smardzew	Myja	2012	1,4	0,7	5,0

Źródło: dane Ministerstwa Środowiska oraz Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Source: data of the Environment and Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 5. **TEMPERATURY POWIETRZA**

STACJA METEOROLOGICZNA METEOROLOGICAL STATION	Wzniesie- nie stacji nad poziomem morza w m <i>Station elevation above the sea level in m</i>	Temperatury w °C <i>Temperatures in °C</i>						
		średnie ^a <i>average ^a</i>				skrajne	<i>extreme</i>	amplitudy temperatur skrajnych <i>amplitudes of extreme tempera- tures</i>
		1971-2000	1991-2000	2001-2010	2012	maksimum	minimum	
						<i>maximum</i>	<i>minimum</i>	
		1971-2012						
Łódź.....	187	8,0	8,3	8,6	8,7	37,6	-30,3	67,9

^a Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich rocznych z tych okresów.

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

^a Data for multi-year periods include annual averages from these periods.

Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

TABL. 6. **OPADY ATMOSFERYCZNE, PRĘDKOŚĆ WIATRU, USŁONECZNIE NIE**
I ZACHMURZENIE
ATMOSPHERIC PRECIPITATION, WIND VELOCITY, INSOLATION AND CLOUDINESS

STACJA METEOROLOGICZNA METEOROLOGICAL STATION	Wzniesie- nie stacji nad poziomem morza w m Station elevation above the sea level in m	Roczne sumy opadów w mm <i>Total annual precipitation in mm</i>			Średnia prędkość wiatru w m/s <i>Average wind velocity in m/s</i>	Usłone- cznienie w h <i>Insola- tion in h</i>	Średnie zachmurze- nie w oktantach ^a <i>Average cloudiness in octants^a</i>	
		1971-2000	1991-2000	2001-2010	2012			
		średnie ^b <i>average^b</i>						
Łódź	187	571	565	601	521	3,6	1920	5,3

^a Stopień zachmurzenia nieba od 0 (niebo bez chmur) do 8 (niebo całkowicie pokryte chmurami). ^b Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich rocznych z tych okresów.

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

^a Degree of cloudiness from 0 (no clouds) to 8 (total cloud cover). ^b Data for multi-year periods include annual averages from these periods.

Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

DZIAŁ II

STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA

Uwagi ogólne

1. Informacje o **stanie geodezyjnym i kierunkach wykorzystania powierzchni województwa** ujmowane są według form władania i grup rejestrowych w oparciu o ewidencję gruntów wprowadzoną rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 III 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. Nr 38, poz. 454).

Ewidencja ta wprowadziła od 2002 r. zmiany polegające głównie na włączeniu do użytków rolnych: gruntów rolnych zabudowanych (poprzednio ujmowanych w pozycji „grunty zabudowane i zurbanizowane”), gruntów pod stawami (ujmowanych w pozycji „wody śródlądowe stojące”) oraz rowów (które stanowiły odrębną pozycję).

Dane o **gruntach rolnych i leśnych wyłączonych na cele nierolnicze i nieleśne** dotyczą gruntów, za które pobrano należności i opłaty w trybie ustawy z dnia 3 II 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (jednolity tekst, Dz. U. 2013 poz. 1205), która chroni wszystkie grunty rolne zaliczone do klas bonitacyjnych I—III oraz grunty rolne klas bonitacyjnych IV—VI wytworzone z gleb organicznych. Do 2008 r., zgodnie z art. 12, ust. 15 ustawy, rada gminy mogła podjąć uchwałę o objęciu ochroną na jej obszarze również gruntów rolnych zaliczonych do klas bonitacyjnych IV, IVa, IVb wytworzonych z gleb pochodzenia mineralnego. Od 2009 r. przepisów ustawy nie stosuje się do gruntów rolnych, stanowiących użytki rolne, położonych w granicach administracyjnych miast.

Klasy bonitacyjne użytków rolnych określają jakość użytków rolnych pod względem przydatności do produkcji rolniczej; klasa I oznacza najwyższą wartość rolniczą, klasa VI — najniższą. Grunty przeznaczone pod zalesienia oznaczono symbolami: orne — RZ; pastwiska — PsZ.

2. Dane o **gruntach zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji i zagospodarowania** dotyczą gruntów, które utraciły całkowicie wartości użytkowe (grunty zdewastowane) oraz gruntów, których wartość użytkowa zmalała w wyniku pogorszenia się warunków przyrodniczych lub wskutek zmian środowiska oraz działalności przemysłowej, a także wadliwej działalności rolniczej (grunty zdegradowane).

Rekultywacja gruntów polega na nadaniu lub przywróceniu gronom zdegradowanym lub zdewastowanym wartości użytkowych lub przyrodniczych przez właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych, odtworzenie gleb, umocnienie skarp oraz odbudowanie lub zbudowanie niezbędnych dróg.

3. Informacje o **poborze wody** dotyczą:

- 1) w pozycji „na cele produkcyjne (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem)” — jednostek

CHAPTER II

ENVIRONMENTAL PROTECTION

General notes

1. Information regarding the **geodesic status and directions in voivodship land use** is classified according to ownership and register groups of land included in the land register as a result of the decree of the Minister of Regional Development and Construction dated 29 III 2001 in regard to the registration of land and buildings (Journal of Laws No. 38, item 454).

A land register introduced since 2002 changes primarily consisting in the inclusion of built-up agricultural land (which previously was included in the item "built-up and urbanized land"), land under ponds (included in the item "standing inland water") as well as ditches (which accounted for a separate item) in agricultural land.

Data regarding agricultural and forest land designated for non-agricultural and non-forest purposes concern land, for which payments and fees were collected, based on the Law on Agricultural and Forest Land Protection, dated 3 II 1995 (uniform text, Journal of Laws 2013 item 1205), which protects all agricultural land included in quality classes I—III, as well as agricultural land included in quality classes IV—VI, comprised of organic soils. Until 2008, in accordance with Art. 12, item 15 of the Law, a gmina council might also resolve to protect agricultural land of IV, IVa, IVb quality classes, originating from mineral-derived soils and located within the gmina. Since 2009 the provisions of the Law do not apply to agricultural land located within the administrative borders of urban areas.

Quality classes of agricultural land describe the quality of land in terms of value to agricultural production; class I corresponds to the highest agricultural value and class VI to the lowest. Land designated for afforestation is given the following symbols: RZ — for arable land and PsZ — for pastures.

2. Data regarding **devastated and degraded land requiring reclamation and management** concern land which has completely lost its utility value (devastated land) and land, the utility value of which has declined, due to a worsening in natural conditions or environmental changes and industrial activity as well as to inappropriate agricultural practices (degraded land).

Reclamation of land consists in the restoration or assigning a utility or natural value to devastated or degraded land through appropriate landscaping, improving physical and chemical properties, regulating waterways, regenerating soils, strengthening scarps as well as constructing or reconstructing necessary roads.

3. Information regarding **water withdrawal** concern:

- 1) in the item "for production purposes (excluding

organizacyjnych wnoszących opłaty za pobór z ujęć własnych rocznie 5 dam³ i więcej wody podziemnej albo 20 dam³ i więcej wody powierzchniowej lub odprowadzających rocznie 20 dam³ i więcej ścieków;

- 2) w pozycji „nawodnienia w rolnictwie i leśnictwie oraz napełnianie i uzupełnianie stawów rybnych” — jednostek organizacyjnych rolnictwa, leśnictwa i rybactwa zużywających wodę na potrzeby nawadniania gruntów rolnych i leśnych o powierzchni od 20 ha oraz na potrzeby eksploatacji stawów rybnych o powierzchni od 10 ha;
- 3) w pozycji „eksploatacja sieci wodociągowej” — wszystkich jednostek nadzorujących pracę sieci wodociągowej (w tym również spółdzielni mieszkaniowych, spółek wodnych, zakładów usług wodnych, zakładów pracy itp.).

4. Informacje o ocenie jakości wody dostarczanej przez wodociągi opracowane są zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 29 III 2007 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. Nr 61, poz. 417, z późniejszymi zmianami), na podstawie wyników badań przeprowadzanych przez laboratoria Państwowej Inspekcji Sanitarnej lub inne laboratoria o udokumentowanym systemie jakości prowadzonych badań, zatwierdzonych przez Państwową Inspekcję Sanitarną.

Kontrola wodociągów przeprowadzana jest w reprezentatywnych punktach charakterystycznych dla danego wodociągu, uzgodnionych między terenowo właściwym państwowym inspektorem sanitarnym a przedsiębiorstwem wodociągowo-kanalizacyjnym. Wodociągi pogrupowano według ich wydajności dobowej.

Wodę dostarczaną ludności do spożycia uznaje się za odpowiadającą lub nieodpowiadającą wymaganiom w ww. rozporządzeniu na podstawie wyników badań mikrobiologicznych, fizykochemicznych oraz organoleptycznych.

5. Dane o ściekach dotyczą ścieków odprowadzonych do wód lub do ziemi przez jednostki określone w ust. 3 pkt. 1) i 3).

Jako **ścieki wymagające oczyszczania** przyjęto wody odprowadzane siecią kanałów lub rowów otwartych bezpośrednio do wód lub do ziemi, albo do sieci kanalizacyjnej z jednostek produkcyjnych (łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych i chłodniczymi), z innych jednostek oraz z gospodarstw domowych.

Wody chłodnicze są to ścieki o podwyższonej temperaturze powstałe w wyniku użycia wód do celów chłodniczych w procesach technologicznych.

Za wody chłodnicze niewymagające oczyszczania uznaje się wody, które spełniają następujące warunki:

- są odprowadzane do wód powierzchniowych oddzielnym systemem kanalizacji,
- ilości zanieczyszczeń w wodach chłodniczych po procesie produkcyjnym nie są większe od ilości zanieczyszczeń w wodach pobranych do celów chłodzenia,
- temperatura wód chłodniczych odprowadzonych do jezior oraz ich odpływów nie przekracza 26°C, a do pozostałych wód, z wyjątkiem morza terytorialnego, nie przekracza 35°C.

Dane o **ściekach oczyszczanych** dotyczą ścieków oczyszczanych mechanicznie, chemicznie, biologicznie oraz z podwyższonym usuwaniem biogenów i odprowadzonych do wód lub do ziemi.

agriculture, forestry and fishing)”—organizational entities making payments for the annual withdrawal of 5 dam³ or more of underground water, or 20 dam³ or more of surface water from their own sources, or discharging 20 dam³ or more of wastewater annually;

- 2) in the item “irrigation in agriculture and forestry as well as filling and completing fish ponds”—agricultural, forest and fishing organizational entities, consuming water for irrigating agricultural or forest land of 20 ha or more in area, and for the purpose of exploiting fish ponds of 10 ha or more in area;
- 3) in the item “exploitation of supply network”—all entities responsible for the management of the water supply network (including housing co-operatives, water companies, waterworks and workplaces, etc.).

4. Information concerning the quality of water drawn from waterworks is compiled in accordance with the decree of the Minister of Health dated 29 III 2007 on the Quality of water intended for human consumption (Journal of Laws No. 61, item. 417, with later amendments), on the basis of results of laboratory tests conducted by the State Sanitary Inspection laboratories or other laboratories with a documented quality system of water analyses recognized by the State Sanitary Inspection.

Supervision of water supply systems is carried out in representative points characteristic for particular water supply, agreed between the proper local sanitary inspector and the water and sewage company. Water supply systems are classified according to their 24-hour capacity.

Water supplied to the population for consumption is qualified as meeting or not meeting requirements specified in the above mentioned decree on the basis of results of physical-chemical, bacteriological and organoleptic tests.

5. Data regarding wastewater concern wastewater discharged into waters or into the ground by entities described in item 3, points 1) and 3).

Waste water requiring treatment is understood as water discharged by means of open channel or ditch systems directly into waters or into the ground or sewerage system of entities engaged in production (including contaminated drainage water from mines and cooling water), other entities as well as households.

Cooling water comprises wastewater with an increased temperature created in the process of using water for cooling purposes during technological processes.

Cooling water not requiring treatment is water which meets the following conditions:

- is discharged in surface waters by a separate sewerage system,
- the quantity of pollutants in cooling water after the production process is not greater than the amount of pollutants in water withdrawn for cooling purposes,
- the temperature of cooling water discharged into lakes and their inflows does not exceed 26°C as well as other waters, except territorial sea, does not exceed 35°C.

Data regarding **treated waste water** concern waste water treated mechanically, chemically, biologically and with increased biogene removal, discharged into waters or into the ground.

Przez **ścieki oczyszczane mechanicznie** rozumie się ścieki poddane procesowi usuwania jedynie zanieczyszczeń nierozpuszczalnych, tj. ciał stałych i tłuszczy ulegających osadzeniu lub flotacji, przy użyciu krat, sit, piaskowników, odtłuszczaczy współpracujących z osadnikami Imhoffa.

Chemiczne oczyszczanie ścieków polega na wytrącaniu niektórych związków rozpuszczalnych względnie ich neutralizacji metodami chemicznymi, takimi jak koagulacja, sorpcja na węglu aktywnym itp.

Biologiczne oczyszczanie ścieków następuje w procesie mineralizacji przez drobnoustroje w środowisku wodnym w sposób naturalny (np. poprzez rolnicze wykorzystanie ścieków, zraszanie pól, stawy rybne) lub w urządzeniach sztucznych (złoża biologiczne, osad czynny) i polega na usuwaniu ze ścieków zanieczyszczeń organicznych oraz związków biogenych i refrakcyjnych.

Podwyższone usuwanie biogenów w ściekach następuje w oczyszczalniach ścieków o wysokich efektywnościach oczyszczania (głównie biologicznych, a także chemicznych) umożliwiających zwiększoną redukcję azotu i fosforu.

Kilkustopniowe oczyszczanie mechaniczne i biologiczne lub mechaniczno-chemiczno-biologiczne odprowadzanych ścieków zakwalifikowano do wyższego stopnia oczyszczania (biologicznego lub chemicznego).

Dane o **ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków** podano na podstawie badań Głównego Urzędu Statystycznego, w oparciu o szacunek liczby ludności korzystającej z oczyszczalni oczyszczających ścieki z miast i wsi.

6. Informacje o źródłach i wielkości emisji zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza oraz o stanie wyposażenia i efektach eksploatacji urządzeń do redukcji tych zanieczyszczeń dotyczą jednostek organizacyjnych ustalonych przez Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych na podstawie określonej wysokości opłat wniesionych w 1986 r. za roczną emisję substancji zanieczyszczających powietrze według stawek określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 I 1986 r. w sprawie opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian (Dz. U. Nr 7, poz. 40, z późniejszymi zmianami).

Ustalona zbiorowość badanych jednostek utrzymywana corocznie, co zapewnia m.in. porównywalność wyników badań, może być powiększana jedynie w szczególnych przypadkach, np. o jednostki nowo uruchomione lub rozbudowane o wysokiej skali progowej emisji zanieczyszczeń.

Dane o **emisji pyłów** dotyczą: pyłów ze spalania paliw, pyłów cementowo-wapienniczych i materiałów ogniotrwałych, pyłów krzemowych, nawozów sztucznych, węglowo-grafitowych, sadzy oraz innych rodzajów zanieczyszczeń pyłowych.

Dane o **emisji gazów** dotyczą: dwutlenku siarki, tlenku węgla, tlenków azotu, węglowodorów oraz innych rodzajów zanieczyszczeń gazowych (bez dwutlenku węgla).

Dane o emisji pyłów i gazów obejmują emisję zorganizowaną (z urządzeń technologicznych i ogrzewczych) oraz niezorganizowaną (z hałd, składowisk, w toku przeładunku substancji sypkich lub lotnych, z hał produkcyjnych itp.).

Wielkość emisji z poszczególnych źródeł i poszczególnych rodzajów zanieczyszczeń ustalona

Mechanical treatment of waste water is understood as the process of removing only non-soluble pollutants, i.e., solid bodies and fats subject to settlement or floatation, through the use of grates, filters, grit chambers, grease traps in conjunction with Imhoff tanks.

Chemical treatment of waste water consists in precipitating certain soluble compounds, or their neutralization through chemical methods, such as coagulation, sorption on active carbon, etc.

Biological treatment of waste water occurs through mineralization processes caused by microorganisms in the natural water environment (e.g. through agricultural use of waste water, field irrigation, fish ponds) or in artificial facilities (biofilters, activated sludge) and consists in the removal of organic pollutants or biogenous and refractive compounds from sewage.

Increased biogene removal from sewage occurs in treatment plants with highly efficient treatment technologies (mostly biological, and also chemical) allowing for an increased reduction in nitrogen and phosphorus content.

A few steps treatment, mechanical and biological or mechanical, chemical and biological of discharging wastewater was classified as a higher degree of the treatment process (biological or chemical).

Data concerning **the population connected to waste water treatment plants** is given on the basis of surveys of the Central Statistical Office based on estimates of the number of the population connected to urban and rural waste water treatment plants.

6. Information regarding the sources and amounts of air pollutants emissions from plants of significant nuisance to air quality as well as the possession of systems to reduce such pollutants and the effects of its utilization concerns organizational entities established by the Minister of Environmental Protection and Natural Resources on the basis of the defined amount of fees borne in 1986 for the annual emission of substances polluting the air, according to rates defined in the Regulation of the Council of Ministers, dated 13 I 1986, regarding payments for economic use of the environment and modifications to it (Journal of Laws No. 7, item 40, with later amendments).

The established group of surveyed entities maintained annually which i.a. assures comparability of data and may only be increased in specific cases, e.g. by newly established or expanded entities with a high step scale of pollutant emission.

Data regarding **particulate emissions** concern: particulates from the combustion of fuels, particulates from cement and lime, fire-resistant materials, silicates, artificial fertilizers, carbon and graphite, soot, as well as other types of particulates.

Data regarding **gas emission** concern: sulphur dioxide, carbon monoxide, nitrogen oxides, hydrocarbons, as well as other types of gaseous pollutants (excluding carbon dioxide).

Data regarding particulate and gas emission include organized emission (from technological and heating facilities) and disorganized emission (from waste dumps and landfills, in the course of reloading of volatile or loose substances, from production halls etc.).

The emission volumes of different pollutant types from various sources were estimated through meas-

została albo na drodze pomiarów, albo na podstawie obliczeń z bilansu surowcowo-paliwowego w oparciu o wskaźniki emisji zanieczyszczeń dla charakterystycznych procesów technologicznych.

7. Odpady oznaczają każdą substancję lub przedmiot należący do jednej z kategorii określonych w załączniku nr 1 do ustawy z dnia 27 IV 2001 r. o odpadach (tekst jednolity, Dz. U. 2010, Nr 185, poz. 1243, z późniejszymi zmianami), których posiadacz pozbywa się, zamierza pozbyć się lub do ich pozbycia się jest obowiązany.

Informacje o odpadach opracowywane są od 2002 r. zgodnie z katalogiem odpadów opartym o Listę Odpadów wprowadzoną do prawodawstwa Unii Europejskiej z dniem 1 I 2002 r., a za lata 2000 i 2001 — na podstawie klasyfikacji odpadów zgodnej z Europejskim Katalogiem Odpadów.

Informacje o **ilości i rodzajach odpadów** dotyczą zakładów, które wytworzyły w ciągu roku powyżej 1 tys. t odpadów lub nagromadziły 1 mln t i więcej odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych).

Przez **odzysk odpadów** rozumie się wszelkie działania niestwrażające zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska, polegające na wykorzystaniu odpadów w całości lub w części, lub prowadzące do odzyskania z odpadów substancji, materiałów lub energii i ich wykorzystania.

Przez **unieszkodliwianie odpadów** rozumie się podanie odpadów procesom przekształceń biologicznych, fizycznych lub chemicznych w celu doprowadzenia ich do stanu, który nie stwarza zagrożenia dla życia, zdrowia lub dla środowiska.

Magazynowanie odpadów to czasowe przetrzymywanie lub gromadzenie odpadów przed ich transportem, odzyskiem lub nieszkodliwieniem.

Przez **odpady składowane** należy rozumieć odpady usunięte na składowiska (wysypiska, hałdy, stawy osadowe) własne zakładów lub obce.

Dane o **odpadach dotychczas składowanych (nagromadzonych)** dotyczą ilości odpadów zdeponowanych na terenach własnych zakładów w wyniku składowania w roku sprawozdawczym i w latach poprzednich.

8. Dane o **odpadach komunalnych** dotyczą odpadów powstających w gospodarstwach domowych, a także u innych wytwórców odpadów (bez odpadów niebezpiecznych), które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

9. Ochrona przyrody polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody (m.in. dziko występujących oraz objętych ochroną gatunkową roślin, zwierząt i grzybów, zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia, siedlisk przyrodniczych); formami ochrony przyrody są: parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, pomniki przyrody.

Podstawą prawną regulującą ustanowienie form ochrony przyrody jest ustawa z dnia 16 IV 2004 r. o ochronie przyrody (jednolity tekst, Dz. U. 2013, poz. 627, z późniejszymi zmianami); formy te tworzone są w drodze rozporządzenia Rady Ministrów, zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska, uchwały sejmiku województwa lub rady gminy.

Parki narodowe obejmują obszary wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi,

urements or on the basis of calculations of the raw material and fuel balance, based on pollutant emission indicators for the characteristic technological processes.

7. Waste shall mean any substance or object in one of the categories listed in Annex I to the Act of 27 IV 2001 on Waste (uniform text in Journal of Laws 2010 No. 185, item 1243, with later amendments), which the holder thereof discards or intends or is required to discard.

Information regarding waste are compiled since 2002 on the basis of a catalogue of waste based on List of Waste introduced into legislation of the European Union on 1 I 2002 and for the years 2000 and 2001 — on the basis of a classification of waste in accordance with the European Waste Catalogue.

Information regarding the **quantity and types of waste** concerns plants which generated over 1 thous. t of waste in the course of the year or accumulated 1 mln t of waste and more (excluding municipal waste).

Recovery of waste shall mean any operations which do not endanger human life and health or the environment, consisting in the use of waste in whole or in part, or leading to extraction and use of substances, materials or energy.

Treatment of waste shall mean the submission of waste to the processes of biological, physical or chemical treatment as a result of which the nature of waste does not pose risks to human life and health or the environment.

Waste storage shall mean temporary waste storage or collection prior to its transport, recovery or disposal.

Landfilled waste is understood as waste transferred to landfill areas (landfills, waste dumps, sludge tanks) of the plant generating it or to other areas.

Data regarding **waste landfilled until now (accumulated)** concern the quantity of waste deposited on the grounds of the plants generating it as a result of depositing it during the reporting and previous years.

8. Data on municipal waste concern waste generated in households or by other waste producers (excluding hazardous waste) which on the account of its character and composition is similar to waste from households.

9. Nature protection consists in maintaining, sustainable use and renovation of nature resources, objects and elements (among others, plants, animals and fungi originally existing in environment as well as subjected to species protection, wandering and migratory animals, habitats); forms of nature protection are: national parks, nature reserves, landscape parks, protected landscape areas, Natura 2000 areas, documentation sites, ecological arable lands, landscape-nature complexes, monuments of nature.

The legal basis regulating establishing forms of nature protection is the Law on Nature Protection, dated 16 IV 2004 (uniform text, Journal of Laws 2013 item 627, with later amendments); the forms are created by way of the decree of the Council of Ministers, the regulation of regional director for environmental protection, the resolution of voivodship regional council or gmina council.

National parks include protected areas distinguishing by particular natural, scientific, social, cultural and educa-

społecznymi, kulturowymi i edukacyjnymi, o powierzchni nie mniejszej niż 1000 ha, na których ochronie podlega cała przyroda oraz walory krajobrazowe. Parki narodowe tworzy się w celu: zachowania różnorodności biologicznej, zasobów, tworów i składników przyrody nieożywionej i walorów krajobrazowych, przywrócenia właściwego stanu zasobów i składników przyrody oraz odtworzenia zniekształconych siedlisk przyrodniczych, siedlisk roślin, siedlisk zwierząt lub siedlisk grzybów.

Rezerваты przyrody obejmują wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska: roślin, zwierząt i grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej.

Parki krajobrazowe obejmują obszary chronione ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania oraz popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju.

Obszary chronionego krajobrazu obejmują tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnią funkcję korytarzy ekologicznych.

Stanowiska dokumentacyjne są to niewyodrębniające się na powierzchni lub możliwe do wyodrębnienia, ważne pod względem naukowym i dydaktycznym, miejsca występowania formacji geologicznych, nagromadzeń skamieniałości lub tworów mineralnych, jaskinie lub schroniska podskalne wraz z namuliskami oraz fragmenty eksploatowanych lub nieczynnych wyrobisk powierzchniowych i podziemnych.

Użytki ekologiczne są to zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej, jak: naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków itp.

Zespołami przyrodniczo-krajobrazowymi są fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługujące na ochronę ze względu na ich walory widokowe lub estetyczne.

Pomniki przyrody są to pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyśka, skałki, jary, glazy narzutowe oraz jaskinie.

Na mocy ustawy z dnia 23 stycznia 2009 roku (Dz. U. z 2009 r. Nr 92, poz. 753, Nr 99, poz. 826), powoływanie stanowisk dokumentacyjnych, użytków ekologicznych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych, pomników przyrody weszło w kompetencje urzędów gmin.

10. Dane o nakładach na środki trwale służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej oraz ich efektach rzeczowych prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Statystyczną Dotyczącą Działalności i Urządzeń Związanych z Ochroną Środowiska, wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia

tional values, of the area of at least 1000 ha, where all nature elements and specific landscape features are protected. National parks are created to: preserve biodiversity, resources, formations and elements of inanimate nature and landscape features, restore a proper state of resources and elements of nature, reconstruct distorted natural habitats, habitats of plants, animals or fungi.

Nature reserves include areas having essential value for the environmental, scientific, cultural and landscape reasons in natural or slightly changed state — ecosystems, refuges and natural sites. They also protect habitats of plants, animals, fungi and formations and elements of inanimate nature.

Landscape parks are areas protected for natural, historical and cultural values, as well as for landscape features. The aim of landscape park's creation is preservation, popularisation and dissemination of these values in conditions of sustainable development.

Protected landscape areas include areas protected because of distinguishing landscape characterised by various ecosystem types. These areas are to be valuable because of their functions satisfying the needs of tourism and recreation and functions of ecological corridors.

Documentation sites are are scientific and educationally important, not emerging on the earth surface or visible on the surface, places of occurrence of various geological formations, fossils accumulations, mineral objects, caverns, rock caves, exploited and discarded opencast and underground workings.

Ecological areas are worth of protection fragments of ecosystems of significant importance for biodiversity, such as natural water reservoirs, field and forest ponds, groups of trees and shrubs, swamps, peat bogs, dunes, old river beds, rock outcrops, scarps, gravel banks, habitats of rare or protected species etc.

Landscape-nature complexes are fragments of natural and cultural landscape that are worth of protection due to their scenic or aesthetic features.

Monuments of nature are single objects of animate and inanimate nature of special environmental, scientific, cultural, historical or landscape value and of distinctive individual features such as trees of impressive size, native and alien bushes, sources, waterfalls, exsurgents, stones, ravines, erratic blocks and caves.

On the basis of the Law dated 23 I 2009 (Journal of Laws 2009, No 92, item 753, No 99, Item 826), constituting of documentation sites, ecological areas, landscape-nature complexes, monuments of nature has fallen within competence of gmina offices.

10. Data regarding outlays on fixed assets and tangible effects of investments in environmental protection and water management are presented in accordance with the Polish Statistical Classification of Environmental Protection and Facilities, introduced on the basis of the decree of the Council of Ministers, dated

2 III 1999 r. (Dz. U. Nr 25, poz. 218). Klasyfikacja ta opracowana została na podstawie Międzynarodowej Standardowej Statystycznej Klasyfikacji EKG/ONZ dotyczącej Działalności i Urządzeń Związanych z Ochroną Środowiska i Europejskiego Systemu Zbierania Informacji Ekonomicznych dotyczących Ochrony Środowiska (SERIEE) wdrożonego przez Unię Europejską.

Prezentowane dane dotyczą: osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, w których liczba pracujących przekracza 9 osób (z wyłączeniem indywidualnych gospodarstw rolnych oraz osób fizycznych i spółek cywilnych prowadzących działalność gospodarczą — prowadzących księgi przychodów i rozchodów), jednostek prowadzących działalność zaklasyfikowaną według PKD 2007 do sekcji „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”, a także spółek wodno-ściekowych bez względu na liczbę pracujących.

11. Fundusze ekologiczne — fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej (Narodowy i wojewódzkie, a także do 2009 r. powiatowe i gminne) — są to fundusze tworzone m.in. z: opłat za korzystanie ze środowiska (tj. kwot pieniężnych pobieranych m.in. za: emisję zanieczyszczeń powietrza, składowanie odpadów oraz pobór i korzystanie z wód i wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi), kar za naruszenie wymagań w zakresie ochrony środowiska, spłat pożyczek udzielonych inwestorom.

Dane dotyczące funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej (Narodowego i wojewódzkich) prezentuje się w układzie memorialowym (z wyjątkiem kar za naruszenie wymagań w zakresie ochrony środowiska — w ujęciu kasowym).

Zgodnie z ustawą z dnia 20 XI 2009 r. o zmianie ustawy — Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 215, poz. 1664) z dniem 1 I 2010 r. powiatowe oraz gminne fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej uległy likwidacji, a ich przychody z tytułu opłat i kar środowiskowych oraz środki pieniężne i zobowiązania przejęły budżety powiatów i gmin. Do zadań powiatów i gmin należy finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej w wysokości nie mniejszej niż kwota wpływów z tytułu opłat i kar środowiskowych, stanowiących dochody budżetów powiatów i gmin, pomniejszona o nadwyżkę z tytułu tych dochodów przekazaną do wojewódzkich funduszy.

12. Podziału nakładów na środki trwale służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej oraz uzyskanych efektów rzeczowych według województw dokonano na podstawie faktycznej lokalizacji inwestycji.

2 III 1999 (Journal of Laws No. 25, item 218). This classification was compiled on the basis of the ECE/UN Single European Standard Statistical Classification of Environmental Protection Activities and Facilities as well as the European System for the Collection of Economic Information on the Environment (SERIEE), implemented by the European Union.

The presented data refer to: legal persons and organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity employing more than 9 persons (with the exception of private farms as well as natural persons and civil law partnerships conducting economic activity — keeping the so-called revenues and expenses books), budgetary entities conducting economic activity classified according to NACE Rev. 2 to the section "Public administration and defense; compulsory social security" as well as water and sewage companies, regardless of the number of employees.

11. Ecological funds — environmental protection and water management funds (National and voivodship as well as, until 2009, powiat and gmina) — are funds created from income originating i.a. from: payments for use of natural environment (i.e.: payments collected i.a. for: releasing air pollutants, landfilling waste as well as withdrawal and use of water and releasing wastewater into water or the ground) the fines for violating environmental protection requirements the repayments of loans granted for investors.

Data concerning environmental protection and water management funds (National and voivodship) are presented on accrual basis (excluding fines for violating environmental protection requirements — on cash basis).

According to the Law on Amending the Environmental Protection Law and some other laws, dated 20 XI 2009 (Journal of Laws No. 215, item 1664) as of 1 I 2010, the powiat and gmina environmental protection and water management funds were liquidated and their revenues from environmental payments and fines as well as cash and liabilities are assumed by the powiats and gminas budgets. The objective of powiat and gmina is to finance environmental protection and water management in the amount at least equal to the amount of income from environmental payments and fines, consisting powiat and gmina budgets incomes and reduced by surplus of these incomes that is transferred to voivodship funds.

12. The division of outlays on fixed assets and tangible effects of investments in environmental protection and water management by voivodship is made on the basis of the actual location of the investment.

TABL. 1 (7). **STAN GEODEZYJNY, KIERUNKI I ZMIANY W WYKORZYSTANIU POWIERZCHNI WOJEWÓDZTWA**
Stan w dniu 1 I
GEODESIC STATUS, DIRECTIONS AND CHANGES OF VOIVODSHIP LAND USE
As of 1 I

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013		2005	2013	SPECIFICATION
	w ha <i>in ha</i>			przyrost (+) lub ubytek (-) w ha w stosunku do 2012 r. <i>increase (+) or decrease (-) in ha relation to 2012</i>	na 1000 mieszkań- ców ^a w ha <i>per 1000 populatio- n^a in ha</i>		
Powierzchnia ogólna^b	1821911	1821895	1821895	-	704,07	721,64	Total area^b
Użytki rolne	1313137	1299894	1290401	-4024	507,45	511,12	<i>Agricultural land</i>
grunty orne	1027500	1010593	1003250	-3322	397,07	397,38	<i>arable land</i>
sady	28783	31231	30238	-219	11,12	11,98	<i>orchards</i>
łąki trwałe	118884	116878	115824	-533	45,94	45,88	<i>permanent meadows</i>
pastwiska trwałe	89528	87283	86001	-587	34,60	34,06	<i>permanent pastures</i>
grunty rolne zabudowa- ne	35997	40902	41811	422	13,91	16,56	<i>agricultural built-up areas</i>
grunty pod stawami	2687	4125	4568	278	1,04	1,81	<i>under ponds areas</i>
grunty pod rowami	9758	8882	8709	-63	3,77	3,45	<i>under ditches areas</i>
Grunty leśne oraz zadrze- wione i zakrzewione	384645	395130	400361	2067	148,64	158,58	<i>Forest land as well as woody and bushy land</i>
las	379049	387711	390358	1008	146,48	154,62	<i>forests</i>
grunty zadrzewione i zakrzewione	5596	7419	10003	1059	2,16	3,96	<i>woody and bushy land</i>
Grunty pod wodami	11035	10954	11219	198	4,26	4,44	<i>Lands under waters</i>
powierzchniowymi pły- nącymi	7690	8519	8977	276	2,97	3,56	<i>surface flowing</i>
powierzchniowymi stoją- cymi	3345	2435	2242	-78	1,29	0,89	<i>surface standing</i>
Grunty zabudowane i zurbanizowane	88988	93312	97754	2119	34,39	38,72	<i>Built-up and urbanized areas</i>
tereny mieszkaniowe	17435	18410	19678	634	6,74	7,79	<i>residential areas</i>
tereny przemysłowe	5101	6019	6342	180	1,97	2,51	<i>industrial areas</i>
tereny inne zabudowane	5831	7743	9081	394	2,25	3,60	<i>other built-up areas</i>
tereny zurbanizowane niezabudowane	4111	4071	3947	22	1,59	1,56	<i>urbanized non-built-up areas</i>
tereny rekreacji i wypo- czynku	2909	2846	2890	76	1,12	1,14	<i>recreational and rest areas</i>
tereny komunikacyjne	51461	51830	53180	701	19,89	21,06	<i>transport areas</i>
drogi	44792	45093	46481	717	17,31	18,41	<i>roads</i>
kolejowe	6230	6240	6232	-22	2,41	2,47	<i>railway</i>
inne ^c	439	497	467	6	0,17	0,18	<i>others^c</i>
użytki kopalne	2140	2393	2636	112	0,83	1,04	<i>minerals</i>
Użytki ekologiczne	655	1164	1319	8	0,25	0,52	<i>Ekological areas</i>
Nie użytki	16176	15258	14830	-168	6,25	5,87	<i>Wasteland</i>
Tereny różne ^d	7275	6183	6011	-200	2,81	2,38	<i>Misceallaneous land^d</i>

^a Stan ludności w dniu 31 XII, odpowiednio dla lat 2004 i 2012. ^b Obszar lądowy (łącznie z wodami śródlądowymi) oraz część morskich wód wewnętrznych. ^c Porty lotnicze, urządzenia portowe, przystanie, obiekty i budowle służące komunikacji wodnej, naziemne obiekty itp., patrz uwagi ogólne działu, ust 1. ^d Grunty przeznaczone do rekultywacji oraz niezagospodarowane grunty zrekultywowane, wały ochronne nieprzystosowane do ruchu kołowego.

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

^a Population as of 31 XII, respectively for 2004 and 2012. ^b Land area (including inland waters) as well as parts of internal waters. ^c Airports, airport devices, harbours, buildings and other objects of water communication, terrestrial objects, etc. see general notes to the chapter item 1. ^d Land designated for reclamation, unused reclaimed land, embankments, not designated for car traffic.

Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 2 (8). **GRUNTY ROLNE WYŁĄCZONE NA CELE NIEROLNICZE I LEŚNE NA CELE NIELEŚNE^a**
AGRICULTURAL LAND DESIGNATED FOR NON-AGRICULTURAL PURPOSES AND FOREST LAND DESIGNATED FOR NON-FOREST PURPOSES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w ha in ha				
O G Ó Ł E M.....	340	407	307	213	GRAND TOTAL
WEDŁUG RODZAJÓW GRUNTÓW BY TYPE OF LAND					
Użytki rolne	127	101	116	80	Agricultural land
klasy bonitacyjne:					quality classes:
mineralne: I-II	1	-	-	1	mineral: I-II
III	48	17	18	19	III
IV	23	21	19	12	IV
organiczne: IV	10	29	5	4	organic: IV
V i VI	45	34	74	44	V and VI
Inne grunty rolne.....	109	91	111	64	Other agricultural land
Grunty leśne	104	215	80	69	Forest land
WEDŁUG KIERUNKÓW WYŁĄCZENIA BY DIRECTIONS OF DESIGNATION					
wyłączone:					designated for:
Na tereny osiedlowe.....	59	102	102	66	Residential areas
Na tereny przemysłowe.....	77	63	58	44	Industrial areas
Pod drogi i szlaki komunikacyjne .	14	10	5	2	Roads and communication trails
Pod użytki kopalne	109	216	127	81	Minerals
Pod zbiorniki wodne.....	-	-	-	-	Water reservoirs
Na inne cele	81	15	14	20	Other purposes

^a W trybie obowiązujących przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Ź r ó d ł o: w zakresie wyłączonych w trybie przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych: gruntów rolnych — dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, gruntów leśnych — dane Ministerstwa Środowiska.

^a According to the existing regulations on the protection of agricultural and forest land.

S o u r c e: in regard to designated land according to the legal regulations on the protection of agricultural land — data of the Ministry of Agriculture and Rural Development, forest land — data of the Ministry of Environment.

TABL. 3 (9). **GRUNTY ZDEWASTOWANE I ZDEGRADOWANE WYMAGAJĄCE REKULTYWACJI I ZAGOSPODAROWANIA ORAZ GRUNTY ZREKULTYWOWANE I ZAGOSPODAROWANE**
DEVASTATED AND DEGRADED LAND REQUIRING RECLAMATION AND MANAGEMENT AS WELL AS RECLAIMED AND MANAGED LAND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w ha in ha				
Grunty wymagające rekultywacji (stan w dniu 31 XII)	4558	4497	4541	4790	Land requiring reclamation (as of 31 XII)
zdevastowane	4383	4313	4322	4590	devastated
zdegradowane	175	184	219	200	degraded
Grunty (w ciągu roku):					Land (during the year):
zrekultywowane	20	78	58	85	reclaimed
w tym na cele:					of which for purposes:
rolnicze	16	6	39	37	agricultural
leśne	4	72	19	42	forest
zagospodarowane	30	63	30	40	managed

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

S o u r c e: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 4 (10). **POBÓR WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**
WATER WITHDRAWAL FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³				w odsetkach in percent	
O G Ó Ł E M	328,8	321,2	333,8	329,9	100,0	T O T A L
na cele:						for purposes of:
Produkcyjne (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem, i rybactwem) – z ujęć własnych	86,9	106,5	117,7	113,5	34,4	Production (excluding agriculture, forestry and fishing) — from own intakes
w tym wody:						of which waters:
powierzchniowe	71,6	90,0	100,1	96,8	29,3	surface
podziemne	14,3	15,7	16,9	16,1	4,9	underground
Nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania i uzupełniania stawów rybnych	91,6	75,1	77,6	75,8	23,0	Irrigation in agriculture and forestry as well as filling and completing fish ponds
Eksploatacji sieci wodociągowej ^a	150,3	139,5	138,4	140,6	42,6	Exploitation of water supply network ^a
wody: powierzchniowe	10,6	11,7	8,2	8,3	2,5	waters: surface
podziemne	139,7	127,9	130,2	132,3	40,1	underground

^a Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci.

^a Water withdrawal by intakes before entering the water system.

TABL. 5 (11). **ZUŻYCIE WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**
WATER CONSUMPTION FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³				w odsetkach in percent	
O G Ó Ł E M	295,5	291,6	307,4	302,4	100,0	T O T A L
Przemysł	86,6	106,6	118,2	113,6	37,6	Industry
w tym na cele produkcyjne	81,8	102,7	113,6	110,0	36,4	of which for purposes of production
Rolnictwo i leśnictwo ^a	91,6	75,1	77,6	75,8	25,1	Agriculture and forestry ^a
Eksploatacja sieci wodociągowej ^b	117,3	109,9	111,6	113,1	37,4	Exploitation water supply network ^b

^a Woda zużyta do nawadniania w rolnictwie i leśnictwie oraz do napełniania i uzupełniania stawów rybnych. ^b Bez zużycia wody na cele przemysłowe z wodociągów stanowiących własność gmin, wojewódzkich zakładów usług wodnych i spółek wodnych.

^a Water consumption for irrigation in agriculture and forestry as well as filling and completing fish ponds. ^b Excluding water consumption of water for industrial purposes by water supply networks owned by gminas, voivodship waterworks and water companies.

TABL. 6 (12). **POWIERZCHNIA I POBÓR WODY DO NAWODNIEŃ W ROLNICTWIE I LEŚNICTWIE ORAZ NAPEŁNIANIA STAWÓW RYBNYCH**
AREA AND WATER WITHDRAWAL FOR IRRIGATION IN AGRICULTURE AND FORESTRY AS WELL AS WATER FOR FILLING FISH PONDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Powierzchnia nawadnianych użytków rolnych i gruntów leśnych ^a w ha	581	391	338	320	Area of irrigated agricultural land and forest land ^a in ha
Powierzchnia napelnianych stawów rybnych ^b w ha	3195	2867	3097	3093	Area of filled fish ponds ^b in ha
Pobór wody ^c w dam ³	92050	75355	77638	76073	Water withdrawal ^c in dam ³
do nawadniania użytków rolnych i gruntów leśnych	859	1940	1195	1022	for irrigation of agricultural and forest lands
na 1 ha	1,5	5,0	3,5	3,2	per 1 ha
do napelniania i uzupełniania stawów rybnych.....	91191	73415	76443	75051	for filling and completing fish ponds
na 1 ha	28,5	25,6	24,7	24,3	per 1 ha

^a O powierzchni co najmniej 20 ha. ^b O powierzchni co najmniej 10 ha. ^c Łącznie z poborem ścieków do nawodnień.

^a Area of 20 ha and more. ^b Area of 10 ha and more. ^c Including wastewater withdrawal for irrigation.

TABL. 7 (13). **JAKOŚĆ WODY Z WODOCIĄGÓW DOSTARCZANEJ LUDNOŚCI DO SPOŻYCIA^a W 2012 R.**
QUALITY OF WATER SUPPLIED TO THE POPULATION FOR CONSUMPTION FROM WATERWORKS^a IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ludność ^b — w % ludności korzystającej z wodociągów — zaopatrywana w wodę <i>Population^b — in % of population using waterworks — supplied with water</i>		SPECIFICATION
	odpowiadającą wymaganiom sanitarnym <i>meeting sanitary requirements</i>	nieodpowiadającą wymaganiom sanitarnym <i>non meeting sanitary requirements</i>	
Wodociągi ^c o wydajności w m ³ /d:			Waterworks ^c with a capacity of m ³ /24h:
poniżej 100	96,8		below 100
100— 1000	95,3		100— 1000
1001— 10000	97,7		1001— 10000
10001—100000	100,0		10001—100000
powyżej 100000	-		above 100000

^a Patrz uwagi ogólne do rozdziału, ust. 4. ^b Według szacunków. ^c Prowadzące zbiorowe zaopatrzenie ludności w wodę.
 Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia.

^a See general notes to the chapter, item 4. ^b Estimated data. ^c Providing collective water supply of the population.
 Source: data of the Ministry of Health.

TABL. 8 (14). **ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE^a ODPROWADZANE DO WÓD LUB DO ZIEMI**
INDUSTRIAL AND MUNICIPAL^a WASTE WATER DISCHARGED INTO WATERS OR INTO THE GROUND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³			w odsetkach in percent		
O G Ó Ł E M.....	127,7	131,2	127,8	120,8	100,0	T O T A L
odprowadzone bezpośrednio z zakładów ^b	22,6	43,1	40,5	35,1	29,1	discharged directly by plants ^b
w tym wody chłodnicze.....	0,2	0,6	0,8	0,7	0,5	of which cooling water
odprowadzone siecią kanalizacyjną.....	105,1	88,1	87,3	85,7	70,9	discharged by sewage system
W tym ścieki wymagające oczyszczania.....	127,5	130,7	127,0	120,2	99,5	Of which waste water requiring treatment
oczyszczane	115,2	130,0	126,5	118,0	97,6	treated
mechanicznie	16,4	35,1	34,2	26,4	21,9	mechanically
chemicznie ^c	0,3	0,1	0,2	0,2	0,2	chemically ^c
biologicznie	69,1	12,4	11,0	11,6	9,6	biologically
z podwyższonym usuwaniem biogenów	29,4	82,5	81,0	79,7	66,0	with increased biogene removal (disposal)
nieoczyszczane.....	12,3	0,6	0,6	2,2	1,8	untreated
odprowadzone bezpośrednio z zakładów.....	0,5	0,6	0,6	2,2	1,8	discharged directly by plants
odprowadzone siecią kanalizacyjną	11,8	-	-	-	-	discharged by sewage system

^a Od 2010 r. dane nieporównywalne z danymi za lata poprzednie ze względu na zmianę metodologii badania ścieków komunalnych. ^b Łącznie z wodami chłodniczymi i zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, a także z zanieczyszczonymi wodami opadowymi. ^c Dane dotyczą tylko ścieków przemysłowych.

^a Since 2010 data are not comparable with data for previous years due to change in the methodology of municipal wastewater. ^b Including polluted cooling water and water from mine drainage as well as building construction as well as from contaminated precipitation water. ^c Data concern only industrial wastewater.

TABL. 9 (15). **ZAKŁADY^a ODPROWADZAJĄCE ŚCIEKI WEDŁUG MIEJSCA ODPROWADZANIA ORAZ WYPOSAŻENIA W OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW**
Stan w dniu 31 XII
PLANTS^a DISCHARGING WASTEWATER BY PLACE OF DISCHARGE AND WASTEWATER TREATMENT PLANTS POSSESSED
As of 31 XII

JEDNOSTKI	2005	2010	2011	2012	ENTITIES
O G Ó Ł E M	163	177	187	187	T O T A L
Odprawdzające ścieki bezpośrednio do wód lub do ziemi wymagające oczyszczania	82	86	78	81	Discharging wastewater directly into waters or into the ground requiring treatment
wyposażone w oczyszczalnię ścieków	69	73	68	72	possessing wastewater treatment plants
o wystarczającej przepustowości	65	68	62	69	with sufficient capacity
o niewystarczającej przepustowości	4	5	6	3	with insufficient capacity
bez oczyszczalni ścieków	13	13	10	9	not possessing wastewater treatment plants
Odprawdzające ścieki do kanalizacji (bez oczyszczalni ścieków)	81	91	109	106	Discharging waste water into sewage system (not possessing wastewater treatment plants)

^a Bez przedsiębiorstw i zakładów wodociągowo-kanalizacyjnych.

^a Excluding enterprises and water-sewerage treatment plants.

TABL. 10 (16). **OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW**
Stan w dniu 31 XII
WASTEWATER TREATMENT PLANTS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Mecha- niczne <i>Mechani- cal</i>	Chemicz- ne <i>Chemical</i>	Biologicz- ne <i>Biological</i>	Z podwyż- szonym usuwa- niem biogenów <i>With increased biogene removal</i>	SPECIFICATION
Oczyszczalnie ścieków przemysłowych						Industrial wastewater treat- ment plants
Liczba..... 2005	75	18	4	51	2	<i>Number</i>
2010	80	22	2	53	3	
2011	65	10	2	51	2	
2012	69	9	2	55	3	
Przepustowość w dam ³ /d 2005	80341	29920	3520	42981	3920	<i>Capacity in dam³/24h</i>
2010	108655	56943	2955	44377	4380	
2011	53810	6390	5635	40045	1740	
2012	54991	6339	3544	40728	4380	
Oczyszczalnie ścieków komunalnych^a						Municipal wastewater treat- ment plants^a
Liczba..... 2005	125	-	-	86	39	<i>Number</i>
2010	160	-	-	120	40	
2011	166	-	-	126	40	
2012	180	-	-	139	41	
Przepustowość w dam ³ /d 2005	744149	-	-	515622 ^b	228527	<i>Capacity in dam³/24h</i>
2010	606043	-	-	48240 ^b	557803	
2011	606888	-	-	48080	558808	
2012	608426	-	-	48568	559858	
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem ^{cd} 2005	64,2	x	x	39,5	24,7	<i>Population connected to wastewater treatment plants in % of total population^d</i>
2010	66,0	x	x	7,1	58,9	
2011	67,3	x	x	7,3	60,0	
2012	67,0	x	x	7,8	59,3	

^a Miejskie i wiejskie pracujące na sieci kanalizacyjnej. ^b Dotyczy urządzeń do biologicznego oczyszczania. ^c Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków – na podstawie szacunków, ludność ogółem – na podstawie bilansów. ^d Patrz uwagi ogólne działu, ust. 5.

^a Treatment plants of urban and rural area working on sewage system. ^b Refers to equipment for biological treatment. ^c Population connected to wastewater treatment plants — estimated data, total population — based on balances. ^d See general notes to chapter, item 5.

TABL. 11 (17). **EMISJA I REDUKCJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIE UCIAŹLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA**
EMISSION AND REDUCTION OF AIR POLLUTANTS FROM PLANTS OF SIGNIFICANT NUISANCE TO AIR QUALITY

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza ^a (stan w dniu 31 XII)	88	112	108	107	<i>Plants of significant nuisance to air quality^a (as of 31 XII)</i>
w tym wyposażone w urządzenia do redukcji zanieczyszczeń:					<i>of which possessing systems to reduce the emission of:</i>
pyłowych	77	82	82	80	<i>particulates</i>
gazowych	11	15	13	14	<i>gases</i>
w tym nieposiadające wyników pomiarów:					<i>of which without the results of measurements of:</i>
emisji:					<i>emission:</i>
pyłów	19	31	31	33	<i>particulates</i>
gazów	17	27	25	29	<i>gases</i>
imisji	79	97	98	99	<i>imission</i>
Emisja zanieczyszczeń:					<i>Emission of pollutants:</i>
w tysiącach ton:					<i>in thousand tonnes:</i>
pyłowych	7,9	4,2	3,9	3,5	<i>particulates</i>
w tym pyły ze spalania paliw	7,1	3,5	3,1	2,7	<i>of which particulates from the combustion of fuels</i>
gazowych (bez dwutlenku węgla) ..	220,8	166,3	168,9	162,6	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>
w tym: dwutlenek siarki	150,4	89,0	92,3	90,3	<i>of which: sulphur dioxide</i>
tlenek węgla	16,6	20,3	22,8	19,8	<i>carbon monoxide</i>
tlenki azotu	53,2	55,3	52,9	51,0	<i>nitrogen oxides</i>
na 1 mieszkańca w tonach:					<i>per capita in tonnes:</i>
pyłowych	0,003	0,002	0,002	0,001	<i>particulates</i>
gazowych (bez dwutlenku węgla) ..	0,086	0,065	0,067	0,064	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>
Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń:					<i>Pollutants retained in pollutant reduction systems:</i>
w tysiącach ton:					<i>in thousand tonnes:</i>
pyłowe	3733,6	3351,6	4094,3	3743,1	<i>particulates</i>
gazowe (bez dwutlenku węgla)	217,9	301,5	361,5	405,2	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>
w % zanieczyszczeń wytworzonych:					<i>in % of pollutants produced:</i>
pyłowych	99,8	99,9	99,9	99,9	<i>particulates</i>
gazowych (bez dwutlenku węgla) ..	49,7	64,5	68,2	71,4	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>

^a Emitujące pyły, gazy lub równocześnie pyły i gazy.

^a *Emitting particulates, gases or particulates and gases.*

TABL. 12 (18). **URZĄDZENIA DO REDUKCJI ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA W ZAKŁADACH SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA**
AIR POLLUTION REDUCTION SYSTEMS IN PLANTS OF SIGNIFICANT NUISANCE TO AIR QUALITY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Cyklony <i>Cyclones</i>	Multicyklony <i>Multi-cyclones</i>	Filtry tkaninowe <i>Fabric filters</i>	Elektrofiltry <i>Electrofilters</i>	Urządzenia mokre <i>Wet air cleaners</i>	Inne <i>Others</i>	
URZĄDZENIA — stan w dniu 31 XII EQUIPMENT — as of 31 XII							
OGÓŁEM.....	2005	274	60	324	54	101	74
TOTAL	2010	205	75	447	40	62	109
	2011	184	65	433	42	54	82
	2012	173	66	399	57	53	66
Skuteczność: Efficiency:							
niska	2005	25	8	45	-	29	x
low	2010	31	21	85	-	12	x
	2011	21	11	55	-	9	x
	2012	16	11	46	-	9	x
średnia	2005	59	26	115	1	28	x
moderate	2010	49	22	132	4	24	x
	2011	45	22	141	4	18	x
	2012	39	22	87	19	17	x
wysoka	2005	190	26	164	53	44	x
high	2010	125	32	230	36	26	x
	2011	118	32	237	38	27	x
	2012	118	33	266	38	27	x
PRZEPŁYW GAZÓW ODLOTOWYCH w dam³/h WASTE GAS FLOW in dam³/h							
OGÓŁEM.....	2005	6386	1905	5049	28842	17368	1037
TOTAL	2010	4065	1321	6593	31811	23390	949
	2011	4085	1100	6386	35412	26918	779
	2012	3832	1120	6591	35442	29124	708
Skuteczność: Efficiency:							
niska	2005	491	151	995	-	645	x
low	2010	270	374	1447	-	237	x
	2011	315	144	1245	-	223	x
	2012	127	144	1006	-	223	x
średnia	2005	801	1158	613	150	480	x
moderate	2010	1038	324	1178	464	409	x
	2011	1056	326	1177	464	351	x
	2012	909	301	1301	494	348	x
wysoka	2005	5094	596	3441	28692	16243	x
high	2010	2757	623	3968	31347	22744	x
	2011	2714	630	3964	34948	26344	x
	2012	2796	675	4284	34948	28553	x

TABL. 13 (19). **ODPADY^a WYTWORZONE I DOTYCHCZAS SKŁADOWANE (NAGROMADZONE) ORAZ TERENY ICH SKŁADOWANIA**
WASTE^a GENERATED AND LANDFILLED UP TO NOW (ACCUMULATED) AS WELL AS THEIR STORAGE YARDS AREAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Zakłady wytwarzające odpady (stan w dniu 31 XII)	76	98	112	111	<i>Plants generating waste (as of 31 XII)</i>
Odpady wytworzone (w ciągu roku) w tys. t.....	4449,5	6173,4	7916,3	8107,9	<i>Waste generated (during the year) in thous. t</i>
poddane odzyskowi	3289,1	904,9	1316,6	1324,1	<i>recovered</i>
unieszkodliwione	1074,8	5170,2	6449,1	6682,3	<i>treated</i>
w tym składowane ^b	1030,4	5095,3	6370,0	6603,2	<i>of which landfilled^b</i>
magazynowane czasowo	85,6	98,3	150,6	101,5	<i>temporarily stored</i>
W % wytworzonych:					<i>In % generated:</i>
poddane odzyskowi	73,9	14,7	16,6	16,3	<i>recovered</i>
unieszkodliwione	24,2	83,7	81,5	82,4	<i>treated</i>
w tym składowane ^b	23,2	82,5	80,5	81,4	<i>of which landfilled^b</i>
magazynowane czasowo	1,9	1,6	1,9	1,3	<i>temporarily stored</i>
Odpady dotychczas składowane (nagromadzone ^c ; stan w końcu roku) w tys. t.....	42428,1	58076,7	64421,5	71017,1	<i>Waste landfilled up to now (accumulated^c; end of year) in thous. t</i>
Odpady poddane odzyskowi z nagromadzonych do 1 stycznia roku sprawozdawczego w tys. t.....	40,5	-	-	-	<i>Waste recovered from accumulated by 1 January of reporting year in thous. t</i>
Tereny składowania odpadów w ha:					<i>Area of storage yards in ha:</i>
niezrekultywowane (stan w końcu roku).....	462,8	569,1	704,4	699,4	<i>non-reclaimed (end of year)</i>
zrekultywowane (w ciągu roku)	4,3	7,9	0,6	-	<i>reclaimed (during the year)</i>

^a Z wyłączeniem odpadów komunalnych; patrz uwagi ogólne działu, ust. 7. ^b Na terenach własnych zakładów i na terenach obcych. ^c Na terenach własnych zakładów.

^a Excluding municipal waste; see general notes to the chapter, item 7. ^b On own plant grounds and other land. ^c On own plant grounds.

TABL. 14 (20). **ODPADY^a WEDŁUG RODZAJÓW W 2012 R.**
WASTE^a BY TYPE IN 2012

WASTE BY TYPE IN 2012				
WYSZCZEGÓLNIENIE	Odpady wytworzone w ciągu roku <i>Waste generated during the year</i>		Odpady dotychczas składowane (nagromadzone ^b ; stan w końcu roku) <i>Waste landfilled up to now (accumulated^b; end of year)</i>	SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>	w tym poddane odzyskowi <i>of which recovered</i>		
	w tys. t <i>in thous. t</i>			
O G Ó Ł E M	8107,9	1324,1	71017,1	T O T A L
w tym:				<i>of which:</i>
Mieszanki popiołowo-żużłowe z mokrego odprowadzania odpadów paleniskowych	6577,1	55,9	68245,4	<i>Dust-slag compounds from wet treatment of furnace waste</i>
Mieszaniny popiołów lotnych i odpadów stałych z wapniowych metod odsiarczania gazów odlotowych.....	10,4	10,4	-	<i>Mixtures of fly-ash and solid waste originating from lime-stone methods of desulphurisation of waste gases</i>
Popioły lotne z węgla	502,3	502,3	-	<i>Coal fly ash</i>
Żużle, popioły paleniskowe i pyły z kotłów	78,9	77,2	291,5	<i>Slag, furnace ash and particulates from boilers</i>

^a Z wyłączeniem odpadów komunalnych; patrz uwagi ogólne do działu, ust. 7. ^b Na terenach własnych zakładów.

^a Excluding municipal waste; see general notes to chapter, item 7. ^b On own plant grounds.

TABL. 15 (21). **POWIERZCHNIA O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONA^a**
Stan w dniu 31 XII
LEGALLY PROTECTED AREAS POSSESSING UNIQUE ENVIRONMENTAL VALUE^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	AS OF 31 XII						SPECIFICATION
	2005	2010	2011	2012			
	w ha in ha			w % po- wierzchni ogólnej woje- wództwa in % of total area of the voivod- ship	na 1 miesz- kańca w m ² per capita in m ²		
OGÓŁEM	298808,9	359245,4	359546,4	359708,6	19,7	1424,8	TOTAL
Parki narodowe	72,4	68,3	68,3	68,3	0,0	0,3	National parks
Rezerваты przyrody	7323,8	7440,1	7440,1	7440,1	0,4	29,5	Nature reserves
Parki krajobrazowe ^b	95089,8	95466,1	95466,1	95409,2	5,2	377,9	Scenic parks ^b
Obszary chronionego krajobrazu ^b	184329,9	243264,4	243264,4	243294,4	13,4	963,7	Protected landscape areas ^b
Stanowiska dokumen- tacyjne	10,8	33,8	33,8	33,8	0,0	0,1	Documentation sites
Zespoły przyrodniczo- -krajobrazowe	10522,9	11512,1	11814,0	11814,0	0,6	46,8	Landscape-nature complexes
Użytki ekologiczne	1459,3	1460,6	1459,7	1648,8	0,1	6,5	Ecological arable lands

^a Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 9. ^b Bez powierzchni rezerwatów przyrody, stanowisk dokumentacyjnych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych i użytków ekologicznych położonych na terenie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu.

^a See general notes to the chapter, item 9. ^b Excluding nature reserves, documentation sites, landscape-nature complexes and ecological arable lands located within landscape parks and protected landscape areas.

TABL. 16 (22). **KAMPINOSKI PARK NARODOWY**

Stan w dniu 31 XII

KAMPINOSKI NATIONAL PARK

As of 31 XII

LATA YEARS	Powierzchnia ^a w ha Area ^a in ha			
	parku narodowego national park			otuliny (strefy ochronnej) buffer zones (of the protected areas)
	ogółem grand total	w tym lasów of which forests	z liczby ogółem — pod ochroną ścisłą ^b of grand total number — strictly protected ^b	
2005	72,4	57,0	-	-
2010	68,3	52,9	-	-
2011	68,3	52,9	-	-
2012	68,3	52,9	-	-

^a Powierzchnia parku w granicach województwa. ^b Powierzchnia, na której chroniona jest cała przyroda i jest całkowicie zaniechana bezpośrednia ingerencja człowieka.

^a Area of park on the area of voivodship. ^b The area in which all forms of nature are protected and direct human interference is entirely abandoned.

TABL. 17 (23). **REZERWATY PRZYRODY**

Stan w dniu 31 XII

NATURE RESERVES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Obiekty Number	Powierzchnia w ha Area in ha		SPECIFICATION
		ogółem total	w tym pod ochroną ścisłą ^a of which strictly protected ^a	
O G Ó Ł E M.....				TOTAL
2005	88	7323,8	-	
2010	89	7440,1	-	
2011	89	7440,1	-	
2012	89	7440,1	-	
Faunistyczne	1	2350,6	-	Fauna
Krajobrazowe	3	231,2	-	Landscape
Leśne	65	3504,2	-	Forest
Torfowiskowe	6	526,2	-	Peat-bog
Florystyczne	11	299,5	-	Flora
Wodne	1	487,0	-	Water
Przyrody nieożywionej	1	20,7	-	Inanimate nature
Ślono-roślinowe	1	20,7	-	Halophyte

^a Powierzchnia, na której chroniona jest cała przyroda i jest całkowicie zaniechana bezpośrednia ingerencja człowieka.

^a The area in which all forms of nature are protected and direct human interference is entirely abandoned.

TABL. 18 (24). **PARKI KRAJOBRAZOWE**

Stan w dniu 31 XII

LANDSCAPE PARKS

As of 31 XII

LATA YEARS ZESPOŁY I PARKI KRAJOBRAZOWE ^a SETS AND LANDSCAPE PARKS ^a		Powierzchnia ^b Area ^b			
		ogółem <i>total</i>	w tym of which		
			lasów <i>forest</i>	użytków rolnych <i>agricultural land</i>	wód <i>water</i>
		w ha in ha			
OGÓŁEM.....	2005	97945,2	48613,2	40110,2	3718,6
TOTAL	2010	98268,3	46477,1	42261,7	3717,4
	2011	98268,3	46477,1	42261,7	3717,4
	2012	98268,3	46477,1	42261,7	3717,4
Międzyrzeczka Warty i Widawki.....		25330,0	6225,0	16700,0	533,0
Sulejowski.....		17030,0	11200,0	2700,0	2360,0
Załęczański		13323,0	7336,0	5193,0	310,0
Spalski		13110,0	7442,0	4630,0	300,0
Bolimowski.....		12185,3	6092,7	5361,5	30,5
Wzniesień Łódzkich		11580,0	3644,4	6642,2	45,9
Przedborski.....		5710,0	4537,0	1035,0	138,0

^a Uszeregowane malejąco według powierzchni ogółem w województwie. ^b Łącznie z powierzchnią rezerwatów przyrody, stanowisk dokumentacyjnych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych i użytków ekologicznych położonych na terenie parków.

^a Listed according to decreasing grand total area in voivodship. ^b Including nature reserves, documentation sites, landscape-nature complexes and ecological arable lands located within parks.

TABL. 19 (25). **POMNIKI PRZYRODY**

Stan w dniu 31 XII

MONUMENTS OF NATURE

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	3541	3612	3405	3398	T O T A L
w tym:					of which
Pojedyncze drzewa	3343	3334	3211	3201	Individual trees
Grupy drzew	125	218	130	132	Tree clusters
Aleje	50	35	39	39	Alleys
Głazy narzutowe	12	10	10	11	Erratic boulders

TABL. 20 (26). **NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ ^a (ceny bieżące)**
OUTLAYS ON FIXED ASSETS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT ^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł				
Ochrona środowiska	499096,3	801118,2	1570292,3	1191721,3	Environmental protection
w tym:					<i>of which:</i>
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu.....	161449,5	138502,5	356925,5	173363,5	<i>Protection of air and climate</i>
w tym nakłady na nowe techniki i technologie spalania paliw oraz modernizację kotłowni i ciepłowni	10350,2	15828,0	131123,4	33139,3	<i>of which outlays on new fuel combustion technologies and techniques as well as the modernization of boiler and thermal energy plants</i>
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	198380,1	542271,0	495440,5	474670,4	<i>Wastewater management and protection of waters</i>
w tym nakłady na:					<i>of which outlays on:</i>
oczyszczanie ścieków komunalnych	65855,8	91065,4	73787,3	63196,6	<i>municipal wastewater treatment</i>
sieć kanalizacyjną odprowadzającą ścieki i wody opadowe	116362,6	426111,1	382436,2	370441,5	<i>sewage network discharging wastewater and precipitation water</i>
Gospodarka odpadami, ochrona i przywrócenie wartości użytkowej gleb, ochrona wód podziemnych i powierzchniowych ...	99565,2	76099,2	219159,9	22564,9	<i>Waste management, protection and recovery of soils, protection of surface and underground waters</i>
w tym nakłady na:					<i>of which outlays on:</i>
zbieranie odpadów ^b i ich transport	7825,9	9461,8	14668,1	7613,1	<i>waste collection ^b and transportation</i>
usuwanie i unieszkodliwianie odpadów ^b	40802,1	50675,5	34143,9	9645,6	<i>removal and treatment of waste ^b</i>
rekultywację hałd, stawów osadowych i składowisk odpadów oraz innych terenów zdewastowanych i zdegradowanych	1738,6	905,5	1752,6	4924,6	<i>reclamation of waste dumps, sludge tanks and landfills as well as of other devastated and degraded areas</i>
Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu	1232,0	3566,1	379193,5	159065,8	<i>Protection of biodiversity and landscape</i>
Zmniejszanie hałasu i wibracji	755,5	19900,6	100474,0	245867,7	<i>Noise and vibration reduction</i>
Gospodarka wodna	57736,4	173726,3	71358,9	65430,0	Water management
nakłady na:					<i>outlays on:</i>
Ujęcia i doprowadzenia wody	33467,4	153007,6	52663,3	40105,1	<i>Water intakes and pipe systems</i>
Stacje uzdatniania wody	15762,8	12012,3	7785,6	16226,5	<i>Water treatment plants</i>
Zbiorniki i stopnie wodne	1698,6	1076,2	1750,1	6762,5	<i>Water reservoirs and falls</i>
Regulację i zabudowę rzek i potoków	1940,7	7614,0	8324,5	1847,0	<i>Regulation and management of rivers and streams</i>
Obwałowania przeciwpowodziowe i stacje pomp.....	4866,9	16,2	835,4	489,0	<i>Flood embankments and pump stations</i>

^a Według lokalizacji inwestycji; nakłady te uwzględniono również w nakładach inwestycyjnych we właściwych sekcjach gospodarki narodowej. ^b Przemysłowych i komunalnych.

^a By investments location; these outlays are included in the appropriate sections of the national economy. ^b Industrial and municipal.

TABL. 21 (27). **EFEKTY RZECZOWE UZYSKANE W WYNIKU PRZEKAZANIA DO UŻYTKU INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
TANGIBLE EFFECTS OF INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
OCHRONA ŚRODOWISKA ENVIRONMENTAL PROTECTION					
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu					Protection of air and climate
Zdolność przekazanych do eksploatacji urządzeń do redukcji zanieczyszczeń w t/r:					Capacity of completed systems to reduce pollutants in t/y:
pyłowych	6267	-	23	36	particulates
gazowych	12	-	29998	-	gases
Gospodarka ściekowa i ochrona wód					Wastewater management and protection of waters
Sieć kanalizacyjna w km odprowadzająca:					Sewage network in km discharging:
ścieki	192,5	365,0	325,3	438,8	wastewater
wody opadowe	31,2	63,5	67,0	74,4	precipitation water
Oczyszczalnie ścieków:					Wastewater treatment plants:
obiekty	4	8	6	10	facilities
w tym oczyszczalnie komunalne	3	6	6	8	of which municipal
mechaniczne	1	2	2	4	mechanical
biologiczne (bez komór fermentacyjnych)	2	4	4	6	biological (excluding fermentation tanks)
z podwyższonym usuwaniem biogenów ^a	1	2	-	-	with increased biogene removal ^a
przepustowość oczyszczalni w m ³ /d	9608	6704	4169	7170	capacity of treatment plants in m ³ /24h
w tym oczyszczalni komunalnych	9020	4104	3769	6590	of which municipal
mechanicznych	1288	23	1860	1395	mechanical
biologicznych (bez komór fermentacyjnych)	5420	1418	1641	5575	biological (excluding fermentation tanks)
z podwyższonym usuwaniem biogenów ^a	2900	5263	668	200	with increased biogene removal (disposal) ^a
Oczyszczalnie ścieków indywidualne (przydomowe):					Farmstead treatment facilities (homestead):
obiekty	199	1054	767	1795	facilities
przepustowość w m ³ /d	252	1342	1324	2065	capacity in m ³ /24h
Podczyszczalnie ścieków przemysłowych:					Industrial waste pre-treatment plants:
obiekty	1	2	1	1	facilities
przepustowość w m ³ /d	3000	310	618	2915	capacity in m ³ /24h
Gospodarka odpadami					Wastes management
Urządzenia do unieszkodliwiania odpadów:					Waste treatment plants:
obiekty	-	1	2	-	facilities
wydajność w t/r	-	4850	19810	-	capacity in t/y
Składowiska dla odpadów komunalnych:					Landfills of municipal waste:
obiekty	1	-	-	-	facilities
powierzchnia w ha	2,20	3,40	4,80	-	area in ha
wydajność w t/r	120000	291087	150017	-	capacity in t/y
Wydajność urządzeń do gospodarczego wykorzystania odpadów ^b w t/r	-	-	-	-	Capacity of waste utilization systems ^b in t/y
GOSPODARKA WODNA WATER MANAGEMENT					
Wydajność ujęć wodnych ^c w m ³ /d	6683	4585	1420	2105	Capacity of water intakes ^c in m ³ /24h
Uzdatnianie wody w m ³ /d	6350	8093	3433	3098	Water treatment in m ³ /24h
Sieć wodociągowa w km	245,9	280,6	216,1	178,9	Water supply network in km
Pojemność zbiorników wodnych w m ³	-	-	21740	-	Capacity of water reservoirs in m ³
Regulacja i zabudowa rzek i potoków w km	7,8	-	0,5	10,3	Regulation and management of rivers and streams in km
Obwałowania przeciwpowodziowe w km	9,6	-	1,6	-	Flood embankments in km

^a W tym chemiczne. ^b Z wyłączeniem odpadów komunalnych. ^c Bez ujęć w energetyce zawodowej.

^a Of which chemical. ^b Excluding municipal waste. ^c Excluding water intakes in the power industry.

TABL. 22 (28). **KIERUNKI FINANSOWANIA Z WOJEWÓDZKIEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
FINANCING DIRECTIONS OF THE VOIVODSHIP ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	w odsetkach in per-cent	SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł					
O G Ó Ł E M.....	171590,1	144126,5	82760,7	198284,6	100,0	T O T A L
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	49801,1	21538,8	15622,9	65393,6	33,0	Protection of air and climate
Gospodarka ściekowa i ochrona wód.....	92841,5	100487,3	59683,0	93468,3	47,1	Wastewater management and protection of waters
Gospodarka odpadami.....	14558,4	3093,5	6932,1	11200,0	5,6	Waste management
Pozostałe.....	14389,1	19006,8	522,3	28222,8	14,3	Others

Źródło: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Source: data of the Management Board of the National Fund for Environmental Protection and Water Management.

TABL. 23 (29). **WPLYWY Z OPŁAT I KAR NA FUNDUSZE OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
RECEIPTS FROM FEES AND FINES FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS

WATER MANAGEMENT FUNDS					
WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł				
Opłaty za korzystanie ze środowiska	121544,1	204279,4	222918,9	237186,8	Payments for use of natural environment
w tym:					<i>of which</i>
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	19112,2	27342,4	28990,3	31277,5	Wastewater management and protection of waters
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu.....	85795,2	81051,9	98375,2	100786,5	Protection of air and climate
Gospodarka odpadami	16068,3	94479,4	90912,5	99014,4	Waste management
Kary za nieprzestrzeganie przepisów ochrony środowiska	996,2	599,3	895,5	885,5	Fines for not meeting environmental protection regulations
w tym za przekroczenie:					<i>of which for exceeding:</i>
Warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi	538,7	105,5	477,0	227,0	Norms of discharging wastewater into waters and into the ground
Dopuszczalnej emisji zanieczyszczeń do powietrza	363,0	270,5	9,1	10,6	Permissible emissions of air pollutants

Źródło: w zakresie opłat — dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, kar — dane Inspekcji Ochrony Środowiska.

Source: with regard to fees — data of the Management Board of the National Fund for Environmental Protection and Water Management, fines — data of the Inspectorate for Environmental Protection.

MAPA ADMINISTRACYJNA WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO
STAN W DNIU 31 XII 2012
 ADMINISTRATIVE MAP OF ŁÓDZKIE VOIVODSHIP
 AS OF 31 XII 2012

 Granica województwa
Voivodship's border

 Granice powiatów
Powiat's border

 Granice gmin
Gmina's border

Łódź **Nazwy miast na prawach powiatu**
Names of cities with powiat status

 Powiaty
Powiats

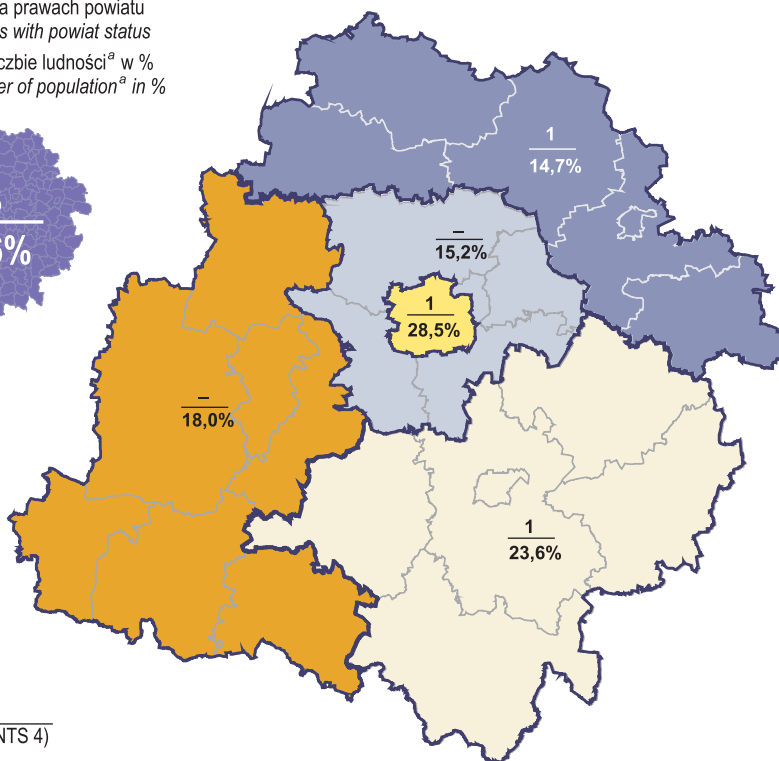
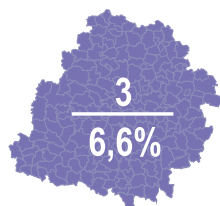
 Miasta na prawach powiatu
Cities with powiat status

**PODZIAŁ WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO WEDŁUG NOMENKLATURY
JEDNOSTEK TERYTORIALNYCH DO CELÓW STATYSTYCZNYCH (NTS)**

STAN W DNIU 31 XII 2012 R.

*DIVISION OF THE ŁÓDZKIE VOIVODSHIP ACCORDING TO
THE NOMENCLATURE OF TERRITORIAL UNITS FOR STATISTICAL PURPOSES (NTS)
AS OF 31 XII 2012*

Liczba miast na prawach powiatu
Number of cities with powiat status
Udział w ogólnej liczbie ludności^a w %
Share in total number of population^a in %

**PODREGIONY (NTS 3):
SUBREGIONS (NTS 3):**

łódzki	
Powiaty Powiats (NTS 4)	
łódzki	
wschodni (6)	
pabianicki (7)	
zgierski (9)	
brzeziński (5)	

m. Łódź	
Miasto na prawach powiatu (NTS 4):	
City with powiat status (NTS 4):	
m. Łódź (1)	

piotrkowski	
Powiaty Powiats (NTS 4)	
bełchatowski (8)	
opoczyński (8)	
piotrkowski (11)	
radomszczański (14)	
tomaszowski (11)	
Miasto na prawach powiatu (NTS 4):	
City with powiat status (NTS 4):	
m. Piotrków Trybunalski (1)	

sieradzki	
Powiaty Powiats (NTS 4)	
łaski (5)	
pajęczański (8)	
poddębicki (6)	
sieradzki (11)	
wieluński (10)	
wieruszowski (7)	
zduńskowolski (4)	

skierniewicki	
Powiaty Powiats (NTS 4)	
kutnowski (11)	
łęczycki (8)	
łowicki (10)	
rawski (6)	
skierniewicki (11)	
Miasto na prawach powiatu (NTS 4):	
City with powiat status (NTS 4):	
m. Skierniewice (1)	

W nawiasach podano liczbę gmin (NTS 5).
Number of gminas (NTS 5) is given in parentheses.

^a Odpowiednio: dla województwa - udział w kraju, dla podregionów - udział w województwie.
^a Respectively: for voivodship - share in country, for subregions - share in voivodship.

DZIAŁ III

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY I SAMORZĄD TERYTORIALNY

Uwagi ogólne

1. Z dniem 1 I 1999 r. (na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r., Dz. U. Nr 96, poz. 603) wprowadzono zasadniczy trójstopniowy podział terytorialny państwa, którego jednostkami są: gminy, powiaty i województwa.

Gmina jest podstawową jednostką terytorialnego podziału kraju.

Jednostkami pomocniczymi w gminach są m.in. **sołectwa**, których organizację i zakres działania określa właściwa rada gminy odrębnym statutem.

Miejscowość – jednostka osadnicza lub inny obszar zabudowany odróżniający się od innych miejscowości odrębną nazwą, a przy jednakowej nazwie - odmiennym określeniem ich rodzaju. Rodzaj miejscowości to określenie charakteru miejscowości ukształtowanej w procesie rozwoju osadnictwa. Ustalenie i zmiana rodzaju miejscowości, tak jak ustalenie i zmiana ich nazw następuje w drodze rozporządzenia ministra właściwego do spraw administracji publicznej. Jedynie nadanie miejscowości statusu miasta, tj. zmiana rodzaju określenia np. "wieś", "kolonia" na "miasto" dokonywane jest rozporządzeniem Rady Ministrów.

Miejscowości podstawowe (miasta, miejscowości wiejskie) prezentuje się bez części integralnych – części wsi, kolonii, osad, przysiółków.

2. Kadencja prezydentów, burmistrzów, wójtów oraz rad gmin, rad miejskich na prawach powiatu i rad powiatów trwa 4 lata, licząc od dnia wyborów.

3. Charakterystykę demograficzno-zawodową radnych w jednostkach samorządu terytorialnego oparto o wyniki sprawozdawczości za rok 2012 (stan w dniu 31 XII), aktualizującej dane o radnych zawarte w obwieszczeniach terytorialnych komisji wyborczych z wyborów samorządowych w dniu 21 XI 2010 r.

Grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego według grup zawodów dokonano na podstawie Klasyfikacji Zawodów i Specjalności wprowadzonej na potrzeby rynku pracy rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia 2010 r. (Dz. U. Nr 82, poz. 537).

4. Prezentowane informacje o **administracji publicznej** dotyczą zatrudnienia i wynagrodzeń w administracji państwowej i samorządu terytorialnego oraz w samorządowych kolegiach odwoławczych.

Do **administracji państwowej** zalicza się:

- 1) naczelne i centralne organy administracji:
  - a) instytucje naczelne i centralne (np. Sejm, Senat, Urząd Prezydenta, ministerstwa, urzędy centralne),
  - b) jednostki służb zagranicznych, tj. placówki zagraniczne organów administracji państwowej oraz pracujących za granicą w przedstawicielstwach ONZ i innych misjach za granicą, a także w instytucjach, ośrodkach informacji i kultury za granicą,

CHAPTER III

ADMINISTRATIVE DIVISION AND TERRITORIAL SELF-GOVERNMENT

General notes

1. On 1 I 1999 a fundamental three-tier territorial division of the country (Journal of Laws No. 96, item 603, dated 24 VII 1998) was introduced, the entities of which are: gminas, powiats and voivodships.

The gmina is the basic unit of the country's territorial structure.

Auxiliary entities in gminas are, among others, **village administrator's offices**. Their organization and scope of activity is outlined by individual gmina councils in a separate statute.

Locality – a settlement unit or other settled area, differentiated from other localities with a separate name, and in case of identical name - different denotation of their type. The type of locality denotes the character of the locality, developed in the settlement development process. Determining and changing the locality type, the same as determining and changing their names, is done by way of regulation of a minister relevant for public administration issues. Only granting a locality the status of a town, that is changing the type of denotation, e.g. "village", "farmstead" into "town" is done by way of regulation of the Council of Ministers.

Basic localities (towns, rural localities) are presented excluding integral parts of basic localities – part of villages, farmsteads, settlements, hamlets.

2. Term of presidents, mayors, village mayors as well as gmina councils, city councils in cities with powiat status and powiat councils lasts 4 years, counting from the day of election.

3. The demographic and professional characteristic of councillors in local self-government entities is based on reporting results for 2012 (as of 31 XII), updating information concerning councillors included in announcements of local election commissions from the 21 XI 2010 elections.

The grouping of councillors of organs of local self-government entities by groups of professions is made on the basis of the Occupations and Specialisations Classification introduced by a decree of the ministry of Labour and Social Policy, dated 27 IV 2010 (Journal of Laws No. 82, item 537) for needs of labour market.

4. Presented information concerning **public administration** involves employment and wages and salaries in the state administration, local self-government administration and self-government appeal councils.

State administration comprises:

- 1) principle and central organs of administration:
  - a) principle and central institutions (e.g., Sejm, Senate, Office of the President, ministries, central offices),
  - b) foreign service institutions, i.e., foreign offices of state administration organs and those operating abroad as part of UN agencies and other missions abroad, as well as in institutions, and information and cultural centres abroad,
  - c) territorial organs of special government adminis-

- c) terenowe organy rządowej administracji specjalnej (np. izby i urzędy skarbowe, okręgowe inspektoraty pracy, urzędy statystyczne, urzędy celne, regionalne izby obrachunkowe, Inspekcję Handlową, okręgowe inspektoraty gospodarki energetycznej i materiałowej, gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych, archiwa państwowe);
- 2) terenowe organy rządowej administracji ogólnej (urzędy wojewódzkie, jednostki pomocniczej działalności usługowej łącznie z wojewódzkimi: inspektoratami inspekcji handlowej, służbami ochrony zabytków, zakładami weterynarii, zarządami melioracji i urzędzeń wodnych oraz kuratoriami oświaty);
- 3) agencje państwowe (np. Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Agencja Rezerw Materiałowych, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości) oraz jednostki pomocnicze administracji państwowej wraz z oddziałami regionalnymi (np. Centralna Komisja Egzaminacyjna, Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej).

5. Do administracji samorządu terytorialnego zalicza się:

- 1) gminy i miasta na prawach powiatu:
- urzędy gmin i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. jednostki usług komunalnych),
  - urzędy miast na prawach powiatu i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. inspekcje nadzoru budowlanego, ośrodki dokumentacji geodezyjno-kartograficznej);
- 2) powiaty, tj. starostwa powiatowe i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. inspekcje weterynaryjne, zarządy dróg);
- 3) województwa, tj. urzędy marszałkowskie i wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne (np. zarządy melioracji i urzędzeń wodnych);
- 4) samorządowe kolegia odwoławcze.

6. Dane o przeciętnych wynagrodzeniach w administracji państwowej podano bez jednostek służb zagranicznych.

tration (e.g., fiscal chambers and offices, district work inspectorates, statistical offices, customs offices, regional accounting chambers, Trade Inspectorate, district energy and material economy inspectorates, auxiliary units of budgetary entities, state archives);

- 2) *territorial organs of general government administration (voivodship offices, auxiliary service entities including voivodship: trade inspectorates, monument preservation services, veterinary offices, drainage and water facility boards as well as education offices);*
- 3) *state agencies (e.g., the Agency for Restructuring and Modernisation or Agriculture, Material Reserves Agency, Polish Agency for Enterprise Development) and auxiliary units of state administration with regional units (e.g. Central Examination Board, National Water Management Authority).*

5. Local self-government administration comprises:

- 1) *gminas and cities with powiat status:*
- gmina offices and auxiliary service entities (e.g., municipal service entities),*
  - offices of cities with powiat status and auxiliary service entities (e.g., construction supervision inspectorates, geodetic and cartographic documentation centres);*
- 2) *powiats, i.e., powiat starosta offices and auxiliary service entities (e.g., veterinary inspectorates, public road boards);*
- 3) *voivodships, i.e., marshals' offices and voivodship self-government organizational entities (e.g., drainage and water facility boards);*
- 4) *self-government appeal councils.*

6. *Data concerning average wages and salaries in the state administration are presented excluding foreign service institutions.*

TABL. 1 (30). **JEDNOSTKI ADMINISTRACYJNE WOJEWÓDZTWA ^a**

Stan w dniu 31 XII

ADMINISTRATIVE UNITS OF VOIVODSHIP ^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Powiaty	21	21	21	21	<i>Powiats</i>
Miasta na prawach powiatu	3	3	3	3	<i>Cities with powiat status</i>
Gminy ^b	177	177	177	177	<i>Gminas^b</i>
miejskie	18	18	18	18	<i>urban</i>
miejsko-wiejskie	24	25	26	26	<i>urban-rural</i>
wiejskie.....	135	134	133	133	<i>rural</i>
Miasta	42	43	44	44	<i>Towns</i>
Miejscowości wiejskie.....	5046	5090	5022	5012	<i>Rural localities</i>
Sołectwa	3487	3488	3491	3490	<i>Village administrator's offices</i>

^a Patrz uwagi ogólne działu ust. 1. ^b W tym 3 gminy mające również status miasta na prawach powiatu.^a See general notes to the chapter, item 1. ^b Of which 3 gminas that are also cities with powiat status.TABL. 2 (31). **GMINY ^a W 2012 R.**

Stan w dniu 31 XII

GMINAS ^a IN 2012

As of 31 XII

GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF GMINAS BY NUMBER OF POPULATION	Ogółem <i>Total</i>	O powierzchni Area						
		5,0— —19,9 km ²	20,0— —49,9	50,0— —99,9	100,0— —149,9	150,0— —199,9	200,0— —249,9	250,0— —299,9 km ²
OGÓŁEM ..... TOTAL	177	5	17	62	69	19	3	2
Poniżej 2500	3	-	3	-	-	-	-	-
<i>Below</i>								
2500— 4999.....	68	-	3	42	23	-	-	-
5000— 7499.....	46	-	-	12	29	5	-	-
7500— 9999.....	15	1	-	3	7	4	-	-
10000— 14999.....	22	2	2	2	7	6	2	1
15000— 19999.....	5	1	1	-	-	2	1	-
20000— 39999.....	7	1	1	-	3	2	-	-
40000— 99999.....	10	-	7	3	-	-	-	-
100000—199999.....	-	-	-	-	-	-	-	-
200000 i więcej.....	1	-	-	-	-	-	-	1
<i>and more</i>								

^a W tym 3 gminy mające również status miasta na prawach powiatu.^a Of which 3 gminas that are also cities with powiat status.

TABL. 3 (32). **POWIATY I MIASTA NA PRAWACH POWIATU W 2012 R.**

Stan w dniu 31 XII

POWIATS AND CITIES WITH POWIAT STATUS IN 2012

As of 31 XII

GRUPY POWIATÓW I MIAST NA PRAWACH POWIATU WEDŁUG LICZ- BY LUDNOŚCI <i>GROUPS OF POWIATS AND CITIES WITH POWIAT STATUS BY NUMBER OF POPULATION</i>	Ogółem <i>Total</i>	O powierzchni <i>Area</i>					
		poniżej 50,0 km ² <i>below</i>	50,0— —99,9	100,0— —299,9	300,0— —499,9	500,0— —999,9	1000,0— —1499,9 km ²
OGÓŁEM ..... TOTAL	24	1	1	1	4	12	5
Poniżej 50000 ..... <i>Below</i>	6	1	-	-	1	4	-
50000— 74999.....	5	-	-	-	2	3	-
75000— 99999.....	5	-	1	-	-	2	2
100000—149999.....	6	-	-	-	1	2	3
150000—199999.....	1	-	-	-	-	1	-
200000 i więcej..... <i>and more</i>	1	-	-	1	-	-	-

TABL. 4 (33). **RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W 2012 R.**

Stan w dniu 31 XII

COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES IN 2012

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni <i>Councillors of</i>				SPECIFICATION
	rad gmin ^a <i>gmina councils</i>	rad miast w miastach na prawach powiatu <i>city coun- cils in cities with powiat status</i>	rad powiatów <i>powiat councils</i>	sejmiku wojewódz- kiego <i>voivodship regional council</i>	

OGÓŁEM
TOTAL

OGÓŁEM	2790	43	422	36	TOTAL
W tym kobiety	764	16	100	16	<i>Of which women</i>

Według wieku
By age

18—29 lat	91	5	7	2	18—29 years
30—39	461	11	51	7	30—39
40—49	791	12	109	6	40—49
50—59	929	9	171	13	50—59
60 lat i więcej	518	6	84	8	60 and more

^a Bez radnych rad miast w miastach na prawach powiatu.^a *Excluding city councils councillors in cities with powiat status.*

TABL. 4 (33). **RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W 2012 R. (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES IN 2012 (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni Councillors of				SPECIFICATION
	rad gmin ^a gmina councils ^a	rad miast w miastach na prawach powiatu city coun- cils in cities with powiat status	rad powiatów powiat councils	sejmiku wojewódz- kiego voivodship regional council	

WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA
BY EDUCATIONAL LEVEL

Wyższe	861	36	331	33	Tertiary
Policealne i średnie	1097	7	79	3	Post-secondary and secondary
Zasadnicze zawodowe	668	-	11	-	Basic vocational
Gimnazjalne i podstawowe	164	-	1	-	Lower secondary and primary

WEDŁUG GRUP ZAWODÓW^b
BY OCCUPATIONAL GROUPS^b

Przedstawiciele władz publicz- nych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	185	-	157	27	Public government representa- tives, senior officials and managers
Specjaliści	503	36	139	7	Professionals
Technicy i inny średni personel	330	4	29	-	Technicians and associate pro- fessionals
Pracownicy biurowi	187	-	33	-	Clerks
Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	249	1	12	-	Service and sales workers
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	859	-	34	-	Skilled agricultural, forestry and fishery workers
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	158	-	7	-	Craft and related trades workers
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	95	-	3	-	Plant and machine operators and assemblers
Pracownicy przy pracach prostych	37	-	-	-	Elementary occupations
Siłły zbrojne	12	-	2	-	Armed forces occupations

^a Bez radnych rad miast w miastach na prawach powiatu. ^b Patrz uwagi ogólne do rozdziału, ust. 3; w podziale według grup zawodów nie uwzględniono radnych będących bezrobotnymi, niepracującymi i uczącymi się; emeryci i renciści ujmowani są według zawodu wykonywanego przed przejściem na emeryturę lub rentę.

^a Excluding city councils councillors in cities with powiat status. ^b See general notes to the chapter, item 3; in the division by occupational groups, data do not include unemployed, not working and studying councillors; retirees and pensioners are classified by performed occupation before taking retirement.

TABL. 5 (34). **ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ**
PAID EMPLOYMENT, WAGES AND SALARIES IN THE PUBLIC ADMINISTRATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE AVERAGE EMPLOYMENT					
O G Ó Ł E M	23927	26732	26078	25822	T O T A L
w tym:					of which:
Administracja państwowa	8901	8866	8804	8772	State administration
Administracja samorządu terytorialnego.....	14963	17792	17199	16977	Local self-government administration
gminy i miasta na prawach powiatu.....	10450	12214	11460	11375	gminas and cities with powiat status
powiaty.....	3697	4042	4122	3915	powiats
województwo	816	1536	1617	1687	voivodship

PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO^a W ZŁ
 AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES^a IN ZŁ

O G Ó Ł E M	2662,61	3511,62	3672,13	3797,60	T O T A L
w tym:					of which:
Administracja państwowa	3114,81	4063,20	4148,47	4162,73	State administration
Administracja samorządu terytorialnego.....	2382,89	3225,50	3416,89	3598,25	Local self-government administration
gminy i miasta na prawach powiatu.....	2492,99	3209,52	3422,84	3642,33	gminas and cities with powiat status
powiaty.....	1994,21	2926,78	3027,39	3107,89	powiats
województwo	2734,33	4138,73	4367,60	4439,03	voivodship

^a Patrz uwagi ogólne działu „Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych - Wynagrodzenia” ust. 2.
^a See general notes to the chapter “Wages and salaries. Social security benefits - Wages and salaries”, item 2.

DZIAŁ IV

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI

Uwagi ogólne

1. W Roczniku prezentowane są dane statystyczne:
  - o przestępstwach stwierdzonych w zakończonych postępowaniach przygotowawczych, na podstawie systemu statystyki kryminalnej Komendy Głównej Policji prowadzonego w porozumieniu z Ministerstwem Sprawiedliwości,
  - o orzeczeniach sądów powszechnych, na podstawie statystyki Ministerstwa Sprawiedliwości.

2. Pojęcie „wymiar sprawiedliwości” w odniesieniu do źródeł prezentowania informacji statystycznych obejmuje dane dotyczące Sądu Najwyższego, Naczelnego Sądu Administracyjnego, sądów powszechnych (apelacyjnych, okręgowych i rejonowych, przy których działały kolegia do spraw wykroczeń), sądów wojskowych, jednostek organizacyjnych prokuratury, więziennictwa i notariatu.

3. **Przestępstwo stwierdzone** jest to zdarzenie, co do którego w zakończonym postępowaniu przygotowawczym potwierdzono, że jest przestępstwem. Przestępstwo – zgodnie z Kodeksem karnym z 1997 r. obowiązującym od 1 IX 1998 r. (ustawa z dnia 6 VI 1997 r., Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późniejszymi zmianami) – jest to zbrodnia lub występki ścigany z oskarżenia publicznego lub z oskarżenia prywatnego, – zgodnie z Kodeksem karnym skarbowym, obowiązującym od 17 X 1999 r. (ustawa z dnia 10 IX 1999 r., jednolity tekst Dz. U. 2007 Nr 111, poz. 765, z późniejszymi zmianami) – jest to przestępstwo skarbowe.

Przestępstwo stwierdzone w zakończonym postępowaniu przygotowawczym, w którym ustalono przynajmniej jednego podejrzanego, jest to przestępstwo wykryte.

Informacje o przestępstwach stwierdzonych i wskaźnikach wykrywalności sprawców przestępstw pochodzą z policyjnych systemów informacyjnych.

4. **Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw** jest to stosunek liczby przestępstw wykrytych w danym roku (łącznie z wykrytymi po podjęciu z umorzenia) do liczby przestępstw stwierdzonych w danym roku, powiększonej o liczbę przestępstw stwierdzonych w podjętych postępowaniach, a umorzonych w latach poprzednich z powodu niewykrycia sprawców.

5. **Wpływ spraw do sądów** oznacza liczbę spraw, które zostały wniesione do sądów powszechnych w celu rozpatrzenia w postępowaniu sądowym.

W ramach struktury organizacyjnej sądownictwa powszechnego działają sądy apelacyjne, okręgowe i rejonowe.

CHAPTER IV

PUBLIC SAFETY. JUSTICE

General notes

1. In the Yearbook, statistical data are presented:
  - concerning ascertained crimes in completed preparatory proceedings, on the basis of the criminal statistics system of the National Police Headquarters conducted in cooperation with the Ministry of Justice,
  - concerning adjudications of common courts, on the basis of statistics of the Ministry of Justice.

2. In regard to presenting statistical information, the term "Justice" refers to data concerning the Supreme Court, Supreme Administrative Court, common courts (appeal, regional and district courts, in which misdemeanour boards functioned), military courts, organizational entities of public prosecutors' offices, the prison system and notarial services.

3. An **ascertained crime** is an event, which after the completion of preparatory proceedings was confirmed as a crime. In connection with the Criminal Code of 1997, valid since 1 IX 1998 (the law dated 6 VI 1997, Journal of Laws No. 88, item 553, with later amendments) crime is a felony or misdemeanour prosecuted upon by public accusation or private accusation, in connection with the Penal Fiscal Code valid since 17 X 1999 (the law dated 10 IX 1999, uniform text Journal of Laws 2007 No. 111, item 765, with later amendments) – is a fiscal offence.

An ascertained crime in completed preparatory proceeding, in which least one suspect was found is a detected crime.

Information regarding ascertained crimes and rates of detectability of delinquents in ascertained crimes come from police information system.

4. **The rate of detectability of delinquents** is the relation of the number of detected crimes in a given year (including those detected after resumption following discontinuance) to the total number of crimes ascertained in a given year, plus the number of crimes recorded in commenced proceedings and discontinued in previous years due to undetected delinquents.

5. **Incoming cases** are the number of cases that were filed in common courts for consideration in a court proceedings.

Appeal, regional and district courts function within the framework of the organizational structure of common courts.

6. Sądy apelacyjne rozpatrują sprawy odwoławcze od orzeczeń wydanych w pierwszej instancji przez sądy okręgowe. Do sądu apelacyjnego wpływają sprawy z kilku sądów okręgowych (od 2 do 6), objętych obszarem jego właściwości.

7. Sądy okręgowe rozpatrują w pierwszej instancji sprawy, gdy ustawa tak stanowi oraz w drugiej instancji – odwołania od orzeczeń sądów rejonowych.

Nie wszystkie sądy okręgowe rozpoznają sprawy gospodarcze. Z tego względu w tabl. 4 znak „x” oznacza, że dany sąd okręgowy nie jest właściwy do rozpatrywania tego rodzaju spraw, mimo ich występowania; przedmiotowe sprawy rozpatruje sąd okręgowy określony w przepisach rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości.

8. Sprawą załatwioną jest sprawa, w której wydano wyrok, postanowienie lub połączono ją z inną sprawą albo przekazano do innego rodzaju sądu lub organu.

W przypadku występowania w sprawie kilku osób uważa się ją za załatwioną, gdy dotyczy to wszystkich osób występujących w sprawie.

Zgodnie ze zmianami w zasadach rejestracji spraw w sądach powszechnych, wprowadzonymi zarządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 XII 2003 r. w sprawie organizacji i zakresu działania sekretariatów sądowych oraz innych działów administracji sądowej (Dz. Urz. Ministerstwa Sprawiedliwości z dnia 31 XII 2003 r., z późniejszymi zmianami), sprawy zawieszone od dnia 1 I 2004 r. nie są już oznaczone (zakreślone) jako załatwione w sposób formalny.

9. Sprawy rodzinne obejmują postępowanie:

- 1) z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego;
- 2) dotyczące nałożenia na alkoholików obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu;
- 3) wobec nieletnich w zakresie:
  - a) zapobiegania i zwalczania demoralizacji w stosunku do osób, które nie ukończyły 18 lat,
  - b) postępowania w sprawach o czyny karalne w stosunku do osób, które dopuściły się takiego czynu po ukończeniu 13 lat, ale przed ukończeniem 17 lat,
  - c) wykonywania środków wychowawczych lub poprawczych w stosunku do osób, względem których środki te zostały orzeczone, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez te osoby 21 lat;
- 4) w związku z leczeniem narkomanów;
- 5) w sprawie kontroli umieszczania w zakładach lecznictwa psychiatrycznego.

Tryb postępowania wobec nieletnich przed sądem (pkt 3a i 3b) wynika z ustawy z dnia 26 X 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (jednolity tekst Dz. U. 2010 Nr 33, poz. 178, z późniejszymi zmianami).

10. Dorośli skazani są to osoby, które w chwili popełnienia przestępstwa miały ukończone 17 lat.

6. Appeal courts consider cases in which the verdicts issued by regional courts of first instance are appealed. An appeal court considers cases from several regional courts (from 2 to 6) within its jurisdiction.

7. Regional courts consider cases relegated by the law in the first instance and appeals of regional court verdicts in the second instance.

Not all regional courts try commercial cases. Therefore, in table 4, the “x” indicates that the given regional court does not hear this type of cases, despite the appearance of such cases; objective cases are heard by the regional court defined in the regulations of the Minister of Justice.

8. A resolved case is a case with regard to which a sentence or order has been issued or combined with another case, or which has been transferred to a different kind of court or authority.

A case that involves a number of persons is considered resolved when this applies to all the persons.

According to changes to the rules of registering cases in common courts, introduced by the decree of the Minister of Justice, dated 12 XII 2003 on organization and scope of activities of court secretariats and other departments of court administration (Official Gazette of the Ministry of Justice, dated 31 XII 2003, with later amendments), cases suspended since 1 I 2004 are no longer marked as formally finished.

9. Family cases include the following proceedings:

- 1) family and guardianship law;
- 2) regarding enforcement of compulsory treatment of alcoholics;
- 3) with respect to juveniles concerning:
  - a) prevention and counteraction the demoralization of persons under the age of 18,
  - b) proceedings in cases concerning punishable acts committed by persons aged 13-16,
  - c) execution of educational and corrective measures concerning persons with regard to whom such measures have been adjudicated, but not longer than until the age of 21;
- 4) compulsory treatment of drug addicts;
- 5) supervising the placement of an individual in a psychiatric treatment facility.

Court proceedings against juveniles (points 3a and 3b) are based on the Law on Proceedings Involving Juveniles, dated 26 X 1982 (uniform text Journal of Laws 2010 No. 33, item 178, with later amendments).

10. Adults convicts are persons who at the time of committing crime were at least 17 years old.

11. Rejestry sądowe prowadzone są na podstawie ustaw i przepisów wykonawczych. Stany rejestrów określają liczbę podmiotów zarejestrowanych w określonym dniu. W przypadku publikowanych danych – w dniu 31 XII 2012 r.

Sprawy rejestrowe prowadzone są w sądach rejonowych – wydziałach gospodarczych i Krajowym Rejestrze Sądowym (sądach rejestrowych).

11. Court registers are kept on the basis of laws and executive regulations. Registers contain the number of entities registered on a given day. In the case of data published – on 31 XII 2012.

Registration cases are held in the commercial departments of district courts and in the National Judicial Register (registration courts).

TABL. 1 (35). **PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ I PROKURATURĘ
W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH**
*ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE AND PROSECUTOR'S OFFICE
IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	86747	74725	73919	68463	T O T A L
w tym w miastach	70590	59014	57862	52615	<i>of which urban areas</i>
w tym:					<i>of which:</i>
Przeciwko życiu i zdrowiu — art. 148—162 kk	2140	1943	1916	1803	Against life and health — Art. 148—162 Criminal Code
w tym:					<i>of which:</i>
Zabójstwo — art. 148 kk	88	64	58	43	<i>Homicide — Art. 148 Criminal Code</i>
Uszczerbek na zdrowiu — art. 156 i 157 kk	995	957	1007	823	<i>Damage to health — Art. 156 and 157 Criminal Code</i>
Udział w bójce lub pobiciu — art. 158 i 159 kk	934	747	733	726	<i>Participation in violence or assault — Art. 158 and 159 Criminal Code</i>
Przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeń- stwu w komunikacji — art.163—180 kk	12780	11484	11590	10745	Against public safety and safety in transport — Art.163—180 Crimi- nal Code
w tym prowadzenie pojazdu na drodze przez osobę w stanie nietrzeźwym lub pod wpływem środka odurzającego — art. 178a § 1 i 2 kk	10859	10060	10271	9406	<i>of which operating a motor vehicle while under the influence of alcohol or other intoxicant — Art. 178a § 1 and 2 Criminal Code</i>
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania — art. 189—196 kk	2425	2463	2388	2229	Against freedom, freedom of conscience and religion — Art. 189—196 Criminal Code
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajności — art. 197—205 kk	289	239	211	253	Against sexual freedom and morals — Art. 197— 205 Criminal Code
w tym zgwałcenie — art. 197 kk	136	84	96	97	<i>of which rape — Art. 197 Criminal Code</i>
Przeciwko rodzinie i opiece — art. 206—2011 kk	2474	3293	3197	2570	Against the family and guardians- hip — Art. 206—211 Criminal Code
w tym znęcanie się nad członkiem rodziny lub inną osobą zależną lub bezradną — art. 207 kk	1446	1350	1437	1345	<i>of which cruelty to family member or to other dependent or helpless person — Art. 207 Criminal Code</i>
Przeciwko czci i nietykalności cielesnej — art. 212—217 kk	369	946	1095	660	Against good name and personal integrity — Art. 212—217 Crimi- nal Code
Przeciwko działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego — art. 222—231 kk ^a	1469	4630	4687	2550	Against the activities of state institutions and local self- -government — Art. 222—231 Criminal Code ^a
w tym:					<i>of which:</i>
Naruszenie nietykalności cielesnej lub czynna napaść na funkcyjna- riusza publicznego — art. 222 i 223 kk	225	480	504	541	<i>Battery or active assault on a public official — Art. 222 and 223 Criminal Code</i>

^a Łącznie z przestępstwami z art. 250a kk (korupcja wyborcza) z rozdziału „Przeciwko wyborom i referendum” oraz z art. 296a i 296b kk (korupcja na stanowisku kierowniczym i korupcja sportowa) z rozdziału „Przeciwko obrotowi gospodar-
czemu”.

^a Including Art. 250a Criminal Code (corruption concerning elections) in the section “Against election and referendum” and Art. 296a and 296b Criminal Code (corruption on the managing post and corruption in sport) in the section “Against economic activity”.

TABL. 1 (35). **PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ I PROKURATURĘ
W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH (cd.)**
*ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE AND PROSECUTOR'S OFFICE
IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS (cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Przeciwko działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego — art. 222—231 kk ^a (dok.).....					Against the activities of state institutions and local self-government — Art. 222—231 Criminal Code ^a (cont.)
w tym:					of which:
Wywieranie wpływu na funkcjonariusza publicznego lub na czynności organu administracji rządowej, samorządowej lub państwowej bądź spowodowanie ciężkiego uszczerbku na zdrowiu funkcjonariusza publicznego podczas wykonywania przez niego czynności służbowych — art. 224 kk.....	225	302	266	268	Exerting influence on a public official or on the activity of an organ of the government administration, local self-government or State administration, or causing severe harm to the health of a public official during the performance of official duties — Art. 224 Criminal Code
Znieważenie funkcjonariusza publicznego albo znieważanie lub poniżanie organu konstytucyjnego RP — art. 226 kk.....	391	1021	944	916	Insulting a public official or belittling or insulting a constitutional body of the Republic of Poland — Art. 226 Criminal Code
Przestępstwa korupcyjne — art. 228—231, 250a, 296a i 296b kk.....	606	2845	2984	842	Corruption — Art. 228—231, 250a, 296a and 296b Criminal Code
Przeciwko wymiarowi sprawiedliwości — art. 232—247 kk.....	1359	2246	2011	1670	Against the judiciary — Art. 232—247 Criminal Code
Przeciwko porządkowi publicznemu — art. 252—264 kk.....	587	471	553	627	Against public order — Art. 252—264 Criminal Code
Przeciwko wiarygodności dokumentów — art. 270—277 kk.....	2656	2607	1815	1992	Against the reliability of documents — Art. 270—277 Criminal Code
Przeciwko mieniu art. 278—295 kk	55158	37231	37608	36241	Against property — Art. 278—295 Criminal Code
w tym:					of which:
Kradzież rzeczy — art. 278 kk.....	24749	14745	15565	15909	Property theft — Art. 278 Criminal Code
w tym kradzież samochodu.....	4480	1778	1684	1696	of which automobile theft
Krótkotrwały zabór pojazdu — art. 289 kk.....	843	379	257	253	Wilful short-term theft of automobile — Art. 289 Criminal Code
Kradzież z włamaniem — art. 279 kk	15197	8827	8156	8301	Burglary — Art. 279 Criminal Code
Rozbój — art. 280 kk.....	2937	1465	1254	998	Robbery — Art. 280 Criminal Code
Kradzież rozbójnicza — art. 281 kk...	136	78	80	79	Theft with assault — Art. 281 Criminal Code
Wymuszenie rozbójnicze — art. 282 kk.....	292	449	501	361	Criminal coercion — Art. 282 Criminal Code
Oszustwo — art. 286 i 287 kk.....	3432	4535	3959	3834	Fraud — Art. 286 and 287 Criminal Code

^a Łącznie z przestępstwami z art. 250a kk (korupcja wyborcza) z rozdziału „Przeciwko wyborom i referendum” oraz z art. 296a i 296b kk (korupcja na stanowisku kierowniczym i korupcja sportowa) z rozdziału „Przeciwko obrotowi gospodarczemu”.

^a Including Art. 250a Criminal Code (corruption concerning elections) in the section “Against election and referendum” and Art. 296a and 296b Criminal Code (corruption on the managing post and corruption in sport) in the section “Against economic activity”.

TABL. 1 (35). **PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ I PROKURATURĘ
W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH (dok.)**
*ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE AND PROSECUTOR'S OFFICE
IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS (cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Przeciwko obrotowi gospodar- czemu — art. 296—309 kk ^b	675	1237	958	845	Against economic activity — Art. 296—309 Criminal Code ^b
Przeciwko obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi — art. 310—315 kk	922	422	262	150	Against money and securities trading — Art. 310-315 Criminal Code
Przestępstwa z ustaw szczególnych:					Crimes by specific laws:
O wychowaniu w trzeźwości i prze- ciwdziałaniu alkoholizmowi (jedno- lity tekst Dz. U. 2012 r., poz. 1356) ..	177	201	226	173	On Sobriety and Alcohol Education (uniform text Journal of Laws 2012, item 1356)
O prawie autorskim i prawach po- krewnych (jednolity tekst Dz. U. 2006 r. Nr 90, poz. 631, z późniejszymi zmianami)	269	116	91	307	On Copyright and Related Laws (uniform text Journal of Laws 2006 No. 90, item 631 with later amend- ments)
O przeciwdziałaniu narkomanii — ustawy z dnia 24 IV 1997 r. (jedno- lity tekst Dz. U. 2003 r. Nr 24, poz. 198, z późniejszymi zmianami) i z dnia 29 VII 2005 r. (jednolity tekst Dz. U. 2012 r., poz. 124)	1996	3992	4150	4313	On Counteracting Drug Addiction — laws dated 24 IV 1997 (uniform text Journal of Laws 2003 No. 24, item 198 with later amendments) and dated 29 VII 2005 (uniform text Journal of Laws 2012, item 124)
Przestępstwa skarbowe — kks.....	121	106	198	121	Fiscal offences — Penal Fiscal Code
w tym akcyza	87	87	142	101	of which excise

^b Z wyłączeniem przestępstw korupcyjnych z art. 296a i 296b kk.

Ź r ó d ł o: dane Wojewódzkiej Komendy Policji w Łodzi.

^b Excluding corruption under Art. 296a and 296b Criminal Code.

S o u r c e: data of the Voivodship Police Headquarters in Łódź.

TABL. 2 (36). **WSKAŹNIKI WYKRYWALNOŚCI SPRAWCÓW PRZESTĘPSTW STWIERDZONYCH
PRZEZ POLICJĘ I PROKURATURĘ**
*RATES OF DETECTABILITY OF DELINQUENTS IN ASCERTAINED CRIMES
BY THE POLICE AND PROSECUTOR'S OFFICE*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w % in %				
O G Ó Ł E M	48,0	65,5	65,8	62,5	T O T A L
w tym przestępstw ^a :					<i>of which of crimes ^a:</i>
Przeciwko życiu i zdrowiu		81,9	81,4	79,3	<i>Against life and health</i>
Przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji		98,7	98,5	98,5	<i>Against public safety and safety in transport</i>
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania		94,7	94,7	92,6	<i>Against freedom, freedom of conscience and religion</i>
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajności		85,1	81,6	84,2	<i>Against sexual freedom and morals</i>
Przeciwko rodzinie i opiece		99,9	100,0	100,0	<i>Against the family and guardian- ship</i>
Przeciwko czci i netykalności cielesnej		97,7	97,1	97,9	<i>Against good name and personal integrity</i>
Przeciwko mieniu		36,4	38,4	35,7	<i>Aqainst property</i>

^a Artykuły kodeksu karnego patrz tabl. 1 na str. 90

Ź r ó d ł o: dane Wojewódzkiej Komendy Policji w Łodzi.

^a See Criminal Code articles table 1 on page 90

S o u r c e: data of the Voivodship Police Headquarters in Łódź.

TABL. 3 (37). **WPLYW SPRAW DO SĄDÓW POWSZECHNYCH**
INCOMING CASES IN THE COMMON COURTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
SĄDY REJONOWE — sądy pierwszej instancji DISTRICT COURTS — courts of first instance					
O G Ó Ł E M	507760	682594	656328	653307	T O T A L
w tym sprawy:					of which cases:
Karne z aktami oskarżenia	111692	33479	30281	29433	Criminal with bills of indictment
O wykroczenia z wnioskami o ukaranie		34908	28608	28070	Concerning offences with mo- tions for punishment
Pozostałe karne i o wykroczenia ^a		84761	89031	88388	Other criminal and concerning petty offences ^a
Cywilne	258472	392522	367894	361641	Civil
w tym wieczysto- -księgowe ^b	136506	189129	187561	190851	of which involving real estate registry ^b
Rodzinne	67090	78996	78997	78288	Family
Z zakresu prawa pracy	18780	6207	6406	7728	Labour law
Z zakresu ubezpieczeń społecz- nych	2189	1729	1661	1786	Related to social security law
Gospodarcze ^c	21497	20875	23602	26366	Commercial law ^c
SĄDY OKRĘGOWE — sądy pierwszej instancji i odwoławcze REGIONAL COURTS — courts of first instance and appeal					
O G Ó Ł E M	56506	50392	52394	57697	T O T A L
w tym sprawy:					of which cases:
Karne z aktami oskarżenia	22026	789	777	715	Criminal with bills of indictment
Pozostałe karne i o wykroczenia ^a		20709	21813	23049	Other criminal and concerning petty offences ^a
Cywilne ^{cd}	19914	18137	18788	19920	Civil ^{cd}
Z zakresu prawa pracy	2691	1125	1066	1083	Labour law
Z zakresu ubezpieczeń społecz- nych	8702	6562	6457	7712	Related to social security law
Gospodarcze	3022	2919	3493	5106	Commercial law

^a Obejmuje sprawy drugiej instancji, sprawy penitencjarne oraz sprawy, które podlegają rozpatrzeniu przez sąd w myśl innych przepisów niż prawa materialnego. ^b Łącznie ze zbiorami dokumentów. ^c Bez spraw rejestrowych. ^d Łącznie ze sprawami rodzinnymi (m.in. o rozwód).

Źródło: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a Including cases of the second instance, penitentiary cases as well as cases which are subject to court proceedings according to other regulations than substantive law. ^b Including collections of documents. ^c Excluding registry cases. ^d Including family cases (i.a., divorce).

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

TABL. 4 (38). **WPLYW SPRAW DO SĄDÓW POWSZECHNYCH W 2012 R.**
INCOMING CASES IN THE COMMON COURTS IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Okręgi <i>Districts</i>			SPECIFICATION
		łódzki	piotrkow- ski	sieradzki	
SĄDY REJONOWE — sądy pierwszej instancji <i>DISTRICT COURTS — courts of first instance</i>					
OGÓŁEM.....	653307	415649	132301	105357	TOTAL
w tym sprawy:					of which cases:
Karne z aktami oskarżenia.....	29433	16061	7764	5608	Criminal with bills of indictment
O wykroczenia z wnioskami o ukaranie.....	28070	19982	5305	2783	Concerning offences with mo- tions for punishment
Pozostałe karne i o wykroczenia ^a	88388	40716	26173	21499	Other criminal and concerng petty offences ^a
Cywilne.....	361641	224343	73574	63724	Civil
w tym wieczysto- -księgowe ^b	190851	107343	42043	41465	of which involving real estate registry ^b
Rodzinne.....	78288	58166	12481	7641	Family
Z zakresu prawa pracy.....	7728	4813	2066	849	Labour law
Z zakresu ubezpieczeń społecz- nych.....	1786	1196	339	251	Related to social security law
Gospodarcze ^c	26366	18765	4599	3002	Commercial law ^c
SĄDY OKRĘGOWE — sądy pierwszej instancji i odwoławcze <i>REGIONAL COURTS — courts of first instance and appeal</i>					
OGÓŁEM.....	57697	38610	11236	7851	TOTAL
w tym sprawy:					of which cases:
Karne z aktami oskarżenia.....	715	510	143	62	Criminal with bills of indictment
Pozostałe karne i o wykroczenia ^a	23049	13853	5300	3896	Other criminal and concerng petty offences ^a
Cywilne ^{cd}	19920	13366	4039	2515	Civil ^{cd}
Z zakresu prawa pracy.....	1083	596	350	137	Labour law
Z zakresu ubezpieczeń społecz- nych.....	7712	5102	1383	1227	Related to social security law
Gospodarcze.....	5106	5106	x	x	Commercial law

^a Obejmuje sprawy drugiej instancji, sprawy penitencjarne oraz sprawy, które podlegają rozpatrzeniu przez sąd w myśl innych przepisów niż prawa materialnego. ^b Łącznie ze zbiorami dokumentów. ^c Bez spraw rejestrowych. ^d Łącznie ze sprawami rodzinnymi (m.in. o rozwód).

Źródło: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a Including cases of the second instance, penitentiary cases as well as cases which are subject to court proceedings according to other regulations than substantive law. ^b Including collections of documents. ^c Excluding registry cases. ^d Including family cases (i.e., divorce).

Source: data of the Ministry of Justice.

TABL. 5 (39). **DOROŚLI SKAZANI PRAWOMOCNIE PRZEZ SĄDY POWSZECHNE
ZA PRZESTĘPSTWA ŚCIGANE Z OSKARŻENIA PUBLICZNEGO**
**ADULTS VALIDLY SENTENCED BY COMMON COURTS FOR CRIMES
PROSECUTED BY PUBLIC ACCUSATION**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	31290	29783	28059	26262	T O T A L
w tym mężczyźni	28799	27077	25504	23803	of which men
w tym za przestępstwa ^a :					of which for crimes ^a :
Przeciwko życiu i zdrowiu	2597	2401	2227	2188	Against life and health
w tym:					of which:
zabójstwo	84	43	38	53	homicide
uszczerbek na zdrowiu, udział w bójce lub pobiciu	1495	1118	1028	1071	damage to health, participation in violence or assault
Przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji	10987	9632	9307	8894	Against safety in transport
w tym prowadzenie pojazdu na drodze przez osobę w stanie nietrzeźwym lub pod wpływem środka odurzającego	9925	8765	8618	7385	of which operating a motor vehi- cle while under the influence of alcohol or other intoxicant
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania, wolności seksualnej i obyczajności	917	755	636	640	Against freedom, freedom of conscience and religion, sex- ual freedom and morals
w tym zgwałcenie	75	51	45	57	of which rape
Przeciwko rodzinie i opiece	1693	2713	2533	1996	Against the family and guar- dianship
w tym znęcanie się nad człon- kiem rodziny lub inną osobą zależną lub bezradną	1122	961	986	931	of which cruelty to family mem- ber or to other dependent or helpless person
Przeciwko mieniu	10105	7783	7814	7450	Against property
w tym:					of which:
kradzież rzeczy	2643	2228	2386	2401	property theft
kradzież z włamaniem	1734	1005	1012	1019	burglary
rozbój	855	559	593	465	robbery

^a Artykuły kodeksu karnego patrz tabl. 1 na str. 90

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a See Criminal Code articles table 1 on page 90

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

TABL. 6 (40). **ZAŁATWIONE SPRAWY RODZINNE**
RESOLVED FAMILY CASES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	23829	25830	26141	24349	T O T A L
O rozwód	5437	6121	6030	5981	By divorce
O separację	1015	454	439	370	By separation
O alimenty	7057	8280	8391	8109	By alimony
Nieletnich ^a w postępowaniu wyjaśniającym:					Concerning juveniles ^a in investiga- tion proceedings:
w związku z demoralizacją	1783	2587	2704	2567	involving demoralization
w związku z czynami karalnymi ...	4696	4287	4210	3890	involving punishable acts
Nieletnich ^a na posiedzeniu lub rozprawie ^b :					Concerning juveniles ^a at session or hearing ^b :
w związku z demoralizacją	1219	1587	1793	1652	involving demoralization
w związku z czynami karalnymi ...	2622	2514	2574	1780	involving punishable acts

^a Dane dotyczą osób. ^b Sprawy osób nieletnich załatwiane są na posiedzeniu lub rozprawie po wcześniejszym ich rozpoznanu w postępowaniu.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a Data relate to persons. ^b Juvenile cases are settled at a session or hearing following their earlier consideration in explanatory proceedings.

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

TABL. 7 (41). **SPRAWY RODZINNE ZAŁATWIONE W 2012 R.**
FAMILY CASES RESOLVED IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Okręgi <i>Districts</i>			SPECIFICATION
		łódzki	piotrkowski	sieradzki	
O G Ó Ł E M	24349	14984	5857	3508	T O T A L
O rozwód.....	5981	3831	1346	804	<i>By divorce</i>
O separację.....	370	204	100	66	<i>By separation</i>
O alimenty.....	8109	4776	2126	1207	<i>By alimony</i>
Nieletnich ^a w postępowaniu wyjaśniającym:					<i>Concerning juveniles ^a in investigation proceedings:</i>
w związku z demoralizacją.....	2567	1719	548	300	<i>involving demoralization</i>
w związku z czynami karalnymi...	3890	2465	874	551	<i>involving punishable acts</i>
Nieletnich ^a na posiedzeniu lub rozprawie ^b :					<i>Concerning juveniles ^a at session or hearing ^b:</i>
w związku z demoralizacją.....	1652	1014	413	225	<i>involving demoralization</i>
w związku z czynami karalnymi...	1780	975	450	355	<i>involving punishable acts</i>

^a Dane dotyczą osób. ^b Sprawy osób nieletnich załatwiane są na posiedzeniu lub rozprawie po wcześniejszym ich rozpoznaniu w postępowaniu.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a Data relate to persons. ^b Juvenile cases are settled at a session or hearing following their earlier consideration in explanatory proceedings.

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

TABL. 8 (42). **PODMIOTY W KRAJOWYM REJESTRZE SĄDOWYM ^a**
Stan w dniu 31 XII
ENTITIES IN THE NATIONAL JUDICIAL REGISTER ^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Rejestr Przedsiębiorców					Register of Entrepreneurs
Przedsiębiorstwa państwowe.....	72	10	5	4	<i>State owned enterprises</i>
Przedsiębiorstwa zagraniczne.....	-	2	2	2	<i>Foreign enterprises</i>
Spółeczno-zawodowe organizacje rolników ^b	23	26	27	27	<i>Professional organizations of farmers ^b</i>
Spółdzielnie.....	595	606	615	616	<i>Cooperatives</i>
Spółki jawne.....	1735	2149	2197	2233	<i>Unlimited partnerships</i>
Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością.....	5114	7679	8295	9141	<i>Limited liability companies</i>
Rejestr Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji i Samodzielnych Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej ^c					Register of Associations, Other Social and Professional Organizations, Foundations and Independent Public Health Care Facilities ^c
Stowarzyszenia ^d	2320	3519	3701	3849	<i>Associations ^d</i>
Związki zawodowe.....	433	499	502	493	<i>Trade unions</i>
Izby gospodarcze.....	16	19	19	19	<i>Economic chambers</i>
Rejestr Dłużników Niewypłacalnych					Register of Insolvent Debtors
Dłużnicy ogółem.....	1176	14039	16973	20021	<i>Total debtors</i>

^a Sądem rejestrowym prowadzącym Krajowy Rejestr Sądowy na terenie województwa jest Sąd Rejonowy dla Łodzi Śródmieścia. ^b Prowadzące działalność gospodarczą. ^c Do 2011 r. – Rejestr Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych Fundacji i Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej. ^d Z wyłączeniem stowarzyszeń kultury fizycznej i związków sportowych.

U w a g a. Rejestr obejmuje także inne podmioty.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a Registration court conducting the National Judicial Register in voivodship is the District Court for Lodz-Srodmiestcie. ^b Conducting economic activity. ^c Until 2011 – Register of Associations, Other Social and Professional Foundations and Public Health Care Facilities. ^d Excluding physical education associations and sports associations.

N o t e. Register also included other entities.

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

DZIAŁ V

LUDNOŚĆ. WYZNANIA RELIGIJNE

Uwagi ogólne

1. Tablice działu opracowano na podstawie:
  - 1) wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań z 20 V 2002 r. i z 31 III 2011 r. Niektóre wyniki spisu 2011 zostały zmienione w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika;
  - 2) bilansów stanu i struktury **ludności faktycznie zamieszkałej** na terenie gminy. Bilanse ludności sporządzane są dla okresów międzyspisowych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego, przy uwzględnieniu:
    - a) zmian w danym okresie spowodowanych ruchem naturalnym (urodzenia, zgony) i migracjami ludności (zameldowania i wymeldowania na pobyt stały z innych gmin i z zagranicy), a także przesunięciami adresowymi ludności z tytułu zmian administracyjnych,
    - b) różnicy między liczbą osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące (do 2005 r. – ponad 2 miesiące) na terenie gminy a liczbą osób czasowo nieobecnych, która stanowi jednocześnie różnicę między liczbą osób zameldowanych na pobyt stały w gminie a liczbą osób faktycznie mieszkających na terenie gminy;
  - 3) rejestrów Ministerstwa Spraw Wewnętrznych — o migracjach wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały (od 2006 r. źródłem tych danych jest rejestr PESEL — Powszechny Elektroniczny System Ewidencji Ludności);
  - 4) sprawozdawczości urzędów stanu cywilnego — o zarejestrowanych małżeństwach, urodzeniach i zgonach;
  - 5) sprawozdawczości sądów — o prawomocnie orzeczonych separacjach i rozwodach.
2. Dane o ludności (według stanu w dniu 30 VI i 31 XII) oraz współczynniki demograficzne, a także przeliczenia na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) opracowano — jeśli nie zaznaczono inaczej — przyjmując jako bazę wyjściową:
  - dla lat 2000–2009 — wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 (dla lat 2000–2002 według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 XII 2002 r.),
  - od 2010 r. — wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011 (dla lat 2010 i 2011 według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 XII 2011 r.).
3. Przez **ludność w wieku produkcyjnym** rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjęto wiek 18–64 lata, dla kobiet 18–59 lat. Wśród ludności w wieku produkcyjnym wyróżnia się **ludność w wieku mobilnym**, tj. w wieku 18–44 lata i **niemobilnym**, tj. mężczyźni — 45–64 lata, kobiety — 45–59 lat. Przez **ludność w wieku nieprodukcyjnym**

CHAPTER V

POPULATION. RELIGIOUS DENOMINATIONS

General notes

1. Chapter's tables were compiled on the basis of:
  - 1) the results of the Population and Housing Census as of 20 V 2002 and 31 III 2011. Some of the results of the census 2011 have been changed in relation to the results published in the previous edition of the Yearbook;
  - 2) the balances of the size and structure of the **population actually living** in a gmina. Population balances are compiled for periods between censuses on the basis of the last census, taking into account:
    - a) changes in a given period connected with vital statistics (births, deaths) and migration of the population (registering and cancelling registration for permanent residence from other gminas and from abroad) as well as address changes of the population due to changes in the administrative division,
    - b) difference between the number of people registered for temporary stay above 3 months (until 2005 – above 2 months) in a gmina and the number of people temporary absent, which simultaneously makes the difference between the number of people registered for permanent residence in a gmina and the number of people actually living in the gmina;
  - 3) the registers of the Ministry of the Interior on internal and international migration of population for permanent residence (since 2006 the source of this data is PESEL register — Common Electronic System of Population Register);
  - 4) documentation of Civil Status Offices regarding registered marriages, births and deaths;
  - 5) documentation of courts — regarding legally valid decisions in actions for separations and divorces.
2. Data about population (as of 30 VI and 31 XII) as well as demographic rates and indicators per capita (per 1000 of population etc.) were compiled — unless otherwise stated — on the basis:
  - for 2000–2009 — of the results of the Population and Housing Census 2002 (for 2000–2002 by the administrative division valid as of 31 XII 2002),
  - since 2010 — of results of the Population and Housing Census 2011 (for 2010–2011 by the administrative division valid as of 31 XII 2011).
3. The **working age population** refers to males, aged 18–64, and females, aged 18–59. In this category the age groups of **mobility** (i.e. 18–44) and **non-mobility** (i.e. 45–64 for males and 45–59 for females) are distinguished. The **non-working age population** is defined as the **pre-working age population**, i.e., up to

rozumie się ludność **w wieku przedprodukcyjnym**, tj. do 17 lat oraz ludność **w wieku poprodukcyjnym**, tj. mężczyźni — 65 lat i więcej, kobiety — 60 lat i więcej.

4. Mediana wieku (wiek środkowy) ludności jest parametrem wyznaczającym granicę wieku, którą połowa ludności już przekroczyła, a druga jeszcze nie osiągnęła.

5. Stan cywilny faktyczny został określony wtómie na podstawie stanu cywilnego prawnego oraz charakteru związku, w jakim żyje dana osoba, tj. w oparciu o informacje dotyczące relacji z głową gospodarstwa domowego oraz wzajemnych powiązań między osobami spisany.

Ustalono następujące kategorie faktycznego stanu cywilnego:

- kawaler, panna,
- żonaty, zamężna — w świetle prawa świeckiego lub kanonicznego i pozostający w faktycznym małżeństwie,
- partner, partnerka (prowadzący wspólne gospodarstwo domowe — bez względu na ich stan cywilny prawny),
- wdowiec, wdowa,
- rozwiedziony, rozwiedziona,
- separowany, separowana — dotyczy osób:
  - pozostających w separacji prawnej i nietworzących związków partnerskich z innymi osobami,
  - o stanie cywilnym prawnym żonaty, zamężna — niepozostających w związku małżeńskim i nietworzących związków partnerskich z innymi osobami.

6. Poziom wykształcenia ludności określa najwyższy ukończony poziom kształcenia w szkole lub szkolenia w innym trybie i formie, uznany zgodnie z obowiązującym systemem szkolnictwa. Podstawą zaliczania wykształcenia do określonego poziomu było uzyskanie świadectwa (dyplomu) ukończenia odpowiedniej szkoły.

Badaniem poziomu wykształcenia objęto osoby w wieku 13 lat i więcej.

Zastosowano następującą klasyfikację poziomów wykształcenia: wyższe, policealne, średnie (zawodowe i ogólnokształcące), zasadnicze zawodowe, gimnazjalne, podstawowe, podstawowe nieukończone i bez wykształcenia szkolnego.

7. Narodowość (przynależność narodowa lub etniczna) jest deklaracyjną, opartą na subiektywnym odczuciu, indywidualną cechą każdego człowieka, wyrażającą jego związek emocjonalny, kulturowy lub wynikający z pochodzenia rodziców, z określonym narodem lub wspólnotą etniczną. W spisie ludności w 2011 r. po raz pierwszy umożliwiono wyrażanie złożonych tożsamości narodowo-etnicznych.

8. Podziału ludności według głównego źródła utrzymania dokonano na podstawie kryterium wyłącznego lub głównego źródła dochodów uzyskiwanego w ciągu roku (12 miesięcy) poprzedzającego moment spisu (tj. dla 2002 r. — 20 V, a dla 2011 r. — 31 III) i było ono ustalane niezależnie od stanu aktywności ekonomicznej tych osób w momencie spisów.

Ze względu na posiadane źródła utrzymania ludność dzieli się na dwie kategorie:

the age of 17 and the post-working age population, i.e., 65 and more for males and 60 and more for females.

4. Median age of population is a parameter determining the exact age, which half of population has already exceeded and second half has not reached yet.

5 De facto marital status of persons has been defined as derivative, based on the: legal marital status, relationships character the given person lives in, i.e. based on information in the relations with the head of the household and mutual connection between the surveyed persons.

The following categories of de facto marital status has been defined:

- single,
- married — in the light of secular or canon law and in actual status of marriage,
- cohabitant (partner) (living in the same household — irrespective of their legal marital status),
- widowed,
- divorced,
- separated — it is related to persons:
  - remaining in a legal separation and not creating relationships (cohabitations) with other persons,
  - legally married but not creating a marriage and not creating relationships (cohabitations) with other persons.

6. Education level of population is defined by the highest level of education completed at school or trainings in other course or form, recognized in accordance with the education system in force. The basis for recognizing education level was a certificate (diploma) obtained upon graduation of the appropriate school.

The survey of educational level encompassed persons at the age of 13 and more.

The following classification of educational level has been used: higher, post-secondary, secondary (vocational and general), basic vocational, lower secondary, completed primary, incomplete primary and without school education.

7. Nationality (national or ethnic identity) is a declared (based on a subjective impression) individual feature of each person expressing his/her emotional or cultural relationship, or the one following from his/her parents' origin, to a specific nation or ethnic community. In the census of 2011, for the first time a solution has been adopted to define complex (multiple) national and ethnic identities.

8. Division of population according to the main source of maintenance was made on the basis of criteria of the exclusive or the main source of incomes obtained within one year (12 months) before the moment of census (i.e. for 2002 — 20 V and for 2011 — 31 III) and was settled irrespective of economic activity of these people in the moment of the national censuses.

In respect of the possessed source of maintenance population is divided into two categories:

- **persons having own sources of maintenance**, i.e. people earning their living from incomes obtained

- **posiadających własne źródła utrzymania**, tj. osoby utrzymujące się z dochodów uzyskiwanych z pracy osobiście wykonywanej, z niezarobkowych źródeł, a także z własności lub wynajmu oraz pozostałych źródeł dochodów osobno niewymienionych,
- **utrzymywanych**, tj. osoby pozostające na utrzymaniu osób posiadających własne źródło dochodów.

Do **ludności utrzymującej się z dochodów z pracy** zaliczono pracujących najemnie i pracujących na własny rachunek.

Do utrzymujących się z dochodów z pracy najemnej zaliczono zatrudnionych na podstawie stosunku pracy (umowy o pracę, umowy zlecenia, umowy o dzieło, powołania, wyboru lub mianowania), osoby wykonujące pracę nakładczą oraz duchownych.

Do utrzymujących się z dochodów z pracy na rachunek własny zaliczono osoby (łącznie z pomagającymi członkami rodzin) prowadzące działalność gospodarczą, w tym prowadzące gospodarstwo indywidualne w rolnictwie oraz osoby wykonujące wolne zawody (np. twórcy, adwokaci, lekarze), a także osoby utrzymujące się z dochodów z wynajmu.

Do ludności utrzymującej się z dochodu z wynajmu zalicza się osoby uzyskujące dochody z wynajmu mieszkania, pokoi, budynków mieszkalnych i niemieszkalnych (np. garażu).

Do **ludności utrzymującej się z niezarobkowych źródeł** zaliczono osoby otrzymujące: emeryturę (łącznie z rentą strukturalną dla rolników indywidualnych w 2011 r.), rentę (z tytułu niezdolności do pracy, rodzinną i socjalną) łącznie ze świadczeniem rehabilitacyjnym, zasiłek dla bezrobotnych, świadczenie i zasiłek przedemerytalny, zasiłek pomocy społecznej dla osób, które nie mają żadnych dochodów lub mają dochody niewystarczające.

Do **ludności utrzymującej się z dochodów z własności** zaliczono osoby utrzymujące się z dochodów z tytułu oddanych w dzierżawę gruntów rolnych, z lokat kapitałowych (z obrotu akcjami, obligacjami, zysków kapitałowych itp.), z odsetek od oszczędności, z udziału w zyskach przedsiębiorstw (dywidendy).

Do **ludności utrzymującej się z pozostałych źródeł dochodów osobno niewymienionych** zaliczono osoby otrzymujące m.in. świadczenia rodzinne (w tym zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego, zasiłek pielęgnacyjny), alimenty oraz stypendia.

9. Przez gospodarstwo domowe rozumie się zespół osób spokrewnionych i niespokrewnionych zamieszkujących razem i wspólnie utrzymujących się. Osoby utrzymujące się samodzielnie tworzą jednoosobowe gospodarstwa domowe.

Ze względu na liczbę osób oraz ich stosunek pokrewieństwa wyróżnia się następujące typy gospodarstw domowych:

- rodzinne (jednorodzinne, dwurodzinnne, trzyrodzinne i większe),
- nierodzinne (jednoosobowe, wieloosobowe).

10. Osoba niepełnosprawną jest osoba, która posiada odpowiednie orzeczenie wydane przez organ do tego uprawniony (**osoba niepełnosprawna prawnie**) lub osoba, która takiego orzeczenia nie posiada, lecz odczuwa ograniczenie sprawności w wykonywaniu czynności podstawowych dla swojego wieku (**osoba niepełnosprawna tylko biologicznie**).

from work performed personally, from non-earned sources, and also from property or from rent and the other sources of income not elsewhere specified.

— **persons maintained (dependents)**, i.e. people, who remain maintained by other persons with own source of income.

Population having incomes from work includes employees in paid employment and own-account workers.

Employees hired on the basis of an employment contract (a labour contract, commission contracts, postings, appointments), outworkers, clergy were considered as persons maintained from paid employment.

Own-account workers (together with contributing family members) including persons managing private agriculture holdings and plots as well as professionals are considered as persons maintained from self-employed incomes; including so rent incomes.

Population which earns its living from rent income includes persons, who receive their income from rent of an apartment, rooms, residential and non-residential buildings (e.g. a garage).

Population, which earns its living from non-earned sources of maintenance, who receive: retirement pay (including structural pension for farmers in 2011), pension (resulting from an inability to work, family and social pensions) including rehabilitation benefit, unemployment benefit, pre-retirement benefits, social assistance benefits for people, who do not have any incomes or have insufficient incomes.

Population, which earns its living from incomes from property, included persons, who live from the following incomes: leased agricultural lands, capital investments (on trade of shares, bonds, capital gains etc.), interest rate on savings, share in profits of a company (dividends).

Population, which earns its living from the other sources of income not elsewhere specified includes persons who receive: i.a. family allowances (including family benefit and supplements to the family benefit, nursing benefit), alimonies and scholarships.

9. The household is understood as a group of related or unrelated persons, living together and earning their living collectively. Persons who maintain themselves individually, constitute a one person households.

On the basis of the number of persons and their relationship the following types households are distinguished:

- family (one-family, two-family, three-family and more),
- non-family (one person, multipersonal).

10. Disabled person is such person, who has appropriate judgment issued by a body, authorized to this (**a person legally disabled**) or a person, who does not have such judgment, but feels constrained in the ability of performing basic activities for his/her age (**a person only biologically disabled**).

11. Dane o **ruchu naturalnym ludności** w podziale terytorialnym opracowano:

- małżeństwa — według miejsca zameldowania na pobyt stały męża przed ślubem (w przypadku, gdy mąż przed ślubem mieszkał za granicą, przyjmuje się miejsce zameldowania żony przed ślubem),
- separacje — według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku, gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka; w przypadku zgodnego wniosku stron przyjmuje się miejsce zamieszkania męża),
- rozwody — według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku, gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka),
- urodzenia — według miejsca zameldowania na pobyt stały matki noworodka,
- zgony — według miejsca zameldowania na pobyt stały osoby zmarłej.

Dane o **małżeństwach** uwzględniają związki małżeńskie zawarte w formie przewidzianej prawem w urzędach stanu cywilnego. Na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r. (Dz. U. Nr 117, poz. 757) w urzędach stanu cywilnego rejestrowane są także małżeństwa podlegające prawu wewnętrznemu Kościoła lub Związku Wyznaniowego zawarte w obecności duchownego. Małżeństwo zawarte w tej formie podlega prawu polskiemu i pociąga za sobą takie same skutki cywilnoprawne, jak małżeństwo zawarte przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego.

Małżeństwa wyznaniowe mogą być zawierane jedynie w dziesięciu Kościołach i Związku Wyznaniowym: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Ewangelicko-Reformowany, Kościół Ewangelicko-Metodystyczny, Kościół Chrześcijan Baptystów, Kościół Adwentystów Dnia Siódmego, Kościół Polskokatolicki, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonoświątkowy.

Płodność kobiet mierzy się współczynnikiem obliczonym jako iloraz liczby urodzeń żywych i liczby kobiet w wieku rozrodczym (15—49 lat). Oprócz ogólnych współczynników płodności podaje się również współczynniki grupowe (częstkowe), obliczone jako ilorazy liczby urodzeń żywych z kobiet w danej grupie wieku i liczby kobiet w tej samej grupie wieku. Urodzenia z matek w wieku poniżej 15 lat zalicza się do grupy 15—19 lat; urodzenia z matek w wieku 50 lat i więcej zalicza się do grupy 45—49 lat.

Współczynniki reprodukcji ludności:

- **współczynnik dzietności** oznacza liczbę dzieci, które urodziłaby przeciętnie kobieta w ciągu całego okresu rozrodczego (15—49 lat) przy założeniu, że w poszczególnych fazach tego okresu rodziłaby z intensywnością obserwowaną w badanym roku, tzn. przy przyjęciu cząstkowych współczynników płodności z tego okresu za niezmiennie,

11. Data regarding the **vital statistics** according to territorial division were compiled as follows:

- *marriages* — according to the husband's place of permanent residence before the marriage (in cases when the husband lived abroad before the marriage, the wife's place of residence before the marriage is used),
- *separations* — according to the plaintiff's place of residence (in case when person filling petition residing abroad, place of residence of a spouse has been taken; in cases unanimous petition of both of persons — residence of husband is used),
- *divorces* — according to the plaintiff's place of residence (in case when person filling petition residing abroad, place of residence of a spouse has been taken),
- *births* — according to the mother's place of permanent residence,
- *deaths* — according to the place of permanent residence of the deceased.

The data on **marriages** refers to marriages contracted according to lawful rules at the civil status offices. On the basis of the Law dated 24 VII 1998 (Journal of Laws, No. 117, item 757) in the local civil status offices in Poland are registered all marriages, including those based on the internal law of the Churches or the Religious Associations. Marriages contracted (on the basis of canon law marriages) subordinate the civil Polish laws and induce due to the same civil and law consequences as marriages contracted in the local civil status offices.

The religious marriages may be contracted in the ten Churches and Religious Associations: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Ewangelicko-Reformowany, Kościół Ewangelicko-Metodystyczny, Kościół Chrześcijan Baptystów, Kościół Adwentystów Dnia Siódmego, Kościół Polskokatolicki, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonoświątkowy.

Female fertility rate is calculated as the ratio of the number of live births and the number of women in the reproductive age (15—49). Besides total rate, age-specific fertility rates are published, that are calculated as the ratios of the number of live births from women and the number of these women in the same groups of age. Births from mothers in the age under 15 are counted to the group 15—19 and from the mothers in the age 50 and over — to the group 45—49.

Reproduction rates:

- **total fertility rate** refers to the number of children which would be born to the average woman during the course of her entire reproductive period (15—49 years of age) assuming that in particular phases of this period she would give births with an intensity observed during a given year, i.e., in assuming age-specific fertility rates for this period to be constant,

- **współczynnik reprodukcji brutto** przedstawia liczbę córek urodzonych przeciętnie przez kobietę przy założeniu, że kobieta w wieku rozrodczym będzie rodzić z częstotliwością, jaką charakteryzują się wszystkie kobiety rodzące w roku, dla którego oblicza się współczynnik reprodukcji (niezmienne współczynniki płodności),
- **współczynnik dynamiki demograficznej** jest to stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów w danym okresie.

Przyrost naturalny ludności stanowi różnicę między liczbą urodzeń żywych i zgonów w danym okresie.

Przez **niemowlęta** rozumie się dzieci w wieku poniżej 1 roku.

Informacje o urodzeniach i zgonach (w tym zgonach niemowląt) prezentowane są według kryteriów definicji urodzenia i zgonu noworodka rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia.

12. Przeciętne dalsze trwanie życia wyraża średnią liczbę lat, jaką ma jeszcze do przeżycia osoba w wieku x lat, przy założeniu stałego poziomu umieralności z okresu, dla którego opracowano tablice trwania życia.

13. Dane o migracjach wewnętrznych ludności opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniu osób na pobyt stały. Informacje te nie uwzględniają zmian adresu w obrębie tej samej gminy (miasta), z wyjątkiem gmin miejsko-wiejskich, dla których został zachowany podział na tereny miejskie i wiejskie.

14. Dane o migracjach zagranicznych ludności opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniu osób przyjeżdżających do Polski na pobyt stały (imigracja) oraz o wymeldowaniach osób wyjeżdżających z Polski za granicę na stałe (emigracja).

15. Napływ ludności obejmuje zameldowania na pobyt stały, odpływ — wymeldowania ze stałego miejsca zamieszkania.

16. Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego i migracji ludności w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności według stanu w dniu 30 VI: do 2009 r. — zameldowanej na pobyt stały, od 2010 r. — faktycznie zamieszkałej.

- **gross reproduction rate** refers to the number of daughters which would be born to the average woman assuming that a woman during her reproductive age will give births with an intensity which is characteristic for all women giving births in the year for which the reproduction rate is calculated (constant fertility rates),

- **demographic dynamics rate** is the ratio of the number of live births to the number of deaths in a given period.

Natural increase of the population accounts for the difference between the number of live births and deaths in a given period.

Infant is a child under the age of 1.

Information on births and deaths (including infant deaths) is presented according to criteria of the definition of infant births and deaths recommended by the World Health Organization (WHO).

12. Life expectancy is expressed by the average number of years that a person at the exact age x still has to live, assuming a fixed mortality level from the period for which life expectancy tables were compiled.

13. Data regarding internal migration of the population were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration for permanent residence. This information does not include changes of address within the same gmina (town), with the exception of urban-rural gminas for which the division into urban and rural areas has been kept.

14. Data regarding international migration of the population were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration of people arriving to Poland for permanent residence (immigration) as well as regarding the removal from registration of people leaving Poland for permanent residence abroad (emigration).

15. The inflow of the population includes registrations of arrival for permanent residence, outflow — registrations of departure from permanent residence.

16. Rates concerning vital statistics and migration of the population according to territorial division were calculated as the ratio of the number of defined events to the number of population as of 30 VI: until 2009 — registered for permanent residence,— since 2010 — de facto population (population actually residing).

TABL. 1 (43). **LUDNOŚĆ**
POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010 ^a		2011	2012	SPECIFICATION
		A	B			
STAN W DNIU 30 VI AS OF 30 VI						
OGÓŁEM	2582137	2538451	2546530	2537564	2528632	TOTAL
mężczyźni	1230809	1207137	1214379	1209754	1205389	males
kobiety	1351328	1331314	1332151	1327810	1323243	females
Miasta	1670218	1626633	1629863	1620069	1610627	Urban areas
Wieś	911919	911818	916667	917495	918005	Rural areas
STAN W DNIU 31 XII AS OF 31 XII						
OGÓŁEM	2577465	2534357	2542436	2533681	2524651	TOTAL:
na 1 km ²	141	139	140	139	139	per 1 km ²
mężczyźni	1228130	1204940	1212182	1207927	1203320	males
Kobiety	1349335	1329417	1330254	1325754	1321331	females:
na 100 mężczyzn	110	110	110	110	110	per 100 males
Miasta	1665261	1621923	1625159	1615408	1606066	Urban areas:
w % ogółu ludności	64,6	64,0	63,9	63,8	63,6	in % of total population
Wieś	912204	912434	917277	918273	918585	Rural areas:
w % ogółu ludności	35,4	36,0	36,1	36,2	36,4	in % of total population

^a Bilans ludności dla 2010 r. podano w dwóch ujęciach, tj. opracowany o wyniki spisu: A – z NSP'2002, podobnie jak dla roku 2005; B – z NSP'2011 – jak dla lat 2011 i 2012.

^a Balance of population for 2010 is given in two approaches, ie. considering results of national censuses: A - 2002 census - as for the year 2005, B - 2011 census - as for the years 2011 and 2012.

TABL. 2 (44). **LUDNOŚĆ W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM**

Stan w dniu 31 XII

WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010 ^a		2011	2012	SPECIFICATION
		A	B			
O G Ó Ł E M	2577465	2534357	2542436	2533681	2524651	T O T A L
W wieku przedprodukcyjnym	486478	440564	444382	437521	431872	Pre-working age
mężczyźni	249602	226223	228121	224734	221890	males
kobiety	236876	214341	216261	212787	209982	females
Miasta	285028	257374	258917	254994	252533	Urban areas
mężczyźni	146259	132056	132838	130976	129725	males
kobiety	138769	125318	126079	124018	122808	females
Wieś	201450	183190	185465	182527	179339	Rural areas
mężczyźni	103343	94167	95283	93758	92165	males
kobiety	98107	89023	90182	88769	87174	females
W wieku produkcyjnym	1646382	1616227	1620849	1604672	1588157	Working age
w tym w wieku mobilnym	986926	976658	975231	972213	968622	of which of mobility age
mężczyźni	839543	841938	847364	840674	833667	males
w tym w wieku mobilnym	499655	495630	495597	494344	492623	of which of mobility age
kobiety	806839	774289	773485	763998	754490	females
w tym w wieku mobilnym	487271	481028	479634	477869	475999	of which of mobility age
Miasta	1100115	1052252	1053636	1036114	1018186	Urban areas
mężczyźni	545849	535829	538526	530914	523178	males
kobiety	554266	516423	515110	505200	495008	females
Wieś	546267	563975	567213	568558	569971	Rural areas
mężczyźni	293694	306109	308838	309760	310489	males
kobiety	252573	257866	258375	258798	259482	females

^a Bilans ludności dla 2010 r. podano w dwóch ujęciach, tj. opracowany o wyniki spisu: A – z NSP'2002, podobnie jak dla roku 2005; B – z NSP'2011 – jak dla lat 2011 i 2012.

^a Balance of population for 2010 is given in two approaches, ie. considering results of national censuses: A - 2002 census - as for the year 2005, B - 2011 census - as for the years 2011 and 2012.

TABL. 2 (44). **ŁUDNOŚĆ W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010 ^a		2011	2012	SPECIFICATION
		A	B			
W wieku poprodukcyjnym	444605	477566	477205	491488	504622	Post-working age
mężczyźni	138985	136779	136697	142519	147763	males
kobiety	305620	340787	340508	348969	356859	females
Miasta	280118	312297	312606	324300	335347	Urban areas
mężczyźni	83297	84836	85319	90101	94302	males
kobiety	196821	227461	227287	234199	241045	females
Wieś	164487	165269	164599	167188	169275	Rural areas
mężczyźni	55688	51943	51378	52418	53461	males
kobiety	108799	113326	113221	114770	115814	females
ŁUDNOŚĆ W WIEKU NIE- PRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRO- DUKCYJNYM	57	57	57	58	59	NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE
Mężczyźni	46	43	43	44	44	Males
Kobiety	67	72	72	74	75	Females

^a Bilans ludności dla 2010 r. podano w dwóch ujęciach, tj. opracowany o wyniki spisu: A – z NSP'2002, podobnie jak dla roku 2005; B – z NSP'2011 – jak dla lat 2011 i 2012.

^a Balance of population for 2010 is given in two approaches, ie. considering results of national censuses: A - 2002 census - as for the year 2005, B - 2011 census - as for the years 2011 and 2012.

TABL. 3 (45). **ŁUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU**

Stan w dniu 31 XII

POPULATION BY SEX AND AGE

As of 31 XII

W I E K A G E	2005	2010	2011	2012					
				ogółem grand total	z liczby ogółem of grand total				
					męż- czyźni of which males	miasta urban areas		wieś rural areas	
						razem total	w tym męż- czyźni of which males	razem total	w tym męż- czyźni of which males
O G Ó Ł E M .... T O T A L	2577465	2542436	2533681	2524651	1203320	1606066	747205	918585	456115
0— 2 lata	66204	77767	75567	72834	37368	44419	22785	28415	14583
3— 6	90204	92496	96298	100316	51548	60426	30998	39890	20550
7—12	162464	135408	133646	132690	68262	76926	39649	55764	28613
13—15	98782	79266	75512	72221	36954	40167	20630	32054	16324
16—18	104630	90716	86890	82819	42577	46843	23921	35976	18656
19—24	246872	205217	199392	194883	99541	115949	58586	78934	40955
25—29	203496	204011	200471	193414	98801	124641	63032	68773	35769
30—34	180654	200339	199240	200108	102269	131786	66549	68322	35720
35—39	157098	179195	184705	189370	95942	121508	60702	67862	35240
40—44	163000	155198	158013	161839	81251	100342	49331	61497	31920
45—49	207184	160031	155203	152105	75048	94287	44570	57818	30478
50—54	214859	200931	191452	180514	87249	117738	53986	62776	33263
55—59	189279	205289	205164	204763	96594	140616	63093	64147	33501
60—64	109134	176954	179546	182605	82153	127182	55071	55423	27082
65—69	108017	98841	111445	124311	53109	85229	35624	39082	17485
70—74	103960	93785	91775	89217	34936	57920	22104	31297	12832
75—79	86560	84321	82906	81661	28884	52005	17855	29656	11029
80 lat i więcej ... and more	85068	102671	106456	108981	30834	68082	18719	40899	12115

TABL. 4 (46). **MIASTA I LUDNOŚĆ W MIASTACH**
Stan w dniu 31 XII
TOWNS AND URBAN POPULATION
As of 31 XII

GRUPY MIAST WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI <i>GROUPS OF TOWNS BY NUMBER OF POPULATION</i>		Miasta <i>Towns</i>	Ludność w miastach ^a <i>Urban population ^a</i>	
			w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	w % ogółu ludności <i>in % of total population</i>
OGÓŁEM	2005	42	1665261	64,6
TOTAL	2010	43	1625159	63,9
	2011	44	1615408	63,8
	2012	44	1606066	63,6
Poniżej 2000.....		-	-	-
<i>Below</i>				
2000— 4999.....		13	41953	1,7
5000— 9999.....		8	59908	2,4
10000— 19999.....		7	109778	4,3
20000— 49999.....		10	347453	13,8
50000— 99999.....		5	328014	13,0
100000— 199999.....		-	-	-
200000 i więcej.....		1	718960	28,5
<i>and more</i>				

^a Dane na podstawie bilansów; patrz uwagi ogólne działu, ust. 2.

^a Data based on balances; see general notes to the chapter, item 2

TABL. 5 (47). **GINY ZAMIESZKANE PRZEZ LUDNOŚĆ WIEJSKĄ**
Stan w dniu 31 XII
GINAS AND RURAL POPULATION
As of 31 XII

GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI WIEJSKIEJ <i>GROUPS OF GMINAS BY NUMBER OF RURAL POPULATION</i>		Gminy ^a <i>Gminas ^a</i>	Ludność na wsi ^b <i>Rural population ^b</i>	
			w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	w % ogółu ludności <i>in % of total population</i>
OGÓŁEM	2005	159	912204	35,4
TOTAL	2010	159	917277	36,1
	2011	159	918273	36,2
	2012	159	918585	36,4
Poniżej 2000.....		2	3835	0,2
<i>Below</i>				
2000— 4999.....		77	312690	12,4
5000— 6999.....		44	260858	10,3
7000— 9999.....		23	189114	7,5
10000 i więcej.....		13	152088	6,0
<i>and more</i>				

^a Wiejskie i miejsko-wiejskie. ^b Dane na podstawie bilansów; patrz uwagi ogólne działu, ust. 2.

^a Rural and urban-rural gminas. ^b Data based on balances; see general notes to the chapter, item 2.

TABL. 6 (48). **MEDIANA WIEKU LUDNOŚCI WEDŁUG PŁCI**
MEDIAN POPULATION AGE BY SEX

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
OGÓŁEM	39,3	40,2	40,5	40,7	TOTAL
mężczyźni.....	36,5	37,7	38,0	38,3	<i>males</i>
kobiety.....	42,1	43,0	43,2	43,4	<i>females</i>
Miasta.....	40,5	41,5	41,7	41,9	<i>Urban areas</i>
mężczyźni.....	37,0	38,2	38,5	38,8	<i>males</i>
kobiety.....	43,5	44,9	45,1	45,3	<i>females</i>
Wieś.....	37,3	38,2	38,5	38,7	<i>Rural areas</i>
mężczyźni.....	35,7	36,8	37,1	37,3	<i>males</i>
kobiety.....	39,1	39,8	40,0	40,3	<i>females</i>

TABL. 7 (49). **LUDNOŚĆ W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG STANU CYWILNEGO FAKTYCZNEGO^a**
POPULATION AGED 15 AND MORE BY DE FACTO MARITAL STATUS^a

STAN CYWILNY	2002			2011			DE FACTO MARITAL STATUS
	ogółem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>	ogółem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>	

W TYSIĄCACH
IN THOUSANDS

O G Ó Ł E M	2183,2	1446,0	737,2	2183,1	1413,1	770,0	TOTAL
mężczyźni	1026,5	663,1	363,4	1027,7	647,7	379,9	<i>males</i>
kobiety	1156,7	782,8	373,9	1155,5	765,4	390,1	<i>females</i>
Kawalerowie/panny	564,8	370,6	194,2	559,0	348,8	210,3	<i>Single</i>
Żonaci/zamężne	1225,4	792,7	432,7	1184,2	744,9	439,2	<i>Married</i>
Partnerzy/partnerki	26,8	22,2	4,6	40,9	35,3	5,6	<i>Cohabitants</i>
Wdowcy/wdowy	237,8	151,6	86,2	248,0	160,0	88,0	<i>Widowed</i>
Rozwiedzeni/ rozwidzione	91,9	80,2	11,7	112,6	93,0	19,6	<i>Divorced</i>
Separowani/ separowane	25,3	18,4	6,9	13,6	9,9	3,7	<i>Seperated</i>
Nieustalony	11,3	10,4	1,0	24,9	21,2	3,7	<i>Unknown</i>

W ODSETKACH
IN PERCENT

O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Kawalerowie/panny	25,9	25,6	26,3	25,6	24,7	27,3	<i>Single</i>
Żonaci/zamężne	56,1	54,8	58,7	54,2	52,7	57,0	<i>Married</i>
Partnerzy/partnerki	1,2	1,5	0,6	1,9	2,5	0,7	<i>Cohabitants</i>
Wdowcy/wdowy	10,9	10,5	11,7	11,4	11,3	11,4	<i>Widowed</i>
Rozwiedzeni/ rozwidzione	4,2	5,5	1,6	5,2	6,6	2,5	<i>Divorced</i>
Separowani/ separowane	1,2	1,3	0,9	0,6	0,7	0,5	<i>Separated</i>
Nieustalony	0,5	0,7	0,1	1,1	1,5	0,5	<i>Unknown</i>

^a Wyniki Narodowych Spisów Powszechnych Ludności i Mieszkań.
^a Results of the Population and Housing Censuses.

TABL. 8 (50). **LUDNOŚĆ W WIEKU 13 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA^a**
POPULATION AGED 13 AND MORE BY EDUCATIONAL LEVEL^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Poziom wykształcenia Education level					Nieustalony poziom wykształcenia Unknown education level
		wyższe higher	policealne ^b i średnie post secondary ^b and sec- ondary	zasadnicze zawodowe basic vocational	podsta- wowe i gimnaz- jalne primary and lower secondary	podstawa- we nie- ukończone i bez wykształ- cenia szkolnego incomplete primary and with- out school education	

W TYSIĄCACH
IN THOUSANDS

O G Ó Ł E M 2002	2253,4	208,1	713,6	473,4	726,9	100,0	31,4
T O T A L 2011	2234,1	360,9	740,0	450,5	582,7	34,4	65,6

W ODSETKACH
IN PERCENT

O G Ó Ł E M 2002	100,0	9,2	31,7	21,0	32,3	4,4	1,4
T O T A L 2011	100,0	16,2	33,1	20,2	26,1	1,5	2,9
Mężczyźni ..... Males	100,0	13,7	30,8	25,9	25,4	1,2	3,0
Kobiety ..... Females	100,0	18,3	35,2	15,1	26,7	1,9	2,9
Miasta ..... Urban areas	100,0	19,8	37,3	17,5	20,9	1,0	3,5
Mężczyźni ..... Males	100,0	17,6	35,2	22,5	20,1	0,8	3,7
Kobiety ..... Females	100,0	21,7	39,0	13,2	21,5	1,2	3,4
Wieś ..... Rural areas	100,0	9,5	25,6	25,1	35,5	2,5	1,8
Mężczyźni ..... Males	100,0	7,2	23,3	31,5	34,4	1,8	1,8
Kobiety ..... Females	100,0	11,8	27,8	18,7	36,6	3,2	1,9

^a Wyniki Narodowych Spisów Powszechnych Ludności i Mieszkań. ^b Łącznie z kolegiami.

^a Results of the Population and Housing Censuses. ^b Including colleges.

TABL. 9 (51). **LUDNOŚĆ WEDŁUG STRUKTURY IDENTYFIKACJI NARODOWO-ETNICZNEJ
W 2011 R.^a**
POPULATION BY STRUCTURE OF NATIONAL-ETHNIC IDENTITY IN 2011^a

IDENTYFIKACJA NARODOWO-ETNICZNA	Ogółem Total		THE NATIONAL-ETHNIC IDENTITY
	w tysiącach in thousands	w odsetkach in percent	
O G Ó Ł E M	2538,7	100,0	T O T A L
Wyłącznie polska	2500,3	98,5	Polish only
Polska i niepolska	9,3	0,4	Polish and Non-Polish
Wyłącznie niepolska	4,1	0,2	Non-Polish only
Nieustalona ^b	24,9	1,0	Unknown ^b

^a Wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań według stanu w dniu 31 III 2011 r. ^b Lub bez przynależności narodowo-etnicznej.

^a Results of the Population and Housing Censuses as of 31 III 2011. ^b Or without national or ethnic identity

TABL. 10 (52). **LUDNOŚĆ WEDŁUG GŁÓWNEGO ŹRÓDŁA UTRZYMANIA^a**
POPULATION BY MAIN SOURCE OF MAINTENANCE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem ^b Grand total ^b	Praca Work			Niezarobkowe źródła Non-earned source			Pozostałe dochody osobno niewymienione ^e Other sources of income elsewhere specified	Na utrzymaniu Maintained persons	Nieustalone źródło utrzymania Unknown source of maintenance	
		razem total	najemna hired	na własny rachunek ^c own-account workers ^c	razem total	w tym of which					
						emerytura ^d retirement pay ^d	renta ^e pension ^e				zasiłki i świadczenia benefits

W TYSIĄCACH
IN THOUSANDS

OGÓŁEM TOTAL	2002	2612,9	877,3	649,5	227,8	817,9	451,6	213,4	67,8	-	893,7	22,6
	2011	2538,7	991,6	793,0	198,6	716,2	537,4	118,2	60,6	53,7	708,7	65,8
Mężczyźni Males	2002	1246,6	468,8	332,5	136,3	323,7	160,7	92,6	36,4	-	442,3	10,9
	2011	1210,3	540,3	417,9	122,4	269,5	183,9	57,3	28,3	26,0	341,1	31,7
Kobiety Females	2002	1366,3	408,5	317,0	91,5	494,2	290,9	120,8	31,4	-	451,5	11,7
	2011	1328,4	451,3	375,1	76,2	446,7	353,6	60,9	32,3	27,7	367,6	34,1
Miasta Urban areas	2002	1697,7	565,0	485,6	79,4	538,6	285,0	135,0	50,6	-	572,1	21,1
	2011	1621,8	637,6	559,3	78,3	472,6	353,2	75,2	44,2	38,5	420,6	51,3
Wieś Rural areas	2002	915,1	312,3	163,9	148,4	279,3	166,6	78,4	17,2	-	321,6	1,5
	2011	916,9	354,0	233,7	120,3	243,6	184,2	43,0	16,4	15,2	288,1	14,5

W ODSETKACH
IN PERCENT

OGÓŁEM TOTAL	2002	100,0	33,6	24,9	8,7	31,3	17,3	8,2	2,6	-	34,2	0,9
	2011	100,0	39,1	31,2	7,8	28,2	21,2	4,7	2,4	2,1	27,9	2,6

^a Wyniki Narodowych Spisów Powszechnych Ludności i Mieszkań. ^b Dochody z własności tylko w pozycji Ogółem. ^{c-e} Łącznie: ^c - z dochodami z wynajmu, ^d - z rentą strukturalną dla rolników indywidualnych, ^e - ze świadczeniem rehabilitacyjnym. ^f - W 2002 r. zaliczane do niezarobkowych źródeł.

^a Results of the Population and Housing Censuses. ^b Incomes from owning only in the position of Grand total. ^{c-e} Including: ^c - incomes from rent, ^d - structural pension for farmers, ^e - rehabilitation benefit. ^f - In 2002 included into the non-earned sources.

TABL. 11 (53). **GOSPODARSTWA DOMOWE^a WEDŁUG LICZBY OSÓB**
HOUSEHOLDS^a BY NUMBER OF PERSONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Gospodarstwa domowe w tys. Private households in thous.						Przeciętna liczba osób w gospo- darstwie domowym Average number of persons in household
	ogółem total	o liczbie osób by number of persons					
		1	2	3	4	5 i więcej 5 and more	
OGÓŁEM ..... 2002 TOTAL	983,7	269,1	250,4	200,8	163,2	100,3	2,63
2011	943,8	247,5	254,3	190,2	143,1	108,8	2,68
Miasta ..... 2002 Urban areas	689,0	205,9	184,3	149,0	109,2	40,6	2,43
2011	662,0	191,5	194,9	140,5	90,8	44,2	2,44
Wieś ..... 2002 Rural areas	294,7	63,2	66,0	51,8	54,0	59,7	3,09
2011	281,8	55,9	59,3	49,6	52,3	64,6	3,24

^a Wyniki Narodowych Spisów Powszechnych Ludności i Mieszkań.^a Results of the Population and Housing Censuses.TABL. 12 (54). **GOSPODARSTWA DOMOWE^a WEDŁUG SKŁADU RODZINNEGO**
HOUSEHOLDS^a BY FAMILY COMPOSITION

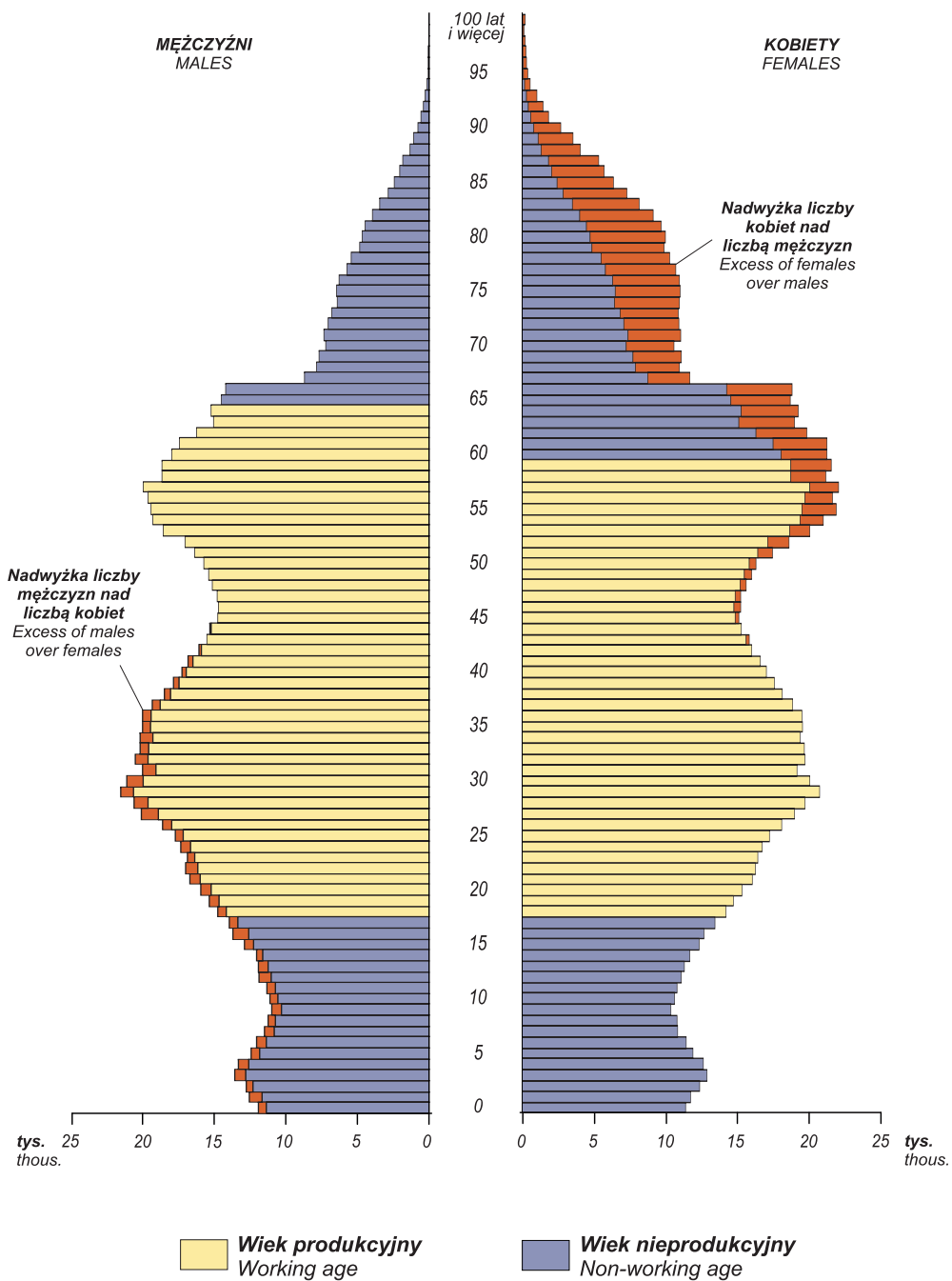
WYSZCZEGÓLNIENIE	2002			2011			SPECIFICATION
	ogółem	miasta	wieś	ogółem	miasta	wieś	
	total	urban areas	rural areas	total	urban areas	rural areas	
	w tysiącach in thousands						
O G Ó Ł E M	983,7	689,0	294,7	943,8	662,0	281,8	T O T A L
Jednorodzinne	660,3	453,4	207,0	608,1	423,1	185,0	One-family
Dwurodzinne	36,0	15,9	20,1	58,8	26,4	32,4	Two-family
Trzyrodzinne i większe	1,1	0,4	0,7	4,3	1,6	2,7	Three-family and more
Nierodzinne.....	286,3	219,3	66,9	272,6	210,9	61,7	Non-family
jednoosobowe.....	269,1	205,9	63,2	247,5	191,5	55,9	one person
wielooosobowe	17,2	13,4	3,7	25,2	19,4	5,8	multipersonal

^a Wyniki Narodowych Spisów Powszechnych Ludności i Mieszkań.^a Results of the Population and Housing Censuses.TABL. 13 (55). **OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE^a**
DISABLED PERSONS^a
As of 31 XII

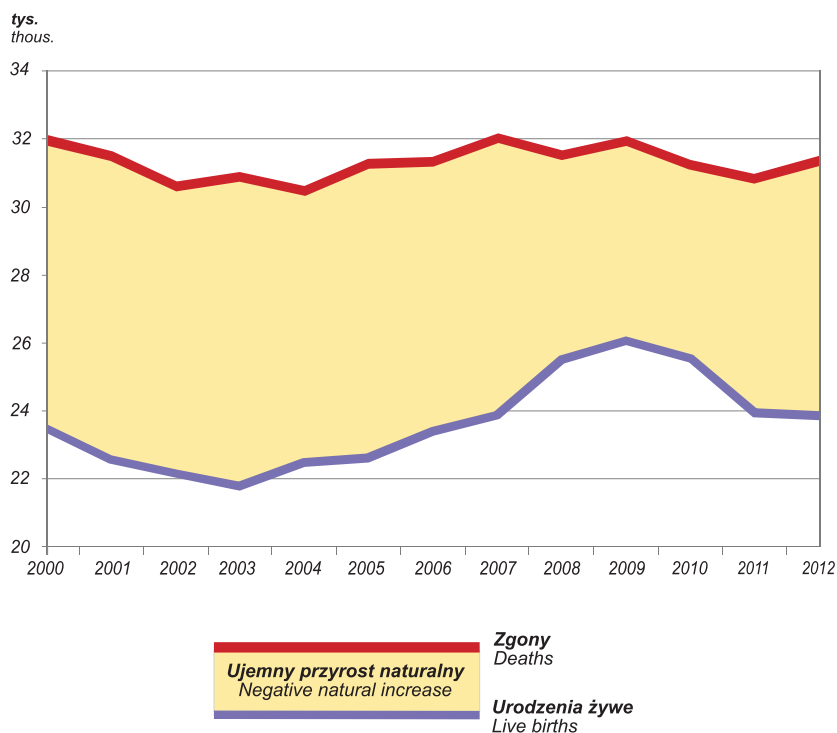
WYSZCZEGÓLNIENIE	2002	2011	2002	2011	SPECIFICATION
	w tys. in thous.		na 1000 ludności per 1000 population		
O GÓŁEM	365,1	333,8	140	131	TOTAL
mężczyźni	171,1	150,5	137	124	males
kobiety	194,0	183,2	142	138	females
Miasta	230,0	236,1	135	146	Urban areas
Wieś	135,2	97,6	148	106	Rural areas

^a Wyniki Narodowych Spisów Powszechnych Ludności i Mieszkań.^a Results of the Population and Housing Censuses.

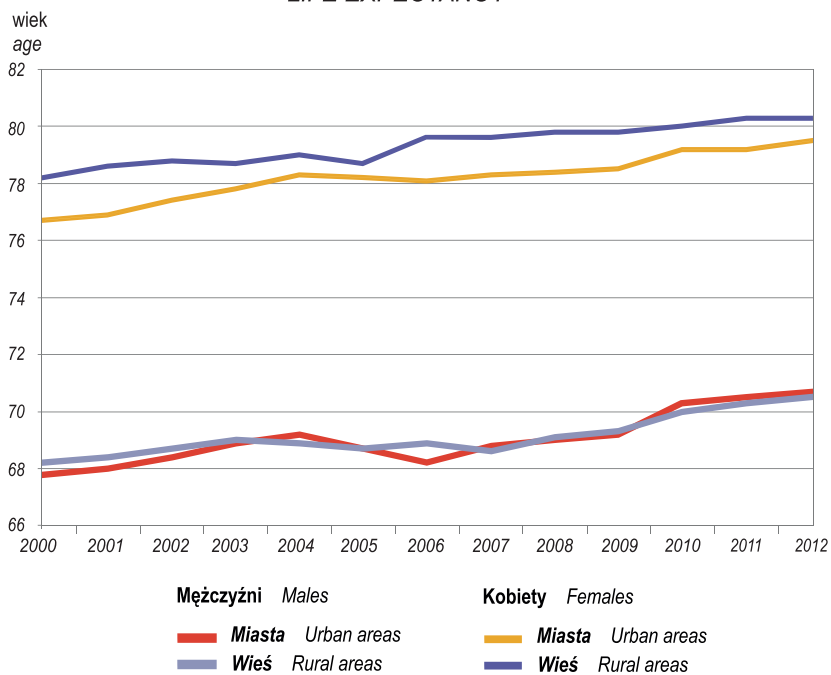
LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU W 2012 R.
STAN W DNIU 31 XII
POPULATION BY SEX AND AGE IN 2012
AS OF 31 XII

RUCH NATURALNY LUDNOŚCI VITAL STATISTICS

PRZECIĘTNA LICZBA LAT DALSZEGO TRWANIA ŻYCIA LIFE EXPECTANCY

TABL. 14 (56). **RUCH NATURALNY LUDNOŚCI**
VITAL STATISTICS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Małżeństwa Marriages		Separa- cje Separations	Rozwo- dy Divorces	Urodze- nia żywe Live births	Zgony Deaths		Przyrost natural- ny Natural increase
		ogółem total	w tym wyzna- niowe ^a of which reli- gious ^a				ogółem total	w tym niemo- włąt of which infants	
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS									
OGÓŁEM..... TOTAL	2005	13344	9591	860	5094	22604	31273	139	-8669
	2010	14513	10013	263	4267	25526	31221	101	-5695
	2011	12640	8427	220	4055	23952	30816	107	-6864
	2012	12616	8224	210	4512	23851	31352	101	-7501
Miasta..... Urban areas	2005	8323	5547	623	4260	13790	19531	79	-5741
	2010	9142	5878	195	3492	15735	19722	67	-3987
	2011	7905	4888	166	3182	14691	19729	66	-5038
	2012	7836	4639	148	3641	14450	19892	63	-5442
Wieś..... Rural areas	2005	5021	4044	237	834	8814	11742	60	-2928
	2010	5371	4135	68	775	9791	11499	34	-1708
	2011	4735	3539	54	873	9261	11087	41	-1826
	2012	4780	3585	62	871	9401	11460	38	-2059
NA 1000 LUDNOŚCI ^b PER 1000 POPULATION ^b									
OGÓŁEM..... TOTAL	2005	5,2	3,7	33,3	2,0	8,7	12,1	6,1	-3,4
	2010	5,7	3,9	10,3	1,7	10,0	12,3	4,0	-2,2
	2011	5,0	3,3	8,7	1,6	9,4	12,1	4,5	-2,7
	2012	5,0	3,3	8,3	1,8	9,4	12,4	4,2	-3,0
Miasta..... Urban areas	2005	5,0	3,3	37,4	2,6	8,3	11,7	5,7	-3,4
	2010	5,6	3,6	12,0	2,1	9,7	12,1	4,3	-2,4
	2011	4,9	3,0	10,2	2,0	9,1	12,2	4,5	-3,1
	2012	4,9	2,9	9,2	2,3	9,0	12,4	4,4	-3,4
Wieś..... Rural areas	2005	5,5	4,4	25,8	0,9	9,6	12,8	6,8	-3,2
	2010	5,9	4,5	7,4	0,8	10,7	12,5	3,5	-1,9
	2011	5,2	3,9	5,9	1,0	10,1	12,1	4,4	-2,0
	2012	5,2	3,9	6,8	0,9	10,2	12,5	4,0	-2,2

^a Ze skutkami cywilnymi. ^b W przypadku: separacji – na 100 tys. ludności; zgonów niemowląt – na 1000 urodzeń żywych.

^a With civil law consequences. ^b In case of: separations – data are presented per 100 thous. population; infant deaths – per 1000 live births.

TABL. 15 (57). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE I ROZWIĄZANE**
MARRIAGES CONTRACTED AND DISSOLVED

MARRIAGES CONTRACTED AND DISSOLVED								
WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Małżeń- stwa zawarte <i>Marriages con- tracted</i>	Małżeństwa rozwiązane <i>Marriages dissolved</i>						Różnica między małżeń- stwami zawartymi a roz- wiąza- nymi ^a <i>Difference between contracted and dis- solved marria- ges^a</i>
		ogółem <i>total</i>	przez śmierć <i>by death</i>		przez rozwód <i>by divor- ce</i>	na 1000 istniejących małżeństw <i>per 1000 existing marriages</i>		
			męża <i>husband</i>	żony <i>wife</i>		ogółem <i>total</i>	w tym przez rozwód <i>of which by divor- ce</i>	
OGÓŁEM..... 2005	13344	18145	9720	3331	5094	29,7	8,3	-5192
TOTAL 2010	14513	16795	9245	3283	4267	28,2	7,2	-2783
2011	12640	16068	8832	3181	4055	26,8	6,8	-4281
2012	12616	16783	9058	3213	4512	28,2	7,6	-4808
Miasta 2005	8323	12353	5982	2111	4260	31,7	10,9	-4992
<i>Urban areas</i> 2010	9142	11299	5684	2123	3492	30,6	9,4	-4209
2011	7905	10767	5529	2056	3182	28,7	8,5	-4760
2012	7836	11386	5662	2083	3641	30,8	9,8	-5492
Wieś..... 2005	5021	5792	3738	1220	834	26,2	3,8	-201
<i>Rural areas</i> 2010	5371	5496	3561	1160	775	24,3	3,4	+1426
2011	4735	5301	3303	1125	873	23,7	3,9	+479
2012	4780	5397	3396	1130	871	24,0	3,9	+685

^a Po uwzględnieniu salda migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały osób pozostających w stanie małżeńskim.

^a After considering net internal and international migration for permanent residence of married persons.

TABL. 16 (58). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE W 2012 R. WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW**
MARRIAGES BY AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES CONTRACTED IN 2012

MĘŻCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem <i>Total</i>	Kobiety w wieku <i>Females at age</i>							60 lat i więcej <i>and more</i>
		19 lat i mniej <i>under 20 years</i>	20—24	25—29	30—34	35—39	40—49	50—59	

OGÓŁEM
TOTAL

OGÓŁEM.....	12616	319	3927	5265	1620	577	464	279	165
GRAND TOTAL									
19 lat i mniej..... <i>Under 20 years</i>	50	32	17	1	-	-	-	-	-
20—24.....	2050	211	1473	335	24	6	1	-	-
25—29.....	5772	58	1992	3310	362	43	5	2	-
30—34.....	2613	12	383	1314	768	116	20	-	-
35—39.....	880	2	50	234	333	208	46	6	1
40—49.....	601	4	11	61	101	171	226	24	3
50—59.....	369	-	1	7	28	29	136	148	20
60 lat i więcej..... <i>and more</i>	281	-	-	3	4	4	30	99	141

TABL. 16 (58). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE W 2012 R. WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW (cd.)**
MARRIAGES BY AGE OF BRIDGROOMS AND BRIDES CONTRACTED
IN 2012 (cont.)

MĘŻCZYŻNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age							
		19 lat i mniej under 20 years	20—24	25—29	30—34	35—39	40—49	50—59	60 lat i więcej and more
MIASTA URBAN AREAS									
RAZEM..... TOTAL	7836	128	1895	3457	1192	434	360	224	146
19 lat i mniej..... Under 20 years	20	13	7	-	-	-	-	-	-
20—24	911	74	640	181	13	3	-	-	-
25—29	3444	31	991	2133	252	31	4	2	-
30—34	1829	6	213	929	582	85	14	-	-
35—39	639	-	35	162	246	161	29	5	1
40—49	462	4	8	44	73	128	183	19	3
50—59	294	-	1	6	22	22	104	122	17
60 lat i więcej..... and more	237	-	-	2	4	4	26	76	125
WIEŚ RURAL AREAS									
RAZEM..... TOTAL	4780	191	2032	1808	428	143	104	55	19
19 lat i mniej..... Under 20 years	30	19	10	1	-	-	-	-	-
20—24	1139	137	833	154	11	3	1	-	-
25—29	2328	27	1001	1177	110	12	1	-	-
30—34	784	6	170	385	186	31	6	-	-
35—39	241	2	15	72	87	47	17	1	-
40—49	139	-	3	17	28	43	43	5	-
50—59	75	-	-	1	6	7	32	26	3
60 lat i więcej..... and more	44	-	-	1	-	-	4	23	16

TABL. 16 (58). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE W 2012 R. WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW (dok.)**
MARRIAGES BY AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES CONTRACTED
IN 2012 (cont.)

MĘŻCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age							60 lat i więcej and more
		19 lat i mniej under 20 years	20—24	25—29	30—34	35—39	40—49	50—59	

W TYM WYZNANIOWE ^a
 OF WHICH CHURCH OF RELIGIOUS MARRIAGES ^a

OGÓŁEM.....	8224	160	2925	3914	894	180	85	32	34
GRAND TOTAL									
19 lat i mniej..... Under 20 years	19	13	5	1	-	-	-	-	-
20—24	1461	112	1092	240	12	5	-	-	-
25—29	4396	25	1545	2572	240	13	1	-	-
30—34	1736	7	260	954	461	47	7	-	-
35—39	370	1	20	124	150	67	7	1	-
40—49	146	2	3	23	26	44	46	2	-
50—59	53	-	-	-	4	4	23	15	7
60 lat i więcej..... and more	43	-	-	-	1	-	1	14	27

MIASTA
 URBAN AREAS

RAZEM.....	4639	52	1286	2461	615	123	53	23	26
TOTAL									
19 lat i mniej..... Under 20 years	4	4	-	-	-	-	-	-	-
20—24	587	34	423	121	7	2	-	-	-
25—29	2507	9	726	1606	157	8	1	-	-
30—34	1135	3	122	644	327	34	5	-	-
35—39	249	-	13	77	107	48	3	1	-
40—49	88	2	2	13	14	27	29	1	-
50—59	37	-	-	-	2	4	15	11	5
60 lat i więcej..... and more	32	-	-	-	1	-	-	10	21

WIEŚ
 RURAL AREAS

RAZEM.....	3585	108	1639	1453	279	57	32	9	8
TOTAL									
19 lat i mniej..... Under 20 years	15	9	5	1	-	-	-	-	-
20—24	874	78	669	119	5	3	-	-	-
25—29	1889	16	819	966	83	5	-	-	-
30—34	601	4	138	310	134	13	2	-	-
35—39	121	1	7	47	43	19	4	-	-
40—49	58	-	1	10	12	17	17	1	-
50—59	16	-	-	-	2	-	8	4	2
60 lat i więcej..... and more	11	-	-	-	-	-	1	4	6

^a Ze skutkami cywilnymi
^a With civil law consequences.

TABL. 17 (59). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE W 2012 R. WEDŁUG POPRZEDNIEGO STANU CYWILNEGO NOWOŻEŃCÓW**
MARRIAGES BY PREVIOUS MARITAL STATUS OF BRIDEGROOMS AND BRIDES CONTRACTED IN 2012

DECEASED CONTRACTED IN 2012				
POPRZEDNI STAN CYWILNY MĘŻCZYZN PREVIOUS MARITAL STATUS OF MALES	Ogółem Total	Poprzedni stan cywilny kobiet Previous marital status of females		
		panny single	wdowy widows	rozwiedzione divorced
OGÓŁEM TOTAL				
OGÓŁEM..... GRAND TOTAL	12616	11138	225	1253
Kawalerowie ..... Single	11090	10494	65	531
Wdowcy ..... Widowers	198	36	76	86
Rozwiedzeni ..... Divorced	1328	608	84	636
MIASTA URBAN AREAS				
RAZEM..... TOTAL	7836	6710	171	955
Kawalerowie ..... Single	6599	6203	38	358
Wdowcy ..... Widowers	154	28	60	66
Rozwiedzeni ..... Divorced	1083	479	73	531
WIEŚ RURAL AREAS				
RAZEM..... TOTAL	4780	4428	54	298
Kawalerowie ..... Single	4491	4291	27	173
Wdowcy ..... Widowers	44	8	16	20
Rozwiedzeni ..... Divorced	245	129	11	105

TABL. 18 (60). **MAŁŻEŃSTWA WYZNANIOWE^a**
CHURCH OR RELIGIOUS MARRIAGES^a

KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS		Ogółem Total	Miasta Urban areas	Wieś Rural areas
OGÓŁEM ..... TOTAL	2005	9591	5547	4044
	2010	10013	5878	4135
	2011	8427	4888	3539
	2012	8224	4639	3585
w tym: of which:				
Kościół Katolicki		8192	4621	3571
Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny		5	2	3
Kościół Ewangelicko-Augsburski		3	2	1
Kościół Chrześcijan Baptystów		2	2	-
Kościół Starokatolicki Mariawitów		13	4	9
Kościół Zielonoświątkowy		7	6	1

^a Ze skutkami cywilnymi.

^a With civil law consequences.

TABL. 19 (61). **SEPARACJE ORZECZONE W 2012 R. WEDŁUG WIEKU MAŁŻONKÓW
W MOMENCIE WNIESIENIA POWÓDZTWA**
*SEPARATIONS IN 2012 BY AGE OF SPOUSES AT THE MOMENT OF FILING
PETITION FOR SEPARATION*

MĘŻCZYŻNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age							
		19 lat i mniej under 20 years	20—24	25—29	30—34	35—39	40—49	50—59	60 lat i więcej and more
OGÓŁEM TOTAL									
OGÓŁEM GRAND TOTAL	210	-	3	14	28	36	54	59	16
19 lat i mniej Under 20 years	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20—24	1	-	1	-	-	-	-	-	-
25—29	10	-	2	8	-	-	-	-	-
30—34	23	-	-	5	15	2	1	-	-
35—39	35	-	-	1	11	19	4	-	-
40—49	44	-	-	-	1	13	26	4	-
50—59	73	-	-	-	-	2	23	46	2
60 lat i więcej and more	24	-	-	-	1	-	-	9	14
MIASTA URBAN AREAS									
RAZEM TOTAL	148	-	2	7	18	25	35	48	13
19 lat i mniej Under 20 years	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20—24	1	-	1	-	-	-	-	-	-
25—29	5	-	1	4	-	-	-	-	-
30—34	17	-	-	2	12	2	1	-	-
35—39	22	-	-	1	6	12	3	-	-
40—49	28	-	-	-	-	10	15	3	-
50—59	57	-	-	-	-	1	16	38	2
60 lat i więcej and more	18	-	-	-	-	-	-	7	11
WIEŚ RURAL AREAS									
RAZEM TOTAL	62	-	1	7	10	11	19	11	3
19 lat i mniej Under 20 years	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20—24	-	-	-	-	-	-	-	-	-
25—29	5	-	1	4	-	-	-	-	-
30—34	6	-	-	3	3	-	-	-	-
35—39	13	-	-	-	5	7	1	-	-
40—49	16	-	-	-	1	3	11	1	-
50—59	16	-	-	-	-	1	7	8	-
60 lat i więcej and more	6	-	-	-	1	-	-	2	3

TABL. 20 (62). **ROZWOODY W 2012 R. WEDŁUG WIEKU MAŁŻONKÓW W MOMENCIE WNIESIENIA POWÓDZTWA**
DIVORCES IN 2012 BY AGE OF SPOUSES AT THE MOMENT OF FILLING PETITION FOR DIVORCE

MĘŻCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age							
		19 lat i mniej under 20 years	20—24	25—29	30—34	35—39	40—49	50—59	60 lat i więcej and more
OGÓŁEM TOTAL									
OGÓŁEM..... GRAND TOTAL	4512	11	289	741	977	844	974	536	140
19 lat i mniej..... Under 20 years	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20—24	94	7	72	12	3	-	-	-	-
25—29	580	3	159	336	76	5	1	-	-
30—34	864	-	46	294	457	59	8	-	-
35—39	910	1	9	85	335	422	54	4	-
40—49	1164	-	3	12	94	336	678	39	2
50—59	690	-	-	2	9	22	226	408	23
60 lat i więcej..... and more	210	-	-	-	3	-	7	85	115
MIASTA URBAN AREAS									
RAZEM..... TOTAL	3641	7	201	577	801	699	791	442	123
19 lat i mniej..... Under 20 years	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20—24	65	5	49	9	2	-	-	-	-
25—29	443	1	107	263	67	4	1	-	-
30—34	694	-	34	227	380	46	7	-	-
35—39	742	1	8	66	265	350	49	3	-
40—49	947	-	3	10	77	278	546	31	2
50—59	568	-	-	2	8	21	183	332	22
60 lat i więcej..... and more	182	-	-	-	2	-	5	76	99
WIEŚ RURAL AREAS									
RAZEM..... TOTAL	871	4	88	164	176	145	183	94	17
19 lat i mniej..... Under 20 years	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20—24	29	2	23	3	1	-	-	-	-
25—29	137	2	52	73	9	1	-	-	-
30—34	170	-	12	67	77	13	1	-	-
35—39	168	-	1	19	70	72	5	1	-
40—49	217	-	-	2	17	58	132	8	-
50—59	122	-	-	-	1	1	43	76	1
60 lat i więcej..... and more	28	-	-	-	1	-	2	9	16

TABL. 21 (63). **ROZWODY WEDŁUG LICZBY MAŁOLETNICH DZIECI^a W MAŁŻEŃSTWIE**
DIVORCES BY THE NUMBER OF UNDERAGE CHILDREN^a IN THE MARRIAGE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	5094	4267	4055	4512	T O T A L
rozwoy małżeństw:					<i>divorces:</i>
Bez dzieci	1737	1765	1729	1883	<i>Marriages without children</i>
Z dziećmi	3357	2502	2326	2629	<i>Marriages with children</i>
o liczbie dzieci:					<i>by number of children:</i>
1	2108	1622	1540	1730	1
2	958	762	672	761	2
3	212	93	89	115	3
4 i więcej	79	25	25	23	4 and more
Miasta	4260	3492	3182	3641	Urban areas
rozwoy małżeństw:					<i>divorces:</i>
Bez dzieci	1538	1512	1425	1571	<i>Marriages without children</i>
Z dziećmi	2722	1980	1757	2070	<i>Marriages with children</i>
o liczbie dzieci:					<i>by number of children:</i>
1	1752	1330	1197	1383	1
2	757	574	491	595	2
3	158	61	60	74	3
4 i więcej	55	15	9	18	4 and more

^a Poniżej 18 lat.

^a Below the age 18.

TABL. 21 (63). **ROZWODY WEDŁUG LICZBY MAŁOLETNICH DZIECI^a W MAŁŻEŃSTWIE (dok.)**
DIVORCES BY THE NUMBER OF UNDERAGE CHILDREN^a IN THE
MARRIAGE (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Wieś	834	775	873	871	Rural areas
rozwoły małżeństw:					divorces:
Bez dzieci	199	253	304	312	Marriages without children
Z dziećmi	635	522	569	559	Marriages with children
o liczbie dzieci:					by number of children:
1	356	292	343	347	1
2	201	188	181	166	2
3	54	32	29	41	3
4 i więcej	24	10	16	5	4 and more

^a Poniżej 18 lat.

^a Below the age 18.

TABL. 22 (64). **URODZENIA**
BIRTHS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Urodzenia żywe	22604	25526	23952	23851	14450	9401	Live births
chłopcy	11668	13034	12387	12226	7414	4812	males
dziewczeta	10936	12492	11565	11625	7036	4589	females
Małżeńskie	18715	20213	18672	18297	10422	7875	Legitimate
chłopcy	9706	10370	9636	9380	5361	4019	males
dziewczeta	9009	9843	9036	8917	5061	3856	females
Pozamałżeńskie	3889	5313	5280	5554	4028	1526	Illegitimate
chłopcy	1962	2664	2751	2846	2053	793	males
dziewczeta	1927	2649	2529	2708	1975	733	females
Urodzenia martwe	94	99	119	100	58	42	Live still births
chłopcy	52	50	67	55	29	26	males
dziewczeta	42	49	52	45	29	16	females

TABL. 23 (65). **URODZENIA ŻYWE WEDŁUG KOLEJNOŚCI URODZENIA DZIECKA^a**
ORAZ WIEKU MATKI
LIVE BIRTHS BY BIRTH ORDER^a AND AGE OF MOTHER

L A T A Y E A R S WIEK MATKI AGE OF MOTHER	Ogółem <i>Total</i>	Kolejność urodzenia dziecka u matki <i>Birth order</i>					
		1	2	3	4	5	6 i dalsze <i>and over</i>
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS							
OGÓŁEM..... 2005 TOTAL	22604	12064	7413	2097	619	217	193
2010	25526	13325	9042	2252	579	174	153
2011	23952	12348	8602	2112	564	185	141
2012	23851	12179	8639	2169	527	197	140
19 lat i mniej..... Under 20 years	885	797	81	6	1	-	-
20—24	3970	2908	881	142	30	8	1
25—29	9013	5416	2955	497	91	40	14
30—34	6923	2415	3423	793	189	56	47
35—39	2622	575	1165	600	161	67	54
40—44	420	63	132	125	54	24	22
45 lat i więcej..... and more	18	5	2	6	1	2	2
W ODSETKACH IN PERCENT							
OGÓŁEM..... 2005 TOTAL	100,0	53,4	32,8	9,3	2,7	1,0	0,8
2010	100,0	52,2	35,4	8,8	2,3	0,7	0,6
2011	100,0	51,6	35,9	8,8	2,4	0,8	0,6
2012	100,0	51,1	36,2	9,1	2,2	0,8	0,6
19 lat i mniej..... Under 20 years	100,0	90,1	9,2	0,7	0,1	-	-
20—24	100,0	73,2	22,2	3,6	0,8	0,2	0,0
25—29	100,0	60,1	32,8	5,5	1,0	0,4	0,2
30—34	100,0	34,9	49,4	11,5	2,7	0,8	0,7
35—39	100,0	21,9	44,4	22,9	6,1	2,6	2,1
40—44	100,0	15,0	31,4	29,8	12,9	5,7	5,2
45 lat i więcej..... and more	100,0	27,8	11,1	33,3	5,6	11,1	11,1

^a W podziale według kolejności urodzenia dziecka nie uwzględniono urodzeń o nieustalonej kolejności urodzenia.

^a Data on the number of births by order exclude cases in which birth order is unknown.

TABL. 24 (66). **PŁODNOŚĆ KOBIET I WSPÓŁCZYNNIKI REPRODUKCJI LUDNOŚCI**
FEMALE FERTILITY AND REPRODUCTION RATES OF POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2011	2012		
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Płodność — urodzenia żywe na 1000 kobiet w wieku: Fertility — live births per 1000 women aged:						
15—49 ^{ab}	34,8	42,1	39,9	40,2	38,2	43,6
15—19 ^a	11,6	13,4	12,7	12,8	12,6	13,1
20—24	55,9	55,4	48,5	48,8	40,7	61,8
25—29	91,6	97,9	92,3	93,7	85,3	109,5
30—34	55,6	71,7	70,7	70,8	69,6	73,2
35—39	19,2	29,2	28,3	28,4	28,9	27,5
40—44	3,4	4,7	5,0	5,3	5,3	5,1
45—49 ^b	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,4
Współczynniki: Rates:						
Dzielnosci ogólnej	1,181	1,353	1,279	1,290	1,199	1,450
<i>Total fertility</i>						
Reprodukcji brutto	0,572	0,662	0,618	0,629	0,584	0,708
<i>Gross reproduction</i>						
Dynamiki demograficznej	0,723	0,818	0,777	0,761	0,726	0,820
<i>Demographic dynamics</i>						

a, b Łącznie z urodzeniami z matek w wieku: a – poniżej 15 lat, b – 50 lat i więcej.

a, b Including births from mothers aged: a – below 15, b – 50 and more.

TABL. 25 (67). **ZGONY WEDŁUG PŁCI I WIEKU ZMARŁYCH**
DEATHS BY SEX AND AGE OF DECEASED

WIEK AGE	Ogółem Grand total	Męż- czyźni Males	Kobiety Fe- males	Miasta Urban areas			Wieś Rural areas		
				razem total	męż- czyźni males	kobiety females	razem total	męż- czyźni males	kobiety females
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS									
OGÓŁEM 2005	31273	16596	14677	19531	10255	9276	11742	6341	5401
TOTAL 2010	31221	16252	14969	19722	10054	9668	11499	6198	5301
..... 2011	30816	15918	14898	19729	9936	9793	11087	5982	5105
..... 2012	31352	16177	15175	19892	10059	9833	11460	6118	5342
0 lat	101	56	45	63	35	28	38	21	17
1—4 lata	21	12	9	12	7	5	9	5	4
5—9	13	6	7	6	1	5	7	5	2
10—14	20	11	9	13	8	5	7	3	4
15—19	65	49	16	28	25	3	37	24	13
20—24	122	102	20	68	57	11	54	45	9
25—29	151	122	29	103	83	20	48	39	9
30—34	248	196	52	160	126	34	88	70	18
35—39	396	303	93	258	195	63	138	108	30
40—44	502	385	117	318	241	77	184	144	40
45—49	835	622	213	531	380	151	304	242	62
50—54	1557	1136	421	1021	709	312	536	427	109
55—59	2413	1693	720	1647	1118	529	766	575	191
60—64	2963	1956	1007	2067	1317	750	896	639	257
65—69	2650	1718	932	1832	1158	674	818	560	258
70—74	2777	1600	1177	1834	1024	810	943	576	367
75—79	3924	1921	2003	2474	1157	1317	1450	764	686
80—84	5168	2076	3092	3127	1184	1943	2041	892	1149
85 lat i więcej..... and more	7426	2213	5213	4330	1234	3096	3096	979	2117

TABL. 25 (67). **ZGONY WEDŁUG PŁCI I WIEKU ZMARŁYCH (dok.)**
DEATHS BY SEX AND AGE OF DECEASED (cont.)

WIEK AGE	Ogółem Grand total	Męż- czyźni Males	Kobiety Fe- males	Miasta Urban areas			Wieś Rural areas		
				razem total	męż- czyźni males	kobiety females	razem total	męż- czyźni males	kobiety females
NA 100 TYS. LUDNOŚCI DANEJ PŁCI I GRUPY WIEKU PER 100 THOUS. POPULATION OF GIVEN SEX AND AGE GROUP									
OGÓŁEM 2005	1209	1346	1085	1171	1318	1042	1279	1394	1166
TOTAL									
2010	1226	1338	1124	1210	1324	1110	1254	1361	1149
2011	1214	1316	1122	1218	1317	1131	1208	1313	1105
2012	1240	1342	1147	1235	1342	1142	1248	1342	1156
0 lat ^a	423	458	387	436	472	398	404	436	370
1— 4 lata.....	21	23	18	19	22	16	23	24	21
5— 9.....	12	10	13	9	3	16	15	21	9
10—14.....	17	19	16	20	24	16	14	12	16
15—19.....	46	67	23	35	61	8	60	75	43
20—24.....	73	120	25	67	112	22	83	132	29
25—29.....	77	121	30	81	128	32	69	108	27
30—34.....	124	192	53	122	190	52	129	197	55
35—39.....	212	320	101	215	326	105	205	309	93
40—44.....	314	480	147	321	496	152	303	456	137
45—49.....	544	820	274	555	841	299	525	788	228
50—54.....	838	1268	437	835	1267	470	843	1269	364
55—59.....	1178	1751	665	1166	1763	680	1203	1730	627
60—64.....	1637	2404	1010	1639	2410	1050	1631	2391	911
65—69.....	2248	3417	1378	2276	3441	1439	2187	3369	1241
70—74.....	3071	4528	2136	3136	4609	2234	2952	4392	1949
75—79.....	4775	6637	3763	4735	6471	3832	4846	6906	3637
80—84.....	8178	10733	7051	7933	10075	7023	8585	11752	7100
85 lat i więcej..... and more	16777	20009	15700	15741	18683	14811	18478	21975	17211

^a Na 100 tys. urodzeń żywych.

^a Per 100 thous. live births.

TABL. 26 (68). **ZGONY WEDŁUG PRZYCZYN^a (dok.)**
DEATHS BY CAUSES^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total		męż- czyźni males	kobiety females	miasta urban areas	wieś rural areas
	w liczbach bezwzględ- nych in total numbers	na 100 tys. ludności per 100 thous. population				
Choroby układu krążenia ..... Diseases of the circulatory system	13696	540	505	571	506	599
w tym: of which:						
choroba nadciśnieniowa..... hypertensive disease	70	3	3	3	3	3
choroba niedokrwienna serca ..... ischaemic heart disease	2624	103	113	95	103	104
w tym ostry zawał serca ..... of which acute myocardial infarction	1284	51	58	44	50	51
choroby naczyń mózgowych ..... cerebrovascular diseases	3223	127	115	138	115	148
miażdżyca ..... atherosclerosis	2229	88	60	113	74	111
Choroby układu oddechowego..... Diseases of the respiratory system	1464	58	68	48	60	54
Choroby układu trawiennego ..... Diseases of the digestive system	1504	59	66	53	65	49
w tym zwłóknienie i marskość wątroby ..... of which fibrosis and cirrhosis of liver	280	11	15	8	13	8
Choroby układu kostno-stawowego, mięśni- owego i tkanki łącznej ..... Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue	52	2	1	3	2	2
Choroby układu moczowo-płciowego ..... Diseases of the genitourinary system	340	13	14	13	14	13
Ciąża, poród i połóg ..... Pregnancy, childbirth and the puerperium	1	0	x	0	-	0
Stany rozpoczynające się w okresie okołopo- rodowym ..... Conditions originating in the perinatal period	65	3	3	2	2	3
Wady rozwojowe wrodzone ^Δ ..... Congenital malformations ^Δ	42	2	2	1	2	1
Objawy i stany niedokładnie określone ^Δ ..... Symptoms and ill-defined conditions ^Δ	3170	125	158	95	139	100
Urazy i zatrucia według zewnętrznej przyczyny Injuries and poisonings by external cause	1887	74	117	36	68	85
w tym: of which:						
wypadki komunikacyjne ..... transport accidents	362	14	23	7	12	19
samobójstwa ..... suicides	483	19	35	5	15	26

^a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

^a In accordance with the "International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD — 10 Revision)".

INFANT DEATHS BY SEX AND AGE

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH
IN ABSOLUTE NUMBERS

NA 100 TYS. URODZEŃ ŻYWYCH
PER 100 THOUS. OF LIVE BIRTHS OF EACH SEX

[illegible]

TABL. 28 (70). **ZGONY NIEMOWŁĄT WEDŁUG PRZYCZYN^a**
INFANT DEATHS BY CAUSES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total		Chłopcy Males	Dziew- częta Females	Miasta Urban areas	Wieś Rural areas
	w liczbach bez- względnych in absolute numbers	na 100 tys. urodzeń żywych per 100 thous. live births				
O G Ó Ł E M 2005	139	615	643	585	573	681
TOTAL 2010	101	396	322	472	426	347
..... 2011	107	447	501	389	449	443
Choroby zakaźne i pasożytnicze ..... <i>Infection and parasitic diseases</i>	2	8	8	9	14	-
w tym posocznica ..... <i>of which septicaemia</i>	2	8	8	9	14	-
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej ..... <i>Endocrine, nutritional and metabolic diseases</i>	1	4	8	-	-	11
Choroby układu nerwowego i narządów zmysłów ..... <i>Diseases of the nervous system and the sense organs</i>	1	4	8	-	7	-
Choroby układu krążenia ..... <i>Diseases of the circulatory system</i>	1	4	8	-	7	-
Choroby układu oddechowego ..... <i>Diseases of the respiratory system</i>	3	13	8	17	20	-
w tym zapalenie płuc ..... <i>of which pneumonia</i>	2	8	8	9	14	-
Stany rozpoczynające się w okresie okołopo- rodowym ..... <i>Conditions originating in the perinatal period</i>	65	271	299	242	245	313
w tym: <i>of which:</i>						
zaburzenia związane z czasem trwania ciąży i rozwojem płodu ..... <i>disorders related to length of gestation and fetal growth</i>	50	209	210	208	184	248
zespół zaburzeń oddychania noworodka i inne stany układu oddechowego ..... <i>respiratory disorders specific to the perinatal period</i>	6	25	24	26	27	22
Wady rozwojowe wrodzone ^Δ ..... <i>Congenital malformations^Δ</i>	28	117	145	86	123	108
w tym: <i>of which:</i>						
wrodzone wady rozwojowe układu nerwo- wego ..... <i>congenital malformations of nervous system</i>	3	13	16	9	20	-
wrodzone wady serca ..... <i>congenital hearts defects</i>	9	38	24	52	27	54
Objawy i stany niedokładnie określone ^Δ ..... <i>Symptoms and ill-defined conditions^Δ</i>	5	21	16	26	27	11
Urazy i zatrucia według zewnętrznej przyczyny <i>Injuries and poisonings by external cause</i>	1	4	-	9	7	-

^a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

^a In accordance with the "International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD — 10 Revision)".

TABL. 29 (71). **ZAMACHY SAMOBÓJCZE^a ZAREJESTROWANE PRZEZ POLICJĘ**
SUICIDES^a REGISTERED BY POLICE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym mężczyźni <i>of which males</i>	
O G Ó Ł E M	378	440	436	511	399	T O T A L
w tym dokonane.....	313	334	342	373	300	<i>of which committed</i>
Miasta	236	281	249	327	244	<i>Urban areas</i>
Wieś	142	159	187	184	155	<i>Rural areas</i>
Wiek samobójców:						Age of suicidal persons:
14 lat i mniej	2	1	4	2	1	<i>14 and less</i>
15—19.....	10	28	19	25	12	<i>15—19</i>
20—29.....	67	67	76	98	83	<i>20—29</i>
30—49.....	147	144	163	175	150	<i>30—49</i>
50—69.....	116	161	119	174	134	<i>50—69</i>
70 lat i więcej.....	32	39	53	36	18	<i>70 and more</i>

^a Usiłowane i dokonane; w podziale według wieku nie uwzględniono samobójców o nieustalonym wieku.

Źródło: dane Komendy Wojewódzkiej Policji w Łodzi.

^a Attempted and committed; data of suicidal persons by age exclude cases for which age is unknown.

Source: data of the Voivodship Police Headquarters in Łódź.

TABL. 30 (72). **PRZECIĘTNE DALSZE TRWANIE ŻYCIA**
LIFE EXPECTANCY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia dla osób w wieku lat <i>Life expectancy at age specified</i>				
		0	15	30	45	60
MĘŻCZYŹNI MALES						
O G Ó Ł E M	2005	68,64	54,28	40,06	27,04	16,71
T O T A L	2010	70,14	55,52	41,32	28,03	17,38
	2011	70,41	55,88	41,61	28,42	17,70
	2012	70,61	56,09	41,84	28,48	17,67
Miasta		70,66	56,15	41,88	28,55	17,79
<i>Urban areas</i>						
Wieś.....		70,54	56,01	41,76	28,36	17,48
<i>Rural areas</i>						
KOBIETY FEMALES						
O G Ó Ł E M	2005	78,30	63,97	49,24	34,95	22,07
T O T A L	2010	79,41	64,93	50,13	35,82	22,81
	2011	79,54	65,01	50,27	35,94	22,91
	2012	79,76	65,23	50,45	36,08	23,02
Miasta		79,51	64,99	50,17	35,82	22,85
<i>Urban areas</i>						
Wieś.....		80,25	65,72	51,01	36,59	23,31
<i>Rural areas</i>						

TABL. 31 (73). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE I ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY**
INTERNAL AND INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR
PERMANENT RESIDENCE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Napływ ^a Inflow ^a				Odływ ^b Outflow ^b				Saldo migracji
	ogółem total	z miast from urban areas	ze wsi from rural areas	z zagranicy from abroad	ogółem total	do miast to urban areas	na wieś to rural areas	za granicę to abroad	Net migration

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH
 IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM..... TOTAL	2005	24181	14348	9521	312	25946	13377	12056	513	-1765
	2010	23105	14382	8190	533	24885	12252	12077	556	-1780
	2011	23197	14146	8547	504	25088	12638	11899	551	-1891
	2012	21888	13086	8329	473	23716	11787	11271	658	-1828
Miasta..... Urban areas	2005	12089	6222	5613	254	15843	7332	8036	475	-3754
	2010	11076	5926	4749	401	16155	7181	8465	509	-5079
	2011	11314	5834	5103	377	16027	7115	8426	486	-4713
	2012	10654	5383	4903	368	14749	6494	7707	548	-4095
Wieś..... Rural areas	2005	12092	8126	3908	58	10103	6045	4020	38	+1989
	2010	12029	8456	3441	132	8730	5071	3612	47	+3299
	2011	11883	8312	3444	127	9061	5523	3473	65	+2822
	2012	11234	7703	3426	105	8967	5293	3564	110	+2267

NA 1000 LUDNOŚCI
 PER 1000 POPULATION

OGÓŁEM..... TOTAL	2005	9,3	5,5	3,7	0,1	10,0	5,2	4,7	0,1	-0,7
	2010	9,1	5,6	3,2	0,2	9,8	4,8	4,7	0,2	-0,7
	2011	9,1	5,6	3,4	0,2	9,9	5,0	4,7	0,2	-0,7
	2012	8,7	5,2	3,3	0,2	9,4	4,7	4,5	0,3	-0,7
Miasta..... Urban areas	2005	7,2	3,7	3,4	0,1	9,5	4,4	4,8	0,3	-2,3
	2010	6,8	3,6	2,9	0,2	9,9	4,4	5,2	0,3	-3,1
	2011	7,0	3,6	3,1	0,2	9,9	4,4	5,2	0,3	-2,9
	2012	6,6	3,3	3,0	0,2	9,2	4,0	4,8	0,3	-2,5
Wieś..... Rural areas	2005	13,2	8,9	4,3	0,0	11,0	6,6	4,4	0,0	+2,2
	2010	13,1	9,2	3,8	0,1	9,5	5,5	3,9	0,1	+3,6
	2011	13,0	9,1	3,8	0,1	9,9	6,0	3,8	0,1	+3,1
	2012	12,2	8,4	3,7	0,1	9,8	5,8	3,9	0,1	+2,5

^a Zameldowania. ^b Wymeldowania.
^a Registrations. ^b Deregistrations.

TABL. 32 (74). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG KIERUNKÓW**
INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY DIRECTION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Napływ ^a Inflow ^a			Odpyw ^b Outflow ^b		
	ogółem total	z tego samego województwa from the same voivodship	z innych województw from other voivodships	ogółem total	do tego samego województwa to the same voivodship	do innych województw to other voivodships

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH
IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM.....	2005	23869	18507	5362	25433	18507	6926
TOTAL	2010	22572	17680	4892	24329	17680	6649
	2011	22693	17861	4832	24537	17861	6676
	2012	21415	16961	4454	23058	16961	6097
Miasta.....	2005	11835	8352	3483	15368	10730	4638
Urban areas	2010	10675	7574	3101	15646	11170	4476
	2011	10937	7874	3063	15541	10982	4559
	2012	10286	7441	2845	14201	10137	4064
Wieś.....	2005	12034	10155	1879	10065	7777	2288
Rural areas	2010	11897	10106	1791	8683	6510	2173
	2011	11756	9987	1769	8996	6879	2117
	2012	11129	9520	1609	8857	6824	2033

NA 1000 LUDNOŚCI
PER 1000 POPULATION

OGÓŁEM.....	2005	9,2	7,2	2,0	9,9	7,2	2,7
TOTAL	2010	8,9	6,9	1,9	9,6	6,9	2,6
	2011	8,9	7,0	1,9	9,7	7,0	2,6
	2012	8,5	6,7	1,8	9,1	6,7	2,4
Miasta.....	2005	7,1	5,0	2,1	9,2	6,4	2,8
Urban areas	2010	6,5	4,6	1,9	9,6	6,9	2,7
	2011	6,8	4,9	1,9	9,6	6,8	2,8
	2012	6,4	4,6	1,8	8,8	6,3	2,5
Wieś.....	2005	13,2	11,1	2,1	11,0	8,5	2,5
Rural areas	2010	13,0	11,0	2,0	9,5	7,1	2,4
	2011	12,8	10,9	1,9	9,8	7,5	2,3
	2012	12,1	10,4	1,8	9,6	7,4	2,2

^a Zameldowania. ^b Wymeldowania.

^a Registrations. ^b Deregistrations.

TABL. 33 (75). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG PŁCI I WIEKU MIGRANTÓW**
INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY SEX AND AGE OF MIGRANTS

WIEK MIGRANTÓW <i>AGE OF MIGRANTS</i>	Napływ ^a <i>Inflow^a</i>			Odływ ^b <i>Outflow^b</i>			Saldo migracji <i>Net migration</i>		
	ogółem <i>total</i>	męż- czyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>	ogółem <i>total</i>	męż- czyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>	ogółem <i>total</i>	męż- czyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>
OGÓŁEM 2005 TOTAL	23869	11257	12612	25433	11880	13553	-1564	-623	-941
2010	22572	10425	12147	24329	11126	13203	-1757	-701	-1056
2011	22693	10411	12282	24537	11173	13364	-1844	-762	-1082
2012	21415	9891	11524	23058	10509	12549	-1643	-618	-1025
0— 4 lata	2333	1192	1141	2419	1228	1191	-86	-36	-50
5— 9	1436	728	708	1490	754	736	-54	-26	-28
10—14	874	456	418	895	455	440	-21	+1	-22
15—19	907	419	488	930	421	509	-23	-2	-21
20—24	1983	581	1402	2050	594	1456	-67	-13	-54
25—29	4092	1624	2468	4641	1819	2822	-549	-195	-354
30—34	2873	1364	1509	3345	1579	1766	-472	-215	-257
35—39	1984	1034	950	2175	1115	1060	-191	-81	-110
40—44	1062	590	472	1135	648	487	-73	-58	-15
45—49	752	392	360	784	406	378	-32	-14	-18
50—54	754	410	344	770	400	370	-16	+10	-26
55—59	758	388	370	754	379	375	+4	+9	-5
60—64	608	316	292	600	315	285	+8	+1	+7
65 lat i więcej	999	397	602	1070	396	674	-71	+1	-72
<i>and more</i>									

a Zameldowania. *b* Wymeldowania.

a Registrations. *b* Deregistrations.

TABL. 34 (76). **MIGRACJE ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG PŁCI I WIEKU MIGRANTÓW**
INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY SEX AND AGE OF MIGRANTS

[illegible]

TABL. 35 (77). **NIEKTÓRE WYZNANIA RELIGIJNE**
Stan w dniu 31 XII
SELECTED RELIGIOUS DENOMINATIONS
End of 31 XII

KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE ^a CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS ^a	2011	2012	2011	2012	2011	2012
	jednostki kościelne ^b church units ^b		duchowni clergy		wierni, wyznawcy adherents, faithful	
Kościół Katolicki Catholic Church						
Kościół Rzymskokatolicki ^c	383	384	1212	1204	2022825 ^d	2017825 ^d
Starokatolickie Old Catholic						
Kościół Starokatolicki Mariawitów ^e	12	12	7	7	8750	8705
Kościół Katolicki Mariawitów w RP	9	9	5	5	977	970
Kościół Starokatolicki w RP	1	.	3	.	300	.
Kościół Polskokatolicki w RP ^e	2	2	2	2	280	280
Prawosławne Orthodox						
Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny ^{e,f}	12	12	16	16	27500	27500
Protestanckie i tradycji protestanckiej Protestant and Protestant-tradition						
Kościół Ewangelicko-Augsburski w RP ^g	21	21	22	19	3902	3951
Kościół Ewangelicko-Reformowany w RP ^e	4	4	4	4	1800	1800
Kościół Adwentystów Dnia Siódmego w RP	9	9	4	4	617	622
Kościół Zielonoświątkowy	8	8	11	12	635	616
Kościół Ewangelicko-Metodystyczny w RP ^e	2	2	2	2	320	320
Kościół Boży w Chrystusie	8	7	14	14	316	297
Kościół Chrystusowy w RP ^h	2	2	10	10	220	220
Kościół Ewangelicznych Chrześcijan w RP	5	5	9	9	189	191
Nowoapostolski Kościół w Polsce	3	3	2	2	174	176
Kościół Chrześcijan Baptystów w RP ^e	3	.	2	.	161	.
Świecki Ruch Misyjny „Epifania”	2	2	14	14	79	77
Kościół Chrześcijan Dnia Sobotniego	3	3	5	5	44	44
Kościół Chrystusowy	1	1	-	-	36	36
Kościół Chrześcijan Wiary Ewangelicznej	1	1	1	1	20	20
Zrzeszenie Wolnych Badaczy Pisma Świętego w RP	1	1	1	1	18	18
Centrum Chrześcijańskie „Kanaan”	1	1	1	1	17	18
Dalekiego Wschodu Far Eastern Religions						
Buddyjski Związek Diamentowej Drogi Linii Karma Kagyu	2	.	.	.	492	.
Związek Buddyjski Bencien Karma Kamtazang ⁱ	1	1	-	-	100	110
Związek Ajapa-Yoga	-	-	-	-	66	66
Międzynarodowe Towarzystwo Świadomości Kryszny	1	1	5	5	32	32
„Szkoła Zen Kwan Um” w Polsce	1	1	2	4	23	17
Inne Other						
„Strażnica” – Towarzystwo Biblijne i Traktatowe Zarejestrowany Związek Wyznania Świadków Jehowy	107 ^k	.	-	.	7769 ^{kl}	.
Związek Hatha Jogi „Brama Jogi”	1	1	1	1	100	100
Kościół Jezusa Chrystusa Świętych w Dniach Ostatnich w Polsce (Mormoni)	1	.	14	.	89	.
Lectorium Rosicrucianum Międzynarodowa Szkoła Złotego Różokrzyża	1 ^k	1	-	-	87 ^k	.

^a Uszeregowane malejąco według liczby wiernych, wyznawców w roku 2012. ^b Obejmują m.in.: parafie, zbory, gminy wyznaniowe, ośrodki. ^c Dane dotyczą diecezji łódzkiej i łowickiej. ^d Ochrzczeni. ^e Kościół Stowarzyszony w Polskiej Radzie Eklezjastycznej. ^f Dane dotyczą diecezji łódzko-poznańskiej. ^g Dane dotyczą diecezji warszawskiej. ^h Do 2010 r.: Wspólnota Kościołów Chrystusowych w RP. ⁱ Do 2011 r.: Związek Buddyjski Tradycji Karma Kamtazang w Polsce. ^k Dane za rok 2010. ^l Głosiciele.

^a Listed by the decreasing number of adherents and faithful in 2012. ^b Including, among others, parishes, congregations, religious communities, centres. ^c Data concern diocese of Łódź and Łowicz. ^d Baptised. ^e Church associated in the Polish Ecumenical Council. ^f Data concern diocese of Łódź and Poznań. ^g Data concern diocese of Warszawa. ^h Until 2010: Churches of Christ. ⁱ Until 2011: Karma Kamtazang Buddhist Association in Poland. ^k Data for 2010 year. ^l Proclaimers.

DZIAŁ VI

RYNEK PRACY

Uwagi ogólne

Aktywność ekonomiczna ludności

1. Dane o **aktywności ekonomicznej ludności** dotyczą ludności faktycznie zamieszkalej i obejmują osoby w wieku 15 lat i więcej będące członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach. Badanie nie obejmuje osób w obiektach zbiorowego zakwaterowania i bezdomnych. Prezentowane dane opracowano na podstawie reprezentacyjnego **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności – BAEL** przeprowadzonego w cyklu kwartalnym. Badaniem objęte są osoby w wieku 15 lat i więcej, będące członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach, z wyjątkiem osób nieobecnych 12 miesięcy i więcej, jeżeli ich nieobecność nie wynikała z charakteru wykonywanej pracy. Badanie prowadzi się metodą obserwacji ciągłej, tj. aktywność ekonomiczną ludności bada się w każdym tygodniu w ciągu całego kwartału. Dane prezentowane według grup wieku obliczane są w oparciu o dokładną datę urodzenia. Dane od 2010 r. uogólniono na podstawie bilansów ludności opracowywanych przy wykorzystaniu wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

2. Podstawowe kryterium podziału na aktywnych zawodowo (pracujących i bezrobotnych) oraz biernych zawodowo stanowi praca, tzn. fakt wykonywania, posiadania bądź poszukiwania pracy.

Do **aktywnych zawodowo** zaliczono osoby pracujące i bezrobotne:

- 1) **do pracujących** zaliczono wszystkie osoby w wieku 15 lat i więcej, które w badanym tygodniu:
  - wykonywały, przez co najmniej 1 godzinę, pracę przynoszącą zarobek lub dochód albo pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem,
  - formalnie miały pracę, ale jej nie wykonywały (np. z powodu choroby, urlopu, przerwy w działalności zakładu, trudnych warunków atmosferycznych) jeżeli przerwa w pracy wynosiła mniej niż 3 miesiące, a jeżeli przerwa w pracy wynosiła ponad 3 miesiące, dodatkowym kryterium w BAEL w przypadku pracowników najemnych (zatrudnieni na podstawie stosunku pracy oraz osoby wykonujące pracę nakładczą) był fakt otrzymywania co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia;

CHAPTER VI

LABOUR MARKET

General notes

Economic activity of the population

1. Data on **economic activity of population** concern the actually living population and cover **persons aged 15 and more**, who are members of households in the dwellings selected on a random basis. The survey does not cover persons living in collective accommodation establishment and homeless. Presented data were compiled on the basis of representative **Labour Force Survey – the LFS**. The sample survey conducted on a quarterly basis. The survey covers persons aged 15 and more, being members of households in dwellings selected on a random basis. The survey does not cover the members of households absent for 12 months and more except persons whose absence results from the type of their job. The survey is conducted by the continuous observation method, i.e. economic activity of the population is observed in each week during the whole quarter. Data presented by age groups have been calculated on the basis of the exact date of birth. The data since 2010 have been generalized on the basis of population balances compiled with the use of the Population and Housing Census 2011.

2. The main criterion in dividing the population into economically active (employed and unemployed) and inactive is work, i.e. performing, holding or looking for work.

Economically active persons include employed and unemployed persons:

- 1) **employed persons** are persons aged 15 and more, who during the reference week:
  - performed, for at least 1 hour, any work providing earnings or income, or assisted (without wages or salaries) in maintaining a family-owned farm or conducting a family-owned business outside agriculture,
  - formally had work but did not perform it (e.g., due to illness, vacation, a break in company activity, bad weather) if the break in work did not exceed 3 months; moreover if the break in work exceeded 3 months the additional criterion in the LFS in case of employment as a paid employees (employees hired on the basis of an employment contract and outworkers) was the fact of receiving at least 50% of the hitherto remuneration;
- 2) **unemployed persons** are persons aged 15–74, who simultaneously fulfill three conditions:
  - within the reference week were not employed,

2) za **bezrobotne** uznano osoby w wieku 15—74 lata, które spełniały jednocześnie trzy warunki:

- w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi,
- w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany) aktywnie poszukiwały pracy,
- były gotowe podjąć pracę w ciągu 2 tygodni następujących po tygodniu badanym.

Do bezrobotnych zaliczono także osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie 3 miesięcy oraz były gotowe tę pracę podjąć.

Do **biernych zawodowo** zaliczono osoby, które nie zostały zakwalifikowane jako pracujące lub bezrobotne.

3. Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Stopę bezrobocia obliczono jako udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo (ogółem lub danej grupy).

— within a four week period (the last week being the reference week) actively sought work,

— were available for work within a fortnight period after the reference week.

The unemployed also include persons who found work and were waiting to begin it within a 3-month period and were available for that work.

Economically inactive persons are persons who are not classified either as employed or unemployed.

3. The activity rate is calculated as the share of economically active persons (total or in a given group) in the population aged 15 and more (total or in a given group).

The **employment rate** is calculated as the share of employed persons (total or in a given group) in the population aged 15 and more (total or in a given group).

The **unemployment rate** calculated as the share of unemployed persons (total or in a given group) in the economically active population (total or in a given group).

Pracujący

1. Dane opracowano na podstawie sprawozdawczości oraz szacunków (m.in. w zakresie gospodarstw indywidualnych w rolnictwie).

2. Dane o **pracujących** dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód; do pracujących zalicza się:

- 1) osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie lub wybór) lub stosunku służbowego;
- 2) pracodawców i pracujących na własny rachunek, a mianowicie:
  - a) właścicieli, współwłaścicieli i dzierżawców gospodarstw indywidualnych w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), z pewnymi wyłączeniami w latach 2005—2009; patrz ust. 5,
  - b) właścicieli i współwłaścicieli (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin; z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie pracują w spółce) podmiotów prowadzących działalność gospodarczą poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie,
  - c) inne osoby pracujące na własny rachunek, np. osoby wykonujące wolne zawody;
- 3) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 4) agentów (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin oraz osobami zatrudnionymi przez agentów);

Employment

1. Data were compiled on the basis of reports as well as estimates (i.e. in regard to private farms in agriculture).

2. Data regarding **employment** concern persons performing work providing earnings or income and include:

- 1) employees hired on the basis of an employment contract (labour contract, posting, appointment or election) or service relation;
- 2) employers and own-account workers, i.e.:
  - a) owners, co-owners, and leaseholders of private farms in agriculture (including contributing family workers), with some exceptions in years 2005—2009; see item 5,
  - b) owners and co-owners (including contributing family workers; excluding partners in companies who do not work in them) of entities conducting economic activity other than that related to private farms in agriculture,
  - c) other self-employed persons, e.g., persons practising learned professions;
- 3) outworkers;
- 4) agents (including contributing family workers and persons employed by agents);
- 5) members of agricultural production co-operatives (agricultural producers' cooperatives and coopera-

- 5) członków spółdzielni produkcji rolniczej (rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych);
- 6) duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie.

3. Pełnozatrudnieni są to osoby zatrudnione w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zakładzie pracy lub na danym stanowisku pracy, w tym również osoby, które zgodnie z obowiązującymi przepisami pracują w skróconym czasie pracy, np. z tytułu warunków szkodliwych dla zdrowia lub przedłużonym czasie pracy, np. dozorczy mienia.

Niepełnozatrudnieni są to osoby, które zgodnie z umową o pracę pracują stale w niepełnym wymiarze czasu pracy. Niepełnozatrudnieni w głównym miejscu pracy są to osoby, które oświadczyły, że dany zakład jest ich głównym miejscem pracy.

4. Dane dotyczące pracujących według stanu w dniu 31 XII podano bez przeliczenia niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych, przy przyjęciu zasady jednorazowego ujmowania tych osób w **głównym miejscu pracy**.

5. Dane dotyczące pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie według stanu w dniu 31 XII w latach 2002-2009 wyszacowano na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002 oraz od 2010 r. – na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

Do pracujących w gospodarstwach indywidualnych zaliczono osoby pracujące w gospodarstwach prowadzących działalność rolniczą, przy czym:

- 1) w latach 2002-2009 nie zaliczono osób pracujących:
  - a) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych powyżej 1 ha produkujących **wyłącznie** na własne potrzeby,
  - b) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych do 1 ha (łącznie z indywidualnymi właścicielami zwierząt gospodarskich nieposiadających użytków rolnych) produkujących **wyłącznie** lub **głównie** na własne potrzeby;
- 2) od 2010 r. ujęto wszystkich pracujących w tych gospodarstwach niezależnie od powierzchni użytków rolnych oraz przeznaczenia produkcji rolniczej (razem z produkującymi **wyłącznie** lub **głównie** na własne potrzeby).

6. Dane o zatrudnionych na podstawie stosunku pracy dotyczą:

- 1) **zatrudnienia według stanu w dniu 31 XII** osób pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w głównym miejscu pracy bez przeliczania na pełnozatrudnionych;
- 2) **przeciętnego zatrudnienia** pracowników pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi

tives established on their basis as well as agricultural farmers' cooperatives);

- 6) *clergy fulfilling priestly obligations.*

3. Full-time paid employees are persons employed on a full-time basis, as defined by a given company or for a given position, as well as persons who, in accordance with regulations, work a shortened work-time period, e.g. due to hazardous conditions, or a longer work-time period, e.g. property caretaker.

Part-time paid employees are persons who, in accordance with labour contracts, regularly work on a part-time basis. Part-time paid employees in the main workplace are persons who declared that the given workplace is their main workplace.

4. Data concerning employment on a given day as of 31 XII are presented without converting part-time paid employees into full-time paid employees, each person being listed once according to the **main job**.

5. Data concerning employed persons on private farms in agriculture as of 31 XII in 2002-2009 were estimated on the basis of the results of the Population and Housing Census as well as the Agricultural Census 2002 as well as since 2010 on the basis of the Agricultural Census 2010.

The following employed persons on private farms conducting agricultural activity are included in the group of employed persons on private farms, while:

- 1) in 2002-2009 are not included the following employed persons:
  - a) on farms with the area more than 1 ha of agricultural land producing **exclusively** for their own needs,
  - b) on farms with the area to 1 ha of agricultural land (including individual owners of livestock who do not possess agricultural land) producing **exclusively** or **mainly** for their own needs;
- 2) since 2010 are included the whole number of employed persons on those farms independently from area of agricultural land as well as from destination of agricultural output (including producing **exclusively** or **mainly** for their own needs).

6. Data regarding employees hired on the basis of employment contracts concern:

- 1) **the employment, as of 31 XII** of full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in the main job without converting them into full-time paid employees;
- 2) **the average paid employment** — full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in terms of full-time paid employees.

dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

7. Do **osób wykonujących pracę nakładczą** zalicza się osoby, z którymi zawarto umowę o wykonanie określonych czynności na rzecz jednostki zlecającej pracę poza jej terenem.

8. Do **agentów** zaliczono osoby, z którymi zawarto umowę agencyjną lub umowę na warunkach zlecenia o prowadzenie placówek, których przedmiot działalności został określony w umowie.

9. Dane nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

miejsca pracy to miejsca pracy powstałe w wyniku ruchu zatrudnionych bądź nowo utworzone, w stosunku do których spełnione zostały jednocześnie trzy warunki:

- 1) miejsca pracy w dniu sprawozdawczym były faktycznie nieobsadzone;
- 2) pracodawca czynił starania, aby znaleźć osoby chętne do podjęcia pracy;
- 3) w przypadku znalezienia właściwych kandydatów, pracodawca byłby gotów do natychmiastowego przyjęcia tych osób.

11. **Nowo utworzone miejsca pracy** to miejsca pracy powstałe w wyniku zmian organizacyjnych, rozszerzenia lub zmiany profilu działalności oraz wszystkie miejsca pracy w jednostkach nowo powstałych.

12. Dane grupowane według sekcji opracowano **metodą przedsiębiorstw**, z wyjątkiem informacji o pracujących wg stanu, które do 2000 r. opracowywano zaliczając do odpowiednich sekcji części składowe jednostek prawnych zgodnie z ich rodzajem działalności.

W tabl. 3 dane prezentowane są według faktycznego (stałego) miejsca pracy pracownika, natomiast w pozostałych tablicach — według siedziby zarządu jednostki.

13. Informacje zawarte w tabl. 4—6, 8—9 i 11 obejmują podmioty gospodarcze o liczbie pracujących powyżej 9 osób. Dane nie obejmują podmiotów sporządzających sprawozdania z działalności: fundacji, stowarzyszeń, partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społecznych, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego.

14. Informacje o **ruchu zatrudnionych** dotyczą pełnozatrudnionych oraz od roku 2009 sezonowych i zatrudnionych dorywczo. Dane te dotyczą **liczby przyjęć do pracy i zwolnień z pracy**, a nie liczby osób. Liczba przyjęć do pracy oraz zwolnień z pracy może być wyższa od liczby osób, ponieważ jedna osoba może kilkakrotnie zmienić pracę w ciągu roku.

Do liczby przyjętych do pracy zaliczono osoby podejmujące pracę po raz pierwszy i kolejny. Do liczby zwolnionych z pracy zaliczono osoby, z którymi rozwiązano umowę o pracę w drodze wypowiedzenia przez pra-

7. **Outworkers** are persons who are bound by a contract defining the scope of activity to be performed for the entity providing the work and which is performed outside its facilities.

8. **Agents** are persons who are bound by agency agreements or by order agreements for managing entities, the scope of activity of which is described in the agreement.

9. Data do not include budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

10. **Vacancies** are positions or jobs unoccupied due to labour turnover or newly created ones that simultaneously meet the following three conditions:

- 1) the positions and jobs were actually unoccupied on the survey day;
- 2) the employer made efforts to find people willing to take up the job;
- 3) if adequate candidates were found to occupy the vacancies, the employer would readily take them in.

11. **Newly created jobs** are the jobs created in the course of organizational changes, expanding or changing business profile, and all jobs in the newly established units.

12. Data grouped according to sections were compiled using the **enterprise method**, excluding information regarding employment as of a given day, which until 2000 was compiled by including parts of legal entities, based on the kind of activity, in the appropriate sections.

In table 3 data are presented by actual (permanent) workplace of employed person, however in other tables — by seat of management of unit.

13. Information included in tables 4—6, 8—9 and 11 covers economic entities employing over 9 persons. Data do not include entities reporting activity of foundations, associations, political parties, trade unions, social organizations, employers organizations, economic and professional self-government.

14. Information regarding **labour turnover** concerns full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees. These data concern **the number of hires and the number of terminations** and not the number of persons. The number of hires and terminations may be greater than the number of persons as one person may change work several times within a year.

Hired persons are persons starting work for the first or a subsequent time. Terminated persons are persons with whom work contracts have been dissolved upon the wish of either the employee or the employer (including group dismissals), persons, who have retired or been granted a pension due to an inability to work, persons who have left work as well as — for record-keeping

cownika lub zakład pracy łącznie ze zwolnieniami grupowymi, osoby, które przeniesiono na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy, osoby, które porzuciły pracę, a także – ze względów ewidencyjnych – osoby zmarłe. Ponadto do liczby przyjętych do pracy lub zwolnionych z pracy zaliczono osoby przeniesione służbowo lub przyjęte z innego zakładu pracy na podstawie porozumienia między podmiotami, a także osoby powracające do pracy i odchodzące z pracy na urlopy wychowawcze, bezpłatne i rehabilitację.

Współczynnik przyjęć (zwolnień) obliczono jako stosunek liczby przyjęć pomniejszonej o osoby powracające do pracy z urlopów wychowawczych i do 2008 r. z urlopów bezpłatnych (lub liczby zwolnień pomniejszonej o osoby, które otrzymały urlopy wychowawcze i do 2008 r. urlopy bezpłatne) w roku badanym do liczby pełnozatrudnionych według stanu w dniu 31 XII z roku poprzedzającego rok badany.

Do **korzystających z urlopów wychowawczych** zalicza się osoby (matki oraz inne osoby uprawnione do sprawowania opieki nad dzieckiem), którym zakład pracy udzielił urlopu zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 16 XII 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków udzielania urlopu wychowawczego (Dz. U. 2003 Nr 230, poz. 2291).

15. Dane o absolwentach podejmujących pierwszą pracę dotyczą pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo.

purposes – persons, who have died. Moreover, persons hired or terminated include persons transferred on the basis of inter-entities agreements as well as persons returning to and leaving work within the framework of child-care and unpaid vacations and rehabilitation.

The hire (termination) rate is calculated as the ratio of the number of hires less the number of persons returning to work from child-care and until 2008 from unpaid leaves (or the number of terminations less the number of persons granted child-care and until 2008 unpaid leaves) during a survey year to the number of full-time paid employees as of 31 XII from the year preceding the surveyed year.

Persons taking child-care leave include persons (mothers as well as other persons authorized to care for the child), to whom a workplace has granted leave in accordance with the regulations of the decree of the Council of Minister of Economy, Labour and Social Policy dated 16 XII 2003 concerning detailed conditions of granting a child-care leave (Journal of Laws 2003 No. 230, item 2291).

15. Data regarding school leavers starting work for the first time concern full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees.

Bezrobocie

1. Dane o bezrobotnych zarejestrowanych obejmują osoby, które zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (jednolity tekst Dz. U. Nr 69, poz. 415, z późniejszymi zmianami), określone są jako bezrobotne.

Pod pojęciem **bezrobotnego** należy rozumieć osobę, która ukończyła 18 lat a nie ukończyła 60 lat w przypadku kobiet i 65 lat w przypadku mężczyzn, jest osobą niezatrudnioną i niewykonującą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy (bądź, jeśli jest to osoba niepełnosprawna – zdolna i gotowa do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nieuczącą się w szkole, z wyjątkiem szkół dla dorosłych (lub przystępującą do egzaminu eksternistycznego z zakresu tej szkoły) lub szkół wyższych w systemie studiów niestacjonarnych, zarejestrowaną we właściwym dla miejsca zameldowania (stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy oraz poszuku-

Unemployment

1. Data regarding registered unemployed persons include persons who, in accordance with the Law dated 20 IV 2004 on Promoting Employment and Labour Market Institutions, in force since 1 VI 2004 (uniform text Journal of Laws 2008 No. 69, item 415, with later amendments), are classified as unemployed.

An unemployed person is understood as a person who is at least 18 years old and is less than 60, in case of women and less than 65 in case of men, is not employed and not performing any other kind of paid work who is capable of work and ready to take full-time employment obligatory for a given job or service (or in case he/she is a disabled person – capable and ready to take work comprising no less than a half of working time), not attending a school with the exception of schools for adults (or taking extra curriculum exam within the scope of this school programme) or tertiary schools in part-time programme, looking for employment or other kind of paid work and registered in a powiat labour office,

jąca zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, z dodatkowymi wyłączeniami dotyczącymi źródeł dochodów, zapisanymi w ustawie.

2. Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

Stopę bezrobocia rejestrowanego podaje się z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, będących składową cywilnej ludności aktywnej zawodowo.

3. Informacje o wydatkach Funduszu Pracy podaje się zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (jednolity tekst, Dz. U. Nr 69, poz. 415, z późniejszymi zmianami). Zasiłki i świadczenia przedemerytalne od 1 VIII 2004 r. finansowane są z budżetu państwa (na mocy ustawy z dnia 30 IV 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych – Dz. U. Nr 120, poz. 1252).

Warunki pracy

1. Informacje o wypadkach przy pracy obejmują wszystkie wypadki przy pracy, jak również wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy, niezależnie od tego, czy wykazana została niezdolność do pracy. Informacje o wypadkach przy pracy w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego dotyczą tylko pracowników cywilnych.

Dane o wypadkach przy pracy, poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie, uzyskiwane są ze statystycznej karty wypadku przy pracy.

Wypadki przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie opracowano na podstawie sprawozdawczości Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) i dotyczą tylko tych wypadków, w wyniku których poszkodowani otrzymali w danym roku jednorazowe odszkodowanie z tytułu stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu.

Za jeden wypadek przy pracy liczy się wypadek każdej pracującej osoby poszkodowanej w wypadku indywidualnym, jak również w wypadku zbiorowym.

2. Dane według sekcji i działów PKD 2007 opracowano metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności.

3. Za wypadek przy pracy uważa się nagle zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą:

appropriate for his/her permanent stay, with additional provisions concerning the sources of income, included in the mentioned law.

2. The registered unemployment rate is calculated as the relation of the number of registered unemployed persons to the economically active civilian population, i.e., excluding persons in active military service as well as employees of budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

The registered unemployment rate is given considering employed persons on private farms in agriculture, as a part of the economically active civilian population.

3. Information concerning Labour Fund expenditures are given according to Law dated 20 IV 2004, on Promoting of Employment and Labour Market Institutions, in force since 1 VI 2004 (uniform text Journal of Laws No. 69, item 415, with later amendments). Pre-retirement benefits and allowances since 1 VIII 2004 are financed from state budget (on the basis on the Law dated 30 IV 2004 on pre-retirement benefits – Journal of Laws No. 120, item 1252).

Work conditions

1. Information regarding accidents at work includes all accidents at work, as well as accidents treated equally to accidents at work, regardless of proved inability to work. Information regarding accidents at work in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety concerns only civilian employees.

Data regarding accidents at work, excluding private farms in agriculture, are obtained from statistical reports of accidents at work.

Accidents at work on private farms in agriculture were prepared on the basis of reports of the Agricultural Social Insurance Fund (ASIF) and are related only to these accidents, for which the person injured received a one-off compensation due to permanent or long-term health damage within a given year.

Each accident, regardless whether the person injured was injured during an individual or mass accident, is counted as a single accident at work.

2. Data according to sections and divisions of the NACE Rev. 2 were compiled using the **local kind-of-activity unit method**.

3. Accident at work is understood as a sudden event, caused by external reason which leads to injury or death, which happened in connection with work:

- 1) podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych oraz czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia;
- 2) w czasie pozostawania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

Na równi z wypadkiem przy pracy, w zakresie uprawnienia do świadczeń określonych w ustawie o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, traktuje się wypadek, któremu pracownik uległ:

- w czasie podróży służbowej,
- podczas szkolenia w zakresie powszechnej samoobrony,
- przy wykonywaniu zadań zleconych przez działające u pracodawcy organizacje związkowe.

Za **wypadek przy pracy uważa się również** nagle zdarzenie, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w okresie ubezpieczenia wypadkowego podczas:

- 1) uprawiania sportu w trakcie zawodów i treningów przez osobę pobierającą stypendium sportowe;
- 2) wykonywania odpłatnie pracy w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania;
- 3) pełnienia mandatu posła lub senatora, pobierającego uposażenie;
- 4) sprawowania mandatu posła do Parlamentu Europejskiego wybranego w Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) odbywania – na podstawie skierowania wydanego przez powiatowy urząd pracy lub inny podmiot kierujący – szkolenia lub stażu związanego z pobieraniem przez absolwenta stypendium;
- 6) wykonywania przez członka rolniczej spółdzielni produkcyjnej, spółdzielni kółek rolniczych oraz przez inną osobę traktowaną na równi z członkiem spółdzielni pracy na rzecz tych spółdzielni;
- 7) wykonywania lub współpracy przy wykonywaniu pracy na podstawie umowy agencyjnej, umowy-zlecenia lub umowy o świadczenie usług;
- 8) wykonywania zwykłych czynności związanych z prowadzeniem lub współpracą przy prowadzeniu działalności pozarolniczej;
- 9) wykonywania przez osobę duchowną czynności religijnych lub czynności związanych z powierzonymi funkcjami duszpasterskimi lub zakonnymi;
- 10) odbywania zastępczych form służby wojskowej;

- 11) nauki w Krajowej Szkole Administracji Publicznej przez słuchaczy pobierających stypendium.

4. Za ciężki wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, a mianowicie: utrata wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia lub inne uszkodzenie ciała albo rozstrój zdrowia, naruszające podstawowe funkcje organizmu,

- 1) *during or in connection with performance of ordinary activities or instructions by the employee and activities for the employers, even without instructions;*
- 2) *when the employee remains at the disposal of the employer on the way between the seat of the employer and the place of performing the duty, which is a result of work relations.*

*Every accident is treated **equally to accident at work**, as regards entitlement to benefits defined in the law on social insurance by virtue of accidents at work and occupational diseases if the employee had such accident:*

- during a business trip,*
- during a training within the scope of common self-defence,*
- at performing tasks ordered by trade union organizations functioning at the employer.*

Accident at work is also understood as a sudden incident, causing injury or death, which happened within the term of accident insurance during:

- 1) *practising sports during competitions and trainings by a person receiving sport scholarship;*
- 2) *performance of paid work in the time of serving imprisonment sentences or temporary detentions;*
- 3) *carrying out a mandate by members of parliament or senate, who receive salaries;*
- 4) *serving the mandate of the European Parliament member elected in the Republic of Poland;*
- 5) *stay – on the basis of appointment issues by powiat labour office or other supervising entity – at a training or internship connected with a scholarship received by school-leavers;*
- 6) *performance of work, by members of agricultural producers' co-operatives, agricultural farmers' co-operatives and by other persons treated equally to members of co-operatives, for the benefit of these co-operatives;*
- 7) *performance or co-operation at performance of work on the basis of agency agreements, contracts of mandate or contract of services;*
- 8) *performance of ordinary activities connected with conducting non-agricultural economic activities or co-operation at conducting them;*
- 9) *performance of ordinary activities or activities connected with entrusted pastoral or monastic functions by clergymen;*
- 10) *serving supplementary forms of military service;*

- 11) *education at the National School of Public Administration by students, who receive scholarships.*

4. A serious accident at work is an accident which results in serious bodily harm, i.e., loss of sight, hearing, speech, fertility, or which results in other bodily harm or in health-related problems, disrupting primary bodily functions, as well as which results in incurable and life-

a także choroba nieuleczalna lub zagrażająca życiu, trwała choroba psychiczna, trwała, całkowita lub znaczna niezdolność do pracy w zawodzie albo trwałе poważne zeszpecenie lub zniekształcenie ciała.

5. Za śmiertelny wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiła śmierć osoby poszkodowanej na miejscu wypadku lub w okresie 6 miesięcy od chwili wypadku.

6. Wypadki przy pracy klasyfikuje się m.in. według **wydarzeń** je powodujących (określających rodzaj kontaktu człowieka z czynnikiem, który spowodował wypadek) oraz **przyczyn** wypadków (wszelkich braków i nieprawidłowości związanych z czynnikami materialnymi, z organizacją pracy, z nieprawidłowym zachowaniem się pracownika). Każdy wypadek przy pracy jest wynikiem jednego wydarzenia, ale najczęściej kilku przyczyn, w związku z tym suma przyczyn jest większa od ogólnej liczby wypadków. Wydarzenia powodujące urazy od 2005 r. pogrupowano zgodnie z zaleceniami EUROSTAT-u.

7. Wskaźnik wypadkowości jest to liczba osób poszkodowanych przypadających na 1000 pracujących; do obliczenia wskaźnika przyjęto przeciętną liczbę pracujących, obliczoną jako średnia arytmetyczna 2 stanów w dniu 31 XII, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego, bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych.

8. Informacje o zatrudnionych w warunkach zagrożenia czynnikami szkodliwymi dla zdrowia opracowano na podstawie sprawozdawczości, przy czym:

- 1) dane obejmują zatrudnionych w podmiotach zaliczanych do sekcji: rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (bez gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, gospodarki łowieckiej oraz bez rybołówstwa w wodach morskich), górnictwo i wydobywanie, przetwórstwo przemysłowe, wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych, dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją, budownictwo (bez realizacji projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków), handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle, transport i gospodarka magazynowa, informacja i komunikacja (bez pozostałej działalności usługowej w zakresie informacji), działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych oraz działalności weterynaryjnej), działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (w zakresie wynajmu i dzierżawy, działalności organizatorów turystyki, pośredników i agentów turystycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie rezerwacji i działalności z nią związanej oraz pozostałego

threatening diseases, permanent mental illness, a permanent, total or significant inability to work in the profession or in a permanent significant disfigurement or distortion of the body.

5. A fatal accident at work is an accident during which the person injured dies at the site of the accident or within a period of 6 months from the date of the accident.

6. Accidents at work are classified, i.e., according to **contact-mode of injury** which directly cause them (describing the type of contact of the person injured with the factor which caused the accident) as well as according to their **causes** (all short-comings and irregularities connected with material factors, organization of work, incorrect employee action). Each accident at work is the result of a single event, but frequently the result of several causes, thus the sum of causes is greater than the total number of accidents. Contact-mode of injury since 2005 are grouping according to the EUROSTAT recommendation.

7. The accident ratio is the number of persons injured per 1000 persons employed. In calculating the ratio the average number of working persons was assumed, expressed as an 31 XII, i.e. from the year preceding the reference year and from the reference year, without converting part-time paid employees into full-time paid employees.

8. Information regarding persons working in hazardous conditions i.e., with substances hazardous to health, is compiled on the basis of reports:

- 1) data concern persons employed by entities included in the sections: agriculture, forestry and fishing (excluding private farms in agriculture, hunting, trapping and related service activities as well as marine fishing), mining and quarrying, manufacturing, electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply; sewerage, waste management and remediation activities, construction (excluding development of building projects) wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles, transportation and storage, information and communication (excluding motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities as well as other information service activities), professional, scientific and technical activities (in the scope scientific research and development, as well as veterinary activities) administrative and support service activities (in the scope rental and leasing activities, travel agency, tour operator as well as other reservation service and related activities and other cleaning activities), education (only tertiary education), human health and social works activities

- sprzątania), edukacja (w zakresie szkół wyższych), opieka zdrowotna i pomoc społeczna (w zakresie opieki zdrowotnej), pozostała działalność usługowa (w zakresie naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego);
- 2) dane dotyczą osób narażonych na działanie czynników związanych: ze środowiskiem pracy (substancje chemiczne, przemysłowe pyły zwiłkniające, hałas, wibracja, gorący lub zimny mikroklimat itp.), z uciążliwością pracy (wymuszona pozycja ciała, nadmierne obciążenie fizyczne itp.) oraz z czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi;
- 3) do obliczenia wskaźnika na 1000 zatrudnionych przyjęto liczbę zatrudnionych na podstawie stosunku pracy według stanu w dniu 31 XII z roku badanego.

9. Za chorobę zawodową uważa się chorobę, która została spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy lub specyfiką wykonywanej pracy.

(human health activities), other service activities (in the scope repair of computers and personal and household goods);

- 2) *data concern persons exposed to factors connected with the work environment (chemical substances, fibrosis-inducing industrial dusts, noise, vibrations, hot or cold micro-climates, etc.), strenuous work conditions (forced body positioning, excessive physical exertion, etc.) as well as mechanical factors connected with particularly dangerous machinery;*
- 3) *the number of employees hired on the basis of an employment contract as of 31 XII from the surveyed year was assumed in calculating the ratio per 1000 paid employees.*

9. A disease is deemed an *occupational disease* if it has been caused by the health hazards occurring in the working environment or properties of performed work.

Aktywność ekonomiczna ludności

Economic activity of the population

TABL. 1 (78). **AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ – NA PODSTAWIE BAEL**
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE – ON THE LFS BASIS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012				SPECIFICATION	
	przeciętne roczne annual averages		kwartały		quarters			
			I	II	III	IV		
LUDNOŚĆ w tys.....	2384	2382	2371	2364	2373	2373	2373	POPULATION in thous.
Mężczyźni.....	1135	1127	1108	1103	1107	1117	1106	Men
Kobiety	1249	1255	1262	1262	1266	1256	1267	Women
Aktywni zawodowo.....	1342	1355	1341	1336	1336	1340	1354	Economically active persons
mężczyźni.....	739	744	727	720	727	731	730	men
kobiety	603	612	614	616	609	608	624	women
Pracujący.....	1218	1230	1193	1176	1186	1202	1208	Employed persons
mężczyźni.....	672	677	648	635	643	660	655	men
kobiety	546	553	545	540	543	542	553	women
Bezrobotni ^a	124	126	148	160	149	137	146	Unemployed persons ^a
mężczyźni.....	67	67	79	85	84	72	75	men
kobiety	58	59	70	75	66	66	71	women
Bierni zawodowo	1042	1027	1029	1029	1037	1033	1018	Economically inactive persons
Mężczyźni.....	396	383	381	383	380	386	376	Men
Kobiety	646	644	648	646	657	647	642	Women
WSPÓŁCZYNNIK AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ w %	56,3	56,9	56,6	56,5	56,3	56,5	57,1	ACTIVITY RATE in %
mężczyźni.....	65,1	66,0	65,6	65,3	65,7	65,4	66,0	men
kobiety	48,3	48,8	48,7	48,8	48,1	48,4	49,3	women
Miasta.....	56,0	56,4	55,6	55,4	55,3	55,5	56,1	Urban areas
Wieś	56,9	57,7	58,3	58,4	58,1	58,2	58,9	Rural areas
WSKAŹNIK ZATRUDNIENIA w %	51,1	51,6	50,3	49,7	50,0	50,7	50,9	EMPLOYMENT RATE in %
mężczyźni.....	59,2	60,1	58,5	57,6	58,1	59,1	59,2	men
kobiety	43,7	44,1	43,2	42,8	42,9	43,2	43,6	women
Miasta.....	50,3	50,8	49,0	48,2	48,7	49,3	49,7	Urban areas
Wieś	52,6	53,2	52,7	52,4	52,5	52,9	53,2	Rural areas
STOPA BEZROBOCIA w %	9,2	9,3	11,0	12,0	11,2	10,2	10,8	UNEMPLOYMENT RATE in %
mężczyźni.....	9,1	9,0	10,9	11,8	11,6	9,8	10,3	men
kobiety	9,6	9,6	11,4	12,2	10,8	10,9	11,4	women
Miasta.....	10,1	10,1	11,9	12,9	12,1	10,9	11,4	Urban areas
Wieś	7,5	7,8	9,6	10,4	9,7	9,1	9,6	Rural areas

^a Osoby w wieku 15—74 lata.

^a Persons aged 15—74.

TABL. 2 (79). **AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ
WEDŁUG WIEKU ORAZ POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W IV KWARTALE 2012 R. –
NA PODSTAWIE BAEL**
*ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE BY AGE
AND EDUCATIONAL LEVEL IN IV QUARTER 2012 – ON THE LFS BASIS*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ludność <i>Popula- tion</i>	Aktywni zawodowo <i>Economically active persons</i>			Bierni zawo- dowo <i>Eco- nomi- cally inactive persons</i>	Współ- czynnik aktyw- ności zawo- dowej <i>Activity rate</i>	Wskaż- nik za- trudnie- nia <i>Em- ployment rate</i>	Stopa bezro- bocia <i>Unem- ployment rate</i>
		ogółem <i>total</i>	pracu- jący <i>em- ployed</i>	bezro- botni ^a <i>unem- ployed ^a</i>				
	w tys. <i>in thous.</i>					w % <i>in %</i>		
OGÓŁEM TOTAL								
OGÓŁEM	2373	1354	1208	146	1018	57,1	50,9	10,8
WEDŁUG WIEKU BY AGE								
W wieku produkcyjnym ^b	1729	1320	1176	145	409	76,3	68,0	11,0
<i>Working age ^b</i>								
W wieku: <i>At the age of:</i>								
15—24 lata	323	106	74	33	216	32,8	22,9	31,1
<i>years</i>								
25—34.....	437	389	347	42	48	89,0	79,4	10,8
35—44.....	396	362	335	27	33	91,4	84,6	7,5
45—54.....	358	301	275	26	57	84,1	76,8	8,6
55 lat i więcej	859	195	178	17	664	22,7	20,7	8,7
<i>years and more</i>								
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA BY EDUCATIONAL LEVEL								
Wyższe.....	448	352	329	23	97	78,6	73,4	6,5
<i>Tertiary</i>								
Policealne i średnie zawodowe <i>Post-secondary and vocational secondary</i>	540	374	342	32	166	69,3	63,3	8,6
Średnie ogólnokształcące.....	277	147	130	17	130	53,1	46,9	11,6
<i>General secondary</i>								
Zasadnicze zawodowe	539	355	304	51	184	65,9	56,4	14,4
<i>Basic vocational</i>								
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe	568	127	104	24	441	22,4	18,3	18,9
<i>Lower secondary, primary and incomplete primary</i>								

^a Osoby w wieku 15—74 lata. ^b Mężczyźni 18—64 lata, kobiety 18—59 lat.

^a Persons aged 15—74. ^b Men aged 18—64, women aged 18—59.

Pracujący Employment

TABL. 3 (80). **PRACUJĄCY^a**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2011	2012	
				ogółem total	z liczby ogółem – kobiety of total number – women
OGÓŁEM ..... TOTAL	898593	943169	933578	924556	444230
sektor publiczny	216290	206869	203300	189727	126146
public sector					
sektor prywatny	682303	736300	730278	734829	318084
private sector					
Rolnictwo ^b , leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture ^b , forestry and fishing	192433	179155	179212	179248	85498
Przemysł	225582	225111	216248	210581	74632
Industry					
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	197834	195796	187467	183064	69348
Budownictwo	37623	48638	49131	46405	4708
Construction					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^a	139581	146597	142927	139166	71549
Trade; repair of motor vehicles ^a					
Transport i gospodarka magazynowa	39662	45012	46997	47334	10471
Transportation and storage					
Zakwaterowanie i gastronomia ^a	11957	12566	12491	12948	8675
Accommodation and catering ^a					
Informacja i komunikacja	6141	11278	12021	12268	4100
Information and communication					
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ..	18146	20578	20798	20950	14262
Financial and insurance activities					
Obsługa rynku nieruchomości ^a	10520	11702	11399	11351	5732
Real estate activities					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	40092	25990	26466	27508	14612
Professional, scientific and technical activities					
Administrowanie i działalność wspierająca ^a Administrative and support service activities	3887	33999	32357	33582	15920
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compul- sory social security	37453	41485	40853	40793	25903
Edukacja	65948	68751	68553	68585	53466
Education					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	49485	52075	52985	52861	42404
Human health and social work activities					
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	8861	8980	8948	8765	5241
Arts, entertainment and recreation					
Pozostała działalność usługowa	11222	11252	12192	12211	7057
Other service activities					

^a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. ^b Dla gospodarstw indywidualnych w rolnictwie dane szacunkowe; patrz uwagi ogólne do rozdziału „Rynek pracy – Pracujący”, ust. 5.

^a By actual workplace and kind of activity. ^b For private farms in agriculture estimated data; see general notes to the chapter „Labour market – Employment”, item 5.

TABL. 4 (81). **PRACUJĄCY^a WEDŁUG STATUSU ZATRUDNIENIA**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a BY EMPLOYMENT STATUS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which		
		zatrudnieni na podstawie stosunku pracy <i>employees hired on the basis of an employment contract</i>	agenci <i>agents</i>	właściciele, współ- właściciele i bezpłatnie pomagający członkowie rodzin <i>owners, co-owners including contributing family workers</i>
O G O Ł E M	2005 473246	464823	658	7220
T O T A L	2010 515184	508151	771	5952
.....	2011 515092	508288	841	5694
.....	2012 507495	500834	874	5530
sektor publiczny	175792	175791	1	-
<i>public sector</i>				
sektor prywatny	331703	325043	873	5530
<i>private sector</i>				
w tym: of which:				
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	3597	3398	-	35
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>				
Przemysł	173444	170905	49	2450
<i>Industry</i>				
w tym przetwórstwo przemysłowe	141620	139126	49	2405
<i>of which manufacturing</i>				
Budownictwo	22635	22000	-	635
<i>Construction</i>				
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	59134	57698	120	1287
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>				
Transport i gospodarka magazynowa	17284	16970	-	314
<i>Transportation and storage</i>				
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	7078	6904	-	174
<i>Accommodation and catering^Δ</i>				
Informacja i komunikacja	5813	5780	-	32
<i>Information and communication</i>				
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	12410	11700	679	31
<i>Financial and insurance activities</i>				
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	8486	8434	-	29
<i>Real estate activities</i>				
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	9941	9766	-	175
<i>Professional, scientific and technical activities</i>				
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	30730	30589	25	116
<i>Administrative and support service activities</i>				
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	39472	39472	-	-
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>				
Edukacja	65915	65848	-	67
<i>Education</i>				
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	43722	43582	-	140
<i>Human health and social work activities</i>				
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	6678	6672	1	5
<i>Arts, entertainment and recreation</i>				
Pozostała działalność usługowa	1148	1108	-	40
<i>Other service activities</i>				

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

^a Excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 5 (82). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2011	2012	
				ogółem total	w tym podmioty o liczbie pracu- jących powyżej 9 osób ^a of which entities employing more than 9 persons ^a
O G Ó Ł E M..... TOTAL	545177	596097	591155	581315	492919
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	8252	7662	7635	7581	2520
Przemysł..... <i>Industry</i>	189770	196536	192399	186727	170564
w tym przetwórstwo przemysłowe..... <i>of which manufacturing</i>	159773	162198	157308	152995	137516
Budownictwo..... <i>Construction</i>	25970	34585	34650	33227	22879
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ..... <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	77863	89539	87317	84074	54650
Transport i gospodarka magazynowa..... <i>Transportation and storage</i>	20429	20903	22447	22927	16926
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ..... <i>Accommodation and catering^Δ</i>	6234	8336	9014	9228	6520
Informacja i komunikacja..... <i>Information and communication</i>	4541	5660	5926	6443	5248
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa... <i>Financial and insurance activities</i>	12471	11773	11746	12581	11431
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ..... <i>Real estate activities</i>	9421	9676	9470	9229	7894
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna..... <i>Professional, scientific and technical activities</i>	11293	14323	14497	14841	9387
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	20939	31038	30298	30067	28513
Administracja publiczna i obrona narodo- wa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne..... <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	36819	40275	39374	39029	38961
Edukacja..... <i>Education</i>	65155	67314	66845	66784	66048
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna..... <i>Human health and social work activities</i>	44776	46494	47276	46356	43920
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją..... <i>Arts, entertainment and recreation</i>	6814	7437	7275	7205	6499
Pozostała działalność usługowa..... <i>Other service activities</i>	4430	4546	4986	5016	959

^a Bez zatrudnionych za granicą.

^a Excluding persons employed abroad.

TABL. 6 (83). PEŁNOZATRUDNIENI I NIEPEŁNOZATRUDNIENI^a
Stan w dniu 31 XII
FULL- AND PART-TIME PAID EMPLOYMENT^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Pełnozatrudnieni ^b Full-time employees ^b		Niepełnozatrudnieni Part-time employees	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
OGÓŁEM 2005	419928	212846	44895	25707
TOTAL 2010	465241	234160	42910	28217
..... 2011	465089	232719	43199	28336
2012	454165	228345	46669	31741
sektor publiczny..... public sector	161498	111125	14293	9912
sektor prywatny ..... private sector	292667	117220	32376	21829
w tym: of which:				
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	2376	655	1022	796
Przemysł..... Industry	163451	58093	7454	4454
w tym przetwórstwo przemysłowe ..... of which manufacturing	132005	52646	7121	4318
Budownictwo..... Construction	20973	2116	1027	269
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ..... Trade; repair of motor vehicles ^Δ	47930	24000	9768	8291
Transport i gospodarka magazynowa ..... Transportation and storage	16468	2160	502	126
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ..... Accommodation and catering ^Δ	5765	3896	1139	770
Informacja i komunikacja..... Information and communication	5243	1637	537	281
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa... Financial and insurance activities	10066	7750	1634	1208
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ..... Real estate activities	7444	3733	990	612
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna..... Professional, scientific and technical activities	9054	5671	712	450
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	23522	11512	7067	4134
Administracja publiczna i obrona narodo- wa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne..... Public administration and defence; compulsory social security	37892	24347	1580	888
Edukacja..... Education	57161	45714	8687	6222
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna..... Human health and social work activities	40493	33265	3089	2221
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją ..... Arts, entertainment and recreation	5413	3368	1259	897
Pozostała działalność usługowa ..... Other service activities	914	428	194	118

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. ^b Od 2009 łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi do-
rywczo.

^a Excluding economic entities employing up to 9 persons. ^b Since 2009 including seasonal and temporary paid employ-
ees.

TABL. 7 (84). **PRZYJĘCIA DO PRACY^a**
HIRES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number				Współ- czynnik przyjęć w % Hire rate in %
		kobiety women	podejmu- jący pierwszą pracę persons starting work for the first time	poprzednio pracujący persons formerly employed	powraca- jący z urlo- pów wy- chowaw- czych ^b persons returning from child- -care lea- ves ^b	
O G O Ł Ę M..... 2005	97918	41207	12695	47701	1732	23,3
TOTAL 2010	95786	41955	11791	51160	1858	20,2
2011	122870	54083	27817	75832	1789	25,8
2012	103481	46037	18695	62016	1549	22,1
sektor publiczny ..... public sector	18013	11644	2204	11166	540	10,7
sektor prywatny ..... private sector	85468	34393	16491	50850	1009	28,2
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo..... Agriculture, forestry and fishing	335	116	60	234	1	13,5
Przemysł..... Industry	27003	10297	2730	18487	486	15,8
w tym przetwórstwo przemysłowe ... of which manufacturing	25510	9915	2621	17530	457	18,7
Budownictwo..... Construction	6410	357	537	4330	15	28,1
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^a ..... Trade; repair of motor vehicles ^a	11798	5823	1631	7137	228	23,5
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	4352	430	344	2707	21	26,4
Zakwaterowanie i gastronomia ^a ..... Accommodation and catering ^a	1380	836	183	789	36	23,1
Informacja i komunikacja..... Information and communication	1273	387	337	789	8	26,5
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa..... Financial and insurance activities	2123	1513	354	1001	47	20,5
Obsługa rynku nieruchomości ^a ..... Real estate activities	754	321	40	612	14	9,7
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna..... Professional, scientific and technical activities	2416	1364	956	1130	32	27,9
Administrowanie i działalność wspierająca ..... Administrative and support service activities	29080	13020	9504	14339	130	127,1
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ..... Public administration and defence; compulsory social security	5859	3382	748	3818	205	15,0
Edukacja..... Education	4348	3415	462	2772	164	7,1
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	5174	4078	693	3105	141	12,2
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją ..... Arts, entertainment and recreation	872	561	103	538	20	15,4
Pozostała działalność usługowa..... Other service activities	304	137	13	228	1	32,8

^a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodar-
czych o liczbie pracujących do 9 osób. ^b W 2005 r. łącznie z powracającymi z urlopów bezpłatnych.

^a Data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding eco-
nomic entities employing up to 9 persons. ^b In 2005 including persons returning from unpaid leaves.

TABL. 8 (85). **ZWOLNIENIA Z PRACY^a**
TERMINATIONS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number					Współ- czynnik zwolnień w % Termina- tion rate in %
			kobiety women	zwolnieni w drodze wypowiedzenia <i>terminated due to dissolution of an employment contract</i>		przenie- sieni na emerytu- rę, rentę z tytułu niezdol- ności do pracy, rehabili- tację <i>retired or granted pension due to an inability to work or due to rehabilita- tion</i>	korzysta- jący z urlo- pów wy- chowaw- czych ^b <i>taking child- care^b</i>	
				przez zakład pracy <i>by em- ployer</i>	przez pra- cownika <i>by em- ployee</i>			
O G Ó Ł E M 2005	92754	40328	16539	10129	6301	2893	21,7	
TOTAL 2010	95058	41419	17675	7405	3613	2150	20,0	
..... 2011	125101	54914	21519	7555	5238	1941	26,3	
2012	108760	46388	18714	6744	4725	1616	23,2	
sektor publiczny ..... <i>public sector</i>	18369	10982	3257	623	2096	596	10,9	
sektor prywatny ..... <i>private sector</i>	90391	35406	15457	6121	2629	1020	29,9	
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo..... <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	415	128	115	11	29	5	16,6	
Przemysł..... <i>Industry</i>	30361	11566	6199	1956	1549	444	17,9	
w tym przetwórstwo przemysłowe ... <i>of which manufacturing</i>	26609	10795	5987	1898	905	425	19,6	
Budownictwo..... <i>Construction</i>	7970	429	1422	438	170	98	34,6	
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ..... <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	12728	6526	3208	1428	209	248	25,3	
Transport i gospodarka magazynowa .. <i>Transportation and storage</i>	4141	325	681	328	246	21	25,2	
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ..... <i>Accommodation and catering^Δ</i>	1382	840	236	159	38	32	23,2	
Informacja i komunikacja..... <i>Information and communication</i>	796	270	219	185	5	10	16,5	

^a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodar-
czych o liczbie pracujących do 9 osób. ^b W 2005 r. łącznie z korzystającymi z urlopów bezpłatnych.

^a Data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding eco-
nomic entities employing up to 9 persons. ^b In 2005 including persons taking unpaid leaves.

TABL. 8 (85). **ZWOLNIENIA Z PRACY^a (dok.)**
TERMINATIONS^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number					Współ- czynnik zwolnień w % Termina- tion rate in %
		kobiety women	zwolnieni w drodze wypowiedzenia terminated due to dissolution of an employment contract		przenie- sieni na emerytu- rę, rentę z tytułu niezdol- ności do pracy, rehabili- tację retired or gran- ted pen- sion due to an inability to work or due to rehabili- tation	korzysta- jący z urlo- pów wy- chowaw- czych ^b taking child- care ^b	
			przez zakład pracy by em- ployer	przez pra- cownika by em- ployee			
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa..... Financial and insurance activities	2161	1097	903	195	42	71	20,7
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ..... Real estate activities	877	369	233	44	115	10	11,4
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna..... Professional, scientific and technical activities	1854	1015	335	460	42	40	21,2
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ ..... Administrative and support service activities	28214	12477	1678	875	623	47	123,7
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ..... Public administration and defence; compulsory social security	5548	3121	241	137	644	203	14,2
Edukacja..... Education	5302	3641	1084	213	593	177	8,7
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	5817	4068	1728	268	365	172	13,7
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją..... Arts, entertainment and recreation	880	374	363	39	53	36	15,2
Pozostała działalność usługowa ..... Other service activities	314	142	69	8	2	2	33,7

^a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodar-
czych o liczbie pracujących do 9 osób. ^b W 2005 r. łącznie z korzystającymi z urlopów bezpłatnych.

^a Data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding eco-
nomic entities employing up to 9 persons. ^b In 2005 including persons taking unpaid leaves.

TABL. 9 (86).

**ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH, ZAWODOWYCH I LICEÓW
OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH, KTÓRZY PODJĘLI PRACĘ PO RAZ PIERWSZY ^a**
**THE GRADUATES OF TERTIARY SCHOOLS, LEAVERS OF VOCATIONAL AND
SECONDARY SCHOOLS STARTING WORK FOR THE FIRST TIME ^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym kobiety Of which women	Z liczby ogółem — absolwenci szkół Of total number — school leavers			
				wyż- szych tertiary	policeal- nych i średnich zawodo- wych post-se- condary and se- condary voca- tional	liceów ogólno- kształcą- cych general secondary	zasadni- czych zawodo- wych basic vo- cational
OGÓŁEM.....	2005	11566	5430	3817	3447	1838	2464
TOTAL	2010	9578	5005	3728	2191	1706	1953
	2011	9720	4884	3526	2160	1822	2212
	2012	10923	4865	3860	2409	1537	3117
sektor publiczny		1769	1163	1202	270	202	95
public sector							
sektor prywatny		9154	3702	2658	2139	1335	3022
private sector							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		54	15	27	19	-	8
Agriculture, forestry and fishing							
Przemysł.....		2227	703	501	707	385	634
Industry							
w tym przetwórstwo przemysłowe		2140	663	470	683	368	619
of which manufacturing							
Budownictwo.....		272	19	53	55	57	107
Construction							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		1268	754	379	395	324	170
Trade; repair of motor vehicles ^Δ							
Transport i gospodarka magazynowa		293	54	61	65	43	124
Transportation and storage							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		88	42	15	35	15	23
Accommodation and catering ^Δ							
Informacja i komunikacja.....		203	51	172	14	16	1
Information and communication							
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa.....		241	156	200	15	26	-
Financial and insurance activities							
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		31	16	20	6	4	1
Real estate activities							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna.....		881	535	657	43	165	16
Professional, scientific and technical activities							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		3751	1389	622	849	320	1960
Administrative and support service activities							
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		642	412	355	111	124	52
Public administration and defence; compul- sory social security							
Edukacja.....		302	238	256	20	18	8
Education							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna.....		581	425	484	60	29	8
Human health and social work activities							
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		77	53	56	9	8	4
Arts, entertainment and recreation							
Pozostała działalność usługowa		12	3	2	6	3	1
Other service activities							

^a Zatrudnieni na podstawie stosunku pracy; dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

^a Employed on the basis of an employment contract; data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 10 (87). **MIEJSCA PRACY WOLNE, NOWO UTWORZONE I ZLIKWIDOWANE W 2012 R.**
JOB VACANCIES, NEWLY CREATED AND LIQUIDATED JOB IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Miejsca pracy Jobs						
	wolne (stan w dniu 31 XII) vacancies (as of 31 XII)			nowo utworzone ^a vacancies — newly created jobs ^a		zlikwidowane ^a liquidated ^a	
	ogółem total	w tym nowo utworzone of which vacancies — newly created jobs	z liczby ogółem w jednost- kach o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of total number in entities employing more than 9 persons	ogółem total	w tym w jednost- kach o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of which in entities employing more than 9 persons	ogółem total	w tym w jednost- kach o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of which in entities employing more than 9 persons
OGÓŁEM.....	1552	381	1207	28497	18401	27362	19049
TOTAL							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo.....	2	-	2	310	222	196	137
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>							
Przemysł.....	433	79	364	8556	6120	9005	6920
<i>Industry</i>							
w tym przetwórstwo przemysłowe ... of which manufacturing	424	79	355	8153	5847	7686	5672
Budownictwo.....	33	12	33	3594	1894	3997	2072
<i>Construction</i>							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	282	65	197	4733	3034	5748	4215
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>							
Transport i gospodarka magazynowa .. <i>Transportation and storage</i>	169	88	85	2096	924	864	549
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	56	-	29	530	155	1161	234
<i>Accommodation and catering^Δ</i>							
Informacja i komunikacja.....	82	7	62	744	641	375	242
<i>Information and communication</i>							
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa.....	43	8	35	477	411	117	87
<i>Financial and insurance activities</i>							
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	46	-	46	391	151	377	165
<i>Real estate activities</i>							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna.....	75	66	75	1139	541	909	399
<i>Professional, scientific and technical activities</i>							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	35	-	26	1295	894	768	650
<i>Administrative and support service activities</i>							
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	83	14	80	1370	1356	551	550
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>							
Edukacja.....	42	14	30	1550	1216	1641	1464
<i>Education</i>							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	144	19	120	1051	671	1156	1090
<i>Human health and social work activities</i>							
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	19	4	15	390	104	230	149
<i>Arts, entertainment and recreation</i>							
Pozostała działalność usługowa	8	5	8	271	67	267	126
<i>Other service activities</i>							

^a W ciągu roku.

^a During the year.

Bezrobocie

Unemployment

TABL. 11 (88). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI, STOPA BEZROBOCIA ORAZ OFERTY PRACY**
Stan w dniu 31 XII
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS, UNEMPLOYMENT RATE AS WELL AS
JOB OFFERS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Bezrobotni zarejestrowani ogółem ..	198429	131617	138652	151036	Registered unemployed persons
w tym kobiety	99895	66257	71116	74865	of which women
Z liczby ogółem - bezrobotni:					Of total number - unemployed persons:
dotychczas niepracujący	39724	20893	21229	21779	previously not employed
w tym absolwenci ^a	9811	7149	7575	7479	of which school-leavers ^a
w tym szkoły wyższej ^b	2267	2092	2040	1901	of which tertiary education ^b
bez kwalifikacji zawodowych	50327	39310	46265	48331	without occupational qualifications
zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	9251	5671	6282	8541	terminated for company reasons
długotrwale bezrobotni ^c	130327	60470	68734	77053	long-term unemployed ^c
posiadający prawo do zasiłku	24446	22356	23058	24470	possessing benefit rights
samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko w wieku 18 lat i mniej	5196 ^d	9815	10961	12542	bringing up single-handed at least one child aged 18 and less
niepełnosprawni	8996	9978	10269	10782	disabled persons
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^e w %	17,9	12,2	12,9	14,0	Registered unemployment rate ^e in %
Oferty pracy	1377	1345	946	1037	Job offers

^a Za bezrobotnego absolwenta uważa się osobę w okresie do upływu 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki potwierdzonej świadectwem, dyplomem lub innym dokumentem ukończenia szkoły (dotyczy absolwentów z wykształceniem zasadniczym zawodowym, średnim, policealnym lub wyższym), kursów zawodowych trwających co najmniej 24 miesiące lub nabycia uprawnień do wykonywania zawodu przez osoby niepełnosprawne. ^b Dotyczy osób, które nie ukończyły 27 lat. ^c Pozostający w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego. ^d Dane dotyczą osób samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko w wieku 7 lat i mniej. ^e Patrz uwagi ogólne działu „Rynek pracy – Bezrobocie”, ust. 2.

Źródło: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

^a An unemployed school-leaver is a person who has, within the last 12 months graduated any school confirmed by a certificate, diploma or other document completion of education (concerns school-leavers with basic vocational, secondary, post-secondary or tertiary education), has completed a minimum of 24 months of vocational training courses or disabled persons who acquired qualifications to work in a given occupation. ^b Concerns persons who have not reached their 27th birthday. ^c Remaining in the register rolls of the powiat labour office for the overall period of over 12 months during the last two years, excluding the periods of undergoing a traineeship and on a job occupational training. ^d Data concern persons who bring up single-handed at least one child aged 7 and less. ^e See general notes to the chapter “Labour market – Unemployment”, item 2.

Source: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 12 (89). **BEZROBOTNI NOWO ZAREJESTROWANI I WYREJESTROWANI^a**
NEWLY REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS AND PERSONS REMOVED
FROM UNEMPLOYMENT ROLLS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Bezrobotni nowo zarejestrowani	184521	197525	169306	174484	Newly registered unemployed persons
Z liczby ogółem:					Of total number:
kobiety.....	85083	95640	82449	82582	women
dotychczas niepracujący	46426	39410	29522	28549	previously not employed
zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	4814	7607	7116	10020	terminated for company reasons
Bezrobotni wyrejestrowani.....	204373	194013	162271	162100	Persons removed from unemployment rolls
Z liczby ogółem:					Of total number:
kobiety.....	93004	92792	77590	78833	women
z tytułu podjęcia pracy.....	104638	83496	79154	76639	received jobs

^a W ciągu roku.

Źródło: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

^a During the year.

Source: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 13 (90). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY**

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL, DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005		2010		2011		2012	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women

OGÓŁEM
TOTAL

OGÓŁEM ..... TOTAL	198429	99895	131617	66257	138652	71116	151036	74865
-------------------------------------	---------------	--------------	---------------	--------------	---------------	--------------	---------------	--------------

WEDŁUG WIEKU
BY AGE

24 lata i mniej..... years and less	40959	21415	25327	13717	25611	13938	26197	13352
25—34	53737	29930	36138	20319	38016	21874	41505	23002
35—44	39172	20713	24588	12855	26832	14339	30364	15764
45—54	51929	24885	29001	14443	29195	14820	30395	15182
55 lat i więcej..... years and more	12632	2952	16563	4923	18998	6145	22575	7565

TABL. 13 (90). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL, DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005		2010		2011		2012	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA BY EDUCATIONAL LEVEL								
Wyższe ..... <i>Tertiary</i>	11624	7662	12943	8756	14530	10065	16188	11026
Policealne i średnie zawodowe .... <i>Post-secondary as well as vocational secondary</i>	41238	24776	27118	15518	28618	16523	31074	17564
Średnie ogólnokształcące..... <i>General secondary</i>	17370	12039	15672	10296	16201	10656	17184	10889
Zasadnicze zawodowe ..... <i>Basic vocational</i>	57747	25050	33781	14000	35262	15034	38542	15775
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe ..... <i>Lower secondary, primary and incomplete primary</i>	70450	30368	42103	17687	44041	18838	48048	19611
WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY^{ab} BY DURATION OF UNEMPLOYMENT^{ab}								
3 miesiące i mniej..... <i>months and less</i>	41057	17421	43334	20329	37994	17221	41278	18366
3— 6 ..... <i>3—6 months</i>	25133	12746	23177	11973	24108	12664	24887	12395
6—12 ..... <i>6—12 months</i>	29026	14206	26062	13205	27907	14703	28917	14064
12—24 ..... <i>12—24 months</i>	31314	15677	24111	12643	27749	15005	28384	14797
Powyżej 24 miesięcy ..... <i>More than 24 months</i>	71899	39845	14933	8107	20894	11523	27570	15243
WEDŁUG STAŻU PRACY^b BY WORK SENIORITY^b								
Bez stażu pracy..... <i>No work seniority</i>	39724	22979	20893	12043	21229	12272	21779	11968
Ze stażem pracy: <i>With work seniority:</i>								
1 rok i mniej..... <i>year and less</i>	29681	15387	20738	11241	21829	12060	23542	12531
1— 5..... <i>1—5 years</i>	37407	17412	28426	14156	30043	15313	33132	16386
5—10..... <i>5—10 years</i>	28088	14019	18375	9054	19748	9999	22438	11007
10—20..... <i>10—20 years</i>	33234	17606	21174	10536	22177	11285	24027	11823
20—30..... <i>20—30 years</i>	26519	11749	16906	7513	17847	8158	19110	8550
powyżej 30 lat..... <i>more than 30 years</i>	3776	743	5105	1714	5779	2029	7008	2600

^a Od momentu rejestracji w urzędzie pracy. ^b Przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 3—6 uwzględniono osoby, które pozostawały bez pracy 3 miesiące i 1 dzień do 6 miesięcy.

U w a g a. Według stanu w dniu 31 XII 2012 r. wśród bezrobotnych były 39923 osoby (w tym 16233 kobiety) w wieku 50 lat i więcej.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

^a From the date of registering in a labour office. ^b Intervals were shifted upward, e.g., in the interval 3—6, persons remaining unemployed from 3 months and 1 day to 6 months were included.

N o t e. As of 31 XII 2012 among the unemployed were 39923 persons (of which 16233 women) aged 50 and more.

S o u r c e: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 14 (91). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI KORZYSTAJĄCY Z AKTYWNYCH FORM PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU ORAZ OFERTY PRACY^a**
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BENEFITTING FROM LABOUR MARKET PROGRAMME AS WELL AS JOB OFFERS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Bezrobotni, którzy:					Unemployed persons who:
Podjęli zatrudnienie przy pracach interwencyjnych.....	4904	2496	1572	1727	Undertaking employment in intervention works
w tym kobiety	2205	1358	831	1007	of which women
Podjęli zatrudnienie przy robotach publicznych.....	4933	5021	1970	2215	Undertaking employment in public works
w tym kobiety	2324	2103	793	917	of which women
Rozpoczęli szkolenie lub staż u pracodawcy.....	20377	33723	10645	17399	Started training or internship with the employer
w tym kobiety	11788	20170	6422	10750	of which women
Rozpoczęli prace społecznie użyteczne	.	2628	2109	2330	Started a social useful works
w tym kobiety	.	1579	1322	1458	of which women
Liczba zgłoszonych ofert pracy	65045	67542	45521	43437	Number of submitted job offers

^a W ciągu roku.

Źródło: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

^a During the year.

Source: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 15 (92). **WYDATKI FUNDUSZU PRACY^a**
EXPENDITURES OF LABOUR FUND^a

EXPENDITURES OF LABOUR FUND						
WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł				w odsetkach in per cent	
O G Ó Ł E M	371,8	659,5	388,8	479,3	100,0	T O T A L
w tym:						of which:
Zasiłki dla bezrobotnych.....	218,6	247,3	220,8	249,4	52,0	Unemployment benefits
Szkolenia	8,9	21,7	4,2	6,6	1,4	Training
Środki na podjęcie działalności gospodarczej i wyposażenie stanowisk pracy.....	38,3	167,4	45,8	93,6	19,5	Means for starting of economic activity and equipping of work-seat
Roboty publiczne	22,4	30,4	12,0	12,1	2,5	Public works
Prace interwencyjne.....	11,9	13,0	9,1	6,8	1,4	Intervention works
Stypendia za okres stażu	36,1	117,4	53,2	60,4	12,6	Scholarships for intership period

^a Patrz uwagi ogólne do rozdziału „Rynek Pracy – Bezrobocie”, ust. 3.

Źródło: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

^a See general notes to the chapter “Labour market – Unemployment”, item 3.

Source: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

Warunki pracy

Work conditions

TABL. 16 (93). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a (excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	W wypadkach In accidents			Z liczby ogółem – powodujących niezdolność do pracy Of total number – accidents resulting in an inability to work			SPECIFICATION	
		śmier- telnych fatal	cięż- kich serious	łżej- szych light	1–3 dni days	4–20	21 dni i więcej days and more		
O G Ó Ł E M T O T A L									
OGÓŁEM.....	2005	5160	18	69	5073	40	1435	3273	TOTAL
	2010	5615	17	33	5565	55	1587	3355	
	2011	5899	22	31	5846	70	1843	3254	
	2012	5564	19	42	5503	94	2211	3069	
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo.....		40	1	-	39	-	12	26	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł.....		2012	5	23	1984	38	769	1183	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe.....		1769	3	23	1743	37	701	1013	of which manufacturing
Budownictwo		360	3	7	350	3	76	273	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		684	4	4	676	15	308	340	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa.....		470	3	3	464	6	162	290	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		79	-	-	79	2	33	42	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja		15	-	-	15	1	3	11	Information and communica- tion
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		48	-	-	48	1	15	28	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		59	1	1	57	-	16	41	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna.....		59	-	-	59	1	23	30	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		424	1	3	420	14	225	174	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obro- na narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		326	-	-	326	4	138	166	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja.....		276	-	1	275	5	101	132	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		648	1	-	647	3	309	294	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją.....		47	-	-	47	1	16	27	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługo- wa.....		17	-	-	17	-	5	12	Other service activities

^a Zgłoszone w danym roku.

^a Registered in a given year.

TABL. 16 (93). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a (dok.)**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	W wypadkach In accidents			Z liczby ogółem – powodujących niezdolność do pracy Of total number – accidents resulting in an inability to work			SPECIFICATION	
		śmier- telnych fatal	cięż- kich serious	lżej- szych light	1–3 dni days	4–20	21 dni i więcej days and more		
NA 1000 PRACUJĄCYCH (wskaźnik wypadkowości) PER 1000 EMPLOYED PERSONS (accident rate)									
OGÓŁEM.....	2005	7,31	0,03	0,10	7,18	0,06	2,03	4,63	TOTAL
	2010	7,67	0,02	0,05	7,60	0,08	2,17	4,58	
	2011	7,73	0,03	0,04	7,66	0,09	2,41	4,26	
	2012	7,38	0,03	0,06	7,29	0,12	2,93	4,07	
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo.....		8,96	0,22	-	8,74	-	2,69	5,83	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł.....		9,43	0,02	0,11	9,30	0,18	3,60	5,54	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe.....		9,55	0,02	0,12	9,41	0,20	3,78	5,47	of which manufacturing
Budownictwo		7,54	0,06	0,15	7,33	0,06	1,59	5,72	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		4,85	0,03	0,03	4,79	0,11	2,18	2,41	Trade; repair of motor ve- hicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa.....		9,96	0,06	0,06	9,84	0,13	3,43	6,15	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		6,21	-	-	6,21	0,16	2,59	3,30	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja		1,24	-	-	1,24	0,08	0,25	0,91	Information and communica- tion
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		2,30	-	-	2,30	0,05	0,72	1,34	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		5,19	0,09	0,09	5,01	-	1,41	3,60	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna.....		2,19	-	-	2,19	0,04	0,85	1,11	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		12,86	0,03	0,09	12,74	0,42	6,82	5,28	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obro- na narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		7,99	-	-	7,99	0,10	3,38	4,07	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja.....		4,03	-	0,01	4,01	0,07	1,47	1,93	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		12,24	0,02	-	12,23	0,06	5,84	5,56	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją.....		5,31	-	-	5,31	0,11	1,81	3,05	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługo- wa.....		1,39	-	-	1,39	-	0,41	0,98	Other service activities

^a Zgłoszone w danym roku.
^a Registered in a given year.

TABL. 17 (94). **WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a**
(poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)
CONTACT-MODE OF INJURY AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a
(excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Grand total	W tym Of which						
			rolnictwo, leśnic- two, łó- wiewstwo i rybacz- two agri- culture, forestry and fishing	przemysł industry		budow- nictwo construc- tion	handel; naprawa pojazdów samo- chodo- wych ^Δ trade; repair of motor ve- hicles ^Δ	transport i gospo- darka maga- zynowa transporta- tion and storage	opieka zdrow- otna i pomoc spo- łeczna human health and so- cial work activities
				razem total	w tym przetwó- stwo przemy- słowe of which manu- facturing				
WYDARZENIA POWODUJĄCE URAZY CONTACT-MODE OF INJURY									
OGÓŁEM.....	2005	5160	63	2177	1924	336	477	341	677
TOTAL	2010	5615	58	2126	1900	383	795	411	585
	2011	5899	59	2213	1994	394	722	501	636
	2012	5564	40	2012	1769	360	684	470	648
Kontakt z prądem elektrycznym, temperaturą, niebezpiecznymi substancjami i preparatami chemicznymi		174	1	79	69	7	21	15	11
Contact with electrical voltage, tem- perature, hazardous substances and chemicals									
w tym z niebezpiecznymi substan- cjami i preparatami chemicznymi of which hazardous substances and chemicals		41	-	22	21	1	3	5	2
Tonięcie, zakopanie, zamknięcie		5	-	4	2	1	-	-	-
Drowned, buried, enveloped									
Zderzenie z lub uderzenie w: Horizontal or vertical impact with or against:									
nieruchomy obiekt		1336	14	379	315	87	150	120	171
a stationary object									
obiekt w ruchu.....		1122	7	422	376	101	183	126	61
object in motion									
w tym przez: of which by:									
spadający obiekt		433	3	174	159	36	72	43	30
falling object									
poruszający się lub transporto- wany obiekt		229	1	77	68	15	45	37	7
moving or transported object									
Kontakt z przedmiotem ostrym, szorstkim, chropowatym.....		1105	5	547	506	57	140	37	147
Contact with sharp, pointed, rough, coarse material agent									
w tym kontakt z przedmiotem ostrym		691	3	379	364	26	105	16	57
of which contact with sharp ma- terial agent									
Uwięzienie, zmiżdżenie.....		367	3	206	193	22	33	24	12
Trapped, crushed									
Obciążenie fizyczne lub psychiczne Physical or mental strain		628	-	146	116	27	83	76	90
w tym obciążenie układu mięśniowo-szkieletowego.....		551	-	129	103	23	79	70	75
of which physical stress on the muscular-skeletal system									

^a Zgłoszone w danym roku.

^a Registered in a given year.

TABL. 17 (94). **WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a (dok.)**
CONTACT-MODE OF INJURY AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which						
		rolnictwo, leśnic- two, łó- wiewtwo i rybacz- two agri- culture, forestry and fishing	przemysł industry		budow- nictwo construc- tion	handel; naprawa pojazdów samo- chodo- wych ^Δ trade; repair of motor ve- hicles ^Δ	transport i gospo- darka maga- zynowa transporta- tion and storage	opieka zdro- wotna i pomoc spo- łeczna human health and so- cial work activities
			razem total	w tym przetwó- stwo przemys- łowe of which manu- facturing				
WYDARZENIA POWODUJĄCE URAZY (dok.) CONTACT-MODE OF INJURY (cont.)								
Przejaw agresji ze strony człowieka lub zwierzęcia	142	3	13	5	3	10	24	42
Aggression of human or animal								
Pozostałe	660	7	210	181	51	61	46	113
Others								
PRZYCZYNY WYPADKÓW CAUSES OF ACCIDENTS								
OGÓŁEM..... 2005	9057	118	4073	3640	689	874	512	1070
TOTAL..... 2010	10876	106	4496	4005	830	1608	700	914
..... 2011	11189	103	4451	4000	816	1472	865	1006
..... 2012	10501	79	4127	3587	739	1418	859	1030
Niewłaściwy stan czynnika material- nego.....	939	11	400	351	64	122	65	80
Inappropriate condition of material objects/agents								
Niewłaściwa organizacja: Inappropriate organization of:								
pracy	503	-	241	200	36	70	42	39
work								
stanowiska pracy.....	489	5	232	204	36	80	31	27
work post								
Brak lub niewłaściwe posługiwanie się czynnikiem materialnym	744	7	383	339	42	110	55	30
Absence or inappropriate use of material objects/agents								
Nieużywanie sprzętu ochronnego	186	1	107	97	12	36	6	1
Not using protective equipment								
Niewłaściwe samowolne zachowa- nie się pracownika	662	2	330	295	34	100	79	31
Inappropriate wilful employee action								
Niewłaściwy stan psychofizyczny pracownika ^b	171	-	35	29	7	36	13	21
Inappropriate mental-physical condition of employee ^b								
Nieprawidłowe zachowanie się pracownika.....	5804	46	2123	1826	447	770	492	591
Incorrect employee action								
Inne.....	1003	7	276	246	61	94	76	210
Others								

^a Zgłoszone w danym roku. ^b Spowodowany m.in.: nagłym zachorowaniem, niedyspozycją fizyczną lub psychiczną, nadużyciem alkoholu.

^a Registered in a given year. ^b Caused by, i.a.: sudden illness, physical or mental indisposition, alcohol abuse.

TABL. 18 (95). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY W GOSPODARSTWACH INDYWIDUALNYCH W ROLNICTWIE^a**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK ON PRIVATE FARMS IN AGRICULTURE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	1911	1453	1457	1339	T O T A L
w tym wypadki śmiertelne	12	9	8	11	of which fatal accidents
Wydarzenia powodujące urazy:					Events causing injury:
upadek osób	910	744	746	667	persons falling
uderzenie lub przygniecenie przez spadające przedmioty	147	108	127	111	persons hit or crushed by falling objects
przejechanie, uderzenie, pochwycenie przez środki transportu w ruchu	74	23	46	29	persons run over, hit or caught by moving means of transport
pochwycenie, uderzenie przez części ruchome maszyn i urządzeń ...	263	220	178	213	persons caught or hit by moving parts of machinery and equipment
uderzenie, przygniecenie, pogryzienie przez zwierzęta	226	180	184	158	persons hit, crushed or bitten by animals
działanie skrajnych temperatur	11	13	15	7	influence of extreme temperatures
działanie materiałów szkodliwych	10	2	3	6	influence of hazardous materials
inne wydarzenia	270	163	158	148	other events

^a Którym wypłacono jednorazowe odszkodowania.

Ź r ó d ł o: dane Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Who received one-off accident compensations.

S o u r c e: data of the Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 19 (96). **ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA^a**
Stan w dniu 31 XII
PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total		Zagrożenie Hazard						czynniki mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi connected with mechanical factors related to particularly dangerous machinery
			związane connected with				z uciążliwością pracy strenuous conditions		
	ogółem grand total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	
	na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości per 1000 paid employees of total surveyed								
O G Ó Ł E M..... 2005	77,6	62,0	52,0	40,0	17,3	15,3	8,3	6,7	
T O T A L..... 2010	62,0	50,1	35,8	28,5	18,0	14,6	8,2	6,9	
..... 2011	70,1	57,5	35,8	28,7	24,8	20,3	9,5	8,4	
..... 2012	65,1	51,2	32,7	25,2	23,9	18,8	8,5	7,2	
sektor publiczny ..... public sector	53,8	48,8	15,8	11,7	33,3	33,1	4,7	4,1	
sektor prywatny ..... private sector	68,3	51,8	37,4	28,9	21,2	14,8	9,6	8,0	

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne do rozdziału „Rynek pracy – Warunki pracy”, ust. 8.

^a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes to the chapter „Labour market – Work conditions”, item 8.

TABL. 19 (96). **ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA^a (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS^a (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total		Zagrożenie Hazard					
			związane connected with				czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi connected with mechanical factors related to particularly dangerous machinery	
			ze środowiskiem pracy work environment		z uciążliwością pracy strenuous conditions			
	ogółem grand total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors
	na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości per 1000 paid employees of total surveyed							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ..... Agriculture, forestry and fishing	37,4	15,7	18,0	3,7	7,4	-	12,0	12,0
Przemysł ..... Industry	94,0	71,3	51,3	39,4	30,7	22,1	12,0	9,9
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	93,6	68,6	54,6	41,9	25,4	15,5	13,5	11,1
Budownictwo ..... Construction	50,9	36,8	18,8	14,5	23,6	15,9	8,5	6,5
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ..... Trade; repair of motor vehicles ^Δ	21,5	20,1	11,4	10,2	3,3	3,3	6,8	6,7
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	60,8	53,7	9,3	2,5	45,8	45,8	5,6	5,4
Informacja i komunikacja ..... Information and communication	3,3	2,6	2,6	2,6	-	-	0,6	-
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..... Professional, scientific and technical activities	36,5	23,3	20,7	19,3	1,3	1,3	14,5	2,6
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ ..... Administrative and support service activities	46,5	46,5	-	-	39,4	39,4	7,1	7,1
Edukacja ..... Education	2,1	2,1	0,2	0,2	1,5	1,5	0,3	0,3
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ..... Human health and social work activities	41,5	38,5	17,2	14,8	24,0	23,6	0,2	0,1
Pozostała działalność usługowa ..... Other service activities	-	-	-	-	-	-	-	-

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne do rozdziału „Rynek pracy – Warunki pracy”, ust. 8.

^a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes to the chapter „Labour market – Work conditions”, item 8.

TABL. 20 (97). **ZATRUDNIENI NA STANOWISKACH PRACY, DLA KTÓRYCH DOKONANO OCENY RYZYKA ZAWODOWEGO^a W 2012 R.**
PAID EMPLOYEES ON POSITION FOR WHICH EVALUATION OF OCCUPATIONAL RISK WAS DONE^a IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przeprowa- dzenie oceny ryzyka zawo- dowego <i>Evaluation of occupational risk</i>	Wyeliminowa- nie lub ograniczenie ryzyka zawo- dowego <i>Elimination or limitation</i>	Środki zastosowane do wyeliminowania lub ograniczenia ryzyka zawodowego <i>Appliance of means to elimination or limitation of occupational risk</i>		
			techniczne <i>technical</i>	organizacyjne <i>organizational</i>	ochrony indywidualnej <i>individuality protection</i>
	na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości <i>per 1000 paid employees of total surveyed</i>				
OGÓŁEM TOTAL	370,2	121,1	38,2	48,4	74,3
sektor publiczny ..... <i>public sector</i>	294,9	107,9	28,5	37,0	76,4
sektor prywatny ..... <i>private sector</i>	391,2	124,8	40,9	51,5	73,8
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo..... <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	297,8	138,5	13,4	26,3	113,6
Przemysł ..... <i>Industry</i>	381,6	140,1	49,8	54,0	86,4
w tym przetwórstwo przemysłowe .. <i>of which manufacturing</i>	358,0	143,6	47,0	56,8	90,5
Budownictwo ..... <i>Construction</i>	430,3	160,1	40,8	50,1	108,8
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ..... <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	423,2	77,9	20,3	31,8	45,8
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	495,8	146,4	33,0	80,0	78,6
Informacja i komunikacja..... <i>Information and communication</i>	269,8	18,1	4,3	16,7	1,0
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..... <i>Professional, scientific and technical activities</i>	257,9	73,4	25,9	22,0	25,5
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ ..... <i>Administrative and support service activities</i>	408,6	311,8	8,4	291,7	35,6
Edukacja ..... <i>Education</i>	43,9	1,8	0,2	1,6	-
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	284,1	110,5	35,6	36,7	82,2
Pozostała działalność usługowa..... <i>Other service activities</i>	182,9	-	-	-	-

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne do rozdziału „Rynek pracy – Warunki pracy”, ust. 8.

^a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes to the chapter „Labour market – Work conditions”, item 8.

TABL. 21 (98). **CHOROBY ZAWODOWE**
OCCUPATIONAL DISEASES

WYSZCZEGÓLNIENIE		Liczba przypadków Number of cases		SPECIFICATION
		w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	na 100 tys. zatrudnionych per 100 thous. paid employees	
O G Ł E M	2005	144	25,4	T O T A L
	2010	60	10,0	
	2011	65	10,6	
	2012	50	8,2	
w tym:				of which:
Zatrucia ostre albo przewlekłe lub ich następstwa		-	-	Acute and chronic intoxications and their sequels
Pylice płuc.....		5	0,8	Pneumoconioses
Choroby opłucnej lub osierdza wywołane pyłem azbestu.....		-	-	Diseases of pleura or pericardium induced by asbestos dust
Przewlekłe obturacyjne zapalenie oskrzeli, z trwałym upośledzeniem sprawności wentylacyjnej płuc		-	-	Chronic obstructive bronchitis which causes airflow limitation
Astma oskrzelowa		6	1,0	Bronchial asthma
Zewnątrzpochodne alergiczne zapalenie pęcherzyków płucnych		1	0,2	Extrinsic allergic alveolitis
Alergiczny nieżyt nosa		3	0,5	Allergic rhinitis
Przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym		6	1,0	Chronic diseases of vocal organ related to excessive vocal effort
Choroby wywołane działaniem promieniowania jonizującego		-	-	Diseases caused by ionizing radiation
Nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi.....		-	-	Malignant neoplasms induced by human carcinogens present in work environment
Choroby skóry.....		2	0,3	Skin diseases
Przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy		6	1,0	Chronic diseases of locomotor system related to the way the job is performed
Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy		4	0,7	Chronic diseases of peripheral nervous system related to the way the job is performed
Obustronny trwały ubytek słuchu typu ślimakowego lub czuciowo-nerwowego spowodowany hałasem		2	0,3	Bilateral permanent noise-induced hearing loss of cochlear or sensorineural type
Zespół wibracyjny.....		2	0,3	Vibration syndrome
Choroby układu wzrokowego wywołane czynnikami fizycznymi, chemicznymi lub biologicznymi.....		-	-	Diseases of visual system induced by physical, chemical or biological agents
Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa.....		12	2,0	Infectious and parasitic diseases or their sequels

Ź r ó d ł o: dane Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi.

S o u r c e: data of the Institute of Occupational Medicine in Łódź.

TABL. 22 (99). **KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ Z TYTUŁU PRACY W WARUNKACH SZKODLIWYCH DLA ZDROWIA I UCIAŻLIWYCH^a**
Stan w dniu 15 XII
PERSONS RECEIVING BENEFITS FOR WORK IN HARMFUL AND STRENUOUS CONDITIONS^a
As of 15 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Posiłki profilaktyczne Preventive food	Napoje Drinks	Inne środki odżywcze Other nutrition	Dodatki pieniężne Special pay	Skrócony czas pracy Short-time work	Dodatkowe urlopy Extra leaves	Uprawnienia wynikające z pracy w szczególnych warunkach ^b Entitlements arising from work in particular conditions ^b
O GÓŁEM..... 2005	25478	74882	8206	37337	2318	3929	28368
TOTAL 2010	23511	32623	4576	24265	1934	3095	1368
2011	23160	34765	4253	23712	1874	3267	1244
2012	22650	43673	3816	22218	1528	2860	1768
sektor publiczny ..... public sector	6101	12373	670	6632	1218	2584	607
sektor prywatny ..... private sector	16549	31300	3146	15586	310	276	1161
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo..... Agriculture, forestry and fishing	674	563	-	26	-	-	-
Przemysł..... Industry	16752	29180	3284	16435	198	274	1201
w tym przetwórstwo przemysłowe ... of which manufacturing	7731	20010	1363	5068	183	134	93
Budownictwo..... Construction	2593	3336	432	476	11	3	4
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ..... Trade; repair of motor vehicles ^Δ	523	1172	75	568	4	19	8
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	1378	7284	25	3296	1	2375	95
Informacja i komunikacja..... Information and communication	2	10	-	6	13	2	-
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna..... Professional, scientific and technical activities	26	93	-	489	-	-	-
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ ..... Administrative and support service activities	156	93	-	10	-	1	-
Edukacja ..... Education	19	56	-	901	3	8	9
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	527	1886	-	11	1298	178	451
Pozostała działalność usługowa ..... Other service activities	-	-	-	-	-	-	-

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne do rozdziału „Rynek pracy – Warunki pracy”, ust. 8. ^b Lub w szczególnym charakterze.

^a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes to the chapter „Labour market – Work conditions”, item 8. ^b Or particular character.

TABL. 23 (100). ŚWIADCZENIA Z TYTUŁU WYPADKÓW PRZY PRACY I CHOROÓB ZAWODOWYCH^a
 OCCUPATIONAL ACCIDENTS AND OCCUPATIONAL DISEASES BENEFITS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Liczba świadczeń Number of benefits		Koszt świadczeń w tys. zł The cost of benefits in thous. zł		Średni koszt świadczeń w zł na 1 świadczenie Average cost of bene- fits in zł per 1 benefit	
		razem total	w tym z tytułu wypadków przy pracy of which occupa- tional ac- cidents compen- sations	razem total	w tym z tytułu wypadków przy pracy of which occupa- tional ac- cidents compen- sations	razem total	w tym z tytułu wypadków przy pracy of which occupa- tional ac- cidents compen- sations
O G Ó Ł E M	2005	1000	943	2388,4	2097,8	2388,4	2224,6
	2010	656	635	2162,3	1984,2	3296,2	3124,7
	2011	506	471	1759,5	1606,7	3477,3	3411,3
	2012	571	545	2096,8	1984,8	3672,2	3641,8
sektor publiczny		142	133	515,1	479,3	3627,5	3603,8
public sector							
sektor prywatny		429	412	1581,7	1505,5	3686,9	3654,1
private sector							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		6	5	32,7	26,2	5450,0	5240,0
Agriculture, forestry and fishing							
Przemysł		308	292	1159,2	1082,3	3763,6	3706,5
Industry							
w tym przetwórstwo przemysłowe		258	246	800,8	746,1	3103,9	3032,9
of which manufacturing							
Budownictwo		52	49	160,1	155,3	3078,8	3169,4
Construction							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		73	71	247,9	246,5	3395,9	3471,8
Trade; repair of motor vehicles ^Δ							
Transport i gospodarka magazynowa		42	41	225,2	223,2	5361,9	5443,9
Transportation and storage							
Informacja i komunikacja		3	3	10,1	10,1	3366,7	3366,7
Information and communication							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		1	1	2,0	2,0	2000,0	2000,0
Professional, scientific and technical activities							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities		4	4	6,0	6,0	1500,0	1500,0
Edukacja		6	6	17,6	17,6	2933,3	2933,3
Education							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		76	73	236,0	215,6	3105,3	2953,4
Human health and social work activities							
Pozostała działalność usługowa		-	-	-	-	-	-
Other service activities							

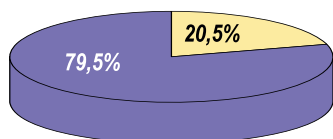
^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne działu „Rynek pracy – Warunki pracy”, ust. 8.

^a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes to the chapter „Labour market – Work conditions”, item 8.

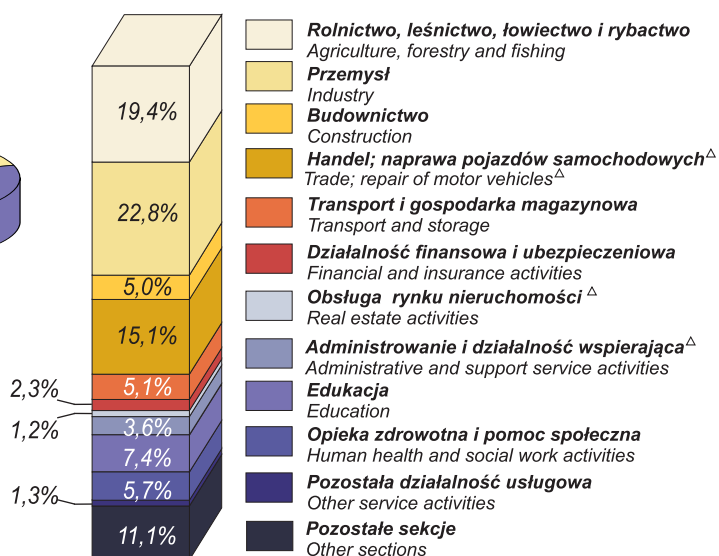
STRUKTURA PRACUJĄCYCH^a W 2012 R.
Stan w dniu 31 XII
STRUCTURE OF EMPLOYED PERSONS^a IN 2012
As of 31 XII

WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI
BY OWNERSHIP SECTORS

Sektor publiczny
Public sector
Sektor prywatny
Private sector

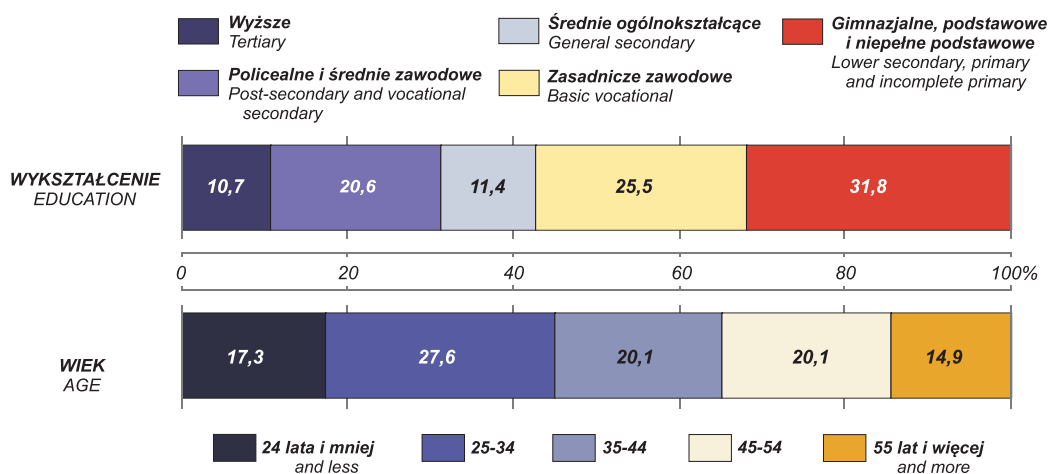
WEDŁUG SEKCJI
BY SECTIONS

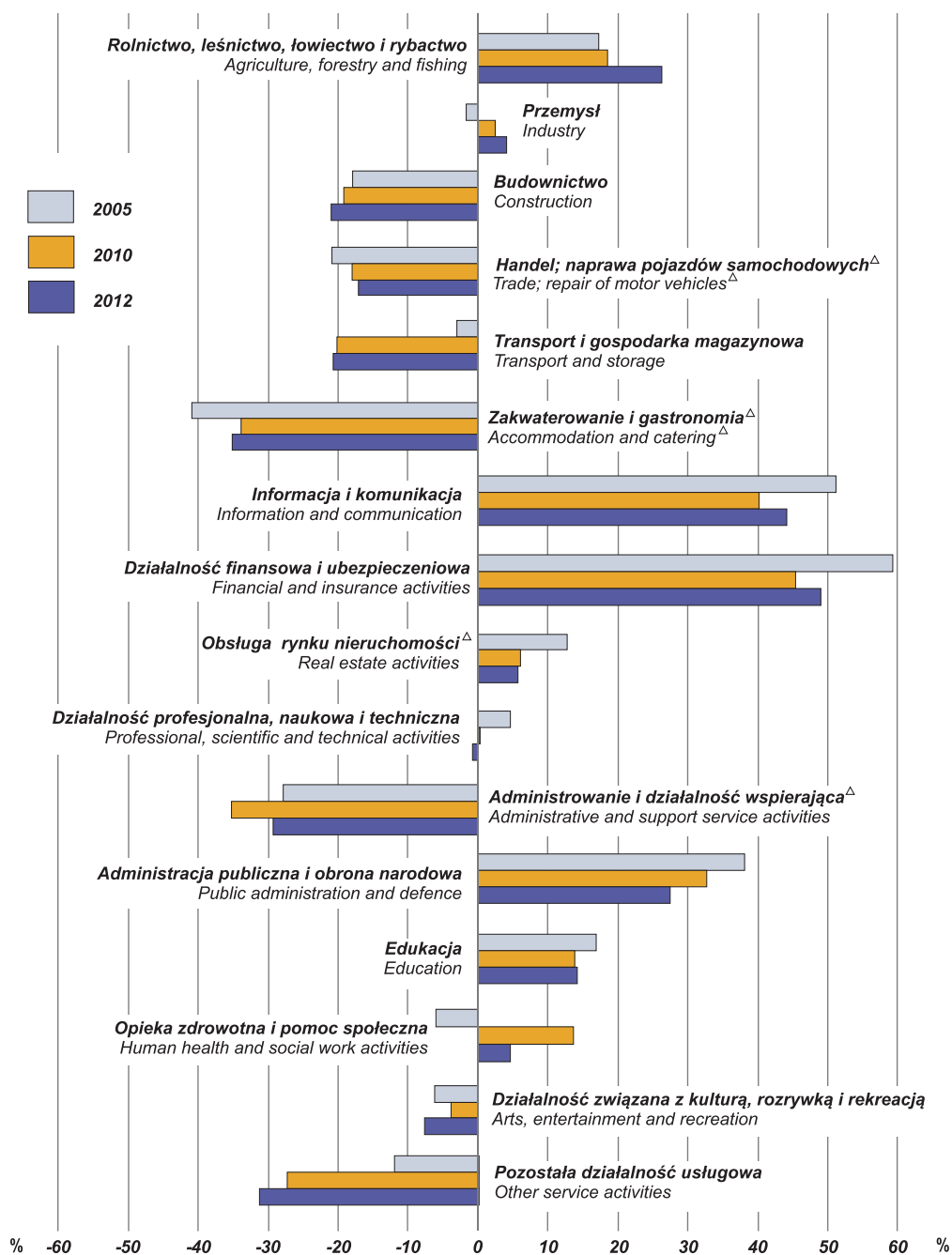
^a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności; z pracującymi w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (dane szacunkowe).
^a By actual workplace and kind of activity; with the employed persons on private farms in agriculture (estimated date).

STRUKTURA BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH
WEDŁUG WIEKU I POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W 2012 R.
Stan w dniu 31 XII

STRUCTURE OF REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS
BY AGE AND EDUCATIONAL LEVEL IN 2012
As of 31 XII

**ODCHYLENIA WZGLĘDNE PRZECIĘTNYCH WYNAGRODZEŃ W WYBRANYCH SEKCJACH
OD PRZECIĘTNEGO WYNAGRODZENIA W WOJEWÓDZTWIE^a**
RELATIVE DEVIATION OF AVERAGE WAGES AND SALARIES IN SELECTED SECTIONS
FROM THE AVERAGES AND SALARIES IN VOIVODSHIP^a

^a Dotyczy miesięcznych wynagrodzeń brutto.

^a Concern monthly gross wages and salaries.

DZIAŁ VII

WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

Uwagi ogólne

Wynagrodzenia

1. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenie (nominalne)** przypadające na 1 zatrudnionego obliczono przyjmując:

- wynagrodzenia osobowe, bez wynagrodzeń osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, a także osób zatrudnionych za granicą,
- wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach,
- dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej,
- honoraria wypłacone niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, np. dziennikarzom, realizatorom filmów, programów radiowych i telewizyjnych.

2. Dane o wynagrodzeniach podaje się **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych oraz od 1999 r. ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) płaconymi przez ubezpieczonego pracownika, wprowadzonymi ustawą z dnia 13 X 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 137, poz. 887, z późniejszymi zmianami).

3. Dane w tabl. 2-5 opracowano na podstawie reprezentacyjnego badania struktury wynagrodzeń według zawodów za październik 2012 r. Dane dotyczą zatrudnionych, którzy otrzymali wynagrodzenie za cały miesiąc, bez zatrudnionych w organizacjach: społecznych, politycznych, związkach zawodowych i innych. Do obliczenia wynagrodzenia przyjęto sumę wypłat wynagrodzeń osobowych za badany miesiąc z uwzględnieniem wypłat dokonanych za okresy dłuższe niż miesiąc w przeliczeniu na jeden miesiąc (np. 1/3 premii kwartalnej, 1/12: nagród i premii rocznych, wypłat z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach, dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej oraz honorariów).

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych

1. Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych** (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń wypłacanych w ramach pozarolniczego

CHAPTER VII

WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS

General notes

Wages and salaries

1. **The average monthly (nominal) wages and salaries** per paid employee were calculated assuming:

- *personal wages and salaries, excluding wages and salaries of persons engaged in outwork as well as apprentices and persons employed abroad,*
- *payments from profit and balance surplus in co-operatives,*
- *annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities,*
- *fees paid to selected groups of employees for performing work in accordance with a labour contract, e.g., to journalists, film producers, radio and television program producers.*

2. Data regarding wages and salaries are given **in gross terms**, i.e. including deductions for personal income taxes and since 1999 also employee's contributions to compulsory social security (retirement, pension and illness) introduced with the Law on the Social Security System, dated 13 X 1998 (Journal of Laws No. 137, item 887, with later amendments).

3. Data in tables 2-5 were compiled on the basis of sample survey structure of wages and salaries by occupations for October 2012. Data concern paid employees, who received wages and salaries for the whole month, excluding paid employees in social and political organizations, trade unions and others. For calculating wages and salaries the sum of the following were assumed payments of personal wages and salaries for the reference month including payments made for periods longer than one month calculated per month (e.g. 1/3 of quarterly premiums, 1/12 of: annual prizes and premiums, payments from profit and balance surplus in cooperatives, annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities and fees).

Social security benefits

1. Information regarding **retirement pay and pension benefits** (excluding farmers) concerns

systemu ubezpieczeń społecznych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa) i od 2009 r. ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych — OFE.

Informacje o świadczeniach **emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych** dotyczą świadczeń wypłacanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa), a także ze środków wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z tych środków.

2. Do świadczeń emerytalnych i rentowych uprawieni są (łącznie z członkami ich rodzin) m.in.:

- 1) pracownicy;
- 2) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 3) członkowie rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych;
- 4) osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy na warunkach zlecenia;
- 5) osoby prowadzące pozarolniczą działalność (w tym osoby prowadzące działalność gospodarczą na własny rachunek, twórcy, artyści);
- 6) duchowni;
- 7) żołnierze zawodowi;
- 8) funkcjonariusze bezpieczeństwa publicznego, tj.: Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencji Wywiadu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej oraz b. Urzędu Ochrony Państwa;
- 9) funkcjonariusze służby więziennej;
- 10) rolnicy indywidualni;
- 11) inwalidzi wojenni i wojskowi, kombataneci oraz od 1991 r. osoby represjonowane.

3. **Świadczenia emerytalne i rentowe** (renty wypłacane także z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych) obejmują:

- 1) emerytury;
- 2) renty z tytułu niezdolności do pracy;
- 3) renty rodzinne.

4. **Świadczenia emerytalne i rentowe** obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących i wyrównawczych) uwzględniającą od 2007 r. zmniejszenia m. in. z tytułu osiągania przychodów z pracy. Od 1995 r.

benefits which are paid in regard to non-agricultural social security system by the Social Insurance Institution from the source of the Social Insurance Fund, the state budget (within the scope of the appropriated allocation as well as since 2007 also from the separate division of the state budget expenditures), and since 2009 from the sources gathered in the open pension funds — OFE.

*Information regarding **retirement pay and pension benefits for farmers** concerns benefits which are paid by the Agricultural Social Insurance Fund from the source of the Pension Fund and by the state budget (within the scope of the appropriated allocation as well as since 2007 from the separate division of the state budget expenditures) and also from the sources which are paid in regard to non-agricultural social security system, in case of farmers who are authorized to receive benefits from those sources simultaneously.*

2. Among others the following persons (including members of their families) are authorized to receive retirement pay and pensions:

- 1) employed persons;
- 2) outworkers;
- 3) members of agricultural producers' cooperatives and cooperatives established on their basis as well as agricultural farmers' cooperatives;
- 4) persons employed on the basis of agency agreements or on the basis of order agreements;
- 5) persons engaged in non-agricultural economic activity (of which self-employed persons, creators, artists);
- 6) clergy;
- 7) professional soldiers;
- 8) the public safety functionaries, i.e., the Police, the Internal Security Agency and Foreign Intelligence Agency, the Central Anticorruption Bureau, the Border Guard, the Government Protection Bureau, the State Fire Service, as well as the former Office of State Protection;
- 9) penitentiary staff functionaries;
- 10) farmers;
- 11) war and military invalids, combatants as well as since 1991 repressed persons.

3. **Retirement pay and pension benefits** (pensions also paid due to accidents at work and job-related illnesses) include:

- 1) retirement pay;
- 2) pensions resulting from an inability to work;
- 3) family pensions.

4. **Retirement pay and pension benefits** include the amount of benefits due (current and compensatory) taking into account since 2007 the deductions, among

others, in respect of earning revenue from work. Since 1995 benefits do not include family and nursing benefits

świadczenia nie obejmują zasiłków rodzinnych i pielęgnacyjnych wypłacanych emerytom i rencistom na członków ich rodzin.

5. Dane dotyczące **przeciętnej miesięcznej emerytury i renty** obliczono dzieląc ogólną kwotę świadczeń przez odpowiadającą im liczbę świadczeniobiorców.

6. Dane o przeciętnych świadczeniach emerytalno-rentowych podaje się **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych.

paid to persons receiving retirement pay and pensions for their families.

5. Data regarding the **average monthly retirement pay and pension** are calculated by dividing the total amount of benefits by the corresponding number of persons receiving these benefits.

6. Data concerning average retirement pay and pension benefits are presented **in gross terms**, i.e., including deductions for personal income taxes.

Wynagrodzenia

Wages and salaries

TABL. 1 (101). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym w podmiotach o liczbie pracujących powyżej 9 osób <i>of which in entities employing more than 9 persons</i>	
	w zł		in zł			
O G Ó Ł E M	2052,90	2877,62	3053,22	3194,30	3383,30	T O T A L
w tym:						of which:
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	2408,75	3411,53	3753,77	4034,26	4304,73	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	2017,35	2949,08	3155,47	3327,37	3453,16	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	1717,73	2464,77	2602,48	2734,75	2822,39	of which manufacturing
Budownictwo	1685,06	2322,96	2523,93	2525,99	2823,06	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^A	1620,14	2356,01	2495,51	2646,06	2971,48	Trade; repair of motor vehicles ^A
Transport i gospodarka magazynowa	1988,99	2294,14	2419,57	2528,02	2769,20	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^A	1210,45	1897,25	2014,68	2070,25	2225,17	Accommodation and catering ^A
Informacja i komunikacja	3103,96	4033,12	4492,30	4604,89	4989,95	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	3271,37	4185,78	4500,33	4758,14	4999,31	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^A	2314,06	3054,64	3196,41	3378,52	3458,80	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2146,59	2878,85	3106,64	3169,79	3609,60	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^A	1482,38	1865,56	2038,70	2259,10	2248,84	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	2831,12	3817,17	3994,93	4069,31	4070,29	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	2398,41	3275,55	3491,41	3648,50	3663,20	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1930,52	3270,18	3300,19	3340,55	3393,74	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	1924,68	2764,61	2871,00	2952,09	3022,50	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	1801,73	2084,74	2123,74	2190,85	1703,06	Other service activities

TABL. 2 (102). **ZATRUDNIENI¹ WEDŁUG WYSOKOŚCI WYNAGRODZENIA BRUTTO
ZA PAŹDZIERNIK 2012 R.²**
**PAID EMPLOYMENT¹ BY AMOUNT OF GROSS WAGES AND SALARIES
FOR OCTOBER 2012²**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a – w tys. osób in thous. person b – w odsetkach in percent		Ogółem Total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector		
		ogółem total	mężczy- źni men	kobiety women	ogółem total	mężczy- źni men	kobiety women	ogółem total	mężczy- źni men	kobiety women
OGÓŁEM TOTAL										
OGÓŁEM	a	493,8	252,4	241,4	173,8	57,3	116,5	320,0	195,1	124,9
TOTAL	b	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

WEDŁUG PRZEDZIAŁÓW WYNAGRODZEŃ³ USTALONYCH NA PODSTAWIE KROTNOŚCI PRZECIĘTNEGO
WYNAGRODZENIA BRUTTO (PW=3895,72 zł) DLA POLSKI

BY WERE DETERMINED ON THE BASIS OF MULTIPLICATION OF AVERAGE
GROSS WAGES AND SALARIES³ (PW=3895,72 zł) FOR POLAND

Do 1500,00 zł	Do 1500,00 zł	a	53,0	26,8	26,2	0,9	0,1	0,8	52,1	26,7	25,4
zł and less	zł and less	b	10,7	10,6	10,9	0,5	0,2	0,7	16,3	13,7	20,4
1500,01–1947,86	1500,01–50% PW	a	47,9	22,7	25,2	9,1	2,4	6,7	38,8	20,3	18,5
		b	9,7	9,0	10,4	5,2	4,2	5,8	12,1	10,4	14,8
1947,87–2610,13	50–67% PW	a	91,4	44,1	47,3	31,0	9,3	21,7	60,4	34,8	25,6
		b	18,5	17,5	19,6	17,8	16,3	18,6	18,9	17,8	20,5
2610,14–2921,79	67–75% PW	a	44,6	22,9	21,7	16,9	6,1	10,8	27,7	16,8	10,9
		b	9,0	9,1	9,0	9,7	10,7	9,3	8,6	8,6	8,7
2921,80–3895,72	75–100% PW	a	111,5	56,8	54,7	49,5	16,3	33,2	62,0	40,5	21,5
		b	22,6	22,4	22,8	28,5	28,5	28,4	19,4	20,8	17,3
3895,73–4869,65	100–125% PW	a	62,8	30,4	32,4	33,6	10,2	23,4	29,2	20,2	9,0
		b	12,7	12,1	13,4	19,4	17,9	20,0	9,1	10,3	7,2
4869,66–5843,58	125–150% PW	a	31,1	15,6	15,5	15,6	5,1	10,5	15,5	10,5	5,0
		b	6,3	6,2	6,4	9,0	8,9	9,1	4,8	5,4	3,9
5843,59–6817,51	150–175% PW	a	18,3	10,7	7,6	6,8	2,4	4,4	11,5	8,3	3,2
		b	3,7	4,2	3,1	3,9	4,3	3,7	3,6	4,2	2,6
6817,52–7791,44	175–200% PW	a	10,2	6,6	3,6	3,4	1,4	2,0	6,8	5,2	1,6
		b	2,1	2,6	1,5	1,9	2,4	1,7	2,2	2,6	1,4
7791,45–8765,37	200–225% PW	a	7,1	4,8	2,3	1,9	0,9	1,0	5,2	3,9	1,3
		b	1,4	1,9	1,0	1,1	1,5	0,9	1,6	2,0	1,1
8765,38–9739,30	225–250% PW	a	4,5	3,0	1,5	1,7	0,9	0,8	2,8	2,1	0,7
		b	0,9	1,2	0,6	1,0	1,5	0,7	0,9	1,1	0,5
9739,31–10713,23	250–275% PW	a	2,8	2,0	0,8	1,0	0,6	0,4	1,8	1,4	0,4
		b	0,6	0,8	0,3	0,6	1,0	0,4	0,6	0,7	0,3
10713,24–11687,16	275–300% PW	a	1,8	1,2	0,6	0,7	0,5	0,2	1,1	0,7	0,4
		b	0,4	0,5	0,2	0,4	0,8	0,2	0,3	0,4	0,2
11687,17–20000,00	300% PW–20000,00zł	a	5,0	3,5	1,5	1,4	0,9	0,5	3,6	2,6	1,0
		b	1,0	1,4	0,6	0,8	1,5	0,4	1,1	1,4	0,8
Od 20000,01 zł	Od 20000,01 zł	a	1,8	1,3	0,5	0,3	0,2	0,1	1,5	1,1	0,4
zł and more	zł and more	b	0,4	0,5	0,2	0,2	0,3	0,1	0,5	0,6	0,3

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ² Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 3. ³ Obok przedziałów podano procentowy rozkład wynagrodzeń w poszczególnych przedziałach (np. przedział 1947,87–2610,13 zł stanowi 50–67% przeciętnego wynagrodzenia dla gospodarki narodowej); przedziały procentowe zostały domknięte prawostronnie (np. przedział 50–67% obejmuje wynagrodzenia stanowiące od 50,01 do 67,00% przeciętnego wynagrodzenia).

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ² See general notes to the chapter, item 3. ³ The percentage distribution of wages and salaries in individual ranges is given next to ranges (e.g., the 1947,87–2610,13 zł range accounts for 50–67% of the average wage and salary for national economy); the percentage ranges are closed on the right (e.g., the 50–67% range includes wages and salaries accounting for 50,01 to 67,00% of the average wage and salary).

TABL. 2 (102). **ZATRUDNIENI¹ WEDŁUG WYSOKOŚCI WYNAGRODZENIA BRUTTO
ZA PAŹDZIERNIK 2012 R.² (dok.)**
**PAID EMPLOYMENT¹ BY AMOUNT OF GROSS WAGES AND SALARIES
FOR OCTOBER 2012² (cont.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector		
	ogółem total	mężczy- źni men	kobiety women	ogółem total	mężczy- źni men	kobiety women	ogółem total	mężczy- źni men	kobiety women

a – w tys. osób
in thous. person
b – w odsetkach
in percent

WEDŁUG PRZEDZIAŁÓW WYNAGRODZEŃ³ USTALONYCH NA PODSTAWIE KROTNOŚCI PRZECIĘTNEGO
WYNAGRODZENIA BRUTTO (PW=3584,06 zł) W WOJEWÓDZTWIE

BY WERE DETERMINED ON THE BASIS OF MULTIPLICATION OF AVERAGE
GROSS WAGES AND SALARIES³ (PW=3584,06 zł) FOR VOIVODSHIP

Do 1500,00 zł zł and less	Do 1500,00 zł zł and less	a	53,0	26,8	26,2	0,9	0,1	0,8	52,1	26,7	25,4
		b	10,7	10,6	10,9	0,5	0,2	0,7	16,3	13,7	20,4
1500,01–1792,03	1500,01–50% PW	a	30,6	14,9	15,7	4,4	1,2	3,2	26,2	13,7	12,5
		b	6,2	5,9	6,5	2,5	2,1	2,8	8,2	7,0	10,0
1792,04–2401,32	50–67% PW	a	78,1	35,8	42,3	25,5	7,1	18,4	52,6	28,7	23,9
		b	15,8	14,2	17,5	14,7	12,4	15,8	16,4	14,7	19,1
2401,33–2688,05	67–75% PW	a	41,3	22,0	19,3	14,5	5,1	9,4	26,8	16,9	9,9
		b	8,4	8,7	8,0	8,3	8,9	8,1	8,4	8,7	8,0
2688,06–3584,06	75–100% PW	a	115,6	58,6	57,0	47,1	15,7	31,4	68,5	42,9	25,6
		b	23,3	23,2	23,7	27,1	27,4	27,1	21,4	22,0	20,3
3584,07–4480,08	100–125% PW	a	72,4	36,2	36,2	37,8	12,6	25,2	34,6	23,6	11,0
		b	14,7	14,3	15,0	21,8	22,0	21,7	10,8	12,1	8,9
4480,09–5376,09	125–150% PW	a	38,8	18,6	20,2	20,4	5,9	14,5	18,4	12,7	5,7
		b	7,9	7,4	8,4	11,7	10,3	12,4	5,7	6,5	4,6
5376,10–6272,11	150–175% PW	a	21,1	11,4	9,7	9,7	3,2	6,5	11,4	8,2	3,2
		b	4,3	4,5	4,0	5,6	5,6	5,5	3,6	4,2	2,6
6272,12–7168,12	175–200% PW	a	14,4	8,9	5,5	4,7	1,8	2,9	9,7	7,1	2,6
		b	2,9	3,5	2,3	2,7	3,2	2,4	3,0	3,6	2,1
7168,13–8064,14	200–225% PW	a	8,0	5,1	2,9	2,5	1,0	1,5	5,5	4,1	1,4
		b	1,6	2,0	1,2	1,4	1,8	1,2	1,7	2,1	1,1
8064,15–8960,15	225–250% PW	a	5,8	4,0	1,8	1,7	0,9	0,8	4,1	3,1	1,0
		b	1,2	1,6	0,7	1,0	1,5	0,7	1,3	1,6	0,8
8960,16–9856,17	250–275% PW	a	3,7	2,4	1,3	1,4	0,7	0,7	2,3	1,7	0,6
		b	0,7	1,0	0,5	0,8	1,2	0,6	0,7	0,9	0,5
9856,18–10752,18	275–300% PW	a	2,4	1,7	0,7	0,8	0,5	0,3	1,6	1,2	0,4
		b	0,5	0,7	0,3	0,5	0,8	0,3	0,5	0,6	0,3
10752,19–20000,00	300% PW–20000,00	a	6,8	4,7	2,1	2,1	1,3	0,8	4,7	3,4	1,3
		b	1,4	1,9	0,8	1,2	2,3	0,6	1,5	1,7	1,0
Od 20000,01 zł zł and more	Od 20000,01 zł zł and more	a	1,8	1,3	0,5	0,3	0,2	0,1	1,5	1,1	0,4
		b	0,4	0,5	0,2	0,2	0,3	0,1	0,5	0,6	0,3

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ² Patrz uwagi ogólne do rozdziału, ust. 3. ³ Obok przedziałów podano procentowy rozkład wynagrodzeń w poszczególnych przedziałach (np. przedział 1792,04–2401,32 zł stanowi 50–67% przeciętnego wynagrodzenia w województwie); przedziały procentowe zostały domknięte prawostronnie (np. przedział 50–67% obejmuje wynagrodzenia stanowiące od 50,01 do 67,00% przeciętnego wynagrodzenia).

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ² See general notes to the chapter, item 3. ³ The percentage distribution of wages and salaries in individual ranges is given next to ranges (e.g., the 1792,04–2401,32 zł range accounts for 50–67% of the average wage and salary for voivodship); the percentage ranges are closed on the right (e.g., the 50–67% range includes wages and salaries accounting for 50,01 to 67,00% of the average wage and salary).

TABL. 3 (103). **ZATRUDNIENI^a ORAZ PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO WEDŁUG GRUP ZAWODÓW WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2012 R.**
PAID EMPLOYMENT^a AND AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES
BY PERFORMED OCCUPATIONAL GROUPS FOR OCTOBER 2012

GRUPY ZAWODÓW ^b OCCUPATIONAL GROUPS ^b	Zatrudnieni w odsetkach Paid employees in percent			Przeciętne wynagrodzenia brutto w zł Average gross wages and salaries in zł		
	ogółem total	mężczyźni men	kobiety women	ogółem total	mężczyźni men	kobiety women
O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0	3584,06	3779,41	3379,79
TOTAL						
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	7,2	7,7	6,6	7218,07	7919,63	6353,13
Managers						
Specjaliści	25,6	15,9	35,7	4387,28	5067,42	4070,46
Professionals						
specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	3,2	4,2	2,0	4888,24	5485,70	3587,04
<i>science and engineering professionals</i>						
specjaliści do spraw zdrowia	5,8	1,7	10,0	4367,74	6514,12	3986,72
<i>health professionals</i>						
specjaliści nauczania i wychowania	8,8	4,2	13,7	4090,65	4141,98	4074,22
<i>teaching professionals</i>						
specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	6,2	3,9	8,6	4463,07	5047,00	4187,28
<i>business and administration professionals</i>						
specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych	0,7	1,3	0,2	4699,84	4785,46	4097,74
<i>information and communications technology professionals</i>						
specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	0,9	0,6	1,2	4857,46	5166,18	4693,45
<i>legal, social and cultural professionals</i>						
Technicy i inny średni personel	12,6	11,0	14,4	3604,14	4005,83	3283,31
Technicians and associate professionals						
średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	3,0	4,6	1,4	4138,54	4417,12	3214,73
<i>science and engineering associate professionals</i>						
średni personel do spraw zdrowia	1,5	0,7	2,3	2965,43	3454,17	2800,87
<i>health associate professionals</i>						
średni personel do spraw biznesu i administracji	6,9	4,4	9,5	3603,30	3899,79	3459,92
<i>business and administration associate professionals</i>						

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust.7, pkt. 1).

^a Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ^b See general notes to the Yearbook, item 7, point 1).

TABL. 3 (103). **ZATRUDNIENI^a ORAZ PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO WEDŁUG GRUP ZAWODÓW WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2012 R. (cd.)**
PAID EMPLOYMENT^a AND AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES BY PERFORMED OCCUPATIONAL GROUPS FOR OCTOBER 2012 (cont.)

GRUPY ZAWODÓW ^b OCCUPATIONAL GROUPS ^b	Zatrudnieni w odsetkach Paid employees in percent			Przeciętne wynagrodzenia brutto w zł Average gross wages and salaries in zł		
	ogółem total	mężczyźni men	kobiety women	ogółem total	mężczyźni men	kobiety women
Technicy i inny średni personel						
(dok.)						
Technicians and associate professionals (cont.)						
średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny	0,6	0,2	1,1	2890,17	3374,81	2771,98
<i>legal, social, cultural and related associate professionals</i>						
technicy informatycy.....	0,6	1,1	0,1	3270,79	3201,00	3871,73
<i>information and communications technicians</i>						
Pracownicy biurowi	8,9	7,5	10,5	3029,98	3013,80	3041,98
Clerks						
sekreтари, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	3,0	1,2	4,8	3099,57	3229,90	3065,55
<i>general and keyboard clerks</i>						
pracownicy obsługi klienta	1,1	0,3	1,9	3042,36	4068,73	2863,75
<i>customer services clerks</i>						
pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej.....	3,8	5,6	2,2	2937,40	2888,30	3066,22
<i>numerical and material recording clerks</i>						
pozostali pracownicy obsługi biura	1,0	0,4	1,6	3175,98	3279,60	3149,03
<i>other clerical support workers</i>						
Pracownicy usług i sprzedawcy.....	9,7	6,6	12,9	2381,74	2409,16	2367,06
Service and sales workers						
pracownicy usług osobistych.....	1,8	1,8	1,7	2123,19	2181,39	2059,74
<i>personal service workers</i>						
sprzedawcy i pokrewni	6,2	2,6	10,2	2512,90	2745,80	2452,41
<i>sales workers</i>						
pracownicy opieki osobistej i pokrewni.....	0,4	0,2	0,5	2173,61	2384,91	2066,80
<i>personal care workers</i>						
pracownicy usług ochrony.....	1,3	2,0	0,5	2155,08	2194,97	1982,53
<i>protective services workers</i>						
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	0,2	0,2	0,1	1927,99	2103,89	1637,78
Skilled agricultural, forestry and fishery workers						

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 7, pkt. 1).

^a Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ^b See general notes to the Yearbook, item 7, point 1).

TABL. 3 (103). **ZATRUDNIENI^a ORAZ PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO WEDŁUG GRUP ZAWODÓW WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2012 R. (dok.)**
PAID EMPLOYMENT^a AND AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES
BY PERFORMED OCCUPATIONAL GROUPS FOR OCTOBER 2012 (cont.)

GRUPY ZAWODÓW ^b OCCUPATIONAL GROUPS ^b	Zatrudnieni w odsetkach Paid employees in percent			Przeciętne wynagrodzenia brutto w zł Average gross wages and salaries in zł		
	ogółem total	mężczyźni men	kobiety women	ogółem total	mężczyźni men	kobiety women
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	15,2	23,6	6,4	2801,47	3036,82	1898,43
Craft and related trades workers						
robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)..... building and related trades workers, excluding electricians	2,3	4,4	0,1	2706,31	2705,15	2782,65
robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni..... metal, machinery and related trades workers	5,7	10,9	0,3	3205,32	3222,49	2502,98
rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni..... handicraft and printing workers	0,9	1,2	0,6	2702,39	2934,07	2242,16
elektrycy i elektronicy..... electrical and electronic trades workers	2,0	3,6	0,3	3685,94	3743,87	3034,58
robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni..... food processing, wood working, garment and other craft and related trades workers	4,3	3,5	5,1	1916,80	2173,26	1735,23
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	12,2	20,6	3,4	3066,78	3154,55	2515,98
Plant and machine operators and assemblers						
operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych stationary plant and machine operators	5,0	7,5	2,2	3260,26	3487,84	2482,86
monterzy	1,6	2,3	0,9	3214,50	3492,90	2438,38
assemblers						
kierowcy i operatorzy pojazdów . drivers and mobile plant operators	5,6	10,8	0,3	2854,07	2849,11	3067,64
Pracownicy przy pracach prostych	8,4	6,9	10,0	2191,80	2411,88	2032,06
Elementary occupations						
w tym: of which:						
robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie .... agricultural, forestry and fishery labourers	0,0	0,0	-	3188,47	3188,47	-
robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	3,4	4,2	2,3	2465,22	2558,58	2283,07
labourers in mining, industry, construction and transportation						

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 7, pkt. 1).

^a Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ^b See general notes to the Yearbook, item 7, point 1).

TABL. 4 (104). **PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2012 R.¹**
AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES FOR OCTOBER 2012¹

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector		
a – w zł in zł		ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women
b – ogółem = 100,0 total = 100,0										
OGÓŁEM TOTAL										
OGÓŁEM.....	a	3584,06	3779,41	3379,79	3887,52	4150,00	3758,53	3419,20	3670,63	3026,19
TOTAL.....	b	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA BY EDUCATIONAL LEVEL										
Wyższe ze stopniem naukowym co najmniej doktora oraz tytułem magistra, lekarza lub równorzędnym Tertiary with academic degree (at least doctorate) or tertiary with master degree, physician degree or equivalent	a	4950,53	5833,89	4465,87	4655,72	5247,53	4421,75	5393,43	6375,48	4553,99
	b	138,1	154,4	132,1	119,8	126,4	117,6	157,7	173,7	150,5
Wyższe z tytułem inżyniera, licencjata, dyplomowanego ekonomisty lub równorzędnym Tertiary with engineer degree, licentiate (bachelor), economist with diploma or equivalent	a	4109,07	4872,85	3335,55	3755,68	4152,51	3600,16	4257,57	5015,78	3137,66
	b	114,6	128,9	98,7	96,6	100,1	95,8	124,5	136,6	103,7
Policealne ..... Post-secondary	a	3155,49	3249,70	3108,62	3313,56	3549,94	3259,98	3056,61	3167,93	2974,52
	b	88,0	86,0	92,0	85,2	85,5	86,7	89,4	86,3	98,3
Średnie zawodowe ..... Vocational secondary	a	3153,66	3409,19	2833,57	3241,85	3458,98	3131,11	3119,19	3398,94	2618,80
	b	88,0	90,2	83,8	83,4	83,3	83,3	91,2	92,6	86,5
Średnie ogólnokształcące General secondary	a	2915,44	3212,83	2669,42	3073,59	3337,13	2957,85	2867,87	3189,87	2549,53
	b	81,3	85,0	79,0	79,1	80,4	78,7	83,9	86,9	84,2
Zasadnicze zawodowe..... Basic vocational	a	2643,55	2889,77	2026,20	2716,42	3070,32	2147,73	2627,71	2856,91	1987,77
	b	73,8	76,5	60,0	69,9	74,0	57,1	76,9	77,8	65,7
Gimnazjalne..... Lower secondary	a	2287,32	2235,68	2742,00	1996,69	1996,69	-	2291,91	2239,89	2742,00
	b	63,8	59,2	81,1	51,4	48,1	-	67,0	61,0	90,6
Podstawowe i niepełne podstawowe Primary and incomplete primary	a	2559,09	2774,55	2135,71	2488,82	2886,01	2147,06	2579,49	2753,78	2129,36
	b	71,4	73,4	63,2	64,0	69,5	57,1	75,4	75,0	70,4

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons.

TABL. 4 (104). **PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2012 R.¹ (dok.)**
AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES FOR OCTOBER 2012¹ (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector		
	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women

a – w zł

in zł

b – ogółem = 100,0

total = 100,0

WEDŁUG WIEKU
BY AGE

24 lata i mniej.....	a	2401,78	2395,26	2412,87	2386,32	2518,41	2298,90	2403,63	2386,36	2436,71
and less	b	67,0	63,4	71,4	61,4	60,7	61,2	70,3	65,0	80,5
25–34	a	3287,65	3454,81	3088,69	3341,19	3562,93	3222,53	3270,11	3434,47	3015,97
	b	91,7	91,4	91,4	85,9	85,9	85,7	95,6	93,6	99,7
35–44	a	3826,25	4154,86	3501,73	4044,92	4363,94	3905,40	3712,49	4099,43	3139,13
	b	106,8	109,9	103,6	104,0	105,2	103,9	108,6	111,7	103,7
45–54	a	3724,18	3968,09	3534,86	3977,47	4171,13	3903,55	3500,40	3882,51	2974,75
	b	103,9	105,0	104,6	102,3	100,5	103,9	102,4	105,8	98,3
55–59	a	3739,30	3888,88	3594,56	4007,15	4276,28	3858,96	3520,79	3702,86	3243,88
	b	104,3	102,9	106,4	103,1	103,0	102,7	103,0	100,9	107,2
60–64	a	4105,28	4137,70	3902,83	4650,56	4721,71	4414,22	3690,07	3771,36	2558,05
	b	114,5	109,5	115,5	119,6	113,8	117,4	107,9	102,7	84,5
65 lat i więcej	a	5614,18	6232,37	3919,26	6728,35	7126,61	5617,26	4375,05	5228,07	2080,74
and more	b	156,6	164,9	116,0	173,1	171,7	149,5	128,0	142,4	68,8

WEDŁUG STAŻU PRACY
BY WORK SENIORITY

Do 1,9 roku	a	2460,79	2462,17	2459,27	2661,36	2834,96	2575,62	2411,69	2409,30	2414,87
and less	b	68,7	65,1	72,8	68,5	68,3	68,5	70,5	65,6	79,8
2,0–4,9	a	2934,44	3065,97	2778,18	3216,34	3526,36	3025,67	2857,92	2984,89	2677,46
	b	81,9	81,1	82,2	82,7	85,0	80,5	83,6	81,3	88,5
5,0–9,9	a	3432,88	3630,10	3197,16	3529,41	3770,03	3404,03	3399,81	3603,33	3076,54
	b	95,8	96,0	94,6	90,8	90,8	90,6	99,4	98,2	101,7
10,0–14,9	a	3799,85	4075,81	3481,23	4116,11	4492,91	3916,84	3685,09	3989,25	3219,63
	b	106,0	107,8	103,0	105,9	108,3	104,2	107,8	108,7	106,4
15,0–19,9	a	3837,17	4068,19	3606,53	4105,99	4491,05	3945,32	3711,93	3970,74	3331,46
	b	107,1	107,6	106,7	105,6	108,2	105,0	108,6	108,2	110,1
20 lat i więcej	a	3833,61	4069,27	3613,90	4028,85	4270,49	3912,50	3644,97	3969,71	3080,93
and more	b	107,0	107,7	106,9	103,6	102,9	104,1	106,6	108,1	101,8

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons.

TABL. 5 (105). **MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO NAJWYŻSZE (DECYLE) W GRUPACH DECYLOWYCH PRACOWNIKÓW ZATRUDNIONYCH¹ WEDŁUG WIELKICH GRUP ZAWODÓW² WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2012 R.**

DECILE EARNINGS (THE UPPER LIMITS OF GROSS WAGES AND SALARIES RECEIVED BY DECILE) PAID EMPLOYMENT¹ BY GREAT OCCUPATIONAL GROUPS² FOR OCTOBER 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Najwyższe wynagrodzenia (decyle) w grupie decylowej Decile earnings (the upper limits of gross wages and salaries received by decile)								
		pierwszej first	drugiej second	trzeciej third	czwartej fourth	piątej (me- diana) fifth (me- dian)	szóstej sixth	siódmej seventh	ósmej eight	dziewiątej ninth
		w zł in zł								
a – ogółem total b – mężczyźni men c – kobiety women	a	1498,62	1924,78	2309,67	2646,73	2987,43	3382,74	3857,25	4541,36	5937,41
	b	1498,83	1969,87	2382,39	2704,95	3047,20	3458,75	3961,13	4802,65	6521,08
	c	1498,40	1901,26	2243,12	2580,05	2930,08	3309,44	3745,27	4360,45	5392,63
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy Public government representatives senior officials and managers	a	2641,25	3519,12	4240,98	4944,58	5525,83	6317,26	7399,26	9133,23	13033,25
	b	2483,09	3502,89	4419,85	5032,04	5811,29	6863,28	8440,32	10861,89	15102,31
	c	2776,43	3526,36	4135,63	4733,89	5294,88	5873,61	6603,13	7798,14	10097,15
Specjaliści Professionals	a	2374,03	2793,89	3162,72	3496,62	3875,28	4281,41	4709,19	5414,63	6865,66
	b	2416,74	2923,36	3384,08	3825,72	4315,52	4893,06	5622,74	6704,41	8659,13
	c	2355,55	2758,71	3092,48	3393,69	3714,14	4107,57	4476,02	4946,90	5922,71
Technicy i inny średni personel Technicians and associate professionals	a	1790,95	2279,85	2592,32	2929,59	3241,85	3590,29	3984,66	4549,48	5655,36
	b	1727,07	2332,61	2793,06	3210,20	3625,73	4070,83	4516,63	5296,53	6639,02
	c	1853,78	2251,12	2521,63	2783,24	3036,71	3331,20	3629,62	4007,52	4807,10
Pracownicy biurów Clerks	a	1597,57	2027,31	2259,78	2493,95	2734,69	2988,77	3297,90	3736,38	4527,64
	b	1518,48	2016,20	2244,65	2468,32	2658,00	2917,68	3262,84	3722,68	4656,58
	c	1647,57	2034,62	2279,05	2539,87	2789,38	3034,37	3315,14	3745,79	4461,27
Pracownicy usług i sprzedawcy Service and sales workers	a	1488,99	1498,31	1616,74	1854,62	2104,30	2382,42	2692,96	3081,43	3585,86
	b	1492,79	1551,49	1670,64	1935,48	2187,16	2416,77	2682,19	3042,69	3424,22
	c	1487,73	1495,80	1590,10	1822,11	2052,97	2373,40	2701,74	3109,47	3655,23
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy Skilled agricultural, forestry and fishery workers	a	1484,18	1488,36	1492,53	1496,70	1580,29	1766,58	1912,65	2335,01	2598,65
	b	1486,29	1492,57	1498,86	1690,45	1771,77	1795,96	2330,01	2524,56	3670,01
	c	1482,70	1485,38	1488,07	1490,75	1493,44	1496,12	1498,81	1803,76	2180,98
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy Craft and related trades workers	a	1488,34	1496,95	1767,62	2179,29	2521,12	2884,74	3234,48	3731,71	4533,77
	b	1491,94	1688,55	2146,89	2495,52	2809,51	3098,62	3489,76	3974,57	4820,36
	c	1483,79	1487,82	1491,85	1495,87	1499,90	1678,15	1980,55	2305,39	2874,95
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń Plant and machine operators and assemblers	a	1499,60	1886,23	2277,26	2514,15	2762,73	3039,52	3370,36	3783,27	4669,65
	b	1499,26	1898,76	2327,23	2582,36	2846,79	3135,58	3467,62	3883,75	4966,19
	c	1528,18	1744,89	2106,82	2257,82	2433,57	2572,84	2772,57	2986,33	3494,82
Pracownicy przy pracach prostych Elementary occupations	a	1489,82	1500,31	1706,36	1873,58	2016,45	2189,72	2368,63	2649,43	3150,96
	b	1490,51	1517,07	1772,96	1998,93	2262,88	2504,24	2800,87	3093,91	3610,04
	c	1489,38	1499,11	1675,68	1832,20	1944,47	2060,05	2207,30	2343,69	2611,42

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ² Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 7, pkt. 1).

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ² See general notes to the Yearbook, item 7, point 1).

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych

Social security benefits

TABL. 6 (106). **EMERYCI I RENCIŚCI^a**
RETIREEES AND PENSIONERS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M.....	660643	653810	639528	626689	T O T A L
Pobierający emerytury i renty wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	520352	537832	528033	518848	Persons receiving retirement pay and pensions paid by the Social Insurance Institution
emerytury.....	319652	384089	378184	372247	retirement pay
renty z tytułu niezdolności do pracy	115968	71501	67936	64795	pensions resulting from an inability to work
renty rodzinne	84732	82242	81913	81806	family pensions
Rolnicy indywidualni	140291	115978	111495	107841	Farmers

^a Przeciętnie w roku; bez emerytów i rencistów, którzy otrzymują świadczenia wypłacane przez Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministerstwo Sprawiedliwości; bez emerytów i rencistów otrzymujących świadczenia na mocy umów międzynarodowych.

Źródło: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Annual averages; excluding retirees and pensioners, who receive benefits paid by the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration as well as the Ministry of Justice; excluding retirees and pensioners receiving benefits on the basis of international agreements.

Source: data of the Social Insurance Institution and the Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 7 (107). **ŚWIADCZENIA EMERYTALNE I RENTOWE BRUTTO ^a**
GROSS RETIREMENT PAY AND PENSION BENEFITS ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M G R A N D T O T A L					
Świadczenia w mln zł.....	7801,20	10868,91	11150,79	11576,70	Benefits in mln zł
WYPŁACANE PRZEZ ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH PAID BY THE SOCIAL INSURANCE INSTITUTION					
R a z e m T o t a l					
Świadczenia w mln zł.....	6552,83	9559,48	9848,44	10226,41	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł.....	1049,42	1481,17	1554,27	1642,49	Average monthly retirement pay and pension in zł
Emerytury Retirement pay					
Świadczenia w mln zł.....	4417,83	7291,52	7527,34	7799,20	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura w zł.....	1151,73	1581,99	1658,66	1745,97	Average monthly retirement pay in zł
Renty z tytułu niezdolności do pracy Pensions resulting from an inability to work					
Świadczenia w mln zł.....	1128,94	934,69	933,33	955,91	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna renta w zł.....	811,24	1089,36	1144,88	1229,40	Average monthly pension in zł
Renty rodzinne Family pensions					
Świadczenia w mln zł.....	1006,06	1333,28	1387,77	1471,31	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna renta w zł.....	989,45	1350,96	1411,84	1498,77	Average monthly pension in zł
ROLNIKÓW INDYWIDUALNYCH ^b FARMERS ^b					
Świadczenia w mln zł.....	1248,37	1309,42	1302,35	1350,29	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł.....	741,54	940,86	973,40	1043,43	Average monthly retirement pay and pension in zł

^a Bez emerytur i rent wypłacanych przez Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministerstwo Sprawiedliwości; bez emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych. ^b Łącznie z wypłatami z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w przypadku łączenia uprawnień do świadczeń z tego systemu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu Emerytalno-Rentowego.

Ź r ó d ł o: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Excluding retirement pay and pensions paid by the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration as well as the Ministry of Justice; excluding retirement pay and pensions realized on the basis of international agreements. ^b Including payments from non-agricultural social security system, in the case of a simultaneous right to benefits from this system and to benefits from the Pension Fund.

S o u r c e: data of the Social Insurance Institution and the Agricultural Social Insurance Fund.

DZIAŁ VIII

BUDŻETY GOSPODARSTW DOMOWYCH

Uwagi ogólne

1. Podstawowym źródłem informacji o warunkach bytu ludności, tj. poziomie i strukturze dochodu rozporządzalnego, wydatków i spożycia oraz wyposażeniu gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania oraz zagrożeniu ubóstwem jest reprezentacyjne badanie **budżetów gospodarstw domowych**. Badaniem objęte są wszystkie gospodarstwa domowe, z wyjątkiem zamieszkujących obiekty zbiorowego zakwaterowania oraz gospodarstw członków korpusu dyplomatycznego państw obcych. Od 2004 r. gospodarstwa domowe obywateli obcego państwa zamieszkujące w Polsce stale lub przez dłuższy czas i posługujące się językiem polskim biorą udział w badaniu.

Jednostką badania jest **gospodarstwo domowe** jedno- lub wieloosobowe. Gospodarstwo domowe **jednoosobowe** stanowi osoba utrzymująca się samodzielnie, tzn. nie łącząca swoich dochodów z dochodami innych osób bez względu na to, czy mieszka sama czy z innymi osobami. Przez gospodarstwo domowe **wieloosobowe** rozumie się zespół osób zamieszkujących razem i wspólnie utrzymujących się.

Wyniki badania oparte są na oświadczeniach osób biorących udział w badaniu budżetów gospodarstw domowych.

W celu zachowania relacji między strukturą badanej zbiorowości a strukturą społeczno-demograficzną zbiorowości generalnej, wyniki z badania za 2011 i 2012 rok przeważone zostały danymi o strukturze gospodarstw domowych według liczby osób i miejsca zamieszkania pochodzącej z Narodowego Spisu Ludności i Mieszkań 2011.

2. Badanie budżetów gospodarstw domowych prowadzone jest metodą rotacji miesięcznej w cyklu kwartalnym, co oznacza, że w każdym miesiącu w badaniu uczestniczą inne gospodarstwa domowe, a po kwartale w gospodarstwach domowych, które brały udział w badaniu miesięcznym danego kwartału przeprowadzany jest wywiad dotyczący niektórych wydatków, m.in. na zakup przedmiotów trwałego użytkowania (telewizora, pralki, lodówki itp.), na opłatę za usługi (lekarskie, stomatologiczne itp.) oraz wyposażenia gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania.

Badaniem objęto wszystkie gospodarstwa domowe zamieszkałe w wylosowanych mieszkaniach, reprezentujące społeczno-ekonomiczne grupy ludności, tj. gospodarstwa domowe: pracowników, rolników, pracujących na własny rachunek, emerytów, rencistów oraz utrzymujących się z niezarobkowych źródeł (innych niż emerytura i renta).

3. Kategorie osób występujących w gospodarstwach domowych (tabl. 1) ustalone zostały na podstawie ich głównego źródła utrzymania, czyli źródła przynoszącego największy dochód:

CHAPTER VIII

HOUSEHOLD BUDGETS

General notes

1. The basic source of information regarding the living conditions of the population, i.e., the level and structure of available income, expenditures and consumption as well as the furnishing of households with durable goods as well as risk of poverty, is a sample survey of **household budgets**. Included in the survey are all groups of households, with the exception of those living in collective homes as well as households of diplomatic corps of foreign countries. Since year 2004 the households of foreign citizens with permanent or long-lasting residence in Poland are using Polish participate in the survey.

The survey unit is a one- or a multi-person **household**. A **one-person** household is understood as an individual independently maintained, i.e., income is not combined with the income of others regardless of whether the individual lives alone or with other persons. A **multi-person** household is understood as a group of people living together and maintaining themselves jointly.

Survey results are based on declarations made by persons participating in the survey of household budgets.

In order to maintain the relation between the structure of the surveyed population and the socio-demographic structure of the total population, data obtained from the survey in 2011 and 2012 were weighted with the data of structure of households by number of persons and place of living on the basis of the Population and Housing Census 2011.

2. The survey of household budgets is conducted using the method of monthly rotation with a quarterly cycle, which means that, each month, different households participate in the survey, and after each quarter an interview is conducted in households which participated in the monthly survey of a given quarter concerning some expenditures, i.e., on purchases of durable goods (a television set, washing machine, refrigerator, etc.), on payments for services (medical, dental, etc.) as well as on furnishing the household with durable goods.

The survey included all households within randomly selected dwellings representing of socio-economic groups of the population, i.e., households of: employees, farmers, self-employed, retirees, pensioners as well as households maintained from non-earned sources (other than retirement pay and pensions).

3. The categories of persons comprising households (table 1) were established on the basis of their primary source of maintenance, i.e., source deriving the greatest income:

- 1) do osób pracujących zalicza się:
  - a) pracujących najemnie, dla których głównym źródłem utrzymania jest dochód z pracy najemnej, niezależnie od rodzaju umowy zawartej z pracodawcą (umowa o pracę na czas nieokreślony lub określony, mianowanie, powołanie, praca sezonowa, praca dorywcza, umowa o wykonanie pracy nakładczej, umowa-zlecenie, umowa ustna itd.); do tej grupy pracujących zaliczono również pracowników spółdzielni produkcji rolniczej,
  - b) pracujących w gospodarstwie indywidualnym w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), dla których głównym źródłem utrzymania jest dochód z pracy w użytkowanym przez siebie gospodarstwie indywidualnym w rolnictwie,
  - c) pracujących na własny rachunek (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), dla których głównym źródłem utrzymania jest prowadzenie działalności gospodarczej (poza użytkowaniem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie), w tym wynajem budynków i budowli oraz wykonywanie wolnego zawodu, a od 2005 r. także członków spółdzielni produkcji rolniczej;
- 2) osoby **pobierające emeryturę lub rentę**, których głównym źródłem utrzymania jest otrzymywana emerytura lub renta;
- 3) osoby **utrzymujące się z niezarobkowych źródeł** innych niż emerytura lub renta, których głównym źródłem utrzymania są: zasiłki z ubezpieczeń społecznych, pozostałe świadczenia społeczne (m.in. zasiłki rodzinne wraz z dodatkami, świadczenia i zasiłki pielęgnacyjne, renta socjalna, zasiłki stałe, okresowe oraz pozostała pomoc pieniężna, materialna i w formie usług, stypendia, świadczenia dla bezrobotnych), dochody z tytułu własności, dochody z wynajmu nieruchomości – budynków, gruntów – niezwiązanych z prowadzoną działalnością gospodarczą, pozostałe dochody oraz inne przychody (podjęte lokaty i sprzedane papiery wartościowe, sprzedaż majątku, zaciągnięte pożyczki i kredyty);
- 4) osoby pozostające na utrzymaniu (bez własnego źródła utrzymania) są utrzymywane przez inne osoby będące członkami tego samego gospodarstwa domowego.

4. Dochód rozporządzalny obejmuje bieżące dochody pieniężne i niepieniężne (w tym wartość spożycia naturalnego, tj. wartość towarów i usług konsumpcyjnych pobranych na potrzeby gospodarstwa domowego z działalności gospodarczej na własny rachunek – rolniczej i pozarolniczej oraz wartość towarów i usług otrzymanych bezpłatnie), bez zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych płaconych z tytułu dochodów (z pracy najemnej, ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych oraz ze świadczeń pozostałych), bez składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne płacone przez ubezpieczonego pracownika (patrz uwagi ogólne działu „Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych”) oraz bez podatków płaconych przez osoby pracujące na własny rachunek.

W skład dochodu rozporządzalnego wchodzi:

- 1) dochód z pracy najemnej — uzyskany we wszystkich miejscach pracy danego członka gospodarstwa domowego, niezależnie od długości trwania okresu pracy i rodzaju umowy o pracę — który obejmuje wszystkie dochody uzyskiwane z tytułu pracy najemnej, w tym: wynagrodzenia (patrz dział „Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych”),

- 1) *employed persons include:*

- a) *hired employees, for whom the main source of maintenance is income from hired work, regardless of the type of contract concluded with the employer (a labour contract for a specified or unspecified period, postings, appointments, seasonal work, odd jobs, outwork, commission contracts, verbal contracts, etc.). Employees of agricultural production co-operatives were also included in this group of employees,*
- b) *employees on a private farm in agriculture (including contributing family workers), for whom the main source of maintenance is income from private farm work,*
- c) *self-employed persons (including contributing family workers), for whom the main source of maintenance is conducting economic activity (excluding the use of a private farm in agriculture), of which leasing buildings and structures as well as persons practicing a learned profession as well as members of agricultural production co-operatives since 2005;*

- 2) *persons receiving retirement pay or pension, for whom the main source of maintenance is the retirement pay or pension;*

- 3) *persons maintained from non-earned sources other than retirement pay and pension for whom the main source of maintenance are: social security benefits or other social benefits (i.e. family benefits, supplements to family benefits, nursing benefits and nursing allowances, disability welfare pension, fixed or periodic allowances and other aid, whether monetary, material or in the form of services, scholarships, unemployment benefits), income from property and rental of real estate not connected with conducting economic activity, other income as well as other, revenue (deposits with dram and securities sold, the sale of assets, extended loans and credits);*

- 4) *dependents (without their own source of maintenance) are maintained by other persons being members of the same household.*

4. Available income includes current monetary and non-monetary income (including the value of own consumption, i.e., consumer goods and services acquired for household needs from self-employed agricultural or non-agricultural economic activity as well as the value of goods and services received free of charge), excluding prepayments on personal income tax paid with income (from hired labour and social security benefits and from other benefits) excluding contributions to obligatory social security paid by the insured employee (see general notes in the chapter “Wages and salaries. Social security benefits”) as well as: excluding taxes paid by self-employed persons.

Available income comprises:

- 1) *income from hired work — obtained in all workplaces by the given household member, regardless of the length of time worked or the type of labour agreement — which include all income obtained from hired labour, including:*

- wypłaty niezaliczone do wynagrodzeń (np. dodatek za rozłąkę, ekwiwalent pieniężny za używanie własnej odzieży zamiast roboczej, kwoty uzyskane z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych), zasiłki chorobowe (pobrane w czasie trwania stosunku pracy), wyrównawcze, opiekuńcze, dochody w formie niepieniężnej (opłacone przez pracodawcę);
- 2) dochód z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie, który stanowi różnicę między wartością produkcji rolniczej (łącznie ze spożyciem naturalnym) a poniesionymi bieżącymi nakładami na nią (tj. zakup produktów i usług, wynagrodzenie i składki na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne pracowników najemnych). Dochód ten jest pomniejszony o podatki związane z prowadzeniem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie oraz od 2004 r. powiększony o dopłaty dla rolnictwa;
  - 3) dochód z pracy na własny rachunek, który stanowi część dochodu uzyskanego z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (poza gospodarstwem indywidualnym w rolnictwie), w tym dochód z wynajmu budynków i budowli oraz dochód z wykonywania wolnego zawodu, jaki został przeznaczony na pozyskanie towarów i usług konsumpcyjnych na potrzeby gospodarstwa domowego oraz na inwestycje o charakterze mieszkaniowym (zakup, budowa, remont lub modernizacja mieszkania lub domu mieszkalnego);
  - 4) dochód z własności (odsetki, udziały w zyskach przedsiębiorstw, w tym dywidendy, dochody z dzierżawy ziemi) oraz dochody z wynajmu budynków (w tym mieszkań) i budowli (w tym garaży) niezwiązanych z prowadzoną działalnością gospodarczą, który stanowi różnicę między przychodami a poniesionymi nakładami i podatkami;
  - 5) dochód ze świadczeń społecznych, tj.:
    - a) dochód ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych, który obejmuje emerytury, renty, zasiłki (w tym chorobowy – po ustaniu stosunku pracy), świadczenia rehabilitacyjne i jednorazowe odszkodowania powypadkowe oraz od 2005 r. renty strukturalne dla rolników indywidualnych;
    - b) dochód z pozostałych świadczeń społecznych, który obejmuje m.in. zasiłki dla bezrobotnych, zasiłki i świadczenia przedemerytalne, świadczenia rodzinne, rentę socjalną, świadczenia pieniężne i niepieniężne udzielane na podstawie ustawy o pomocy społecznej, stypendia oraz pomoc od instytucji niekomercyjnych (w tym dary).
  - 6) pozostały dochód, który obejmuje m.in. dary (w tym alimenty od osób prywatnych), odszkodowania z tytułu ubezpieczeń w instytucjach ubezpieczeniowych, wygrane w grach hazardowych i loteryjnych.
- Dochód rozporządzalny przeznaczony jest na wydatki oraz przyrost oszczędności.

Dochód do dyspozycji jest to dochód rozporządzalny pomniejszony o pozostałe wydatki. Dochód do dyspozycji przeznaczony jest na wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz przyrost oszczędności.

5. Wydatki obejmują wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz pozostałe wydatki.

Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne przeznaczone są na zaspokojenie potrzeb gospodarstwa domowego. Obejmują wydatki na towary i usługi zakupione za gotówkę, również przy użyciu karty płatniczej lub kredytu-

wages and salaries (see the chapter "Wages and salaries. Social security benefits"), payments not included in wages and salaries (e.g., severance pay, the monetary equivalent for the use of personal rather than company clothing, sums received from a company social benefit fund), sick benefits (taken during the period of employment), compensatory and nursing benefits, income in a non-monetary form (paid by the employer);

- 2) income from a private farm in agriculture, which accounts for the difference in the value of agricultural production (including own consumption) and current expenditures borne on it (i.e., the purchase of products and services, wages and salaries as well as contributions to compulsory social security of hired employees). This income is reduced by taxes connected with tending a private farm in agriculture and since 2004 increased by subsidies for agriculture;
- 3) income from self-employment, which accounts for a portion of income obtained from conducting self-employed economic activity (excluding a private farm in agriculture), of which income from leasing buildings and structures and income from practising a learned profession, which was designated for household needs as well as for investments with a residential character (purchasing, building, renovating or modernizing a dwelling or house);
- 4) income from property (interest, shares in company profits, including dividends, income from land leasing), income from the rental of buildings (including dwellings) and structures (including garages) not connected with conducting economic activity, measured as a difference between revenues and investment and taxes;
- 5) income from social security benefits, i.e.:
  - a) income from social security benefits, which includes retirement pay, pensions, benefits (of which sick benefit – after termination of employment), rehabilitation benefits and one-off compensations as well as since 2005, early retirement pay for farmers;
  - b) income from other social benefits, which includes among others: unemployment benefits and allowances, family allowances, social pensions, monetary and non-monetary assistance provided on the basis of the Law on Social Assistance, scholarships nad assistance from non-commercial institutions (of which gifts).
- 6) other income, which includes, i.a.: gifts (i.a. private alimony), insurance indemnities, winnings from games of chance and lotteries.

Available income is designated for expenditures as well as for an increase in savings.

Disposable income is understood as available income less other expenditures. Disposable income is designated for consumer goods and services as well as for an increase in savings.

5. Expenditures include expenditures on consumer goods and services as well as other expenditures.

Expenditures on consumer goods and services are designated for meeting household needs. They

wej, na kredyt, wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego. Towary konsumpcyjne obejmują dobra nietrwałego użytkowania (np. żywność, napoje, artykuły farmaceutyczne), półtrwałego użytkowania (np. odzież, książki, zabawki) i trwałego użytkowania (np. samochody, pralki, lodówki, telewizory).

Pozostałe wydatki obejmują m.in. kwoty przekazane innym gospodarstwom domowym i instytucjom niekomercyjnym, w tym dary; koszty zakwaterowania młodzieży i studentów uczących się poza domem; alimenty od osób prywatnych; niektóre podatki, np.: od nieruchomości, od spadków i darowizn, od dochodów z własności, z wynajmu i sprzedaży nieruchomości; straty pieniężne.

6. Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne zagregowano zgodnie z Klasyfikacją Spożycia Indywidualnego według Celu do Badania Budżetów Gospodarstw Domowych (COICOP/HBS).

7. Spożycie artykułów żywnościowych (w ujęciu ilościowym) w gospodarstwach domowych obejmuje artykuły zakupione za gotówkę, również przy użyciu karty płatniczej lub kredytowej, na kredyt, otrzymane nieodpłatnie oraz pobrane z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie bądź z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (spożycie naturalne); bez spożycia w placówkach gastronomicznych.

8. Zagrożenie ubóstwem — gospodarstwo domowe (a tym samym wszystkie osoby wchodzące w jego skład) zostało uznane za ubogie, jeżeli poziom jego wydatków (obejmujących także wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego) był niższy od wartości przyjętej za granicę ubóstwa. W celu wyeliminowania wpływu, jaki na koszty utrzymania gospodarstw domowych wywiera ich skład społeczno-demograficzny, zarówno przy obliczaniu poziomu wydatków w gospodarstwach domowych, jak i ustalaniu granic ubóstwa (relatywnego oraz minimum egzystencji) zastosowano tak zwaną **oryginalną skalę ekwiwalentności OECD**.

Według tej skali wagę 1 przypisuje się pierwszej osobie w gospodarstwie domowym w wieku 14 lat i więcej, wagę 0,7 — każdej następnej osobie w tym wieku oraz wagę 0,5 — każdemu dziecku w wieku poniżej 14 lat.

Relatywna granica ubóstwa to 50% średnich miesięcznych wydatków ustalonych na poziomie wszystkich gospodarstw domowych, z uwzględnieniem tzw. oryginalnej skali ekwiwalentności OECD.

„Ustawowa” granica ubóstwa to kwota, która zgodnie z obowiązującą ustawą o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2008 r. Nr 115, poz. 728, z późniejszymi zmianami) uprawnia do ubiegania się o przyznanie świadczenia pieniężnego z systemu pomocy społecznej.

Minimum egzystencji, uznane za granicę ubóstwa skrajnego, wyznacza poziom zaspokojenia potrzeb, poniżej którego występuje biologiczne zagrożenie życia oraz rozwoju psychofizycznego człowieka. Przy ustalaniu granic ubóstwa skrajnego przyjmuje się poziom minimum egzystencji obliczany przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych dla 1-osobowego gospodarstwa pracowniczego.

include expenditures on goods and services purchased for cash, with the use of cash or a credit card and on credit, the value of articles received gratis as well as the value of own consumption. Consumer goods include non-durable goods (e.g., food, beverages, pharmaceutical products), semi-durable goods (e.g., clothing, books, toys) and durable goods (e.g., cars, washing machines, and on credit, the value of articles received gratis as well as the value of own consumption. Consumer goods include non-durable refrigerators, television sets).

Other expenditures include, i.a.: amounts transferred to other households and non-commercial institutions, including gifts; boarding costs of youth and students studying away from home; alimony; some taxes, e.g.: on real estate, inheritance and donations, income from property as well as renting and selling real estate; monetary losses.

6. Expenditures on consumer goods and services were aggregated in accordance with the Classification of Individual Consumption by Purpose for the Household Budget Survey (COICOP/HBS).

7. Consumption of foodstuffs (in terms of quantity) in households includes articles purchased for cash, with the use of cash or a credit card and on credit, received gratis as well as taken from a private farm in agriculture or from conducted self-employed economic activity (own consumption); excluding consumption in catering establishments.

8. Risk of poverty — a household and thus all its members have been regarded as poor if the expenditure level (including the value of products received free of charge as well as the value of own consumption) was below the adopted poverty threshold. In order to eliminate the effect of the sociodemographic composition of household on the maintenance costs, the so-called **original OECD equivalence scale** has been used for the calculation of the households' expenditure level and determination of poverty thresholds (relative and subsistence minimum). According to this scale, weight 1 is attributed to the first person in the household at the age of 14 and over, weight 0,7 — to any other person at that age and weight 0,5 — to every child under 14.

Relative poverty threshold is 50% of the mean monthly expenditure determined at the level of all households estimated with the use of the so-called **original OECD equivalence scale**.

„Legal” poverty threshold is the amount which, according to the Law on Social Assistance (uniform text Journal of Laws 2008 No. 115, item 728, with later amendments), provides eligibility for a monetary benefit from social assistance system.

The subsistence minimum, regarded as the extreme poverty threshold, sets the level of the satisfaction of needs below which the biological existence or psycho-physical human development is threatened. The starting point adopted for determination of the extreme poverty threshold is subsistence minimum estimated by the Institute of Labour and Social Studies for the 1-person employees' household.

U w a g a do tablic 2–5

Dane za 2011 r. skorygowano w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji rocznika; patrz uwagi ogólne działu, ust. 1.

N o t e to tables 2–5

Data for 2011 were revised comparing to published in the previous edition of the yearbook; see chapter general notes, item 1.

TABL. 1 (108). **GOSPODARSTWA DOMOWE**
HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Gospodarstwa domowe objęte badaniem	2572	2680	2639	2611	Households included in the survey
Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym	2,87	2,70	2,65	2,65	Average number of persons in a household
w tym:					of which:
pracujących	1,08	1,10	1,09	1,07	employed
pobierających świadczenia społeczne ^a	0,84	0,81	0,82	0,82	receiving social benefits ^a
w tym emeryturę lub rentę	0,66	0,70	0,70	0,69	of which retirement pay or pension
pozostających na utrzymaniu	0,88	0,73	0,69	0,70	dependents

^a W 2005 r. — pobierających świadczenia z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej.

^a In 2005 — receiving social security benefits and social assistance benefits.

TABL. 2 (109). **PRZECIĘTNY MIESIĘCZNY DOCHÓD ROZPORZĄDZALNY NA 1 OSOBĘ**
W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA AVAILABLE INCOME OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Dochód rozporządzalny.....	768,97	1178,73	1214,80	1268,42	Available income
w tym dochód do dys- pozycji.....	737,09	1124,92	1157,93	1216,56	of which disposable income
w tym:					of which:
z pracy najemnej	360,98	594,75	635,33	682,08	from hired work
z gospodarstwa indywiduale- go w rolnictwie	37,18	55,10	54,17	56,66	from a private farm in agricul- ture
z pracy na własny rachunek	44,14	118,86	89,46	87,58	from self-employment
ze świadczeń społecznych ^a	273,34	353,17	378,73	381,78	from social benefits ^a

^a W 2005 r. — ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej.

^a In 2005 — from social security benefits and social assistance benefits.

TABL. 3 (110). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYDATKI NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA EXPENDITURES OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	AVERAGE MONTHLY PER CAPITA EXPENDITURES OF HOUSEHOLDS				SPECIFICATION
	2005	2010	2011	2012	
	w zł		in zł		
Wydatki ogółem.....	731,81	1035,64	1052,93	1083,25	Total expenditures
w tym towary i usługi konsumpcyjne ^a	699,93	981,82	996,06	1031,39	of which consumer goods and services ^a
w tym:					of which:
żywność i napoje bezalkoholowe	194,62	245,61	254,80	260,10	food and non-alcoholic beverages
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	21,65	28,31	29,36	28,26	alcoholic beverages and tobacco
odzież i obuwie	34,87	55,20	56,38	57,49	clothing and footwear
użytkowanie mieszkania i nośniki energii	142,53	201,89	209,40	210,95	housing, water, electricity, gas and other fuels
wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	35,70	50,23	48,65	44,89	furnishings, household equipment and routine maintenance of the house
zdrowie	38,15	52,28	55,46	57,85	health
w tym artykuły farmaceutyczne	25,67	34,28	35,10	36,68	of which pharmaceutical products
transport	71,62	100,59	102,19	114,71	transport
łącność.....	36,15	43,99	43,09	42,04	communication
rekreacja i kultura.....	51,29	82,62	79,72	90,08	recreation and culture
edukacja ^b	10,29	15,21	11,43	11,57	education ^b
restauracje i hotele.....	20,17	27,53	28,76	32,96	restaurants and hotels
inne towary i usługi	37,09	55,71	55,24	60,99	miscellaneous goods and services
w tym higiena osobista.....	18,98	30,18	30,13	32,02	of which personal care

^a Łącznie z kieszonkowym nieuwzględnionym w podziale według rodzajów wydatków. ^b Łącznie z wychowaniem przedszkolnym.

^a Including pocket money not considered in items by types of expenditures. ^b Including pre-school education.

TABL. 4 (111). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE SPOŻYCIE NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW ŻYWNOŚCIOWYCH NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA CONSUMPTION OF SELECTED FOODSTUFFS OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Pieczywo i produkty zbożowe w kg ..	8,75	7,31	7,19	6,90	Bread and cereals in kg
w tym pieczywo	6,08	4,87	4,81	4,58	of which bread
Mięso w kg	5,90	5,86	5,91	5,78	Meat in kg
w tym wędliny i pozostałe przetwory mięsne	2,54	2,60	2,59	2,58	of which processed meat and other meat preparations
Ryby ^a w kg	0,42	0,47	0,45	0,42	Fish ^a in kg

^a Bez marynat, przetworów ze zwierząt morskich i słodkowodnych, wyrobów garmazeryjnych i panierowanych.

^a Excluding pickles, processed sea and fresh-water food and fish, ready-to-serve foods including coated food products.

TABL. 4 (111). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE SPOŻYCIE NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW ŻYWNOŚCIOWYCH NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH (dok.)**
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA CONSUMPTION OF SELECTED FOODSTUFFS OF HOUSEHOLDS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Mleko ^b w l	4,24	3,20	3,00	2,90	Milk ^b in l
Jogurty i napoje mleczne w kg	0,58	0,83	0,85	0,78	Yoghurt and milk-based beverages in kg
Sery w kg	0,87	0,96	0,95	0,93	Cheese in kg
Jaja w szt.	16,53	13,89	13,62	13,43	Eggs in units
Oleje i pozostałe tłuszcze w kg	1,47	1,30	1,30	1,27	Oils and fats in kg
w tym masło	0,25	0,25	0,23	0,23	of which butter
Owoce ^c w kg	3,99	3,49	3,37	3,50	Fruit ^c in kg
Warzywa w kg	13,26	10,37	10,46	10,38	Vegetables in kg
w tym ziemniaki	7,03	5,12	5,02	4,97	of which potatoes
Cukier w kg	1,68	1,49	1,38	1,32	Sugar in kg
Napoje bezalkoholowe w l	4,88	6,57	6,72	7,05	Non-alcoholic beverages in l

^b Bez zagęszczanego i w proszku. ^c Łącznie z nasionami i pestkami jadalnymi.
^b Excluding condensed and powdered milk. ^c Including seeds and edible kernel.

TABL. 5 (112). **GOSPODARSTWA DOMOWE WYPOSAŻONE W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA^a**
HOUSEHOLDS FURNISHED WITH SELECTED DURABLE GOODS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w % ogółu gospodarstw domowych				
	in % of total households				
Chłodziarka.....	97,6	97,9	96,5	96,7	Refrigerator
Zamrażarka.....	20,9	24,0	24,0	24,5	Freezer
Automat pralniczy	73,5	85,8	86,4	88,7	Automatic washing machine
Zmywarka do naczyń	4,1	13,1	13,0	14,8	Dishwasher
Kuchenka mikrofalowa	27,9	48,1	48,7	52,6	Microwave oven
Samochód osobowy.....	47,1	57,5	57,6	59,7	Passenger car
Odtwarzacz płyt kompaktowych ...	6,3	10,8	8,0	6,4	Compact disc player
Zestaw do odbioru, rejestracji i odtwarzania dźwięku (wieża)...	43,5	40,3	36,8	33,2	Hi-fi stereo music system
Odbiornik telewizyjny	97,8	98,6	98,9	99,1	Television set
Odtwarzacz DVD	19,8	52,9	52,0	51,2	DVD player

^a Opracowano na podstawie stanu w końcu poszczególnych kwartałów.
^a Compiled on the basis of data at the end of individual quarters.

TABL. 5 (112). **GOSPODARSTWA DOMOWE WYPOSAŻONE W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA^a (dok.)**
HOUSEHOLDS FURNISHED WITH SELECTED DURABLE GOODS^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	HOUSEHOLDS EQUIPPED WITH SELECTED DURABLE GOODS (cont.)				SPECIFICATION
	2005	2010	2011	2012	
	w % ogółu gospodarstw domowych in % of total households				
Telefon komórkowy	63,6	87,6	89,5	92,3	Mobile phone
Zestaw kina domowego	x	14,9	13,7	13,6	Home theatre system
Urządzenie do odbioru telewizji satelitarnej lub kablowej.....	51,7	66,5	70,9	73,4	Satellite or cable television equipment
Aparat fotograficzny cyfrowy	x	44,8	45,7	47,2	Digital camera
Komputer osobisty	35,1	58,4	60,0	63,1	Personal computer
w tym z dostępem do Internetu .	18,4	52,3	54,6	59,2	of which with access to the Internet
w tym z dostępem szeroko- pasmowym	x	33,1	36,1	41,5	of which broadband access
Drukarka	21,4	36,3	35,4	34,3	Printer

^a Opracowano na podstawie stanu w końcu poszczególnych kwartałów.

^a Compiled on the basis of data at the end of individual quarters.

TABL. 6 (113). **WSKAŹNIKI ZAGROŻENIA UBÓSTWEM W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH^a**
AT-RISK OF POVERTY RATES IN HOUSEHOLDS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Osoby – w % ogółu osób w gospodarstwach – o wydatkach poniżej:					Persons – in % of total persons in households – with expenditures below:
relatywnej granicy ubóstwa	14,7	12,5	13,2	13,4	relative poverty threshold
„ustawowej” granicy ubóstwa	15,1	5,2	5,1	5,7	“legal” poverty threshold
minimum egzystencji	10,0	3,9	5,5	5,7	subsistence minimum

^a Patrz uwagi ogólne działu, ust 8.

^a See general notes to chapter, item 8.

DZIAŁ IX

INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA

Uwagi ogólne

Infrastruktura komunalna

1. Informacje o urządzeniach i usługach komunalnych opracowano **metodą rodzaju działalności**, tj. według kryterium przeznaczenia urządzeń, niezależnie od przeważającego rodzaju działalności podmiotu gospodarczego, z wyjątkiem danych o komunikacji miejskiej opracowanych metodą przedsiębiorstw.

Definicję **metody przedsiębiorstw** podano w uwagach ogólnych do Rocznika ust. 5.

Dane o urządzeniach komunalnych dotyczą urządzeń czynnych.

2. Informacje o **długości sieci wodociągowej i gazowej** dotyczą przewodów ulicznych (tzw. sieci rozdzielczej) bez połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych i innych obiektów oraz sieci przesyłowej (magistralnej), tj. przewodów doprowadzających do sieci rozdzielczej wodę i od 2003 r. – gaz.

Dane o **długości sieci kanalizacyjnej**, oprócz przewodów ulicznych, uwzględniają kolektory, tj. przewody odbierające ścieki z sieci ulicznej; nie uwzględniają natomiast kanałów przeznaczonych wyłącznie do odprowadzania wód opadowych.

Przez **połączenia (przyłącza) wodociągowe, kanalizacyjne** prowadzące do budynków mieszkalnych (łącznie z budynkami zbiorowego zamieszkania, jak np.: hotele pracownicze, domy studenckie i internaty, domy opieki społecznej) oraz **połączenia gazowe** prowadzące do budynków (łącznie z budynkami niemieszkalnymi) rozumie się odgałęzienia łączące poszczególne budynki z siecią rozdzielczą lub w przypadku kanalizacji — z siecią ogólnospławną.

3. **Źródło uliczne** jest to urządzenie zainstalowane do ulicznego przewodu wodociągowego, służące do pobierania wody przez ludność bezpośrednio z tego przewodu.

Dane o zużyciu wody z wodociągów w gospodarstwach domowych obejmują ilość wody pobranej z sieci wodociągowej za pomocą urządzeń zainstalowanych w budynku.

4. Dane o **korzystających z wodociągu i kanalizacji** obejmują ludność zamieszkałą w budynkach mieszkalnych dołączonych do określonej sieci oraz ludność korzystającą z wodociągu poprzez źródła podwórzowe i uliczne (urządzenia zainstalowane do ulicznego przewodu wodociągowego), a w przypadku kanalizacji — wpusty kanalizacyjne.

Dane o **korzystających z gazu** dotyczą ludności w mieszkaniach wyposażonych w instalacje gazu z sieci.

Dane o ludności korzystającej z wodociągu, kanalizacji i gazu obejmują również ludność w budynkach zbiorowego zamieszkania.

Szacunków za lata 2010, 2011 dokonano w oparciu o liczbę ludności uwzględniającą wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

CHAPTER IX

MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS

General notes

Municipal infrastructure

1. Information regarding municipal installations and services was compiled using the **kind of activity method**, i.e., according to the criterion of installation designation, regardless of the predominate kind of activity of the economic entity, with the exception of data regarding urban area transportation compiled using the enterprise method.

The definition of the **enterprise method** is given in the general notes to the Yearbook, item 5.

Data regarding municipal installations concern operative installations.

2. Information regarding the **length of the water-line and gas-line network** concerns street conduits (the so-called distribution network) excluding connections leading to residential buildings and other constructions as well as the transmission (main) network, i.e. conduits providing water to the distribution network and since 2003 - gas.

Data regarding the **length of the sewerage network**, apart from street conduits, include collectors, i.e., conduits receiving sewerage from the street network; while they do not include sewers designed exclusively for draining run-off.

Water-line, sewerage connections leading to residential buildings (including buildings with multiple residents, e.g.: employee boarding houses, student dormitories and boarding schools, social welfare homes) and **gas-line connections** leading to buildings (included non-residential buildings) are understood as branches linking individual buildings with the distribution system or, in the case of the sewerage system, with the main drainage system.

3. As **street spring** we mean a device connected with the water supply system, used by population as direct source of water supply.

Data regarding consumption of water in house-holds includes quantity of water collected from water-line system by facilities installed in building.

4. Data regarding the **users of water-line systems and sewerage systems** include the population living in residential buildings connected to a defined system as well as the population using a water-line system through a common courtyard or street outlet (equipment connected to the street water-line conduit), and in the case of sewerage — sewerage inlets.

Data regarding the **gas users** concern the population in dwellings equipped with gas installations connected to the gas-line system.

Data regarding the population using the water-line system, the sewerage system and the gas-line system also include the population in collective accommodation facilities.

Estimates for 2010 and 2011 were based on the number of people which considered the results of the Population and Housing Census 2011.

5. Dane o **liczbie odbiorców i zużyciu energii elektrycznej** (od 2005 r.) obejmują również gospodarstwa domowe, których głównym źródłem utrzymania jest dochód z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie.

Zużycie energii elektrycznej i gazu z sieci w gospodarstwach domowych (w tym również zużycie w gospodarstwach domowych prowadzących drobną działalność usługową) ustala się na podstawie zaliczkowego systemu opłat.

6. Informacje z zakresu **ciepłownictwa** obejmują budynki mieszkalne oraz urzędy i instytucje ogrzewane centralnie za pośrednictwem sieci przesyłowej rozumianej jako układ instalacji połączonych i współpracujących ze sobą, służącej do przesyłania i dystrybucji czynnika grzejącego do odbiorcy zgodnie z ustawą z dnia 10 IV 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. Nr 54, poz. 348, z późniejszymi zmianami).

Dane w tabl. 4 dotyczą budynków i lokali ogrzewanych przy pomocy urządzeń jednostek gospodarki komunalnej i mieszkaniowej oraz spółdzielni mieszkaniowych i zakładów pracy, niezależnie od źródeł wytwarzania energii cieplnej (własnych lub obcych).

Kotłownia to budynek lub pomieszczenie wraz z ustawionymi w nim kotłami oraz urządzeniami służącymi do wytwarzania energii cieplnej na cele grzewcze lub ogrzewania i równoczesnego dostarczania ciepłej wody.

7. Informacje o **komunikacji miejskiej naziemnej** dotyczą **komunikacji autobusowej, tramwajowej i trolejbusowej** i obejmują działalność przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej publicznych i prywatnych. W danych o komunikacji autobusowej uwzględniono również autobusy pospieszne i mikrobusy oraz obsługę ruchu podmiejskiego i międzymiastowego; dane nie obejmują działalności przedsiębiorstw prowadzących głównie komunikację zamiejską, a świadczących również usługi komunikacji miejskiej w niektórych miastach oraz linii komunikacyjnych obsługujących wyłącznie zakłady pracy.

Przez **linię komunikacyjną** rozumie się trasę łączącą krańcowe punkty przebiegu wozów oznaczonych tym samym numerem lub znakiem literowym. Jako długość linii komunikacyjnych przyjęto sumę długości wszystkich stałych dziennych linii autobusowych, tramwajowych, trolejbusowych, po których kursują wozy oznaczone odrębnymi numerami lub znakami literowymi.

Długość tras jest to długość odcinków ulic (dróg, torowisk), po których kursują autobusy, tramwaje lub trolejbusy.

8. Dane o **odpadach komunalnych** dotyczą odpadów powstających w gospodarstwach domowych, a także u innych wytwórców odpadów (bez odpadów niebezpiecznych), które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

Informacje o odpadach komunalnych podaje się zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 IX 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206).

9. Dane o **nieczystościach ciekłych** dotyczą nieczystości pochodzących z gospodarstw domowych (budynków mieszkalnych), budynków użyteczności publicznej oraz budynków jednostek prowadzących działalność gospodarczą — w przypadku gdy nie są odprowadzane siecią kanalizacyjną.

5. Data regarding the **number of consumers and the consumption of electricity** (since 2005) include households, in which the main source of maintenance is income from a private farm in agriculture.

The consumption of electricity and gas from the gas-line network in households (as is consumption in households conducting small-scale service activity) is established on the basis of an estimated system of payments.

6. Information within the range of **heating** regards dwellings as well as offices and institutions with central heating within transmission thermal-line — with is considered as a system of conduits leading heating medium to distribution line according to Law from 10 IV 1997 Energetic law (Journal of Laws No. 54, item 348) with later amendments.

Data in table 4 apply to the buildings and premises heated by installations operated by communal and housing organizations and by housing co-ops or enterprises, regardless of the sources supplying the thermal energy (own and other).

Boiler-house is a building or space with boilers and installations used for production of thermal energy to heating or both heating and supplying warm water.

7. Information regarding **urban ground transport** concerns **bus, tram and trolley-bus communication** and includes the activity of public and private urban transport enterprises and companies. In the data regarding bus service, express buses and microbuses as well as suburban and inter-city service have been also included; data do not include the activity of enterprises operating mainly in the scope of non-urban transport, but rendering also the services in the scope of urban transport in some city as well as transport lines exclusively servicing work places.

Transport line is understood as a route connecting the extreme points of the route of vehicles designated with the same number or letter. The length of the transport lines is the sum of the length of all of the scheduled daytime bus, tram and trolley-bus lines over which vehicles designated with separate numbers or letters travel.

The **length of routes** is the length of the sections of streets (roads, tracks) over which buses, trams or trolley-buses travel.

8. Data on **municipal waste** concern the waste produced in households, and also at other waste producers (excluding hazardous waste), which in respect of their character or composition is similar to the waste produced in households.

Information on communal wastes is quoted according to regulation of the Minister of Environment of 27 IX 2001 on catalogue of wastes (Journal of Laws No. 112, item 1206).

9. Data on **liquid waste** concern waste which comes from households (dwellings), public buildings and buildings of units running a business — in case they are not discharged by sewerage system.

10. Parki spacerowo-wypoczynkowe są to tereny zieleni o powierzchni co najmniej 2 ha, urządzone i konserwowane z przeznaczeniem na cele wypoczynkowe ludności, wyposażone w drogi, aleje spacerowe, place, ławki itp.

Zieleńce są to obiekty o powierzchni poniżej 2 ha, w których funkcji dominuje wypoczynek.

Tereny zieleni osiedlowej występują przy zabudowie mieszkaniowej, pełnią funkcję wypoczynkową, izolacyjną i estetyczną.

Mieszkania

1. Informacje o **zasobach mieszkaniowych i mieszkaniach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań, a także izb i powierzchni użytkowej w tych mieszkaniach, znajdujących się w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych. Dane nie obejmują lokali zbiorowego zamieszkania (hotele, pracowniczych, domów studenckich i internatów, domów opieki społecznej i in.) i pomieszczeń nieprzeznaczonych na cele mieszkalne, a z różnych względów zamieszkałych (pomieszczeń inwentarskich, barakowozów, statków, wagonów i in.).

Mieszkanie jest to lokal składający się z jednej lub kilku izb łącznie z pomieszczeniami pomocniczymi, wybudowany lub przebudowany dla celów mieszkalnych, konstrukcyjnie wydzielony trwałymi ścianami w obrębie budynku, do którego to lokalu prowadzi niezależne wejście z klatki schodowej, ogólnego korytarza, wspólnej sieni bądź bezpośrednio z ulicy, podwórza lub ogrodu.

Izba jest to pomieszczenie w mieszkaniu oddzielone od innych pomieszczeń stałymi ścianami, o powierzchni co najmniej 4 m², z bezpośrednim oświetleniem dziennym, tj. oknem lub oszklonymi drzwiami w ścianie zewnętrznej budynku. Za izbę uważa się zarówno pokój, jak i kuchnię — jeśli odpowiada warunkom określonym w definicji.

Dane o **liczbie izb w mieszkaniach** uwzględniają także izby wykorzystywane wyłącznie do prowadzenia działalności gospodarczej, jeżeli izby te znajdowały się w obrębie mieszkania konstrukcyjnego i nie miały dodatkowego, oddzielnego wejścia z ulicy, podwórza lub z ogólnie dostępnej części budynku.

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

2. Dane o **zasobach mieszkaniowych** opracowano na podstawie:

- 1) wyników spisów powszechnych oraz Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań według stanu w dniu 20 V 2002 r. i 31 III 2011 r.;
- 2) bilansu zasobów mieszkaniowych — według stanu w dniu 31 XII, w każdorazowym podziale administracyjnym.

3. **Bilanse zasobów mieszkaniowych** sporządza się dla okresów międzyspisowych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego (dla lat 2002—2009 przyjęto jako bazę wyjściową wyniki spisu 2002, od 2010 r. — wyniki spisu 2011), przyjmując od 2002 r. za podstawę mieszkania zamieszkane i niezamieszkane oraz uwzględniając przyrosty i ubytki zasobów mieszkaniowych. **Dane za 2010 r. zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzednich edycjach Rocznika.**

4. Pod względem rodzaju podmiotów władających sklasyfikowano mieszkania na stanowiące własność:

10. Strolling and recreational parks are green areas of at least 2 ha in size, maintained for the recreational needs of the population, featuring roads, walkways, squares, benches etc

Lawns are areas of less than 2 ha in size, in which recreational activity dominates.

Estate green belts are located in residential areas and used for the purposes of recreation, isolation and aesthetic visual appearance.

Dwellings

1. Information regarding **dwelling stocks and completed dwellings** concerns dwellings, as well as rooms and the usable floor space in these dwellings, located in residential and non-residential buildings. Data do not include collective accommodation facilities (employee hostels, student dormitories and boarding schools, social welfare homes and others) and spaces not designed for residential purposes, but which for various reasons are inhabited (animal accommodations, caravans, ships, wagons and others).

A dwelling is a premise comprising one or several rooms including auxiliary spaces, built or remodelled for residential purposes, structurally separated by permanent walls within a building, into which a separate access leads from a staircase, passage, common hall or directly from the street, courtyard or garden.

A room is a space in a dwelling separated from other spaces by permanent walls, with an area of at least 4 m², with direct day lighting, i.e., with a window or door containing a glass element in an external wall of the building. A kitchen area is treated as a room if it meets the conditions described in the definition.

Data regarding the **number of rooms in dwellings** also include rooms used exclusively to conduct economic activity, if these rooms are located within a construction of dwelling and do not have an additional, separate access from street, courtyard or from a common space in the building.

The usable floor space of a dwelling is the total usable floor space of the rooms, kitchen, foyers, bathrooms, and all other spaces comprising the dwelling.

2. Data regarding **dwelling stocks** have been compiled on the basis of:

- 1) the results of censuses as well as the Population and Housing Census as of 20 V 2002 and 31 III 2011;
- 2) the balance of dwelling stocks, as of 31 XII, in each administrative division.

3. **The balances of dwelling stocks** are estimated for the periods between censuses on the basis of results from last census (for the years 2002—2009 the basis assumed were the results of 2002 census, since 2010 — the results of 2011 census), since 2002 assuming inhabited and uninhabited dwellings as a basis and considering increases and decreases of dwelling stocks. **Data for 2010 have been changed in relation to the data published in previous editions of the Yearbook.**

- 1) **spółdzielni mieszkaniowych** – mieszkania własnościowe (zajmowane na podstawie spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego) lub lokatorskie (zajmowane na podstawie stosunku najmu);
  - 2) **gmin** (komunalne) – mieszkania stanowiące własność gminy lub powiatu (lokalnej wspólnoty samorządowej), a także mieszkania przekazane gminie, ale pozostające w dyspozycji jednostek użyteczności publicznej, takich jak: zakłady opieki zdrowotnej, ośrodki pomocy społecznej, jednostki systemu oświaty, instytucje kultury;
  - 3) **zakładów pracy** (sektora publicznego i prywatnego);
  - 4) **Skarbu Państwa** – mieszkania pozostające w zasobie lub zarządzie Agencji Nieruchomości Rolnych, Wojskowej Agencji Mieszkaniowej oraz organów administracji państwowej, np. ministerstw;
  - 5) **towarzystw budownictwa społecznego**;
  - 6) **osób fizycznych** – mieszkania, do których prawo własności posiada osoba fizyczna (jedna lub więcej), przy czym osoba ta:
    - może być właścicielem całej nieruchomości np. indywidualny dom jednorodzinny,
    - może posiadać udział w nieruchomości wspólnej, jako właściciel lokalu mieszkalnego, np. znajdującego się w budynku wielomieszkaniowym objętym wspólnotą mieszkaniową. Zaliczono tu również mieszkania w budynkach spółdzielni mieszkaniowych, dla których na mocy ustawy z dnia 15 XII 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych zostało ustanowione odrębne prawo własności na rzecz osoby fizycznej (osób fizycznych) ujawnione w księdze wieczystej.
- Pojęcie **wspólnoty mieszkaniowej** odnosi się do budynku wielomieszkaniowego, w którym część lub wszystkie lokale stanowią wyodrębnioną własność, potwierdzoną wpisem do księgi wieczystej. Wspólnotę mieszkaniową tworzy ogół właścicieli lokali (mieszkalnych i użytkowych) w danym budynku;
- 7) **innych podmiotów** – mieszkania stanowiące własność instytucji budujących dla zysku – przeznaczone na sprzedaż (ale jeszcze niesprzedane osobom fizycznym) lub na wynajem, mieszkania stanowiące własność instytucji wyznaniowych, stowarzyszeń, fundacji, partii, związków zawodowych itp.

5. Dane o **liczbie mieszkań wyposażonych w instalacje** (na podstawie bilansów zasobów mieszkaniowych) uwzględniają modernizację mieszkań spółdzielni mieszkaniowych, gmin, zakładów pracy, wspólnot mieszkaniowych i budownictwa społecznego czynszowego oraz szacunek przyrostu mieszkań, które zostały wyposażone w instalacje w budynkach indywidualnych w wyniku ich modernizacji.

6. Dodatek mieszkaniowy jest powszechnym i okresowym świadczeniem pieniężnym, wynikającym z przepisów ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz.U. 2001 nr 71 poz. 734, z późniejszymi zmianami). Ma on charakter okresowy – przysługuje się go bowiem na okres 6 miesięcy z możliwością ponownego przyznania w razie dalszego spełnienia ustawowych warunków. Wpłata dodatków mieszkaniowych stanowi zadanie własne gminy.

4. As regards the type of ownership, dwellings were classified as owned by:

- 1) **housing co-operatives** – member-owned dwellings (occupied on the basis of the co-operative ownership right to a residential premise), and condominiums (occupied on the basis of a contract of tenancy);
- 2) **gminas** (municipal) – dwellings owned by a gmina or a powiat (local self-government community), and also dwellings transferred to a gmina, but remaining at the disposal of public utilities such as: health care establishments, social aid centres, units of education system, cultural institutions;
- 3) **workplaces** (of public and private sector);
- 4) **State Treasury** – dwellings remaining in the stock or under the management of Agricultural Property Agency, Military Housing Agency and organs of state administration, e.g. ministries;
- 5) **public building society**;
- 6) **natural persons** – dwellings, which are owned by a natural person (one or more), while this person:
  - can be an owner of a whole real estate for example an individual detached house,
  - can have a share in the common real estate, as the owner of dwelling for example located in a block of flats included in a condominium. There are also included dwellings in building of housing co-operatives for which by law of 15 December 2000 on housing cooperatives a separate ownership right benefit of a natural person (natural persons) exposed in a real-estate register, was established.

The notion of **condominium** refers to a block of flats, in which a part or all dwellings constitute separate ownerships, confirmed by an entry in the land and mortgage register. Condominium is created by all owners of dwellings (residential and business premises) in a given building;

- 7) **other entities** – dwellings owned by institutions, constructing for profit – for sale, but not yet sold to natural persons or for rental, dwellings owned by religious institutions, associations, foundations, political parties, labour unions etc.

5. Data regarding the number of dwellings fitted with installations (on the basis of balances of dwelling stocks) include the modernization of dwellings belonging to housing co-operatives, gminas, employers, condominiums and public building society dwellings as well as the estimate of the increase of dwellings which were fitted with installations in private buildings as a result of their modernization.

6. Housing allowance is a common and temporary form of financial aid, stipulated in the provision of the Law on Dwelling Rent and Housing Allowances, dated 21 June 2001 (Journal of Laws of 2001 No. 71, item 734, with subsequent amendments). Housing allowance is temporary - granted for a period of 6 months with an option of renewal in the event of further fulfilment of the statutory requirements. Payment of housing allowances is the gmina's own discretion.

The amount of housing allowance is the difference between the housing expenses incurred by the standard usable floor space of an occupied dwelling unit and that part of the expenses incurred by the person to whom the benefit is granted.

Dodatek mieszkaniowy stanowi różnicę pomiędzy wydatkami mieszkaniowymi przypadającymi na normatywną powierzchnię użytkową zajmowanego lokalu mieszkalnego a częścią wydatków ponoszonych przez osobę, której przyznany jest dodatek.

Zgodnie z ustawą z dnia 13 listopada 2003 r. (Dz.U. Nr 203, poz. 1966, art. 6) o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, wysokość dodatku mieszkaniowego nie może przekraczać 70% faktycznych wydatków ponoszonych przez gospodarstwo domowe za lokal mieszkalny (związanych z czynszem, kosztami eksploatacji, jak również opłatami za energię ciepłą, wodę i odbiór nieczystości ciekłych). Rada gminy, w drodze uchwały, może podwyższyć lub obniżyć, w więcej niż o 20 p.proc, wysokość wskaźników procentowych.

7. Dane o mieszkaniach, których budowę rozpoczęto dotyczą mieszkań: w nowych budynkach mieszkalnych, w budynkach niemieszkalnych, uzyskanych w wyniku rozbudowy budynków (w części stanowiącej rozbudowę), uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych.

8. Informacje o mieszkaniach oddanych do użytkowania dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych.

Informacje o efektach:

- **budownictwa spółdzielczego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez spółdzielnie mieszkaniowe, z przeznaczeniem dla osób będących członkami tych spółdzielni,
- **budownictwa komunalnego (gminnego)** dotyczą mieszkań realizowanych w całości z budżetu gminy (głównie o charakterze socjalnym lub interwencyjnym),
- **budownictwa zakładowego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez zakłady pracy (sektora publicznego i prywatnego), z przeznaczeniem na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych pracowników tych zakładów (bez mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą zaliczanych do budownictwa indywidualnego),
- **budownictwa przeznaczonego na sprzedaż lub wynajem** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez różnych inwestorów w celu osiągnięcia zysku (bez mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą zaliczanych do budownictwa indywidualnego),
- **budownictwa społecznego czynszowego** dotyczą mieszkań realizowanych przez towarzystwa budownictwa społecznego (działające na zasadzie non profit), z wykorzystaniem kredytu z Banku Gospodarstwa Krajowego (do 31 V 2009 r. - z Krajowego Funduszu Mieszkaniowego),
- **budownictwa indywidualnego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne (prowadzące i nieprowadzące działalności gospodarczej), fundacje, kościoły i związki wyznaniowe, z przeznaczeniem na użytek własny inwestora lub na sprzedaż i wynajem.

Accordance to the Law on the Income of Local Government units, dated 13 November 2003 (Journal of Laws No. 203, item. 1966, Art. 6), the amount of the housing allowance mustn't exceed 70% of the actual expenditure expenses, incurred by the household for dwelling, related to rent, maintenance costs, and charges for heat energy, water and liquid waste collection. The municipal council, by resolution, may increase or decrease, not more than 20 percentage points, the amount of percentages.

7. Data regarding dwelling in which construction has begun concern dwellings: in new residential buildings, in non-residential buildings, dwellings created as a result of enlarging building (the enlarged portion), created as a result of adapting non-residential spaces.

8. Information regarding dwellings completed concerns dwellings in newly built and expanded buildings (the enlarged portion) as well as dwellings obtained as a result of adapting non-residential spaces.

Information regarding the results of:

- **co-operative construction** concerns dwellings completed by housing co-operatives, designed for persons being members of these co-operatives,
- **municipal (gmina) construction** concerns dwellings realized in full from the gmina budget (primarily with a public assistance or intervention character),
- **company construction** concerns dwellings completed by companies (of the public and private sectors), designed for meeting the residential needs of the employees of these companies (excluding dwellings completed by natural persons conducting economic activity included in private construction),
- **construction for sale or rent** concerns dwellings completed by various investors in order to achieve a profit (excluding dwellings completed by natural persons conducting economic activity included in private construction),
- **public building society** concerns dwellings built by public building societies (operating on a non profit basis) utilizing credit from the state bank BGK (until 31 may 2009 – from the National Housing Fund),
- **private construction** concerns dwellings completed by natural persons (conducting or not conducting economic activity), foundations, churches and religious associations, designed for the own use of the investor or for sale and rent.

Infrastruktura komunalna

Municipal infrastructure

TABL. 1 (114). **WODOCIĄGI I KANALIZACJA**
Stan w dniu 31 XII
WATER SUPPLY AND SEWERAGE SYSTEMS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Sieć rozdzielcza w km				Distribution network in km
Wodociągowa	21750,1	21991,8	22198,8	Water supply
miasta	3915,1	3991,8	4075,8	urban areas
wieś.....	17835,0	18000,0	18123,0	rural areas
Kanalizacyjna ^a	4774,1	5182,5	5592,1	Sewerage ^a
miasta	3008,3	3216,3	3333,2	urban areas
wieś.....	1765,8	1966,2	2258,9	rural areas
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych w szt.				Connections leading to residential buildings in pcs
Wodociągowe	365666	373255	379138	Water supply system
miasta	117743	121084	123774	urban areas
wieś.....	247923	252171	255364	rural areas
Kanalizacyjne	112209	121286	128395	Sewerage system
miasta	74880	80751	84792	urban areas
wieś.....	37329	40535	43603	rural areas
Zdroje uliczne	1055	1008	944	Street outlets
Miasta	881	848	783	Urban areas
Wieś.....	174	160	161	Rural areas
Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych (w ciągu roku) w hm³	86,6	87,5	89,4	Consumption of water from water supply systems in households (during the year) in hm³
Miasta:				Urban areas:
w hm ³	58,2	57,7	57,2	in hm ³
na 1 mieszkańca w m ³	35,7	35,6	35,5	per capita in m ³
Wieś w hm³	28,4	29,8	32,2	Rural areas in hm³
Ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną (w ciągu roku) w hm³	88,1	87,3	85,7	Wastewater discharged by sewerage system (during the year) in hm³
w tym oczyszczane	88,1	87,3	85,7	of which treated

^a Długość czynnej sieci sanitarnej (bez przykanalików) łącznie z kolektorami.

^a Length of the operative sanitary network (excluding sewer pipes) including collectors.

TABL. 2 (115). **ODBIORCY ORAZ ZUŻYCIE ENERGII ELEKTRYCZNEJ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
CONSUMERS AND CONSUMPTION OF ELECTRICITY IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Odbiorcy (stan w dniu 31 XII) w tys.	983,0	1005,0	1005,8	1004,3	Consumers (as of 31 XII) in thous.
Miasta	674,2	691,9	690,0	687,1	Urban areas
Wieś	308,8	313,1	315,8	317,1	Rural areas
Zużycie (w ciągu roku)					Consumption (during the year)
W GW·h	1874,9	2028,8	1994,6	1969,2	In GW·h
miasta	1227,1	1312,0	1282,7	1244,8	urban areas
wieś	647,8	716,8	712,0	724,4	rural areas
W kW·h:					In kW·h:
miasta: na 1 mieszkańca	734,7	805,0	791,7	775,1	urban areas: per capita
na 1 odbiorcę ^a	1820,1	1896,3	1858,8	1811,6	per consumer ^a
wieś — na 1 odbiorcę ^a	2098,1	2289,3	2254,5	2284,2	rural areas — per consumer ^a

^a Do przeliczeń przyjęto liczbę odbiorców według stanu w dniu 31 XII.

Źródło: dane Ministerstwa Gospodarki.

^a The number of consumers as of 31 XII was used in calculations.

Source: data of the Ministry of Economy.

TABL. 3 (116). **SIEĆ GAZOWA ORAZ ODBIORCY I ZUŻYCIE GAZU Z SIECI W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
Stan w dniu 31 XII
GAS SUPPLY SYSTEM AS WELL AS CONSUMERS AND CONSUMPTION OF GAS FROM GAS SUPPLY SYSTEM IN HOUSEHOLDS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Sieć rozdzielcza i przesyłowa w km	3294,4	3786,2	3904,0	4055,7	Distribution and transmission network in km
w tym przesyłowa	482,2	637,5	655,9	657,3	of which transmission
miasta	106,3	117,6	122,3	123,6	urban areas
wieś	375,9	519,9	533,6	533,6	rural areas
Miasta	2218,1	2458,9	2534,2	2651,4	Urban areas
Wieś	1076,3	1327,3	1369,7	1404,3	Rural areas
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych w szt.	57215	63384	64979	66879	Connections leading to residential and non-residential buildings in pcs
Miasta	47784	52427	54056	55541	Urban areas
Wieś	9431	10957	10923	11338	Rural areas
Odbiorcy gazu z sieci^a w tys.	419,9	416,7	407,1	407,2	Consumers of gas from gas supply system^a in thous.
Miasta	408,8	404,5	395,0	394,6	Urban areas
Wieś	11,1	12,1	12,1	12,5	Rural areas
Zużycie gazu z sieci^b (w ciągu roku):					Consumption of gas from gas supply system^b (during the year):
W hm³	151,1	151,6	141,9	142,7	In hm³
miasta	145,9	137,9	128,4	128,3	urban areas
wieś	5,2	13,8	13,5	14,4	rural areas
Na 1 mieszkańca ^a w m ³	58,5	59,7	56,1	56,5	Per capita ^a in m ³
miasta	87,4	84,7	79,3	79,7	urban areas
wieś	5,7	15,1	14,8	15,7	rural areas

^a Łącznie z odbiorcami korzystającymi z gazomierzy zbiorczych. ^b W jednostkach naturalnych, według których następuje rozliczenie z odbiorcami.

^a Including consumers using collective gas-meter. ^b Consumption of gas in natural units on the basis of which settlements with clients occur.

TABL. 4 (117). **OGRZEWNICTWO**
Stan w dniu 31 XII
HOUSE-HEATING
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Sieć ciepła w km	1599,1	1708,9	1744,7	1756,0	1683,0	73,0	Heating network in km
w tym przesyłowa	1047,2	1110,2	1144,9	1185,2	1143,5	41,7	of which transmission
Kotłownie	558	595	507	549	423	126	Boiler rooms
Sprzedaż energii ciepłej (w ciągu roku) w TJ	17222,4	18077,7	18165,9	17100,9	17026,7	74,2	Sale of heating energy (during the year) in TJ
Kubatura budynków ogrzewanych centralnie w dam ³	143461	133283	134275	135827	134290	1537	Cubature of buildings with central heating in dam ³
w tym budynków mieszkalnych	84502	84988	83348	85251	84701	550	of which residential buildings

TABL. 5 (118). **ŁUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI WODOCIAĞOWEJ, KANALIZACYJNEJ I GAZOWEJ**
POPULATION USING WATER SUPPLY, SEWERAGE AND GAS SUPPLY SYSTEMS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Łudność w tys. — korzystająca ^a z:					Population in thous. — using ^a :
wodociągu	2289,8	2277,4	2273,6	2268,4	water supply system
miasta	1568,9	1531,0	1524,9	1517,0	urban areas
wieś	720,9	746,4	748,7	751,4	rural areas
kanalizacji	1480,0	1495,3	1514,6	1523,8	sewerage system
miasta	1382,3	1356,9	1360,3	1359,8	urban areas
wieś	97,7	138,4	154,3	164,0	rural areas
gazu	1019,3	998,7	995,0	1002,2	gas supply system
miasta	992,8	961,6	958,2	962,9	urban areas
wieś	26,5	37,1	36,8	39,3	rural areas
Łudność — w % ogółu ludności ^b — korzystająca ^a z:					Population — in % of total population ^b — using ^a :
wodociągu	88,8	89,6	89,7	89,9	water supply system
miasta	94,2	94,3	94,4	94,4	urban areas
wieś	79,0	81,2	81,5	81,8	rural areas
kanalizacji	57,4	58,8	59,8	60,4	sewerage system
miasta	83,0	83,6	84,2	84,7	urban areas
wieś	10,7	15,0	16,8	17,9	rural areas
gazu	39,5	39,3	39,3	39,7	gas supply system
miasta	59,6	59,3	59,3	60,0	urban areas
wieś	2,9	4,0	4,0	4,3	rural areas

^a Dane szacunkowe. ^b Na podstawie bilansów.

^a Estimated data. ^b Based on balances.

TABL. 6 (119). **ODPADY KOMUNALNE^a**
MUNICIPAL WASTE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym z gospodarstw domowych of which from households	
Odpady komunalne zebrane ^b w t.....	639378,6	668824,4	633396,1	621214,0	413922,5	Municipal waste collected ^b in t
zmieszane.....	623481,8	612500,3	570363,5	550166,3	365760,5	mixed
w tym wysegregowane.....	7348,3	66794,8	9066,5	9789,3	.	of which segregated
miasta.....	540370,3	502404,9	463536,9	447986,3	289086,0	urban areas
wieś.....	83111,5	110095,4	106826,6	102180,0	76674,5	rural areas
zebrane selektywnie.....	15896,8	56324,2	63032,6	71047,7	48162,0	collected separately
w tym:						of which:
papier i tektura.....	6595,2	8360,5	7942,8	10927,0	2898,9	paper and cardboard
szkło.....	3786,0	13097,6	15164,1	17709,4	13401,7	glass
tworzywa sztuczne....	1712,1	5532,5	5493,2	7892,1	5372,7	plastic
metale.....	299,4	1016,7	667,4	652,4	577,5	metals
wielkogabarytowe.....	1887,8	6156,7	6558,2	5439,0	3952,7	large size
biodegradowalne.....	-	18421,5	23768,6	24952,1	18693,7	biodegradable

^a Patrz uwagi ogólne działu, ust. 8. ^b Dane szacunkowe.^a See general notes to the chapter, item 8. ^b Estimated data.TABL. 7 (120). **NIECZYSTOŚCI CIEKŁE^a**
LIQUID WASTE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Nieczystości ciekłe ^b wywiezione w dam ³	1456,5	1740,3	1803,3	1630,6	Liquid waste ^b removed in dam ³
miasta.....	581,4	923,1	942,1	848,0	urban areas
wieś.....	875,1	817,2	861,2	782,6	rural areas
w tym z gospodarstw domowych.....	629,5	935,7	1019,4	1000,1	of which from households
miasta.....	268,3	515,3	572,6	556,9	urban areas
wieś.....	361,2	420,4	446,8	443,3	rural areas
Zbiorniki bezodpływowe w tys. (stan w dniu 31 XII) ..	.	196073	196539	187490	Septic tanks in thous. (as of 31 XII)
Przydomowe oczyszczalnie ścieków w tys. (stan w dniu 31 XII).....	.	7184	8428	11579	Household waste water treatment systems in thous. (as of 31 XII)

^a Patrz uwagi ogólne działu, ust. 9. ^b Gromadzone przejściowo w zbiornikach bezodpływowych.^a See general notes to the chapter, item 9. ^b Collected temporarily in septic tanks.

TABL. 8 (121). **SKŁADOWISKA ODPADÓW KOMUNALNYCH**
LANDFILL SITES WITH MUNICIPAL WASTE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012			SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>	
Czynne składowiska kontrolowane (stan w dniu 31 XII):							<i>Controlled landfill sites in operation (as of 31 XII):</i>
liczba.....	43	32	27	24	1	23	<i>number</i>
powierzchnia w ha	183,7	154,9	136,3	112,6	3,1	109,5	<i>area in ha</i>
Zrekultywowana powierzchnia kontrolowanych składowisk (w ciągu roku) w ha:							<i>Reclaimed area of controlled landfill sites (during the year) in ha:</i>
czynnych.....	0,0	-	22,6	-	-	-	<i>in operation</i>
o zakończonej eksploatacji (zamknięte)	1,0	2,3	0,2	0,2	0,2	-	<i>exploitation completed</i>

TABL. 9 (122). **KOMUNIKACJA MIEJSKA^a**
Stan w dniu 31 XII
URBAN TRANSPORT^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Sieć komunikacyjna – linie w km	2696	5040	3989	4141	<i>Transportation network – lines in km</i>
autobusowe	2518	4744	3697	3842	<i>bus</i>
tramwajowe.....	178	296	292	299	<i>tram</i>
Tabor:					<i>Fleet of:</i>
autobusy: w sztukach	822	886	796	776	<i>buses: in units</i>
liczba miejsc w tys.	86,8	86,8	82,5	79,1	<i>number of seats in thous.</i>
tramwaje: w sztukach	503	514	513	488	<i>trams: in units</i>
liczba miejsc w tys.	53,9	57,9	57,6	51,6	<i>number of seats in thous.</i>
Przewozy pasażerów ^b (w ciągu roku) w mln.....	204,0	189,9	215,9	255,4	<i>Transport of passengers^b (during the year) in mln</i>

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
^b Dane szacunkowe.

^a Data concern urban transport enterprises and companies, employing more than 9 persons. ^b Estimated data.

TABL. 10 (123). **TERENY ZIELENI OGÓLNODOSTĘPNEJ I OSIEDLOWEJ**
Stan w dniu 31 XII
GENERALLY ACCESSIBLE AND ESTATE AREA GREEN BELTS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010		2011		2012		SPECIFICATION
		ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	
O G Ó Ł E M w ha	3762,1	3929,8	3409,1	3891,5	3386,2	3724,0	3214,9	T O T A L in ha
w % powierzchni ogólnej wojewódz- twa ^a	0,2	0,2	2,9	0,2	2,9	0,2	2,8	in % of total area space of the voivod- ship ^a
na 1 mieszkańca ^b w m ²	14,6	15,5	21,0	15,4	21,0	14,8	20,0	per capita ^b in m ²
Tereny zieleni ogólnodostępnej:								Generally accessible area green belts:
parki spacerowo- wypoczynkowe	1452,7	1464,7	1134,9	1473,9	1137,2	1475,9	1139,2	strolling-recreational parks
zieleńce	561,1	585,4	490,2	590,7	489,4	421,2	316,1	lawns
Tereny zieleni osiedlo- wej	1748,3	1879,7	1784,0	1826,9	1759,6	1826,9	1759,6	Estate green belts

a,b W przypadku miast obliczono: a – w % ogólnej powierzchni miast, b – na 1 mieszkańca miast.

a,b For urban areas calculated: a – in % total urban areas space, b – per capita in urban areas.

Mieszkania Dwellings

TABL. 11 (124). **ZASOBY MIESZKANIOWE** ^a
Stan w dniu 31 XII
DWELLING STOCKS ^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010		2011	2012			SPECIFICATION
		A	B		ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Mieszkania w tys.	947,4	973,7	975,9	980,8	987,6	691,0	296,5	Dwellings in thous.
Izby w mieszkaniach w tys.	3298,9	3420,9	3481,5	3503,9	3531,9	2310,0	1222,0	Rooms in dwellings in thous.
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	61614,8	64673,0	65715,1	66296,3	66998,2	40600,6	26397,5	Useful floor area of dwellings in thous. m ²
Przeciętna w zasobach:								Dwelling stocks, ave- rage:
liczba izb w mieszka- niu	3,48	3,51	3,57	3,57	3,58	3,34	4,12	number of rooms in a dwelling
powierzchnia użytkowa w m ² :								useful floor area in m ² :
1 mieszkania	65,0	66,4	67,3	67,6	67,8	58,8	89,0	per dwelling
na 1 osobę	23,9	25,5	25,8	26,2	26,5	25,3	28,7	per person
liczba osób ^b na:								number of persons ^b :
1 mieszkanie	2,72	2,60	2,61	2,58	2,56	2,32	3,10	per dwelling
1 izbę	0,78	0,74	0,73	0,72	0,71	0,70	0,75	per room

a Na podstawie bilansów; dane za 2010 r. podano w dwóch ujęciach, tj. z uwzględnieniem wyników spisów powszechnych z 2002 r. (porównywalnie z danymi za 2005 r. – wariant A) i z 2011 r. (porównywalnie z danymi za lata 2011 i 2012 – wariant B). b Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 11.

a Based on balances; data for 2010 are given in two approaches, i.e. considering results of national censuses 2002 (comparably with the data for 2005 – variant A) and 2011 (comparably with the data for 2011 i 2012 – variant B). b See general notes to the Yearbook, item 11.

Tabl. 12 (125). **MIESZKANIA W ZASOBACH MIESZKANIOWYCH^a WYPOSAŻONE W INSTALACJE**
Stan w dniu 31 XII
DWELLINGS IN DWELLING STOCKS^a FITTED WITH INSTALLATIONS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Mieszkania — w % — wyposażone w Dwellings — in % — fitted with				
		wodociąg water-line system	ustęp lavatory	łazienkę bathroom	gaz z sieci gas from gas- line system	centralne ogrzewanie central heating
O G Ó Ł E M	2005	92,4	81,4	79,4	44,0	72,7
TOTAL	2010	94,4	89,0	84,9	45,3	76,0
	2011	94,5	89,0	84,9	45,2	76,2
	2012	94,5	89,1	85,1	45,0	76,4
Miasta	2005	96,2	89,4	85,9	61,5	79,7
Urban areas	2010	97,0	93,5	89,9	62,9	81,7
	2011	97,0	93,5	89,9	62,8	81,8
	2012	97,0	93,6	90,0	62,5	82,0
Wieś	2005	83,5	62,6	64,3	3,3	56,6
Rural areas	2010	88,5	78,4	73,2	4,3	62,8
	2011	88,5	78,6	73,4	4,2	63,0
	2012	88,6	78,8	73,6	4,2	63,3

^a Na podstawie bilansów zasobów mieszkaniowych. Patrz uwagi ogólne działu, ust. 3.

^a Based on balances of net dwelling stocks. See general notes to the chapter, item 3.

TABL. 13 (126). **DODATKI MIESZKANIOWE WYPŁACONE W 2012 R.**
HOUSING ALLOWANCES PAID OUT IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Dodatki wypłacone użytkownikom lokali Dwellings allowances paid out user to					
a - liczba wypłaconych dodatków number of allowances	Ogółem Total	gminnych gminas	spółdziel- czych co-opera- tives	wspólnot mieszka- niowych housing commu- nity	prywat- nych private	towa- rzystw budow- nictwa społecz- nego public building society	innych others
b - kwota dodatków w tys. zł amount of allowances in thous. zł							
c - przeciętna wysokość dodatku w zł average value of allowances in zł							

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH
IN ABSOLUTE NUMBERS

O G Ó Ł E M	a	335418	151545	99740	34824	35803	6140	7366
TOTAL	b	60595,4	28862,8	16048,7	5945,6	7337,7	1106,5	1294,1
	c	180,7	190,5	160,9	170,7	204,9	180,2	175,7
Miasta	a	321701	146864	98489	31435	33042	6140	5731
Urban areas	b	58277,1	28158,0	15813,0	5334,1	6855,7	1106,5	1009,8
	c	181,2	191,7	160,6	169,7	207,5	180,2	176,2
Wieś	a	13717	4681	1251	3389	2761	-	1635
Rural areas	b	2318,3	704,7	235,7	611,6	482,0	-	284,3
	c	169,0	150,6	188,4	180,5	174,6	-	173,9

TABL. 13 (126). **DODATKI MIESZKANIOWE WYPŁACONE W 2012 R. (dok.)**
HOUSING ALLOWANCES PAID OUT IN 2012 (cont.)

HOUSING ALLOWANCES PAID OFF IN 2012 (cont.)								
WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Dodatki wypłacone użytkownikom lokali Dwellings allowances paid out user to					
			gminnych gminas	spółdziel- czych co-operatives	wspólnot mieszka- niowych housing commu- nity	prywat- nych private	towa- rzystw budow- nictwa społecz- nego public building society	innych others
a - liczba wypłaconych dodatków number of allowan- ces								
b - kwota dodatków w tys. zł amount of allowan- ces in thous. zł								
W % OGÓŁEM IN % OF TOTAL								
OGÓŁEM ..... a		100,0	45,2	29,7	10,4	10,7	1,8	2,2
TOTAL ..... b		100,0	47,6	26,5	9,8	12,1	1,8	2,1
Miasta..... a		100,0	45,7	30,6	9,8	10,3	1,9	1,8
Urban areas ..... b		100,0	48,3	27,1	9,2	11,8	1,9	1,7
Wieś ..... a		100,0	34,1	9,1	24,7	20,1	-	11,9
Rural areas ..... b		100,0	30,4	10,2	26,4	20,8	-	12,3

TABL. 14 (127). **GOSPODARKA GRUNTAMI POD BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE**
ADMINISTRATION OF GROUNDS FOR DWELLING CONSTRUCTION

ADMINISTRATION OF GROUND FOR DWELLING CONSTRUCTION								
WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Powierzchnia gruntów przekazanych inwestorom pod budownictwo Area of grounds transferred to investor for dwelling construction				Powierzchnia gruntów w zasobie gmin pod budownictwo mieszkaniowe Area of grounds in gminas stock for dwelling construction			
	ogółem total	w tym of which		wielorodzinne multi-family		jednorodzinne single-family		
		spółdziel- cze co-operatives	osób fizycz- nych of natural persons	razem total	w tym uzbrojone of which deve- loped	razem total	w tym uzbrojone of which deve- loped	
w ha in ha								
OGÓŁEM 2005	81,0	0,8	74,5	147,8	76,9	814,9	538,6	
TOTAL 2010	43,6	1,3	39,9	175,9	119,7	803,9	490,1	
	2011	39,3	0,6	30,9	171,0	115,9	831,5	477,8
	2012	37,7	1,4	32,9	166,3	117,1	843,5	499,6
Miasta.....	2005	25,0	0,0	20,4	145,3	74,4	417,7	290,7
Urban areas	2010	25,8	1,3	22,2	168,2	112,6	376,0	274,1
	2011	23,3	0,1	19,5	164,4	109,9	372,5	272,4
	2012	18,8	1,4	16,1	159,5	111,1	378,0	282,6
Wieś	2005	56,0	0,8	54,1	2,5	2,5	397,2	247,9
Rural areas	2010	17,8	0,0	17,7	7,7	7,1	427,9	216,0
	2011	16,0	0,5	11,4	6,6	6,0	459,0	205,4
	2012	18,9	0,0	16,8	6,8	6,0	465,5	217,0

TABL. 15 (128). **MIESZKANIA, KTÓRYCH BUDOWĘ ROZPOCZĘTO**
DWELLINGS IN WHICH CONSTRUCTION HAS BEGUN

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	4681	8190	8112	6057	Total
Spółdzielcze.....	107	58	79	-	Co-operatives
Komunalne (gminne).....	108	34	-	-	Municipal (gminas)
Zakładowe	-	-	60	-	Company
Indywidualne.....	3562	5445	5789	5152	Private
Spółeczne czynszowe.....	238	149	97	39	Public building society
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem.....	666	2504	2087	866	For sale or rent

TABL. 16 (129). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA**
DWELLINGS COMPLETED

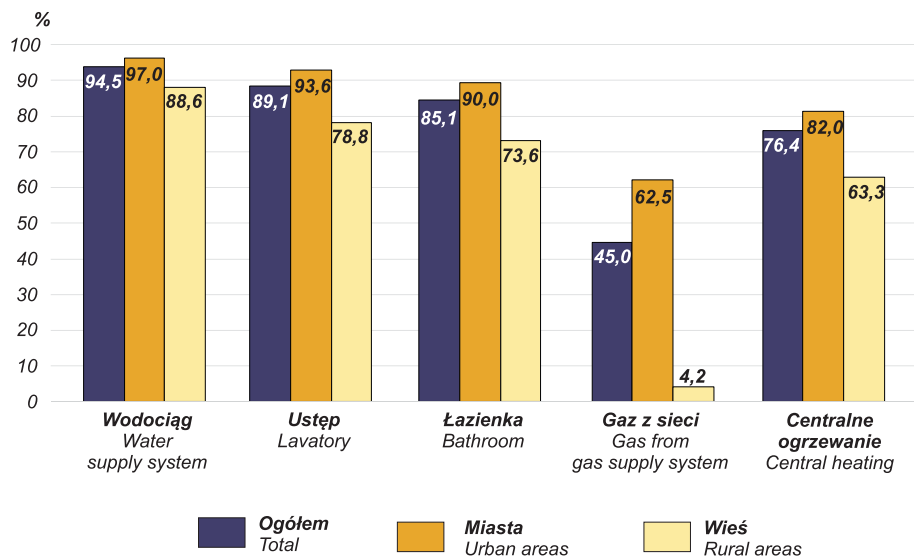
WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Mieszkania.....	4565	6957	6022	8019	Dwellings
miasta	2573	4382	3347	4935	urban areas
wieś	1992	2575	2675	3084	rural areas
Spółdzielcze.....	73	114	8	41	Co-operative
Komunalne (gminne).....	225	405	133	44	Municipal (gmina)
Zakładowe	2	9	-	-	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem.....	211	2394	1313	3052	For sale or rent
Spółeczne czynszowe.....	332	124	314	150	Public building society
Indywidualne.....	3722	3911	4254	4732	Private
miasta	1762	1388	1617	1725	urban areas
wieś	1960	2523	2637	3007	rural areas
Mieszkania na 1000 zawartych małżeństw.....	342,1	479,4	476,4	635,6	Dwellings per 1000 marriages contracted
miasta	309,1	479,3	423,4	629,8	urban areas
wieś	396,7	479,4	564,9	645,2	rural areas
Izby.....	23076	30055	27737	34304	Rooms
miasta	12159	15929	13183	17729	urban areas
wieś	10917	14126	14554	16575	rural areas
Spółdzielcze.....	298	391	17	61	Co-operative
Komunalne (gminne).....	482	984	337	90	Municipal (gmina)
Zakładowe	10	27	-	-	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem.....	702	6810	3955	8719	For sale or rent
Spółeczne czynszowe.....	901	384	894	402	Public building society
Indywidualne.....	20683	21459	22534	25032	Private
miasta	9876	7473	8172	8729	urban areas
wieś	10807	13986	14362	16303	rural areas

MIESZKANIA WYPOSAŻONE W INSTALACJE W 2012 r.

Stan w dniu 31 XII

DWELLINGS FITTED WITH INSTALLATIONS IN 2012

As of 31 XII

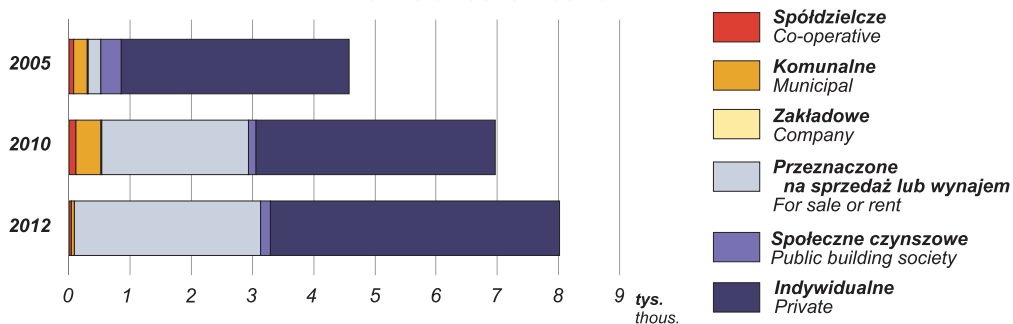

MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA

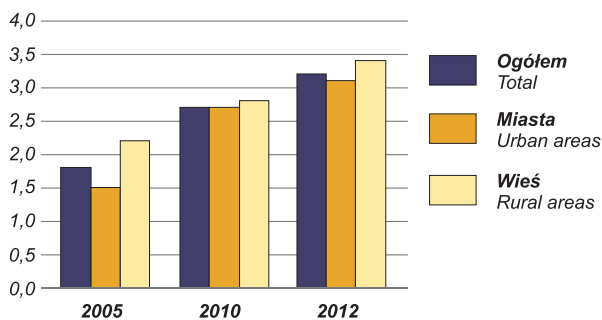
DWELLINGS COMPLETED

WEDŁUG FORM BUDOWNICTWA

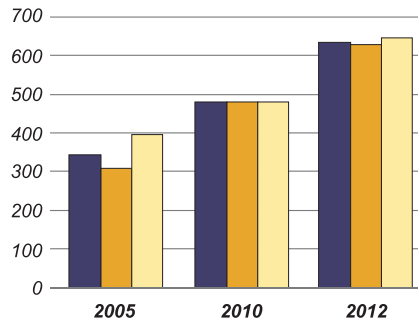
BY FORMS OF CONSTRUCTION

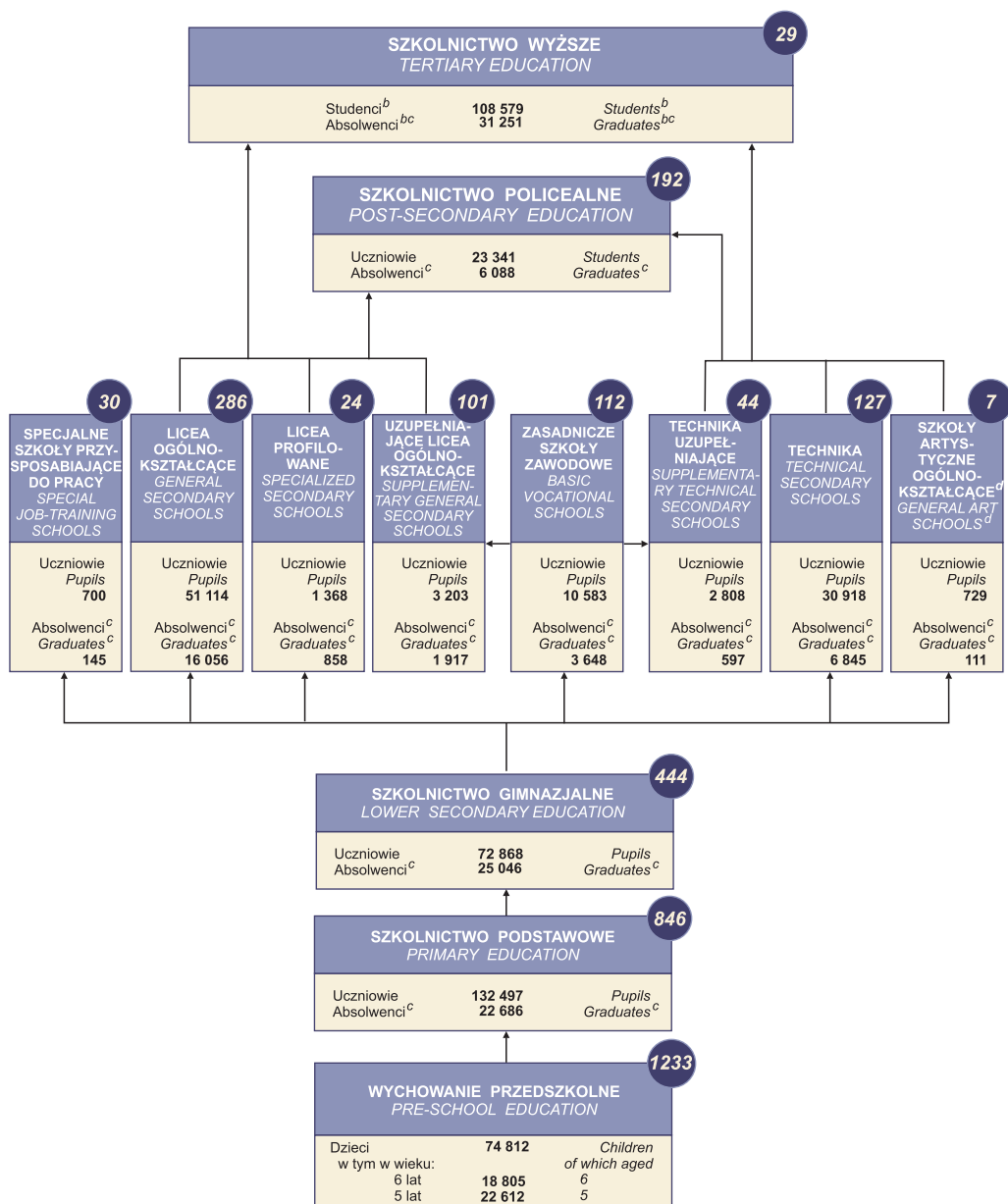
NA 1000 LUDNOŚCI
PER 1000 POPULATION

NA 1000 ZAWARTYCH MAŁŻEŃSTW
PER 1000 MARRIAGES CONTRACTED

**EDUKACJA^a WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA
W ROKU SZKOLNYM 2012/2013
EDUCATION^a BY LEVEL
IN THE 2012/2013 SCHOOL YEAR**

76 Liczba placówek danego szczebla
Number of units a given level

^a Łącznie ze szkolnictwem specjalnym i dla dorosłych. ^b Z cudzoziemcami. ^c Z roku szkolnego 2011/12. ^d Dające uprawnienia zawodowe.
^a Including special and adult education. ^b Including foreigners. ^c From the 2011/12 school year. ^d Leading to professional certification.

TABL. 16 (129). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA (dok.)**
DWELLINGS COMPLETED (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Powierzchnia użytkowa mieszkań w m²	576562	783951	717714	862342	Useful floor area of dwellings in m²
miasta	308114	412019	332120	427991	urban areas
wieś	268448	371932	385594	434351	rural areas
Spółdzielczych	6726	10166	270	2174	Co-operative
Komunalnych (gminnych).....	9739	18160	5581	1887	Municipal (gmina)
Zakładowych	243	468	-	-	Company
Przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem	14600	170762	92409	185560	For sale or rent
Spółecznych czynszowych.....	16687	6463	16776	7859	Public building society
Indywidualnych	528567	577932	602678	664862	Private
miasta	262106	209438	222588	236164	urban areas
wieś	266461	368494	380090	428698	rural areas
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m²	126,3	112,7	119,2	107,5	Average useful floor area per dwelling in m²
miasta	119,7	94,0	99,2	86,7	urban areas
wieś	134,8	144,4	144,1	140,8	rural areas
Spółdzielczego.....	92,1	89,2	33,8	53,0	Co-operative
Komunalnego (gminnego).....	43,3	44,8	42,0	42,9	Municipal (gmina)
Zakładowego	121,5	52,0	-	-	Company
Przeznaczonego na sprzedaż lub wynajem	69,2	71,3	70,4	60,8	For sale or rent
Spółecznego czynszowego.....	50,3	52,1	53,4	52,4	Public building society
Indywidualnego.....	142,0	147,8	141,7	140,5	Private
miasta	148,8	150,9	137,7	136,9	urban areas
wieś	135,9	146,1	144,1	142,6	rural areas

TABL. 17 (130). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG LICZBY IZB**
DWELLINGS COMPLETED BY NUMBER OF ROOMS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Grand total	W budynkach indywidualnych In private buildings					W budynkach poza indywidualnymi In non-private buildings				
			razem total	w % razem — mieszkania o liczbie izb in % of total — dwellings with specified number of rooms				razem total	w % razem — mieszkania o liczbie izb in % of total — dwellings with specified number of rooms			
				1	2	3	4 i więcej and more		1	2	3	4 i więcej and more
OGÓŁEM..... TOTAL	2005	4565	3722	0,6	2,6	5,7	91,1	843	9,6	25,0	46,2	19,2
	2010	6957	3911	0,4	2,0	5,4	92,2	3046	4,1	43,2	28,9	23,8
	2011	6022	4254	0,6	4,0	6,6	88,8	1768	2,9	34,0	38,9	24,2
	2012	8019	4732	0,6	3,5	7,2	88,7	3287	6,2	36,0	36,5	21,3
Miasta..... Urban areas	2005	2573	1762	1,2	3,9	4,8	90,1	811	10,0	25,7	46,0	18,3
	2010	4382	1388	0,9	3,8	6,0	89,3	2994	3,8	43,2	29,1	23,9
	2011	3347	1617	1,4	8,5	10,3	79,8	1730	3,0	34,7	39,5	22,8
	2012	4935	1725	1,6	7,7	9,1	81,6	3210	6,0	36,5	37,1	20,4
Wieś..... Rural areas	2005	1992	1960	0,2	1,5	6,5	91,8	32	-	6,3	50,0	43,7
	2010	2575	2523	0,2	0,9	5,0	93,9	52	17,3	46,2	17,3	19,2
	2011	2675	2637	0,1	1,3	4,3	94,3	38	-	-	10,5	89,5
	2012	3084	3007	0,1	1,1	6,1	92,8	77	18,2	11,7	13,0	57,1

DZIAŁ X

EDUKACJA I WYCHOWANIE

Uwagi ogólne

1. System edukacji w Polsce funkcjonuje zgodnie z ustawą z dnia 7 IX 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity Dz. U. z 2004 Nr 256, poz. 2572, z późniejszymi zmianami) oraz ustawą z dnia 27 VII 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365), z późniejszymi zmianami.

Z dniem 1 IX 1999 r. rozpoczęto wprowadzanie reformy ustroju szkolnego, której zasady reguluje ustawa z dnia 8 I 1999 r. – Przepisy wprowadzające reformę ustroju szkolnego (Dz. U. Nr 12, poz. 96, z późniejszymi zmianami).

W wyniku wdrażania nowego systemu edukacji:

- w roku szkolnym 1999/2000 w miejsce 8-letnich szkół podstawowych powstały 6-letnie szkoły podstawowe i 3-letnie gimnazja, w których nauka jest obowiązkowa,
- w roku szkolnym 2002/03 zaczął funkcjonować system szkół ponadgimnazjalnych, obejmujący: 2–3-letnie zasadnicze szkoły zawodowe, 3-letnie licea ogólnokształcące i profilowane, 4-letnie technika oraz od roku szkolnego 2004/05 3-letnie szkoły specjalne przysposabiające do pracy, a dla absolwentów zasadniczych szkół zawodowych 2-letnie uzupełniające licea ogólnokształcące i 3-letnie technika uzupełniające; ponadto do szkół ponadgimnazjalnych zalicza się od roku szkolnego 2003/04 szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe.

2. W latach szkolnych 2004/05 – 2008/09 wprowadzono obowiązek odbycia rocznego przygotowania przedszkolnego przez dzieci w wieku 6 lat, a od 1 IX 2009 r. – w wieku 5 lat w placówkach wychowania przedszkolnego, tj. w oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych i przedszkolach (łącznie ze specjalnymi) oraz od roku szkolnego 2008/09 – w zespołach wychowania przedszkolnego i punktach przedszkolnych.

Od roku szkolnego 2009/10 dzieci 6-letnie na wniosek rodziców mogą rozpocząć naukę w I klasie szkoły podstawowej.

3. Informacje o szkołach artystycznych dających uprawnienia zawodowe – jeśli nie zaznaczono inaczej – dotyczą **ogólnokształcących szkół artystycznych**, które nie obejmują szkół realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne.

Dane (z wyjątkiem szkół wyższych i dla dorosłych) prezentuje się – jeśli nie zaznaczono inaczej – łącznie ze szkołami specjalnymi.

4. Prezentowane w dziale dane dotyczą: wychowania przedszkolnego, szkół dla dzieci i młodzieży, policealnych, wyższych oraz szkół dla dorosłych.

5. Dane obejmują szkoły i placówki prowadzone przez jednostki administracji centralnej (rządowej), jednostki samorządu terytorialnego (gminy, powiaty i województwa) oraz inne osoby prawne i fizyczne.

CHAPTER X

EDUCATION

General notes

1. The educational system in Poland functions according to the Education System Act dated 7 IX 1991 (uniform text Journal of Laws 2004 No. 256, item 2572, with later amendments) and the Higher Education Act dated 27 VII 2005 (Journal of Laws No. 164, item 1365) with later amendments.

On 1 IX 1999 the introduction of school system's reform was initiated, the rules of which were regulated by the Law of 8 I 1999 – Regulations introducing the reform of school system (Journal of Laws No. 12, item 96) with later amendments.

As a result of introduction of new education system:

- in 1999/2000 school year instead of 8-year primary schools, 6-year primary schools and 3-year lower secondary schools were established, education in which was compulsory,
- in 2002/03 school year a system of upper secondary schools, including: 2–3-year basic vocational schools, 3-year general secondary schools and specialized secondary schools, 4-year technical secondary schools as well as since 2004/05 school year 3-year special job-training schools and for graduates of basic vocational schools 2-year supplementary general schools and 3-year supplementary technical schools; moreover, upper secondary schools since 2003/04 school year cover art schools leading to professional certification.

2. In 2004/05 – 2008/09 school year an obligatory 1-year pre-primary education has been introduced for children at the age of 6 and since 1 IX 2009 – children at the age of 5 in pre-primary education establishments i.e. in pre-primary sections of primary schools and nursery schools (including special schools and special nursery schools) as well as since the 2008/09 school year in pre-primary education groups and pre-primary points.

Since the 2009/10 school year, upon the request of parents, children at the age of 6 can start education in the first grade of primary school.

3. The information regarding art schools leading to professional certification - if not otherwise stated - refers exclusively to **general art schools**, and is presented excluding schools providing art education only.

Data (excluding higher education institution and schools for adults) are presented together with special schools, if not otherwise stated.

4. Data presented in the chapter are related to: pre-primary education, schools for children and youth, as well as post-secondary schools, tertiary education and schools for adults.

5. Data include schools and establishments managed by central (government) entities and local self-government entities (gminas, powiats and voivodships), as well as by other legal and natural persons.

6. Szkoły i placówki mogą być publiczne, niepubliczne oraz (z wyjątkiem szkół wyższych) niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych. Szkoła niepubliczna może uzyskać uprawnienia szkoły publicznej, jeżeli realizuje minimum programowe oraz stosuje zasady klasyfikowania i promowania uczniów ustalone przez Ministra Edukacji Narodowej, umożliwiające uzyskanie świadectw lub dyplomów państwowych. Jednostki administracji centralnej (rządowej) i jednostki samorządu terytorialnego mogą prowadzić tylko szkoły publiczne. Szkoły podstawowe i gimnazja mogą być tylko publiczne lub niepubliczne o uprawnieniach szkoły publicznej. Szkoły wyższe mogą być publiczne i niepubliczne; uczelnie niepubliczne tworzone są na podstawie zezwolenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

7. **Szkoły dla dzieci i młodzieży** (łącznie ze szkołami specjalnymi) obejmują:

- 1) **szkoły podstawowe**, spośród których wyróżnia się:
  - a) szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego (bez szkół specjalnych),
  - b) szkoły filialne (bez szkół specjalnych),
  - c) szkoły artystyczne, niedające uprawnień zawodowych (bez szkół specjalnych), realizujące jednocześnie program szkoły podstawowej;
- 2) **gimnazja**, w tym szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego (bez szkół specjalnych);
- 3) **szkoły ponadgimnazjalne**, obejmujące:
  - a) specjalne szkoły przysposabiające do pracy,
  - b) zasadnicze szkoły zawodowe,
  - c) licea ogólnokształcące,
  - d) uzupełniające licea ogólnokształcące na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej – stopniowo likwidowane; w roku szkolnym 2012/13 po raz pierwszy brak naboru do klas pierwszych,
  - e) licea profilowane – stopniowo likwidowane; w roku szkolnym 2012/13 po raz pierwszy brak naboru do klas pierwszych,
  - f) technika,
  - g) technika uzupełniające na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej – stopniowo likwidowane; w roku szkolnym 2012/13 po raz pierwszy brak naboru do klas pierwszych,
  - h) szkoły artystyczne ogólnokształcące dające uprawnienia zawodowe (bez szkół specjalnych).

8. **Szkoły policealne** — kształcące w formie dziennej, wieczorowej i zaocznej oraz od roku szkolnego 2008/09 również w formie stacjonarnej — obejmują:

- 1) policealne (pomaturalne) szkoły zawodowe (1-, 2- lub 3-letnie), łącznie ze szkołami specjalnymi;
- 2) nauczycielskie kolegia języków obcych oraz kolegia nauczycielskie, w których absolwentom nie nadaje się tytułu licencjata;
- 3) kolegia pracowników służb społecznych (3-letnie).

9. **Szkoły wyższe** realizują kształcenie w systemie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych (do roku akademickiego 2005/06 — w systemie studiów dziennych, wieczorowych, zaocznych i ekster-nistycznych).

Informacje z zakresu szkół wyższych:

- 1) podano łącznie z nauczycielskimi kolegiami języków obcych, w których absolwentom nadaje się tytuł licencjata;

6. Schools and establishments can be public, non-public and — except for higher education institutions — non-public with the competence of a public school. A non-public school can obtain the competence of a public school, if it implements the minimum programme as well as applies the principles of classifying and promoting pupils and students as established by the Ministry of National Education, allowing students to obtain state certificates or diplomas. Central (government) entities and local self-government entities can only administer public schools. Primary schools and lower secondary schools can be public schools or non-public schools with the competence of public schools only. Tertiary education can be public and non-public; non-public higher education institutions are established on the basis of a permit of the Minister of Science and Higher Education.

7. **Schools for children and youth** (including special schools) include:

- 1) **primary schools**, of which:
  - a) sports schools and athletic schools (excluding special schools),
  - b) branch schools (excluding special schools),
  - c) art schools not leading to professional certification (excluding special schools) simultaneously conducting a primary school programme;
- 2) **lower secondary schools**, of which sports schools and athletic schools (excluding special schools);
- 3) **upper secondary schools** which include:
  - a) special job-training schools,
  - b) basic vocational schools,
  - c) general secondary schools,
  - d) supplementary general schools based on the programme of basic vocational school — phased out; in the 2012/13 school year for the first time there was not re-cruitment to the 1 st grade,
  - e) specialized secondary schools — phased out; in the 2012/13 school year for the first time there was not re-cruitment to the 1 st grade,
  - f) technical secondary schools,
  - g) supplementary technical schools based on the programme of basic vocational school — phased out; in the 2012/13 school year for the first time there was not re-cruitment to the 1 st grade,
  - h) general art schools leading to professional certification (excluding special schools).

8. **Post-secondary schools** — educating in day, evening and weekend form and since 2008/09 school year also in stationary form — include:

- 1) post-secondary vocational schools (1-, 2- or 3-year), including special schools;
- 2) foreign language teacher training colleges as well as teacher training colleges in which graduates do not receive title of licentiate;
- 3) social service training colleges (3-year).

9. **Tertiary education** (university level) includes full-time and part-time studies (until 2005/06 school year — day, evening, weekend and extramural studies).

Data regarding tertiary education:

- 1) include foreign language teacher training colleges in which graduates receive the title of licentiate;

- 2) obejmują cudzoziemców studiujących w Polsce;
- 3) nie obejmują Polaków studiujących za granicą (z wyjątkiem osób studiujących w jednostkach zamiejscowych polskich uczelni za granicą).

Studentów i absolwentów wykazano zgodnie z siedzibą poszczególnych szkół wyższych łącznie z filiami, wydziałami i instytutami zamiejscowymi oraz punktami konsultacyjnymi.

Do zbiorowości studentów nie zalicza się słuchaczy studiów podyplomowych oraz doktoranckich.

10. Szkoły dla dorosłych kształcące w formie stacjonarnej (dziennej), wieczorowej oraz zaocznej obejmują:

- 1) szkoły podstawowe dla dorosłych;
- 2) gimnazja dla dorosłych;
- 3) szkoły ponadgimnazjalne, łącznie ze szkołami (oddziałami) ponadpodstawowymi do zakończenia ich cyklu kształcenia:
  - a) zasadnicze zawodowe dla dorosłych – stopniowo likwidowane,
  - b) licea ogólnokształcące dla dorosłych,
  - c) uzupełniające licea ogólnokształcące dla dorosłych na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej – stopniowo likwidowane,
  - d) licea profilowane dla dorosłych – stopniowo likwidowane,
  - e) technika dla dorosłych – stopniowo likwidowane,
  - f) technika uzupełniające dla dorosłych na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej.

11. Szkoły specjalne organizowane są dla dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym dla młodzieży niepełnosprawnej. Kształcenie może być realizowane w systemie szkolnym lub w formie indywidualnej. Kształcenie specjalne odbywa się w funkcjonujących samodzielnie szkołach specjalnych, w szkołach ogólnodostępnych (w których tworzone są oddziały specjalne lub klasy integracyjne i ogólnodostępne) oraz w specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych lub w zakładach opieki zdrowotnej.

12. Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze są to placówki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w wieku 3 lat i więcej, które z racji niepełnosprawności nie mogą uczęszczać do przedszkola lub szkoły.

13. Młodzieżowe ośrodki wychowawcze przeznaczone są dla młodzieży niedostosowanej społecznie. Zadaniem ośrodków jest eliminowanie przyczyn i przejawów niedostosowania społecznego oraz przygotowanie wychowanków do samodzielnego życia, zgodnie z normami prawnymi i społecznymi, a także przygotowanie ich do pracy zawodowej.

14. Ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze są placówkami umożliwiającymi dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim realizację obowiązku szkolnego poprzez uczestnictwo w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych.

15. Młodzieżowe ośrodki socjoterapii są placówkami dla młodzieży niedostosowanej społecznie, z zaburzeniami zachowania i zagrożonej uzależnieniem w stopniu utrudniającym realizację zadań życiowych bez udzielania specjalnej pomocy.

- 2) include foreigners studying in Poland;
- 3) do not include Poles studying abroad (with an exception of persons at organizational units of Polish higher education institutions operating abroad).

Data on students and graduates is given according to the seats of higher education institutions including branch sections, faculties and institutes operating in a place different than the place of their seat and consultative points.

Students of post-graduate and doctoral studies are excluded from the group of students.

10. Schools for adults educating in full-time (day) and evening as well as weekend form include:

- 1) primary schools for adults;
- 2) lower secondary schools for adults;
- 3) upper secondary schools, including upper secondary (post-primary) schools (sections) until the end of their educational cycle:
  - a) basic vocational schools for adults – phased out,
  - b) general secondary schools for adults,
  - c) supplementary general secondary schools for adults based on the programme of basic vocational school adults – phased out,
  - d) specialized secondary schools for adults adults – phased out,
  - e) technical secondary schools for adults adults – phased out,
  - f) supplementary technical secondary schools for adults based on the programme of basic vocational school.

11. Special schools are organized for handicapped children and youth with special educational needs. Education may be conducted within the school system or individually. Special education occurs in special schools operating independently, in mainstream schools (in which special departments or integration and mainstream classes are established) as well as in special educational centres or health care institutions.

12. Special educational centres are facilities for handicapped children and youth, aged 3 and older who, for reasons of their disability, are not able to attend regular schools or nursery schools.

13. Youth education centres are designated for socially maladjusted youth. Centres' mission is to eliminate reasons and symptoms of social maladjust as well as prepare residents to live independent life, according to the law and social standards, and prepare them for professional employment.

14. Rehabilitation-education centres are facilities making it possible for children and youth with a mental retardation-profound to meet their obligation to receive an education through participating in rehabilitation-education classes.

15. Youth social therapy centres are centres intended for socially maladjusted youth having behavioral

16. Dane o **nauczycielach**, poza nauczycielami akademickimi, dotyczą nauczycieli (łącznie z nauczycielami religii) zatrudnionych przy realizacji obowiązujących zajęć edukacyjnych, tj. bez wychowawców świetlic, bibliotekarzy, prowadzących wyłącznie zajęcia pozalekcyjne itp.

Dane o **nauczycielach akademickich** dotyczą zatrudnionych na stanowiskach: profesora, docenta, adiunkta, asystenta oraz zatrudnionych na pozostałych stanowiskach dydaktycznych: starszego wykładowcy, wykładowcy, lektora, instruktora, a od roku akademickiego 2006/07 także dyplomowanego bibliotekarza i dyplomowanego pracownika dokumentacji i informacji naukowej.

Dane o nauczycielach dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

17. Placówki wychowania przedszkolnego są to placówki opiekuńczo-wychowawcze, przeznaczone dla dzieci w wieku od lat 3 do rozpoczęcia przez nie nauki w szkole podstawowej, zapewniające dzieciom opiekę oraz mające na celu przygotowanie ich do nauki w szkole.

Do placówek wychowania przedszkolnego zaliczono:

- przedszkola,
- oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych oraz od roku 2008:
- zespoły wychowania przedszkolnego,
- punkty przedszkolne.

18. Dane dotyczące:

- 1) wychowania przedszkolnego oraz szkół (poza szkołami wyższymi) podano według stanu na początek roku szkolnego; dane o absolwentach — na koniec roku szkolnego;
- 2) szkół wyższych — prezentuje się według stanu w dniu 30 XI; dane o absolwentach dotyczą liczby wydanych dyplomów ukończenia studiów wyższych; absolwenci wykazani są z poprzedniego roku akademickiego (np. dla roku akademickiego 2012/13 absolwenci wykazani są z roku akademickiego 1 X 2011 - 30 IX 2012).

19. Współczynnik skolaryzacji:

- 1) **brutto** — jest to relacja liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (niezależnie od wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania.
- 2) **netto** — jest to relacja liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (w danej grupie wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania.

20. Internat to placówka opiekuńczo-wychowawcza przeznaczona dla młodzieży uczęszczającej do szkół ogólnokształcących i zawodowych zlokalizowanych poza stałym miejscem zamieszkania. **Bursa** to młodzieżowa placówka pełniująca funkcję internatu.

21. Zadaniem **wychowania pozaszkolnego** jest stwarzanie młodzieży warunków sprzyjających

disorders and susceptible to addiction to a degree affecting performance of life tasks without receiving special assistance.

16. Data regarding **teachers**, excluding academic teachers, concern teachers (including teachers of religion) employed in obligatory teaching programmes, i.e., excluding community centre educators and librarians conducting exclusively extracurricular activities, etc.

Data regarding **academic teachers** concern the positions of: professor, assistant professor, tutor and assistant lecturer as well as other didactic positions: senior lecturer, lecturer, lector, instructor and since the 2006/07 academic year also qualified librarian and qualified scientific documentation and information staff.

Data regarding teachers full-time employees and part-time employees calculated as full-time employees.

17. Pre-primary education establishments are care and educational centres designated for children from the age of 3 until the beginning of education in primary school, providing care for children and aimed at preparation to education in school.

Pre-primary education establishments include:

- nursery schools,
- pre-primary sections in primary schools and since 2008:
- pre-primary education groups,
- pre-primary points.

18. Data regarding:

- 1) pre-primary education as well as schools (excluding higher education institutions), concern the beginning of the school year; data concerning graduates — the end of the school year;
- 2) tertiary education are presented as of 30 XI; data regarding graduates concern the number of diplomas issued at the end of studies; graduates are shown from the previous school year (e.g., for 2012/13 school year, graduates are shown from 1 X 2011 - 30 IX 2012 school year).

19. Enrolment rate:

- 1) **gross** — is the relation of the number of people studying (as of the beginning of the school year) at a given educational level (regardless of age) to the population (as of 31 XII) in the age group defined as corresponding to this educational level.
- 2) **net** — is the relation of the number of people studying (as of the beginning of the school year) at a given educational level (within a given age group) to the population (as of 31 XII) in the age group defined as corresponding to this educational level.

20. A boarding school is a foster and educational facility designated for youth attending general and vocational schools located outside their place of permanent residence. A **dormitory** is an inter-school facility serving as a boarding school.

rozwijaniu zainteresowań i uzdolnień oraz rekreacji i wypoczynku w czasie wolnym od zajęć szkolnych.

Do placówek **wychowania pozaszkolnego** zaliczono: pałace młodzieży, młodzieżowe domy kultury, ogniska pracy pozaszkolnej, międzyskolne ośrodki sportowe i inne placówki publiczne i niepubliczne.

22. Do roku szkolnego 2006/2007 dane statystyczne prezentowane są na podstawie realizowanych przez Główny Urząd Statystyczny sprawozdań o symbolu „S”. Od roku szkolnego 2007/2008 prezentowane dane statystyczne (z wyjątkiem danych o szkołach wyższych) opracowano na podstawie systemu informacji oświatowej administrowanego przez Ministerstwo Edukacji Narodowej.

21. Extracurricular education offers young people favorable conditions to develop interests and aptitudes, and provides recreations and rest during timetable free time.

Extracurricular education establishments include: youth's palaces, youth cultural establishments, extracurricular work's centres, interschool sports centres and other public and non-public establishments.

22. Until 2006/2007 school year statistical data were presented on forms with symbol “S” realized by Central Statistical Office. Since 2007/2008 school year presented statistical data (excluding the data on higher education institutions) has been completed on the basis of the Education Information System, administered by the Ministry of National Education.

TABL. 1 (131). **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA**
EDUCATION BY LEVEL

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
SZKOŁY SCHOOLS					
Szkoły:					Schools:
podstawowe	892	875	863	845	primary
gimnazja	419	422	434	432	lower secondary
specjalne przysposabiające do pracy	18	29	29	30	special job-training
zasadnicze zawodowe	104	108	109	106	basic vocational
licea ogólnokształcące	174	166	168	164	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	2	3	3	3	supplementary general secondary
licea profilowane	92	34	28	23	specialized secondary
technika	189	119	117	114	technical secondary
technika uzupełniające	14	5	6	6	supplementary technical secondary
artystyczne ogólnokształcące ^a	6	8	8	7 ^b	general art ^a
policealne	212	186	183	192	post-secondary
wyższe	27	31	30	29	tertiary
dla dorosłych:					for adults:
podstawowe	1	-	1	1	primary
gimnazja	8	9	10	12	lower secondary
zasadnicze zawodowe	3	5	6	6	basic vocational
licea ogólnokształcące	72	117	113	122	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	82	110	110	98	supplementary general secondary
licea profilowane	2	2	2	1	specialized secondary
technika	45	19	17	13	technical secondary
technika uzupełniające	62	45	39	38	supplementary technical secondary
POMIESZCZENIA SZKOLNE ^c CLASSROOMS ^c					
Szkoły:					Schools:
podstawowe	9211	10562	10364	10338	primary
gimnazja	4328	5042	5042	4954	lower secondary
zasadnicze zawodowe	230	338	329	342	basic vocational
licea ogólnokształcące	2439	2590	2626	2448	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	-	-	-	1	supplementary general secondary
licea profilowane	469	193	179	136	specialized secondary
technika	1850	1992	1994	2068	technical secondary
technika uzupełniające	1	8	8	8	supplementary technical secondary
artystyczne ogólnokształcące ^a	108	103	104	105	general art ^a
policealne	192	189	172	172	post-secondary

^a Dające uprawnienia zawodowe. ^b Ponadto 16 szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne.

^c Bez pomieszczeń w szkołach dla dorosłych i specjalnych.

^a Leading to professional certification. ^b Moreover, 16 art schools giving only artistic education. ^c Excluding classrooms in schools for adults and in special schools.

TABL. 1 (131). **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA (cd.)**
EDUCATION BY LEVEL (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
NAUCZYCIELE ^a TEACHERS ^a					
Szkoły:					Schools:
podstawowe ^b	11724	10814	10627,82	10423,13	primary ^b
gimnazja ^b	7196	6714	6567,78	6279,46	lower secondary ^b
zasadnicze zawodowe ^{bc}	740	1021	950,66	950,88	basic vocational ^{bc}
licea ogólnokształcące ^{bd}	3562	3536	3404,10	3151,70	general secondary ^{bd}
licea profilowane ^b	612	222	168,46	97,87	specialized secondary ^b
technika ^{bde}	1962	2795	2652,36	2664,81	technical secondary ^{bde}
policealne	795	728	693,78	675,13	post-secondary
wyższe ^f	6763	7216	6980	6638	tertiary ^f
UCZNIOWIE I STUDENCI PUPILS AND STUDENTS					
Wychowanie przedszkolne ^g	22858	18937	17378	18805	Pre-primary education ^g
Szkoły:					Schools:
podstawowe	163008	134675	134372	132488	primary
gimnazja	100118	79566	75494	71867	lower secondary
specjalne przysposabiające do pracy	289	620	658	700	special job-training
zasadnicze zawodowe	11933	11702	11011	10506	basic vocational
licea ogólnokształcące	50148	42710	40964	38797	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	65	54	80	43	supplementary general secondary
licea profilowane	11089	2935	2236	1332	specialized secondary
technika	29398	30504	30219	30229	technical secondary
technika uzupełniające	503	176	221	141	supplementary technical secondary
artystyczne ogólnokształcące ^h	701	725	708	729 ⁱ	general art ^h
policealne	22017	21564	23774	23341	post-secondary
wyższe	131487	123964	115469	108579	tertiary

^a W roku szkolnym 2005/06 bez nauczycieli pracujących w zespołach szkół; patrz uwagi ogólne do rozdziału, ust. 16.
^{b-e} Łącznie ze szkołami: ^b – dla dorosłych, ^c – specjalnymi przysposabiającymi do pracy, ^d – uzupełniającymi odpowiednio: liceami ogólnokształcącymi i technikami, ^e – ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe. ^f Nauczyciele akademicy. ^g Dotyczy dzieci w wieku 6 lat objętych edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego, ujętych również w tabl. 37 na str. 241. ^h Dające uprawnienia zawodowe. ⁱ Ponadto 803 uczniów szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne.

^a In 2005/06 school year excluding teachers working in complexes of schools; see general notes to the chapter, item 16.
^{b-e} Including: ^b – schools for adults, ^c – special job-training schools, ^d – supplementary schools respectively: general secondary schools and technical secondary schools, ^e – general art schools leading to professional certification.
^f Academic teachers. ^g Concerns children aged 6 attending pre-primary education establishments also described in table 37 on page 241. ^h Leading to professional certification. ⁱ Moreover, 803 students of art schools giving only artistic education.

TABL. 1 (131). **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA (dok.)**
EDUCATION BY LEVEL (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
UCZNIOWIE I STUDENCI (dok.) PUPILS AND STUDENTS (cont.)					
Szkoły (dok.):					Schools (cont.):
dla dorosłych:					for adults:
podstawowe	17	-	15	9	primary
gimnazja	672	1010	985	1001	lower secondary
zasadnicze zawodowe	101	62	121	77	basic vocational
licea ogólnokształcące	12386	9828	9736	12317	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	3762	5994	6197	3160	supplementary general secondary
licea profilowane	393	153	72	36	specialized secondary
technika	4556	1155	989	689	technical secondary
technika uzupełniające	2554	2571	2650	2667	supplementary technical secondary
ABSOLWENCI GRADUATES					
Szkoły:					Schools:
podstawowe	30226	22971	22681	.	primary
gimnazja	32965	26228	24851	.	lower secondary
specjalne przysposabiające do pracy	51	124	145	.	special job-training
zasadnicze zawodowe	3863	3958	3622	.	basic vocational
licea ogólnokształcące	15818	13653	13991	.	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	x	7	26	.	supplementary general secondary
licea profilowane	3701	1134	822	.	specialized secondary
technika	6747	6753	6646	.	technical secondary
technika uzupełniające	x	25	29	.	supplementary technical secondary
artystyczne ogólnokształcące ^a	102	133	111 ^b	.	general art ^a
policealne	6651	5135	6088	.	post-secondary
wyższe	26362	33793	31251	.	tertiary
dla dorosłych:					for adults:
podstawowe	5	-	5	.	primary
gimnazja	128	167	195	.	lower secondary
zasadnicze zawodowe	14	16	26	.	basic vocational
licea ogólnokształcące	4377	2011	2065	.	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	836	2020	1891	.	supplementary general secondary
licea profilowane	70	67	36	.	specialized secondary
technika	2710	216	199	.	technical secondary
technika uzupełniające	x	485	568	.	supplementary technical secondary

^a Dające uprawnienia zawodowe. ^b Ponadto 80 absolwentów szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne.

Źródło: dane — z wyjątkiem szkół wyższych — Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Leading to professional certification. ^b Moreover, 80 graduates of art schools giving only artistic education.

Source: data — with the exception of the higher education institutions — of the Ministry of National Education.

TABL. 2 (132). **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH**
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2011/12	2012/13	2011/12	2012/13	2010/11	2011/12
	Szkoły Schools		Uczniowie i studenci Pupils and students		Absolwenci Graduates	
Szkoły podstawowe	863	845	134372	132488	22971	22681
Primary schools						
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	3	3	471	460	77	73
<i>Central (government) administration entities</i>						
Jednostki samorządu terytorialnego	800	771	130511	127989	22459	22084
<i>Local self-government entities</i>						
Stowarzyszenia i inne organizacje spo- łeczne	33	44	1598	2126	264	305
<i>Associations and other social organizations</i>						
Organizacje wyznaniowe	4	4	488	529	62	70
<i>Religious organizations</i>						
Pozostałe	23	23	1304	1384	109	149
<i>Others</i>						
Gimnazja	434	432	75494	71867	26228	24851
Lower secondary schools						
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	1	1	29	27	12	10
<i>Central (government) administration entities</i>						
Jednostki samorządu terytorialnego	378	375	71696	68056	25046	23568
<i>Local self-government entities</i>						
Stowarzyszenia i inne organizacje spo- łeczne	24	27	1411	1472	419	450
<i>Associations and other social organizations</i>						
Organizacje wyznaniowe	7	7	1299	1258	434	457
<i>Religious organizations</i>						
Pozostałe	24	22	1059	1054	317	366
<i>Others</i>						
Zasadnicze szkoły zawodowe^a	138	136	11669	11206	4082	3767
Basic vocational schools^a						
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	3	3	170	165	47	51
<i>Central (government) administration entities</i>						
Jednostki samorządu terytorialnego	127	124	11069	10653	3872	3568
<i>Local self-government entities</i>						
Stowarzyszenia i inne organizacje spo- łeczne	5	5	325	284	124	121
<i>Associations and other social organizations</i>						
Organizacje wyznaniowe	-	-	-	-	-	-
<i>Religious organizations</i>						
Pozostałe	3	4	105	104	39	27
<i>Others</i>						

^a Łącznie ze szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy.

^a Including special job-training schools.

TABL. 2 (132). **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH (cd.)**
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2011/12	2012/13	2011/12	2012/13	2010/11	2011/12
	Szkoły Schools		Uczniowie i studenci Pupils and students		Absolwenci Graduates	
Licea ogólnokształcące^b ..... General secondary schools^b	171	167	41044	38840	13660	14017
Jednostki administracji centralnej (rządowej) ..... <i>Central (government) administration entities</i>	-	-	-	-	-	-
Jednostki samorządu terytorialnego ..... <i>Local self-government entities</i>	133	127	38594	36086	12933	13255
Stowarzyszenia i inne organizacje spo- łeczne ..... <i>Associations and other social organizations</i>	12	13	690	678	214	258
Organizacje wyznaniowe ..... <i>Religious organizations</i>	7	7	628	663	184	213
Pozostałe ..... <i>Others</i>	19	20	1132	1413	329	291
Licea profilowane ..... Specialized secondary schools	28	23	2236	1332	1134	822
Jednostki administracji centralnej (rządowej) ..... <i>Central (government) administration entities</i>	-	-	-	-	-	-
Jednostki samorządu terytorialnego ..... <i>Local self-government entities</i>	23	18	1739	985	912	619
Stowarzyszenia i inne organizacje spo- łeczne ..... <i>Associations and other social organizations</i>	2	2	50	30	26	15
Organizacje wyznaniowe ..... <i>Religious organizations</i>	-	-	-	-	-	-
Pozostałe ..... <i>Others</i>	3	3	447	317	196	188
Technika^c ..... Technical secondary schools^c	131	127	31148	31099	6911	6786
Jednostki administracji centralnej (rządowej) ..... <i>Central (government) administration entities</i>	9	9	1332	1352	266	255
Jednostki samorządu terytorialnego ..... <i>Local self-government entities</i>	115	112	29532	29469	6601	6502
Stowarzyszenia i inne organizacje spo- łeczne ..... <i>Associations and other social organizations</i>	3	3	139	138	21	16
Organizacje wyznaniowe ..... <i>Religious organizations</i>	1	1	45	44	12	13
Pozostałe ..... <i>Others</i>	3	2	100	96	11	-

^{b, c} Łącznie ze szkołami: ^b – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, ^c – technikami uzupełniającymi i ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe.

^{b, c} Including: ^b – supplementary general secondary schools, ^c – supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification.

TABL. 2 (132). **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH (dok.)**
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2011/12	2012/13	2011/12	2012/13	2010/11	2011/12
	Szkoły Schools		Uczniowie i studenci Pupils and students		Absolwenci Graduates	
Szkoły policealne	183	192	23774	23341	5135	6088
Post-secondary schools						
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	4	3	86	63	26	33
<i>Central (government) administration entities</i>						
Jednostki samorządu terytorialnego	36	39	5234	5326	1440	1722
<i>Local self-government entities</i>						
Stowarzyszenia i inne organizacje spo- łeczne	9	9	408	380	115	52
<i>Associations and other social organizations</i>						
Organizacje wyznaniowe	-	-	-	-	-	-
<i>Religious organizations</i>						
Pozostałe	134	141	18046	17572	3554	4281
<i>Others</i>						
Szkoły wyższe	30	29	115469	108579	33793	31251
Tertiary education						
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	7	7	74887	74090	17090	17970
<i>Central (government) administration entities</i>						
Jednostki samorządu terytorialnego	-	-	-	-	-	-
<i>Local self-government entities</i>						
Stowarzyszenia i inne organizacje spo- łeczne	-	-	-	-	-	-
<i>Associations and other social organizations</i>						
Organizacje wyznaniowe	-	-	-	-	-	-
<i>Religious organizations</i>						
Pozostałe	23	22	40582	34489	16703	13281
<i>Others</i>						
Szkoły dla dorosłych	298	291	20765	19956	4982	4985
Schools for adults						
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	2	2	72	51	29	-
<i>Central (government) administration entities</i>						
Jednostki samorządu terytorialnego	49	58	3148	3350	752	670
<i>Local self-government entities</i>						
Stowarzyszenia i inne organizacje spo- łeczne	22	21	687	613	234	212
<i>Associations and other social organizations</i>						
Organizacje wyznaniowe	-	-	-	-	-	-
<i>Religious organizations</i>						
Pozostałe	225	210	16858	15942	3967	4103
<i>Others</i>						

Źródło: dane — z wyjątkiem szkół wyższych — Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Source: data — with the exception of the higher education institutions — of the Ministry of National Education.

TABL. 3 (133). **UCZNIOWIE WEDŁUG GRUP WIEKU**
PUPILS AND STUDENTS BY AGE GROUPS

GRUPY WIEKU AGE GROUPS	2010/11	2011/12	2012/13
	w % ludności danej grupy wieku in % of population of given age group		
7-12 lat	96,6	96,3	96,0
13-15	97,3	97,2	96,9
16-18	94,1	94,1	94,1
19-21 lat	27,0	27,9	27,8

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.
 Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 4 (134). **WSPÓŁCZYNNIK SKOLARYZACJI**
ENROLMENT RATE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Grupy wieku Age groups	2011/12			2012/13		
		ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females
		w % in %					
BRUTTO GROSS							
Szkoły: Schools:							
podstawowe	7 - 12	100,6	100,6	100,5	99,9	99,8	99,9
primary							
gimnazja	13 - 15	101,3	102,7	99,8	100,9	102,5	99,2
lower secondary							
zasadnicze zawodowe ^a	16 - 18	13,6	18,8	8,0	13,6	18,8	8,2
basic vocational ^a							
licea ogólnokształcące i profilowane ^b	16 - 18	68,2	57,5	79,5	67,2	56,5	78,6
general and specialized secondary ^b							
technika ^c	16 - 18	40,0	49,0	30,7	41,6	50,7	32,0
technical secondary ^c							
policealne	19 - 21	24,5	18,3	30,9	24,8	17,8	32,1
post-secondary							
NETTO NET							
Wychowanie przedszkolne ^d	6	77,6	79,9	75,1	80,1	83,3	76,6
Pre-primary education ^d							
Szkoły: Schools:							
podstawowe	7 - 12	96,1	96,2	96,1	95,8	95,9	95,8
primary							
gimnazja	13 - 15	94,4	93,9	95,0	94,2	93,7	94,6
lower secondary							
zasadnicze zawodowe ^a	16 - 18	11,3	15,8	6,6	11,3	15,7	6,6
basic vocational ^a							
licea ogólnokształcące i profilowane ^b	16 - 18	50,4	38,1	63,2	49,2	37,3	61,8
general and specialized secondary ^b							
technika ^c	16 - 18	26,9	32,3	21,3	28,4	33,6	22,9
technical secondary ^c							
policealne	19 - 21	8,2	5,5	11,0	8,0	5,1	11,1
post-secondary							

^{a-c} Łącznie ze szkołami: ^a – specjalnymi przysposabiającymi do pracy, ^b – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, ^c – technikami uzupełniającymi i artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. ^d Dotyczy dzieci w wieku 6 lat objętych edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^{a-c} Including: ^a – special job-training schools, ^b – supplementary general secondary schools, ^c – supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification. ^d Concerns children aged 6 attending pre-primary education establishments.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 5 (135). **KOMPUTERY W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH**
COMPUTERS IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN POST-
SECONDARY SCHOOLS

L A T A Y E A R S SZKOŁY SCHOOLS		Szkoły posiadające komputery w % danej grupy szkół <i>Schools equipped with computers in % of a given group of schools</i>	Pracownie komputerowe <i>Computer laboratory</i>	Komputery ^a w szkołach <i>Computers ^a in schools</i>			
				ogółem <i>grand total</i>	w tym przeznaczone do użytku uczniów <i>of which used by pupils and youth</i>		
					razem <i>total</i>	w tym z dostępem do Internetu <i>of which with Internet access</i>	
						razem <i>total</i>	w tym szerokopasmowy <i>of which broadband connection</i>
Podstawowe	2005/06	93,3	780	10526	8576	6300	2687
<i>Primary</i>	2010/11	97,2	945	19089	15026	13328	7333
	2011/12	97,2	931	19394	14993	13574	7998
	2012/13	97,4	902	19810	15026	13831	8212
Gimnazja	2005/06	80,7	387	5704	4535	4149	2190
<i>Lower secondary</i>	2010/11	85,8	439	9606	7105	6894	4575
	2011/12	84,6	432	9696	7077	6892	4635
	2012/13	85,0	433	10265	7285	7088	4964
Zasadnicze zawodowe	2005/06	19,2	22	401	291	263	191
<i>Basic vocational</i>	2010/11	33,3	45	1026	854	835	619
	2011/12	38,5	50	1173	960	944	735
	2012/13	38,7	50	1318	1072	1056	726
Licea ogólnokształcące ^b	2005/06	71,0	193	3656	2853	2709	2123
<i>General secondary ^b</i>	2010/11	82,2	207	6165	4542	4427	3422
	2011/12	81,9	214	6428	4626	4497	3490
	2012/13	79,6	195	6126	4249	4192	3286
Licea profilowane	2005/06	22,8	42	774	611	440	277
<i>Specialized secondary</i>	2010/11	52,9	20	530	485	474	473
	2011/12	60,7	18	411	372	370	350
	2012/13	65,2	16	503	430	428	418
Technika ^c	2005/06	37,3	170	3298	2655	2343	1722
<i>Technical secondary ^c</i>	2010/11	80,6	236	6486	5082	4918	3581
	2011/12	78,6	233	6721	5196	5054	3685
	2012/13	85,8	253	7292	5597	5472	3968
Policealne	2005/06	19,8	37	970	803	775	409
<i>Post-secondary</i>	2010/11	47,3	92	2061	1747	1671	1317
	2011/12	45,9	88	2094	1800	1738	1357
	2012/13	47,9	92	2211	1868	1748	1284

^a W przypadku wspólnego użytkowania komputerów przez kilka szkół – wykazane tylko raz. ^b, ^c Łącznie ze szkołami: ^b – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, ^c – technikami uzupełniającymi oraz ogólnokształcącymi artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a In case of commonly used computers by a few schools – presented only once. ^b, ^c Including: ^b – supplementary general secondary schools, ^c – supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification.

Source: data of the Ministry of National Education.

Uwaga do tablic 6 i 7

W podziale według języków obcych jedna osoba może być wykazana więcej niż jeden raz.

Note to tables 6 and 7

The division by languages may include one person more than once.

TABL. 6 (136). UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH^a
PUPILS AND STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS^a

LATA YEARS JĘZYKI OBCE FOREIGN LANGUAGES		Ogółem <i>Grand total</i>	W % ogółu uczniów w szkołach <i>In % of total pupils and students at schools</i>								
			podstawowych <i>primary</i>			gimnazjach <i>lower secondary</i>	zasadniczych zawodowych ^b <i>basic vocational ^b</i>	liceach ogólnokształcących ^c <i>general secondary ^c</i>	liceach profilowanych <i>specialized secondary</i>	technikach ^d <i>technical secondary ^d</i>	politechnicznych ^e <i>post-secondary ^e</i>
			razem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>						
NAUCZANIE OBOWIĄZKOWE OBLIGATORY EDUCATION											
Angielski.....	2005/06	249270	48,6	52,2	43,1	69,5	28,9	97,1	91,3	86,4	54,5
English	2010/11	280596	90,3	91,1	89,2	87,7	48,9	98,0	93,8	95,2	44,1
	2011/12	284549	94,6	95,5	93,0	93,9	50,5	97,9	96,1	93,6	42,4
	2012/13	279619	94,5	94,6	94,5	95,2	52,1	97,6	98,7	95,7	51,5
Francuski.....	2005/06	10967	0,3	0,4	0,1	1,3	1,6	12,3	7,2	5,0	2,1
French	2010/11	9378	0,3	0,3	0,2	2,8	0,2	11,2	11,7	5,3	-
	2011/12	10152	0,2	0,2	0,2	4,2	0,5	11,4	10,0	5,7	-
	2012/13	9894	0,2	0,2	0,2	3,9	0,5	12,6	11,2	5,8	-
Niemiecki.....	2005/06	134006	18,5	19,0	17,6	29,5	32,2	73,2	79,3	73,9	11,8
German	2010/11	110022	7,7	6,8	9,1	50,9	36,2	64,1	72,1	78,2	4,2
	2011/12	112792	5,0	4,0	6,6	66,4	34,7	62,6	70,0	75,7	5,6
	2012/13	106764	5,1	4,6	5,8	64,6	32,8	61,5	69,6	78,0	4,8
Rosyjski.....	2005/06	24397	2,3	1,2	3,9	2,4	26,4	12,3	17,7	22,1	1,6
Russian	2010/11	14303	0,5	0,2	1,0	5,3	9,0	11,2	7,6	10,6	0,2
	2011/12	14593	0,3	0,1	0,8	7,3	9,0	10,6	7,1	10,1	0,0
	2012/13	14726	0,3	0,2	0,6	8,1	6,4	11,4	9,4	10,4	0,1
Włoski	2005/06	667	-	-	-	-	-	1,3	0,2	-	-
Italian	2010/11	644	-	-	-	0,1	-	1,4	0,4	-	-
	2011/12	605	0,0	0,0	-	0,0	-	1,4	0,1	-	-
	2012/13	617	-	-	-	0,1	-	1,4	-	-	-
Hiszpański.....	2005/06	681	-	-	-	0,0	-	1,3	-	-	-
Spanish	2010/11	1879	0,1	0,1	-	0,5	-	3,0	3,8	-	-
	2011/12	2441	0,1	0,1	-	1,1	-	3,3	4,8	-	0,1
	2012/13	2693	0,1	0,1	-	1,4	-	4,0	4,9	-	-
Inne.....	2005/06	2264	-	-	-	-	-	4,4	-	-	0,4
Others	2010/11	2292	0,0	0,0	-	0,2	0,2	4,5	-	-	1,0
	2011/12	2444	0,0	-	0,0	0,7	-	4,3	-	-	0,6
	2012/13	1220	-	-	-	0,1	-	2,3	-	-	0,9

^a W roku szkolnym 2005/06 stan w dniu 31 XII. ^{b-d} Łącznie ze szkołami: ^b – specjalnymi przysposabiającymi do pracy w roku szkolnym 2005/06, ^c – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, ^d – technikami uzupełniającymi oraz artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. ^e Od roku szkolnego 2010/11 bez kolegiów nauczycielskich, nauczycielskich kolegiów języków obcych i kolegiów pracowników służb społecznych.

^a In the 2005/06 school year as of 31 XII. ^{b-d} Including: ^b – special job-training schools in the 2005/06 school year, ^c – supplementary general secondary schools, ^d – supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification. ^e Since 2010/2011 school year excluding teacher training colleges, foreign language teacher training colleges and colleges of social work.

TABL. 6 (136). **UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH^a (dok.)**
PUPILS AND STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS^a (cont.)

L A T A Y E A R S JĘZYKI OBCE FOREIGN LANGUAGES		Ogółem <i>Grand total</i>	W % ogółu uczniów w szkołach <i>In % of total pupils and students at schools</i>								
			podstawowych <i>primary</i>			gimnazjach <i>lower secondary</i>	zasadniczych zawodowych ^b <i>basic vocational ^b</i>	liceach ogólnokształcących ^c <i>general secondary ^c</i>	liceach profilowanych <i>specialized secondary</i>	technikach ^d <i>technical secondary ^d</i>	policealnych ^e <i>post-secondary ^e</i>
			razem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>						
NAUCZANIE DODATKOWE ^f <i>ADDITIONAL EDUCATION ^f</i>											
Angielski.... <i>English</i>	2005/06	55733	23,7	19,8	29,5	16,6	0,8	-	1,0	1,0	0,2
	2010/11	13033	4,5	3,5	6,0	7,7	-	0,3	3,3	1,6	1,0
	2011/12	8050	2,5	1,9	3,4	4,6	0,2	0,4	2,2	2,7	1,0
	2012/13	6081	2,0	1,7	2,4	3,6	0,2	0,4	-	1,9	0,7
Francuski... <i>French</i>	2005/06	2529	0,5	0,7	0,1	1,8	-	0,0	-	-	-
	2010/11	1533	0,3	0,4	0,1	0,9	-	0,9	-	0,0	-
	2011/12	1512	0,4	0,6	0,1	0,6	-	1,1	-	-	-
	2012/13	1490	0,3	0,5	0,0	1,0	-	0,9	-	0,0	-
Niemiecki... <i>German</i>	2005/06	43932	9,3	7,4	12,1	28,1	0,3	0,1	1,1	1,7	0,3
	2010/11	29884	8,4	6,6	11,2	19,0	1,4	5,4	1,7	2,7	0,7
	2011/12	24900	8,5	6,3	12,1	12,7	0,3	5,4	3,2	4,6	0,4
	2012/13	23450	7,7	5,2	11,7	14,2	0,3	4,9	3,0	3,5	0,1
Inne ..... <i>Others</i>	2005/06	13209	2,2	1,1	3,9	6,6	-	5,3	1,4	0,9	0,1
	2010/11	8390	1,8	1,1	2,9	3,6	-	5,9	0,1	1,9	0,1
	2011/12	6218	1,8	1,1	2,8	1,4	0,2	5,2	0,0	1,9	0,1
	2012/13	5136	1,3	0,7	0,7	2,1	-	4,1	-	1,0	-

^a W roku szkolnym 2005/06 stan w dniu 31 XII. ^{b-d} Łącznie ze szkołami: ^b – specjalnymi przysposabiającymi do pracy w roku szkolnym 2005/06, ^c – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, ^d – technikami uzupełniającymi oraz artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. ^e Od roku szkolnego 2010/11 bez kolegów nauczycielskich, nauczycielskich kolegów języków obcych i kolegów pracowników służb społecznych. ^f Prowadzone w ramach godzin będących do dyspozycji dyrektora szkoły.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a In the 2005/06 school year as of 31 XII. ^{b-d} Including: ^b – special job-training schools in the 2005/06 school year, ^c – supplementary general secondary schools, ^d – supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification. ^e Since 2010/2011 school year excluding teacher training colleges, foreign language teacher training colleges and colleges of social work. ^f Conducted during the hours which are at the disposal of headperson.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 7 (137). UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DOROSŁYCH ^a
STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR ADULTS ^a

LATA YEARS JĘZYKI OBCE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem Total	W % ogółu uczniów w szkołach In % of total students at school				
		gimnazjach lower secondary	zasadniczych zawodowych basic vocational	liceach ogólnokształ- cących ^b general second- ary ^b	liceach profilowanych specialized secondary	technikach ^c technical second- ary ^c
Angielski..... 2005/06	14514	55,8	26,3	68,4	9,1	38,8
English 2010/11	16804	93,7	100,0	84,2	55,6	64,2
2011/12	17549	93,4	87,6	88,4	52,8	65,8
2012/13	17158	94,3	75,3	89,0	55,6	70,4
Niemiecki..... 2005/06	5724	12,7	3,0	13,1	90,9	43,4
German 2010/11	2442	5,5	-	8,6	33,3	26,0
2011/12	1746	2,2	-	5,6	47,2	21,9
2012/13	1490	0,4	-	5,4	44,5	19,0
Rosyjski..... 2005/06	4832	38,7	70,7	19,4	-	18,0
Russian 2010/11	1402	0,2	-	5,9	-	12,4
2011/12	1311	4,3	-	5,4	-	11,1
2012/13	1093	4,8	-	4,4	-	10,7
Inne..... 2005/06	29	-	-	0,2	-	-
Others 2010/11	54	0,1	-	0,3	-	-
2011/12	-	-	-	-	-	-
2012/13	22	-	-	0,2	-	-

^a Dane dotyczą nauczania obowiązkowego; w roku szkolnym 2005/06 stan w dniu 31 XII. ^b, ^c Łącznie ze szkołami: ^b – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, ^c – technikami uzupełniającymi.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Data concern obligatory education; in the 2005/06 school year as of 31 XII. ^b, ^c Including: ^b – supplementary general secondary schools, ^c – supplementary technical secondary schools.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 8 (138). **KSZTAŁCENIE OSÓB ZE SPECJALNYMI POTRZEBAMI EDUKACYJNYMI^a**
EDUCATION FOR PEOPLE WITH SPECIAL EDUCATIONAL NEEDS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	2005/06	2010/11	2011/12
	uczniowie pupils and students				absolwenci graduates		
Szkoły podstawowe	4698	3348	3160	3198	861	681	707
<i>Primary schools</i>							
w tym specjalne	2496	1681	1559	1547	523	364	370
<i>of which special</i>							
Gimnazja	3731	3041	2837	2689	1101	901	919
<i>Lower secondary schools</i>							
w tym specjalne	2476	1969	1798	1653	753	527	565
<i>of which special</i>							
Specjalne szkoły przysposabiające do pracy	289	620	658	700	51	124	145
<i>Special job-training schools</i>							
Zasadnicze szkoły zawodowe	1471	1064	987	1001	450	348	311
<i>Basic vocational schools</i>							
w tym specjalne	1440	1023	941	930	440	339	308
<i>of which special</i>							
Licea ogólnokształcące ^b	386	239	223	264	114	70	64
<i>General secondary schools^b</i>							
w tym specjalne	117	78	81	97	25	32	20
<i>of which special</i>							
Licea profilowane	101	43	32	6	29	19	3
<i>Specialized secondary schools</i>							
w tym specjalne	55	38	26	-	19	18	-
<i>of which special</i>							
Technika ^c	96	99	115	115	31	21	18
<i>Technical secondary schools^c</i>							
w tym specjalne	64	64	74	70	21	16	11
<i>of which special</i>							
Szkoły policealne	17	16	34	22	4	-	12
<i>Post-secondary schools</i>							
w tym specjalne	13	13	29	20	-	-	12
<i>of which special</i>							

^a Patrz uwagi ogólne działu, ust. 11. ^{b, c} Łącznie z: ^b – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, ^c – technikami uzupełniającymi oraz ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a See general notes to the chapter, item 11. ^{b, c} Including: ^b – supplementary general secondary schools, ^c – supplementary technical secondary schools as well as general art schools leading to professional certification.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 9 (139). **SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE OŚRODKI SOCJOTERAPII I OŚRODKI REWALIDACYJNO-WYCHOWAWCZE**
SPECIAL EDUCATIONAL CENTRES, YOUTH EDUCATION CENTRES, YOUTH SOCIAL THERAPY CENTRES AND REHABILITATION-EDUCATION CENTRES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005 ^a	2010	2011	2012	SPECIFICATION
------------------	-------------------	------	------	------	---------------

SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE ^b
SPECIAL EDUCATIONAL CENTRES ^b

Ośrodki	30	25	25	22	Centres
Miejsca	1965	1509	1454	1195	Places
Wychowankowie	1547	990	945	858	Residents
w tym:					of which:
niewidomi i słabowidzący	41	44	48	40	blind and sight impaired
niesłyszący i słabosłyszący	192	128	125	103	deaf and hearing impaired
przewlekłe chorzy	21	-	-	-	chronically ill
z niepełnosprawnością ruchową ^c ...	2	1	2	2	motor-skill impaired ^c
z upośledzeniem umysłowym	1025	716	671	624	mentally disabled
zagrożeni niedostosowaniem społecznym	188	2	-	-	socially maladjusted

MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE
YOUTH EDUCATION CENTRES

Ośrodki	4	3	3	3	Centres
Miejsca	234	188	188	152	Places
Wychowankowie	213	181	149	147	Residents

MŁODZIEŻOWE OŚRODKI SOCJOTERAPII
YOUTH SOCIAL THERAPY CENTRES

Ośrodki	2	8	8	9	Centres
Miejsca	-	338	309	369	Places
Wychowankowie	244	414	444	497	Residents

OŚRODKI REWALIDACYJNO-WYCHOWAWCZE
REHABILITATION-EDUCATION CENTRES

Ośrodki	3	3	3	3	Centres
Miejsca	-	102	73	105	Places
Wychowankowie	94	61	65	59	Residents
w tym:					of which:
z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim	17	39	40	42	mental retardation-profound
z zaburzeniami sprzężonymi	44	22	25	17	associated with defects

^a Stan w dniu 31 X. ^b Łącznie ze specjalnymi ośrodkami wychowawczymi. ^c W latach 2011 i 2012 dotyczy wychowanków z niepełnosprawnością ruchową i afazją.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a As of 31 X. ^b Including special educational centers. ^c In 2011 and 2012 concerns motor-skill impaired residents and residents with aphasia.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 10 (140). **WYCHOWANIE POZASZKOLNE**
EXTRACURRICULAR EDUCATION

RODZAJE PLACÓWEK <i>KIND OF INSTITU- TIONS</i>	Pla- cówki <i>Institu- tions</i>	Uczestnicy stałych i okresowych form zajęć ^a <i>Participants of permanent and temporary forms of pursuits^a</i>							
		ogółem <i>total</i>	informa- tycz-nych <i>compu- ting</i>	technicz- nych <i>technical</i>	przed- miotow- ych <i>subject</i>	artysty- cznych <i>arts</i>	sporto- wych <i>sports</i>	turystycz- no- -krajow- czych <i>tourism</i>	innych <i>others</i>
OGÓŁEM .... 2005^b TOTAL	26	73878	.	565	.	22234	8542	.	42537
2010	45	143545	12691	7996	28073	36175	24228	1124	33258
2011	49	135471	5765	230	13234	55239	20292	2114	38597
2012	42	71108	4422	1005	9962	26584	10426	1607	17102
Pałace młodzieży ..... <i>Youth centres</i>	1	6394	85	-	1800	1518	1187	-	1804
Młodzieżowe domy kultury ..... <i>Youth community centres</i>	14	55159	3883	580	6352	23866	7113	617	12748
Ogniska pracy pozasz- kolnej ..... <i>Extracurricular interest groups</i>	2	239	10	-	11	28	38	50	102
Międzyszkolne ośrodki sportowe ..... <i>Inter-school sports centres</i>	3	1254	-	-	-	-	1254	-	-
Pozostałe placówki..... <i>Other institutions</i>	22	8062	444	425	1799	1172	834	940	2448

^a Biorący systematyczny udział w pracy kół w okresie od 1 X (w 2005 r. – od 1 XI) roku poprzedzającego rok badany do 30 IX (w 2005 r. – do 31 X) roku badanego. ^b Stan w dniu 31 X.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Systematic participation in extracurricular activities in period from 1 X (in 2005 – from 1 XI) of the year preceding the surveyed year to 30 IX (in 2005 – from 31 X) of the surveyed year. ^b As of 31 X.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 11 (141). **SZKOŁY PODSTAWOWE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
PRIMARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13		
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Szkoły	835	813	801	787	256	531
<i>Schools</i>						
w tym:						
<i>of which:</i>						
sportowe i mistrzostwa sportowego	1	2	2	2	2	-
<i>sports and athletic</i>						
filialne	22	13	10	20	-	20
<i>branch</i>						
artystyczne ^a	2	2	2	2	2	-
<i>arts ^a</i>						
Pomieszczenia szkolne	9211	10562	10364	10338	4885	5453
<i>Classrooms</i>						
Oddziały	7772	7204	7172	7066	3635	3431
<i>Sections</i>						
Uczniowie	160512	132994	132813	130941	80615	50326
<i>Pupils</i>						
w tym kobiety	78224	64802	64719	63836	39263	24573
<i>of which females</i>						
w tym I klasa	23576	21969	23209	21194	13140	8054
<i>of which 1st grade</i>						
w tym szkoły:						
<i>of which schools:</i>						
sportowe i mistrzostwa sportowego	318	774	744	754	754	-
<i>sports and athletic</i>						
filialne	507	222	152	850	-	850
<i>branch</i>						
artystyczne ^a	566	465	469	459	459	-
<i>arts ^a</i>						
Absolwenci	29703	22607	22311	.	.	.
<i>Graduates</i>						
w tym kobiety	14536	11106	10860	.	.	.
<i>of which females</i>						
w tym szkoły:						
<i>of which schools:</i>						
sportowe i mistrzostwa sportowego	54	136	106	.	.	.
<i>sports and athletic</i>						
filialne	18	30	138	.	.	.
<i>branch</i>						
artystyczne ^a	106	70	72	.	.	.
<i>arts ^a</i>						
Liczba uczniów na :						
<i>Number of pupils per:</i>						
1 szkołę	192	164	166	166	315	95
<i>school</i>						
1 pomieszczenie szkolne	17	13	13	13	17	9
<i>classroom</i>						
1 oddział	21	18	19	19	22	15
<i>section</i>						

^a Dotyczy szkół realizujących jednocześnie program szkoły podstawowej.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Concern schools simultaneously conducting the primary school programme.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 12 (142). **GINNAZJA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
LOWER SECONDARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH
(excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13		
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Gimnazja	367	370	382	381	185	196
<i>Lower secondary</i>						
w tym szkoły:						
<i>of which schools:</i>						
sportowe i mistrzostwa sportowego	3	3	5	5	5	-
<i>sports and athletic</i>						
z oddziałami przysposabiającymi						
do pracy ^a	3	2	3	3	3	-
<i>with job-training sections ^a</i>						
Pomieszczenia szkolne	4328	5042	5042	4954	3137	1817
<i>Classrooms</i>						
Oddziały	3833	3372	3244	3114	1935	1179
<i>Sections</i>						
Uczniowie	97642	77597	73696	70214	45525	24689
<i>Students</i>						
w tym kobiety	47285	37431	35605	34052	22059	11993
<i>of which females</i>						
w tym I klasa	31761	25381	23783	23017	14947	8070
<i>of which 1st grade</i>						
w tym szkoły:						
<i>of which schools:</i>						
sportowe i mistrzostwa sportowego	395	432	725	811	811	-
<i>sports and athletic</i>						
z oddziałami przysposabiającymi						
do pracy ^a	366	863	423	347	347	-
<i>with job-training sections ^a</i>						
Absolwenci	32212	25701	24286	.	.	.
<i>Graduates</i>						
w tym kobiety	15883	12645	11866	.	.	.
<i>of which females</i>						
w tym szkoły:						
<i>of which schools:</i>						
sportowe i mistrzostwa sportowego	132	228	245	.	.	.
<i>sports and athletic</i>						
z oddziałami przysposabiającymi						
do pracy ^a	27	75	70	.	.	.
<i>with job-training sections ^a</i>						
Liczba uczniów na:						
<i>Number of students per:</i>						
1 szkołę	266	210	193	184	246	126
<i>school</i>						
1 pomieszczenie szkolne	23	15	15	14	15	14
<i>classroom</i>						
1 oddział	25	23	23	23	24	21
<i>section</i>						

^a Na podbudowie programowej VI klasy szkoły podstawowej.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Based on 6th grade primary school.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 13 (143). **ZASADNICZE SZKOŁY ZAWODOWE DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
BASIC VOCATIONAL SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
Szkoły	79	85	87	85	Schools
Oddziały	387	449	454	425	Sections
Uczniowie	10493	10679	10070	9576	Students
w tym kobiety	2600	2849	2653	2508	of which females
w tym I klasa	4158	4136	3979	3593	of which 1 st grade
Absolwenci	3423	3619	3314	.	Graduates
w tym kobiety	962	1074	995	.	of which females

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.
 S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 14 (144). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH
 DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych) WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW
 KSZTAŁCENIA**
**STUDENTS AND GRADUATES OF BASIC VOCATIONAL SCHOOLS FOR YOUTH
 (excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION**

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	2005/06	2010/11	2011/12
FIELDS OF EDUCATION ^a	uczniowie students				absolwenci graduates		
O G Ó Ł E M ..... TOTAL	10493	10679	10070	9576	3423	3619	3314
Artystyczne..... Arts	76	111	94	73	22	44	34
Ekonomiczne i administracyjne ... Business and administration	1066	769	661	597	400	331	302
Inżynierijno-techniczne	4673	4793	4596	4453	1358	1424	1390
Produkcji i przetwórstwa..... Manufacturing and processing	2105	1151	1067	944	697	388	323
Architektury i budownictwa	607	1260	1191	1183	206	449	350
Rolnicze, leśne i rybactwa	59	97	91	68	30	45	36
Usług dla ludności	1907	2498	2370	2258	710	938	879
Personal services							

^a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97).

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97).

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

Uwaga do tablic 15–17

W roku szkolnym 2012/13 nie odbył się nabór do klas I w uzupełniających liceach ogólnokształcących, liceach profilowanych i technikach uzupełniających, patrz uwagi ogólne do działu, ust. 7.

Note to tables 15–17

In the 2012/13 school year a recruitment to 1st grade wasn't held in supplementary general secondary schools, specialized secondary schools and supplementary technical secondary schools, see general notes to the chapter, item 7.

TABL. 15 (145). LICEA OGÓLNOKSZTAŁCĄCE DLA MŁODZIEŻY ^a (bez szkół specjalnych)
GENERAL SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH ^a (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
Szkoły	174	165	167	162	Schools
Oddziały	1719	1567	1522	1462	Sections
Uczniowie	50096	42686	40963	38743	Students
w tym kobiety	30124	26146	25115	23713	of which females
w tym I klasa	17282	14374	13140	12520	of which 1 st grade
Absolwenci	15793	13628	13997	.	Graduates
w tym kobiety	9630	8377	8745	.	of which females

^a Łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi; patrz uwagi ogólne do działu, ust. 7, pkt 3.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Including supplementary general secondary schools; see general notes to the chapter, item 7, point 3.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 16 (146). LICEA PROFILOWANE DLA MŁODZIEŻY ^a (bez szkół specjalnych)
SPECIALIZED SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH ^a (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
Szkoły	91	33	27	23	Schools
Oddziały	411	113	90	55	Sections
Uczniowie	11034	2897	2210	1332	Students
w tym kobiety	6004	1859	1451	867	of which females
w tym I klasa	3457	787	560	-	of which 1 st grade
Absolwenci	3682	1116	822	.	Graduates
w tym kobiety	1979	688	526	.	of which females

^a Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 7, pkt 3.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a See general notes to the chapter, item 7, point 3.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 17 (147). TECHNIKA ^a DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)
TECHNICAL SECONDARY SCHOOLS ^a FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
Szkoły	201	121	120	117	Schools
Oddziały	1140	1299	1300	1290	Sections
Uczniowie	29837	30616	30366	30300	Students
w tym kobiety	11310	11675	11665	11602	of which females
w tym I klasa	9195	8700	8988	8998	of which 1 st grade
Absolwenci	6726	6762	6664	.	Graduates
w tym kobiety	2679	2642	2654	.	of which females

^a Łącznie z technikami uzupełniającymi; patrz uwagi ogólne do działu, ust. 7, pkt 3.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Including supplementary technical secondary schools; see general notes to the chapter, item 7, point 3.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 18 (148). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI TECHNIKÓW^a DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych) WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA**
STUDENTS AND GRADUATES OF TECHNICAL SECONDARY SCHOOLS^a FOR YOUTH (excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^b FIELDS OF EDUCATION ^b	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	2005/06	2010/11	2011/12
	uczniowie students				absolwenci graduates		
O G Ó Ł E M ..... TOTAL	29837	30616	30366	30300	6726	6762	6664
Artystyczne..... Arts	245	222	176	167	27	69	47
Spoleczne	5167	3508	3190	2864	1261	971	841
<i>Social and behavioural science</i>							
Ekonomiczne i administracyjne..... <i>Business and administration</i>	3183	3599	3655	4012	715	774	776
Fizyczne ^c ..... <i>Physical science^c</i>	6	33	40	78	-	-	-
Informatyczne..... <i>Computing</i>	681	4511	4677	4915	30	832	943
Inżynierijno-techniczne	8165	5908	6142	6579	2001	1226	1225
<i>Engineering and engineering trades</i>							
Produkcji i przetwórstwa..... <i>Manufacturing and processing</i>	2321	795	733	655	718	210	161
Architektury i budownictwa	2372	3031	2954	2447	504	693	686
<i>Architecture and building</i>							
Rolnicze, leśne i rybactwa	1720	1459	1171	1058	338	417	340
<i>Agriculture, forestry and fishery</i>							
Weterynaryjne	181	167	189	224	17	27	30
<i>Veterinary</i>							
Medyczne..... <i>Health</i>	-	-	-	-	-	-	-
Usług dla ludności	4815	6801	6868	6814	935	1406	1474
<i>Personal services</i>							
Usług transportowych..... <i>Transport services</i>	227	239	288	260	80	37	60
Ochrony środowiska	754	343	283	227	100	100	81
<i>Environmental protection</i>							

^a Łącznie z technikami uzupełniającymi. ^b Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97).

^c Między innymi: fizyka, chemia, geologia.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Including supplementary technical secondary schools. ^b According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97). ^c Among others: physics, chemistry, geology.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 19 (149). **SZKOŁY ARTYSTYCZNE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY**
LEVEL ART SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
SZKOŁY ARTYSTYCZNE NIEDAJĄCE UPRAWNIENIŃ ZAWODOWYCH LEVEL ART SCHOOLS NOT LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION					
Szkoły	19	29	29	30	Schools
w tym kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych	17	27	27	28	of which schooling only in the art subjects
Uczniowie	3763	3265	3283	3244	Students
w tym kobiety	2320	2000	2041	2043	of which females
Absolwenci	521	392	393	.	Graduates
w tym kobiety	335	240	238	.	of which females
SZKOŁY ARTYSTYCZNE DAJĄCE UPRAWNIENIA ZAWODOWE LEVEL ART SCHOOLS LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION					
Szkoły	14	23	23	23	Schools
w tym kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych	8	15	15	16	of which schooling only in the art subjects
Uczniowie	1357	1517	1496	1532	Students
w tym kobiety	857	982	983	1005	of which females
Absolwenci	171	199	191	.	Graduates
w tym kobiety	104	130	128	.	of which females
W tym OGÓLNOKSZTAŁCĄCE SZKOŁY ARTYSTYCZNE of which GENERAL ART SCHOOLS					
Szkoły	6	8	8	7	Schools
Uczniowie	701	725	708	729	Students
w tym kobiety	453	496	490	512	of which females
Absolwenci	102	133	111	.	Graduates
w tym kobiety	64	89	75	.	of which females

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.
Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 20 (150). **SZKOŁY POLICEALNE (bez szkół specjalnych)**
POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
Szkoły	212	184	181	190	Schools
Oddziały	943	948	960	1043	Sections
Uczniowie	22017	21551	23745	23321	Students
w tym kobiety	11824	12654	14621	14773	of which females
Absolwenci	6651	5135	6076	.	Graduates
w tym kobiety	4008	3306	3958	.	of which females

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.
Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 21 (151). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI SZKÓŁ POLICEALNYCH (bez szkół specjalnych)**
WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA
STUDENTS AND GRADUATES OF POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding
special schools) BY FIELDS OF EDUCATION

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a <i>FIELDS OF EDUCATION ^a</i>	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	2005/06	2010/11	2011/12
	uczniowie <i>students</i>				absolwenci <i>graduates</i>		
O G Ó Ł E M ..... TOTAL	22017	21551	23745	23321	6651	5135	6076
w tym: <i>of which:</i>							
Pedagogiczne	2062	1423	1248	1066	554	389	429
<i>Education science and teacher training</i>							
Artystyczne.....	91	102	141	459	55	16	40
<i>Arts</i>							
Spoleczne	1164	225	193	88	282	52	31
<i>Social and behavioural science</i>							
Dziennikarstwa i informacji	27	18	13	46	4	3	8
<i>Journalism and information</i>							
Ekonomiczne i administracyjne	4846	6255	7432	5869	1381	1282	1505
<i>Business and administration</i>							
Informatyczne.....	3489	1587	1665	1968	950	323	320
<i>Computing</i>							
Inżynierijno-techniczne	581	610	597	546	188	219	318
<i>Engineering and engineering trades</i>							
Produkcji i przetwórstwa	78	-	-	-	32	-	-
<i>Manufacturing and processing</i>							
Architektury i budownictwa	98	326	674	288	61	136	164
<i>Architecture and building</i>							
Rolnicze, leśne i rybactwa	147	1528	1597	1112	-	242	302
<i>Agriculture, forestry and fishery</i>							
Weterynaryjne.....	-	186	196	179	-	77	86
<i>Veterinary</i>							
Medyczne	2529	2483	2565	2843	992	955	1091
<i>Health</i>							
Opieki społecznej	773	296	374	725	208	100	168
<i>Social services</i>							
Usług dla ludności	3499	3066	3137	2593	1135	739	788
<i>Personal services</i>							
Usług transportowych	-	-	-	146	-	-	-
<i>Transport services</i>							
Ochrony środowiska	104	-	-	12	43	-	-
<i>Environmental protection</i>							
Ochrony i bezpieczeństwa	2481	3139	3564	4872	748	474	692
<i>Security services</i>							

^a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97).

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97).

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 22 (152). **SZKOŁY DLA DOROSŁYCH**
SCHOOLS FOR ADULTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Szkoly Schools	Oddziały Sections	Uczniowie Students		Absolwenci Graduates		
			ogółem total	w tym kobiety of which females	ogółem total	w tym kobiety of which females	
Szkoły podstawowe..... Primary schools	2005/06	1	1	17	4	5	2
	2010/11	-	-	-	-	-	-
	2011/12	1	1	15	8	5	4
	2012/13	1	1	9	4	.	.
Gimnazja ..... Lower secondary schools	2005/06	8	31	672	179	128	36
	2010/11	9	49	1010	310	167	59
	2011/12	10	49	985	313	195	69
	2012/13	12	56	1001	329	.	.
Zasadnicze szkoły zawodowe Basic vocational schools	2005/06	3	12	101	42	14	1
	2010/11	5	10	62	43	16	13
	2011/12	6	13	121	64	26	20
	2012/13	6	9	77	45	.	.
Licea ogólnokształcą- ce ^a General secondary schools ^a	2005/06	154	859	16148	6555	5213	2471
	2010/11	227	806	15822	6780	4031	1906
	2011/12	223	779	15933	7112	3956	1943
	2012/13	220	682	15477	6993	.	.
Licea profilowane ..... Specialized upper secondary schools	2005/06	2	11	393	167	70	20
	2010/11	2	7	153	97	67	39
	2011/12	2	5	72	30	36	12
	2012/13	1	2	36	17	.	.
Technika ^b ..... Technical secondary schools ^b	2005/06	107	359	7110	1876	2710	772
	2010/11	64	245	3726	904	701	175
	2011/12	56	244	3639	847	767	257
	2012/13	51	217	3356	715	.	.

a, b łącznie z: a – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, b – technikami uzupełniającymi.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a, b Including: a – supplementary general schools, b – supplementary technical schools.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 23 (153). **SZKOŁY SPECJALNE W ROKU SZKOLNYM 2012/13**
SPECIAL SCHOOLS IN SCHOOL YEAR 2012/2013

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Szkoły Schools	Oddziały Sections	Uczniowie Pupils and students		Absolwenci ^a Graduates ^a	
			ogółem total	w tym dziewczęta of which girls	ogółem total	w tym dziewczęta of which girls
Podstawowe ..... Primary	58	242	1547	525	370	116
Gimnazja ..... Lower secondary	51	199	1653	597	565	229
Przysposabiające do pracy..... Job-training	30	106	700	307	145	61
Zasadnicze zawodowe ..... Basic vocational	21	81	930	423	308	136
Licea ogólnokształcące ..... General secondary	3	6	69	30	13	5
Uzupełniające licea ogólnokształcące .... Supplementary general	2	2	28	13	7	4
Licea profilowane ..... Specialized secondary	-	-	-	-	-	-
Technika ..... Technical secondary schools	2	8	64	27	11	7
Technika uzupełniające ..... Supplementary technical	1	1	6	2	-	-
Policealne..... Post-secondary	2	3	20	11	12	4

^a Z roku szkolnego 2011/12.

^a From 2011/12 school year.

TABL. 24 (154). **INTERNATY I BURSY SZKÓŁ DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
BOARDING-SCHOOLS AND DORMITORIES FOR CHILDREN AND YOUTH
(excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2012/13		2005/06 ^a	2010/11	2011/12	2012/13		
	placówki <i>esta- blish- ments</i>	miejsca <i>beds</i>	korzystający <i>boarders</i>					
			ogółem <i>total</i>				w tym uczniowie <i>of which pupils</i>	na 100 miejsc <i>per 100 beds</i>
OGÓŁEM ..... TOTAL	50	4306	3886	3294	3286	3292	3179	76
Internaty ..... Boarding schools	28	2140	2163	1450	1489	1553	1498	73
zasadnicze szkoły zawodowe i technika ^b ..... basic vocational and technical secondary ^b	23	1880	2049	1216	1255	1306	1257	69
licea ogólnokształcące ^c ..... general secondary ^c	5	260	114	234	234	247	241	95
Bursy ..... Dormitories	22	2166	1723	1844	1797	1739	1681	80

^a Stan w dniu 31 X. ^b, ^c Łącznie ze szkołami: ^b — technikami uzupełniającymi, ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe, policealnymi, kolegiami nauczycielskimi, nauczycielskimi kolegiami języków obcych, kolegiami pracowników służb społecznych, ^c — uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a As of 31 X. ^b, ^c Including: ^b — supplementary technical secondary schools, general art schools leading to professional certification, post-secondary schools, teacher training colleges, foreign language teacher training colleges, colleges of social work, ^c — supplementary general secondary schools.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 25 (155). **SZKOŁY WYŻSZE**
HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE		Szkoły Schools	Nauczyciele akademicy ^a Academic teachers ^a	Studenci Students	Absolwenci ^b Graduates ^b	SPECIFICATION
OGÓŁEM	2005/06	27	6763	131487	26362	TOTAL
	2010/11	31	7216	123964	33793	
	2011/12	30	6980	115469	31251	
	2012/13	29	6638	108579	.	
Uniwersytety		1	2233	41068	10799	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły techniczne		2	1446	24288	5082	<i>Technical universities</i>
Wyższe szkoły ekonomiczne		7	706	24041	9062	<i>Academies of economics</i>
Wyższe szkoły pedagogiczne		1	22	494	386	<i>Teacher education schools</i>
Uniwersytety medyczne		1	1367	8387	2024	<i>Medical universities</i>
Wyższe szkoły artystyczne		4	541	3328	994	<i>Fine arts academies</i>
Pozostałe szkoły wyższe		13	323	6973	2904	<i>Other higher education institutions</i>

^a Nauczyciele zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin w więcej niż jednej szkole wyższej wykazani zostali w każdym miejscu pracy; patrz uwagi ogólne działu, ust. 16. ^b W podziale według typów szkół — z roku akademickiego 2011/12.

^a Teachers employed full-time in more than one institution have been shown in all workplaces; see general notes to the chapter, item 16. ^b According to type of school — from 2011/12 academic year.

TABL. 26 (156). **STUDENCI I ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH^a**
STUDENTS AND GRADUATES OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
Studenci	123278	110072	104117	98307	<i>Students</i>
w tym kobiety	71939	67066	63132	59482	<i>of which females</i>
na studiach:					<i>at study forms:</i>
stacjonarnych	49551	53839	55112	57212	<i>full-time</i>
niestacjonarnych.....	73727	56233	49005	41095	<i>part-time</i>
Absolwenci ^b	23005	31973	28965	27580	<i>Graduates^b</i>
w tym kobiety	15146	21879	19859	18451	<i>of which females</i>
na studiach:					<i>at study forms:</i>
stacjonarnych	7138	10817	12014	12951	<i>full-time</i>
niestacjonarnych.....	15867	21156	16951	14629	<i>part-time</i>

^a Bez filii, zamiejscowych podstawowych jednostek organizacyjnych oraz zamiejscowych ośrodków dydaktycznych znajdujących się poza województwem łódzkim. ^b Z poprzedniego roku akademickiego.

^a Excluding branch sections and basic organizational units in another location and teaching centres in another location outside łódzkie voivodship. ^b From the previous academic year.

TABL. 27 (157). **FILIE, ZAMIEJSCOWE PODSTAWOWE JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE ORAZ
 ZAMIEJSCOWE OŚRODKI DYDAKTYCZNE SZKÓŁ WYŻSZYCH**
BRANCHES SECTIONS, BASIC ORGANIZATIONAL UNITS IN ANOTHER LOCATION AS WELL TEACHING CENTRES IN ANOTHER LOCATION OF HIGHER EDUCATION

A. MAJĄCYCH SIEDZIBĘ W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM
 HAVING A HEAD OFFICE IN THE ŁÓDZKIE VOIVODSHIP

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
Filie i zamiejscowe podstawowe jednostki organizacyjne	21	25	23 ^a	18 ^a	<i>Branch sections and basic organizational units in another location</i>
Zamiejscowe ośrodki dydaktyczne	3	51 ^a	49 ^a	41 ^a	<i>Teaching centres in another location</i>
Studenci ^b	10876	17270	14422	12289	<i>Students^b</i>
w tym kobiety	5264	10751	8760	7640	<i>of which females</i>
na studiach:					<i>at study forms:</i>
stacjonarnych	1571	890	927	1043	<i>full-time</i>
niestacjonarnych.....	9305	16380	13495	11246	<i>part-time</i>
Absolwenci ^{bc}	2032	5992	6127	4617	<i>Graduates^{bc}</i>
w tym kobiety	1193	4046	4283	3156	<i>of which females</i>
na studiach:					<i>at study forms:</i>
stacjonarnych	143	192	176	197	<i>full-time</i>
niestacjonarnych.....	1889	5800	5951	4420	<i>part-time</i>

^a Łącznie z jednostkami, w których wykazano wyłącznie absolwentów. ^b Ujęci również w pozostałych tablicach dotyczących studentów i absolwentów. ^c Z poprzedniego roku akademickiego.

^a Including entities, which reported only graduates. ^b Also shown in the other tables regarding students and graduates. ^c From the previous academic year.

TABL. 27 (157). **FILIE, ZAMIEJSCOWE PODSTAWOWE JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE ORAZ ZAMIEJSCOWE OŚRODKI DYDAKTYCZNE SZKÓŁ WYŻSZYCH**
BRANCHES SECTIONS, BASIC ORGANIZATIONAL UNITS IN ANOTHER LOCATION AS WELL TEACHING CENTRES IN ANOTHER LOCATION OF HIGHER EDUCATION
B. MAJĄCYCH SIEDZIBĘ POZA WOJEWÓDZTWE ŁÓDZKIM
HAVING A HEAD OFFICE OUTSIDE THE ŁÓDZKIE VOIVODSHIP

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
Filie i zamiejscowe podstawowe jednostki organizacyjne	4	2	3	3	Branch sections and basic organizational units in another location
Zamiejscowe ośrodki dydaktyczne	3	4 ^a	4	4	Teaching centres in another location
Studenci ^b	7792	4586	3892	3399	Students ^b
w tym kobiety	5378	3093	2580	2209	of which females
na studiach:					at study forms:
stacjonarnych	3665	2225	1996	1875	full-time
niestacjonarnych	4127	2361	1896	1524	part-time
Absolwenci ^{bc}	960	1418	1409	1419	Graduates ^{bc}
w tym kobiety	741	1040	1093	1034	of which females
na studiach:					at study forms:
stacjonarnych	699	797	744	715	full-time
niestacjonarnych	261	621	665	704	part-time

^a Łącznie z 1 zamiejscowym ośrodkiem dydaktycznym, w którym wykazano wyłącznie absolwentów. ^b Nie ujęci w pozostałych tablicach dotyczących studentów i absolwentów. ^c Z poprzedniego roku akademickiego.

^a Including 1 teaching center in another location, in which only graduates were shown. ^b Not shown in other tables regarding students and graduates. ^c From the previous academic year.

TABL. 28 (158). **DOMY I STOŁÓWKI STUDENCKIE**
STUDENT DORMITORIES AND CANTEENS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
DOMY STUDENCKIE STUDENT DORMITORIES					
Domy	35	30	31	31	Dormitories
Miejsca	9409	8772	8701	9082	Beds
Korzystający:					Boarding:
studenci	7822	7849	7677	8005	students
w % ogółu studentów	5,9	6,3	6,6	7,4	in % of total students
uczestnicy studiów doktoranckich ^a	.	111	127	120	students of doctoral studies ^a
w % ogółu uczestników	.	4,0	4,3	4,1	in % of total students of doctoral studies
STOŁÓWKI STUDENCKIE STUDENT CANTEENS					
Stołówki	6	5	5	5	Canteens
Miejsca	1044	980	670	670	Places

^a Bez uczestników studiów doktoranckich w Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego, placówkach naukowych Polskiej Akademii Nauk oraz instytutów naukowo-badawczych.

^a Excluding doctoral students of the Medical Centre for Postgraduate Education, scientific facilities of the Polish Academy of Sciences as well as research institutes.

TABL. 29 (159). **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG FORM STUDIÓW
I TYPÓW SZKÓŁ**
STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY FORMS
AND TYPE OF SCHOOLS

TYPY SZKÓŁ TYPE OF SCHOOLS	Ogółem Grand total	W tym kobiety Of which females	Z liczby ogółem na studiach Of total number at study forms			
			stacjonarnych ^a full-time programmes ^a		niestacjonarnych ^b part-time programmes ^b	
			razem total	w tym kobiety of which females	razem total	w tym kobiety of which females
OGÓŁEM ..... 2005/06 TOTAL	131487	75639	50589	27963	80898	47676
2010/11	123964	75815	54338	32173	69626	43642
2011/12	115469	70051	55648	33025	59821	37026
2012/13	108579	65867	57884	34948	50695	30919
Uniwersytety ..... Universities	41068	27438	29652	19689	11416	7749
Wyższe szkoły techniczne..... Technical universities	24288	9578	16338	7134	7950	2444
Wyższe szkoły ekonomiczne..... Academies of economics	24041	15212	1503	763	22538	14449
Wyższe szkoły pedagogiczne..... Teacher education schools	494	373	-	-	494	373
Uniwersytety medyczne..... Medical universities	8387	6031	6765	4972	1622	1059
Wyższe szkoły artystyczne..... Fine arts academies	3328	2112	2220	1413	1108	699
Pozostałe szkoły wyższe..... Other higher education institutions	6973	5123	1406	977	5567	4146

a, b Dane dla roku akademickiego 2005/06 dotyczą studiów: *a* – dziennych, *b* – wieczorowych, zaoczných i eksternistycznych.

a, b Data 2005/06 academic years concern: *a* – day study system, *b* – evening, weekend and extramural study system.

TABL. 30 (160). **ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
GRADUATES OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY FORMS AND TYPE OF SCHOOLS

TYPY SZKÓŁ TYPE OF SCHOOLS		Ogółem Grand total	W tym kobiety Of which females	Z liczby ogółem na studiach Of total number at study forms			
				stacjonarnych ^a full-time programmes ^a		niestacjonarnych ^b part-time programmes ^b	
				razem total	w tym kobiety of which females	razem total	w tym kobiety of which females
OGÓŁEM	2005/06	26362	17395	7547	4590	18815	12805
TOTAL	2010/11	33793	23322	12114	7749	21679	15573
	2011/12	31251	21036	13083	8393	18168	12643
Uniwersytety		10799	7826	6738	4794	4061	3032
<i>Universities</i>							
Wyższe szkoły techniczne		5082	2102	3522	1511	1560	591
<i>Technical universities</i>							
Wyższe szkoły ekonomiczne		9062	6221	411	268	8651	5953
<i>Academies of economics</i>							
Wyższe szkoły pedagogiczne		386	303	-	-	386	303
<i>Teacher education schools</i>							
Uniwersytety medyczne		2024	1561	1433	1119	591	442
<i>Medical universities</i>							
Wyższe szkoły artystyczne		994	658	583	391	411	267
<i>Fine arts academies</i>							
Pozostałe szkoły wyższe		2904	2365	396	310	2508	2055
<i>Other higher education institutions</i>							

a, b Dane dla roku akademickiego 2005/06 dotyczą studiów: *a* – dziennych, *b* – wieczorowych, zaocznych i eksternistycznych.

a, b Data 2005/06 academic years concern: *a* – day study system, *b* – evening, weekend and extramural study system.

TABL. 31 (161). **CUDZOZIEMCY^a — STUDENCI I ABSOLWENCI WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
FOREIGNERS^a — STUDENTS AND GRADUATES BY STUDY FORMS AND TYPE OF SCHOOLS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Studenci <i>Students</i>		Absolwenci ^b <i>Graduates^b</i>		SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	
OGÓŁEM 2005/06	530	242	50	26	TOTAL
2010/11	1136	523	203	101	
2011/12	1174	546	170	73	
2012/13	1352	667	.	.	
studia: stacjonarne	991	503	69	30	<i>studies: full-time</i>
niestacjonarne	361	164	101	43	<i>part-time</i>
Uniwersytety	480	265	35	18	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły techniczne	268	87	21	7	<i>Technical universities</i>
Wyższe szkoły ekonomiczne	215	129	41	17	<i>Academies of economics</i>
Wyższe szkoły pedagogiczne	-	-	-	-	<i>Teacher education schools</i>
Uniwersytety medyczne	228	104	56	25	<i>Medical universities</i>
Wyższe szkoły artystyczne	135	65	12	4	<i>Fine arts academies</i>
Pozostałe szkoły wyższe	26	17	5	2	<i>Other higher education institutions</i>

^a Ujęci również w pozostałych tablicach dotyczących studentów i absolwentów. ^b W podziale według form studiów i typów szkół – z roku akademickiego 2011/12.

^a Also shown in the other tables regarding students and graduates. ^b According to study forms and type of school – from 2011/12 academic year.

TABL. 32 (162). **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH OTRZYMUJĄCY STYPENDIA^a**
STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS RECEIVING
SCHOLARSHIPS^a

SZKOŁY SCHOOLS	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13			
				ogółem ^b total ^b	w tym otrzymujący stypendia of which scholarships recipients		otrzymujący stypendia w % ogółu studentów danej grupy szkół scholarship recipients in % of total students of a given group of schools
					socjalne social	rektora dla najlepszych studentów vice- chancellor to the best students	
OGÓŁEM ..... TOTAL	32002	24869	19013	18647	10551	8139	17,2
Uniwersytety	9703	8503	7004	7646	4646	3277	18,6
<i>Universities</i>							
Wyższe szkoły techniczne	3490	3483	3276	3227	1552	1577	13,3
<i>Technical universities</i>							
Wyższe szkoły ekonomiczne	12249	7150	4479	4081	2335	1656	17,0
<i>Academies of economics</i>							
Wyższe szkoły pedagogiczne...	604	305	232	111	74	34	22,5
<i>Teacher education schools</i>							
Uniwersytety medyczne	2491	1924	1573	1521	860	693	18,1
<i>Medical universities</i>							
Wyższe szkoły artystyczne	1602	1287	777	631	310	331	19,0
<i>Fine arts academies</i>							
Pozostałe szkoły wyższe	1863	2217	1672	1430	774	571	20,5
<i>Other schools</i>							

^a Łącznie z cudzoziemcami; w latach akademickich 2010/11, 2011/12 i 2012/13 bez stypendiów przyznawanych przez ministrów oraz stypendiów finansowanych z funduszy unijnych. ^b W podziale według rodzajów jedna osoba może być wykazana więcej niż jeden raz.

^a Including foreigners; in the 2010/11, 2011/12 and 2012/13 academic years excluding scholarships granted by ministers and scholarships financed from European funds. ^b In the division by type of scholarships one person may be included more than once.

TABL. 33 (163). **NAUCZYCIELE AKADEMICYCZY^a W SZKOŁACH WYŻSZYCH**
ACADEMIC TEACHERS^a IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	SPECYFICATION
OGÓŁEM TOTAL					
OGÓŁEM	6763	7216	6980	6638	GRAND TOTAL
Profesorowie	1643	1815	1806	1696	Professors
w tym z tytułem naukowym ^b	318 ^c	221	169	185	of which titled only ^b
Docenci	3	30	40	34	Assistant professors
w tym ze stopniem naukowym doktora habilitowanego	3	-	1	1	of which with scientific degree of habilitated doctor ^d (HD)
Adiunkci	2541	3024	2888	2782	Tutors
w tym ze stopniem naukowym doktora habilitowanego	224	183	163	173	of which with scientific degree of habilitated doctor ^d (HD)
Asystenci	1209	946	902	791	Assistant lecturers
Pozostali	1367	1401	1344	1335	Others

W tym KOBIETY
Of which FEMALES

RAZEM	3007	3346	3281	3159	TOTAL
Profesorowie	452	535	558	540	Professors
w tym z tytułem naukowym ^b	75 ^c	48	50	60	of which titled only ^b
Docenci	-	9	11	8	Assistant professors
w tym ze stopniem naukowym doktora habilitowanego	-	-	-	-	of which with scientific degree of habilitated doctor ^d (HD)
Adiunkci	1101	1445	1397	1370	Tutors
w tym ze stopniem naukowym doktora habilitowanego	91	80	64	72	of which with scientific degree of habilitated doctor ^d (HD)
Asystenci	625	537	523	465	Assistant lecturers
Pozostali	829	820	792	776	Others

^a Nauczyciele zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin w więcej niż jednej szkole wyższej wykazani zostali w każdym miejscu pracy; patrz uwagi ogólne działu, ust.16. ^b Profesorowie nadzwyczajni z tytułem naukowym profesora. ^c Bez szkół wyższych zawodowych.

^a Teachers employed full-time in more than one institution have been shown in all workplaces; see general notes to the chapter, item 16. ^b Associate professors with scientific title of professor. ^c Excluding higher vocational schools. ^d The habilitated doctors degree (HD), which is higher than a doctorate (second doctorate), is peculiar to Poland. The degree is awarded on the basis of an appropriate dissertation and is necessary for obtaining the title of professor and a professorial post in scientific institutions.

TABL. 34 (164). **STUDIA PODYPLOMOWE I DOKTORANCKIE**
POSTGRADUATE AND DOCTORAL STUDIES

	2011/12	2012/13	2010/11	2011/12	2011/12	2012/13
WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	sluchacze studiów podyplomowych ^a students of postgraduate studies ^a		wydane świadectwa sluchaczom studiów podyplomowych certificates issued to students of postgraduate studies		uczestnicy studiów doktoranckich students of doctoral studies	
O G Ó Ł E M ..... TOTAL	9938	8592	7338	6616	2960	2897
w tym kobiety	7556	6643	4825	4843	1700	1662
<i>of which females</i>						
Uniwersytety	2761	2518	1952	1928	1305	1314
<i>Universities</i>						
Wyższe szkoły techniczne	1832	1228	2434	1453	633	666
<i>Technical universities</i>						
Wyższe szkoły ekonomiczne	1497	1729	852	1059	-	-
<i>Academies of economics</i>						
Wyższe szkoły pedagogiczne	47	35	26	45	-	-
<i>Teacher education schools</i>						
Uniwersytety medyczne	124	87	62	39	907	801
<i>Medical universities</i>						
Wyższe szkoły artystyczne	150	294	77	82	65	74
<i>Fine arts academies</i>						
Pozostałe szkoły wyższe	3509	2681	1917	2010	-	-
<i>Other higher education institutions</i>						
Instytuty badawcze (inne niż PAN)	18	20	18	-	-	-
<i>Research institutes (other than PAN)</i>						
Jednostki Polskiej Akademii Nauk <i>Scientific units of the Polish Academy of Sciences</i>	-	-	-	-	50	42

^a Dla studiów trwających: do 1 roku - stan w dniu rozpoczęcia zajęć, 1 rok i dłużej - stan w dniu 31 XII.

^a For studies lasting: up to 1 year - as of beginning of the academic year, 1 year and longer - as of 31 XII.

TABL. 35 (165). **STUDIA PODYPLOMOWE WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA**
POSTGRADUATE STUDIES BY FIELDS OF EDUCATION

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a FIELDS OF EDUCATION ^a	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	2005/06	2010/11	2011/12
	słuchacze studiów podyplomowych ^b students of postgraduate studies ^b				wydane świadectwa słuchaczom studiów podyplomowych certificates issued to students of postgraduate studies		
O G Ó Ł E M ..... TOTAL	5788	9346	9938	8592	3685	7338	6616
w tym kobiety ..... of which females	4140	6642	7556	6643	2799	4825	4843
Pedagogiczne ..... Teacher training and education science	2598	1871	1864	1449	1643	866	931
Artystyczne..... Arts	206	201	178	373	24	112	121
Nauczycielskie ..... Teacher training	-	1069	2197	2050	-	1073	1544
Humanistyczne ^c ..... Humanities ^c	154	289	468	246	81	177	217
Społeczne ..... Social	231	334	350	283	121	209	208
Ekonomiczne i administracyjne Business and administration	1506	2190	2294	1970	702	2041	1873
Prawne..... Law	303	672	401	739	371	435	295
Dziennikarstwa i informacji..... Journalism and information	65	50	108	104	30	55	20
Biologiczne ^d ..... Life science ^d	-	45	52	18	-	36	16
Fizyczne ^e ..... Physical science ^e	5	16	29	15	5	76	12
Informatyczne..... Computing	201	521	373	386	183	574	297
Matematyczne i statystyczne.... Mathematics and statistics	-	55	-	-	-	55	-
Ochrony i bezpieczeństwa..... Security services	-	414	438	256	232	625	411
Inżynierijno-techniczne..... Engineering and engineering trades	199	540	296	70	81	548	252
Architektury i budownictwa ..... Architecture and building	-	165	128	19	-	203	118
Rolnicze, leśne i rybactwa ..... Agriculture, forestry and fishery	-	31	26	57	-	13	37
Opieki społecznej ..... Social services	-	155	123	73	53	26	34
Medyczne..... Health	141	493	505	484	66	149	119
Ochrony środowiska..... Environmental protection	93	81	18	-	10	18	22
Usług dla ludności ..... Personal services	-	-	29	-	49	-	29
Usług transportowych..... Transport services	-	-	61	-	-	-	60
Produkcji i przetwórstwa..... Manufacturing and processing	86	154	-	-	34	47	-

^a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97). ^b Dla studiów trwających: do 1 roku – stan w dniu rozpoczęcia zajęć, 1 rok i dłużej – stan w dniu 31 XII. ^c Łącznie z teologią. ^{d, e} Między innymi: ^d – biologia (w tym specjalności: botanika, biochemia, toksykologia, genetyka, zoologia) i ochrona środowiska, ^e – astronomia, fizyka, chemia, geologia, geografia.

^a According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97). ^b For studies lasting: up to 1 year – as of beginning of the academic year, 1 year and longer – as of 31 XII. ^c Including theology. ^{d, e} Among others: ^d – biology (of which specialties: botany, biochemistry, toxicology, genetics, zoology) and environmental science, ^e – astronomy, physics, chemistry, geology, geography.

TABL. 36 (166). **STUDIA DOKTORANCKIE WEDŁUG DZIEDZIN NAUKI**
DOCTORAL STUDIES BY FIELDS OF SCIENCE

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	2005/06 ^b	2010/11	2011/12	2012/13
<i>FIELDS OF EDUCATION ^a</i>	uczestnicy studiów doktoranckich <i>students of doctoral studies</i>				liczba wszczętych przewodów doktorskich <i>number of opened Ph.D. courses</i>			
O G Ó Ł E M ..... T O T A L	1876	2754	2960	2897	563	474	448	516
w tym kobiety	926	1565	1700	1662	324	290	254	309
<i>of which females</i>								
Nauki humanistyczne	226	422	436	345	98	59	85	38
<i>Humanities science</i>								
Nauki społeczne	-	-	-	69	-	-	-	7
<i>Social science</i>								
Nauki ekonomiczne	276	275	297	300	28	11	33	21
<i>Economics science</i>								
Nauki prawne	155	256	266	305	22	10	13	12
<i>Law science</i>								
Nauki matematyczne	38	43	40	47	5	2	6	7
<i>Mathematics science</i>								
Nauki fizyczne	39	32	39	37	11	4	5	3
<i>Physics science</i>								
Nauki chemiczne	68	153	174	153	29	30	20	28
<i>Chemistry science</i>								
Nauki biologiczne	97	106	132	125	42	22	32	58
<i>Life science</i>								
Nauki o ziemi	53	49	50	59	8	10	6	6
<i>Earth science</i>								
Nauki techniczne	628	524	554	582	208	99	79	134
<i>Technical science</i>								
Nauki medyczne	275	822	869	735	101	214	157	193
<i>Medical science</i>								
Nauki farmaceutyczne	21	36	38	37	11	9	9	7
<i>Pharmaceutical science</i>								
Nauki o zdrowiu	-	-	-	29	-	-	-	2
<i>Health science</i>								
Sztuki filmowe	-	-	29	44	-	-	-	-
<i>Film arts</i>								
Sztuki muzyczne	-	36	33	24	-	4	3	-
<i>Music arts</i>								
Sztuki teatralne	-	-	3	6	-	-	-	-
<i>Theatre arts</i>								

^a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97). ^b Bez cudzoziemców.

^a According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97). ^b Excluding foreigners.

TABL. 37 (168). **WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE**
PRE-PRIMARY EDUCATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
Placówki	1043	1172	1204	1233	Establishments
miasta	429	531	568	594	urban areas
wieś	614	641	636	639	rural areas
Przedszkola	486	549	566	591	Nursery schools
w tym specjalne	4	7	9	13	of which special
miasta	348	388	407	427	urban areas
wieś	138	161	159	164	rural areas
Oddziały przedszkolne przy szko- łach podstawowych	557	562	570	557	Pre-primary sections of primary schools
Zespoły wychowania przedszkol- nego	x	16	10	8	Pre-primary education groups
Punkty przedszkolne	x	45	58	77	Pre-primary points
Miejsca:					Places:
Przedszkola	45459	51641	53534	56840	Nursery schools
w tym w specjalne	406	166	245	331	of which special
miasta	38776	42317	44112	46782	urban areas
wieś	6683	9324	9422	10058	rural areas
Zespoły wychowania przedszkol- nego	x	290	197	154	Pre-primary education groups
Punkty przedszkolne	x	982	1418	1692	Pre-primary points
Dzieci	52510	65499	71223	74812	Children
miasta	38133	46371	49660	52054	urban areas
wieś	14377	19128	21563	22758	rural areas
w tym w wieku: 6 lat	22858	18937	17378	18805	of which: aged 6
5 lat	12620	18493	22220	22612	aged 5
Przedszkola	41874	51558	53115	56480	Nursery schools
w tym specjalne	102	142	221	266	of which special
miasta	35625	42219	43496	46179	urban areas
wieś	6249	9339	9619	10301	rural areas
w tym w wieku: 6 lat	14048	11452	9815	10703	of which: aged 6
5 lat	11292	14325	14841	16103	aged 5
Oddziały przedszkolne przy szko- łach podstawowych	10636	12743	16728	16712	Pre-primary sections of primary schools
w tym w wieku 6 lat	8810	7485	7550	8067	of which aged 6
Zespoły wychowania przedszkol- nego	x	275	179	158	Pre-primary education groups
Punkty przedszkolne	x	923	1201	1462	Pre-primary points
Dzieci w placówkach wychowa- nia przedszkolnego na 1000 dzieci w wieku:					Children attending pre-primary education establishments per 1000 children aged:
3—6 lat	569	694	722	731	3—6
3—5	426	643	705	709	3—5
6 lat	977	857	776	801	6
5 lat	548	824	945	929	5
Dzieci w przedszkolach na:					Children attending nursery schools per:
1000 dzieci w wieku:					1000 children aged:
3—6 lat	454	547	538	551	3—6
3—5 lat	402	564	568	580	3—5
1 przedszkole	86	94	94	96	Nursery school
100 miejsc	92	100	99	99	100 places

U w a g a. Od roku szkolnego 2010/11 bez wychowania przedszkolnego w placówkach wykonujących działalność leczniczą (do roku szkolnego 2011/12 określanych jako zakłady opieki zdrowotnej), z których w roku szkolnym 2005/06 nie były uwzględniane wyłącznie dzieci w podziale według wieku.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

N o t e. Since 2010/11 school year – excluding pre-primary education in the units performing health care activities (until the 2011/12 school year defined as health care institutions), in which in the 2005/06 school year excluded only in position pertaining to children by age.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

DZIAŁ XI

OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA

Uwagi ogólne

1. Prezentowane w dziale dane o ochronie zdrowia podaje się łącznie z danymi o placówkach podległych, resortom obrony narodowej, spraw wewnętrznych oraz Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, z wyłączeniem ochrony zdrowia w zakładach karnych.

2. Podstawę prezentowanych w dziale danych o ochronie zdrowia stanowią:

- 1) ustawa z dnia 15 IV 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. Nr 112, poz. 654, z późniejszymi zmianami), która zastąpiła ustawę o zakładach opieki zdrowotnej. Ustawa określa m.in. zasady wykonywania działalności leczniczej oraz zasady funkcjonowania placówek leczniczych.

Prezentowane w dziale dane dotyczą placówek (do 2011 r. zakładów opieki zdrowotnej) wykonujących działalność leczniczą w zakresie:

- a) ambulatoryjnej opieki zdrowotnej (przychodnie łącznie z: ośrodkami zdrowia, poradniami, ambulatoriami i izbami chorych oraz zakładami badań diagnostycznych i medycznymi laboratoriami diagnostycznymi),
- b) stacjonarnej opieki zdrowotnej (szpitale – ogólne, psychiatryczne i uzdrowiskowe, ośrodki leczenia odwykowego, ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów, regionalne ośrodki psychiatrii sądowej, zakłady opiekuńczo-lecznicze i pielęgnacyjno-opiekuńcze, hospicja, sanatoria).

Na mocy wymienionej ustawy działalność leczniczą może być też wykonywana przez praktyki zawodowe (indywidualne lub grupowe) – lekarzy, lekarzy dentyistów oraz pielęgniarek lub położnych (do 2011 r. regulowane odrębnymi ustawami);

- 2) ustawa z dnia 15 VII 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (Dz. U. Nr 174, poz. 1039);
- 3) ustawa z dnia 5 XII 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentyisty (jednolity tekst, Dz. U. 2008 Nr 136, poz. 857, z późniejszymi zmianami);
- 4) ustawa z dnia 27 VIII 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (jednolity tekst, Dz. U. 2008 Nr 164, poz. 1027, z późniejszymi zmianami), która reguluje zakres i warunki udzielania świadczeń zdrowotnych, zasady i tryb ich finansowania oraz działalność Narodowego Funduszu Zdrowia;
- 5) ustawa z dnia 28 VII 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (jednolity tekst, Dz. U. 2012 poz. 651 i 742);
- 6) ustawa z dnia 8 IX 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz. U. Nr 191, poz. 1410, z późniejszymi zmianami), która określa zasady organizacji funkcjonowania i finansowania systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego; dane za 2005 r. podano zgodnie z ustawą z dnia 25 VII 2001 r. (Dz. U. Nr 113, poz. 1207).

CHAPTER XI

HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE

General notes

1. The data concerning health care presented in this chapter are given including health care units subordinated to the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and the Internal Security Agency, excluding health care in prisons.

2. The bases of data presented in this chapter of the health care are provided by:

- 1) the Law on Health Care Activities, dated 15 April 2011 (Journal of Laws No. 112, item 654 with later amendments), replacing the Law on Care Health Facilities. The law specifies, among other, the rules of performing health care activities and the functioning of health care units.

Data presented in the chapter concerns the units (until 2011 –health care facilities) performing health care activities in the following areas:

- a) out-patient health care (out-patient departments including: health centres, clinics, ambulatory, departments and infirmaries, diagnostic facilities and medical diagnostic laboratories),
- b) in-patient health care (hospitals- general, psychiatric and health resorts, detoxification centres: addiction recovery centres, regional centres of forensic psychiatry, chronic medical care homes, nursing homes, hospices and sanatoria).

Under the said law, health care activity can be carried out also by professional practices (individual or group) – doctors, dentist and nurses or midwives (until 2011 governed by separate laws);

- 2) the Law on the Nursing and Midwiving Professions, dated 5 July 2011 (Journal of Laws No. 174, item 1039);
- 3) the Law on the Occupations of Doctor and Dentist, dated 5 XII 1996 (the uniform text Journal of Laws 2008 No. 136, item 857) with later amendments;
- 4) the Law on Health Care Services Financed from Public Funds dated 27 August 2004 (the uniform text Journal of Laws 2008 No. 164, item 1027 with later amendments), governing the provision conditions and the scope of health services, the rules and the method of their financing and the activities of the National Health Fund;
- 5) the Law on Health Resort Treatment, Health Resorts, The Areas of Health resort Protection and Health Resort Gminas, dated 28 July 2005 (the uniform text Journal of Laws 2012 item 651 and 742);
- 6) the Low on the State Emergency Medical Services, dated 8 September 2006 (Journal of Laws No. 191, item 1410) with later amendments, specifying the organizational rules, the functioning and financing of the State Emergency Medical Services; data for 2005 – law dated 25 July 2001 (Journal of Laws No. 113, item 1207).

3. Dane o **pracownikach medycznych** dotyczą pracujących w: placówkach wykonujących działalność leczniczą, (od 2006 r.) praktykach zawodowych, aptekach oraz (od 2005 r.) domach pomocy społecznej, żłobkach i klubach dziecięcych.

Dane obejmują osoby pracujące w wymiarze pełnego etatu, w wymiarze godzin przekraczającym pełny etat oraz w niepełnym wymiarze godzin w stosunku do czasu pracy określonego obowiązującymi przepisami dla danego rodzaju pracy, w przypadku jeśli ta praca ma dla nich charakter podstawowy (osoby te niezależnie od wymiaru czasu pracy są liczone raz), łącznie z osobami odbywającymi staż.

Dane (od 2005 r.) dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ.

4. Dane o **specjalistach** dotyczą lekarzy i lekarzy dentyistów ze specjalizacją II stopnia oraz posiadających tytuł specjalisty w odpowiedniej dziedzinie medycyny, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 20 X 2005 r. w sprawie specjalizacji lekarskich i lekarzy dentyistów (Dz. U. Nr 213, poz. 1779), z późniejszymi zmianami.

5. Rodzaje **poradni ambulatoryjnej opieki zdrowotnej** podano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 17 V 2012 r. (Dz. U. 2012, poz. 594).

Porady udzielone przez lekarzy i lekarzy dentyistów podaje się łącznie z badaniami profilaktycznymi oraz z poradami lekarskimi udzielonymi w izbach przyjęć szpitali ogólnych i orzeczeniami wojskowych komisji lekarskich.

6. Dane o **szpitalach** obejmują placówki medyczne, które do 2011 r. były traktowane jako filie.

7. Dane o **łóżkach** w placówkach **stacjonarnej opieki zdrowotnej** dotyczą łóżek znajdujących się stale w salach dla chorych, zajętych przez chorych lub przygotowanych na ich przyjęcie.

Dane o **łóżkach w szpitalach ogólnych** nie obejmują miejsc dziennych na oddziałach szpitalnych.

8. W szpitalach ogólnych (tabl. 5) rodzaje oddziałów podano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 17 V 2012 r. (Dz. U. 2012, poz. 594). Do **oddziałów chirurgicznych** zaliczono: chirurgię ogólną, dziecięcą, urazowo-ortopedyczną, neurochirurgię, urologię, chirurgię szczękową i kardiochirurgię oraz inne o charakterze chirurgicznym; do **oddziałów zakaźnych** — oddziały obserwacyjno-zakaźne; do **oddziałów gruźlicy i chorób płuc** — oddziały pulmonologiczne.

Dane o szpitalach psychiatrycznych nie obejmują oddziałów psychiatrycznych w szpitalach ogólnych.

9. **Zakłady opiekuńczo-lecznicze i zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze** udzielają całodobowych świadczeń zdrowotnych w zakresie pielęgnacji i rehabilitacji osób niewymagających hospitalizacji oraz zapewniają im produkty lecznicze i wyroby medyczne.

10. **Lecznictwo uzdrowiskowe** obejmuje szpitale i sanatoria, działające na obszarze uzdrowiska, wykorzystujące w leczeniu, rehabilitacji i profilaktyce przede wszystkim właściwości naturalnych surowców leczniczych oraz właściwości lecznicze klimatu na terenach, na których są położone.

11. Dane dotyczące **ratownictwa medycznego i pomocy doraźnej** obejmują działalność jednostek zgłoszonych do systemu Państwowego Ratownictwa

3. Data regarding **medical personnel** concern persons employed in: units engaged in medical activities, (since 2006) professional practices, pharmacies and social welfare homes and (since 2005) facilities, nurseries and children's clubs.

Data includes persons working full-time, overtime as well as part-time in relation to work time defined in the obligatory regulations for a given type of work, when this work has a basic character (these persons are counted once regardless of the time worked), including persons undergoing internships.

Data (since 2005) concern working directly with a patient, i.e. excluding persons for whom the primary workplace is university, units of state or local self-government administration and the National Health Fund.

4. Data on **doctor specialists and dental specialists** concern doctors with grade II specialization and with specialists title in proper medicine domains in accordance with the decree of the Minister of Health, dated 20 October 2005 on Doctor and Dentist Specializations (Journal of Laws No. 213, item 1779) with later amendments.

5. Types of **clinics in out-patient health care facilities** are given in accordance with the decree of the Minister of Health, dated 17 May 2012 (Journal of Laws 2012, item 594).

Consultations provided by doctors and dentists are presented together with preventive examinations also together with consultations provided by doctors in admission rooms in general hospitals and with the opinions of military medical commissions.

6. Data on **hospitals** comprises health care units, which until 2011 were treated as hospital branches.

7. Data regarding **beds in in-patient health care units** concern permanent beds in patient rooms, either occupied or prepared to receive patients.

Data regarding **beds in general hospitals** do not include day-time places in hospital wards.

8. In general hospitals (table 5), types of wards are given in accordance with the decree of the Minister of Health, dated 17 May 2012 (Journal of Laws 2012, item 594). Included in **surgical wards** are: general surgery, paediatric surgery, orthopaedic trauma surgery, neurosurgery, urology, maxillo-facial and cardiosurgery as well as other surgical wards; in **communicable diseases wards** — communicable diseases wards; in **tubercular and pulmonary wards** — pulmonology wards.

Data regarding psychiatric hospitals do not include psychiatric wards in general hospitals.

9. **Chronic medical care home and nursing homes** provide 24-hour health services the scope of nursing and rehabilitation of persons who do not require hospitalization, as well as provide them with medical products and medical devices.

10. **Health resort treatment** includes hospitals and sanatoria, operating in the areas of health resort protection, using in rehabilitation and preventive therapy primarily natural materials and the healing properties of the climate in the areas where the facility is located.

11. Data concerning **emergency medical services and first-aid** includes units covered by the Stated

Medycznego (zespoły ratownictwa medycznego, szpitalne oddziały ratunkowe, lotnicze pogotowie ratunkowe, izby przyjęć).

Szpitalne oddziały ratunkowe od 8 XI 2011 r. funkcjonują na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 3 XI 2011 r. (Dz. U. Nr 237, poz. 1420); wcześniej, będąc komórkami organizacyjnymi szpitali, działały na podstawie przepisów o zakładach opieki zdrowotnej.

12. Apteki ogólnodostępne nie obejmują aptek działających w strukturze i na potrzeby szpitali.

Punkty apteczne są to ogólnodostępne punkty sprzedaży leków gotowych, których asortyment jest ściśle określony.

13. Dane o zachorowaniach podaje się zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych, obowiązującą od dnia 1 I 1997 r. (X Rewizja).

14. Dane o opiece nad dziećmi do lat 3 prezentuje się zgodnie z ustawą z dnia 4 II 2011 r. (Dz. U. 2011 Nr 45, poz. 235), na podstawie której opieka może być organizowana w formie żłobka, klubu dziecięcego, sprawowana przez dziennego opiekuna oraz nianię. Przed wejściem w życie ww. ustawy żłobki działały na podstawie ustawy z dnia 30 VIII 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej.

15. Dane dotyczące wspierania rodziny oraz pieczy zastępczej prezentowane są zgodnie z ustawą z dnia 9 VI 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 149, poz. 887), z późniejszymi zmianami.

16. Placówka wsparcia dziennego wspiera funkcje opiekuńcze i wychowawcze rodziny. Może być prowadzona w formie:

- opiekuńczej, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych, zapewnia dziecku opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań,
- specjalistycznej – organizuje zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne oraz logopedyczne; realizuje indywidualny program korekcyjny, program psychokorekcyjny lub psychoprofilaktyczny, w szczególności terapię pedagogiczną, psychologiczną i socjoterapeutyczną,
- pracy podwórkowej – realizowanej przez wychowawcę, polegającej na działaniach animacyjnych i socjoterapeutycznych,
- w połączonych formach, tj. łączących zadania placówek opiekuńczych, specjalistycznych i pracy podwórkowej.

Wspieranie rodziny może być również prowadzone w formie poradnictwa specjalistycznego lub przez pracę asystenta rodziny, udzielającego pomocy rodzinie m.in. w poprawie ich sytuacji życiowej, w rozwiązaniu problemów społecznych, psychologicznych, wychowawczych z dziećmi i w poszukiwaniu pracy zarobkowej.

17. Rodzinna piecza zastępcza jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców. Zapewnia pracę z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub gdy jest to niemożliwe – dążenie do przysposobienia dziecka, przygotowania dziecka do samodzielnego i odpowie-

Emergency Medical Service system (ambulance emergency rescue teams, hospital emergency wards, medical air rescue, admission rooms).

***Hospital emergency wards** since 8 November 2011 have operated on the basis of decree of the Ministry of Health, dated 3 November 2011 (Journal of Laws No. 237, item 1420); earlier operated on the basis of regulation of the health care facilities.*

12. General available pharmacies do not include pharmacies, which operate in the structure and for needs of hospitals.

Pharmaceutical outlets are generally available sales outlets for selling prepared medicines, the range of which is precisely defined.

13. Data regarding incidence of illnesses is given in accordance with the "International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems" valid since 1 I 1997 (ICD-10 Revision).

14. Data on childcare for children up to the age of 3 are presented according to the Law on 4 II 2011 (Journal of Laws 2011 No. 45, item 235). Childcare can be organized in the form of a nurseries, kids clubs, provided by day carer and nanny. Before the entry into force of this law nurseries were established based on the Law on Health Care Facilities, dated 30 VIII 1991.

15. Data concerning family and institutional foster care and day-support centers are presented according to the Law on Family Support and Foster Care System, dated 9 VI 2011 (Journal of Laws No. 149, item 887) with later amendments.

16. Day-support centre — supports the family in its care and education functions. It may be operated in the form of:

- care centre, including interest circles, day-rooms, clubs, educational centres, provides a child with: care and education, assistance in learning, organisation of leisure time, entertainment and sport classes and development of interests,,
- specialist centre – organises sociotherapeutic, therapeutic, corrective, compensating and speech therapy classes, implement an individual corrective programme, a psychocorrective or psychopreventive programme, in particular pedagogic, psychological and sociotherapy.
- street work – carries out motivating and sociotherapeutic activities,
- in a combination of forms i.e. combining tasks of general care, specialized and street work centres.

Family support shall also be provided as a specialist guidance or through a family assistant, who assists in: improvement of family life situation, resolution of psychological and social issues and problems with upbringing children and searching for a job.

17. Family foster care shall be exercised in case when it is impossible for the parents to provide care and education for child. It guarantees a work with a family to make possibility for a child to return to its family, or when it is impossible – efforts aimed at child's adoption; preparation of child to live an independent and responsible life, satisfaction of children's emotional needs, in particular the needs related to welfare, healthcare, education, culture and recreation.

działnego życia, zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dzieci ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno-rekreacyjnych.

Formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

1) **rodzina zastępcza:**

- a) spokrewniona,
- b) niezawodowa, umieszcza się w tym samym czasie nie więcej niż troje dzieci (z wyjątkiem liczego rodzeństwa),
- c) zawodowa, umieszcza się w tym samym czasie nie więcej niż troje dzieci (z wyjątkiem liczego rodzeństwa), w tym:
  - zawodowa specjalistyczna – umieszcza się w niej w szczególności: dzieci legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności, dzieci na podstawie ustawy z dnia 26 X 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (tekst jednolity, Dz. U. 2010 Nr 33, poz. 178, z późniejszymi zmianami), małoletnie matki z dziećmi,
  - zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego – przyjmuje dziecko na podstawie orzeczenia sądu w przypadku gdy dziecko zostało doprowadzone przez Policję lub Straż Graniczną na wniosek rodziców dziecka lub innej osoby w przypadku, o którym mowa w art. 12a ustawy z dn. 29 VII 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493) z późniejszymi zmianami,
  - zawodowa niespokrewniona z dzieckiem, wielodzietna (funkcjonuje nie dłużej niż przez okres 3 lat od dnia wejścia w życie ustawy, tj. do 31 XII 2014 r.);

2) **rodzinny dom dziecka** – w tym samym czasie może w nim przebywać łącznie nie więcej niż 8 dzieci (z wyjątkiem liczego rodzeństwa).

18. Instytucjonalna piecza zastępcza jest sprawowana w formie:

- 1) placówki opiekuńczo-wychowawczej, która jest prowadzona jako placówka typu:
  - **interwencyjnego** — zapewnia doraźną opiekę nad dzieckiem w czasie trwania sytuacji kryzysowej, w szczególności placówka jest obowiązana przyjąć dziecko w przypadkach wymagających natychmiastowego zapewnienia mu opieki,
  - **rodzinnego** — wychowuje dzieci w różnym wieku, w tym dorastające i usamodzielniające się; umożliwia wspólne wychowanie i opiekę licznemu rodzeństwu; współpracuje z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej i asystentem rodziny,
  - **socjalizacyjny** — zapewnia dziecku całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby, w szczególności emocjonalne, rozwojowe, zdrowotne, bytowe, społeczne i religijne; realizuje przygotowany we współpracy z asystentem rodziny plan pomocy dziecku; umożliwia kontakt dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi, podejmuje działania w celu powrotu dziecka do rodziny; zapewnia dziecku dostęp do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych; obejmuje dziecko działaniami terapeutycznymi, zapewnia korzystanie z przysługujących świadczeń zdrowotnych,

The form of family foster care are the following:

1) **foster family:**

- a) related,
- b) non-professional – placed in it may be not more than 3 children (except for numerous siblings),
- c) professional - placed in it may be not more than 3 children (except for numerous siblings), including:
  - professional specialist shall receive in particular: children with a disability certificate, children on basis of the Law on Proceedings Involving Juveniles, dated 26 October 1982 (uniform text Journal of Laws 2010 No. 33, item 178, with later amendments), underage mothers with children,
  - professional that performs the function of a family emergency house shall receive a child on the basis of a court ruling, case when a child was escorted by Police or Border Guard, upon consent of parents, child or another person in the case referred to in Article 12a of the Law on Counteracting Domestic Violence, dated 29 July 2005 (Journal of Laws No. 180, item 1493, with later amendments),
  - professional not related to child with many children (operates for not longer than 3 years from the date of date of entry into force of, i.e. until 31 December 2014);

2) **foster home** – placed in it may be not more than 8 children (except for numerous siblings).

18. Institutional foster care shall be exercised in the form of:

1) care and education centre shall be run as:

- **an intervention** – provides immediate care for child in this crisis situation, especially if it is required for the centre to place the child under immediate care,
- **a family** – educates children of various age groups, including adolescents and those becoming independent; enables common education and care for numerous siblings; cooperate with a family foster care coordinator and a family assistant,
- **a socialization** – provides a child with full-time care and education, and fulfil its needs, especially emotional, development, health, living, social and religious needs, implements a child assistance plan prepared in cooperation with a family assistant, enables contacts with parents and other close persons, unless otherwise decided by a court, takes actions aimed at the child's return to a family, provides a child with access to education adjusted to its age development skills, provides a child with therapeutic actions, provides access to eligible healthcare services,
- **a specialist therapy** – provides care for a child with individual needs, in particular: a child with a disability certificate, a child requiring the application of special education methods and specialist therapy, a child requiring dealing with their developmental and emotional retardation. The centre provides educational, sociotherapeutic, corrective, compensating, speech therapy, and therapeutic activities compensating for lacks in upbringing in a family and preparing for social life, as well as proper rehabilitation for disabled children;

- **specjalistyczno-terapeutycznego** – sprawuje opiekę nad dzieckiem o indywidualnych potrzebach, w szczególności: legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności; wymagającym stosowania specjalnych metod wychowawczych i specjalistycznej terapii; wymagających wyrównywania opóźnień rozwojowych i edukacyjnych. Placówka zapewnia zajęcia wychowawcze, socjoterapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne, logopedyczne i terapeutyczne, rekompensujące braki w wychowaniu w rodzinie i przygotowujące do życia społecznego, a dzieciom niepełnosprawnym – odpowiednią rehabilitację i zajęcia rewalidacyjne;
- 2) regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej – umieszczane są w niej dzieci, które ze względu na stan zdrowia wymagają stosowania specjalistycznej opieki i rehabilitacji i nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej lub w placówce opiekuńczo-wychowawczej. W tym samym czasie można w niej umieścić nie więcej niż 30 dzieci;
- 3) interwencyjnego ośrodka preadopcijnego – umieszcza się w nim dzieci do ukończenia pierwszego roku życia, które wymagają specjalistycznej opieki i w okresie oczekiwania na przysposobienie nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej. W ośrodku w tym samym czasie można umieścić nie więcej niż 20 dzieci.

19. Dane o domach i zakładach pomocy społecznej dotyczą placówek, dla których organami prowadzącymi są: jednostki samorządu terytorialnego, stowarzyszenia, organizacje społeczne, kościoły i związki wyznaniowe, fundacje, osoby fizyczne i prawne.

Rodzaje domów i zakładów pomocy społecznej prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r. (jednolity tekst, Dz. U. 2009 Nr 175, poz. 1362, z późniejszymi zmianami).

20. Dane o świadczeniach pomocy społecznej prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r.

Zasiłek stały przysługuje osobie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności.

Zasiłek okresowy przysługuje osobie lub rodzinie ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego.

Zasiłek celowy przyznawany jest w celu m.in.: zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, pokrycia części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne, pokrycia kosztów pogrzebu. Może być przyznany osobie lub rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

2) *regional care and therapy centre* – a centre where children shall be placed, due to their health condition requiring specialist care and rehabilitation and cannot be placed in family foster care or care and education centre. The total number of 30 children of most be placed in a regional care and therapy centre at the same time;

3) *pre-adoptive intervention centre* - a centre where shall be placed children up to the 1 year old, requiring special care who, waiting for adoption, cannot be covered by family foster. The total number of 20 children at most may be placed in the pre-adoptive intervention centre at the same time.

19. Data concerning social welfare homes and facilities are related to the institutions, for which the founding bodies are: local self-government entities, associations, social organizations, churches and religious associations, foundations, natural and legal persons.

Types of social welfare homes and facilities are presented in according to the Law on Social Assistance dated 12 III 2004 (the uniform text Journal of Laws 2009 No. 175, item 1362, with later amendments).

20. Data concerning social benefits are presented according to the Law on the Social Assistance dated 12 III 2004.

A person entirely incapable of working due to age or disability is entitled to **permanent benefit**.

A person or a family is entitled to a **temporary benefit** because of long illness, disability, unemployment, perspective of remaining or becoming entitled to benefits from other systems of social security.

Appropriated benefit is offered in order to fulfil a necessary livelihood need, covering part or whole of expenditures on health treatment, covering burial costs. It may be given to person or family which incurred losses as a result of fortuitous event, or natural or ecological disaster.

TABL. 1 (168). **PRACOWNICY MEDYCZNI W 2012 R.^a**

Stan w dniu 31 XII

MEDICAL PERSONNEL IN 2012^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	SPECIFICATION
Lekarze	6398	<i>Doctors</i>
w tym kobiety	3709	<i>of which women</i>
Lekarze dentyści	814	<i>Dentists</i>
w tym kobiety	618	<i>of which women</i>
Farmaceuci	2131	<i>Pharmacists</i>
w tym kobiety	1784	<i>of which women</i>
Pielęgniarki	15219 ^b	<i>Nurses</i>
Położne	1865 ^c	<i>Midwives</i>
Fizjoterapeuci	1216 ^d	<i>Physiotherapists and rehabilitants</i>
Diagności laboratoryjni ^e	678	<i>Laboratory diagnosticians^e</i>

^a Patrz uwagi ogólne działu, ust. 3. ^{b-d} W tym magistrzy: ^b – pielęgniarstwa – 1056, ^c – położnictwa – 149, ^d – fizjoterapii i rehabilitacji – 490. ^e Analitycy medyczni i inni pracownicy z wyższym wykształceniem, np. chemicy, fizycy, mikrobiolodzy.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, a w przypadku farmaceutów – tylko w zakresie pracujących w aptekach szpitalnych.

^a See general notes to the chapter, item 3. ^{b-d} Of which masters: ^b – of nursing – 1056, ^c – of midwifery – 149, ^d – of physiotherapy and rehabilitation – 490. ^e Medical analysts and other employees by tertiary education, i.e. chemists, physicists, microbiologists.

Source: data of the Ministry of Health, the Ministry of Interior and regard to pharmacists – only in the scope of the pharmacists employed with hospital's pharmacies.

TABL. 2 (169). **LEKARZE SPECJALIŚCI W 2012 R.^a**

Stan w dniu 31 XII

DOCTORS SPECIALISTS IN 2012^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	SPECIFICATION
LEKARZE OGÓŁEM	4144	DOCTORS OF TOTAL
w tym specjaliści w zakresie:		<i>of which specialists in the field of:</i>
Anestezjologii i intensywnej terapii	238	<i>Anesthesiology and intensive therapy</i>
Chirurgii ^b	467	<i>Surgery^b</i>
Chorób płuc	99	<i>Respiratory diseases</i>
Chorób wewnętrznych	573	<i>Internal diseases</i>
Dermatologii ^c i wenerologii	81	<i>Dermatology^c and venereology</i>
Kardiologii ^c	134	<i>Cardiology^c</i>
Medycyny rodzinnej	442	<i>General practitioners</i>
Neurologii ^d	149	<i>Neurology^{cd}</i>
Okulistyki	160	<i>Ophthalmology</i>
Onkologii ^e	6	<i>Oncology^e</i>

^a Patrz uwagi ogólne działu, ust. 3 i ust. 4. ^b Chirurgii ogólnej, dziecięcej, klatki piersiowej, ortopedii i traumatologii, neurochirurgii i neurotraumatologii, chirurgii onkologicznej, plastycznej, szczękowo-twarzowej, kardiochirurgii oraz chirurgii naczyniowej i urologii. ^c Łącznie ze specjalistami dziecięcymi. ^{d-e} Także: ^d – neuropatologii ^e – patologii onkologicznej i onkologii i hematologii dziecięcej.

^a See general notes to the chapter, item 3 and item 4. ^b General surgery, paediatric, thoracic surgery, trauma and orthopaedic surgery, neurosurgery and neurotraumatological surgery, oncological, plastic, maxillo-facial surgery, cardiosurgery as well as vascular surgery and urology. ^c Including children's specialists. ^{d-e} Also: ^d – neuropathology, ^e – oncological pathology and children's oncology and haematology.

TABL. 2 (169). **LEKARZE SPECJALIŚCI W 2012 R.^a (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

DOCTORS SPECIALISTS IN 2012^a (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	SPECIFICATION
LEKARZE OGÓŁEM (dok.)		DOCTORS OF TOTAL (cont.)
w tym specjaliści w zakresie:		of which specialists in the field of:
Otolaryngologii ^{cf}	91	Otolaryngology ^{cf}
Pediatrici	283	Paediatrics
Położnictwa i ginekologii	297	Obstetrics and gynaecology
Psychiatrii ^c	168	Psychiatry ^c
Radiologii i diagnostyki obrazowej ^g	112	Radiology and diagnostic imaging ^g
LEKARZE SPECJALIŚCI (w % ogółu lekarzy)...	64,8	SPECIALISTS IN % OF TOTAL DOCTORS
LEKARZE DENTYŚCI OGÓŁEM	222	DENTISTS OF TOTAL
w tym lekarze dentyści ze specjalizacją:		of which dentists with specialization:
Chirurgii stomatologicznej	19	Oral surgery
Chirurgii szczękowo-twarzowej	15	Maxillo-facial surgery
Ortodoncji	36	Orthodontics
Periodontologii (paradontologii)	14	Periodontology (paradontics)
Protetyki stomatologicznej	34	Dental prosthetics
Stomatologii dziecięcej	28	Children's dentistry
Stomatologii zachowawczej	69	Restorative dentistry
LEKARZE DENTYŚCI ZE SPECJALIZACJĄ (w % ogółu lekarzy dentyistów)	27,3	DENTAL SPECIALISTS (in % of total dentist)

^a Patrz uwagi ogólne działu, ust. 3 i ust. 4. ^c Łącznie ze specjalistami dziecięcymi. ^{f–g} Także: ^f — otorynolaryngologii, ^g — radioterapii onkologicznej i radiologii dziecięcej.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

^a See general notes to the chapter, item 3 and item 4. ^c Including children's specialists. ^{f–g} Also: ^f — otorynolaryngology, ^g — oncological radiotherapy and children's radiology.

S o u r c e: data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior.

TABL. 3 (170). **AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA W 2012 R.^a****OUT-PATIENT HEALTH CARE IN 2012^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	SPECIFICATION
Przychodnie (stan w dniu 31 XII).....	1523	Out-patients departments (as of 31 XII)
miasta	1227	urban areas
wieś	296	rural areas
Praktyki lekarskie ^b (stan w dniu 31 XII)	222	Medical practices ^b (as of 31 XII)
miasta	156	urban areas
wieś	66	rural areas
Porady udzielone ^c w tys.....	20666,7	Consultations provided ^c in thous.
miasta	17716,7	urban areas
wieś	2950,0	rural areas
lekarskie.....	18435,5	doctors
w tym specjalistyczne.....	6790,0	of which specialized
stomatologiczne	2231,2	stomatological

^a Patrz uwagi ogólne działu, ust. 5. ^b Dane obejmują praktyki, które podpisały kontrakty z NFZ lub z przychodniami. ^c Łącznie z poradami finansowanymi przez pacjentów (środki niepubliczne).

^a See general notes to the chapter, item 5. ^b Data concern medical practices that have signed contract with National Health Fund or with out-patients departments. ^c Including consultations paid by patients (non-public funds).

TABL. 4 (171). **STACJONARNA OPIEKA ZDROWOTNA W 2012 R.^a**
IN-PATIENT HEALTH CARE IN 2012^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	SPECIFICATION
ZAKŁADY — stan w dniu 31 XII <i>FACILITIES — as of 31 XII</i>		
Szpital ogólny ^b	66	<i>General hospitals^b</i>
Szpital psychiatryczny	3	<i>Psychiatric hospital</i>
Ośrodki leczenia odwykowego	1	<i>Detoxification centres</i>
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów	4	<i>Addiction recovery centres</i>
Regionalne ośrodki psychiatrii sądowej	-	<i>Regional centres of forensic psychiatry</i>
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^c	23	<i>Chronic medical care homes^c</i>
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^c	7	<i>Nursing homes^c</i>
Hospicja	1	<i>Hospice</i>
Lecznictwo uzdrowiskowe - sanatoria	1	<i>Health resort treatment - sanatoria</i>
ŁÓŻKA W ZAKŁADACH — stan w dniu 31 XII <i>BEDS IN FACILITIES — as of 31 XII</i>		
Szpital ogólny ^d	13134	<i>General hospitals^d</i>
Szpital psychiatryczny	994	<i>Psychiatric hospital</i>
Ośrodki leczenia odwykowego	45	<i>Detoxification centres</i>
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów	171	<i>Addiction recovery centres</i>
Regionalne ośrodki psychiatrii sądowej	-	<i>Regional centres of forensic psychiatry</i>
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^c	1191	<i>Chronic medical care homes^c</i>
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^c	215	<i>Nursing homes^c</i>
Hospicja	9	<i>Hospice</i>
Lecznictwo uzdrowiskowe - sanatoria	96	<i>Health resort treatment - sanatoria</i>
LECZENIE <i>IN-PATIENTS</i>		
Szpital ogólny ^e	610826	<i>General hospitals^e</i>
Szpital psychiatryczny	7989	<i>Psychiatric hospital</i>
Ośrodki leczenia odwykowego	812	<i>Detoxification centres</i>
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów	488	<i>Addiction recovery centres</i>
Regionalne ośrodki psychiatrii sądowej	-	<i>Regional centres of forensic psychiatry</i>
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^c	3381	<i>Chronic medical care homes^c</i>
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^c	629	<i>Nursing homes^c</i>
Hospicja	212	<i>Hospice</i>
Lecznictwo uzdrowiskowe - sanatoria	729	<i>Health resort treatment - sanatoria</i>

^a Patrz uwagi ogólne działu, ust. 6. ^b Patrz uwagi ogólne działu, ust. 7. ^c Łącznie z zakładami typu psychiatrycznego. ^d Łącznie z łóżkami i inkubatorami dla noworodków. ^e Bez międzyoddziałowego ruchu chorych.

Źródło: w zakresie szpitali ogólnych – dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, w zakresie zakładów opieki długoterminowej – dane Ministerstwa Zdrowia, w zakresie zakładów psychiatrycznych – dane Instytutu Psychiatrii i Neurologii.

^a See general notes to the chapter, item 6. ^b See general notes to the chapter, item 7. ^c Including psychiatric types facilities. ^d Including beds and incubator for newborns. ^e Excluding inter-ward patient transfers.

Source: in regard to general hospitals – data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior, in regard to long-term facilities – data of the Ministry of Health; in regard to psychiatric facilities – data of the Institute of Psychiatry and Neurology.

TABL. 5 (172). **SZPITALA OGÓLNE W 2012 R.^a**
GENERAL HOSPITALS IN 2012^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	SPECIFICATION
Szpitala ogólne (stan w dniu 31 XII)	66	Hospitals (as of 31 XII)
Łóżka^b (stan w dniu 31 XII)	13134	Beds^b (as of 31 XII)
na 10 tys. ludności	52,0	per 10 thous. population
w tym na oddziałach:		of which in specified wards:
Chorób wewnętrznych	1842	Internal diseases
Kardiologicznych	799	Cardiological
Chirurgicznych	2802	Surgical
Pediatrycznych	602	Paediatric
Ginekologiczno-położniczych	1263	Gynaecological-obstetric
Onkologicznych	292	Oncological
Intensywnej terapii	295	Intensive therapy
Zakaźnych	216	Communicable
Gruźlicy i chorób płuc	524	Tubercular and pulmonary
Dermatologicznych	122	Dermatological
Neurologicznych	542	Neurological
Psychiatrycznych	496	Psychiatric
Ruch chorych		Patients
Leczeni ^c w tys.	632,7	In-patients ^c in thous.
w tym na oddziałach:		of which in specified wards:
chorób wewnętrznych	84,3	internal diseases
kardiologicznych	48,3	cardiological
chirurgicznych	147,4	surgical
pediatrycznych	26,1	paediatric
ginekologiczno-położniczych	75,0	gynaecological-obstetric
onkologicznych	31,2	oncological
intensywnej terapii	8,1	intensive therapy
zakaźnych	11,4	communicable
gruźlicy i chorób płuc	18,2	tubercular and pulmonary
dermatologicznych	4,7	dermatological
neurologicznych	22,6	neurological
psychiatrycznych	5,6	psychiatric
Wypisani w tys.	589,1	Discharges in thous.
Zmarli w tys.	15,3	Deaths in thous.
Leczeni (bez międzyoddziałowego ruchu chorych) na:		In-patients (excluding inter-ward patient transfer) per:
10 tys. ludności	2419,4	10 thous. population
1 łóżko ^d	46,5	bed ^d
Przeciętny pobyt chorego w dniach	5,2	Average patient stay in days
Przeciętne wykorzystanie łóżka w dniach	251,3	Average bed use in days

^a Patrz uwagi ogólne działu, ust. 6. ^b Patrz uwagi ogólne działu, ust. 7. ^c Łącznie z międzyoddziałowym ruchem chorych. ^d Bez łóżek i inkubatorów dla noworodków na oddziałach neonatologicznych.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

^a See general notes to the chapter, item 6. ^b See general notes to the chapter, item 7. ^c Including inter-ward patient transfers. ^d Excluding beds and incubators for newborns on neonatology wards.

Source: data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior.

TABL. 6 (173). **RATOWNICTWO MEDYCZNE I POMOC DORAŻNA^a**
Stan w dniu 31 XII
EMERGENCY MEDICAL SERVICES AND FIRST – AID^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Zespoły ratownictwa medycznego	53	98	100	103	<i>Ambulance emergency rescue teams</i>
podstawowe	x	64	67	71	<i>basic</i>
specjalistyczne	x	34	33	32	<i>specialists</i>
Szpitalne oddziały ratunkowe	6	17	16	17	<i>Hospital emergency wards</i>
Izby przyjęć ^b	16	17	18	14	<i>Admission rooms^b</i>
Lotnicze pogotowie ratunkowe ^c	1	1	1	1	<i>Medical air rescue^c</i>
Wyjazdy na miejsce zdarzenia ^d :					<i>Calls to the occurrence places^d</i>
w tysiącach	274,6	205,1	217,6	198,2	<i>in thousands</i>
na 1000 ludności	106,3	80,5	85,8	78,4	<i>per 1000 population</i>
Osoby, którym udzielono świadczenia zdrowotnego w miejscu zdarzenia ^d :					<i>Persons who received health care benefit in the place of occurrence^d:</i>
w tysiącach	276,4	207,9	219,9	199,4	<i>in thousands</i>
w tym:					<i>of which:</i>
dzieci i młodzież w wieku 0—18 lat	20,7	10,2	14,0	8,8	<i>children and youth at the age of 0—18</i>
w wieku 65 lat i więcej	.	81,3	92,3	89,4	<i>aged 65 and more</i>
na 1000 ludności	107,0	81,6	86,7	78,8	<i>per 1000 population</i>

^a Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 11. ^b Komórki organizacyjne szpitali zgłoszone do współpracy z ratownictwem medycznym. ^c Samolot lub śmigłowiec wraz z załogą, tj. pilotem i osobami udzielającymi pierwszej pomocy lub podejmującymi medyczne działania ratunkowe. ^d W ciągu roku.

^a See general notes to the chapter, item 11. ^b Organizational cells of hospitals applied to co-operate with emergency medical system. ^c Airplane or helicopter, including crew, i.e. pilot and people giving first aid or acting as medical rescue. ^d During the year.

TABL. 7 (174). **APTEKI OGÓLNODOSTĘPNE I PUNKTY APTECZNE^a**
Stan w dniu 31 XII
GENERALLY AVAILABLE PHARMACIES AND PHARMACEUTICAL OUTLETS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Apteki	847	887	897	864	<i>Pharmacies</i>
w tym prywatne	847	884	894	862	<i>of which private</i>
w tym na wsi	143	141	141	139	<i>of which in rural areas</i>
Punkty apteczne	72	67	75	77	<i>Pharmaceutical outlets</i>
w tym na wsi	72	67	75	76	<i>of which in rural areas</i>
Liczba ludności na:					<i>Population per:</i>
1 aptekę i punkt apteczny	2805	2665	2607	2683	<i>pharmacy and pharmaceutical outlet</i>
w tym na wsi	4243	4410	4251	4272	<i>of which in rural areas</i>
1 aptekę	3043	2866	2825	2922	<i>pharmacy</i>
w tym na wsi	6379	6506	6513	6609	<i>of which in rural areas</i>
Farmaceuci pracujący w aptekach i w punktach aptecznych	1809	1967	1994	1971	<i>Pharmacists employed in pharmacies and pharmaceutical outlets</i>

^a Bez aptek w stacjonarnych zakładach opieki zdrowotnej, np. w szpitalach.

U w a g a. Farmaceuci wykazani są łącznie z pracującymi w aptekach w stacjonarnych zakładach opieki zdrowotnej, np. w szpitalach.

^a Excluding pharmacies in in-patient health care facilities, e.g., in hospitals.

N o t e. Pharmacists are shown including pharmacists working in in-patient health care facilities, e.g., in hospitals.

TABL. 8 (175). **KRWIODAWSTWO^a**
BLOOD DONATION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Regionalne centra (stan w dniu 31 XII)	1	1	1	1	Regional centres (as of 31 XII)
Oddziały terenowe (stan w dniu 31 XII)	9	13	13	10	Local branches (as of 31 XII)
Krwiodawcy w tys.	35019	38912	38842	39889	Blood donors in thous.
w tym honorowi.....	34938	38886	38817	39875	of which honorary blood donors
Liczba donacji ^b krwi pełnej w tys.	53949	65738	66010	66358	Number of collected donations ^b of whole blood in thous.
Wyprodukowana liczba jednostek świeżo mrożonego osocza (FFP) ^c w tys.	53287 ^d	66692	66556	65839	Number of prepared units of fresh frozen plasma (FFP) ^c in thous.

^a Bez danych Ministerstwa Obrony Narodowej i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. ^b Donacja to pobranie krwi lub jej składnika do celów klinicznych, diagnostycznych lub produkcyjnych. ^c Jedna jednostka świeżo mrożonego osocza równa się 200 ml, jeden litr osocza równa się 5 jednostkom. ^d Pobrane osocze w jednostkach świeżo mrożonego osocza (FFP).

Źródło: dane Narodowego Centrum Krwi.

^a Excluding data of the Ministry of National Defence and the Ministry of Interior. ^b Donation is collection of blood or blood components for clinical, diagnostic or manufacturing purposes. ^c One unit of freshly frozen plasma equals 200 ml, one litre of plasma equals 5 units. ^d Plasma taken in units of freshly frozen plasma (FFP).

Source: data of the National Blood Centre.

TABL. 9 (176). **ZACHOROWANIA NA NIEKTÓRE CHOROBY ZAKAŻNE I ZATRUCIA**
INCIDENCE OF INFECTIOUS DISEASES AND POISONINGS

CHOROBY	INCIDENCE OF INFECTIOUS DISEASES AND POISONINGS								
	2005	2010	2011	2012	2005	2010	2011	2012	DISEASES
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				na 100 tys. ludności per 100 thous. population				
Gruźlica	918	810	746	711	35,6	31,9	29,4	28,1	Tuberculosis
Tężec.....	-	1	-	1	x	0,0	x	0,0	Tetanus
Krztusiec.....	443	387	218	673	17,2	15,2	8,6	26,6	Whooping cough
Odra.....	1	-	4	1	0,0	x	0,2	0,0	Measles
Wirusowe zapalenie wątroby:									Viral hepatitis:
typ A	3	3	-	2	0,1	0,1	x	0,1	type A
typ B	189	185	197	224	7,3	7,3	7,8	8,9	type B
typ C	272	187	197	286	10,5	7,4	7,8	11,3	type C
Różyczka	447	152	243	169	17,3	6,0	9,6	6,7	Rubella
AIDS ^a	10	18	18	17	0,4	0,7	0,7	0,7	AIDS ^a
Salmonellozy	881	652	531	514	34,1	25,7	20,9	20,3	Other salmonella infections
Czerwonka bakteryjna ..	-	-	2	4	x	x	0,1	0,2	Shigellosis
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe	232	30	47	11	9,0	1,2	1,9	0,4	Other bacterial footborne intoxications
Biegunki u dzieci w wieku do lat 2 ^b	965	1522	1477	1466	145,8	295,4	293,4	302,6	Acute diarrhoea in children under 2 years ^b
Szkarlatyna (płonica)	426	460	594	652	16,5	18,1	23,4	25,8	Scarlet fever
Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	45	47	41	47	1,7	1,9	1,6	1,9	Bacterial meningitis
Wirusowe zapalenie opon mózgowych	19	40	34	84	0,7	1,6	1,3	3,3	Viral meningitis
Wirusowe zapalenie mózgu	6	9	10	8	0,2	0,4	0,4	0,3	Viral encephalitis

^a Dane nieostateczne z uwagi na specyfikę choroby. ^b Wskaźnik obliczono na 10 tys. dzieci w wieku do lat 2.

^a Preliminary data because of specific features of the disease. ^b Ratio calculated per 10 thous. children up to the age of 2.

TABL. 9 (176). **ZACHOROWANIA NA NIEKTÓRE CHOROBY ZAKAŻNE I ZATRUCIA (dok.)**
INCIDENCE OF INFECTIOUS DISEASES AND POISONINGS (cont.)

INCIDENCE OF INFECTIOUS DISEASES AND VACCINATIONS (cont.)									
CHOROBY	2005	2010	2011	2012	2005	2010	2011	2012	DISEASES
	w liczbach bezwzględnych				na 100 tys. ludności				
	in absolute numbers				per 100 thous. population				
Świnka (zapalenie przyuszniczy nagminne)	4281	171	163	129	165,8	6,7	6,4	5,1	Mumps
Grypa ^c	67422	37204	77410	80923	2611,1	1465,6	3050,6	3200,3	Influenza ^c
Choroby weneryczne ^d ..	71	93	146	126	2,7	3,7	5,8	5,0	Veneral diseases ^d
Szczepieni przeciw wściekliznie	644	724	716	693	24,9	28,5	28,2	27,4	Rabies vaccinations

^c Łącznie z podejrzeniami zachorowań. ^d Dotyczy przypadków nowo zarejestrowanych.

Źródło: dane Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – PZH (na podstawie rejestru chorób zakaźnych prowadzonego przez stacje sanitarno-epidemiologiczne), Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc oraz Instytutu Wenerologii Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego.

^c Including influenza-like illness. ^d Concerns newly registered cases.

Source: data of the National Institute of Public Health – NIH (on the ground of register of infectious diseases kept by sanitary and epidemiological stations), the Tuberculosis and Lung Diseases Institute and the Institute of Venereology of the Medical University of Warsaw.

TABL. 10 (177). **ŻŁOBKI I KLUBY DZIECIĘCE**
Stan w dniu 31 XII
NURSERIES AND CHILDREN'S CLUBS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Żłobki	37	39	46	49	<i>Nurseries</i>
w tym publiczne	37	39	40	40	<i>of which public</i>
Oddziały żłobkowe przy przedszkolach	9	7	6	7	<i>Nursery wards of nursery schools</i>
Kluby dziecięce	x	x	5	7	<i>Children's clubs</i>
w tym publiczne	x	x	-	1	<i>of which public</i>
Miejsca ^a	2285	2695	2998	3210	<i>Places ^a</i>
w tym:					<i>of which:</i>
w żłobkach	2008	2505	2786	2945	<i>in nurseries</i>
w klubach dziecięcych	x	x	61	96	<i>in children's clubs</i>
Dzieci przebywające ^a (w ciągu roku)	5196	5937	6024	6504	<i>Children staying ^a (during the year)</i>
w tym:					<i>of which:</i>
w żłobkach	.	.	5673	6159	<i>in nurseries</i>
w klubach dziecięcych	x	x	55	98	<i>in children's clubs</i>
Miejsca w żłobkach i klubach dziecięcych ^a na 1000 dzieci w wieku do lat 3 w miastach	59,9	57,6	64,9	72,3	<i>Places in nurseries and children's clubs ^a per 1000 children up to the age of 3 in urban areas</i>
Dzieci w żłobkach i klubach dziecięcych ^a :					<i>Children in nurseries and children's clubs ^a:</i>
na 1000 dzieci w wieku do lat 3	31,3	39,5	42,5	48,0	<i>per 1000 children up to the age of 3</i>
na 100 miejsc	90,6	113,9	107,0	108,9	<i>per 100 places</i>

^a Łącznie z oddziałami żłobkowymi.

Uwaga. Obok żłobków i klubów dziecięcych w 2012 r. (stan w dniu 31 XII) działało także 6 placówek prowadzących działalność gospodarczą w zakresie sprawowania opieki nad dziećmi do lat 3, nie wpisanymi do rejestru żłobków i klubów dziecięcych, w których było 90 miejsc i przebywało w ciągu roku 112 dzieci.

^a Including nursery wards.

Note. Besides nurseries and children's clubs in 2012 (as of 31 XII) there were 6 institutions which provide private childcare services for children younger than 3 years, do not register of nurseries and children's clubs, where there were 90 places and 112 children were staying during the year.

TABL. 11 (178). **PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO**

Stan w dniu 31 XII

DAY-SUPPORT CENTRES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	placówki centres				wychowankowie residents				
OGÓŁEM	196	180	165	174	5780	7967	7175	4627	TOTAL
Opiekuńcze	178	151	136	138	5259	6023	3282	3568	General care
Specjalistyczne	18	29	29	27	521	1944	927	824	Specialized
Praca podwórkowa ...	x	x	x	3	x	x	x	67	Street work
W połączonych formach	x	x	x	6	x	x	x	168	In a combination of the forms

TABL. 12 (179). **RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA**

Stan w dniu 31 XII

FAMILY FOSTER CARE

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012 ^a	SPECIFICATION
Rodziny zastępcze	2805	2967	2946	3142	Foster families
Spokrewnione z dzieckiem	2408	2499	2473	2081	Related foster families
dzieci ^b	3317	3252	3237	2674	children ^b
Niezawodowe	342	361	360	932	Non-professional foster families
dzieci ^b	517	525	498	1200	children ^b
Zawodowe ^c	55	107	113	129	Professional foster families ^c
dzieci ^b	186	343	377	409	children ^b
Rodzinne domy dziecka				10	Foster homes
dzieci ^d				54	children ^d

^a Niektóre dane nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie z powodu zmiany przepisów prawnych. ^b Do 2011 r. – w wieku do 18 lat, w 2012 r. – w wieku do 25 lat. ^c Do 2011 r. rodziny zastępcze zawodowe niespokrewnione z dzieckiem. ^d W wieku do 25 lat.

^a Some data are not fully comparable with data for previous years due to changes of the provisions of the law. ^b Until 2011 up to the age of 18, in 2012 up to the age of 25. ^c Until 2011 professional, not related to the child foster families. ^d Up to the age of 25.

TABL. 13 (180). **INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA ^a****INSTITUTIONAL FOSTER CARE ^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005				2010				2011				2012				SPECIFICATION
	placówki centres				wychowankowie residents				wolontariusze volunteers								
	stan w dniu 31 XII				as of 31 XII												
Placówki opiekuńczo-wychowawcze	44	49	54	53	1531	1225	1316	1347 ^b	172	147	121	142	Care and education centres				
interwencyjne.....	4	2	3	3	162	46	45	90	37	-	-	-	intervention				
rodzinne.....	12	13	16	15	89	102	121	116	-	5	10	26	family				
socjalizacyjne	23	24	24	28	1057	759	761	900	119	129	94	106	socialization				
łącznie zadania placówek ^c	5	10	11	7	223	318	389	241	16	13	17	10	combining tasks of the centres ^c				

^a Patrz uwagi ogólne do rozdziału, ust. 18. ^b W tym 119 wychowanków w wieku 0–3 lata i 98 w wieku 4–6 lat oraz 53 sieroty i 120 niepełnosprawnych. ^c Łączące zadania placówek interwencyjnych, socjalizacyjnych i specjalistyczno-terapeutycznych; do 2011 r. – placówki wielofunkcyjne.

U w a g a. W 2012 r. w województwie łódzkim nie funkcjonowały regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne oraz interwencyjne ośrodki preadopcyjne.

^a See general notes to the chapter, item 18. ^b Of which 119 residents at age 0–3 and 98 at age 4–6, 53 orphans and 120 disabled. ^c Combining tasks of the intervention, socialization and specialist therapy centres; until 2011 – multi-functional centres.

N o t e: In 2012 in Łódzkie voivodship there were no regional care and therapy centres and pre-adoptive intervention centres.

TABL. 14 (181). **POMOC SPOŁECZNA STACJONARNA^a**

Stan w dniu 31 XII

STATIONARY SOCIAL WELFARE^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Domy i zakłady	83	90	97	99	Homes and facilities
w tym filie	3	4	4	4	of which branches
Miejsca:					Places:
ogółem	7807	7392	7557	7827	total
na 10 tys. ludności	30,3	29,1	29,8	31,0	per 10 thous. population
Mieszkańcy:					Residents:
ogółem	7473	7201	7342	7757	total
w tym:					of which:
kobiety	3953	3390	3178	3480	women
do lat 18	141	190	209	214	to age 18
umieszczeni w ciągu roku	2914	2515	2356	2386	placed within during the year
na 10 tys. ludności	29,0	28,3	29,0	30,7	per 10 thous. population
Osoby oczekujące na umieszczenie	951	618	436	395	Persons awaiting a place

^a Łącznie ze środowiskowym domem samopomocy.^a Including community self-help home.TABL. 15 (182). **PLACÓWKI STACJONARNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ^a WEDŁUG GRUP MIESZKAŃCÓW**

Stan w dniu 31 XII

STATIONARY SOCIAL WELFARE FACILITIES^a BY GROUPS OF RESIDENTS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii), w których mogą przebywać ^b :					Homes and facilities (excluding branches) in which may be ^b :
Osoby w podeszłym wieku	16	21	21	24	Aged persons
Przewlekłe somatycznie chorzy	24	20	20	20	Chronically ill with somatic disorders
Dorośli niepełnosprawni intelektualnie	7	8	8	8	Mentally retarded
Dzieci i młodzież niepełnosprawna intelektualnie	4	6	6	3	Children and young mentally retarded
Przewlekłe psychicznie chorzy	19	18	19	19	Chronically mentally ill
Niepełnosprawni fizycznie	-	-	1	1	Physically handicapped
Matki z małoletnimi dziećmi i kobiety w ciąży	3	2	2	2	Mothers with dependent children and pregnant women
Bezdomni	7	16	20	22	Homeless
Inne osoby	-	-	2	1	Other persons
Mieszkańcy domów i zakładów ^c dla:					Residents of homes and facilities ^c for:
osób w podeszłym wieku	959	1316	1343	1393	aged persons
przewlekłe somatycznie chorych	2722	1892	1952	1963	chronically ill with somatic disorders
dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	674	636	631	671	mentally retarded
dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie	248	290	305	281	children and young mentally retarded
przewlekłe psychicznie chorych	2205	2088	2067	2090	chronically mentally ill
niepełnosprawnych fizycznie	-	-	10	15	physically handicapped
matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży	132	60	63	128	mothers with dependent children and pregnant women
bezdomnych	448	919	927	1192	homeless
innych osób	-	-	44	24	other persons

^a Łącznie ze środowiskowym domem samopomocy. ^b W podziale placówki mogą być wykazane kilkakrotnie, gdyż jedna placówka może być przeznaczona dla kilku grup mieszkańców. ^c Łącznie z filiami.^a Including community self-help home. ^b Facilities may be shown several times, because one facility may be designed for several groups of residents. ^c Including branches.

TABL. 16 (183). **ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ^a**
SOCIAL ASSISTANCE BENEFITS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Korzystający ^b <i>Beneficiaries^b</i>	Udzielone świadczenia w tys. zł <i>Benefits granted in thous. zł</i>	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M 2005	168957	195246,4	TOTAL
2010	138745	256582,5	
2011	134602	257903,6	
2012	132345	219585,9	
Pomoc pieniężna	124934	168239,6	Financial assistance
w tym :			<i>of which:</i>
Zasiłek stały	15486	56968,3	<i>Permanent benefit</i>
Zasiłek okresowy	36589	52913,1	<i>Temporary benefit</i>
Zasiłek celowy	72295	56518,5	<i>Appropriated benefit</i>
Pomoc na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki.....	172	620,6	<i>Assistance to reach self-dependence and to continue education</i>
Pomoc niepieniężna	56497	51346,3	Non-financial assistance
w tym:			<i>of which:</i>
Schronienie.....	578	700,4	<i>Shelter</i>
Posiłek	47350	24022,9	<i>Meals</i>
Ubranie	607	70,5	<i>Clothing</i>
Sprawienie pogrzebu	509	1489,7	<i>Funeral allowance</i>
Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	7304	24973,0	<i>Attendance services and specialized attendance services</i>
Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, zatrudnienia i na zagospodarowanie	118	77,5	<i>Assistance in gaining adequate housing conditions, gaining employment and for running one's own household</i>

^a Patrz uwagi ogólne do rozdziału, ust. 20. ^b W podziale według form świadczeń korzystający mogą być wykazani kilkakrotnie.
 Źródło: dane Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego.

^a See general notes to the chapter, item 20. ^b Under the item benefits, recipients may be shown several times.
 Source: data of Łódzkie Voivodship Office.

DZIAŁ XII

KULTURA. TURYSTYKA. SPORT

Uwagi ogólne

Kultura

1. **Książka** jest to wydawnictwo zwarte o objętości powyżej 48 stron, **broszura** – o objętości od 5 do 48 stron. Wydawnictwa te zaliczane są do wydawnictw nieperiodycznych.

2. Gazety i czasopisma są to wydawnictwa periodyczne. **Gazety** (periodyki informacji ogólnej) są to wydawnictwa będące przede wszystkim źródłem informacji o bieżących wydarzeniach krajowych i zagranicznych. **Czasopisma** (inne periodyki) są to wydawnictwa omawiające problemowo zagadnienia społeczne, polityczne i gospodarcze, specjalistyczne – fachowe i naukowe, a także wydawnictwa urzędowe.

3. Do **księgozbioru** bibliotek publicznych zaliczono książki i broszury oraz gazety i czasopisma.

Za **czytelnika** uważa się osobę, która w ciągu roku sprawozdawczego została zarejestrowana w bibliotece i dokonała co najmniej jednego wypożyczenia na zewnątrz.

4. Informacje dotyczące **galerii sztuki** obejmują jednostki, których podstawowym rodzajem działalności jest wystawiennictwo.

5. Informacje o **teatrach i instytucjach muzycznych** oraz **przedsiębiorstwach estradowych** dotyczą profesjonalnych jednostek artystycznych i rozrywkowych prowadzących regularną działalność sceniczną.

W liczbie teatrów uwzględniono jednostki wyodrębnione pod względem prawnym, organizacyjnym i ekonomiczno-finansowym, prowadzące jednorodną działalność sceniczną, niezależnie od liczby posiadanych scen.

Jednostki pogrupowano wyodrębniając:

- działalność **teatrów dramatycznych i lalkowych**,
- działalność **teatrów muzycznych**, obejmującą działalność sceniczną oper, operetek, musicali i baletów (przedstawienia baletowe i musicalowe podano łącznie z operetkowymi),
- działalność koncertową **filharmonii, orkiestr i chórów**,
- działalność rozrywkową estradową.

6. Informacje o **kinach** dotyczą działalności kin ogólnie dostępnych, tj. powołanych do publicznego udostępniania filmów w formie projekcji na seansach filmowych, bez względu na rodzaj stosowanego nośnika filmu (taśma światłoczuła, taśma magnetyczna eksploatowana w technice wideo, nośnik cyfrowy).

Wśród kin stałych wyróżnia się:

- miniplexy – posiadające od 3 do 7 sal,
- multiplexy – posiadające 8 sal i więcej.

Do kin na wsi zalicza się również mini- i multiplexy otwierane w centrach handlowych zlokalizowanych na obrzeżach dużych miast.

CHAPTER XII

CULTURE. TOURISM. SPORT

General notes

Culture

1. A **book** is understood as a publication containing more than 48 pages, while a **pamphlet** contains from 5 to 48 pages. These publications are considered to be non-periodic publications.

2. Newspapers and magazines are periodic publications. **Newspapers** (general information periodicals) are publications being primarily a source of information regarding current domestic and foreign events. **Magazines** (other periodicals) are publications addressing social, political and economic, specialized and scientific issues as well as government publications.

3. Books and pamphlets as well as newspapers and magazines constitute the **collection** of public libraries.

A **borrower** is a person who in the course of a reporting year was registered at a library and checked out at least one item.

4. Information concerning **art galleries** includes entities, in which exhibiting is the basic type of activity.

5. Information regarding **theatres** and **music institutions** as well as **entertainment enterprises** concerns professional, artistic and entertainment entities conducting regular performances.

Theatres include entities, distinguished in terms of their legal, organizational, economic and financial status, conducting uniform performing activity, regardless of the number of stages possessed.

Entities are grouped comprising:

- the activity of **dramatic and puppet theatres**,
- the activity of **music theatres**, including opera, operetta, musical and ballet performances (ballet and musical performances are presented together with operettas),
- the concert activity of **philharmonic halls, orchestras and choirs**,
- entertainment activities.

6. Information regarding **cinemas** concerns the activity of public cinemas, i.e., established for the purpose of public film screenings, regardless of the film carrier used (light-sensitive, magnetic tape and digital).

Among fixed cinemas one can distinguish:

- miniplexes – equipped with 3 to 7 screens,
- multiplexes – equipped with 8 screens and more.

Cinemas in rural areas include also mini- and multiplexes opened in shopping centres located on outskirts of large cities.

7. Dane dotyczące **radiofonii i telewizji publicznej** obejmują jednostki wchodzące w skład Polskiego Radia S.A. i Telewizji Polskiej S.A., a działalność ich reguluje ustawa z dnia 29 XII 1992 r. o radiofonii i telewizji (Dz. U. 1993 Nr 7, poz. 34 z późniejszymi zmianami); działalność ta nie wymaga koncesji Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji.

8. Dane o **abonentach radiowych i telewizyjnych** dotyczą osób i instytucji, które uiściły opłaty abonamentowe uprawniające do korzystania z urządzeń odbiorczych radiofonii bezprzewodowej oraz z odbiorczych urządzeń telewizyjnych. Dane dotyczą także osób korzystających — na mocy szczególnych przepisów — z prawa do bezpłatnego korzystania z urządzeń odbiorczych (np. inwalidów wojennych i wojskowych).

Dane obejmują również instytucje opłacające abonament za korzystanie z odbiorników radiowych i telewizyjnych w samochodach.

Turystyka

1. Termin **turystyka** — zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 692/2011 obowiązującym od 2012 r. — oznacza czynności odwiedzających, którzy podejmują podróż do głównego miejsca docelowego położonego poza ich zwykłym otoczeniem, na okres krótszy niż rok, w dowolnym głównym celu, w tym w celu służbowym, wypoczynkowym lub innym celu osobistym, innym niż zatrudnienie przez podmiot miejscowy dla odwiedzanego miejsca.

Wszystkie kategorie podróży, które mieszczą się w zakresie pojęcia „turystyka” są określane mianem odwiedzających. W grupie tej wyróżnia się:

- turystów, tj. osoby, które spędziły co najmniej jedną noc poza miejscem stałego zamieszkania,
- odwiedzających jednodniowych, tj. osoby, które nie nocują w miejscu odwiedzanym.

Źródłem danych dotyczących uczestnictwa Polaków w wyjazdach turystycznych (przynajmniej z 1 noclegiem) są badania ankietowe (za 2011 r. również szacunki) Ministerstwa Sportu i Turystyki; badania obejmują ludność w wieku 15 lat i więcej.

2. Baza noclegowa turystyki – dotyczy turystycznych obiektów noclegowych, tj. obejmuje obiekty hotelowe i pozostałe obiekty (do 2010 r. bez pokoi gościnnych i kwatery agroturystycznych).

W ramach:

- obiektów hotelowych do grupy „inne obiekty hotelowe” zalicza się te, które nie spełniają wymagań dla hoteli, moteli i pensjonatów, ale świadczą usługi hotelarskie (np. zajazdy, gościnice) oraz obiekty w trakcie kategoryzacji,
- pozostałych obiektów do grupy „inne obiekty” zalicza się te, które nie odpowiadają warunkom przewidzianym dla poszczególnych rodzajów obiektów oraz obiekty wykorzystywane dla potrzeb turystyki (np. domy studenckie, internaty, hostele, ośrodki do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego, ośrodki sportowo-rekreacyjne, ośrodki kolonijne, zakłady uzdrowiskowe).

7. Data concerning public **radio and television** include entities comprising Polskie Radio S.A. and Telewizja Polska S.A., the activity of which is regulated by the Law on Radio and television, dated 29 XII 1992 (journal of Laws 1993 No. 7, item 34) with later amendments; this activity does not require a licence from the National broadcasting Council.

8. Data regarding **radio and television subscribers** concern persons and institutions, which paid the subscription fee in order to use wireless radio and television receivers. The data also concern persons exempt, on the basis of special regulations, from paying the subscription fee (e.g., disabled war and military veterans).

Data also concern institutions paying the subscription for using radio and television receivers in vehicles.

Tourism

1. Term **tourism**, in accordance with the Regulation (EU) No.692/2011 of the European Parliament and of the Council in force since 2012, means the activity of visitors taking a trip to a main destination outside their usual environment, for less than a year, for any main purpose, including business, leisure or other personal purpose, other than to be employed by a resident entity in the place visited.

All categories of travellers which fall within the term “tourism” are defined as visitors. This group comprises:

- tourists, i.e., persons who spent at least one night away from their place of permanent residence,
- one-day visitors, i.e., persons who did not spend the night at the place visited.

The source of the data concerning the participation of Poles in tourism (with at least one overnight stay) are surveys (for 2011 also estimates) of the Polish population aged 15 and more by the Ministry of Sport and Tourism.

2. Tourist accommodation establishments include hotels and similar facilities and other facilities (until 2010 excluding rooms for rent and agrotourism lodgings).

Within:

- hotels and similar facilities, the group “other hotel facilities” has covered facilities which do not meet requirements for hotels, motels and boarding houses, but which provide hotel services (e.g. road houses, inns) as well as other hotel facilities during categorization,
- other facilities, the group “miscellaneous facilities” includes facilities which do not correspond to conditions expected in particular facilities, and other facilities used for tourism (e.g. student dormitories, boarding schools, weekend and holiday accommodation establishments, sport and recreational centres, holiday youth centres as well as health establishments).

3. W informacjach o **obiektach i miejscach noclegowych** turystyki nie uwzględnia się obiektów i miejsc w obiektach przejściowo nieczynnych z powodu przebudowy, remontu itp.

4. Dane o **miejscach noclegowych** wykazano według stanu w dniu 31 VII; dotyczą miejsc całorocznych i sezonowych.

5. **Turyści zagraniczni** korzystający z turystycznych obiektów noclegowych (tabl. 13) rejestrowani są według kraju stałego zamieszkania. Turysta zagraniczny może być wykazany wielokrotnie, jeśli w czasie jednorazowego pobytu w Polsce korzysta z kilku obiektów noclegowych.

6. **Stopień wykorzystania miejsc noclegowych lub pokoi** – jest to stosunek liczby udzielonych noclegów lub wynajętych pokoi w danym roku do nominalnej liczby miejsc noclegowych lub pokoi w danym roku. Przez nominalną liczbę miejsc noclegowych lub pokoi rozumie się sumę miejsc noclegowych lub pokoi przygotowanych dla turystów w każdym dniu działalności obiektu.

7. **Placówki gastronomiczne** w turystycznych obiektach noclegowych obejmują zakłady i punkty gastronomiczne stałe i sezonowe. Do barów zaliczono także: kawiarnie, winiarnie, piwiarnie, jadalnie itp.; do punktów gastronomicznych – także smażalnie, pijalnie, lodziarnie, bufety itp.

Sport

1. Informacje o klubach sportowych opracowano na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co dwa lata.

2. W kategorii **ćwiczących** jedna osoba może być wykazywana wielokrotnie, jeśli uprawia kilka dyscyplin sportu. W zależności od wieku osoby ćwiczące zaliczane są do kategorii juniorów lub seniorów; dla poszczególnych dyscyplin sportowych stosuje się różne granice wieku.

3. W kategorii **trenerów i instruktorów** sportowych jedna osoba może być wykazywana wielokrotnie, jeśli prowadzi zajęcia w kilku dyscyplinach sportu.

3. *Facilities and places temporarily inactive due to expansion, renovation, etc., are not included in data regarding **facilities and the number of beds** for tourists.*

4. *Data on **number of beds** are presented as of 31 VII; these data concern whole year's and seasonal places.*

5. ***Foreign tourists** using tourist accommodation establishments (tables 13) are registered according to the country of their permanent residence. A foreign tourist may be indicated more than once if during a single stay in Poland he/she uses more than one accommodation facility.*

6. ***Occupancy rate of bed places or rooms** is a relation of the number of overnight stays or rooms rented in a given year to the nominal number of bed places or rooms in a given year. The nominal number of bed places or rooms shall mean total bed places or rooms prepared for tourists each day of a facility's operation.*

7. ***Catering establishments** in collective tourists accommodation establishments include permanent and seasonal catering facilities and outlets. Catering facilities also include: cafes, wine houses, beer halls, canteens, etc.; catering outlets also include fry houses, drink bars, ice-cream parlours, snack bars, etc.*

Sport

1. *Data on sports clubs are based on cyclical survey conducted every two years.*

2. *In the categories **persons practising sports**, one person may be indicated more than once, depending upon the number of disciplines practiced. Persons exercising are classified as either juniors or seniors, depending on age; various age groups are applied for individual disciplines.*

3. *In the categories **coaches and sports instructors**, one person may be indicated more than once, depending upon the number of sports disciplines taught.*

Kultura

Culture

TABL. 1 (184). **KSIĄŻKI I BROSZURY WYDANE^a**
BOOKS AND PAMPHLETS PUBLISHED^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
TYTUŁY TITLES					
O G Ó Ł E M	441	843	1285	1250	TOTAL
w tym:					of which:
Wydawnictwa naukowe.....	212	421	464	572	Scientific publications
Podręczniki dla szkół wyższych ...	37	42	89	92	University textbooks
Wydawnictwa zawodowe	10	19	62	77	Professional publications
Podręczniki szkolne	33	2	23	30	School textbooks
Wydawnictwa popularne	91	161	286	253	Popular science
Literatura piękna	58	198	361	226	Belles-lettres
w tym dla dzieci i młodzieży	13	109	257	146	of which for children and youth
NAKLAD W TYS. EGZEMPLARZY NUMBER OF COPIES IN THOUS.					
O G Ó Ł E M	443,3	1055,1	2270,8	1577,1	TOTAL
w tym:					of which:
Wydawnictwa naukowe.....	82,1	135,7	157,3	162,6	Scientific publications
Podręczniki dla szkół wyższych ...	18,6	14,6	28,9	37,1	University textbooks
Wydawnictwa zawodowe	7,3	21,0	78,8	45,0	Professional publications
Podręczniki szkolne	138,7	36,0	66,2	112,7	School textbooks
Wydawnictwa popularne	139,3	281,6	688,7	475,0	Popular science
Literatura piękna	57,3	566,2	1250,9	744,7	Belles-lettres
w tym dla dzieci i młodzieży	26,5	506,7	1170,0	670,0	of which for children and youth

^a Według miejsca wydania.

Ź r ó d ł o: dane Zakładu Statystyki Wydawnictw Biblioteki Narodowej.

^a According to published place.

S o u r c e: data of the Department of Publication Statistics of the Nation Library.

TABL. 2 (185). **GAZETY I CZASOPISMA WYDANE^a**
NEWSPAPERS AND MAGAZINES PUBLISHED^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
TYTUŁY TITLES					
O G Ó Ł E M	257	289	283	308	TOTAL
ukazujące się:					published as specified:
W tygodniu:					Weekly:
1 raz	31	26	28	30	once
2-6 razy.....	2	2	2	2	2-6 times
W miesiącu:					Monthly:
1 raz	46	46	43	48	once
2-3 razy.....	3	4	8	8	2-3 times
1 raz:					Once:
na 2 miesiące.....	17	16	22	22	bimonthly
w kwartale	64	73	69	80	quarterly
w półroczu	18	24	21	29	half-yearly
w roku	28	53	49	52	yearly
Nieregularnie	48	45	41	37	Irregularly

^a Według miejsca wydania.

^a According to published place.

TABL. 2 (185). **GAZETY I CZASOPISMA WYDANE^a (dok.)**
NEWSPAPERS AND MAGAZINES PUBLISHED^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
NAKLAD W TYS. EGZEMPLARZY NUMBER OF COPIES IN THOUS.					
O G Ó Ł E M	113411,0	89942,6	84829,9	83348,6	T O T A L
ukazujące się:					<i>published as specified:</i>
W tygodniu:					<i>Weekly:</i>
1 raz	63026,3	47807,7	47490,9	48565,4	<i>once</i>
2-6 razy.....	42273,0	34648,0	31220,8	28584,4	<i>2-6 times</i>
W miesiącu:					<i>Monthly:</i>
1 raz	7205,5	5504,6	2589,5	2674,9	<i>once</i>
2-3 razy.....	26,5	670,4	1045,0	1165,0	<i>2-3 times</i>
1 raz:					<i>Once:</i>
na 2 miesiące.....	287,6	648,8	1705,7	999,7	<i>bimonthly</i>
w kwartale.....	399,8	452,3	526,9	1248,0	<i>quarterly</i>
w półroczu	11,1	16,5	12,0	21,6	<i>half-yearly</i>
w roku	13,4	25,2	28,9	23,2	<i>yearly</i>
Nieregularnie	167,8	169,1	210,2	66,4	<i>Irregularly</i>

^a Według miejsca wydania.

Ź r ó d ł o: dane Zakładu Statystyki Wydawnictw Biblioteki Narodowej.

^a According to published place.

S o u r c e: data of the Department of Publication Statistics of the National Library.

TABL. 3 (186). **BIBLIOTEKI PUBLICZNE (z filiami)**
PUBLIC LIBRARIES (with branches)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Biblioteki (stan w dniu 31 XII).....	568	559	555	549	<i>Libraries (as of 31 XII)</i>
w tym na wsi	372	366	362	357	<i>of which in rural areas</i>
Punkty biblioteczne (stan w dniu 31 XII)	76	62	60	62	<i>Library service points (as of 31 XII)</i>
w tym na wsi	34	25	23	22	<i>of which in rural areas</i>
Księgozbiór (stan w dniu 31 XII) w tys. wol.	8955,0	8948,2	8885,0	8765,6	<i>Collection (as of 31 XII) in thous. vol.</i>
w tym na wsi	3575,5	3631,5	3591,2	3555,1	<i>of which in rural areas</i>
Czytelnicy ^a w tys.	469,3	413,6	410,2	404,4	<i>Borrowers^a in thous.</i>
w tym na wsi	108,9	100,2	98,1	97,5	<i>of which in rural areas</i>
Wypożyczenia ^{ab} :					<i>Loans^{ab}:</i>
w tysiącach wol.	8656,8	7949,5	8115,7	8221,4	<i>in thousand vol.</i>
w tym na wsi	2019,9	1752,1	1762,9	1788,3	<i>of which in rural areas</i>
na 1 czytelnika w wol.	18,4	19,2	19,8	20,3	<i>per borrower in vol.</i>
w tym na wsi	18,6	17,5	18,0	18,3	<i>of which in rural areas</i>

^a Łącznie z punktami bibliotecznymi. ^b Bez wypożyczeń międzybibliotecznych.

^a Including library service points. ^b Excluding interlibrary lending.

TABL. 4 (187). **MUZEUM**
MUSEUMS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Muzea i oddziały muzealne ^a <i>Museums with branches^a</i>	Muzealia ^a w tys. <i>Museum exhibits^a in thous.</i>	Wystawy czasowe <i>Temporary exhibitions</i>		Zwiedzający w tys.		SPECIFICATION
					<i>Visitors in thous.</i>		
					ogółem <i>total</i>	w tym młodzież szkolna ^d <i>of which primary and secondary school students^d</i>	
			własne ^b <i>own^b</i>	obce ^c <i>exterior^c</i>			
O G Ó Ł E M 2005	41	725,5	191	103	549,1	209,4	T O T A L
2010	46	715,7	206	125	709,9	213,8	
2011	48	872,3	227	122	792,4	222,9	
2012	45	760,6	228	145	724,0	205,8	
Archeologiczne	1	260,4	10	2	18,7	5,6	<i>Archeological</i>
Artystyczne	5	19,2	14	10	151,7	11,6	<i>Art</i>
Geologiczne	1	7,0	-	-	5,4	3,9	<i>Geological</i>
Historyczne	8	68,3	72	26	73,9	28,0	<i>Historical</i>
Interdyscyplinarne	3	88,0	20	4	108,0	12,3	<i>Interdisciplinary</i>
Martyrologiczne	3	47,9	9	3	109,2	46,4	<i>Martyrological</i>
Przyrodnicze	1	105,0	1	-	7,3	2,7	<i>Natural history</i>
Regionalne	14	134,8	72	84	127,2	64,2	<i>Regional</i>
Skansenowskie	1	-	-	-	3,8	0,7	<i>Skansen museum</i>
Techniki i nauki	2	18,9	21	14	66,0	9,2	<i>Technical and scien- tific</i>
Wnętrz	1	-	1	1	8,0	2,5	<i>Interior design</i>
Inne	5	11,1	8	1	44,8	18,7	<i>Other</i>

^a Stan w dniu 31 XII. ^b W kraju. ^c Krajowe i z zagranicy. ^d Zwiedzająca muzea w zorganizowanych grupach.

^a As of 31 XII. ^b In Poland. ^c Domestic and foreign. ^d Visiting museums in organized groups.

TABL. 5 (188). **INSTYTUCJE PARAMUZEALNE**
MUSEUM-RELATED INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Instytucje (stan w dniu 31 XII)	4	7	5	5	Institutions (as of 31 XII)
Ogród zoologiczny	1	1	1	1	<i>Zoological Garden</i>
Ogród botaniczny	2	1	1	1	<i>Botanical Garden</i>
Inne	1	5	3	3	<i>Others</i>
Zwiedzający w tys.	419,3	420,8	465,7	476,7	Visitors in thous.
w tym młodzież szkolna w zorganizowanych grupach..	25,3	27,7	20,4	47,6	<i>of which primary and secondary schools students visiting in groups</i>
Ogród zoologiczny	235,1	209,9	243,8	258,5	<i>Zoological Garden</i>
Ogród botaniczny	182,2	155,6	189,1	167,9	<i>Botanical Garden</i>
Inne	2,0	55,2	32,8	50,3	<i>Others</i>

TABL. 6 (189). **GALERIE SZTUKI**
ART GALLERIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012			SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	sektor publiczny <i>public sector</i>	sektor prywatny <i>private sector</i>	
Galerie (stan w dniu 31 XII)	41	46	47	43	25	18	<i>Galleries (as of 31 XII)</i>
Wystawy ^a	482	493	481	513	354	159	<i>Exhibitions^a</i>
w tym z zagranicy	26	9	21	52	41	11	<i>of which foreign</i>
Ekspozycje ^a	519	521	561	545	372	173	<i>Expositions^a</i>
Zwiedzający w tys.	267,8	176,8	190,8	213,1	139,6	73,5	<i>Visitors in thous.</i>

^a W kraju.
^a In Poland.

TABL. 7 (190). **TEATRY, INSTYTUCJE MUZYCZNE, PRZEDSIĘBIORSTWA ESTRADOWE**
THEATRES, MUSIC INSTITUTIONS, ENTERTAINMENT ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE	Instytucje ^a <i>Institutions^a</i>	Miejsca na widowni w stałej sali ^a <i>Seats in fixed halls^a</i>	Przedstawienia i koncerty ^b <i>Performances and concerts^b</i>	Widzowie i słuchacze ^b w tys. <i>Audience^b in thous.</i>	SPECIFICATION
TEATRY 2005	14	4579	3393	552,8	THEATRES AND MUSIC INSTITUTIONS
I INSTYTUCJE 2010	11	3939	3269	541,6	
MUZYCZNE 2011	11	4776	3203	566,1	
2012	11	4772	3537	541,0	
Teatry dramatyczne	8	2088	2160	317,4	<i>Dramatic theatres</i>
dramatyczne	5	1753	1265	213,7	<i>dramatic</i>
lalkowe	3	335	895	103,7	<i>puppet</i>
Teatry muzyczne	2	1927	159	87,7	<i>Music theatres</i>
opery	1	1074	56	24,5	<i>operas</i>
operetki	1	853	103	63,2	<i>operettas</i>
Filharmonie	1	757	1218	135,8	<i>Philharmonic halls</i>
PRZEDSIĘBIORSTWA 2005	2	x	289	88,7	ENTERTAINMENT ENTERPRISES
ESTRADOWE 2010	2	x	169	41,7	
2011	2	x	180	44,7	
2012	1	x	56	14,6	

^a Stan w dniu 31 XII. ^b Dane dotyczą działalności prowadzonej na terenie województwa, łącznie z imprezami organizowanymi w plenerze.

^a As of 31 XII. ^b Data concern activity performed in voivodship area, including outdoor events.

TABL. 8 (191). **DOMY I OŚRODKI KULTURY, KLUBY, ŚWIETLICE**
Stan w dniu 31 XII
CULTURAL CENTRES AND ESTABLISHMENTS, CLUBS, COMMUNITY CENTRES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2011	2012			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban	wieś rural areas	
Instytucje	237	238	196	198	82	116	<i>Institutions</i>
domy kultury	49	52	34	36	29	7	<i>cultural establishments</i>
ośrodki kultury	109	104	105	111	37	74	<i>cultural centres</i>
kluby	17	13	15	14	13	1	<i>clubs</i>
światlice	62	69	42	37	3	34	<i>community centres</i>
Pracownie specjalistyczne	383	335	341	346	226	120	<i>Specialised workshops</i>
Imprezy (w ciągu roku)	13368	13494	9827	11087	7951	3136	<i>Events (during the year)</i>
Uczestnicy imprez (w ciągu roku) w tys.	1709,6	1603,6	1342,6	1447,9	1112,9	335,0	<i>Event participants (during the year) in thous.</i>
Kursy (w ciągu roku)	438	433	439	410	326	84	<i>Courses (during the year)</i>
Absolwenci kursów (w ciągu roku)	7348	6862	8289	8068	6820	1248	<i>Course graduates (during the year)</i>
w tym dzieci i młodzież ^a ...	3975	3166	4390	4461	3617	844	<i>of which children and youth ^a</i>
Zespoły artystyczne	1205	1255	849	970	657	313	<i>Artistic ensembles</i>
Członkowie zespołów artystycznych	18368	18721	13622	14844	9704	5140	<i>Members of artistic ensem- bles</i>
w tym dzieci i młodzież ^a ...	10370	10641	7596	7992	5512	2480	<i>of which children and youth ^a</i>
Koła (kluby)	696	764	775	880	561	319	<i>Groups (clubs)</i>
Członkowie kół (klubów)	15814	22841	19883	22572	15950	6622	<i>Members of groups (clubs)</i>
w tym dzieci i młodzież ^a ...	6645	5977	4948	5967	4174	1793	<i>of which children and youth ^a</i>

^a W wieku poniżej 15 lat.

U w a g a. Do 2011 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co 2 lata.

^a Below the age of 15.

N o t e. Until 2011 data on the basis of periodic surveys conducted every two years.

TABL. 9 (192). **KINA STAŁE**
FIXED CINEMAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Kina (stan w dniu 31 XII).....	34	23 ^a	24 ^a	22 ^b	Cinemas (as of 31 XII)
w tym miasta	33	22	24	22	of which urban areas
w tym multiplexy.....	1	2	2	2	of which multiplexes
Sale projekcyjne (stan w dniu 31 XII)	48	58	58	58	Screens in fixed cinemas (as of 31 XII)
w tym miasta	47	57	58	58	of which urban areas
w tym multiplexy.....	10	25	24	24	of which multiplexes
Miejsca na widowni (stan w dniu 31 XII) w tys.	11,0	11,8	11,4	11,6	Seats in fixed cinemas (as of 31 XII) in thous.
w tym miasta	10,7	11,5	11,4	11,6	of which urban areas
w tym multiplexy.....	1,8	4,8	4,6	4,6	of which multiplexes
Seanse:					Screenings:
w tysiącach	47,2	79,4	78,9	80,4	in thousand
w tym miasta	47,2	79,4	78,9	80,4	of which urban areas
w tym multiplexy.....	20,3	45,5	45,3	45,5	of which multiplexes
na 1 kino w tys.	1,4	3,5	3,3	3,7	per cinema in thous.
Widzowie:					Audience:
w tysiącach	1197,7	2138,8	2164,6	2093,4	in thousand
w tym miasta	1197,3	2138,5	2164,6	2093,4	of which urban areas
w tym multiplexy.....	621,0	1482,0	1447,2	1369,7	of which multiplexes
na 1 kino w tys.	35,2	93,0	90,2	95,2	per cinema in thous.
na 1 seans	25,4	26,9	27,4	26,1	per screening

^a W tym 2 miniplexy. ^b W tym 3 miniplexy.^a Of which 2 miniplex cinemas. ^b Of which 3 miniplex cinemas.TABL. 10 (193). **ABONENCI TELEWIZJI KABLOWEJ**

Stan w dniu 31 XII

CABLE TELEVISION SUBSCRIBERS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	332434	367578	372046	363091	T O T A L
Na 1000 ludności.....	129	145	147	144	Per 1000 population

Ź r ó d ł o: dane Urzędu Komunikacji Elektronicznej.

S o u r c e: data of the Office of Electronic Communications.

TABL. 11 (194). **ABONENCI RADIOWI I TELEWIZYJNI**

Stan w dniu 31 XII

RADIO AND TELEVISION SUBSCRIBERS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005				2010				SPECIFICATION
	2005	2010	2011	2012	2005	2010	2011	2012	
	w tysiącach in thousands				na 1000 ludności per 1000 population				
Abonenci radiowi	679,3	529,1	523,1	524,2	264	208	206	208	Radio subscribers
miasta.....	488,4	397,1	393,3	394,3	293	244	243	246	urban areas
wieś.....	190,9	132,0	129,8	129,9	209	144	141	141	rural areas
Abonenci telewizyjni	653,9	510,0	504,0	504,0	254	201	199	200	Television subscribers
miasta.....	470,5	382,3	378,4	378,5	283	235	234	236	urban areas
wieś.....	183,4	127,7	125,6	125,6	201	139	137	137	rural areas

Ź r ó d ł o: dane Dyrekcji Generalnej Poczty Polskiej.

S o u r c e: data of the Polish Post General Directorate.

Turystyka

Tourism

TABL. 12 (195). **BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI**
TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011 ^a	2012 ^a	SPECIFICATION
Obiekty (stan w dniu 31 VII)	224 ^b	289 ^b	333	373	Facilities (as of 31 VII)
w tym całoroczne	172	249	293	330	of which open all year
Obiekty hotelowe	117	182	189	211	Hotels and similar facilities
hotele	50	86	94	103	hotels
motele	5	12	11	12	motels
pensjonaty	1	3	3	3	boarding houses
inne obiekty hotelowe	61	81	81	93	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	107 ^b	107 ^b	144	162	Other facilities
domy wycieczkowe	6	6	5	6	excursion hostels
schroniska	1	1	1	1	shelters
schroniska młodzieżowe	12	11	10	9	youth hostels
w tym szkolne schroniska					of which school youth
młodzieżowe	8	7	7	6	hostels
kempingi	5	1	1	1	camping sites
pola biwakowe	8	4	4	6	tent camp sites
ośrodki wczasowe	14	11	12	12	holiday centres
ośrodki kolonijne	2	2	2	1	holiday youth centres
ośrodki szkoleniowo-					
-wypoczynkowe	26	21	23	24	training-recreational centres
domy pracy twórczej	1	1	1	1	creative arts centres
zespoły domków turysty-					
cznych ^c	18	17	16	17	complexes of tourist
hostele	.	3	5	12	cottages ^c
pokoje gościnne	.	.	20	28	hostels
kwatery agroturystyczne	.	.	17	21	rooms for rent
inne obiekty	14	29	27	23	agrotourism lodgings
					miscellaneous facilities
Miejsca noclegowe					Number of beds
(stan w dniu 31 VII)	15358 ^b	19981 ^b	20849	23237	(as of 31 VII)
w tym całoroczne	10637	16046	17220	19432	of which open all year
Obiekty hotelowe	6910	12043	12534	13985	Hotels and similar facilities
hotele	4259	8616	9298	9963	hotels
motele	160	339	308	341	motels
pensjonaty	91	59	52	76	boarding houses
inne obiekty hotelowe	2400	3029	2876	3605	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	8448 ^b	7938 ^b	8315	9252	Other facilities
domy wycieczkowe	569	525	418	487	excursion hostels
schroniska	45	45	43	43	shelters
schroniska młodzieżowe	499	541	510	422	youth hostels
w tym szkolne schroniska					of which school youth
młodzieżowe	280	324	334	245	hostels
kempingi	765	400	400	400	camping sites
pola biwakowe	574	367	360	510	tent camp sites
ośrodki wczasowe	1287	1090	1121	1093	holiday centres
ośrodki kolonijne	259	195	195	120	holiday youth centres
ośrodki szkoleniowo-					
-wypoczynkowe	2088	1667	1629	1722	training-recreational centres
domy pracy twórczej	32	36	36	36	creative arts centres
zespoły domków turysty-					
cznych ^c	1314	1385	1325	1413	complexes of tourist
hostele	.	49	161	662	cottages ^c
pokoje gościnne	.	.	347	519	hostels
kwatery agroturystyczne	.	.	257	295	rooms for rent
inne obiekty	1016	1638	1513	1530	agrotourism lodgings
					miscellaneous facilities

^a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. ^b Bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli. ^c Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

^a Concern establishments possessing 10 and more bed places. ^b Excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 excluding hostels. ^c Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

TABL. 12 (195). **BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI (dok.)**
TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011 ^a	2012 ^a	SPECIFICATION
Korzystający z noclegów	618479 ^b	993675 ^b	1066724	1129924	Tourists accommodated
w tym turyści zagraniczni	96366	113670	129145	155397	of which foreign tourists
Obiekty hotelowe	450355	769028	823211	888379	Hotels and similar facilities
hotele	320709	596900	649379	686185	hotels
motele	14913	24908	23491	22358	motels
pensjonaty	5671	1287	2026	1438	boarding houses
inne obiekty hotelowe	109062	145933	148315	178398	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	168124 ^b	224647 ^b	243513	241545	Other facilities
domy wycieczkowe	15252	19120	21243	18229	excursion hostels
schroniska	401	736	663	1043	shelters
schroniska młodzieżowe	17479	21657	20438	17706	youth hostels
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	4888	6590	6589	5208	of which school youth hostels
kempingi	9776	2820	918	3625	camping sites
pola biwakowe	2230	977	1001	1299	tent camp sites
ośrodki wczasowe	19942	30253	28443	24264	holiday centres
ośrodki kolonijne	1255	1203	1040	145	holiday youth centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	52990	61090	65488	61391	training-recreational centres
domy pracy twórczej	848	748	810	758	creative arts centres
zespoły domków turystycznych ^c	34152	43908	36598	34242	complexes of tourist cottages ^c
hostele	.	3616	9417	23944	hostels
pokoje gościnne	.	.	12795	15293	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	.	.	5743	5329	agrotourism lodgings
inne obiekty	13799	38519	38916	34277	miscellaneous facilities
Udzielone noclegi	1367326 ^b	1959656 ^b	2033586	2137220	Nights spent (overnight stay)
w tym turystom zagranicznym	196572	271843	275705	323135	of which foreign tourists
Obiekty hotelowe	786695	1313423	1349987	1430116	Hotels and similar facilities
hotele	514682	954805	1027071	1085515	hotels
motele	19363	36420	37397	33193	motels
pensjonaty	25060	2050	3670	2835	boarding houses
inne obiekty hotelowe	227590	320148	281849	308573	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	580631 ^b	646233 ^b	683599	707104	Other facilities
domy wycieczkowe	85467	79273	75760	80807	excursion hostels
schroniska	933	1708	1432	1327	shelters
schroniska młodzieżowe	41271	46023	41159	37035	youth hostels
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	13824	18433	18518	14006	of which school youth hostels
kempingi	31432	6240	2772	12119	camping sites
pola biwakowe	6427	2660	2127	3749	tent camp sites
ośrodki wczasowe	70425	75800	71608	64217	holiday centres
ośrodki kolonijne	14555	10984	9679	1911	holiday youth centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	192229	161301	149311	140020	training-recreational centres
domy pracy twórczej	3087	3383	3417	2958	creative arts centres
zespoły domków turystycznych ^c	82911	104181	89937	97902	complexes of tourist cottages ^c
hostele	.	6358	25556	66071	hostels
pokoje gościnne	.	.	38763	44265	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	.	.	13896	14270	agrotourism lodgings
inne obiekty	51894	148322	158182	140453	miscellaneous facilities

^a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. ^b Bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli. ^c Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

^a Concern establishments possessing 10 and more bed places. ^b Excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 excluding hostels. ^c Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

TABL. 13 (196). **TURYŚCI ZAGRANICZNI KORZYSTAJĄCY Z BAZY NOCLEGOWEJ TURYSTYKI**
FOREIGN TOURISTS ACCOMMODATED IN TOURIST ACCOMMODATION
ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011 ^a	2012 ^a	SPECIFICATION
Korzystający z noclegów	96366 ^b	113670 ^b	129145	155397	Tourists accommodated
Obiekty hotelowe.....	88600	104428	119635	143067	Hotels and similar facilities
hotele	71263	88698	101644	125038	hotels
motele	3767	4796	4136	4309	motels
pensjonaty	565	61	123	65	boarding houses
inne obiekty hotelowe	13005	10873	13732	13655	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	7766 ^b	9242 ^b	9510	12330	Other facilities
domy wycieczkowe.....	690	630	863	1391	excursion hostels
schroniska	26	-	-	-	shelters
schroniska młodzieżowe.....	1573	1335	942	1087	youth hostels
w tym szkolne schroniska					of which school youth
młodzieżowe.....	348	426	257	397	hostels
kempingi.....	918	553	-	-	camping sites
pola biwakowe	371	35	117	226	tent camp sites
ośrodki wczasowe	2	34	33	8	holiday centres
ośrodki kolonijne.....	-	-	26	-	holiday youth centres
ośrodki szkoleniowo-					
-wypoczynkowe	2580	3998	1144	1832	training-recreational centres
domy pracy twórczej.....	72	-	-	-	creative arts centres
zespoły domków turysty-					
cznych ^c	286	289	169	94	complexes of tourist
hostele.....	.	67	1282	3005	cottages ^c
pokoje gościnne	.	.	1836	2032	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	.	.	679	99	agrotourism lodgings
inne obiekty	1248	2301	2419	2556	miscellaneous facilities
Udzielone noclegi.....	196572 ^b	271843 ^b	275705	323135	Nights spent (overnight stay)
Obiekty hotelowe.....	175542	245051	227762	258051	Hotels and similar facilities
hotele	141855	187445	191729	226492	hotels
motele	5788	5727	5926	5359	motels
pensjonaty	3238	104	284	627	boarding houses
inne obiekty hotelowe	24661	51775	29823	25573	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	21030 ^b	26792 ^b	47943	65084	Other facilities
domy wycieczkowe.....	2450	2463	11855	23989	excursion hostels
schroniska	102	-	-	-	shelters
schroniska młodzieżowe.....	3957	2998	2506	2591	youth hostels
w tym szkolne schroniska					of which school youth
młodzieżowe.....	1038	1360	1198	1274	hostels
kempingi.....	1383	869	-	-	camping sites
pola biwakowe	558	72	263	648	tent camp sites
ośrodki wczasowe	3	45	57	41	holiday centres
ośrodki kolonijne.....	-	-	236	-	holiday youth centres
ośrodki szkoleniowo-					
-wypoczynkowe	6169	9121	1491	2189	training-recreational centres
domy pracy twórczej.....	153	-	-	-	creative arts centres
zespoły domków turysty-					
cznych ^c	514	345	508	392	complexes of tourist
hostele.....	.	73	10116	18994	cottages ^c
pokoje gościnne	.	.	7503	4549	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	.	.	852	136	agrotourism lodgings
inne obiekty	5741	10806	12556	11555	miscellaneous facilities

^a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. ^b Bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli. ^c Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

^a Concern establishments possessing 10 and more bed places. ^b Excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 excluding hostels. ^c Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

TABL. 14 (197). **WYKORZYSTANIE BAZY NOCLEGOWEJ TURYSTYKI^a**
OCCUPANCY IN TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS^a

OCCUPANCY IN TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS									
WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	stopień wykorzystania miejsc noclegowych				stopień wykorzystania pokoi				
	occupancy rate of bed places				occupancy rate of rooms				
Obiekty hotelowe	31,9	30,4	30,0	28,9	38,3	38,2	37,5	37,4	Hotels and similar facilities
hotele	33,4	31,0	31,2	30,7	41,0	39,8	39,4	39,9	hotels
motele	32,3	30,1	32,3	27,0	39,4	33,3	35,2	33,1	motels
pensjonaty	77,6	11,9	17,6	13,5	72,6	17,9	26,8	21,7	boarding houses
inne obiekty hotelowe	27,4	29,1	26,1	24,4	30,8	33,8	31,3	30,1	other hotel facilities
Pozostałe obiekty ...	29,9 ^b	33,1 ^b	31,1	29,8	x	x	x	x	Other facilities

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Kultura. Turystyka. Sport – Turystyka”, ust. 6. ^b Bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli.

^a See general notes to the chapter “Culture. Tourism. Sport – Tourism”, item 6. ^b Excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 excluding hostels.

TABL. 15 (198). **PLACÓWKI GASTRONOMICZNE W BAZIE NOCLEGOWEJ TURYSTYKI**
Stan w dniu 31 VII
CATERING ESTABLISHMENTS IN TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS
As of 31 VII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Restauracje <i>Restaurants</i>	Bary <i>Bars</i>	Stołówki <i>Canteens</i>	Punkty gastro- nomiczne <i>Food stands</i>	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M^a 2005	92	87	50	36	TOTAL^a
..... 2010	145	129	48	30	
..... 2011	144	120	44	26	
..... 2012	165	129	38	27	
Obiekty hotelowe	151	108	6	12	<i>Hotels and similar facilities</i>
hotele	102	68	-	2	<i>hotels</i>
motele	7	8	-	-	<i>motels</i>
pensjonaty	-	1	-	1	<i>boarding houses</i>
inne obiekty hotelowe.....	42	31	6	9	<i>other hotel facilities</i>
Pozostałe obiekty.....	14	21	32	15	<i>Other facilities</i>
domy wycieczkowe	-	1	2	2	<i>excursion hostels</i>
schroniska młodzieżowe	-	-	1	-	<i>youth hostels</i>
kempingi	1	1	-	-	<i>camping sites</i>
pola biwakowe	-	-	1	-	<i>tent camp sites</i>
ośrodki wczasowe	-	4	6	3	<i>holiday centres</i>
ośrodki kolonijne	-	-	1	-	<i>holiday youth centres</i>
ośrodki szkoleniowo- wypoczynkowe	5	5	7	4	<i>training-recreational centres</i>
domy pracy twórczej	-	1	1	-	<i>creative arts centres</i>
zespoły domków turysty- cznych ^b	4	3	4	3	<i>complexes of tourist cottages^b</i>
hostele	1	2	-	1	<i>hostels</i>
pokoje gościnne	1	2	-	1	<i>rooms for rent</i>
kwatery agroturystyczne	-	-	1	1	<i>agrotourism lodgings</i>
inne obiekty.....	2	2	8	-	<i>miscellaneous facilities</i>

^a W latach 2005-2011 bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli. ^b Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

^a In 2005-2011 excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 excluding hostels. ^b Including camping sites if they exist in the territory of the complexes tourist cottages.

TABL. 16 (199). **HOTELE WEDŁUG KATEGORII**
HOTELS BY CATEGORY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Kategorie Categories				w trakcie kategoryzacji in the process of the categorisation
			****	***	**	*	
OGÓŁEM^a	2005	50	-	20	21	9	-
TOTAL^a	2010	86	3	42	23	11	7
	2011	94	4	47	26	10	7
	2012	103	5	54	28	10	6
Pokoje ^a	2005	2448	-	1326	905	217	-
Rooms ^a	2010	4690	854	2185	1205	270	176
	2011	5019	1000	2305	1263	275	176
	2012	5381	1125	2634	1241	267	114
Miejsca noclegowe ^a	2005	4259	-	2218	1616	425	-
Bed places ^a	2010	8616	1653	3888	2159	541	375
	2011	9298	1930	4163	2312	518	375
	2012	9963	2185	4752	2297	503	226
Korzystający z noclegów w tys.	2005	320,7	0,5	172,0	112,1	36,1	-
Tourists accommodated in thous.	2010	596,9	122,1	242,3	169,9	46,1	16,2
	2011	649,4	138,6	269,1	187,8	40,6	13,3
	2012	686,2	148,2	295,7	194,5	40,0	7,8
w tym turyści zagraniczni	2005	71,3	0,02	33,4	35,0	2,8	-
of which foreign tourists	2010	88,7	13,9	38,2	32,8	3,5	0,3
	2011	101,6	16,7	44,1	37,0	3,4	0,5
	2012	125,0	25,1	50,1	46,3	2,6	0,9
Stopień wykorzystania w %:							
Occupancy rate in %:							
miejsc noclegowych	2005	33,4	14,5	32,2	32,7	42,2	-
bed places	2010	31,0	33,4	27,6	34,6	44,8	16,0
	2011	31,2	34,8	27,4	33,9	45,4	18,5
	2012	30,7	34,3	27,9	32,1	39,7	18,3
pokoje	2005	41,0	19,3	39,6	42,9	42,6	-
rooms	2010	39,8	44,6	36,4	42,9	48,3	24,5
	2011	39,4	44,7	35,2	42,5	48,8	25,2
	2012	39,9	48,9	36,1	41,5	39,4	20,3

^a Stan w dniu 31 VII.

^a As of 31 VII.

Sport

Sport

TABL. 17 (200). **ORGANIZACJE KULTURY FIZYCZNEJ I KLUBY SPORTOWE**
Stan w dniu 31 XII
PHYSICAL EDUCATION ORGANIZATIONS AND SPORTS CLUBS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2006	2010	2012	SPECIFICATION
ORGANIZACJE KULTURY FIZYCZNEJ PHYSICAL EDUCATION ORGANIZATIONS				
Jednostki organizacyjne	725	486	587	Organizational entities
Członkowie	43073	31913	33588	Members
Ćwiczący ^a	48842	34936	34319	Persons practising sports ^a
KLUBY SPORTOWE ^{bc} SPORTS CLUBS ^{bc}				
Jednostki organizacyjne	423	442	506	Organizational entities
Członkowie	38361	30784	35309	Members
Ćwiczący	35359	29099	33636	Persons practising sports
w tym juniorzy i juniorki ^d	20637	16273	19564	of which juniors ^d
mężczyźni	28935	23890	28046	males
kobiety	6424	5209	5590	females
Sekcje sportowe	823	734	771	Sports sections
Trenerzy	441	422	444	Coaches
klasy M (mistrzowskiej)	44	26	47	M class (champion)
klasy I	78	68	78	I class
klasy II	319	328	319	II class
Instruktorzy sportowi	861	777	893	Sports instructors
Inne osoby prowadzące zajęcia sportowe	467	312	430	Other persons conducting sports activities

^a Dane szacunkowe. ^b Patrz uwagi ogólne działu „Kultura. Turystyka. Sport – Sport”, ust. 2 i 3. ^c Bez uczniowskich klubów sportowych UKS i wyznaniowych klubów sportowych. ^d Dane obejmują: młodzieżowców, juniorów i juniorów młodszych.

^a Estimated data. ^b See general notes to chapter “Culture. Tourism. Sport – Sport”, item 2 and 3. ^c Excluding Students Sports Clubs UKS and Religious Sports Clubs. ^d Data include: youths, juniors and younger juniors.

TABL. 18 (201). **WYBRANE DZIEDZINY I RODZAJE SPORTU W KLUBACH SPORTOWYCH ^a**
W 2012 R.
Stan w dniu 31 XII
SELECTED SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS IN SPORTS CLUBS ^a
IN 2012
As of 31 XII

DZIEDZINY I RODZAJE SPORTU ^b	Sekcje Sections	Ćwiczący Persons practising sports			Trenerzy Coaches	Instruktorzy sportowi Sports instructors	SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS ^b
		ogółem total	z liczby ogółem of total				
			kobiety females	juniorzy i juniorki juniors			
O G Ó Ł E M	1547	57394	14312	40532	748	1518	T O T A L
w tym uczniowskie i wyznaniowe kluby sportowe	776	23758	8722	20968	304	625	of which Students and Religious Sports Clubs
Alpinizm	2	20	4	10	-	2	Mountaineering
Badminton	5	168	67	115	3	7	Badminthon
Baseball	6	235	39	129	1	8	Baseball
Bilard	6	132	24	122	-	8	Billards

^a Łącznie z uczniowskimi klubami sportowymi UKS i wyznaniowymi klubami sportowymi. ^b Do 2009 r. określane jako dyscypliny sportu.

^a Including Students Sports Clubs UKS and Religious Sports Clubs. ^b Until 2009 defined as disciplines.

TABL. 18 (201). **WYBRANE DZIEDZINY I RODZAJE SPORTU W KLUBACH SPORTOWYCH^a**
W 2012 R. (cd.)
Stan w dniu 31 XII
SELECTED SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS IN SPORTS CLUBS^a
IN 2012 (cont.)
As of 31 XII

DZIEDZINY I RODZAJE SPORTU ^b	Sekcje Sections	Ćwiczący Persons practising sports			Trenerzy Coaches	Instruk- torzy sportowi Sports instruct- ors	SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS ^b
		ogółem total	z liczby ogółem of total				
			kobiety females	juniorzy i juniorki juniors			
Boks.....	11	263	26	181	6	13	Boxing
Brydż sportowy	4	60	8	10	-	4	Bridge
Fitness	12	217	201	144	1	9	Fitness
Gimnastyka artystyczna.....	4	158	158	158	5	7	Artistic gymnastics
Gimnastyka sportowa	2	65	30	65	6	3	Rhythmic gymnastics
Hokej na lodzie	4	147	21	117	-	7	Ice hockey
Hokej na trawie	5	266	171	198	2	12	Field hockey
Jeździectwo ^c	20	193	126	57	3	22	Equestrian sport ^c
Judo.....	13	999	231	975	18	19	Judo
Ju-jitsu	8	135	18	82	-	13	Ju-jitsu
Kajakarstwo klasyczne...	5	116	35	72	1	6	Classic canoeing
Karate ^c	50	3176	759	2326	14	99	Karate ^c
Karate tradycyjne ^c	23	1466	351	1165	6	42	Traditional karate ^c
Kendo	3	86	15	43	1	6	Kendo
Kolarstwo szosowe	14	264	66	191	3	11	Road cycling
Kolarstwo torowe	5	109	21	89	2	3	Track cycling
Koszykówka.....	88	2731	1364	2292	38	76	Basketball
Kręglarstwo.....	2	115	47	66	1	3	Bowling
Kulturystyka i trójbój siłowy.....	14	256	30	132	2	9	Body-building and weight triathlon
Lekkoatletyka	88	2773	1277	2331	53	51	Athletics
Łucznictwo	5	167	54	122	7	2	Archery
Łyżwiarstwo figurowe.....	1	96	71	96	4	-	Figure skating
Łyżwiarstwo szybkie	4	213	122	194	6	11	Speed skating
Narciarstwo alpejskie	1	25	10	25	-	2	Alpine skiing
Narciarstwo klasyczne ...	4	112	54	47	-	3	Classic skiing
Pięciobój nowoczesny....	3	38	10	38	3	3	Modern pentathlon
Piłka nożna	436	21196	1010	13922	313	449	Football
Piłka nożna halowa (futsal).....	42	1049	108	624	6	23	Indoor football
Piłka ręczna	42	1913	687	1686	40	31	Handball
Piłka siatkowa	216	6736	3310	5072	75	160	Volleyball
Piłka siatkowa plażowa ..	7	360	126	104	-	3	Beach volleyball
Pływanie	33	1858	823	1738	30	40	Swimming
Podnoszenie ciężarów ...	9	250	26	203	6	7	Weight lifting
Rugby	12	464	34	248	4	14	Rugby
Sport motorowy ^c	8	335	29	53	1	5	Motor sport ^c
Sport lotniczy ^c	8	233	26	81	-	25	Air sport ^c
Strzelectwo sportowe ^c	27	1058	213	236	6	50	Sport shooting ^c
Szachy.....	24	639	198	490	1	15	Chess

^a Łącznie z uczniowskimi klubami sportowymi UKS i wyznaniowymi klubami sportowymi. ^b Do 2009 r. określane jako dyscypliny sportu. ^c Dziedzina sportu (obejmuje kilka pokrewnych rodzajów sportu).

^a Including Students Sports Clubs UKS and Religious Sports Clubs. ^b Until 2009 defined as disciplines. ^c A sports field (consists of number of related kinds of sports).

TABL. 18 (201). **WYBRANE DZIEDZINY I RODZAJE SPORTU W KLUBACH SPORTOWYCH^a**
W 2012 R. (dok.)
Stan w dniu 31 XII
SELECTED SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS IN SPORTS CLUBS^a
IN 2012 (cont.)
As of 31 XII

DZIEDZINY I RODZAJE SPORTU ^b	Sekcje <i>Sections</i>	Ćwiczący <i>Persons practising sports</i>			Trenerzy <i>Coaches</i>	Instruk- torzy sportowi <i>Sports instruc- tors</i>	SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS ^b
		ogółem <i>total</i>	z liczby ogółem <i>of total</i>				
			kobiety <i>females</i>	juniorzy i juniorki <i>juniors</i>			
Szermierka	3	115	46	113	4	2	<i>Fencing</i>
Taekwon-do ^c	14	560	163	411	9	17	<i>Taekwon-do^c</i>
Taniec sportowy	4	339	271	305	2	8	<i>Dance sport</i>
Tenis	22	858	293	602	9	35	<i>Tennis</i>
Tenis stołowy.....	91	2195	729	1750	9	67	<i>Table tennis</i>
Unihokej	18	306	132	304	-	7	<i>Unihockey</i>
Warcaby	11	278	113	187	1	3	<i>Checkers</i>
Zapasy ^c	18	613	114	541	22	14	<i>Wrestling^c</i>
Żeglarstwo ^c	5	166	41	63	2	14	<i>Sailing^c</i>

^a Łącznie z uczniowskimi klubami sportowymi UKS i wyznaniowymi klubami sportowymi. ^b Do 2009 r. określane jako dyscypliny sportu. ^c Dziedzina sportu (obejmuje kilka pokrewnych rodzajów sportu).

^a Including Students Sports Clubs UKS and Religious Sports Clubs. ^b Until 2009 defined as disciplines. ^c A sports field (consists of number of related kinds of sports).

TABL. 19 (202). **WYBRANE OBIEKTY SPORTOWE^a W 2010 R.**
Stan w dniu 31 XII
SELECTED SPORTS FACILITIES^a IN 2010
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	W tym dostosowa- ne do osób nie- pełnosprawnych Of which adapted for the disabled	SPECIFICATION
Stadiony	88	23	Stadiums
w tym piłkarskie	43	11	of which football
Boiska do gier wielkich	232	48	Fields for big games
w tym piłkarskie	229	48	of which football
Boiska do gier małych	63	14	Fields for small games
koszykówki	17	6	basketball
piłki ręcznej	3	1	handball
piłki siatkowej	43	7	volleyball
Boiska uniwersalne-wielozadaniowe	102	41	Universal and multipurpose sports fields
Korty tenisowe	99	47	Tennis courts
Hale sportowe	52	35	Sports halls
Sale gimnastyczne ^b	53	9	Gyms ^b
Pływalnie	32	17	Swimming pools
Tory sportowe	15	1	Sports tracks
Lodowiska sztuczne	14	4	Artificial skating rinks
Ścieżki rowerowe w km	77,0	20,7	Bicycle paths - length in km

^a Bez obiektów przyszkolnych. ^b Łącznie z salami pomocniczymi.

U w a g a. Dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co 4 lata.

^a Excluding schools facilities. ^b Including auxiliary gym.

N o t e. Data on the basis of periodic surveys conducted every four years.

DZIAŁ XIII

NAUKA I TECHNIKA. SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE

Uwagi ogólne

Nauka i technika

1. Działalność badawcza i rozwojowa (B+R) obejmuje:

- **badania podstawowe**, tj. prace teoretyczne i eksperymentalne podejmowane przede wszystkim w celu zdobycia lub poszerzenia wiedzy na temat przyczyn zjawisk i faktów, nieukierunkowane w zasadzie na uzyskanie żadnych konkretnych zastosowań praktycznych,
- **badania stosowane** oraz włączone w 2011 r. **badania przemysłowe**, tj. prace badawcze podejmowane w celu zdobycia nowej wiedzy mającej konkretne zastosowania praktyczne. Polegają one bądź na poszukiwaniu możliwych zastosowań praktycznych dla wyników badań podstawowych bądź na poszukiwaniu nowych rozwiązań pozwalających na osiągnięcie z góry założonych celów praktycznych. Wynikami badań stosowanych są modele próbne wyrobów, procesów czy metod,
- **prace rozwojowe**, tj. prace w szczególności konstrukcyjne, technologiczno-projektowe oraz doświadczenia polegające na zastosowaniu istniejącej już wiedzy, uzyskanej dzięki pracom badawczym lub jako wynik doświadczenia praktycznego do opracowania nowych lub istotnego ulepszenia istniejących materiałów, urządzeń, wyrobów, procesów, systemów czy usług, łącznie z przygotowaniem prototypów oraz instalacji pilotowych.

Informacje dotyczące działalności badawczej i rozwojowej obejmują następujące grupy jednostek prowadzących tę działalność:

- 1) **jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe**, tj. jednostki, których podstawowym rodzajem działalności jest prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych:
  - a) instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk; w danych statystycznych do 2009 r. ujmowano również samodzielne zakłady naukowe, które zgodnie z ustawą z dnia 30 IV 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk (Dz. U. 2010 Nr 96, poz. 619) zostały przekształcone w instytuty naukowe bądź przez nie wchłonięte,
  - b) instytuty badawcze działające na podstawie ustawy z dnia 30 IV 2010 o instytutach badawczych (Dz. U. 2010 Nr 96, poz. 618); do 2009 r. określane jako jednostki badawczo-rozwojowe, które działały na podstawie ustawy z dnia 25 VII 1985 r. o jednostkach badawczo-rozwojowych (jednolity tekst, Dz. U. 2001 Nr 33, poz. 388, z późniejszymi zmianami),

CHAPTER XIII

SCIENCE AND TECHNOLOGY. INFORMATION SOCIETY

General notes

Science and technology

1. Research and development (R&D) includes:

- **basic research**, i.e. experimental or theoretical work undertaken primarily to acquire new knowledge of the underlying foundation of phenomena and observable facts, without any particular application or use in view,
- **applied research and industrial research** included in 2011, i.e. original investigation undertaken in order to acquire new knowledge. It is, however, directed primarily towards a specific practical aim or objective,
- **experimental development**, i.e. systematic work, drawing on existing knowledge gained from research and (or) practical experience, that is directed to producing new materials, products or devices, to installing new processes, systems and services, or to improving substantially those already produced or installed including preparation of prototypes and pilot installations.

Information regarding research and development includes the following groups of entities conducting such activity:

- 1) **scientific, research and development units**, i.e. units involved mainly in carrying out research and development:
  - a) scientific units of the Polish Academy of Sciences; up to 2009 statistical data included independent scientific establishments which were transformed or incorporated into scientific institutes pursuant to the Polish Academy of Sciences Act of 30 April 2010 (Journal of Laws of 2010 No.96, item 619),
  - b) research institutes operating on the basis of the Research Institutes Act of 30 April 2010 (Journal of Laws of 2010 No. 96 ,item 618); up to 2009 defined as research and development units which operated on the basis of the Research and Development Units Act of 25 August 1985 (a consolidated text Journal of Laws of 2001 No. 33, item 388, with later amendments),
  - c) other units classified into NACE division 72 "Scientific research and development";
- 2) **auxiliary scientific units** - archives, libraries, museums, auxiliary scientific units of the PAS (Polish Academy of Sciences), associations and foundations supporting research and development activity and experimental development; up to 2009 defined as science support units;

- c) inne, tj. pozostałe jednostki zaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe”;
- 2) **pomocnicze jednostki naukowe** (biblioteki naukowe, archiwa naukowe, muzea, pomocnicze jednostki naukowe PAN oraz stowarzyszenia naukowe i fundacje wspierające działalność badawczą i prace rozwojowe) określane do 2009 r. jako jednostki obsługi nauki;
- 3) **podmioty gospodarcze** (niezaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe”), obejmujące przede wszystkim przedsiębiorstwa przemysłowe, które obok swojej podstawowej działalności, prowadzą działalność badawczą i rozwojową; do 2009 r. określane jako jednostki rozwojowe;
- 4) **szkoły wyższe**;
- 5) **pozostałe jednostki** — instytucje prowadzące działalność badawczą i rozwojową obok swojej podstawowej działalności, nieujęte w ww. pozycjach, np. szpitale, parki narodowe i ogrody botaniczne, agencje i instytucje rządowe.
2. Do **zatrudnionych** w działalności badawczej i rozwojowej zaliczono:
- 1) w kategorii **pracowników naukowo-badawczych**:
- a) pracowników naukowych, badawczo-technicznych, inżynierskich i technicznych zatrudnionych w jednostkach naukowych i badawczo-rozwojowych, w pomocniczych jednostkach naukowych oraz w pozostałych jednostkach,
  - b) pracowników naukowych i innych zatrudnionych w działalności badawczej i rozwojowej w podmiotach gospodarczych prowadzących prace badawczo-rozwojowe,
  - c) pracowników naukowych i naukowo-dydaktycznych zatrudnionych w szkołach wyższych,
  - d) uczestników studiów doktoranckich prowadzących prace badawczo-rozwojowe (W EPC);
- 2) w kategorii **techników i pracowników równorzędnych** — pracowników, którzy uczestniczą w działalności badawczej i rozwojowej wykonując zadania naukowe i techniczne zazwyczaj pod kierunkiem pracowników naukowo-badawczych;
- 3) w kategorii **pozostały personel** — pracowników na stanowiskach robotniczych oraz administracyjno-ekonomicznych uczestniczących w realizacji prac badawczo-rozwojowych lub bezpośrednio z nimi związanych.

3. Dane dotyczące **zatrudnienia** w działalności badawczej i rozwojowej obejmują wyłącznie pracowników bezpośrednio z nią związanych, poświęcających na tę działalność co najmniej 10% nominalnego czasu pracy. Liczbę zatrudnionych podano w jednostkach przeliczeniowych, tj. w tzw. **ekwiwalentach pełnego czasu pracy** (osobolatach).

Jeden ekwiwalent pełnego czasu pracy oznacza jeden osoborok poświęcony wyłącznie na działalność badawczą i rozwojową.

4. **Nakłady wewnętrzne** - wartość prac badawczych i rozwojowych danej jednostki wykonanych przez własne zaplecze badawcze, niezależnie od źródeł ich

- 3) **economic entities** (not classified into NACE division 72 ‘Scientific research and development’) include mainly industrial enterprises conducting research and development besides their main economic activity; up to 2009 defined as development units;
- 4) **higher education institutions**;
- 5) **other units** — institutions conducting R&D besides their main principal activity, not included in the above positions, e.g., hospitals, national parks, botanic gardens, state agencies and institutions.

2. Employment in R&D includes:

- 1) **researchers (RSE)**:
- a) researchers, research and technical assistants, engineering and technical assistants employed in scientific units, research and development units, auxiliary scientific units and other units,
  - b) researchers and other staff employed in R&D in economic entities conducting R&D,
  - c) researchers and academics employed in higher education institutions,
  - d) PhD students conducting R&D(FTE);
- 2) **technicians and equivalent staff** are persons whose main tasks require technical knowledge and experience in one or more fields of engineering, physical and life sciences, or social sciences and humanities. They participate in R&D by performing scientific and technical tasks involving the application of concepts and operational methods, normally under the supervision of researchers;
- 3) **other supporting staff** include skilled and unskilled craftsmen, secretarial and clerical staff participating in R&D projects or directly associated with such projects.

3. Data regarding **employment** in R&D include exclusively persons employed directly on this activity (or providing direct services for R&D) and spending at least 10 per cent of their normal working time on R&D.

The number of persons engaged in R&D is expressed in **full-time equivalents (FTE)**.

One FTE equals one person-year spent exclusively on R&D.

4. **Intramural expenditures** - presenting the value of research and development of a given entity carried out by own research facilities, regardless of the sources of financing, include current and capital expenditures on fixed assets linked to R&D.

Capital expenditures on fixed assets comprise expenditures on purchasing or manufacturing of research equipment, necessary for performing particular R&D activities, meeting the criteria for being classified as fixed assets, but not included in an inventory of fixed assets until the completion of activities; until 2002 expenditures on such equipment were included in current expenditures on R&D.

5. Data regarding expenditures on research and development by source of funds (table 5) were compiled in accordance with the methodology applied by

finansowania, obejmują nakłady bieżące i nakłady inwestycyjne na środki trwałe związane z działalnością B+R.

Nakłady inwestycyjne na środki trwałe podaje się łącznie z kosztami zakupu lub wytworzenia aparatury naukowo-badawczej, niezbędnej do wykonania określonych prac B+R, spełniającej kryteria zaliczania do środków trwałych, lecz do czasu zakończenia tych prac nieujętej w ewidencji środków trwałych; do 2002 r. koszty te ujmowane były w nakładach bieżących na działalność badawczą i rozwojową.

5. Dane o nakładach na działalność badawczą i rozwojową według źródeł finansowania (tabl. 5) opracowano zgodnie z metodologią stosowaną przez EUROSTAT i obejmują następujące **sektory finansujące**, z których pochodzą środki na finansowanie działalności badawczej i rozwojowej:

- 1) **sektor rządowy** — krajowe jednostki rządowe (m.in. ministerstwa) i samorządowe, (w tym jednostki samorządu terytorialnego), jednostki naukowe PAN i instytuty badawcze podlegające ministerstwu, powołane na podstawie ustawy o instytutach badawczych (Dz. U. 2010 Nr 96, poz. 618),
- 2) **sektor przedsiębiorstw** — krajowe podmioty gospodarcze,
- 3) **sektor szkolnictwa wyższego** — krajowe szkoły wyższe oraz podległe im instytuty badawcze, stacje doświadczalne i kliniki,
- 4) **sektor prywatnych instytucji niekomercyjnych** — krajowe: fundacje, partie polityczne, związki zawodowe, związki konsumentów, stowarzyszeń (zawodowych, naukowych, religijnych itp.) oraz osoby fizyczne,
- 5) **zagranica** — organizacje międzynarodowe, instytucje i przedsiębiorstwa zagraniczne oraz osoby fizyczne.

6. **Działalność innowacyjna** obejmuje całokształt działań o charakterze badawczym (naukowym), technicznym, organizacyjnym, finansowym i komercyjnym, których celem jest opracowanie i wdrożenie innowacji. Prezentowane w dziale dane obejmują działalność innowacyjną w przemyśle i dotyczą opracowywania i wdrażania (wprowadzania na rynek) nowych lub istotnie ulepszonych, w zakresie swoich cech i zastosowań, produktów (wyrobów, usług) — **innowacja produktowa** oraz zastosowania nowych lub istotnie ulepszonych metod produkcji, a także z zakresu logistyki, zaopatrzenia, dystrybucji i wspierających procesy w przedsiębiorstwie — **innowacja procesowa**, przy czym produkty te i procesy są nowe przynajmniej z punktu widzenia wprowadzającego je przedsiębiorstwa.

Nakłady na działalność innowacyjną obejmują nakłady na: badania naukowe i prace rozwojowe (B+R) wykonane przez własne zaplecze badawcze przedsiębiorstw, jak również nabyte od innych jednostek, zakup wiedzy ze źródeł zewnętrznych (gotowej technologii w postaci dokumentacji i praw — patenty, wynalazki nieopatentowane, licencje, ujawnienia know-how, znaki towarowe itp.), zakup oprogramowania, nakłady inwestycyjne na środki trwałe niezbędne do wprowadzenia innowacji (maszyny, urządzenia techniczne, narzędzia, środki transportu, budynki, budowle oraz grunty), szko-

EUROSTAT covering the following **sectors of funding**, from which the funding for research and development comes:

- 1) **government sector** — national government entities (among others, ministries) and local government entities (including local self-government entities), the scientific units of the Polish Academy of Sciences and research institutes operating on the basis of the Law on the Research Institutes (Journal of Laws 2010 No. 96, item 618) subject to the ministries,
- 2) **business enterprise sector** — national economic entities,
- 3) **higher education sector** — national higher institutions and subordinated to them research institutes, experiment stations and clinics,
- 4) **private non-profit sector** — national: foundations, political parties, trade unions, consumer associations, societies and associations (professional, scientific, religious, etc.) and natural persons,
- 5) **abroad** — international organizations, foreign institutions and companies and natural persons.

6. **Innovation activity** are all scientific, technological, organizational, financial and commercial actions aimed at developing and implementing innovations. Data presented in the section include innovation activity in industry and concern the development and implementation (introduction on the market) of new or significantly improved products (goods and services) with regard to their features and applications — **product innovation** and applications of new or significantly improved production methods and those in the area of logistics, supply, distribution and methods supporting processes in enterprises — **process innovation** which are novel at least for the enterprise.

Expenditures on innovation activity include expenditures on: R&D, acquisition of knowledge from external sources (complete technology in the form of documentation and rights — patents, non-patented inventions, licences, disclosures of know-how, trademarks etc.), acquisition of software, capital expenditures on fixed assets required for introduction of innovations (machines, technical equipment, tools, means of transport, buildings constructions and land), personnel training connected with innovation activity, marketing connected with new or significantly improved products and other preparations for the implementation of product and process innovations.

A **new product** is a product (good or service) that differs significantly in its characteristics or intended uses from the previous products.

A **significantly improved product** is an existing product (good or service) which has been significantly improved through the use of new materials, components and other characteristics that enhance the performance of this product.

lenie personelu związane z działalnością innowacyjną, marketing dotyczący nowych lub istotnie ulepszonych produktów oraz pozostałe przygotowania do wprowadzenia innowacji produktowych i procesowych.

Produkt nowy jest to produkt (wyrób lub usługa), który różni się znacząco swoimi cechami lub przeznaczeniem od produktów dotychczasowych.

Produkt istotnie ulepszony jest to produkt (wyrób lub usługa) już istniejący, który został znacząco udoskonalony poprzez zastosowanie nowych materiałów, komponentów oraz innych cech zapewniających lepsze działanie produktu.

7. Środki automatyzacji procesów produkcyjnych są to urządzenia (lub zestawy maszyn i urządzeń) wykonujące określone czynności bez udziału człowieka, stosowane w celu samoczynnego sterowania, regulowania urządzeń technicznych oraz kontrolowania przebiegu procesów technologicznych.

8. Wynalazek podlegający opatentowaniu — bez względu na dziedzinę techniki — jest to nowe rozwiązanie, posiadające poziom wynalazczy, tzn. niewynikające dla znawcy w sposób oczywisty ze stanu techniki, nadające się do przemysłowego stosowania.

9. Wzór użytkowy podlegający ochronie jest to nowe i użyteczne rozwiązanie o charakterze technicznym dotyczące kształtu, budowy lub zestawienia przedmiotu o trwałej postaci.

Spółeczeństwo informacyjne

1. Prezentowane informacje opracowano na podstawie uogólnionych wyników badań dotyczących wykorzystania technologii informacyjno-telekomunikacyjnych, przeprowadzonych metodą reprezentacyjną według zharmonizowanej metodologii stosowanej w krajach Unii Europejskiej.

2. Dane o przedsiębiorstwach dotyczą podmiotów gospodarczych w których liczba pracujących przekracza 9 osób i zaliczanych według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) do wybranych sekcji: Przetwórstwo przemysłowe, Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę, Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja, Budownictwo, Handel; naprawa pojazdów samochodowych, Transport i gospodarka magazynowa, Zakwaterowanie i gastronomia, Informacja i komunikacja, Obsługa rynku nieruchomości, Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (z wyłączeniem działalności weterynaryjnej), Administrowanie i działalność wspierająca, Pozostała działalność usługowa — naprawa i konserwacja komputerów i sprzętu komunikacyjnego.

3. Pojęcie **administracja publiczna** odnosi się do organów świadczących usługi publiczne, jak i prowadzących typową działalność administracyjną. Możemy do nich zaliczyć na przykład organy podatkowe, instytucje ubezpieczeń społecznych, organy publicznej służby zdrowia, instytucje związane z ochroną środowiska i pozostałe prowadzące działalność publiczną. Administracja publiczna może być szczebla lokalnego, regionalnego i krajowego.

Pojęcie **handel elektroniczny** (e-handel) odnosi się do sprzedaży i zakupów produktów (wyrobów i usług),

7. Means for automating production processes

include the equipment (or combinations of machinery and equipment) which performs defined tasks without human participation, and is used in order to automatically control and regulate other equipment as well as to control technological processes.

8. A patentable invention — regardless of the field of technology — is any new solution which involves an inventive step, i.e. which for an expert does not obviously result from the state of the art and which is capable of industrial application.

9. An utility model eligible for protection — a new and useful solution of a technical character related to the shape, structure or assembly of an object of permanent form.

Information society

1. The information presented has been compiled on the basis of the generalized results of representative surveys on the ICT (Information and Communication Technologies) usage conducted in the European Union according to a harmonized methodology.

2. Data on enterprises concern economic entities employing more than 9 persons and included in the selected sections according to the NACE Rev.2: manufacturing; electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply, sewerage and waste management and remediation activities; construction; wholesale and retail trade, repair of motor vehicles and motorcycles; transportation and storage; accommodation and food service activities; information and communication; real estate activities; professional, scientific and technical activities (excluding veterinary activities); administrative and support service activities; other service activities (repair of computers and communication equipment).

3. Public authorities refer to both public services and administration activities, e.g. tax, customs, business registration, social security, public health, environment of commune administrations. Public authorities can be at local, regional or national level.

An e-Commerce transaction is the sale or purchase of goods or services conducted over computer networks by methods specifically designed for the purpose of receiving or placing of orders. The goods or services are ordered by those methods, but the payment and the ultimate delivery of the goods or services do not have to

towarów i materiałów dokonywanych poprzez sieci komputerowe za pomocą metod zaprojektowanych specjalnie do otrzymywania lub składania zamówień. Podczas, gdy zamówienia powinny być dokonywane za pośrednictwem ww. metod, płatności i dostawy nie muszą być przeprowadzane on-line. Transakcje e-handlu wykluczają zamówienia składane pocztą elektroniczną (e-mail) lub faksem.

be conducted online. E-Commerce transactions exclude orders made by manually typed e-mail messages.

Nauka i technika

Science and technology

TABL. 1 (203). JEDNOSTKI ORAZ ZATRUDNIENI W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ
UNITS AND EMPLOYMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY

A. JEDNOSTKI
Stan w dniu 31 XII
UNITS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	79	111	131	156	T O T A L
w tym:					of which:
Jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe	22	24	24	25	Scientific and research-development units
instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk	1	3	3	3	scientific institutes of the Polish Academy of Sciences
instytuty badawcze	19	10	8	8	research institutes
inne	2	11	13	14	others
Podmioty gospodarcze	46	70	91	113	Economic entities
Szkoły wyższe	9	12	11	10	Higher education institutions

B. ZATRUDNIENI ^a
EMPLOYMENT ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012				SPECIFICATION
	ogółem total				pracownicy naukowo-badawczy researchers	technicy i pracownicy równorzędni technicians and equivalent staff	pozostali personel other supporting staff	
O G Ó Ł E M	4337	4491	4712	5322	4051	835	435	T O T A L
w tym:								of which:
Jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe	1355	1017	1158	1314	745	437	132	Scientific and research-development units
instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk	181	200	206	206	190	#	#	scientific institutes of the Polish Academy of Sciences
instytuty badawcze	1172	720	910	998	470	427	101	research institutes
inne	2	97	43	111	85	#	#	others
Podmioty gospodarcze	415	533	722	870	521	241	108	Economic entities
Szkoły wyższe	2520	2924	2791	3117	2771	155	190	Higher education institutions

^a W tzw. ekwiwalentach pełnego czasu pracy.

^a In full-time equivalents.

TABL. 2 (204). **ZATRUDNIENI W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA**

Stan w dniu 31 XII

EMPLOYMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY**BY EDUCATIONAL LEVEL**

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Z wykształceniem Education				pozosta- łym others
			wyższym higher			z tytułem zawodo- wym magistra, inżyniera, lekarza, licencjata with tertiary degrees below the PhD level (Master's degree, Bachelor's degree and equivalent)	
			z tytułem naukowym profesora with title of professor	ze stopniem naukowym with scientific degree of			
				doktora habilito- wanego habilitated doctor ^a (HD)	doktora doctor (PhD)		
OGÓŁEM	2005	7763	663	723	2573	2425	1379
TOTAL	2010	7597	689	880	3237	2222	569
	2011	7858	683	867	3057	2385	866
	2012	8969	819	1058	3468	2657	967
w tym: of which:							
Jednostki naukowe i badaw- czo-rozwojowe	2005	1688	67	48	291	664	618
Scientific and research- -development units	2010	1242	78	80	319	573	192
	2011	1410	72	77	292	631	338
	2012	1564	75	85	324	694	386
instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk		223	#	26	78	93	#
scientific institutes of the Polish Academy of Sciences							
instytuty badawcze		1224	55	59	236	509	365
research institutes							
inne		117	#	-	10	92	#
others							
Podmioty gospodarcze	2005	685	#	-	#	373	305
Economic entities	2010	686	1	-	23	484	178
	2011	996	#	#	32	652	305
	2012	1086	#	-	#	706	341
Szkoły wyższe	2005	5309	566	661	2253	1374	455
Higher education institutions	2010	5650	609	797	2884	1162	198
	2011	5402	604	786	2722	1092	198
	2012	6261	739	970	3092	1242	218

^a The habilitated doctor's degree (HD), which is higher than a doctorate (second doctorate), is peculiar to Poland. The degree is awarded on the basis of an appropriate dissertation and is necessary for obtaining the title of professor and a professorial post in a university.

TABL. 3 (205). **NAKŁADY NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ (ceny bieżące)**
EXPENDITURES ON RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2011	2012				
	ogółem grand total				nakłady ^a expenditures ^a			
					bieżące current		inwestycyjne na środki trwałe capital	
					razem total	w tym osobowe of which labour costs	razem total	w tym maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu of which machinery, technical equipment as well as transport equipment
w mln zł in mln zł								
OGÓŁEM ..... TOTAL	320,5	553,2	578,5	762,8	558,9	320,8	204,0	114,5
w tym: of which:								
Jednostki naukowe i badawczo- -rozwojowe ..... Scientific and research-development units	107,1	179,3	158,3	186,8	165,6	90,6	21,1	13,4
instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk ..... scientific institutes of the Polish Academy of Sciences	14,4	42,4	35,7	36,5	#	18,2	#	#
instytuty badawcze ..... research institutes	90,5	121,3	114,9	125,2	109,8	66,8	15,4	9,6
inne ..... others	2,1	15,6	7,6	25,1	#	5,5	#	#
Podmioty gospodarcze ..... Economic entities	44,4	76,9	94,7	162,4	90,1	51,6	72,3	48,1
Szkoły wyższe ..... Higher education institutions	162,9	296,9	324,6	394,9	284,4	169,4	110,4	53,0

^a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych.
^a Internal, excluding depreciation of fixed assets.

TABL. 4 (206). **NAKŁADY ^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG DZIEDZIN NAUK (ceny bieżące)**
EXPENDITURES ^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY BY FIELD OF SCIENCE (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	ogółem total			
	w mln zł in mln zł			
O G Ó Ł E M	553,2	578,5	762,8	T O T A L
Przyrodniczych	144,2	128,3	190,9	Natural sciences
Inżynieryjnych i technicznych.....	175,6	185,8	234,5	Engineering and technology
Medycznych i nauk o zdrowiu	79,5	#	153,6	Medical and health sciences
Rolniczych	65,9	#	11,2	Agricultural sciences
Spółecznych	56,3	63,9	89,1	Social sciences
Humanistycznych	31,7	37,8	83,5	Humanities

^a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych.

^a Internal, excluding depreciation of fixed assets.

TABL. 5 (207). **NAKŁADY ^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA (ceny bieżące)**
EXPENDITURES ^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY BY SOURCE OF FUNDS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2010	2012	SPECIFICATION
	w mln zł	in mln zł		w odsetkach	in percent	
O G Ó Ł E M	553,2	578,5	762,8	100,0	100,0	T O T A L
w tym sektor:						of which sector:
Rządowy	163,8	#	480,6	29,6	63,0	Government
Przedsiębiorstw	92,4	102,3	161,7	16,7	21,2	Business enterprise
Szkolnictwa wyższego ..	296,9	324,6	33,1	53,7	4,3	Higher education

^a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych.

^a Internal, excluding depreciation of fixed assets.

TABL. 6 (208). **NAKŁADY BIEŻĄCE^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG RODZAJÓW BADAŃ (ceny bieżące)**
CURRENT EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY BY TYPE OF ACTIVITY (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem <i>Total</i>	Badania <i>Research</i>		Prace rozwo- jowe <i>Experi- mental develop- ment</i>	SPECIFICATION
			podsta- wowe	stoso- wane ^b		
			<i>basic</i>	<i>applied^b</i>		
		w mln zł <i>in mln zł</i>				
O G Ó Ł E M	2005	271,1	111,7	74,9	84,5	T O T A L
	2010	440,3	218,7	93,2	128,4	
	2011	445,5	179,3	102,7	163,6	
	2012	558,9	282,1	81,3	195,4	
w tym:						<i>of which:</i>
Jednostki naukowe i badawczo- -rozwojowe		165,6	46,2	32,0	87,3	Scientific and research- -development units
instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk		#	28,8	#	-	<i>scientific institutes of the Polish Academy of Sciences</i>
instytuty badawcze.....		109,8	16,0	28,5	65,3	<i>research institutes</i>
inne		#	1,4	#	22,0	<i>others</i>
Podmioty gospodarcze		90,1	4,0	12,0	74,1	Economic entities
Szkoły wyższe		284,4	213,3	37,2	34,0	Higher education institutions

^a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych. ^b Łącznie z nakładami na włączone w 2011 r. badania przemysłowe.
^a Internal, excluding depreciation of fixed assets. ^b Including expenditures on industrial research included in 2011.

TABL. 7 (209). **STOPIEŃ ŻUŻYCIA APARATURY NAUKOWO-BADAWCZEJ W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ**
Stan w dniu 31 XII
DEGREE OF CONSUMPTION OF RESEARCH EQUIPMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	stopień zużycia w %				
	degree of consumption in %				
OGÓŁEM	78,1	81,7	86,0	78,0	TOTAL
w tym:					of which:
Jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe	80,5	80,6	88,6	81,4	Scientific and research-development units
instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk	91,5	83,8	85,9	#	scientific institutes of the Polish Academy of Sciences
instytuty badawcze	77,5	84,3	90,3	91,8	research institutes
Inne	-	11,4	16,6	49,3	others
Podmioty gospodarcze	56,3	44,7	83,3	61,6	Economic entities
Szkoły wyższe	81,9	86,0	86,1	78,1	Higher education institutions

TABL. 8 (210). **UDZIAŁ PRZYCHODÓW NETTO ZE SPRZEDAŻY PRODUKTÓW NOWYCH LUB ISTOTNIE ULEPSZONYCH W PRZYCHODACH NETTO ZE SPRZEDAŻY W PRZEMYSŁE ^a W 2012 R.**
SHARE OF NET REVENUES FROM SALES OF NEW OR SIGNIFICANTLY IMPROVED PRODUCTS IN NET REVENUES FROM SALES IN INDUSTRY ^a IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Produkty – w % – wprowadzone na rynek w latach 2010-2012 <i>Products – in % – introduced into the market during 2010-2012</i>			
	ogółem <i>total</i>	z tego produkty nowe lub istotnie ulepszone <i>of which new or significantly improved product</i>		w tym eks- port ogółem <i>of which export total</i>
		dla rynku <i>to the market</i>	tylko dla przedsię- biorstwa <i>only to the enterprise</i>	
OGÓŁEM ..... TOTAL	6,7	1,7	5,0	3,8
sektor publiczny ..... <i>public sector</i>	8,7	0,8	7,9	-
sektor prywatny ..... <i>private sector</i>	6,6	1,7	4,9	3,9
W tym przetwórstwo przemysłowe ..... Of which manufacturing	9,7	2,4	7,3	5,6
w tym: <i>of which:</i>				
Produkcja artykułów spożywczych ..... <i>Manufacture of food products</i>	2,7	0,8	1,9	0,1
Produkcja wyrobów tekstylnych ..... <i>Manufacture of textiles</i>	3,2	2,2	1,1	1,9
Produkcja odzieży ..... <i>Manufacture of wearing apparel</i>	3,4	2,0	1,4	2,2
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych ..... <i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>	9,0	3,2	5,8	0,9
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ ..... <i>Manufacture of pharmaceutical products ^Δ</i>	10,7	4,2	6,6	1,3
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych ..... <i>Manufacture of rubber and plastic products</i>	6,2	2,8	3,5	2,2
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych ..... <i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>	8,6	0,5	8,1	2,2
Produkcja urządzeń elektrycznych ..... <i>Manufacture of electrical equipment</i>	43,9	1,0	42,9	38,3
Produkcja metali ..... <i>Manufacture of basic metals</i>	7,7	2,3	5,4	3,4
Produkcja wyrobów z metali ^Δ ..... <i>Manufacture of metal products ^Δ</i>	4,5	4,5	0,1	4,4
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ ..... <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>	8,1	7,1	1,0	3,4
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ ..... <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>	15,6	14,0	1,6	2,4

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; wartość produkcji sprzedanej przyjęto w cenach producenta, dotyczy produktów wprowadzonych na rynek w latach 2010-2012.

^a Data concern economic entities employing more than 49 persons; value of sold production is given in producer's prices; apply to products introduced into the market during 2010-2012.

TABL. 9 (211). **PRZEDSIĘBIORSTWA INNOWACYJNE W PRZEMYSŁE^a WEDŁUG RODZAJÓW WPROWADZONYCH INNOWACJI W LATACH 2010–2012**
INNOVATIVE ENTERPRISES IN INDUSTRY^a BY TYPE OF INTRODUCED INNOVATION DURING 2010–2012

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przedsiębiorstwa przemysłowe, które wprowadziły innowacje produktowe lub procesowe w % ogółu przedsiębiorstw w latach 2010–2012 <i>Industrial enterprises, which introduced product or process innovation in % of total enterprises during 2010–2012</i>			
	ogółem <i>grand total</i>	nowe lub istotnie ulepszone produkty <i>new or significantly improved product</i>		nowe lub istotnie ulepszone procesy <i>new or significantly improved processes</i>
		razem <i>total</i>	w tym nowe dla rynku <i>of which new to the market</i>	
OGÓŁEM	33,1	23,1	11,8	24,4
TOTAL				
sektor publiczny	17,8	6,7	4,4	15,6
<i>public sector</i>				
sektor prywatny	34,3	24,4	12,4	25,1
<i>private sector</i>				
W tym przetwórstwo przemysłowe	34,2	25,0	12,8	24,7
Of which manufacturing				
w tym: <i>of which:</i>				
Produkcja artykułów spożywczych	22,6	19,4	6,5	16,1
<i>Manufacture of food products</i>				
Produkcja wyrobów tekstylnych	37,5	25,0	14,3	23,2
<i>Manufacture of textiles</i>				
Produkcja odzieży	17,1	10,5	6,6	7,9
<i>Manufacture of wearing apparel</i>				
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	52,9	41,2	11,8	35,3
<i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>				
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ	66,7	66,7	22,2	55,6
<i>Manufacture of pharmaceutical products^Δ</i>				
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	38,2	30,9	12,7	21,8
<i>Manufacture of rubber and plastic products</i>				
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	50,0	30,8	11,5	42,3
<i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>				
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	42,6	19,1	10,6	34,0
<i>Manufacture of metal products^Δ</i>				
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	18,2	18,2	18,2	9,1
<i>Manufacture of computer, electronic and optical products</i>				
Produkcja urządzeń elektrycznych	47,1	47,1	41,2	41,2
<i>Manufacture of electrical equipment</i>				
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	60,0	40,0	33,3	53,3
<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>				
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	52,4	42,9	28,6	23,8
<i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>				

^a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

^a For product and process innovations; data concern economic entities employing more than 49 persons.

TABL. 10 (212). **NAKŁADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ W PRZEMYSŁE ^a (ceny bieżące)**
EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITIES IN INDUSTRY ^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym nakłady <i>Of which expenditures</i>					
		na działalność badawczą i rozwojową ^b <i>on research and development activity ^b</i>	na zakup <i>on the acquisition</i>		inwestycyjne na maszyny i urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu ^c <i>capital on the acquisition of machinery and technical equipment, tools and transport equipment ^c</i>	na szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną <i>on staff training connected with innovation activity</i>	na marketing dotyczący nowych bądź istotnie ulepszonych produktów <i>on the marketing for new or significantly improved products</i>
			wiedzy ze źródeł zewnętrznych (gotowej technologii w postaci dokumentacji i praw) <i>of knowledge from external sources (complete technology in the form of documentation and rights)</i>	oprogramowania <i>of the software</i>			
	w tys. zł <i>in thous. zł</i>						
OGÓŁEM 2005	350873	54614	3798	9895	261766	2089	14142
TOTAL 2010	2799172	177887	21388	12394	2443205	2267	61448
2011	2254271	155732	2665	10269	1523124	1980	95217
2012	2206291	126272	17224	14193	1716770	2475	121220
w tym <i>of which</i>							
Przetwórstwo przemysłowe	817240	122155	#	11078	404090	2200	121220
Manufacturing							
w tym: <i>of which:</i>							
Produkcja wyrobów tekstylnych	24071	595	129	312	22362	#	50
Manufacture of textiles							
Produkcja odzieży	7509	1911	-	38	5339	90	#
Manufacture of wearing apparel							
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	45697	-	#	-	#	#	-
Manufacture of paper and paper products							
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ	83723	29303	#	#	#	78	#
Manufacture of pharmaceutical products ^Δ							
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	49186	#	-	#	#	#	493
Manufacture of rubber and plastic products							
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	44105	3822	#	#	31242	#	1404
Manufacture of other non-metallic mineral products							

^a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. ^b Nakłady wewnętrzne i zewnętrzne. ^c Dane łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem.

^a For product and process innovations; data concern entities employing more than 49 persons. ^b Internal and external expenditures. ^c Including instruments, movables and endowments.

TABL. 10 (212). **NAKŁADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ W PRZEMYŚLE ^a (ceny bieżące)**
(dok.)
EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITIES IN INDUSTRY^a (current prices)
(cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym nakłady Of which expenditures					
		na działalność badawczą i rozwojową ^b on research and development activity ^b	na zakup on the acquisition		inwestycyjne na maszyny i urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu ^c capital on the acquisition of machinery and technical equipment, tools and transport equipment ^c	na szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną on staff training connected with innovation activity	na marketing dotyczący nowych bądź istotnie ulepszonych produktów on the marketing for new or significantly improved products
			wiedzy ze źródeł zewnętrznych (gotowej technologii w postaci dokumentacji i praw) of knowledge from external sources (complete technology in the form of documentation and rights)	oprogramowania of the software			
w tys. zł in thous. zł							
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) Manufacturing (cont.)							
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	118193	3213	-	883	#	#	68
Manufacture of metal products ^Δ							
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	15641	2533	-	996	9240	#	125
Manufacture of machinery and equipment n.e.c.							
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	35680	16113	-	#	14337	94	#
Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers							
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	17558	1589	165	65	1805	-	-
Repair and installation of machinery and equipment							
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	11733	-	-	#	#	-	-
Water supply; sewerage, waste management and remediation activities							

^a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. ^b Nakłady wewnętrzne i zewnętrzne. ^c Dane łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem.

^a For product and process innovations; data concern entities employing more than 49 persons. ^b Internal and external expenditures. ^c Including instruments, movables and endowments.

TABL. 11 (213). **NAKŁADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ^a W PRZEMYŚLE WEDŁUG ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA (ceny bieżące)**
EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITIES IN INDUSTRY^a BY SOURCE OF FUNDS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Źródła finansowania Source of funds			
			własne own	pozyskane z zagranicy (bezzwrotne) received from abroad (not re- payable)	kredyty bankowe bank credits	pozo- stałe ^b others ^b
		w tys. zł in thous. zł				
OGÓŁEM	2005	350873	271182	1335	44536	2409
TOTAL	2010	2799173	1998351	44968	54730	701124
	2011	2254271	1395505	96255	46922	715589
	2012	2206291	916973	97126	84988	1107205
w tym of which						
Przetwórstwo przemysłowe		817240	627232	73302	78508	38198
Manufacturing						
w tym: of which:		119962	103679	7850	7001	1432
Produkcja wyrobów tekstylnych		24071	13411	4116	#	508
Manufacture of textiles						
Produkcja odzieży		7509	2567	#	#	-
Manufacture of wearing apparel						
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ		83723	81591	#	-	#
Manufacture of pharmaceutical products ^Δ						
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych		49186	32575	#	#	4529
Manufacture of rubber and plastic products						
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych		44105	39026	1479	3600	-
Manufacture of other non-metallic mineral products						
Produkcja wyrobów z metali ^Δ		118193	84934	5215	18282	9762
Manufacture of basic metals						
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ		15641	11767	2300	#	#
Manufacture of machinery and equipment n.e.c.						
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ		35680	20474	#	-	#
Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers						
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń Repair and installation of machinery and equipment		17558	#	-	-	#
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		11732	#	#	#	#
Water supply; sewerage, waste management and remediation activities						

^a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. ^b Na pozostałe nakłady składają się: nakłady budżetowe i pozostałe środki.

^a For product and process innovations; data concern entities employing more than 49 persons. ^b The others consist of budget funds and other resources.

TABL. 12 (214). **WYNAŁAZKI I WZORY UŻYTKOWE KRAJOWE**^a
RESIDENT INVENTIONS AND UTILITY MODELS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Wynalazki:					<i>Inventions:</i>
zgłoszone	123	212	282	330	<i>patent applications</i>
udzielone patenty.....	87	94	137	118	<i>patents granted</i>
Wzory użytkowe:					<i>Utility models:</i>
zgłoszone	33	56	56	43	<i>utility model applications</i>
udzielone prawa ochronne.....	48	23	16	27	<i>rights of protection granted</i>

^a Zgłoszone w Urzędzie Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej.

Źródło: dane Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej.

^a Filed at the Patent Office of the Republic of Poland.

Source: data of the Patent Office of the Republic of Poland.

Spółeczeństwo informacyjne

Information society

TABL. 13 (215). **PRZEDSIĘBIORSTWA^a WYKORZYSTUJĄCE WYBRANE TECHNOLOGIE INFORMACYJNO-TELEKOMUNIKACYJNE**

Stan w styczniu

ENTERPRISES^a USING SELECTED INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES

As of January

As of January					
WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w % ogółu przedsiębiorstw in percent of total enterprises				
Komputery^b	88,5	97,8	94,3	93,2	Computers^b
Dostęp do Internetu	81,3	96,6	91,5	91,6	Internet access
Dostęp do Internetu przez łącze szerokopasmowe ^c	40,1	66,1	73,3	79,0	Internet access via broadband connection ^c
w tym mobilne łącze szeroko-pasmowe	.	16,2	20,9	32,5	of which mobile broadband
Własna strona internetowa	47,8	62,9	61,4	63,7	Own Website

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Stacjonarne i przenośne, np. laptopy (notebooks); w latach 2011 i 2012 również smartfony i nettopy; dane nie obejmują komputerów zintegrowanych na jednej płycie montażowej, komputerów służących do sterowania i regulacji procesów technologicznych oraz w 2005 r. – urządzeń podręcznych (np. palmtopów, PDA). ^c Od 2010 r. obejmuje także mobilne łącze w technologii 3G.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; ^b Desktop and portable computers e.g. laptops (notebooks); in 2011 and 2012 including smartphones and nettops; data do not include computers integrated to other machines or devices on the same assembly board, computers used for the control and regulation of technological processes as well as in 2005 – handheld computers (palmtops, PDAs); ^c Since year 2010 includes mobile connection via 3G technology.

TABL. 14 (216). **CELE WYKORZYSTANIA INTERNETU W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a**
PURPOSE OF USING THE INTERNET BY ENTERPRISES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w % ogółu przedsiębiorstw in percent of total enterprises				
Przedsiębiorstwa wykorzystujące Internet w kontaktach z administracją publiczną	56,7	91,5	91,0	92,8	Enterprises using the Internet in their contacts with public administration
Przedsiębiorstwa prowadzące sprzedaż przez sieci komputerowe	10,0	8,7	10,4	12,1	Enterprises which received orders via computer networks
Przedsiębiorstwa dokonujące zakupów przez sieci komputerowe	20,4	12,0	18,2	18,6	Enterprises which sent orders via computer networks

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern enterprises with more than 9 persons employed.

DZIAŁ XIV

CENY

Uwagi ogólne

1. Informacje o **cenach detalicznych** są wynikiem badania cen prowadzonego w zakresie:

- towarów i usług konsumpcyjnych,
- towarów i usług niekonsumpcyjnych nabywanych przez ludność na cele produkcyjno-inwestycyjne związane głównie z rolnictwem.

Źródłem informacji o cenach detalicznych towarów i usług są notowania cen dokonywane przez ankierów w wybranych punktach sprzedaży, w wytypowanych rejonach badania. Ceny towarów i usług notowane były w 2012 r. raz w miesiącu, z wyjątkiem owoców i warzyw, w zakresie których notowania cen prowadzone były dwa razy w miesiącu.

Ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach, z wyjątkiem cen niektórych artykułów, które obliczono jako średnie ważone współczynnikami wyrażającymi udział zakupów dokonywanych przez ludność w poszczególnych miesiącach.

2. Podstawę do opracowania **wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych** stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług (ok. 1500 w 2012 r.).

Wskaźniki cen towarów i usług **konsumpcyjnych** obliczono przy przyjęciu systemu wag z roku poprzedzającego rok badany.

Systemy wag w skali kraju opracowano na podstawie struktury wydatków (bez spożycia naturalnego) gospodarstw domowych na zakup towarów i usług konsumpcyjnych, uzyskanej z badania budżetów gospodarstw domowych. Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu zaadaptowanej na potrzeby Zharmonizowanych Wskaźników Cen Konsumpcyjnych (COICOP/HICP).

3. Dane o **cenach skupu** dotyczą cen płaconych przez podmioty gospodarcze skupujące produkty rolne bezpośrednio od ich producentów. Przeciętne ceny roczne obliczono jako iloraz wartości (bez podatku od towarów i usług) i ilości poszczególnych produktów rolnych.

4. Źródłem informacji o **cenach produktów rolnych i zwierząt gospodarskich uzyskiwanych przez rolników na targowiskach** są notowania cen dokonane przez stałych ankierów na celowo wytypowanych targowiskach. Przeciętne ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

CHAPTER XIV

PRICES

General notes

1. Information about **retail prices** comes from the following price surveys:

- consumer goods and services,
- non-consumer goods and services purchased for production and investment purposes, mainly with agriculture.

The sources of information on retail prices of goods and services are the following quotations conducted by price collectors in selected sales outlets, in selected price survey regions. Prices of goods and services were collected in 2012 once a month, with the exception of fruit and vegetables, for which the quotations were conducted two times a month.

Annual prices have been calculated as the arithmetic means of the average monthly prices apart from annual prices of selected goods which have been compiled as the means weighted by shares of purchases made by population in particular months.

2. The basis for compiling the **price indices of consumer goods and services** is price observation of representatives of goods and services (about 1500 in 2012).

Price indices of **consumer** goods and services have been calculated applying the system of weights from the year preceding the one under the survey.

Weight systems at the country-wide level were based on the structure of household expenditure (excluding own consumption) on purchasing consumer goods and services, derived from the household budget survey. The grouping of consumer goods and services is presented on the basis of the Classification of Individual Consumption by Purpose adapted to the needs of the Harmonized Indices of Consumer Prices (COICOP/HICP).

3. Data on **procurement prices** concern prices paid by economic entities purchasing agricultural products directly from their producers. Average annual prices were calculated as a quotient of value (without value added tax – VAT) and quantity of each agricultural product.

4. The information on **prices of agricultural products and livestock received by farmers on marketplaces** comes from price quotations of agricultural products, provided by a network of interviewers collecting it on selected marketplaces. Average annual prices were calculated as arithmetic mean of average monthly prices.

TABL. 1 (217). **WSKAŹNIKI CEN TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH**
PRICE INDICES OF CONSUMER GOODS AND SERVICES

PRICE INDICES OF CONSUMER GOODS AND SERVICES					
WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	rok poprzedni = 100		previous year =100		
O G Ó Ł E M	102,0	102,8	104,4	103,8	T O T A L
w tym:					of which:
Żywność i napoje bezalkoholowe ...	102,4	103,1	105,8	104,4	Food and non-alcoholic beverages
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	103,0	105,8	104,3	103,7	Alcoholic beverages, tobacco
Odzież i obuwie	93,7	97,4	98,8	95,7	Clothing and footwear
Mieszkanie	103,2	103,8	106,0	105,7	Dwelling
Zdrowie	102,3	102,6	104,1	102,8	Health
Transport	103,1	107,5	107,9	107,3	Transport
Rekreacja i kultura	100,6	97,8	100,0	101,5	Recreation and culture
Edukacja	102,4	103,7	103,7	103,5	Education

TABL. 2 (218). **CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG**
RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ryż — za 1 kg	2,61	3,77	3,79	4,07	Rice — per kg
Chleb pszenno-żytni — za 0,5 kg	1,25	1,99	2,28	2,26	Wheat-rye bread — per 0,5 kg
Makaron jajeczny — za 400 g	4,04	3,62	3,69	3,82	Egg pasta — per 400 g
Mąka pszenna — za 1 kg	1,50	1,92	2,45	2,63	Wheat flour — per kg
Mięso wołowe z kością (rostbef) — za 1 kg	15,40	18,95	20,66	24,11	Beef meat, bone-in (roast beef) — per kg
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) — za 1 kg	13,15	14,32	14,77	15,84	Pork meat, bone-in (centre loin) — per kg
Kurczęta patroszone — za 1 kg	5,61	6,27	7,26	7,49	Disembowelled chicken — per kg
Szynka wieprzowa gotowana — za 1 kg	19,78	20,58	21,99	23,34	Pork ham, boiled — per kg
Kielbasa wędzona — za 1 kg	11,77	14,53	15,36	16,12	Smoked sausage — per kg
Filety z morszczuka mrożone — za 1 kg	12,80	17,71	19,26	22,40	Fillets of hake, frozen — per kg
Karp świeży — za 1 kg	11,79	13,70	14,71	15,58	Fresh carp — per kg
Śledź solony odgłowiony — za 1 kg	8,13	8,69	9,38	11,93	Salted herring, headless — per kg
Mleko krowie spożywcze o zawarto- ści tłuszczu 3—3,5%, sterylizo- wane — za 1 l	2,45	2,63	2,71	2,73	Cows' milk, fat content 3—3,5%, sterilized — per l
Śmietana o zawartości tłuszczu 18% — za 200 ml	1,23	1,30	1,36	1,36	Sour cream, fat content 18% — per 200 ml
Ser twarogowy półtłusty — za 1 kg ..	9,48	12,06	12,32	12,52	Semi-fat cottage cheese — per kg
Ser dojrzewający — za 1 kg	16,67	16,64	17,95	18,67	Ripening cheese — per kg
Jaja kurze świeże — za 1 szt.	0,34	0,46	0,47	0,60	Hen eggs, fresh — per piece

TABL. 2 (218). **CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG (cd.)**
RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Masło świeże o zawartości tłuszczu 82,5% — za 200 g	3,26	4,15	4,49	4,32	Fresh butter, fat content 82,5% — per 200 g
Olej rzepakowy produkcji krajowej — za 1 l	4,88	6,08	7,11	7,27	Rape-oil, domestic production — per l
Pomarańcze — za 1 kg	4,98	5,91	5,59	5,82	Oranges — per kg
Jabłka ^a — za 1 kg	1,77	2,39	3,04	2,50	Apples ^a — per kg
Buraki ^a — za 1 kg	1,13	1,50	1,64	1,31	Beetroots ^a — per kg
Marchew ^a — za 1 kg	1,46	1,90	2,01	1,98	Carrots ^a — per kg
Ziemniaki ^a — za 1 kg	0,72	1,24	1,20	0,71	Potatoes ^a — per kg
Cukier biały kryształ — za 1 kg	3,19	2,80	4,16	4,09	White sugar, crystallized — per kg
Kawa naturalna mielona — za 250 g	4,38	5,89	6,71	7,60	Natural coffee, ground — per 250 g
Herbata czarna liściasta — za 100 g	2,25	3,08	3,55	3,73	Black tea, leaf — per 100 g
Wódka czysta 40% — za 0,5 l	18,70	19,53	20,21	20,13	Pure vodka 40% — per 0,5 l
Papierosy — za 20 szt.	5,25	9,23	10,36	11,38	Cigarettes — per 20 pcs
Garnitur męski 2-częściowy, z elanowej — za 1 kpl.	455,34	435,24	509,72	493,83	Men's suit, polyester staple fibres and wool — per set
Półbuty męskie skórzane, na podszwie nieskórzanej — za 1 parę	146,20	185,94	190,16	194,68	Men's low leather shoes with non-leather sole — per pair
Półbuty damskie skórzane, na podszwie nieskórzanej — za 1 parę	131,70	166,54	174,86	179,13	Women's low leather shoes with non-leather sole — per pair
Podzelowanie obuwia męskiego — za 1 parę	26,72	38,17	41,04	42,84	Resoling men's shoes — per pair
Zimna woda z miejskiej sieci wodociągowej — za 1 m ³	2,06	2,72	2,92	3,13	Cold water by municipal water-system — per 1 m ³
Energia elektryczna dla gospodarstw domowych (taryfa całodobowa) ^b — za 1 kWh	0,42	0,60	0,64	0,68	Electricity for households (all-day tariff) ^b — per kWh
Gaz ziemny wysokometanowy z sieci dla gospodarstw domowych ^c — za 1 m ³	1,47	2,38	2,53	2,84	Natural net-gas, high-methanated for households ^c — per m ³
Węgiel kamienny — za 1 t.....	458,69	729,90	791,74	843,21	Hard coal — per t
Ciepła woda — za 1 m ³	12,99	16,81	18,07	19,39	Hot water — per 1 m ³
Centralne ogrzewanie lokali mieszkalnych — za 1 m ² p u	3,20	4,48	4,56	4,78	Heating of dwellings — per m ² of useful floor area
Chłodziarko-zamrażarka typu domowego, poj. ok. 300 l	1393,33 ^d	1225,79	1083,40	1043,57	Fridge-freezer, capacity about 300 l
Pralka automatyczna typu domowego, na 5 kg suchej białej	1269,40	1176,25	1132,48	1119,52	Automatic washing machine, dry-linen capacity not exceeding 5 kg

^a Średnie ceny roczne obliczono przy zastosowaniu współczynników wyrażających udział zakupów dokonanych przez ludność w poszczególnych miesiącach roku. ^b, ^c Łącznie z opłatami stałymi i zmiennymi przy zużyciu miesięcznym: ^b - 100 kWh energii elektrycznej, ^c - 18,25 m³ gazu. ^d Pojemność ok. 320 l.

^a Annual average prices were calculated with the use of coefficients expressing monthly shares of purchases made by consumers in particular months of a year. ^b, ^c Including standing and variable charges with the monthly use: ^b - of 100 kWh of electricity, ^c - of 18,25 m³ of gas. ^d Capacity about 320 l.

TABL. 2 (218). **CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG (dok.)**
RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Odkurzacz typu domowego	330,62	395,22	404,41	409,73	Vacuum cleaner
Żelazko z nawilżaczem	152,48	206,13	204,52	205,22	Iron with duschsystem
Proszek do prania — za 400 g	.	4,30	4,32	4,38	Washing powder — per 400 g
Benzyna silnikowa bezołowiowa, 95-oktanowa — za 1 l	4,00	4,61	5,14	5,73	Unleaded 95 octane motor petrol — per l
Bilet normalny na przejazd autobu- sem miejskim, jednorazowy.....	1,86	2,13	2,22	2,44	Regular ticket for travelling by intra- -urban bus
Przejazd taksówką osobową, taryfa dzienna — za 5 km.....	12,75	14,80	15,18	15,25	Taxi daily fare — for 5 km distance
Bilet normalny do kina	12,53	15,81	17,43	18,34	Regular cinema ticket
Ondulacja na zimno włosów damskich	45,12	59,33	60,59	63,51	Women's cold wave
Ciągnik rolniczy	63074,00	77375,00	112968,00	148520,22	Farm tractor
Kopaczka do ziemniaków ciągniko- wa, zawieszana	10012,23	11728,27	12501,20	14838,50	Mounted tractor potato digger
Mocznik nawozowy 46% N — za 25 kg	24,24	32,32	39,64	44,38	Urea, nutritive content 46% N — per 25 kg
Przemiał pszenicy — za 1 dt.....	12,26	15,33	15,33	15,33	Grinding of wheat — per dt
Badanie kliniczne krowy	26,41	33,76	37,28	40,81	Cow's clinical examination

TABL. 3 (219). **PRZECIĘTNE CENY SKUPU WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH**
AVERAGE PROCUREMENT PRICES OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

AVERAGE PROCUREMENT PRICES OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS					
WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ziarno zbóż konsumpcyjnych i paszowych — za 1 dt:					Cereal grain consumer and for feeds — per dt:
pszenicy.....	38,01	60,45	84,93	89,27	wheat
żyta.....	26,63	38,66	74,98	75,19	rye
jęczmienia.....	36,69	41,31	75,38	80,10	barley
owsa i mieszanek zbożowych.....	31,77	45,58	64,68	62,08	oats and cereal mixed
pszenżyta	30,50	47,26	74,06	78,68	triticale
Ziemniaki — za 1 dt.....	34,68	55,68	40,86	39,61	Potatoes — per dt
w tym jadalne (bez wczesnych)	36,25	57,81	36,74	42,88	of which edible (excluding early kinds)
Buraki cukrowe — za 1 dt.....	18,69	11,20	14,67	14,55	Sugar beets — per dt
Rzepak i rzepik przemysłowy — za 1 dt.....	74,47	129,34	182,69	196,09	Industrial rape and turnip rape — per dt
Liście tytoniu — za 1 dt.....	158,75	681,17	730,65	739,94	Raw tobacco — per dt

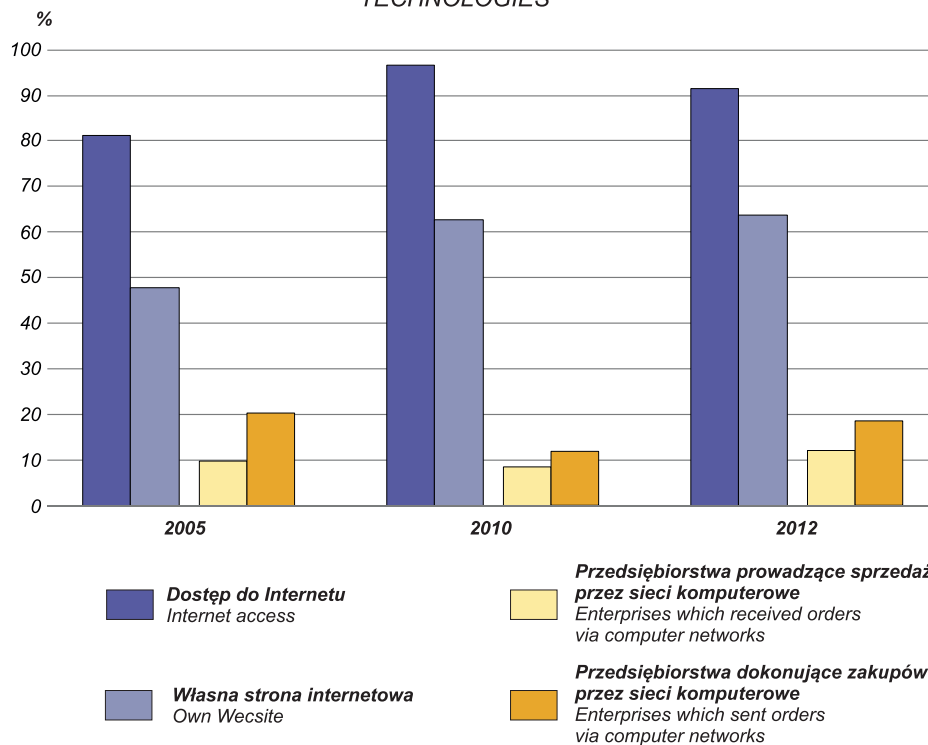
TABL. 3 (219). **PRZECIĘTNE CENY SKUPU WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH (dok.)**
AVERAGE PROCUREMENT PRICES OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS
(cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Żywiec rzeźny — za 1 kg:					<i>Animals for slaughter — per kg:</i>
bydło (bez cieląt).....	4,02	4,47	5,31	6,45	<i>cattle (excluding calves)</i>
cielęta	9,20	7,45	9,17	10,14	<i>calves</i>
trzoda chlewna	3,78	3,81	4,52	5,29	<i>pigs</i>
Mleko krowie — za 1 l.....	0,89	0,98	1,12	1,11	<i>Cows' milk — per l</i>
Jaja kurze konsumpcyjne — za 1 szt.....	0,20	0,21	0,22	0,30	<i>Consumer hen eggs — per piece</i>

TABL. 4 (220). **PRZECIĘTNE CENY UZYSKIWANE PRZEZ ROLNIKÓW NA TARGOWISKACH**
AVERAGE MARKET-PLACE PRICES RECEIVED BY FARMERS

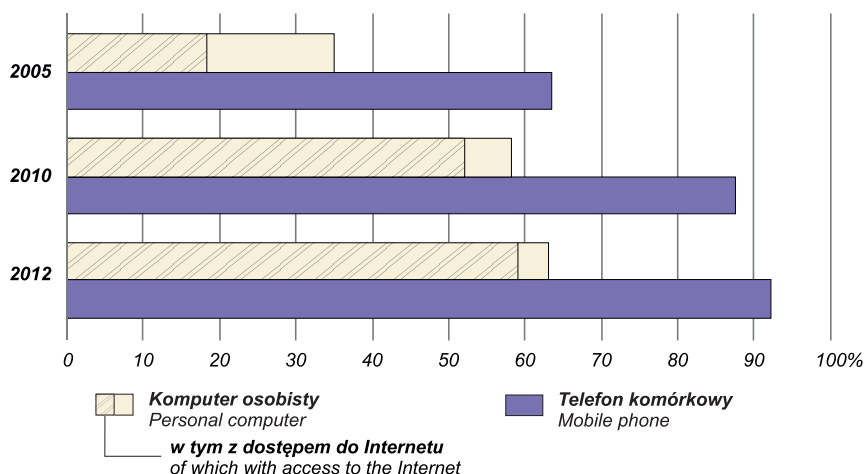
AVERAGE MARKET PLACE PRICES RECEIVED BY FARMERS					
WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ziarno zbóż — za 1 dt:					Cereal grain — per dt:
pszenicy.....	46,17	65,42	96,26	98,15	wheat
żyta.....	33,70	45,36	78,11	84,77	rye
jęczmienia.....	43,37	58,32	87,71	89,24	barley
owsa.....	36,73	49,37	72,77	72,58	oats
pszenżyto.....	39,76	52,40	81,64	86,75	triticale
Ziemniaki (bez jadalnych wcze- snych) — za 1 dt.....	52,33	91,28	104,41	50,31	Potatoes (excluding edible early kinds) — per dt
Zwierzęta gospodarskie — za 1 szt.:					Livestock — per head:
krowa dojna.....	2101,03	2937,72	3505,29	3846,83	dairy cow
jałówka 1-rocza.....	1229,63	1775,35	2086,39	2113,13	one-year heifer
prosię na chów.....	136,77	125,30	115,12	166,46	piglet
koń roboczy.....	3579,16	-	-	3416,67	farm horse
Żywiec rzeźny — za 1 kg:					Animals for slaughter — per kg:
cielęta.....	7,03	8,52	8,89	9,08	calves
trzoda chlewna.....	3,77	3,62	4,47	5,08	pigs
Jaja kurze — za 1 szt.	0,38	0,57	0,57	0,69	Hen eggs — per piece

**PRZEDSIĘBIORSTWA^a WYKORZYSTUJĄCE WYBRANE TECHNOLOGIE
INFORMACYJNO-TELEKOMUNIKACYJNE**
**ENTERPRISES^a USING SELECTED INFORMATION AND COMMUNICATION
TECHNOLOGIES**

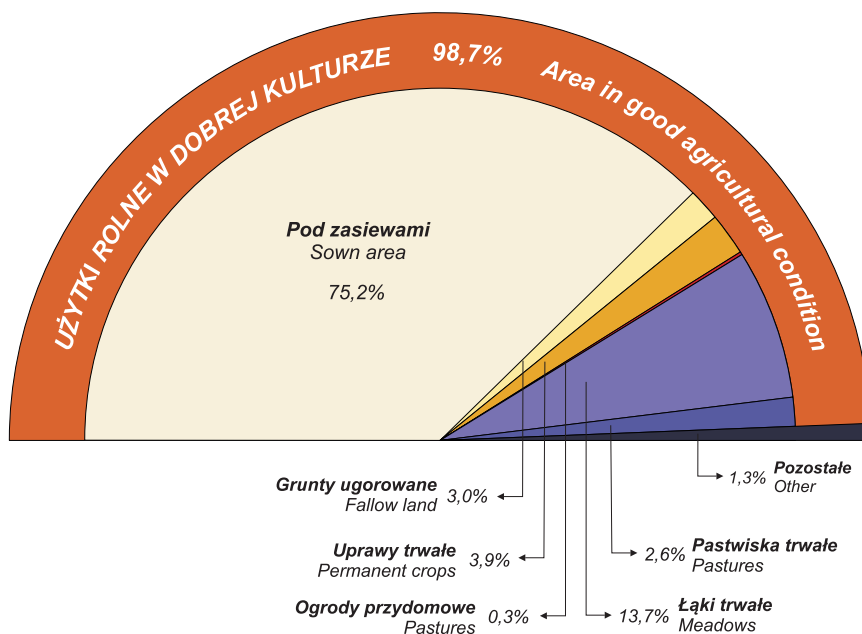
^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

**GOSPODARSTWA DOMOWE WYPOSAŻONE W WYBRANE TECHNOLOGIE
INFORMACYJNO-TELEKOMUNIKACYJNE^a**
**HOUSEHOLDS FURNISHED WITH SELECTED
INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES^a**

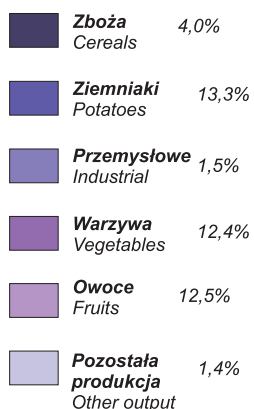
^a Na podstawie badania Budżetów Gospodarstw domowych według stanu w końcu poszczególnych kwartałów.
^a On the basis about household budgets of data at the end of individual quarters.

UŻYTKI ROLNE W GOSPODARSTWACH ROLNYCH W 2012 R.
Stan w dniu 30 VI
AGRICULTURAL LAND USED IN AGRICULTURAL HOLDINGS IN 2012
As of 30 VI

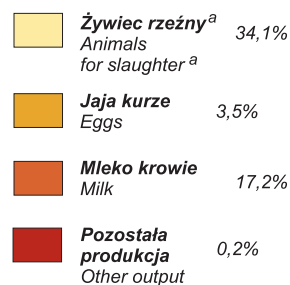

STRUKTURA TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ W 2011 R.
STRUCTURE OF MARKET AGRICULTURAL OUTPUT IN 2011

PRODUKCJA ROŚLINNA
CROP OUTPUT

PRODUKCJA ZWIERZĘCA
ANIMAL OUTPUT

^a Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.
^a Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

DZIAŁ XV

ROLNICTWO, ŁOWIECTWO I LEŚNICTWO

Uwagi ogólne

Rolnictwo

1. Prezentowane informacje opracowano **metodą rodzaju działalności** i dotyczą działalności rolniczej w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej prowadzonej przez podmioty gospodarcze niezależnie od sekcji PKD 2007, do której są zaliczane.

2. **Gospodarstwo rolne** to jednostka wyodrębniona pod względem technicznym i ekonomicznym, posiadająca odrębne kierownictwo (użytkownik lub zarządzający) i **prowadząca działalność rolniczą**.

Gospodarstwo indywidualne to gospodarstwo rolne użytkowane przez osobę fizyczną.

Gospodarstwa indywidualne obejmują:

- 1) gospodarstwa o powierzchni 1 ha i więcej użytków rolnych;
- 2) gospodarstwa o powierzchni poniżej 1 ha użytków rolnych (w tym nieposiadające użytków rolnych) prowadzące działy specjalne produkcji rolnej lub produkcję o znaczącej (określonej odpowiednimi programami) skali: drzew owocowych, krzewów owocowych, szkółek sadowniczych i ozdobnych, warzyw i truskawek gruntowych, chmielu, tytoniu, kóz oraz dzikich zwierząt (np. dziki, samy, danielę) utrzymywanych w gospodarstwie dla produkcji mięsa.

Do **działalności rolniczej** zaliczamy działalność związaną z uprawą roślin, która obejmuje: wszystkie uprawy rolne (w tym grzyby jadalne), warzywnictwo i ogrodnictwo, szkółkarstwo, hodowlę i nasiennictwo roślin rolniczych i ogrodniczych oraz chów i hodowlę zwierząt gospodarskich, tj. bydła, owiec, kóz, koni, świń, drobiu, królików, pozostałych zwierząt futerkowych, dzikich zwierząt utrzymywanych w gospodarstwie dla produkcji mięsa (np. dziki, samy, danielę) i pszczół, a także działalność polegającą na utrzymaniu użytków rolnych według zasad dobrej kultury rolnej (zgodnie z normami).

3. Zgodnie z definicjami w ust. 2, prezentowane dane za 2012 r. o liczbie gospodarstw rolnych i powierzchni użytków rolnych nie obejmują posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz posiadaczy do 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali (poniżej określonych progów).

Dane za lata 2010 i 2011 zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika i podano w warunkach porównywalnych z danymi za 2012 r.

4. **Powierzchnia użytków rolnych** obejmuje powierzchnię użytków rolnych w dobrej kulturze i użytków rolnych pozostałych.

CHAPTER XV

AGRICULTURE, HUNTING AND FORESTRY

General notes

Agriculture

1. The presented information was compiled using the **kind-of-activity method** and concerns agricultural activity in the area of crop and animal production conducted by economic entities regardless of the branch of the NACE Rev. 2 in which they are included.

2. **An agricultural holding** is understood as a single unit, both technically which has a single management (holder or manager) and which **conducts agricultural activity**.

A natural person's agricultural holding is understood as an agricultural holding used by a natural person.

Natural person's agricultural holdings include:

- 1) holdings with an area of 1 ha or more of agricultural land;
- 2) holdings with an area of less than 1 ha of agricultural land (including holdings without agricultural land) conducting special branches of agricultural activities or the significant (determined by the appropriate thresholds) scale: fruit trees plantations, fruit shrubs plantations, ornamental plants and orchard nurseries, field vegetable and strawberry, hops, tobacco, goats and wild animals (such as wild boar, roe deer, fallow deer) kept for slaughter.

An agricultural activity includes activity related to the cultivation of plants, which covers: all field crops (including mushrooms), vegetable gardening and horticulture, nursery, cultivation and seed production of agricultural and horticultural crops as well as activity related to rearing and breeding of livestock, such as cattle, sheep, goats, horses, pigs, poultry, rabbits, other fur-covered animals, wild animals kept for slaughter (such as wild boar, roe deer, fallow deer) and bees, as well as activity of maintaining agricultural land in accordance with cultivation principles with respects for environment protection requirements (according to the norms).

3. According to the definitions in item 2, the presented data for 2012 on the number of agricultural holdings and the area of agricultural land does not include owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities, and owners of up to 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale (below the specified thresholds).

The data for the years 2010 and 2011 was changed in comparison the ones published in the previous edition of the Yearbook and was provided in conditions comparable with the data for 2012.

4. **The agricultural land area** including area of agricultural land in a good agricultural condition and other agricultural land.

Użytki rolne w dobrej kulturze to utrzymywane zgodnie z normami określonymi w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 11 III 2010 r. w sprawie minimalnych norm (Dz. U. Nr 39, poz. 211), z późniejszymi zmianami – prezentuje się w podziale na: powierzchnię pod zasiewami, grunty ugorowane, uprawy trwałe (w tym sady), ogrody przydomowe, łąki trwałe i pastwiska trwałe.

Użytki rolne pozostałe to użytki rolne nieużytkowane i nieutrzymywane w dobrej kulturze.

Powierzchnia zasiewów to powierzchnia wszystkich upraw zasianych i zasadzonych w gospodarstwie rolnym.

Grunty ugorowane to grunty ome niewykorzystywane do celów produkcyjnych, ale utrzymane według zasad dobrej kultury rolnej, przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska, łącznie z powierzchnią upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny (nawozy zielone).

Uprawy trwałe to łączna powierzchnia plantacji drzew i krzewów owocowych oraz ich szkółek (sady), szkółek drzew i krzewów ozdobnych, szkółek drzew leśnych do celów handlowych, innych upraw trwałych, w tym wikliny oraz drzew i krzewów owocowych rosnących poza plantacjami, a także upraw trwałych pod osłonami.

Do **sadów** zaliczono grunty zasadzone drzewami i krzewami owocowymi oraz szkółki drzew i krzewów owocowych o powierzchni nie mniejszej niż 0,1 ha.

Ogrody przydomowe to powierzchnia upraw przeznaczonych przede wszystkim na samozaopatrzenie. Do ogrodów przydomowych nie zalicza się powierzchni trawników i ogrodów ozdobnych oraz powierzchni przeznaczonej na rekreację.

Łąki i pastwiska są to łąki i pastwiska trwałe, do których nie zalicza się gruntów ornych obsianych trawami w ramach płodozmianu.

5. Globalna produkcja rolnicza obejmuje:

- 1) **produkcję roślinną**, tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku);
- 2) **produkcję zwierzęcą**, tj. produkcję żywca rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu i na targowiskach.

6. Przy ustalaniu produkcji rolniczej w cenach stałych przyjęto średnie krajowe ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany (dla sprzedaży targowiskowej – ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach, dla pozostałych elementów produkcji – średnie

Agricultural land a good agricultural condition – maintained in accordance with norms defined in the decree of the Minister of Agriculture and Rural Development, dated 11 III 2010 regarding minimal norms (Journal of Laws No. 39, item 211) with later amendments – is presented on the basis or a division into sown area, fallow land, permanent crops (including orchards), kitchen gardens, permanent meadows and permanent pastures.

Other agricultural land is agricultural land which is not used and maintained in a good condition.

Sown area is the area of all crops sown and planted in the agricultural holding.

Fallow land is the arable land not used for production purposes but maintained in a good agricultural condition, in compliance with the environmental protection requirements, as well as the crop area intended for ploughing of plants cultivated as major crops (green fertilizers).

Permanent crops stand for the total plantation area of fruit-bearing trees and shrubs, and their nurseries, nurseries of ornamental trees and shrubs, and nurseries of forest trees for commercial purposes, as well as other permanent crops, of which wicker, fruit-bearing trees and shrubs grown outside plantations, as well as other permanent crops cultivated under covers.

Orchards are understood as land planted with fruit-bearing trees, bushes and tree nurseries not smaller than 0,1 ha.

Kitchen gardens stand for the area of crops which mainly serve as self-supplies. The area of lawns and ornamental gardens, as well as recreation area, should not be treated as part of kitchen gardens.

Meadows and pastures are understood as permanent meadows and pastures, and do not include arable land sown with grass as part of crop rotation.

5. Gross agricultural output includes:

- 1) **crop output**, i.e., raw (not processed) products of plant origin (harvests for a given year);
- 2) **animal output**, i.e., production of animals for slaughter, raw (not processed) products of animal origin as well as the increase in farm animal stocks (livestock – the basic and working herd), which include: cattle, pigs, sheep, horses and poultry.

Final agricultural output is the sum of the following values: market output, own consumption of agricultural products from own production, increases in inventories of products of plant and animal origin and the increase in farm animal stocks (livestock – the basic and working herd). Final output, as opposed to gross output, does not include those products from own output that were utilized for production purposes, e.g. feed, sown material, manure.

Agricultural market output is the sum of agricultural product sales at procurement centres and on marketplaces.

6. The average national current prices for the year preceding surveyed year were assumed in calculating agricultural output in constant prices (for market sales – prices received by farmers at marketplaces, for other elements of production – average procurement prices),

ceny skupu), z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego.

7. Dane o produkcji, plonach i skupie: zbóż, strączkowych i oleistych dotyczą ziarna, tytoniu – liści tytoniu, chmielu – chmielu surowego. Dane dotyczące zbóż obejmują: zboża podstawowe, mieszanki zbożowe, kukurydzę na ziarno, grykę, proso i inne zbożowe. Dane dotyczące zbóż podstawowych, tj. pszenicy, żyta, jęczmienia, owsa i pszenżyta – jeśli nie zaznaczono inaczej – nie obejmują mieszanek zbożowych. Kukurydzę na ziarno zaliczono do zbóż.

Strączkowe na ziarno obejmują: konsumpcyjne (groch, fasola, bób oraz pozostałe) i pastewne (wyka, łubin, bobik oraz pozostałe, np. peluszką, mieszanki strączkowe).

Do upraw **przemysłowych** zalicza się: buraki cukrowe, uprawy roślin oleistych (rzepak, rzepik, mak, słonecznik, soja, gorczyca i od 2003 r. len oleisty), włókniстых (len, konopie) i innych przemysłowych (tytoń, chmiel, cykoria). Uprawy **pastewne** obejmują: strączkowe pastewne, motylkowe drobnonasiennne (w tym wieloletnie, tj. koniczyna, lucerna i esparceta) z innymi pastewnymi i trawami, a także okopowe pastewne (buraki pastewne, brukiew, marchew pastewna, kapusta pastewna, rzepa itp.) oraz kukurydzę na paszę.

8. Dane o produkcji żywca rzeźnego obejmują: skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne.

9. Dane o ciągnikach rolniczych dotyczą ciągników 4-kołowych i gąsienicowych.

10. Skup produktów rolnych dotyczy ilości i wartości produktów rolnych (roślinnych i zwierzęcych) skupionych przez podmioty gospodarcze bezpośrednio od producentów. Skup produktów zwierzęcych do 1993 r. ujmowany był łącznie ze skupem ryb słodkowodnych z gospodarstw indywidualnych o powierzchni powyżej 1 ha użytków rolnych.

11. Dane o atestowanych gospodarstwach ekologicznych zostały opracowane na podstawie wykazów producentów przekazanych przez upoważnione jednostki certyfikujące Głównemu Inspektorowi Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, zgodnie z art. 9 pkt 2 ustawy z dnia 25 czerwca 2009 r. o rolnictwie ekologicznym (Dz. U. Nr 116, poz. 975).

12. Lata gospodarcze obejmują okres od 1 VII do 30 VI (np. rok gospodarczy 2001/12 oznacza okres od 1 VII 2001 r. do 30 VI 2002 r.).

13. Do wyliczeń wskaźników natężenia przyjęto – jeśli nie zaznaczono inaczej – użytki rolne, powierzchnię zasiewów i zwierzęta gospodarskie według stanu w czerwcu.

14. Dane o użytkowaniu gruntów, powierzchni zasiewów, zbiorach i plonach ziemiopłodów, zwierzętach gospodarskich i produkcji zwierzęcej oraz o ciągnikach opracowano na podstawie sprawozdawczości, wyników badań reprezentacyjnych, wyników spisów rolniczych i szacunków.

excluding potatoes, vegetables and fruits, for which the average prices from two consecutive years are adopted, i.e., from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year.

7. Data regarding the production, yields and procurement of: cereals, pulses and oilseeds plants concern grain, tobacco – leaves, hop – raw hop. Data concerning cereals include: basic cereals, cereal mixed, maize for grain, buckwheat, millet and other cereals. Data regarding basic cereals, i.e. wheat, rye, barley, oats and triticale, unless otherwise stated, do not include cereal mixed. Maize designated for grain was included among cereals.

Pulses for grain include: edible pulses (peas, beans, broad beans and other) and feed pulses (vetch, lupine, field beans and others, e.g. field peas, pulses mixed).

Industrial crops include: sugar beets, oil-bearing crops (rape, agrimony, poppy, sunflower, soya, mustard and since 2003 oil-flax), fibrous plants (flax, hemp) and other industrial plants (tobacco, hop, chicory). **Feed plants include:** pulses, legumes (of which perennial legumes: clover, lucerne and sainfoin) with other feed plants and field grasses, as well as root plants (fodder beet, rutabaga, fodder carrot, fodder cabbage, turnip) and maize for feeds.

8. Data regarding the production of animals for slaughter concern the purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), market sales and slaughter intended for own consumption.

9. Data regarding agricultural tractors concern 4-wheeled and tracked tractors.

10. Procurement of agricultural products includes the quantity and value of agricultural products (crop and animal origin) purchased by economic entities directly from producers. Until 1993, the procurement of products of animal origin was given together with the procurement of freshwater fish from private farms exceeding 1 ha of agricultural land.

11. Data on certified organic farms have been elaborated on the basis of producers registers delivered by authorized certifying bodies to the Main Inspector of Agricultural and Food Quality according to Article 9 point 2 of Legal Act of 25 June 2009 on organic farming (Journal of Laws No. 116, item 975).

12. Farming years cover the period from 1 VII to 30 VI (e.g. the 2011/12 farming year cover

13. Intensity ratios were calculated on the basis of agricultural land, sown area, and livestock as of June, unless otherwise indicated.

14. Data regarding land use, sown area, crop production and yields, livestock and animal-based production, as well as tractors were compiled on the basis of reports, results of sample surveys, agricultural census results and estimates.

Leśnictwo

1. Informacje w zakresie leśnictwa dotyczą:

1) **lasów publicznych** stanowiących własność:

- a) Skarbu Państwa — zarządzanych oraz użytkowanych czasowo lub w wieczność przez:
  - Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe (w skrócie „Lasy Państwowe”), nadzorowane przez Ministra Środowiska,
  - jednostki ochrony przyrody (parki narodowe),
  - jednostki organizacyjne innych ministrów, wojewodów, gmin lub związków komunalnych i Agencję Nieruchomości Rolnych,

- b) gmin (w tym gmin mających również status miasta na prawach powiatu);

2) **lasów prywatnych** stanowiących własność:

- a) osób fizycznych,
- b) wspólnot gruntowych będących własnością wszystkich lub części mieszkańców wsi,
- c) spółdzielni produkcji rolniczej,
- d) innych osób prawnych.

2. **Powierzchnia gruntów leśnych** obejmuje powierzchnię lasów oraz gruntów związanych z gospodarką leśną.

Do **powierzchni lasów** zalicza się grunty o zwartej powierzchni co najmniej 0,1 ha:

- pokryte roślinnością leśną (powierzchnia zalesiona),
- przejściowo pozbawione roślinności leśnej (zręby, halizny, płazowiny, plantacje choinek i krzewów oraz poletka łowieckie).

Są to grunty przeznaczone do produkcji leśnej lub wchodzące w skład rezerwatów przyrody i parków narodowych albo wpisane do rejestrów zabytków.

Do **gruntów związanych z gospodarką leśną** zalicza się grunty zajęte pod wykorzystywane dla potrzeb gospodarki leśnej: budynki i budowle, linie podziału przestrzennego lasu, drogi leśne, szkółki leśne, miejsca składowania drewna itp.

Drzewostany w klasie odnowienia są to drzewostany rębne i przeszłorębne podlegające jednocześnie użytkowaniu i odnowieniu (pod osłoną), w których co najmniej 50% powierzchni (w drzewostanach użytkowanych rębiami gniazdowymi co najmniej 30% powierzchni) zostało odnowione sztucznie lub naturalnie oraz drzewostany młodszych klas wieku wymagające przebudowy za pomocą rębni złożonych, z uwagi na złe efekty produkcyjne.

Drzewostany w klasie do odnowienia obejmują drzewostany rębne i przeszłorębne użytkowane rębiami złożonymi, które wymagają przedniego odnowienia jako bezwzględnego warunku kontynuacji cięć tymi rębiami.

Drzewostany o budowie przerebowej są to drzewostany składające się z grup i kęp drzew o różnym wieku i wysokości, przenikające się nawzajem na całej powierzchni, w których prowadzone są jednocześnie zabiegi związane z użytkowaniem, odnowieniem i pielęgnowaniem lasu.

Forestry

1. Information within the scope of forestry concerns:

1) **public forests** owned by:

- a) the State Treasury — managed and utilized temporarily or perpetually by:
  - State Forests National Forest Holding (abbreviated as "State Forests") supervised by the Minister of Environment,
  - nature protection units (national parks),
  - organizational units supervised by different ministers, voivods, gminas or municipal associations and the Agricultural Property Agency,
- b) gminas (of which gminas which are also cities with powiat status);

2) **private forests** owned by:

- a) natural persons,
- b) land held in common by all or part of the residents of a village,
- c) agricultural production cooperatives,
- d) other legal persons.

2. **Forest land** includes areas of forest as well as land connected with silviculture.

Forest areas include land with a homogeneous area of at least 0,1 ha:

- covered by forest vegetation (wooded area),
- temporarily devoid of forest vegetation (felling sites, blanks, irregularly stocked open stands, coniferous tree and bush plantations, hunting grounds).

These areas are designated for silviculture production, comprising portions of nature reserves and national parks or are registered as nature monuments.

Land connected with silviculture includes land used for purposes of forest management: buildings and structures, spatial division lines in forests, forest roads, forest nurseries, wood stockpiling areas, etc.

Tree stands in class area tree stands which have reached or passed felling maturity being simultaneously utilized and renewed (under cover), in which at least 50% of the area (in tree stands utilized through nested fellings of at least 30% of the area) was renewed artificially or naturally as well as tree stands in the lower age categories requiring reconstruction through complex fellings in view of poor production results.

Tree stands to be renewed include tree stands that have reached or passed felling maturity, that are utilized through complex fellings and that require prior renewal as the necessary condition for continuation of these fellings.

Tree stands with through fell construction are tree stands consisting of groups and clumps of trees of various ages and heights, intermingled throughout the entire stand, in which activity connected with the utilization, renewal and tending of the forest is conducted simultaneously.

Przez **odnowienia** rozumie się powstawanie młodego drzewostanu w miejsce drzewostanu usuwanego lub usuniętego:

- 1) odnowienia sztuczne są to uprawy leśne zakładane przez sadzenie lub siew;
- 2) odnowienia naturalne są to uprawy leśne powstałe na powierzchni lasów z samosiewu i odrośli, uznane za pełnowartościowe i pokrywające co najmniej 50% terenu.

Zalesienia polegają na zakładaniu upraw leśnych na gruntach pozostających poprzednio poza uprawą leśną (niezaliczonych do powierzchni lasów).

Zadrzewienia są to produkcyjne i ochronne skupiska drzew i krzewów na terenach poza lasami. Występują wzdłuż tras komunikacyjnych i cieków wodnych, wśród upraw rolnych, przy domach i budynkach gospodarczych oraz w obrębie i przy zakładach przemysłowych. Do zadrzewień nie zalicza się: sadów, plantacji, szkółek drzew i krzewów, cmentarzy, urządzonej zieleni komunalnej w miastach, ogrodów działkowych, skupisk drzew otaczających obiekty zabytkowe.

3. Wskaźnik **lesistości** (lesistość) obliczono jako stosunek procentowy powierzchni lasów do ogólnej powierzchni województwa.

Udział powierzchni gruntów leśnych w powierzchni lądowej województwa obliczono jako stosunek powierzchni lasów i gruntów związanych z gospodarką leśną do powierzchni ogólnej województwa pomniejszonej o grunty pod wodami (obejmujące powierzchniowe wody płynące oraz stojące); od 2002 r. – zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 III 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. Nr 38, poz. 454) – do powierzchni lądowej województwa zalicza się grunty pod stawami oraz rowy użytkowane rolniczo.

4. Dane w podziale według sortymentów drzewnych (tabl. 28 i 29) opracowano na podstawie klasyfikacji jakościowo-wymiarowej określonej Polskimi Normami.

Renewals are understood as new tree stands formed in place of removed stands:

- 1) artificial renewals are tree crops established through planting or sowing;
- 2) natural renewals are tree crops formed in woodland areas through self-seeding and offshoots, considered full-value and covering at least 50% of the area.

Afforestation consists in establishing woodland crops on land previously outside silviculture (not included in forest area).

Plantings are productive and protective clusters of trees and shrubs outside the forests. The term includes trees along roads, rivers, canals and among agricultural crops, on farmlands and within plants area. The term excludes orchards, plantations, forest and shrub nurseries, cemeteries and estate green belts within cities, home gardens and allotments, trees and shrubs surrounding monumental places.

3. The **forest cover** indicator (forest cover) was calculated as the percentage ratio of forest area to the total area of the voivodship.

Share of forest land area of the voivodship is calculated as the percentage ratio of forest area (including land connected with silviculture) to the total area of the country without lands under waters (including surface flowing waters and surface standing waters). According to the decree of the Minister of Regional Development and Construction dated 29 III 2001 in regard to the registration of land and buildings (Journal of Laws No. 38, item 454) – since 2002 land under ponds as well as ditches used for agricultural purposes been calculated to land area.

4. Data in the rows according to wood assortments (tables 28 and 29) were compiled on the basis of the quality-size classification defined by Polish Norms.

Rolnictwo

Agriculture

TABL. 1 (221). **UWARUNKOWANIA I WAŻNIEJSZE WYNIKI EKONOMICZNO-PRODUKCYJNE W ROLNICTWIE**
TRENDS AND MAJOR ECONOMIC AND PRODUCTION RESULTS
IN AGRICULTURE
A. OGÓŁEM
TOTAL

WYSZCZEGÓLNIENIE	2006- -2010 ^a	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Udział w ogólnej powierzchni zasiewów (stan w czerwcu) ^b w %:					Share in total sown area (as of June) ^b in %:
zbóż podstawowych	58,9	62,0	62,3	56,0	basic cereals
w tym gospodarstwa indywidualne	59,0	62,2	62,5	56,1	of which private farms
ziemniaków ^c	6,8	5,8	6,0	5,6	potatoes ^c
w tym gospodarstwa indywidualne	6,9	5,9	6,0	5,6	of which private farms
roślin przemysłowych	3,2	4,1	3,4	2,8	industrial plants
w tym gospodarstwa indywidualne	2,9	3,8	3,2	2,6	of which private farms
Plony z 1 ha w dt:					Yields per 1 ha in dt:
zbóż podstawowych	28,8	31,0	31,4	29,3	of basic cereals
w tym gospodarstwa indywidualne	28,6	30,8	31,3	29,2	of which private farms
ziemniaków ^c	194	210	261	266	potatoes ^c
w tym gospodarstwa indywidualne	194	210	260	265	of which private farms
rzepaku i rzepiku	24,2	23,7	19,5	18,1	of rape and turnip rape
w tym gospodarstwa indywidualne	23,5	23,1	18,9	17,4	of which private farms
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie w przeliczeniowych sztukach dużych (stan w czerwcu) ^{bd}	579767,8	576390,0	567638,5	523889,3	Cattle, pigs, sheep and horses in terms of large Hades (as of June) ^{bd}
w tym gospodarstwa indywidualne	570937,2	565497,0	558460,8	516419,9	of which private farms
Udział krów w pogłowie bydła (stan w czerwcu) ^b w %	50,3	47,5	47,3	44,5	Share of cows in cattle stocks (as of June) ^b in %
w tym gospodarstwa indywidualne	50,4	47,7	47,4	44,5	of which private farms
Udział loch w pogłowie trzody chlewnej (stan w końcu lipca) ^b w %	9,4	8,2	8,2	8,5	Share of sows in pig stocks (as of the end of July) ^b in %
w tym gospodarstwa indywidualne	9,4	8,2	8,1	8,5	of which private farms
Produkcja mleka krowiego na 1 krowę w l	4335	4215	4273	4555	Production of cows' milk per cow in l
w tym gospodarstwa indywidualne	4315	4191	4254	4536	of which private farms

^a Przeciętne roczne. ^b W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^c Od 2010 r. bez ogrodów przydomowych. ^d Patrz uwaga do tablicy 11 na str. 310; trzoda chlewna — stan w końcu lipca.

^a Annual averages. ^b In 2010 data of the Agricultural Census. ^c Since 2010 excluding kitchen gardens. ^d See note to table 11 on page 310; pigs — as of the end of July.

TABL. 1 (221). **UWARUNKOWANIA I WAŻNIEJSZE WYNIKI EKONOMICZNO-PRODUKCYJNE
W ROLNICTWIE (dok.)**
*TRENDS AND MAJOR ECONOMIC AND PRODUCTION RESULTS
IN AGRICULTURE (cont.)*
B. W PRZELICZENIU NA UŻYTKI ROLNE ^a
IN TERMS OF AGRICULTURAL LAND ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010		2011	2012	SPECIFICATION
		A	B			
Gospodarstwa rolne (stan w czerwcu) ^b w tys.	197,7	168,1	130,6	.	130,2	<i>Agricultural holdings (as of June) ^b in thous.</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	197,5	167,9	130,4	.	130,1	<i>of which private farms</i>
Powierzchnia użytków rolnych (stan w czerwcu) ^b w tys. ha.....	1086,1	1004,4	979,7	977,9	986,3	<i>Agricultural land area (as of June) ^b in thous. ha</i>
w tym gospodarstwa indywidualne.....	1065,6	983,2	958,8	961,7	971,0	<i>of which private farms</i>
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie w przeliczeniowych sztukach dużych (stan w czerwcu) ^{bc} na 100 ha użytków rolnych	52,8	57,4	58,6	58,0	53,1	<i>Cattle, pigs, sheep and horses in terms of large heads (as of June) ^{bc} per 100 ha of agricultural land</i>
w tym gospodarstwa indywidualne.....	53,1	57,5	59,0	58,1	53,2	<i>of which private farms</i>
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) ^d na 1 ha użytków rolnych w kg.....	329,3	317,3	325,3	346,0	350,4	<i>Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck) ^d per 1 ha of agricultural land in kg</i>
Produkcja mleka krowiego na 1 ha użytków rolnych w l	970,9	959,3	983,6	978,7	955,9	<i>Production of cows' milk per 1 ha of agricultural land in l</i>
w tym gospodarstwa indywidualne.....	978,1	967,6	992,2	983,5	960,0	<i>of which private farms</i>
Ciągniki rolnicze (stan w czerwcu) ^b na 100 ha użytków rolnych w szt.	11,6	12,6	12,9	.	.	<i>Agricultural tractors (as of June) ^b per 100 ha of agricultural land in units</i>
w tym gospodarstwa indywidualne.....	11,8	12,8	13,2	.	.	<i>of which private farms</i>
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładnikowymi) w przeliczeniu na czysty składnik ^{bc} na 1 ha użytków rolnych w kg	117,9	120,2	123,3	137,8	125,1	<i>Consumption of mineral or chemical fertilizers (including mixed) in terms of pure ingredient ^{bc} per 1 ha of agricultural land in kg</i>
w tym gospodarstwa indywidualne.....	116,7	119,8	122,9	137,5	124,5	<i>of which private farms</i>

^a Dane dla 2010 r. podano w dwóch ujęciach, tj. porównywalnie z 2005 r. (wariant A) i porównywalnie z latami 2011 i 2012 (wariant B); patrz uwagi ogólne działu, ust. 3. ^b W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^c Patrz uwaga do tabl.11 na str. 310; trzoda chlewna — stan w końcu lipca. ^d Dotyczy mięsa (łącznie z tłuszczami i podrobami): wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego, koziego, króliczego i dziczyzny; w wadze poubojowej ciepłej. ^e Dotyczy odpowiednio lat gospodarczych: 2004/05, 2009/10, 2010/11, 2011/12.

^a Data in 2010 given in two approaches, i.e. according to 2005 (variant A) and according to 2011 and 2012 (variant B); see general notes to the chapter, item 3. ^b In 2010 data of the Agricultural Census. ^c See note to the table 11 on page 310; pigs — as of the end of July. ^d Concerns meat (including fats and pluck): beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; in post-slaughter warm weight. ^e Concerns respectively the: 2004/05, 2009/10, 2010/11, 2011/12 farming years.

TABL. 2 (222). **POWIERZCHNIA UŻYTKÓW ROLNYCH WEDŁUG RODZAJÓW UŻYTKÓW^a**
Stan w czerwcu
AGRICULTURAL LAND AREA BY LAND TYPE^a
As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	W tym gospodarstwa indywidualne <i>Of which private farms</i>	SPECIFICATION
	w ha	in ha	
O G Ó Ł E M ..... 2010 ^b	979660	958810	T O T A L
2011	977853	961742	
2012	986321	971014	
W dobrej kulturze rolnej	973797	959209	In good agricultural condition
Pod zasiewami.....	742130	730383	Sown area
Grunty ugorowane	29202	28614	Fallow land
Uprawy trwałe	38252	37717	Permanent crops
w tym sady	37178	36773	of which orchards
Ogrody przydomowe	2658	2645	Kitchen gardens
Łąki trwałe.....	135516	134310	Permanent meadows
Pastwiska trwałe.....	26039	25540	Permanent pastures
Pozostałe	12525	11805	Others

^a Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 4. ^b Dane Powszechnego Spisu Rolnego.

^a See general notes to the chapter, item 4. ^b Data of the Agricultural Census.

TABL. 3 (223). **GOSPODARSTWA ROLNE WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH^a**
Stan w czerwcu
FARMS BY AREA GROUPS^a
As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010 ^b	2012	SPECIFICATION
Gospodarstwa w tys.	130,6	130,2	Farms in thous.
O powierzchni użytków rolnych – w odsetkach:			With agricultural land area of – in percent
do 1,00 ha	1,1	1,2	up to 1,00 ha
1,01-1,99	14,6	16,4	1,01-1,99
2,00-4,99	32,3	31,5	2,00-4,99
5,00-9,99	31,1	29,7	5,00-9,99
10,00-14,99	11,7	11,6	10,00-14,99
15,00-19,99	4,5	4,4	15,00-19,99
20,00-49,99	4,2	4,5	20,00-49,99
50 ha i więcej	0,5	0,7	50 ha and more
Przeciętna powierzchnia ogólna gospodarstwa w ha	8,7	8,6	Average total farm area in ha
w tym użytki rolne.....	7,5	7,6	of which agricultural land

^a Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 2. ^b Dane Powszechnego Spisu Rolnego.

^a See general notes to the chapter, item 2. ^b Data of the Agricultural Census.

TABL. 4 (224). **DYNAMIKA GLOBALNEJ, KOŃCOWEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (ceny stałe^a)**
INDICES OF GROSS, FINAL AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices^a)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010	2011	2005	2009	2010	2011	SPECIFICATION
	ogółem total				w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms				
	rok poprzedni = 100				previous year = 100				
Produkcja globalna	94,1	94,1	92,8	103,9	94,4	94,0	92,6	104,1	Gross output
roślinna	79,8	93,8	88,4	104,2	79,9	93,7	87,9	104,6	crop
zwierzęca	108,1	94,6	97,6	103,6	108,5	94,4	97,5	103,7	animal
Produkcja końcowa	95,4	92,4	91,2	105,3	95,8	92,1	90,9	105,6	Final output
roślinna	74,0	90,0	82,5	107,5	74,1	89,6	81,9	108,0	crop
zwierzęca	108,5	94,3	97,7	103,6	108,9	94,1	97,6	103,7	animal
Produkcja towarowa	96,4	87,8	93,3	106,8	96,8	87,4	92,9	107,1	Market output
roślinna	82,0	84,9	88,1	101,3	82,1	84,1	87,5	101,7	crop
zwierzęca	105,1	90,4	97,6	111,8	105,5	90,3	97,3	112,0	animal

^a Patrz uwagi ogólne działu, ust. 6.

^a See general notes to the chapter, item 6.

TABL. 5 (225). **STRUKTURA GLOBALNEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (ceny stałe^a)**
STRUCTURE OF GROSS AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices^a)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010	2011	SPECIFICATION
	w odsetkach <i>in percent</i>				
PRODUKCJA GLOBALNA GROSS OUTPUT					
O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0	100,0	T O T A L
Produkcja roślinna.....	42,0	54,3	49,4	54,4	Crop output
Zboża.....	13,1	17,3	11,1	12,3	Cereals
w tym zboża podstawowe	9,8	13,8	8,8	10,0	of which basic cereals
w tym: pszenica.....	2,6	3,5	2,7	3,5	of which: wheat
żyto.....	2,8	3,5	1,6	1,7	rye
jęczmień	1,3	1,7	1,1	1,1	barley
Ziemniaki	6,9	9,8	10,6	12,6	Potatoes
Przemysłowe	1,9	1,6	1,5	1,3	Industrial
w tym buraki cukrowe.....	1,4	0,6	0,5	0,6	of which sugar beets
Warzywa	6,8	9,7	10,2	10,4	Vegetables
Owoce	8,3	9,0	8,6	10,1	Fruit
Siano łąkowe	1,9	2,2	2,2	2,2	Meadow hay
Pozostałe	3,1	4,7	5,2	5,5	Other

^a Patrz uwagi ogólne działu, ust. 6.

^a See general notes to the chapter, item 6.

TABL. 5 (225). **STRUKTURA GLOBALNEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (dok.)**
STRUCTURE OF GROSS AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010	2011	SPECIFICATION
	w odsetkach <i>in percent</i>				
PRODUKCJA GLOBALNA (dok.) GROSS OUTPUT (cont.)					
Produkcja zwierzęca	58,0	45,7	50,6	45,6	Animal output
Żywiec rzeźny ^b	35,0	24,5	30,1	26,4	Animals for slaughter ^b
w tym:					of which:
bydło (bez cieląt)	4,1	4,7	4,6	6,4	cattle (excluding calves)
cielęta	0,7	0,5	0,5	0,1	calves
trzoda chlewna	21,0	12,9	17,1	12,1	pigs
owce	0,0	0,0	0,0	0,0	sheep
drób.....	9,0	6,3	7,8	7,7	poultry
Przyrost stada (podstawowego i obrotowego)	-0,3	1,2	1,1	-1,1	Increase in herd (basic and working)
Mleko krowie	17,7	15,4	14,1	15,4	Cows' milk
Jaja kurze	3,6	3,0	3,8	3,2	Hen eggs
Obornik	1,5	1,4	1,4	1,5	Manure
Pozostałe	0,5	0,2	0,1	0,2	Other
PRODUKCJA TOWAROWA MARKET OUTPUT					
O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0	100,0	T O T A L
Produkcja roślinna	31,8	45,3	42,6	45,1	Crop output
Zboża	3,4	5,6	4,0	4,0	Cereals
w tym zboża podstawowe	3,1	5,3	3,6	3,4	of which basic cereals
w tym: pszenica.....	1,7	2,4	1,8	2,1	of which: wheat
żyto	1,1	1,2	0,7	0,7	rye
jęczmień	0,1	0,4	0,7	0,2	barley
Ziemniaki	5,6	11,7	11,9	13,3	Potatoes
Przemysłowe	2,7	2,2	1,9	1,5	Industrial
w tym buraki cukrowe.....	2,0	0,9	0,8	0,8	of which sugar beets
Warzywa	8,0	12,6	12,6	12,4	Vegetables
Owoce	10,7	12,3	10,9	12,5	Fruit
Pozostałe	1,4	0,9	1,3	1,4	Other
Produkcja zwierzęca	68,2	54,7	57,4	54,9	Animal output
Żywiec rzeźny ^b	44,8	34,0	38,2	34,1	Animals for slaughter ^b
w tym:					of which:
bydło (bez cieląt)	5,4	6,6	6,1	8,2	cattle (excluding calves)
cielęta	0,8	0,7	0,5	0,1	calves
trzoda chlewna	26,0	17,8	20,9	15,7	pigs
owce	0,0	0,0	0,0	0,0	sheep
drób.....	12,3	8,8	10,5	9,9	poultry
Mleko krowie	18,1	17,1	15,1	17,2	Cows' milk
Jaja kurze	4,9	3,4	3,9	3,5	Hen eggs
Pozostałe	0,4	0,2	0,2	0,2	Other

^b Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.

^b Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

TABL. 6 (226). **POWIERZCHNIA ZASIEWÓW^a**

Stan w czerwcu
SOWN AREA^a
As of June

ZIEMIOPŁODY	2005	2010	2011	2012		CROPS
				ogółem total	w tym gospo- darstwa indywi- dualne of which private farms	
w ha in ha						
O G Ó Ł E M.....	812071	738568	750094	742130	730383	T O T A L
Zboża.....	628120	583114	593690	589846	582167	Cereals
zboża podstawowe.....	467800	457909	467633	415776	409645	basic cereals
pszenica.....	87777	90672	107593	85459	83657	wheat
żyto.....	186567	133945	126192	129191	128213	rye
jęczmień.....	51106	54382	53373	79545	77984	barley
owies.....	39901	46773	50129	46935	46071	oats
pszenżyto.....	102449	132135	130347	74646	73720	triticale
mieszanki zbożowe.....	147767	109758	114399	151551	151212	cereal mixed
gryka, proso i pozosta- łe zbożowe.....	1936	3627	1467	2801	2780	buckwheat, millet and other cereals
kukurydza na ziarno....	10615	11821	10191	19719	18530	maize for grain
Strączkowe.....	5652	10403	8293	13438	13058	Pulses
konsumpcyjne.....	580	1819	656	1556	1426	edible
pastewne ^b	5072	8584	7637	11882	11632	feed ^b
Ziemniaki ^c	60842	42913	44881	41286	40741	Potatoes ^c
Przemysłowe.....	21289	30591	25672	20761	19227	Industrial
w tym:						of which:
buraki cukrowe.....	10946	6664	7221	7695	7300	sugar beets
oleiste.....	10220	23894	18435	13034	11895	oil-bearing
w tym rzepak i rzepik	8627	21131	17819	10400	9285	of which rape and agrimony
Pastewne.....	59468	47083	54022	51592	50299	Feed
w tym:						of which:
okopowe.....	2478	1313	1386	707	706	root plants
kukurydza na paszę....	25929	27747	33442	35444	34842	maize for feeds
Pozostałe uprawy ^d	36700	24464	23536	25207	24891	Other crops ^d

^a W 2005 r. łącznie z powierzchnią upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone); w 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^b Łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi na ziarno. ^c Od 2010 r. bez ogrodów przydomowych. ^d Warzywa, truskawki, wysadki okopowych itp.

^a In 2005 including permanent crops, kitchen gardens as well as area intended for ploughing (green fertilizers); in 2010 data of the Agricultural Census. ^b Including cereal and pulse mixed for grain. ^c Since 2010 excluding kitchen gardens. ^d Vegetables, strawberries, root plant planting etc.

TABL. 7 (227). **ZBIORY I PLONY WYBRANYCH ZIEMIOPŁODÓW**
SELECTED CROP PRODUCTION AND YIELDS

ZIEMIOPŁODY	2006- -2010 ^a	2010	2011	2012		CROPS
				ogółem <i>total</i>	w tym gospo- darstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	

ZBIORY w t
PRODUCTION in t

Zboża.....	1833906	1827479	1892753	1831149	1797625	Cereals
w tym:						<i>of which:</i>
zboża podstawowe..	1396014	1421054	1468530	1217580	1194526	basic cereals
pszenica.....	322940	349139	415639	287208	279251	wheat
żyto	383183	308151	295322	321996	319250	rye
jęczmień.....	170246	173638	172264	253082	246611	barley
owies.....	92963	133321	129146	130079	127156	oats
pszenżyto.....	426683	456805	456159	225216	222258	triticale
mieszkanki zbożowe	383400	329583	349032	463106	462213	cereal mixed
Ziemniaki ^b	1091628	903270	1172166	1099821	1079637	Potatoes ^b
Buraki cukrowe	357046	280610	355732	389269	365000	Sugar beets
Rzepak i rzepik	39610	50086	34673	18817	16164	Rape and agrimony
Siano łąkowe	801391	821035	812275	803634	797956	Meadow hay

PLONY z 1 ha w dt
YIELDS per 1 ha in dt

Zboża.....	28,7	31,3	31,9	31,0	30,9	Cereals
w tym:						<i>of which:</i>
zboża podstawowe..	28,8	31,0	31,4	29,3	29,2	basic cereals
pszenica.....	35,0	38,5	38,6	33,6	33,4	wheat
żyto	23,0	23,0	23,4	24,9	24,9	rye
jęczmień.....	29,1	31,9	32,3	31,8	31,6	barley
owies.....	24,6	28,5	25,8	27,7	27,6	oats
pszenżyto.....	32,9	34,6	35,0	30,2	30,1	triticale
mieszkanki zbożowe	26,8	30,0	30,5	30,6	30,6	cereal mixed
Ziemniaki ^b	194	210	261	266	265	Potatoes ^b
Buraki cukrowe	470	421	493	506	500	Sugar beets
Rzepak i rzepik	24,2	23,7	19,5	18,1	17,4	Rape and agrimony
Siano łąkowe	56,1	58,0	62,9	59,3	59,4	Meadow hay

^a Przeciętne roczne. ^b Od 2010 r. bez ogrodów przydomowych.

^a Annual averages. ^b Since 2010 excluding kitchen gardens.

TABL. 8 (228). **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY WARZEW GRUNTOWYCH^a**
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF GROUND VEGETABLES^a

WARZYWA	2006- -2010 ^b	2010	2011	2012		VEGETABLES
				ogółem <i>total</i>	w tym gospo- darstwa indywi- dualne <i>of which private farms</i>	

 POWIERZCHNIA^c w ha — stan w czerwcu
 AREA^c in ha — as of June

O G Ó Ł E M.....	21476	16562	17691	19163	18992	T O T A L
Kapusta.....	3202	2365	2740	3073	3054	<i>Cabbages</i>
Kalafiory.....	939	884	947	965	960	<i>Cauliflowers</i>
Cebula	3765	1808	2088	2300	2298	<i>Onions</i>
Marchew jadalna.....	3227	1888	2301	2441	2412	<i>Carrots</i>
Buraki ćwikłowe	1321	1050	1229	1355	1348	<i>Beetroots</i>
Ogórki	2858	2148	2351	2679	2678	<i>Cucumbers</i>
Pomidory.....	1143	618	868	950	950	<i>Tomatoes</i>
Pozostałe ^d	5020	5801	5167	5400	5292	<i>Others^d</i>

 ZBIORY w t
 PRODUCTION in t

O G Ó Ł E M.....	542899	494578	544329	575862	571682	T O T A L
Kapusta.....	133659	117115	135774	149818	148809	<i>Cabbages</i>
Kalafiory.....	23561	26917	28935	29170	29040	<i>Cauliflowers</i>
Cebula	83952	46958	53284	59687	59676	<i>Onions</i>
Marchew jadalna.....	113483	90734	110959	113226	111737	<i>Carrots</i>
Buraki ćwikłowe	42961	46594	54807	57768	57692	<i>Beetroots</i>
Ogórki	42159	40768	41075	47225	47217	<i>Cucumbers</i>
Pomidory.....	23006	15726	19818	22146	22145	<i>Tomatoes</i>
Pozostałe ^d	80118	109766	99677	96822	95366	<i>Others^d</i>

 PLONY z 1 ha w dt
 YIELDS per 1 ha in dt

Kapusta.....	417	495	496	488	487	<i>Cabbages</i>
Kalafiory.....	251	305	306	302	302	<i>Cauliflowers</i>
Cebula	223	260	255	260	260	<i>Onions</i>
Marchew jadalna.....	352	481	482	464	463	<i>Carrots</i>
Buraki ćwikłowe	325	444	446	426	428	<i>Beetroots</i>
Ogórki	148	190	175	176	176	<i>Cucumbers</i>
Pomidory.....	201	254	228	233	233	<i>Tomatoes</i>
Pozostałe ^d	160	189	193	179	180	<i>Others^d</i>

^a Łącznie z ogrodami przydomowymi. ^b Przeciętne roczne. ^c W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^d Pie-
 truszką, pory, sely, rzodkiewka, sałata, rabarbar itp.

^a Including kitchen gardens. ^b Annual averages. ^c In 2010 data of the Agricultural Census. ^d Parsley, leeks, celeries, ra-
 dish, salad, rhubarb etc.

TABL. 9 (229). **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY OWOCÓW Z DRZEW^a**
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF TREE FRUIT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2006- -2010 ^b	2010	2011	2012		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym gospo- darstwa indywi- dualne <i>of which private farms</i>	

POWIERZCHNIA^c w ha — stan w czerwcu
 AREA^c in ha — as of June

O G Ó Ł E M	29671	27811	29779	28291	28163	T O T A L
Jabłonie	19653	18620	19280	18826	18749	<i>Apples</i>
Grusze	1460	972	1545	1219	1209	<i>Pears</i>
Śliwy	2608	2157	2776	2468	2455	<i>Plums</i>
Wiśnie	4727	4799	4822	4562	4553	<i>Cherries</i>
Czereśnie	684	759	792	717	706	<i>Sweet cherries</i>
Pozostałe ^d	539	504	564	499	491	<i>Others^d</i>

ZBIORY w t
 PRODUCTION in t

O G Ó Ł E M	333472	346513	348284	467646	466594	T O T A L
Jabłka	283119	295234	307803	402408	401406	<i>Apples</i>
Gruszki	8300	8557	11204	11139	11113	<i>Pears</i>
Śliwki	13499	15049	9297	17601	17581	<i>Plums</i>
Wiśnie	24416	22300	16867	32003	32001	<i>Cherries</i>
Czereśnie	3186	4111	2389	3411	3410	<i>Sweet cherries</i>
Pozostałe ^d	952	1262	724	1084	1083	<i>Others^d</i>

PLONY z 1 ha w dt
 YIELD per 1 ha in dt

Jabłka	144	159	160	214	214	<i>Apples</i>
Gruszki	57	88	73	91	92	<i>Pears</i>
Śliwki	52	70	34	71	72	<i>Plums</i>
Wiśnie	52	46	35	70	70	<i>Cherries</i>
Czereśnie	47	54	30	48	48	<i>Sweet cherries</i>
Pozostałe ^d	18	25	13	22	22	<i>Others^d</i>

^a Łącznie z ogrodami przydomowymi. ^b Przeciętne roczne. ^c W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^d Brzoskwinie, morele, orzechy włoskie itp.

^a Including kitchen gardens. ^b Annual averages. ^c In 2010 data of the Agricultural Census. ^d Peaches, apricots, walnuts etc.

TABL. 10 (230). **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY Z KRZEWÓW OWOCOWYCH I PLANTACJI JAGODOWYCH^a**
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF BERRY FRUIT^a

OWOCE	2006- -2010 ^b	2010	2011	2012		FRUIT
				ogółem total	w tym gospo- darstwa indywi- dualne of which private farms	

POWIERZCHNIA^c w ha — stan w czerwcu
 AREA^c in ha — as of June

O G Ó Ł E M	10552	10383	10630	11205	10989	TOTAL
Truskawki ^d	3042	2472	3076	2477	2474	Strawberries ^d
Maliny ^e	290	518	323	481	480	Raspberries ^e
Porzeczki	5191	5052	4771	5284	5246	Currants
Agrest	151	266	229	342	340	Gooseberries
Pozostałe ^f	1878	2075	2231	2621	2449	Others ^f

ZBIORY w t
 PRODUCTION in t

O G Ó Ł E M	53348	53575	35283	42485	41986	TOTAL
Truskawki ^d	14483	14204	9798	7396	7395	Strawberries ^d
Maliny ^e	500	880	808	1095	1094	Raspberries ^e
Porzeczki	26831	27399	14760	24287	24149	Currants
Agrest	725	789	563	1213	1213	Gooseberries
Pozostałe ^f	10809	10303	9354	8494	8135	Others ^f

PLONY z 1 ha w dt
 YIELDS per 1 ha in dt

Truskawki ^d	48	58	32	30	30	Strawberries ^d
Maliny ^e	17	17	25	23	23	Raspberries ^e
Porzeczki	52	54	31	46	46	Currants
Agrest	48	30	25	36	36	Gooseberries
Pozostałe ^f	58	50	42	32	33	Others ^f

^a Łącznie z ogrodami przydomowymi. ^b Przeciętne roczne. ^c W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^d Od 2010 r. łącznie z poziomkami; do 2009 r. poziomki uwzględniano w pozycji „pozostałe”. ^e Łącznie z jeżyną bezkolcową. ^f Aronia, borówka wysoka, winorośl, leszczyna i inne.

^a Including kitchen gardens. ^b Annual averages. ^c In 2010 data of the Agricultural Census. ^d Since 2010 including wild strawberries; until 2009 wild strawberries was included in item „others”. ^e Including thornless blackberry. ^f Chokeberry, northern highbush blueberry, vine, filbert and others.

TABL. 11 (231). **BYDŁO, TRZODA CHLEWNA, OWCE I KONIE**

Stan w czerwcu
CATTLE, PIGS, SHEEP AND HORSES
As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	W tym gospodarstwa indywidualne <i>Of which private farms</i>	SPECIFICATION
W SZTUKACH IN HEADS			
Bydło..... 2005	435455	431029	Cattle
2010 ^a	454570	449473	
2011	471218	467035	
2012	456314	452829	
w tym krowy 2005	233926	232031	of which cows
2010 ^a	216146	214192	
2011	222955	221289	
2012	203107	201630	
Trzoda chlewna ^b 2005	1363478	1337173	Pigs ^b
2010 ^a	1310591	1268619	
2011	1140249	1104577	
2012	968571	939953	
w tym lochy 2005	123743	120878	of which sows
2010 ^a	108036	104313	
2011	93566	89355	
2012	82680	80105	
Owce 2005	25140	24423	Sheep
2010 ^a	15376	14450	
2011	16010	14978	
2012	16269	15197	
w tym maciorki 2005	17901	17515	of which ewes
2010 ^a	9608	9160	
2011	9379	8905	
2012	9070	8590	
Konie ^c 2005	18988	18500	Horses ^c
2010 ^a	14915	14470	
2011	18346	17948	
2012	12251	11948	
W przeliczeniowych sztu- 2005	573884,9	565853,0	In terms of large heads (cattle,
kach dużych (bydło, trzoda 2010 ^a	576390,0	565497,0	pigs, sheep and horses)
chlewna, owce i konie) 2011	567638,5	558460,8	
2012	523889,3	516419,9	

^a Dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^b, ^c W latach 2005, 2011 i 2012: ^b — stan w końcu lipca, ^c — dane szacunkowe.
^a Data of the Agricultural Census. ^b, ^c In years 2005, 2011 and 2012: ^b — as of the end of July, ^c — estimated data.

TABL. 11 (231). **BYDŁO, TRZODA CHLEWNA, OWCE I KONIE (dok.)**

Stan w czerwcu

CATTLE, PIGS, SHEEP AND HORSES (cont.)

As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	W tym gospodarstwa indywidualne <i>Of which private farms</i>	SPECIFICATION	
NA 100 ha UŻYTKÓW ROLNYCH ^d w szt. PER 100 ha OF AGRICULTURAL LAND ^d in heads				
Bydło.....	2005	40,1	40,5	Cattle
	2010 ^a	46,4	46,9	
	2011	48,2	48,6	
	2012	46,3	46,6	
w tym krowy	2005	21,5	21,8	of which cows
	2010 ^a	22,1	22,3	
	2011	22,8	23,0	
	2012	20,6	20,8	
Trzoda chlewna ^b	2005	125,5	125,5	Pigs ^b
	2010 ^a	133,8	132,3	
	2011	116,6	114,9	
	2012	98,2	96,8	
w tym lochy	2005	11,4	11,3	of which sows
	2010 ^a	11,2	10,9	
	2011	9,6	9,3	
	2012	8,4	8,2	
Owce	2005	2,3	2,3	Sheep
	2010 ^a	1,6	1,5	
	2011	1,6	1,6	
	2012	1,6	1,6	
w tym maciorki	2005	1,6	1,6	of which ewes
	2010 ^a	1,0	1,0	
	2011	1,0	0,9	
	2012	0,9	0,9	
Konie ^c	2005	1,7	1,7	Horses ^c
	2010 ^a	1,5	1,5	
	2011	1,9	1,9	
	2012	1,2	1,2	
W przeliczeniowych sztu- kach dużych (bydło, trzoda chlewna, owce i konie)	2005	52,8	53,1	In terms of large heads (cattle, pigs, sheep and horses)
	2010 ^a	58,6	59,0	
	2011	58,0	58,1	
	2012	53,1	53,2	

^a Dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^b, ^c W latach 2005, 2011 i 2012: ^b — stan w końcu lipca, ^c — dane szacunkowe. ^d Patrz uwagi ogólne działu, ust. 3 i 4.

U w a g a. Przeliczenia pogłowia zwierząt ze sztuk fizycznych na przeliczeniowe sztuki duże dokonuje się przy przyjęciu współczynników (mnożników): dla bydła — 0,8, dla trzody chlewnej — 0,15, dla owiec — 0,08, dla koni — 1,0.

^a Data of the Agricultural Census. ^b, ^c In years 2005, 2011 and 2012: ^b — as of the end of July, ^c — estimated data. ^d See general notes to the chapter, item 3 and 4.

N o t e. The following ratios (multipliers) are used in calculating livestock in physical units per head in terms of large heads: for cattle — 0,8, for pigs — 0,15, for sheep — 0,08, for horses — 1,0.

TABL. 12 (232). **DRÓB**^a
Stan w końcu roku
POULTRY^a
End of year

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
Kury w tys. szt.	9783,5	14356,7	11634,8	10300,0	10099,3	<i>Hens in thous. heads</i>
w tym nioski.....	2624,4	3035,9	2489,7	2284,1	2242,0	<i>of which laying hens</i>
Gęsi w tys. szt.	151,6	540,7	145,5	88,0	88,0	<i>Geese in thous. heads</i>
Indyki w tys. szt.	47,9	105,9	226,6	83,0	83,0	<i>Turkeys in thous. heads</i>
Kaczki ^b w tys. szt.	329,6	461,5	244,3	213,0	213,0	<i>Ducks^b in thous. heads</i>
Kury na 100 ha użytków rolnych ^c w szt.....	900,8	1465,5	1189,8	1044,3	1040,1	<i>Hens per 100 ha of agricultural land^c in heads</i>
w tym nioski.....	241,6	309,9	254,6	231,6	230,9	<i>of which laying hens</i>

^a W wieku powyżej 2 tygodni. ^b Łącznie z drobiem pozostałym. ^c Patrz uwagi ogólne działu, ust.3.

^a More than 2 weeks old. ^b Including other poultry. ^c See general notes to the chapter, item 3.

TABL. 13 (233). **PRODUKCYA ŻYWCA RZEŹNEGO**^a
PRODUCTION OF ANIMALS FOR SLAUGHTER^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	

W TYSIĄCACH SZTUK
IN THOUSAND HEADS

Bydło (bez cieląt)	119,9	108,9	166,5	159,3	158,6	<i>Cattle (excluding calves)</i>
Cielęta	70,3	41,4	10,1	23,7	23,3	<i>Calves</i>
Trzoda chlewna	2296,4	1807,6	1744,3	1670,8	1627,4	<i>Pigs</i>
Owce	8,8	5,5	8,2	4,0	3,8	<i>Sheep</i>
Konie	2,4	1,1	1,5	0,7	0,7	<i>Horses</i>

W TYSIĄCACH TON WAGI ŻYWEJ
IN THOUSAND TONNES OF LIVE WEIGHT

Bydło (bez cieląt)	62,1	61,5	93,5	88,1	87,7	<i>Cattle (excluding calves)</i>
Cielęta	5,6	3,2	0,7	2,1	2,1	<i>Calves</i>
Trzoda chlewna	262,2	226,4	210,7	216,1	211,2	<i>Pigs</i>
Owce	0,4	0,2	0,3	0,1	0,1	<i>Sheep</i>
Konie	1,3	0,6	0,7	0,3	0,3	<i>Horses</i>
Drób	139,6	129,6	150,6	157,6	156,4	<i>Poultry</i>
Kozy i króliki	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	<i>Goats and rabbits</i>

^a Dane obejmują skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne.

^a Data include purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), market sales and slaughter intended for own consumption.

TABL. 14 (234). **PRODUKCYJA MIĘSA^a, TŁUSZCZÓW I PODROBÓW**
PRODUCTION OF MEAT^a, FATS AND PLUCK

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
W TYSIĄCACH TON IN THOUSAND TONNES					
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami)					Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck)
mięso i tłuszcze.....	339,6	302,3	319,4	326,6	meat and fats
wołowe.....	32,5	32,2	48,1	45,5	beef
cielęce.....	3,4	1,9	0,4	1,2	veal
wieprzowe.....	204,5	176,6	164,4	168,6	pork
baranie.....	0,2	0,1	0,1	0,1	mutton
końskie.....	0,7	0,3	0,4	0,2	horseflesh
drobiowe.....	97,8	90,7	105,4	110,3	poultry
kozy i królicze ^b	0,5	0,5	0,6	0,6	goat and rabbit ^b
podroby.....	18,0	16,4	18,9	19,0	pluck

NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH^c w kg
 PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND^c in kg

O G Ó Ł E M.....	329,3	325,3	346,0	350,4	TOTAL
-------------------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

^a W wadze poubojowej cieplej. Dane obejmują skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne. ^b Łącznie z dziczyzną. ^c Patrz uwagi ogólne działu, ust. 3.

^a In post-slaughter warm weight. Data include purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), market sales and slaughter intended for own consumption. ^b Including game. ^c See general notes to the chapter, item 3.

TABL. 15 (235). **PRODUKCYJA MLEKA KROWIEGO I JAJ KURZYCH**
PRODUCTION OF COWS' MILK AND HEN EGGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospo- darstwa indywi- dualne of which private farms	
Produkcja mleka:						Milk production:
w mln litrów.....	1054,5	963,5	957,0	942,8	932,2	in mln litres
na 100 ha użytków rolnych ^a w tys. l.....	97,1	98,4	97,9	95,6	96,0	per 100 ha agricultural land ^a in thous. l
Przeciętny roczny udój mleka od 1 krowy w l.....	4513	4215	4273	4555	4536	Average annual quantity of milk per cow in l
Produkcja jaj w mln szt.	566,9	596,1	603,8	475,9	468,0	Egg production in mln units
Przeciętna roczna liczba jaj od 1 kury noski w szt.	208	215	226	198	198	Average annual number of eggs per laying-hen in units

^a Patrz uwagi ogólne działu, ust. 3.

^a See general notes to the chapter, item 3.

TABL. 16 (236). **CIĄGNIKI ROLNICZE**
Stan w czerwcu
AGRICULTURAL TRACTORS
As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem <i>Total</i>	W tym gospodarstwa indywidualne <i>Of which private farms</i>	SPECIFICATION
W sztukach	2005 2010 ^a	126071 126839	125415 126154	In units
Powierzchnia użytków rol- nych ^b na 1 ciągnik w ha	2005 2010 ^a	8,6 7,7	8,5 7,6	Agricultural land area ^b per tractor in ha

^a Dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^b Patrz uwagi ogólne działu, ust. 3.

U w a g a. Od 2010 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata.

^a Data of the Agricultural Census. ^b See general notes to the chapter, item 3.

N o t e. Since 2010 data on the basis of periodic surveys conducted every three years.

TABL. 17 (237). **ŻUŻYCIE NAWOZÓW MINERALNYCH LUB CHEMICZNYCH ORAZ
WAPNIOWYCH W PRZELICZENIU NA CZYSTY SKŁADNIK**
CONSUMPTION OF MINERAL OR CHEMICAL AND LIME FERTILIZERS
IN TERMS OF PURE INGREDIENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2004/05	2009/10 ^a	2010/11	2011/12		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym gospodar- stwa indy- widualne <i>of which private farms</i>	

W TONACH
IN TONNES

Nawozy mineralne lub chemiczne ^b	128070	120753	134764	123352	120899	Mineral or chemical fertilizers ^b
azotowe	87199	70890	75414	73538	72253	nitrogenous
fosforowe	19805	23649	28874	24250	23798	phosphatic
potasowe	21066	26214	30476	25565	24848	potassic
Nawozy wapniowe ^c	144801	29468	28888	19890	18882	Lime fertilizers ^c

NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH ^d w kg
PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND ^d in kg

Nawozy mineralne lub chemiczne ^b	117,9	123,3	137,8	125,1	124,5	Mineral or chemical fertilizers ^b
azotowe	80,3	72,4	77,1	74,6	74,4	nitrogenous
fosforowe	18,2	24,1	29,5	24,6	24,5	phosphatic
potasowe	19,4	26,8	31,2	25,9	25,6	potassic
Nawozy wapniowe ^c	133,3	30,1	29,5	20,2	19,4	Lime fertilizers ^c

^a Dane Powszechnego Spisu Rolnego 2010. ^b Łącznie z wieloskładnikowymi. ^c Przeważnie w postaci wapna palonego; łącznie z wapnem defekacyjnym. ^d Patrz uwagi ogólne działu, ust. 3.

^a Data of the Agricultural Census 2010. ^b Including mixed fertilizers. ^c Most frequently in the form of quicklime; including defecated lime. ^d See general notes to the chapter, item 3.

TABL. 18 (238). **WARTOŚĆ SKUPU PRODUKTÓW ROLNYCH (CENY BIEŻĄCE^a)**
VALUE OF AGRICULTURAL PRODUCTS PROCUREMENT (current prices^a)

VALUE OF AGRICULTURAL PRODUCTS PROCEUREMENT (current prices)						
PRODUKTY ROLNE	2005	2010	2011	2012		AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
W TYSIĄCACH ZŁOTYCH IN THOUSAND ZLOTYS						
O G Ó Ł E M	2556166	2734219	3320696	3818863	3726597	T O T A L
Produkty roślinne	398831	619743	739486	861031	813048	Crop products
w tym:						of which:
Zboża.....	81777	182004	241616	256228	234822	Cereals
w tym zboża podstawowe.....	73418	164638	211924	204016	185036	of which basic cereals
pszenica.....	46037	93731	136395	127023	115370	wheat
żyto	22329	26616	48077	46641	44025	rye
jęczmień.....	2407	29341	10771	18070	15573	barley
owies i mieszanki zbożowe.....	424	788	1572	3143	2381	oats and cereal mixed
pszenżyto.....	2221	14161	15108	9139	7687	triticale
w tym zboża konsumpcyjne i paszowe	79258	178409	232900	250955	230841	of which consumer and for feeds cereals
w tym zboża podstawowe	70900	161043	203211	198742	181054	of which basic cereals
pszenica.....	45238	92057	133847	125028	113687	wheat
żyto	21490	26270	44804	46048	43732	rye
jęczmień.....	2154	29055	10414	17173	14865	barley
owies i mieszanki zbożowe.....	186	569	1140	2687	1990	oats and cereal mixed
pszenżyto	1832	13091	13005	7808	6780	triticale
Strączkowe konsumpcyjne ^b	448	374	729	1083	1083	Edible pulses ^b

^a Płacone dostawcom; bez podatku VAT. ^b Bez materiału siewnego.

^a Paid to suppliers; excluding VAT. ^b Excluding sowing.

TABL. 18 (238). **WARTOŚĆ SKUPU PRODUKTÓW ROLNYCH (dok.)**
VALUE OF AGRICULTURAL PRODUCTS PROCUREMENT (cont.)

PRODUKTY ROLNE	2005	2010	2011	2012		AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem <i>total</i>	w tym gospodar- stwa indywidu- alne <i>of which private farms</i>	
W TYSIĄCACH ZŁOTYCH (dok.) IN THOUSAND ZLOTYS (cont.)						
Ziemniaki	16078	26630	24996	28480	19092	Potatoes
Buraki cukrowe	73787	31238	52006	52455	48862	Sugar beets
Rzepak i rzepik	13975	54459	45563	23015	18923	Rape and turnip rape
Warzywa	122210	94408	121949	170081	162803	Vegetables
Owoce	55959	203605	224474	297787	296894	Fruit
Produkty zwierzęce	2157335	2114476	2581210	2957832	2913549	Animal products
w tym:						of which:
Żywiec rzeźny ^c	1373925	1380125	1736322	2076353	2046667	Animals for slaughter ^c
bydło (bez cieląt).....	210307	230560	319144	386809	384810	cattle (excluding calves)
cielęta	15714	5847	4684	6989	6968	calves
trzoda chlewna.....	767728	740332	880557	1009093	984071	pigs
owce	937	452	299	438	427	sheep
konie	4688	1955	2426	1767	1767	horses
drób	374552	400979	529213	592896	590427	poultry
Mleko krowie	669850	701969	817703	851207	838432	Cows' milk
Jaja kurze konsumpcyjne	91576	11898	8478	8398	6828	Consumer hen's eggs
NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH ^d w zł PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND ^d in zł						
O G Ó Ł E M.....	2353	2791	3396	3872	3838	T O T A L
Produkty: roślinne	367	633	756	873	837	Products: crop
zwierzęce	1986	2158	2640	2999	3001	animal

^c W wadze żywej. ^d Patrz uwagi ogólne działu, ust. 3 i 4.

^c In live weight. ^d See general notes to the chapter, item 3 and 4.

TABL. 19 (239). **SKUP WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH**
PROCUREMENT OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

PRODUKTY ROLNE	2005	2010	2011	2012		AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem <i>total</i>	w tym gospodar- stwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
Zboża w t.....	242587	354078	300961	310391	285848	Cereals in t
w tym zboża podstawowe	218455	324048	259961	241702	220207	of which basic cereals
pszenica	120702	154211	160019	141653	128919	wheat
żyto	83348	68431	63840	61784	58552	rye
jęczmień	6371	70704	14113	22308	19335	barley
owies i mieszanki zbożowe	1133	1705	2268	4853	3850	oats and cereal mixed
pszenżyto	6901	28997	19721	11104	9551	triticale
w tym zboża konsumpcyjne i paszowe	236336	349558	291490	305683	281994	of which consumer and for feeds cereals
w tym zboża podstawowe	212204	319529	250492	236994	216353	of which basic cereals
pszenica	119032	152296	157596	140062	127506	wheat
żyto	80708	67950	59759	61242	58268	rye
jęczmień	5871	70335	13815	21439	18604	barley
owies i mieszanki zbożowe	585	1249	1762	4328	3361	oats and cereal mixed
pszenżyto	6008	27699	17560	9923	8614	triticale
Strączkowe konsumpcyjne ^a w t	364	217	272	477	477	Edible pulses ^a in t
Ziemniaki w t.....	46366	47831	61170	71903	48689	Potatoes in t
Buraki cukrowe w t	394849	278964	354571	360508	336239	Sugar beets in t
Rzepak i rzepak w t	18844	42198	24949	11658	9772	Rape and agrimony in t
Warzywa w t	242564	117126	142873	182355	176994	Vegetables in t
Owoce w t.....	81484	199159	163079	265066	264331	Fruit in t
Żywiec rzeźny ^b w t.....	385190	370010	393149	409866	404267	Animals for slaughter ^b in t
bydło (bez cieląt)	52370	51549	60068	72099	71800	cattle (excluding calves)
cielęta	1709	785	511	689	686	calves
trzoda chlewna	202920	194210	194945	190724	185963	pigs
owce	132	66	39	56	55	sheep
konie	808	282	371	3	3	horses
drób	127251	123118	137215	146121	145586	poultry
Żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^c w t ..	276371	265395	279457	288815	284572	Animals for slaughter in terms of meat (including fats) ^c in t
Mleko krowie w tys. l.....	752596	719846	728191	769975	760544	Cow milk in thous. l
Jaja kurze konsumpcyjne w tys. szt.	458403	56134	38500	28290	22818	Consumer hen's eggs in thous. units

^a Bez materiału siewnego. ^b W wadze żywej. ^c Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie i drobiowe; w wadze po-
 bojowej ciepłej.

^a Excluding sowing. ^b In live weight. ^c Beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in post-slaughter warm weight.

TABL. 20 (240). **EKOLOGICZNE GOSPODARSTWA ROLNE**
ORGANIC FARMS

L A T A Y E A R S	Z certyfikatem <i>Certified</i>		W okresie przestawiania <i>Under conversion</i>	
	gospodarstwa <i>farms</i>	powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w ha <i>organic agricultural land in ha</i>	gospodarstwa <i>farms</i>	powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w ha <i>organic agricultural land in ha</i>
2005	31	405	143	2061
2010	234	3681	186	3991
2011	298	4717	180	4030
2012	340	5598	178	4310

Źródło: dane Głównego Inspektoratu Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych.
 Source: data of the Main Inspectorate of Agricultural and Food Quality.

Łowiectwo Hunting

TABL. 21 (241). **WAŻNIEJSZE ZWIERZĘTA ŁOWNE^a W ŁOWIECKIM ROKU GOSPODARCZYM^b**
 Stan w dniu 10 III
MAJOR GAME SPECIES^a IN HUNTING ECONOMIC YEAR^b
 As of 10 III

ZWIERZĘTA ŁOWNE	2005/2006	2010/2011	2011/2012	2012/2013	GAME SPECIES
W SZTUKACH IN HEADS					
Łosie	72	141	168	193	Moose
Daniele	410	700	1033	1067	Fallow deer
Muflony	-	1	-	-	Mufflons
W TYSIĄCACH SZTUK IN THOUSAND HEADS					
Jelenie	2,6	3,9	5,1	5,4	Deer
Sarny	33,1	42,6	47,4	49,7	Roe deer
Dziki	4,3	7,7	7,7	8,2	Wild boars
Lisy	9,0	9,6	9,8	10,3	Foxes
Zajęce	57,9	83,6	84,5	89,6	Hares
Bażanty	38,1	57,3	59,0	63,9	Pheasants
Kuropatwy	44,7	53,4	49,5	51,9	Partridges

^a Dane szacunkowe; do 2011 r. nie obejmują ośrodków hodowli zwierzyny zarządzanych przez Lasy Państwowe.
^b Liczonym od 1 IV do 31 III następnego roku.

Źródło: dane Agencji Nieruchomości Rolnych, Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych i Polskiego Związku Łowieckiego.

^a Estimated data; until 2011 excluding centres of game breeding managed by the State Forests. ^b Defined from 1 IV of a given year to 31 III of the following year.

Source: data of the Agricultural Property Agency, the Directorate General of the State Forests and the Polish Hunting Association.

TABL. 22 (242). **ODSTRZAŁ^a WAŻNIEJSZYCH ZWIERZĄT ŁOWNYCH**
SHOOT^a OF MAIN GAME SPECIES

SHEET OF MAIN GAME SPECIES					
ZWIERZĘTA ŁOWNE	2005/06 ^b	2010/11 ^b	2011/12	2012/13	GAME SPECIES
	w sztukach <i>in heads</i>				
Łosie	-	-	-	-	Moose
Jelenie	438	719	955	1182	Deer
Daniele	73	144	208	187	Fallow deer
Sarny	4489	5501	7155	7923	Roe deer
Dziki	2654	5446	4938	5422	Wild boars
Lisy	9934	8503	8323	9291	Foxes
Zające	3680	2834	1946	2920	Hares
Bażanty	6868	7597	7365	10294	Pheasants
Kuropatwy	929	304	182	103	Partridges

^a Dane dotyczą łowieckiego roku gospodarczego liczonego od 1 IV danego roku do 31 III roku następnego. ^b Dane nie obejmują ośrodków hodowli zwierzyny zarządzanych przez Lasy Państwowe.

Źródło: dane Agencji Nieruchomości Rolnych (do roku łowieckiego 2011/12), Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych i Polskiego Związku Łowieckiego.

^a Data concern the hunting economic year defined from 1 IV of a given year to 31 III of the following year. ^b Data excluding centres of game breeding managed by the State Forests.

Source: data of the Agricultural Property Agency (until the hunting year 2011/12), the Directorate General of the State Forests and the Polish Hunting Association.

TABL. 23 (243). **KOŁA I CZŁONKOWIE POLSKIEGO ZWIĄZKU ŁOWIECKIEGO ORAZ OBWODY**
ŁOWIECKIE^a
Stan w dniu 10 III
CLUBS AND MEMBERS OF THE POLISH HUNTING ASSOCIATION AND HUNTING
DISTRICTS^a
As of 10 III

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/2006	2010/2011	2011/2012	2012/2013	SPECIFICATION
Koła łowieckie:					Hunting clubs:
liczba ^b	169	174 ^c	173	174	number ^b
członkowie ^d	5195	5520	5622	5892	members ^d
Obwody łowieckie:					Hunting districts:
liczba	312	306	308	308	number
powierzchnia w tys. ha	1493,9	1559,6	1572,5	1568,9	area in thous. ha
w tym na gruntach leśnych	321,5	349,2	348,0	346,7	of which on forest land

^a W łowieckim roku gospodarczym liczonego od 1 IV do 31 III następnego roku. ^b Dane grupowane według siedziby koła łowieckiego. ^c Dane dotyczą 2010 r. ^d Dane grupowane według siedziby zamieszkania członka koła.

Źródło: dane Polskiego Związku Łowieckiego.

^a In hunting economic year defined from 1 IV of a given year to 31 III of the following year. ^b Data grouped according to the seat of hunting club. ^c Data concerning 2010. ^d Data grouped according to the seat of member of hunting club.

Source: data of the Polish Hunting Association.

Leśnictwo*Forestry*TABL. 24 (244). **POWIERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH**

Stan w dniu 31 XII

FOREST LAND

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M w ha	384798	391473	391339	393461	T O T A L in ha
Lasy.....	377642	384140	383991	386126	Forests
Publiczne	254617	254690	254743	254706	Public
zalesione	251591	251550	251739	251795	wooded
niezalesione	3026	3140	3004	2911	non-wooded
własność Skarbu Państwa ...	251533	251491	251519	251422	owned by the State Treasury
zalesione	248545	248421	248586	248609	wooded
niezalesione	2988	3070	2934	2833	non-wooded
w tym:					of which:
w zarządzie Lasów Państwowych	245653	246220	246318	246327	managed by the State Forests
zalesione	243283	243234	243472	243590	wooded
niezalesione	2370	2986	2847	2737	non-wooded
parki narodowe.....	56	52	52	52	national parks
zalesione	53	49	49	49	wooded
niezalesione	3	3	3	3	non-wooded
własność gmin ^a	3084	3199	3224	3264	gmina ^a owned
zalesione	3046	3128	3154	3186	wooded
niezalesione	38	71	70	78	non-wooded
Prywatne	123025	129450	129248	131420	Private
zalesione	121568	127931	127731	129914	wooded
niezalesione	1457	1519	1517	1506	non-wooded
Grunty związane z gospo- darką leśną	7156	7333	7348	7335	Land connected with silviculture
LESISTOŚĆ w %.....	20,7	21,1	21,1	21,2	FOREST COVER in %
UDZIAŁ POWIERZCHNI GRUNTÓW LEŚNYCH W POWIERZCHNI ŁĄDO- WEJ WOJEWÓDZTWA w %	21,3	21,6	21,6	21,7	SHARE OF FOREST LAND IN LAND AREA OF THE VOIVODSHIP in %

^a Dotyczy także gmin mających również status miasta na prawach powiatu.^a It is also concerning gminas which are also cities with powiat status.

U w a g a do tablic 25, 26

Dane opracowano na podstawie wielkoobszarowej inwentaryzacji stanu lasów kraju przeprowadzonej w latach 2008–2012 przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej.

Note to tables 25, 26

Data prepared on the large-scale forest inventory in the country conducted in 2008–2012 by the Bureau for Forest Management and Geodesy.

TABL. 25 (245). POWIERZCHNIA LASÓW
FOREST AREAS
A. WEDŁUG WIEKU DRZEWOSTANU
BY AGE OF TREE STANDS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem w ha Grand total in ha	W tym – w % ogółem – powierzchnia zalesiona Of which wooded area in % of grand total area							
		razem total	drzewostany tree stands						w kla- sie od- nowienia ^a i o bu- dowie przerębo- wej in rene- wal class ^a with a troug- fell con- struction
			w klasie wieku in age group						
			I (1-20 lat years)	II (21-40)	III (41-60)	IV (61-80)	V (81- -100)	VI i wyższe and higher (101 lat i więcej years and older)	
OGÓŁEM ..... TOTAL	383992	96,9	12,1	16,1	24,3	21,3	12,9	6,5	3,7
w tym: of which:									
w zarządzie Lasów Pań- stwowych ..... managed by the State Fo- rests	246318	97,7	12,8	12,7	20,4	21,4	15,9	9,4	5,1
las prywatne..... private forests	129248	95,3	11,3	22,7	32,5	21,1	7,3	0,4	-

B. WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH (przeważających) W DRZEWOSTANIE
BY DOMINANT SPECIES IN THE TREE STANDS

GATUNKI DRZEW	Ogółem Total		W tym Of which		SPECIES OF TREES
			w zarządzie Lasów Państwowych managed by the State Forests	las prywatne private forests	
	w ha in ha	w odsetkach in percent			
O G Ó Ł E M	383992	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Drzewa iglaste	302537	78,8	79,1	79,3	Coniferous trees
w tym:					of which:
sosna	298007	77,6	77,5	79,2	pine
świerk.....	1845	0,5	0,5	0,1	spruce
jodła	498	0,1	0,2	-	fir
Drzewa liściaste ..	81455	21,2	20,9	20,7	Broadleaved trees
w tym:					of which:
buk	5418	1,4	2,2	-	beech
dąb	22766	5,9	7,2	2,5	oak
grab	2806	0,7	1,0	-	hombeam
brzoza	25328	6,6	4,4	10,9	birch
olsza	18791	4,9	4,9	5,0	alder
osika	2733	0,7	0,6	1,0	aspen

^a Łącznie z klasą do odnowienia.

Ź r ó d ł o: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych.

^a Including regeneration class.

S o u r c e: data of the Directorate General of the State Forests.

TABL. 26 (246). **ZASOBY DRZEWNE NA PNIU**
GROWING STOCK OF STANDING WOOD
 A. WEDŁUG WIEKU DRZEWOSTANÓW
 BY AGE OF TREE STANDS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem grubizna brutto ^a w tys. m ³ Gross ^a grand total timber in thous. m ³	W tym – w % ogółem – na powierzchni zalesionej Of which wooded area in % of grand total area									
		razem total	drzewostany tree stands							w klasie odnowienia ^c i o budowie przerębowej in renewal class ^c with a throughfell construction	prze- stoje ^b hold- -over trees ^b
			w klasie wieku in age group								
			I (1-20 lat years)	II (21-40)	III (41-60)	IV (61-80)	V (81-100)	VI i wyższe and higher (101 lat i więcej years and older)			
OGÓŁEM .. TOTAL	94585,4	99,6	1,3	11,1	25,6	26,1	18,7	10,5	5,7	0,6	
w tym: of which:											
w zarządzie Lasów Państwowych	65647,5	99,6	1,1	8,6	20,6	25,8	22,3	13,9	8,0	0,7	
managed by the State Forests											
las prywatne	25466,4	99,6	2,0	18,5	41,7	26,0	10,4	0,5	-	0,5	
private forests											

B. WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH (przeważających) W DRZEWOSTANIE
 BY DOMINANT SPECIES IN THE TREE STANDS

GATUNKI DRZEW	Ogółem grubizna brutto ^a <i>Gross ^a total timber</i>		W tym <i>Of which</i>		SPECIES OF TREES
			w zarządzie Lasów Pań- stwowych <i>managed by the State Forests</i>	las prywatne <i>private forests</i>	
	w tys. m ³ <i>in thous. m³</i>	w odsetkach <i>in percent</i>			
OGÓŁEM	94585,4	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Drzewa iglaste	76284,1	80,6	82,1	80,8	Coniferous trees
w tym:					of which:
sosna	75675,3	79,9	81,2	80,8	pine
świerk.....	175,7	0,2	0,2	0,0	spruce
jodła	65,1	0,1	0,1	-	fir
Drzewa liściaste	18301,4	19,4	17,9	19,2	Broadleaved trees
w tym:					of which:
buk	1074,2	1,1	1,6	-	beech
dąb	5449,4	5,8	5,8	2,8	oak
grab	646,3	0,7	0,8	-	hornbeam
brzoza	4209,8	4,5	3,2	7,4	birch
olsza	5656,8	6,0	5,5	7,4	alder
osika	554,1	0,6	0,5	0,9	aspen

^a W korze. ^b Drzewa niewycięte w terminie przewidzianym kolejną rębności. ^c Łącznie z klasą do odnowienia.

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych.

^a Overbark. ^b Trees not felled in the assumed throughfell order. ^c Including regeneration class.

Source: data of the Directorate General of the State Forests.

TABL. 27 (247). **ODNOWIENIA, ZALESIENIA I INNE PRACE HODOWLANE**
RENEWALS, AFFORESTATIONS AND OTHER FOREST BREEDING WORK

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012				SPECIFICATION
				ogółem <i>grand total</i>	lasy publiczne <i>public forests</i>		lasy prywatne ^a <i>private forests^a</i>	
					razem <i>total</i>	w tym własność Skarbu Państwa <i>of which owned by the State Treasury</i>		
w ha in ha								
Powierzchnia produkcyjna szkółek leśnych (stan w dniu 31 XII)	122,1	116,0	102,0	90,1	90,1	90,1	-	<i>Production area of forest nurseries (as of 31 XII)</i>
Odnowienia i zalesienia.....	2302	2447	2389	2600	2228	2227	372	<i>Renewals and afforestations</i>
odnowienia.....	1838	2077	2073	2244	2148	2148	96	<i>renewals</i>
sztuczne	1715	1823	1842	2014	1949	1949	65	<i>artificial</i>
zrębów ^b	1678	1776	1778	1975	1925	1925	50	<i>felling sites^b</i>
halizn i płazowin	37	47	64	39	24	24	15	<i>blanks and irregularly stocked open stands</i>
naturalne	123	254	231	231	199	199	32	<i>natural</i>
zalesienia ^c	464	370	316	356	80	79	276	<i>afforestations^c</i>
Poprawki i uzupełnienia ^d	261	200	235	244	216	211	28	<i>Corrections and supplements^d</i>
Pielęgnowanie ^e	11391	11138	12016	11769	11224	11170	545	<i>Tending^e</i>
w tym:								<i>of which:</i>
upraw	8990	8747	9501	9381	8838	8827	543	<i>crops</i>
młodników	2025	2269	2391	2331	2331	2331	-	<i>greenwoods</i>
wprowadzanie podszytów ^f	376	74	62	12	12	12	-	<i>introduction of undergrowth^f</i>
Melioracje	1467	2018	2244	2037	2037	2037	-	<i>Drainage</i>

^a Dane szacunkowe. ^b Łącznie z odnowieniami pod osłoną drzewostanów. ^c Użytków rolnych i nieużytków przeznaczonych do zalesienia w planie zagospodarowania przestrzennego. ^d Dodatkowe wprowadzanie sadzonek w uprawach i młodnikach, w powstałych lukach i przerzedzeniach. ^e Prace hodowlane związane z pielęgnowaniem gleby i drzewostanu w wieku do 20 lat. ^f Sadzenie krzewów lub drzew stałe znajdujących się w dolnej warstwie drzewostanu, spełniających rolę pielęgnacyjną.

^a Estimated data. ^b Including renewals protected by tree stands. ^c Agricultural land and wasteland designated for afforestation in land development plan. ^d Additional introduction of seedlings into crops and greenwoods as well as into gaps and thinnings. ^e Forest breeding work connected with tending soils and tree stands aged up to 20 years. ^f Planting bushes or trees remaining in lower layers of a tree stand and serving a tending role.

TABL. 28 (248). **POZYSKANIE DREWNA^a**
REMOVALS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012				SPECIFICATION
				ogółem <i>grand total</i>	las publiczne <i>public forests</i>		las prywatne <i>private forests</i>	
					razem <i>total</i>	w tym własność Skarbu Państwa <i>of which owned by the State Treasury</i>		
OGÓŁEM w dam ³	1016,5	1175,0	1226,5	1157,3	1075,2	1073,1	82,1	TOTAL in dam ³
Grubizna	951,0	1111,0	1156,6	1093,6	1011,5	1009,3	82,1	Timber
Grubizna iglasta.....	751,4	895,4	911,7	858,2	791,6	791,2	66,6	Coniferous
w tym drewno:								of which:
wielkowymiarowe	346,9	446,5	438,4	416,5	375,7	375,4	40,8	large-size wood
średniowymiarowe do przerobu przemysłowego	327,7	375,9	385,8	359,3	344,0	343,9	15,3	medium-size wood for industrial uses
Grubizna liściasta	199,6	215,6	244,9	235,4	219,9	218,2	15,5	Non-coniferous
w tym drewno:								of which:
wielkowymiarowe	70,6	65,5	72,4	67,2	60,7	59,8	6,5	large-size wood
średniowymiarowe do przerobu przemysłowego	93,4	108,9	118,7	111,6	107,7	107,4	3,9	medium-size wood for industrial uses
Drewno małowymiarowe ^b	65,5	63,9	69,9	63,7	63,7	63,7	-	Slash ^b
Do przerobu przemysłowego.....	14,7	6,6	4,4	3,0	3,0	3,0	-	Slash for industrial uses
Opałowe	50,8	57,3	65,5	60,7	60,7	60,7	-	Slash for fuel
Karpina ^b	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-	Stump wood ^b
GRUBIZNA NA 100 ha POWIERZCHNI LASÓW w m ³	251,8	289,2	301,2	283,2	397,1	401,4	62,5	TIMBER PER 100 ha OF FOREST AREAS in m ³

^a Bez pozyskania drewna (grubizny) z zadrzewień. ^b Wyłącznie w lasach publicznych.^a Excluding logging (large timber) from plantings. ^b Exclusively in public forests.

TABL. 29 (249). **ZADRZEWIENIA I POZYSKANIE DREWNA Z ZADRZEWIENÍ**
TREES AND SHRUBS OUTSIDE THE FOREST AND REMOVALS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym na gruntach prywat- nych of which on private land	
Powierzchnia produkcyjna szkółek zadrzewienio- wych ^a w ha	65	104	89	89	-	Production area of nurseries ^a in ha
Sadzenie w szt.:						Plantings in units of:
drzew	105869	1076218	671679	700034	13359	trees
krzewów	24878	101562	93312	301784	3540	bushes
Pozyskanie drewna (grubizny) ^b w m ³	28396	57188	69720	71850	51899	Removals (timber) ^b in m ³
grubizna iglasta	3738	13539	17331	19761	14807	coniferous
w tym drewno wielkow- miarowe ogólnego przeznaczenia	2017	7549	8487	9554	8613	of which large-size general purpose wood
grubizna liściasta	24658	43649	52389	52089	37092	non-coniferous
w tym drewno wielkow- miarowe ogólnego przeznaczenia	8515	14082	18123	17545	12982	of which large-size general purpose wood

^a Stan w dniu 31 XII. ^b Dane szacunkowe; nie uwzględniono w danych o ogólnym pozyskaniu drewna (grubizny).

^a As of 31 XII. ^b Estimated data; excluded from data on total removals (timber).

TABL. 30 (250). **POŻARY W LASACH^a**
FOREST FIRES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Pożary	1162	238	623	945	Number of fires
w tym: podpalenia	424	73	236	256	of which: arsons
nieostrożność dorosłych ...	697	137	315	583	negligence of adults
Powierzchnia lasów dotkniętych pożarami w ha	507,25	86,77	193,33	608,56	Area of forest burned in ha
w tym: podpalenia	239,33	32,58	79,90	186,96	of which: arsons
nieostrożność dorosłych ...	248,36	48,78	84,84	344,03	negligence of adults
Przeciętna powierzchnia lasu objęta jednym pożarem w ha	0,44	0,36	0,31	0,64	Average forest areas burned by fire in ha

^a Od 2010 r. łącznie z pożarami ugaszonymi bez udziału jednostek straży pożarnej.

Źródło: dane Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej i Instytutu Badawczego Leśnictwa.

^a Since 2010 including fires extinguished without the participation of fire service units.

Source: data of the Main Office of the State Fire Service and the Forest Research Institute.

DZIAŁ XVI

PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO

Uwagi ogólne

Przemysł

1. Informacje w zakresie **przemysłu** dotyczą podmiotów gospodarczych zaliczonych zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD 2007) do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

W tabl. 1 i 3 uwzględniono jednostki i zakłady budżetowe oraz gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych (zaliczonych do wyżej wymienionych sekcji), a ponadto w tabl. 3 dane o produkcji wyrobów obejmują również działalność podmiotów produkujących wyroby przemysłowe, a zaliczanych do innych sekcji niż: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

2. Dane opracowano **metodą przedsiębiorstw**, z wyjątkiem informacji o ilości produkcji wyrobów, które opracowano metodą zakładową, tj. według rzeczywistej lokalizacji produkcji, a nie według miejsca siedziby przedsiębiorstwa. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Roczника, ust. 5.

3. Przedstawione w tabl. 3 wyroby prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Wyrobów i Usług (PKWiU).

W niektórych przypadkach wprowadzono tzw. „pozycje niezgodne” z grupowaniami PKWiU, które stanowią:

- sumę niektórych pozycji PKWiU lub ich części,
- pozycję zbiorczą utworzoną w oparciu o inne niż występujące w PKWiU kryteria.

Ponadto w niektórych wyrobach zastosowano również skrócone nazwy.

4. **Produkcja sprzedana** dotyczy całokształtu działalności podmiotu gospodarczego, tj. zarówno działalności przemysłowej, jak i nieprzemysłowej.

Produkcja sprzedana przemysłu obejmuje:

- 1) wartość sprzedanych wyrobów gotowych (niezależnie od tego, czy otrzymano za nie należne opłaty), półfabrykatów i części własnej produkcji;
- 2) wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych, jak i nieprzemysłowych;
- 3) zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku

CHAPTER XVI

INDUSTRY AND CONSTRUCTION

General notes

Industry

1. Information within the scope of **industry** concerns economic entities included, in accordance with NACE Rev. 2, in the sections: Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply”, “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”.

In tables 1 and 3 were included budgetary entities and establishments and auxiliary units of budgetary entities (included in the above mentioned sections), and moreover, in table 3 data regarding the production of products also include the activity of entities producing industrial products and included in sections other than: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” and “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”.

2. Data were compiled using **the enterprise method**, excluding information concerning the quantity of production of goods, which were compiled using the company method, i.e. by real location of production, not by the seat of enterprise. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 5.

3. Products in table 3 are presented according to the Polish Classification of Products and Services (PKWiU).

In some cases the so-called inconsistent with PKWiU codes items were introduced. They comprise however:

- the sum of some PKWiU positions or the sum of their parts,
- collective item based on other criteria than the ones which are in PKWiU.

Moreover, abbreviated names were used for some products.

4. **Sold production** concerns the total activity of an economic entity, i.e., both industrial and non-industrial production.

Sold production of industry includes:

- 1) the value of finished products sold (regardless of whether or not payments due were received for them), semi-finished products and parts of own production;
- 2) the value of paid work and services rendered, i.e., both industrial and non-industrial;
- 3) lump sum agent fees in the case of concluding an agreement on commission terms and full agent fees

zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;

- 4) wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- 5) produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Produkcję sprzedaną przemysłu prezentuje się w cenach bazowych. Definicję **ceny bazowej** podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 9.

Jako **cenę stałą** od 2012 r. przyjęto ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.).

5. W danych dotyczących produkcji uwzględniono wartość pracy nakładczej.

Praca nakładcza w przemyśle jest to zarobkowe wykonywanie przez osoby fizyczne — na zlecenie i na rachunek podmiotów gospodarczych (nakładców) — czynności polegających na wytwarzaniu wyrobów lub ich części z materiałów powierzonych przez nakładców oraz z surowców własnych lokalnego pochodzenia, np.: słoma, wiklina, trzcina, glina, a także na wykończaniu, uszlachetnianiu, naprawie i konserwacji wyrobów lub ich części oraz świadczeniu innych usług zleconych przez nakładców.

6. Dane o produkcji sprzedanej przemysłu opracowano na podstawie sprawozdawczości, przy czym dane o produkcji podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób ustalono w oparciu o wyniki badania reprezentacyjnego przeprowadzonego na 5% próbie tych podmiotów.

7. Dane dotyczące **zatrudnienia w przemyśle** obejmują zatrudnionych na podstawie stosunku pracy.

Do zatrudnionych w przemyśle nie zaliczono:

- 1) uczniów, którzy zawarli z zakładem pracy umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego;
- 2) agentów;
- 3) osób wykonujących pracę nakładczą.

Dane dotyczące przeciętnego zatrudnienia i przeciętnych wynagrodzeń wykazano w przeliczeniu niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych.

Budownictwo

1. Informacje w dziale dotyczą działalności podmiotów gospodarczych zaliczonych zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD 2007) do sekcji „Budownictwo”, która wykonana jest przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa łódzkiego, siłami własnymi (bez podwykonawców).

2. Dane według grup PKD 2007 opracowano **metodą przedsiębiorstw**. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 5.

3. **Produkcja budowlano-montażowa** dotyczy działalności zrealizowanej na terenie kraju i obejmuje roboty budowlane o charakterze inwestycyjnym, remontowym i konserwacyjnym oraz budownictwo tymczasowe na placach budów — wykonane siłami własnymi systemem

in the case of concluding an agency agreement;

- 4) the value of products in the form of settlements in kind;
- 5) products designated for increasing the value of own fixed assets.

Sold production of industry is presented in basic prices. The definition of **basic price** is given in the general notes to the Yearbook, item 9.

As constant prices since 2012 were adopted 2010 constant prices (2010 average current prices).

5. In data concerning production, the value of outwork is included.

Outwork in industry is the paid execution, by natural persons, on the order of and for the benefit of economic entities (outworkers), of activities consisting in the manufacturing of products or their parts from materials supplied by the work provider as well as from raw materials of local origin, e.g.: straw, wicker, reed, clay, and in finishing, refining, repairing and conserving products or their parts as well as in the rendering of other services ordered by the work provider.

6. Data regarding sold production of industry were compiled on the basis of statistical reports, while data regarding the production of economic entities, employing up to 9 persons, were established on the basis of results of a survey conducted on a 5% sample of these entities.

7. Data concerning **employment in industry** include employees hired on the basis of employment contracts.

Employed in industry do not include:

- 1) apprentices, who concluded a labour contract with an employer for the purpose of vocational training;
- 2) agents;
- 3) persons engaged in outwork.

Data concerning average paid employment and average wages and salaries are given after converting of part-time paid employees on full-time paid employees.

Construction

1. Information in the chapter concerns activities of economic entities included, in accordance with NACE Rev. 2., in the section: „Construction”; realized by enterprises which have a seat of board in the Łódzkie voivodship without subcontractors participation.

2. Data according to NACE Rev. 2 groups were compiled using **the enterprise method**. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 5.

3. **Construction and assembly production** concerns activity realized domestically and includes construction works with an investment and a restoration — conservation character as well as temporary construction on construction sites realized by construction entities on the basis of the contracts system for outside clients.

zleceńiowym przez podmioty budowlane na rzecz obcych zleceniodawców.

4. Dane o produkcji budowlano-montażowej prezentuje się w **cenach producenta**, ze względu na niewystępowanie dotacji do produktów oraz podatku akcyzowego.

5. Podziału produkcji budowlano-montażowej według rodzajów obiektów budowlanych oraz podziału budynków oddanych do użytkowania według rodzajów budynków dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (PKOB).

6. Dane o **budynkach oddanych do użytkowania** (przez wszystkich inwestorów) dotyczą:

- w zakresie liczby budynków — budynków nowo wybudowanych,
- w zakresie kubatury budynków — budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

7. Dane o **przeciętnym zatrudnieniu i przeciętnym wynagrodzeniu miesięcznym** dotyczą pracowników najemnych, tj. osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie lub wybór) i obejmują pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych — na terenie kraju — w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

4. Data concerning construction and assembly production are presented in **producer's prices** due to the lack subsidies for products as well as the excise tax.

5. The division of construction and assembly production by type of construction as well as the division of buildings completed by type of buildings was made on the basis of the Polish Classification of Construction Objects (PKOB).

6. Data on **buildings completed** (by all investors) concerns:

- within the scope of the number of buildings — newly built buildings,
- within the scope of the cubic volume of buildings — newly built and expanded buildings (the expanded part only).

7. Data regarding **average employment and average monthly wages and salaries** concerns hired employees, i.e., persons employed on the basis of a work agreement (labour contract, appointment, promotion or selection) and includes full-time and part-time paid employees, within the country, calculated as full-time employment.

Przemysł Industry

TABL. 1 (251). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2011	2012		
	w mln zł in mln zł				w odsetkach in percent	2011 = 100 (ceny stałe)
	ceny bieżące current prices					(constant prices)
O G Ó Ł E M..... T O T A L	32611,0	50656,9	59739,8	63924,0	100,0	107,1
w tym: of which:						
Przetwórstwo przemysłowe..... Manufacturing	25819,9	38077,8	44640,3	47441,0	74,2	107,1
w tym: of which:						
Produkcja artykułów spożywczych	6188,7	8819,4	12151,8	13698,6	21,4	112,5
Manufacture of food products						
Produkcja napojów.....	404,8	535,6	517,2	1028,5	1,6	199,6
Manufacture of beverages						
Produkcja wyrobów tekstylnych	2121,5	1807,6	2104,4	2091,1	3,3	98,8
Manufacture of textiles						
Produkcja odzieży	1908,4	1898,2	1864,9	1887,0	3,0	103,9
Manufacture of wearing apparel						
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ	153,6	118,3	101,4	94,5	0,1	102,4
Manufacture of leather and related products						
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	856,2	763,2	870,6	808,0	1,3	93,9
Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker ^Δ						
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	782,9	773,3	1124,3	1184,0	1,9	104,0
Manufacture of paper and paper products						
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji.....	408,5	537,8	693,0	697,6	1,1	80,1
Printing and reproduction of recorded media						
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	503,7	858,0	1058,1	1123,3	1,8	123,4
Manufacture of chemicals and chemical products						
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ	888,7	1439,0	1015,5	1097,2	1,7	120,7
Manufacture of pharmaceutical products ^Δ						
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	2088,4	3991,7	4624,0	4447,7	7,0	93,4
Manufacture of rubber and plastic products						
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	2471,9	3842,4	4372,0	4101,2	6,4	95,9
Manufacture of other non-metallic mineral products						

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 1 (251). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a (dok.)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2011	2012		
	w mln zł in mln zł				w odsetkach in percent	2011 = 100 (ceny stałe)
	ceny bieżące current prices					(constant prices)
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) Manufacturing (cont.)						
Produkcja metali	255,3	266,3	387,8	416,3	0,7	102,7
<i>Manufacture of basic metals</i>						
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	1241,5	2502,6	2885,0	3243,8	5,1	123,3
<i>Manufacture of metal products^Δ</i>						
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	431,5	1826,9	1288,5	2036,4	3,2	159,7
<i>Manufacture of computer, electronic and optical products</i>						
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	1116,4	1302,9	1161,5	1307,0	2,0	112,7
<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>						
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	969,4	1158,7	1487,7	1557,7	2,4	103,9
<i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>						
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	#	#	140,7	117,3	0,2	83,0
<i>Manufacture of other transport equipment</i>						
Produkcja mebli	625,0	835,8	807,7	831,1	1,3	100,7
<i>Manufacture of furniture</i>						
Pozostała produkcja wyrobów	200,2	366,7	736,0	434,8	0,7	61,6
<i>Other manufacturing</i>						
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	197,0	350,1	486,2	517,6	0,8	111,5
<i>Repair and installation of machinery and equipment</i>						
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ	628,0	1059,0	1151,2	1186,1	1,9	96,0
<i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>						
w tym: of which:						
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	#	#	401,8	436,8	0,7	99,2
<i>Water collection treatment and supply</i>						
Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków	#	298,4	326,8	355,8	0,6	97,6
<i>Sewerage</i>						
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ	183,7	376,1	422,6	393,5	0,6	92,2
<i>Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery</i>						

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 2 (252). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU WEDŁUG LICZBY ZATRUDNIONYCH W PODMIOTACH GOSPODARCZYCH W PRZEMYŚLE^a (ceny bieżące)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY BY NUMBER OF PAID EMPLOYEES
IN ECONOMIC ENTITIES IN INDUSTRY^a (current prices)

IN ECONOMIC ENTITIES IN INDUSTRY (GROSS PRICES)					
WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w mln zł		in mln zł		
O G Ó Ł E M	32611,0	50656,9	59739,8	63924,0	T O T A L
Podmioty o liczbie zatrudnionych:					Entities with following number of paid employees:
49 osób i mniej	5337,2	7179,9	8230,4	8635,2	49 persons and less
50-249	11028,4	13419,4	14741,8	15135,2	50-249
250-499	5192,8	8221,2	10637,6	11253,6	250-499
500-999	2790,8	4745,8	6051,6	6861,5	500-999
1000 osób i więcej	8261,8	17090,6	20078,4	22038,5	1000 persons and more

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 3 (253). **PRODUKCJA WYBRANYCH WYROBÓW^a**
PRODUCTION OF SELECTED PRODUCTS^a

WYROBY	2005	2010	2011	2012		PRODUCTS
				ogółem total	udział w kraju w % share in country in %	
Produkty uboju ^b wliczane do wydajności poubojowej w tys. t:						Slaughter products ^b included in slaughter capacity in thous. t:
bydła i cieląt	6,6	11,8	9,8	9,5	4,1	cattle and calves
trzody chlewnej	70,0	73,3	74,9	61,4	7,2	pigs
Mięso drobiowe w tys. t.....	119,0	161,7	196,6	221,1	11,5	Poultry meat in thous. t
Mleko płynne przetworzone w mln l	301,3	433,4	436,6	484,9	18,0	Processed liquid milk in mln l
Masło i pozostałe tłuszcze do smarowania ^c w tys. t.....	13,7	12,1	13,4	11,5	6,7	Butter and dairy spreads ^c in thous. t
Mąka pszenna w tys. t	147,0	202,0	217,3	237,5	10,8	Wheat flour in thous. t
Mąka żytnia w tys. t.....	22,1	12,2	18,7	25,9	11,8	Rye flour in thous. t
Tkaniny bawełniane o masie powierzchniowej nie przekraczającej 200g/m ² z wyjątkiem gazy i drelichów bez kolorowo tkanych w km ²	46,3	25,5	19,8	11,8	70,3	Woven fabrics of cotton weighing not more than 200g/m ² except for gauze, drill and ticking, excluding colour woven fabrics in km ²
Tkaniny bawełniane o masie powierzchniowej powyżej 200g/m ² bez kolorowo tkanych w km ²	19,4	10,1	4,5	1,1	16,0	Woven fabrics of cotton weighing more than 200g/m ² ; excluding colour woven fabrics in km ²

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Obejmują mięso, tłuszcze, podroby oraz części niejadalne (odpadki); ubój przemysłowy; w wadze poubojowej ciepłej. ^c Otrzymywane z mleka.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons. ^b Including meat, fats, offal and animal parts unfit for human consumption; industrial slaughter; in post-slaughter warm weight. ^c Butter made from milk.

TABL. 3 (253). **PRODUKCJA WYBRANYCH WYROBÓW^a (dok.)**
PRODUCTION OF SELECTED PRODUCTS^a (cont.)

WYROBY	2005	2010	2011	2012		PRODUCTS
				ogółem total	udział w kraju w % share in country in %	
Tkaniny z przędzy z syntetycz- nych włókien ciągłych i przędzy ze sztucznych włókien ciągłych w km ²	32,6	23,6	27,0	24,4	18,7	Woven fabrics of synthetic filament yarns and yarn of processed continuous fibres in km ²
Bielizna pościelowa w tys. szt.	2356	1246	1305	1489	7,0	Bed linen in thous. units
Bielizna stołowa w tys. szt.	935	588	498	180	4,6	Table linen in thous. units
Rajstopy i rajtuzy w tys. szt.	80314	138444	153413	119209	87,5	Panty hose and tights in thous. units
Blezyery, pulowery, swetry, kami- zelki i podobne wyroby dziane w tys. szt.	4244	1903	1631	1911	39,2	Jerseys, pullovers, cardigans, waistcoats and similar ar- ticles, knitted or crocheted in thous. units
Okrycia i ubiory z tkanin w tys. szt.:						Clothes and garments in thous. units:
płaszczki męskie lub chłopięce, wiatróvky i podobne artykuły ..	309	130	125	67	9,9	men's or boys' overcoats various types of wind- cheaters and other similar articles
garnitury męskie lub chłopięce i zestawy odzieżowe	182	244	240	298	20,9	men's or boys' suits and en- sembles
spodnie i szorty męskie lub chłopięce	4562	2887	1434	691	11,2	men's or boys' trousers and shorts
płaszczki damskie lub dziew- częce, wiatróvky i podobne artykuły	305	113	92	60	9,5	women's and girls' overcoats various types of wind- cheaters and other similar articles
garsonki i zestawy odzieżowe damskie lub dziewczęce	2605	126	173	90	10,9	women's and girls' suits and ensembles
żakiety damskie lub dziewczęce ..	984	516	410	391	21,7	women's and girls' jackets
sukienki, spódnice i spódnico- spodnie damskie lub dziewczęce	1452	1312	1022	1047	22,3	women's and girls' dresses, skirts and divided skirts
spodnie, spodnie typu „ogrod- niczki” i szorty damskie lub dziewczęce	5079	1080	556	296	8,8	women's and girls' trousers, bib and brace overalls, shorts
Bielizna osobista, w tym:						Textile clothing, of which:
koszulki męskie lub chłopięce w tys. szt.	2209	1786	1506	1345	24,7	men's or boys' textile shirts in thous. units
bluzki i bluzki koszulowe dam- skie lub dziewczęce w tys. szt.	5780	3801	4359	3296	17,9	women's or girls' textile blous- es and shirt-blouses in thous. units
Płytki ceramiczne (ścienne, podłogowe, kafle itp.), płyty chodnikowe w tys. m ²	48763	53994	60401	52632	48,6	Ceramic flags and paving, hearts of wall tiles in thous. m ²
Maszyny dla rolnictwa i leśnictwa w szt.	.	7416	8920	11904	12,8	Agricultural and forestry machi- nery in units

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 4 (254). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE W PRZEMYSŁE^a**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT IN INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	167799	177183	174499	170588	T O T A L
sektor publiczny.....	33472	32937	33406	10485	public sector
sektor prywatny	134327	144246	141092	160103	private sector
w tym					w tym:
Przetwórstwo przemysłowe.....	138351	143585	140114	137540	Manufacturing
w tym:					of which:
Produkcja artykułów spożywczych ..	.	25323	25323	25427	Manufacture of food products
Produkcja napojów	.	1268	1226	1840	Manufacture of beverages
Produkcja wyrobów tekstylnych	.	10510	10369	9497	Manufacture of textiles
Produkcja odzieży	.	22757	20033	19093	Manufacture of wearing apparel
Produkcja skór i wyrobów skórza- nych ^Δ	.	1349	1061	734	Manufacture of leather and related products
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	.	3384	3110	2856	Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker ^Δ
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	.	2407	2561	2511	Manufacture of paper and paper products
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji.....	.	1884	2281	1968	Printing and reproduction of recorded media
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	.	2362	2752	2727	Manufacture of chemicals and chemical products
Produkcja wyrobów farmaceutycz- nych ^Δ	.	3272	2440	2463	Manufacture of pharmaceutical products ^Δ
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	.	11251	11926	10793	Manufacture of rubber and plastic products
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemeta- licznych.....	.	10321	10398	10396	Manufacture of other non-metallic mineral products
Produkcja metali	.	1169	1450	1505	Manufacture of basic metals
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	.	13340	13275	13943	Manufacture of metal products ^Δ
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych.....	.	5111	3433	4893	Manufacture of computer, electronic and optical products

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

TABL. 4 (254). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE W PRZEMYŚLE^a (dok.)**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT IN INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Przetwórstwo przemysłowe (dok.)					Manufacturing (cont.)
w tym:					of which:
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	.	6035	4624	4749	Manufacture of machinery and equipment n.e.c.
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	.	4551	5091	5094	Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	.	357	409	359	Manufacture of other transport equipment
Produkcja mebli	.	5704	5015	4952	Manufacture of furniture
Pozostała produkcja wyrobów	.	2384	2945	2151	Other manufacturing
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	.	1730	2206	2670	Repair and installation of machinery and equipment
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ	6387	7849	8205	8033	Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
w tym:					of which:
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	.	3171	3125	3090	Water collection, treatment and supply
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ	.	1973	2237	2174	Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

TABL. 5 (255). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W PRZEMYŚLE^a**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w zł in zł				
O G Ó Ł E M	2112,71	3074,54	3284,20	3453,01	T O T A L
sektor publiczny	3462,15	5179,94	5632,38	3569,77	public sector
sektor prywatny	1776,45	2593,80	2728,25	3445,36	private sector
w tym:					of which:
Przetwórstwo przemysłowe	1787,15	2556,55	2693,96	2822,31	Manufacturing

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez wynagrodzeń zatrudnionych za granicą.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding wages and salaries of persons employed abroad.

TABL. 5 (255). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W PRZEMYŚLE^a (cd.)**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN INDUSTRY (cont.)				SPECIFICATION
	2005	2010	2011	2012	
	w zł in zł				
Przetwórstwo przemysłowe (cd.)					Manufacturing (cont.)
w tym:					of which:
Produkcja artykułów spożywczych	.	2090,47	2214,81	2323,33	Manufacture of food products
Produkcja napojów.....	.	2722,98	2908,53	3308,96	Manufacture of beverages
Produkcja wyrobów tekstylnych.....	.	2245,56	2380,10	2432,50	Manufacture of textiles
Produkcja odzieży	.	1679,32	1778,18	1817,15	Manufacture of wearing apparel
Produkcja skór i wyrobów skórzan- nych ^Δ	.	2199,16	2017,66	1937,93	Manufacture of leather and related products
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	.	2175,61	2302,38	2379,39	Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker
Produkcja papieru i wyrobów z papieru.....	.	2852,32	3046,27	3179,24	Manufacture of paper and paper products
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	.	3310,39	3251,99	3376,03	Printing and reproduction of recorded media
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	.	2743,12	2996,79	2900,23	Manufacture of chemicals and chemical products
Produkcja wyrobów farmaceutycz- nych ^Δ	.	4494,82	4409,95	4622,63	Manufacture of pharmaceutical products ^Δ
Produkcja wyrobów z gumy i two- rzyw sztucznych	.	2870,87	2968,58	3211,04	Manufacture of rubber and plastic products
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemeta- licznych	.	3516,24	3774,64	3838,88	Manufacture of other non-metallic mineral products
Produkcja metali	.	2804,43	2702,09	2870,65	Manufacture of basic metals
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	.	2774,52	2953,81	3034,20	Manufacture of metal products ^Δ
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	.	2844,52	3351,89	3476,08	Manufacture of computer, electronic and optical products
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	.	2993,89	2996,84	3209,51	Manufacture of machinery and equipment n.e.c.
Produkcja pojazdów samocho- dowych, przyczep i naczep ^Δ	.	2809,27	2930,93	3070,91	Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego.....	.	2232,49	2525,22	2763,65	Manufacture of other transport equipment
Produkcja mebli.....	.	2105,76	2110,21	2209,82	Manufacture of furniture

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez wynagrodzeń zatrudnionych za granicą.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding wages and salaries of persons employed abroad.

TABL. 5 (255). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W PRZEMYSŁE^a (dok.)**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN INDUSTRY (cont.)				SPECIFICATION
	2005	2010	2011	2012	
	w zł in zł				
Przetwórstwo przemysłowe (dok.)					Manufacturing (cont.)
Pozostała produkcja wyrobów	.	2586,30	2489,04	2831,28	Other manufacturing
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	.	3667,27	3449,40	3635,48	Repair and installation of machinery and equipment
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ	2353,48	3189,64	3303,30	3419,06	Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
w tym:					of which:
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	.	3575,09	3864,48	4036,64	Water collection, treatment and supply
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ	.	2730,00	2704,27	2737,53	Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez wynagrodzeń zatrudnionych za granicą.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding wages and salaries of persons employed abroad.

Budownictwo Construction

TABL. 6 (256). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	w od- setkach in per- cent	SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł					
O G Ó Ł E M	4156,8	8046,9	8517,2	7261,3	x	T O T A L
w tym:						of which:
Podmioty o liczbie pracujących powyżej 9 osób	2146,6	4280,5	5281,3	4825,0	100,0	Entities employing more than 9 persons
Budowa budynków ^Δ	886,6	1605,5	1644,0	1695,6	35,1	Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	775,9	1628,1	2418,6	1922,0	39,8	Civil engineering works
Roboty budowlane specjalis- tyczne	484,1	1047,0	1218,7	1207,4	25,0	Specialised construction activities

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa łódzkiego, siłami własnymi (bez podwykonawców).

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the Lodzkie voivodship without subcontractors participation.

TABL. 7 (257). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPE
OF CONSTRUCTIONS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Roboty o charakterze inwestycyjnym	Roboty o charakterze remontowym	SPECIFICATION
	<i>Total</i>	<i>Works with an investment character</i>	<i>Works with a renovation (restoration) character</i>	
	w mln zł in mln zł			
O G Ó Ł E M 2005	2146,6	1700,4	446,2	T O T A L
2010	4280,5	2911,7	1368,8	
2011	5281,3	4156,8	1124,5	
2012	4825,0	3919,5	905,5	
Budynki	2431,4	1872,3	559,0	Buildings
Budynki mieszkalne	478,2	299,3	178,9	<i>Residential buildings</i>
budynki mieszkalne jednorodzinne...	97,0	68,9	28,1	<i>one-dwelling buildings</i>
budynki o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe.....	298,7	194,3	104,5	<i>two- and more dwelling buildings</i>
budynki zbiorowego zamieszkania ...	82,5	36,1	46,4	<i>residences for communities</i>
Budynki niemieszkalne	1953,2	1573,0	380,1	<i>Non-residential buildings</i>
hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	28,1	20,1	8,0	<i>hotels and similar buildings</i>
budynki biurowe	122,4	87,7	34,7	<i>office buildings</i>
budynki handlowo-usługowe	302,1	249,2	52,9	<i>wholesale and retail trade buildings</i>
budynki transportu i łączności	24,6	19,3	5,3	<i>traffic and communication buildings</i>
budynki przemysłowe i magazynowe	1070,9	930,9	140,0	<i>industrial buildings and warehouses</i>
ogólnodostępne obiekty kulturalne, budynki o charakterze edukacyjnym, budynki szpitali i zakładów opieki medycznej oraz budynki kultury fizycznej.....	353,8	243,0	110,8	<i>public entertainment, education, hospital or institutional care buildings</i>
pozostałe budynki niemieszkalne	51,2	22,9	28,4	<i>other non-residential buildings</i>
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej	2393,6	2047,1	346,5	Civil engineering works
Infrastruktura transportu.....	1667,7	1490,1	177,5	<i>Transport infrastructures</i>
autostrady, drogi ekspresowe, ulice i drogi pozostałe.....	1380,1	1224,5	155,7	<i>highways, streets and roads</i>
drogi szynowe, drogi kolei napowietrznych lub podwieszanych	40,5	35,0	5,5	<i>railways, suspension and elevated railways</i>
drogi lotniskowe	2,4	0,5	1,9	<i>airfield runways</i>
mosty, wiadukty, estakady, tunele i przejścia nadziemne i podziemne	233,8	223,3	10,5	<i>bridges, elevated highways, tunnels and subways</i>
budowle wodne	10,8	6,8	4,0	<i>harbours, waterways, dams and other waterworks</i>

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa łódzkiego, siłami własnymi (bez podwykonawców). Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the Lodzkie voivodship without subcontractors participation. Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 7 (257). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (dok.)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPE
OF CONSTRUCTIONS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Roboty o charak- terze inwe- stycyjnym <i>Works with an invest- ment character</i>	Roboty o charak- terze remon- towym <i>Works with a renova- tion (resto- ration) character</i>	SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł			
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej (dok.)				Civil engineering works (cont.)
Rurociągi, linie telekomunikacyjne i elektroenergetyczne	557,5	418,4	139,1	<i>Pipelines, communication and electricity lines</i>
rurociągi i linie telekomunikacyjne oraz linie elektroenergetyczne przesyłowe	132,8	108,5	24,3	<i>long-distance pipelines, communication and electricity power lines</i>
rurociągi sieci rozdzielczej i linie kablowe rozdzielcze	424,7	309,9	114,8	<i>local pipelines and cables</i>
Kompleksowe budowle na terenach przemysłowych	142,9	117,7	25,2	<i>Complex constructions on industrial sites</i>
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej pozostałe	25,5	20,8	4,6	<i>Other civil engineering works</i>

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa łódzkiego, siłami własnymi (bez podwykonawców). Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the Lodzkie voivodship without subcontractors participation. Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 8 (258). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA^a**
BUILDINGS COMPLETED^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Budynki^b	5083	5696	5500	6285	Buildings^b
w tym budynki mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^c	3493	3938	3971	4466	<i>of which one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings^c</i>
miasta	2338	2303	1979	2163	<i>urban areas</i>
wieś	2745	3393	3521	4122	<i>rural areas</i>

^a Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 6. ^b Nowo wybudowane. ^c Bez domów letnich i domków wypoczynkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania (ujętych wyłącznie w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych).

^a See general notes to chapter, item 6. ^b Newly built. ^c Excluding summer homes and holiday cottages as well as rural residences not adapted for permanent residence (included exclusively in the total number of residential buildings).

TABL. 8 (258). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA^a (dok.)**
BUILDINGS COMPLETED^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Budynki^b (dok.)					Buildings^b (cont.)
W tym budynki indywidualne ^d	4766	5131	5018	5781	<i>Of which private buildings^d</i>
miasta	2091	1819	1630	1793	<i>urban areas</i>
wieś	2675	3312	3388	3988	<i>rural areas</i>
w tym:					<i>of which:</i>
mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^c	3444	3686	3792	4269	<i>one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings^c</i>
niemieszkalne	1201	1342	1134	1409	<i>non-residential</i>
w tym gospodarstw rolnych	461	440	465	731	<i>of which farm buildings</i>
Kubatura^e w dam³	6770,8	9948,9	9067,5	11925,6	Cubic volume^e in dam³
w tym budynki mieszkalne jed- norodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomiesz- kaniowe ^c	2778,9	3725,4	3367,9	4260,7	<i>of which one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings^c</i>
miasta	4093,8	5383,8	4138,8	6693,0	<i>urban areas</i>
wieś	2677,0	4565,0	4928,6	5232,7	<i>rural areas</i>
W tym budynki indywidualne ^d	3719,7	5001,0	4935,2	5770,8	<i>Of which private buildings^d</i>
miasta	1653,5	1858,0	1900,4	1713,6	<i>urban areas</i>
wieś	2066,2	3143,1	3034,8	4057,2	<i>rural areas</i>
w tym:					<i>of which:</i>
mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^c	2555,9	2651,0	2799,7	3183,6	<i>one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings^c</i>
niemieszkalne	1133,2	2313,7	2095,8	2544,0	<i>non-residential</i>
w tym gospodarstw rolnych	439,8	518,6	637,3	836,3	<i>of which farm buildings</i>

^a Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 6. ^b Nowo wybudowane. ^c Bez domów letnich i domków wypoczynkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania (ujętych wyłącznie w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych). ^d Realizowane przez osoby fizyczne, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe, z przeznaczeniem na użytek własny inwestora lub na sprzedaż i wynajem. ^e Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

^a See general notes to chapter, item 6. ^b Newly built. ^c Excluding summer homes and holiday cottages as well as rural residences not adapted for permanent residence (included exclusively in the total number of residential buildings). ^d Realized by natural persons, foundations, churches and religious associations, designed for the own use of the investor or for sale and rent. ^e Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

TABL. 9 (259). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA^a WEDŁUG RODZAJÓW BUDYNKÓW**
BUILDINGS COMPLETED^a BY TYPE OF BUILDINGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
BUDYNKI ^b BUILDINGS ^b					
Budynki mieszkalne.....	3615	4043	4064	4570	Residential buildings
w tym:					of which:
Budynki jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^c	3493	3938	3971	4466	One-dwelling buildings as well as two- and more dwelling buildings ^c
w tym jednorodzinne	3443	3844	3874	4321	of which one-dwelling buildings
Budynki zbiorowego zamieszkania	1	2	2	1	Residences for communities
Budynki niemieszkalne.....	1468	1653	1436	1715	Non-residential buildings
w tym:					of which:
Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego.....	29	14	10	15	Hotels and similar buildings
Budynki biurowe	31	39	27	25	Office buildings
Budynki handlowo-usługowe.....	262	229	211	227	Wholesale and retail trade buildings
Budynki łączności, dworców i terminali	1	2	2	3	Communication buildings, sta- tions, terminals and associated buildings
Budynki garaży	276	575	360	346	Garage buildings
Budynki przemysłowe	93	80	78	68	Industrial buildings
Zbiorniki, silosy i budynki magazynowe.....	238	180	211	206	Reservoirs, silos and warehouses
Ogólnodostępne obiekty kulturalne oraz budynki muzeów i bibliotek.....	5	18	16	17	Public entertainment buildings, museums and libraries
Budynki szkół i instytucji badawczych	4	13	6	13	School, university and research buildings
Budynki szpitali i zakładów opieki medycznej.....	16	14	9	17	Hospital or institutional care buildings
Budynki kultury fizycznej	14	29	22	18	Sport halls
Budynki gospodarstw rolnych	461	440	465	741	Non-residential farm buildings
Budynki przeznaczone do sprawowania kultu religijnego i czynności religijnych.....	3	2	8	4	Buildings used as places of worship and for religious activities

^a Patrz uwagi ogólne do rozdziału, ust. 6. ^b Nowo wybudowane. ^c Bez domów letnich i domków wypoczynkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania (ujętych wyłącznie w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych).

^a See general notes to chapter, item 6. ^b Newly built. ^c Excluding summer homes and holiday cottages as well as rural residences not adapted for permanent residence (included exclusively in the total number of residential buildings).

TABL. 9 (259). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA ^a WEDŁUG RODZAJÓW BUDYNKÓW (dok.)**

<i>BUILDINGS COMPLETED ^a BY TYPE OF BUILDINGS (cont.)</i>					
WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
KUBATURA ^d w dam ³ CUBIC VOLUME ^d in dam ³					
Budynki mieszkalne.....	2815,0	3786,1	3419,2	4317,8	Residential buildings
w tym:					of which:
Budynki jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^c	2778,9	3725,4	3367,9	4260,7	One-dwelling buildings as well as two- and more dwelling buildings ^c
w tym jednorodzinne	2522,9	2734,5	2772,4	3138,8	of which one-dwelling buildings
Budynki zbiorowego zamieszkania	5,5	29,4	23,9	25,4	Residences for communities
Budynki niemieszkalne.....	3955,8	6162,7	5648,3	7607,8	Non-residential buildings
w tym:					of which:
Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego.....	56,9	166,6	95,3	133,3	Hotels and similar buildings
Budynki biurowe	116,3	249,9	136,3	186,7	Office buildings
Budynki handlowo-usługowe.....	350,7	804,6	702,9	1037,5	Wholesale and retail trade buildings
Budynki łączności, dworców i terminali	5,4	10,8	15,0	136,7	Communication buildings, stations, terminals and associated buildings
Budynki garaży	58,4	117,6	121,1	67,1	Garage buildings
Budynki przemysłowe	1586,6	1990,4	1455,3	1594,0	Industrial buildings
Zbiorniki, silosy i budynki magazynowe.....	1086,6	1820,4	2006,8	3165,1	Reservoirs, silos and warehouses
Ogólnodostępne obiekty kulturalne oraz budynki muzeów i bibliotek.....	32,1	42,3	97,6	48,1	Public entertainment buildings, museums and libraries
Budynki szkół i instytucji badawczych	28,3	86,3	137,2	145,6	School, university and research buildings
Budynki szpitali i zakładów opieki medycznej.....	41,9	137,5	61,5	65,1	Hospital or institutional care buildings
Budynki kultury fizycznej.....	118,6	145,7	120,3	155,0	Sport halls
Budynki gospodarstw rolnych	439,8	518,6	637,3	847,7	Non-residential farm buildings
Budynki przeznaczone do sprawowania kultu religijnego i czynności religijnych.....	16,1	60,5	38,1	17,3	Buildings used as places of worship and for religious activities

^a Patrz uwagi ogólne działu, ust. 6. ^c Bez domów letnich i domków wypoczynkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania (ujętych wyłącznie w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych). ^d Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

^a See general notes to chapter, item 6. ^c Excluding summer homes and holiday cottages as well as rural residences not adapted for permanent residence (included exclusively in the total number of residential buildings). ^d Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

TABL. 10 (260). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE I PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W BUDOWNICTWIE^a**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT AND AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN CONSTRUCTION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Przeciętne zatrudnienie	17184	23333	23869	22879	Average paid employment
sektor publiczny	1407	381	344	363	public sector
sektor prywatny	15777	22952	23525	22516	private sector
Budowa budynków ^Δ	.	9093	8380	7719	Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	.	6932	8323	8223	Civil engineering works
Roboty budowlane specjalistyczne	.	7308	7166	6936	Specialised construction activities
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł	1829,20	2653,95	2866,31	2823,06	Average monthly gross wages and salaries in zł
sektor publiczny	1976,14	3119,23	3651,77	3461,80	public sector
sektor prywatny	1816,10	2646,22	2854,83	2812,76	private sector
Budowa budynków ^Δ	.	2425,42	2631,88	2553,54	Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	.	3249,54	3489,08	3323,95	Civil engineering works
Roboty budowlane specjalistyczne	.	2373,34	2417,15	2529,59	Specialised construction activities

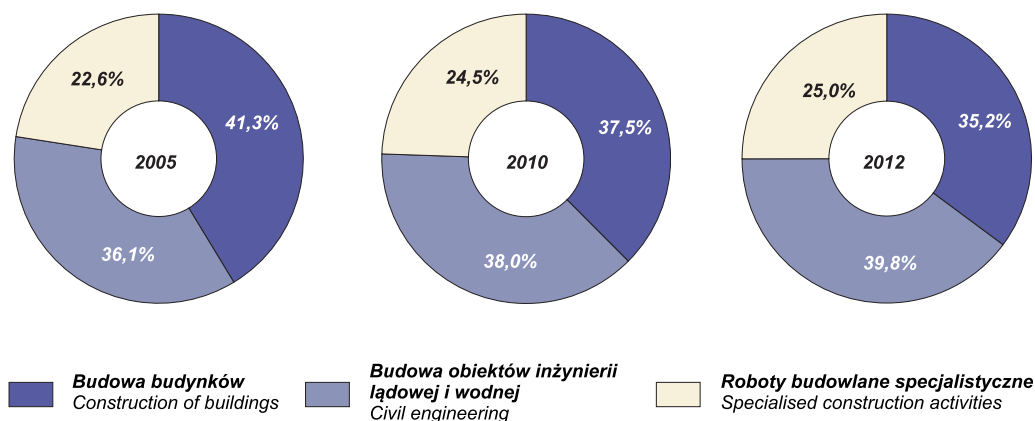
^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

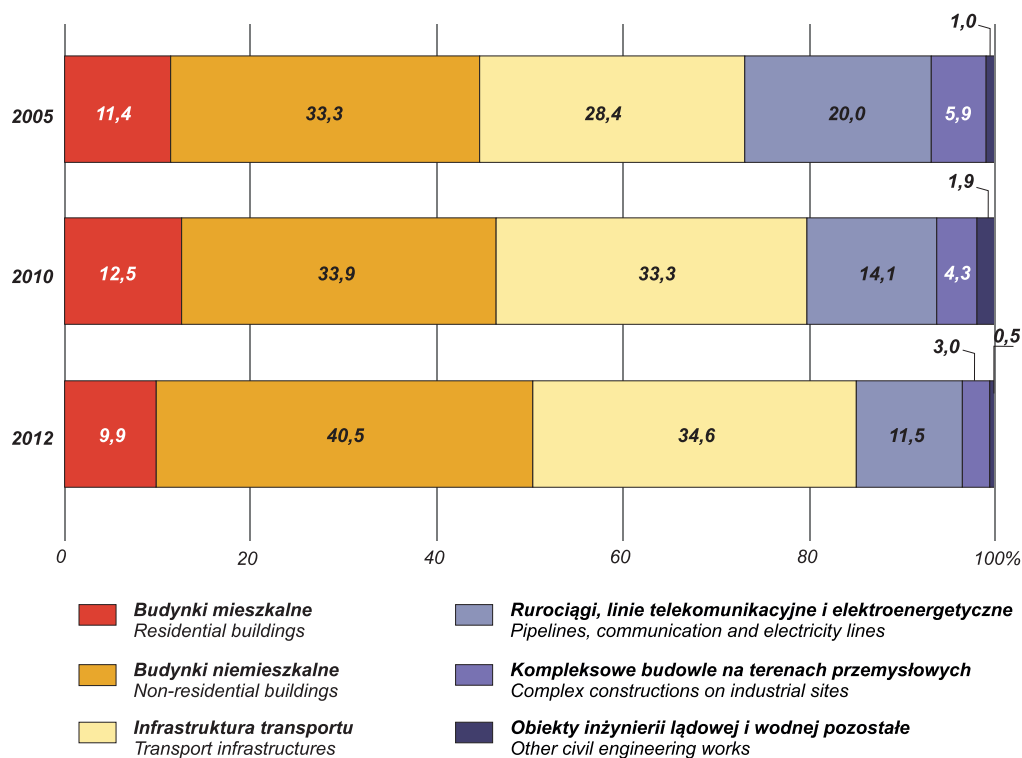

STRUKTURA PRODUKCJI BUDOWLANO MONTAŻOWEJ^a
STRUCTURE OF CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a

WEDŁUG DZIAŁÓW
BY DIVISIONS

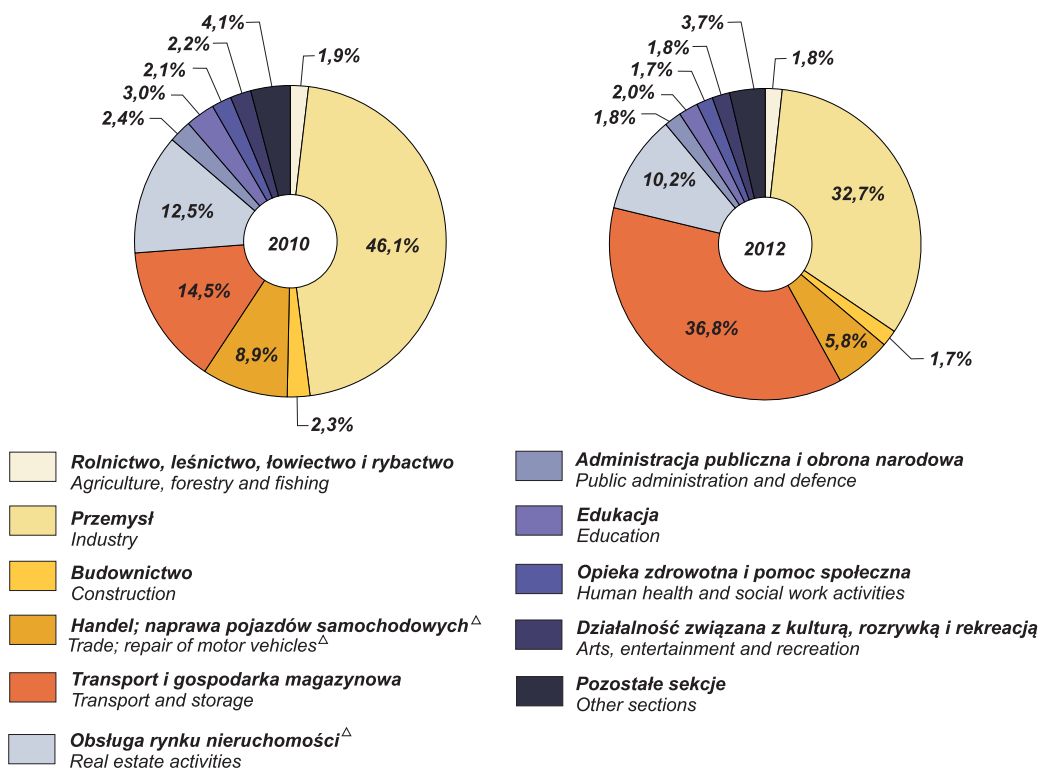
WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH
BY TYPE OF CONSTRUCTIONS

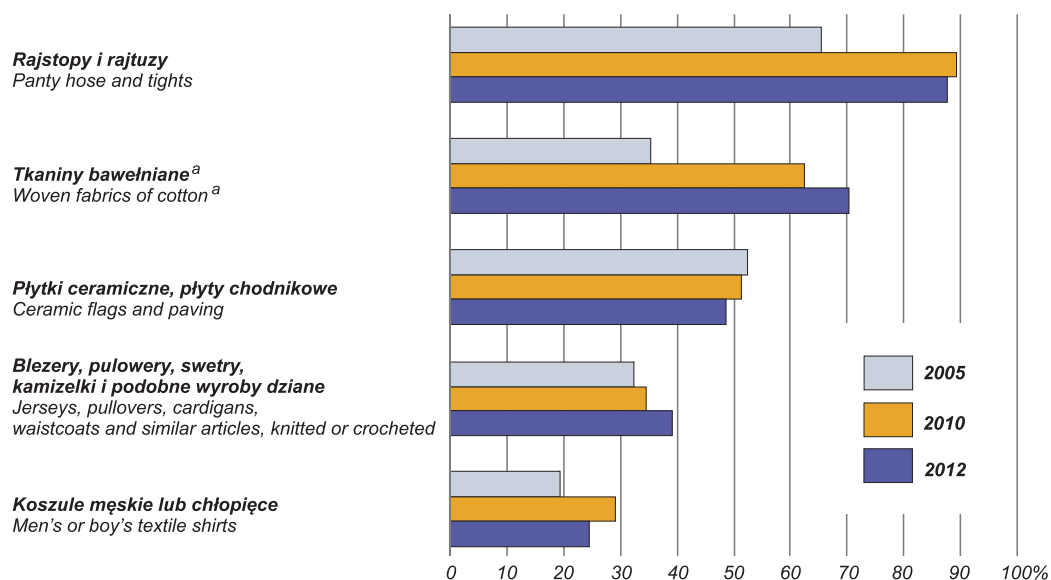
^a Wykonanej przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa łódzkiego siłami własnymi bez wykonawców. Ceny bieżące.

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the Łódzkie voivodship without subcontractors participation. Current prices.

STRUKTURA NAKŁADÓW INWESTYCYJNYCH W GOSPODARCE NARODOWEJ STRUCTURE OF INVESTMENT OUTLAYS IN NATIONAL ECONOMY

PRODUKCJA WYBRANYCH WYROBÓW W 2012 R. (POLSKA=100) PRODUCTION OF SELECTED PRODUCTS IN 2012 (POLSKA=100)

^a Tkaniny bawełniane o masie powierzchniowej nie przekraczającej 200 g/m² z wyjątkiem gazy i drelchów, bez kolorowo tkanych w km².
^a Woven fabrics of cotton weighting not more than 200g/m² except for gauze, drill and ticking excluding color woven fabrics in km².

DZIAŁ XVII

TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ

Uwagi ogólne

Transport

1. Dane dotyczące ogólnej długości **linii kolejowych eksploatowanych** w dniu 31 XII ustalono jako sumę długości linii kolejowych normalnotorowych, wąskotorowych i szerokotorowych (dane o długości tych linii ujęto w długości linii normalnotorowych) czynnych w tym dniu. **Linia kolejowa** jest to element sieci kolejowej pomiędzy dwiema stacjami węzłowymi (lub krańcowymi).

2. Do **dróg krajowych** zalicza się:

- autostrady i drogi ekspresowe oraz drogi leżące w ich ciągu do czasu wybudowania autostrad i dróg ekspresowych,
- drogi międzynarodowe,
- drogi stanowiące inne połączenia zapewniające spójność sieci dróg krajowych,
- drogi dojazdowe do ogólnodostępnych przejść granicznych obsługujących ruch międzynarodowy osobowy i towarowy,
- drogi alternatywne dla autostrad płatnych,
- drogi stanowiące ciągi obwodnicowe dużych aglomeracji miejskich,
- drogi o znaczeniu obronnym.

Do **dróg wojewódzkich** zalicza się drogi inne niż podano wyżej, stanowiące połączenia między miastami, mające znaczenie dla województwa i drogi o znaczeniu obronnym niezaliczone do dróg krajowych.

Do **dróg powiatowych** zalicza się drogi inne niż podano wyżej, stanowiące połączenia miast będących siedzibami powiatów z siedzibami gmin i siedzib gmin między sobą.

Do **dróg gminnych** zalicza się drogi o znaczeniu lokalnym niezaliczone do innych kategorii, stanowiące uzupełniającą sieć dróg służących miejscowym potrzebom, z wyłączeniem dróg wewnętrznych.

Do **dróg miejskich** zaliczono drogi (ulice) leżące w granicach administracyjnych miast.

Do **dróg zamiejskich** zaliczono drogi leżące poza granicami administracyjnymi miast.

Do **dróg o nawierzchni twardej** zalicza się drogi o nawierzchni twardej ulepszonej (z kostki kamiennej, klinkieru, betonu, z płyt kamienno-betonowych, bitumu) oraz drogi o nawierzchni nieulepszonej (o nawierzchni tłuczniowej i brukowej).

Do **dróg o nawierzchni gruntowej** zalicza się drogi o nawierzchni z gruntu rodzimego oraz utrwalone w wyniku specjalnych zabiegów i preparacji gruntu rodzimego przy pomocy mieszanin wykonanych z gliny, żwiru, żużla, itp.

3. Dane o **pojazdach samochodowych i ciągnikach** zarejestrowanych według stanu w dniu 31 XII

CHAPTER XVII

TRANSPORT AND COMMUNICATIONS

General notes

Transport

1. Data concerning the total length of **railway lines operated** on 31 XII was established as the sum of the length of standard gauge, narrow gauge and wide gauge railway lines (data concerning the length of these lines is given in terms of standard gauge lines) operating on that day. **The railway line** is an element of the rail network between two junction stations (or terminal stations).

2. **National roads** include:

- motorways and expressways as well as roads which are designated to become motorways and expressways,
- international roads,
- roads which are other links ensuring the efficiency of the national road network,
- access roads leading to generally accessible border crossings servicing international passenger and freight traffic,
- roads which are an alternative to toll motorways,
- roads which are bypasses around large urban agglomerations,
- roads with a military significance.

Voivodship roads include roads other than those presented above, which are links between cities, have a large significance for the voivodship and roads with a military significance not included among national roads.

Powiat roads include roads other than those mentioned above, which link powiat capital cities with gmina capital cities and gmina capital cities with other such cities.

Gmina roads include roads with a local significance not included in the other categories, which supplement the network of roads servicing local needs, excluding internal roads.

Municipal roads include roads (streets) located within the administrative boundaries of cities.

Non-municipal roads include roads located outside the administrative boundaries of cities.

Hard surface roads are roads with improved hard surface (cobble stone, clinker, concrete, stone and concrete slabs, bitumen) and roads with unimproved surface (with macadam or cobbled surface).

Unsurfaced roads include roads on virgin soil surface and roads fixed by means of special procedures and preparation of virgin soil using mixtures made of clay, gravel, cinder, etc.

od 2009 r. pochodzą z centralnej ewidencji pojazdów (CEPIK) prowadzonej przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych. Dane nie obejmują pojazdów wyrejestrowanych.

W latach 2002-2008 dane dotyczące pojazdów samochodowych i ciągników pozyskiwane były z ewidencji prowadzonych przez starostów, prezydentów miast i burmistrzów. Do 2001 r. dane o pojazdach samochodowych i ciągnikach pochodziły z ewidencji prowadzonych przez wojewodów.

Do roku 2010 dane nie obejmują również pojazdów posiadających pozwolenia czasowe wydawanych w końcu danego roku. Pozwolenie czasowe wydawane jest na okres do około 30 dni w celu załatwienia wszystkich formalności związanych z rejestracją pojazdu i niezbędnych do otrzymania docelowego dowodu rejestracyjnego.

4. Linia autobusowa jest stałym połączeniem drogowym dwóch krańcowych miejscowości oraz wybranych miejscowości pośrednich przy użyciu jednego lub kilku autobusów regularnie kursujących między tymi miejscowościami według ogłoszonego rozkładu.

Długość linii autobusowej jest to długość trasy w km pomiędzy dwiema krańcowymi miejscowościami niezależnie od ilości kursów autobusów odbywających się na tej linii.

5. Transport samochodowy zarobkowy obejmuje usługi świadczone odpłatnie przez podmioty, w których transport samochodowy stanowi podstawową działalność gospodarczą (**przedsiębiorstwa transportu samochodowego**) oraz od 2004 r. w zakresie przewozów ładunków również usługi wykonywane odpłatnie przez podmioty prowadzące podstawową działalność gospodarczą inną niż transport samochodowy (np. działalność przemysłową, budowlaną, handlową); dane o przewozach pasażerów nie obejmują przewozów taborem komunikacji miejskiej oraz dokonywanych przez podmioty o liczbie pracujących do 9 osób.

6. Dane dotyczące transportu lotniczego obejmują przewoźników transportu lotniczego rozkładowego (transport pasażerów lub ładunków na stałych trasach i według stałych rozkładów lotów). Informacje o przewozach ładunków transportem lotniczym obejmują przewozy przesyłek towarowych, pocztowych oraz bagażu płatnego.

7. Dane o wypadkach drogowych obejmują zdarzenia mające związek z ruchem pojazdów na drogach publicznych, w wyniku których nastąpiła śmierć lub uszkodzenie ciała osób.

Za **śmiertelną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę zmarłą (w wyniku doznanych obrażeń) na miejscu wypadku lub w ciągu 30 dni.

Za **ranną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę, która doznała obrażeń ciała i otrzymała pomoc lekarską.

3. Data on road motor vehicles and tractors registered as of 31 December, since 2009 has come from central vehicle register maintained by Ministry of Interior. Data do not include vehicles being devoid of car registration.

Between 2002 and 2008 data on road motor vehicles and tractors were obtained from databases maintained. Until 2001 data on road motor vehicles and tractors came from registers maintained by voivodes.

Up to 2010 data does not include also vehicles having temporary permission given by the ending of reference year. Temporary permission is passed by about 30 daily period with the aim of take care of formality be connected with vehicle registration and received ordinary registration book.

4. A bus line is a permanent road link between two terminal locations as well as between selected intermediate locations which involves using one or several buses travelling between these locations on a regular basis according to a defined schedule.

The length of a bus line is the length of the route in km between the two terminal locations regardless of the number of trips made by buses on that line.

5. Road transport for hire or reward includes services for remuneration carried out by entities, for which road transport services are the basic economic activity (**road transport entities**) and since 2004 also services for remuneration carried out by entities with basic economic activity other than road transport (e.g. industrial, building, trade activity); data regarding transport of passengers do not include carriage by urban road transport fleet and entities employing up to 9 persons.

6. Data concerning air transport include carriers of scheduled air transport (the transport of passengers or freight on permanent routes and according to established flight schedules). Information regarding transports of freight by air transport includes transports of cargo, mail and paid baggage.

7. Data regarding road traffic accidents cover events connected with the movement of vehicles on public roads as a result of which death or injury occurred.

A road traffic accident fatality is understood as a person who died (as a result of injuries incurred) at the scene of the accident or within the course of 30 days.

A road traffic accident injury is understood as a person who incurred injuries and received medical attention.

Łączność

1. Informacje o łączności w ujęciu rzeczowym dotyczą poczty publicznej (operatora publicznego) oraz operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej, tj. sieci służącej do świadczenia usług telekomunikacyjnych (z wyłączeniem sieci wewnętrznej — sieci eksploatowanej przez podmioty wyłącznie na własne potrzeby lub założonej w budynkach niemieszkalnych usytuowanych na terenie jednej nieruchomości gruntowej).

2. **Placówki pocztowe** obejmują placówki pocztowe, agencje, pośrednictwa, oddziały i kioski, a do 2001 r. — uwzględniane były również placówki usług telekomunikacyjnych.

3. Usługi łączności obejmują usługi opłacone, wolne od opłat i służbowe.

Dane dotyczące przesyłek listowych obejmują: listy, kartki pocztowe, druki, druki bezadresowe, ankiety i pakietki nadawane jako przesyłki listowe w rozumieniu cenników za usługi pocztowe (w ruchu krajowym i zagranicznym).

4. **Telefoniczne łącza główne** obejmują standardowe łącza główne oraz łącza w dostęпах ISDN, tj. telefoniczną sieć cyfrową z integracją usług umożliwiającą wykorzystanie tej samej sieci dla transmisji głosu, obrazu, faksów, danych.

Communications

1. Information regarding communications, in tangible terms, concerns the public post office (public operator) as well as operators of the public telecommunication network, i.e., the network used for rendering telecommunications services (excluding internal networks — networks used by entities exclusively for their own needs or installed in non-residential buildings located on a single piece of real estate).

2. **Post offices** include post offices, agencies, intermediaries, branches and kiosks as well as until 2001 — telecommunication service offices.

3. Communication services include services paid for, free of charge and official.

Data concerning letters include: letters, post cards, forms, bulk mailings, questionnaires and small packets sent as letters in terms of the price rate for postal services (domestic and foreign mail).

4. **Telephone main line** includes standard main line and accessible ISDN (Integrated Services Digital Network), i.e., a digital phone network with integrated services making it possible to use the same network to transfer voice, image, fax and data.

Transport

Transport

TABL. 1 (261). **LINIE KOLEJOWE EKSPLOATOWANE^a**

Stan w dniu 31 XII

RAILWAY LINES OPERATED^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w km		in km		
O G Ó Ł E M	1116	1063	1059	1055	T O T A L
Normalnotorowe	1059	1063	1059	1055	Standard gauge
w tym zelektryfikowane	981	970	965	981	of which electrified
jednotorowe	408	392	396	383	single track
dwu- i więcej torowe	651	671	663	672	double and more tracks
Wąskotorowe	57	-	-	-	Narrow gauge
Na 100 km ² powierzchni ogólnej	6,1	5,8	5,8	5,8	Per 100 km ² of total area

^a Dane dotyczą sieci PKP oraz innych podmiotów, będących zarządcami sieci kolejowej.^a Data concern PKP network and other entities managing railway network.TABL. 2 (262). **DROGI PUBLICZNE O TWARDEJ NAWIERZCHNI**

Stan w dniu 31 XII

HARD SURFACE PUBLIC ROADS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym o na- wierzchni ulepszonej of which improved	
				w km in km		
O G Ó Ł E M	16490	18647	19776	19182	17538	T O T A L
miejskie.....	2962	3319	3295	3308	3125	urban
zamiejskie.....	13528	15328	16481	15874	14413	non-urban
Krajowe	1283	1349	1349	1456	1456	National
miejskie.....	320	321	321	325	325	urban
zamiejskie.....	963	1028	1028	1131	1131	non-urban
Wojewódzkie	1178	1178	1179	1178	1178	Voivodship
miejskie.....	148	149	149	149	149	urban
zamiejskie.....	1030	1029	1029	1029	1029	non-urban
Powiatowe	7549	7448	8302	7434	7247	District
miejskie.....	1001	956	956	934	919	urban
zamiejskie.....	6548	6492	7347	6500	6328	non-urban
Gminne.....	6480	8672	8946	9114	7657	Communal
miejskie.....	1493	1893	1869	1900	1732	urban
zamiejskie.....	4987	6779	7077	7214	5925	non-urban

Ź r ó d ł o: dane Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.

S o u r c e: data of the General Directorate of Domestic Roads and Motorways.

TABL. 3 (263). **POJAZDY SAMOCHODOWE I CIĄGNIKI ZAREJESTROWANE^a**

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED ROAD VEHICLES AND TRACTORS^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M.....	1150180	1568366	1647831	1686814	T O T A L
w tym:					of which:
Samochody osobowe.....	811149	1139985	1200899	1236202	Passenger cars
Autobusy.....	4724	5733	5995	5828	Buses
Samochody ciężarowe i ciągniki siodłowe ^b	161427	209761	219854	222748	Lorries and road tractors ^b
Ciągniki balastowe i rolnicze.....	111649	133643	137314	136479	Balast and agricultural tractors
Motocykle.....	55357	70630	74323	76251	Motorcycles

^a Patrz uwagi ogólne działu "Transport i łączność - Transport", ust. 3. Od 2011 r. łącznie z pojazdami posiadającymi pozwolenia czasowe wydane w końcu roku. ^b Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi.

^a See general notes to the chapter "Transport and communications - Transport", item. 3. Since 2011 including road vehicles having temporary permission given by the ending of reference year. ^b Including vans.

TABL. 4 (264). **LINIE REGULARNEJ KOMUNIKACJI AUTOBUSOWEJ^a**

Stan w dniu 31 XII

REGULAR BUS COMMUNICATION LINES^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Krajowe: liczba.....	1241	957	895	918	National: number
długość w km.....	66450	53871	50782	49499	length in km
dalekobieżne: liczba.....	42	44	49	40	long distance: number
długość w km.....	14147	14508	14935	13824	length in km
regionalne: liczba.....	246	225	175	175	regional: number
długość w km.....	20372	18097	15708	15298	length in km
podmiejskie: liczba.....	951	688	664	696	suburban: number
długość w km.....	31915	21266	20078	20320	length in km
miejskie: liczba.....	2	-	7	7	urban: number
długość w km.....	16	-	61	51	length in km

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób prowadzących regularną komunikację w ruchu krajowym; bez przedsiębiorstw komunikacji miejskiej.

^a Data concerns entities employing more than 9 persons providing regular national traffic; excluding urban transport services.

TABL. 5 (265). **TRANSPORT SAMOCHODOWY ZAROBKOWY^a**
HIRE OR REWARD ROAD TRANSPORT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Komunikacja krajowa					National communication
Przewozy ładunków w tys. t	1650,3	3146,5	5073,3	6221,3	Transport of goods in thous. t
Średnia odległość przewozu 1 t ładunku w km.....	177,2	167,1	197,1	159,9	Average transport distance per 1 t in km
Przewozy pasażerów ^b w tys. osób	43238,3	31940,0	29720,9	30094,1	Transport of passengers ^b in thous.
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	32,5	35,3	37,3	32,6	Average transport distance per passenger in km
Komunikacja międzynarodowa					International communication
Przewozy ładunków w tys. t	1474,2	3787,9	3602,3	8109,8	Transport of goods in thous. t
Średnia odległość przewozu 1 t ładunku w km.....	1184,2	1212,9	1124,7	1069,7	Average transport distance per 1 t in km
Przewozy pasażerów ^b w tys. osób	10,1	10,4	23,7	13,8	Transport of passengers ^b in thous.
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	798,2	2609,5	2839,2	2436,8	Average transport distance per passenger in km

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób. ^b Bez przewozów taborom komunikacji miejskiej (w tym taksówkami).

^a Data concerns enterprises employing more than 9 persons. ^b Excluding transports by urban road transport fleet (of which by taxis).

TABL. 6 (266). **RUCH PASAŻERÓW^a W PORTACH LOTNICZYCH**
PASSENGER TRAFFIC^a AT AIRPORTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Pasażerowie przybyli^b z portów:					Passenger arrivals^b from airports:
krajowych	337	343	573	6011	domestic
zagranicznych	8553	203477	191491	222647	foreign
Pasażerowie odprawieni^c do portów:					Passenger departures^c to airports:
krajowych	329	676	549	6308	domestic
zagranicznych	8844	209020	198331	229689	foreign

^a Dane nie obejmują dzieci w wieku do 2 lat. ^{b,c} Pasażerowie, dla których port Łódź jest: ^b – portem zakończenia podróży rozpoczętej w porcie krajowym lub zagranicznym, ^c – portem rozpoczęcia podróży kończącej się w porcie krajowym lub zagranicznym.

^a Data not include children below the age of 2. ^{b,c} Passengers for whom the indicated domestic airport Lodz is: ^b – the final destination of a journey begun at a domestic or foreign airport, ^c – the point of departure for a journey terminating at a domestic or foreign airport.

TABL. 7 (267). **PRZEŁADUNEK^a ŁADUNKÓW W PORTACH LOTNICZYCH**
FREIGHT LOADED AND UNLOADED^b AT AIRPORTS

FREIGHT LOADED AND UNLOADED AT AIRPORTS					
WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w tonach <i>in tonnes</i>				
Ładunki przybyłe z portów					<i>Freight arrivals from airports</i>
krajowych	-	-	-	-	<i>domestic</i>
zagranicznych	-	0,20	0,07	0,58	<i>foreign</i>
Ładunki odprawione do portów					<i>Freight departures to airports</i>
krajowych	-	-	-	-	<i>domestic</i>
zagranicznych	-	0,20	249,95	146,82	<i>foreign</i>

^a W lotach komunikacyjnych.

^a *In transport flights.*

TABL. 8 (268). **WYPADKI DROGOWE^a I ICH OFIARY**
ROAD TRAFFIC ACCIDENTS^a AND THEIR CASUALTIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Wypadki	4752	4156	4270	3905	Accidents
Na 10 tys. pojazdów samochodowych i ciągników zarejestrowanych ^b	41,3	26,5	25,9	23,2	<i>Per 10 thous. registered motor vehicles and tractors^b</i>
Ofiary wypadków	6197	5548	5555	5141	Road traffic casualties
Śmiertelne	446	319	324	296	<i>Fatalities</i>
na 100 tys. ludności	17,3	12,4	12,5	11,5	<i>per 100 thous. population</i>
Ranni	5751	5229	5231	4845	<i>Injured</i>
na 100 tys. ludności	222,7	202,5	202,6	187,6	<i>per 100 thous. population</i>

^a Zarejestrowane przez Policję. ^b Pojazdy według stanu w dniu 31 XII; od 2011 r. łącznie z pojazdami posiadającymi pozwolenia czasowe wydane w końcu roku.

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

^a Registered by the Police. ^b Vehicles as of 31 XII; since 2011 including road vehicles having temporary permission given at the end of the year.

Source: data of the National Police Headquarters.

TABL. 9 (269). **WYPADKI DROGOWE^a WEDŁUG SPRAWCÓW, WAŻNIEJSZYCH PRZYCZYN I RODZAJÓW POJAZDÓW**
ROAD ACCIDENTS^a BY CULPRITS, MAJOR CAUSES AND TYPES OF VEHICLES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2011	2012	SPECIFICATION
Wypadki	4270	3905	Accidents
Z winy kierujących pojazdami.....	3541	3261	<i>Guilt of drivers</i>
w tym:			<i>of which:</i>
niedostosowanie prędkości do warunków ruchu	868	795	<i>inappropriate speed for road conditions</i>
nieprzestrzeganie pierwszeństwa przejazdu	1134	1004	<i>non-compliance with vehicle right of way</i>
nieprawidłowe wyprzedzanie	184	181	<i>incorrectly overtaking</i>
nieprawidłowe zachowanie wobec pieszego	505	486	<i>incorrectly behaviour towards the pedestrian</i>
niezachowanie bezpiecznej odległości między pojazdami.....	206	191	<i>not keeping a safe distance between vehicles</i>
Z winy pieszych	446	364	<i>Guilt of pedestrians</i>
w tym nieostrożne wejście na jezdnię.....	241	188	<i>of which carelessly entering to the roadway</i>
Pozostałe ^b	283	280	<i>Others^b</i>
Pojazdy kierujących będących sprawcami wypadków:			<i>Vehicles of drivers being accident culprits:</i>
Samochody osobowe	2709	2538	<i>Passenger cars</i>
Motocykle	100	74	<i>Motorcycles</i>
Rowery	223	179	<i>Bicycles</i>
Motorowery	85	77	<i>Motor-bicycles</i>
Samochody ciężarowe	257	236	<i>Lorries</i>
Inne pojazdy ^c	167	157	<i>Other vehicles^c</i>
Wypadki z udziałem nietrzeźwych użytkowników dróg	520	456	<i>Accidents involving intoxicated road users</i>
w tym spowodowane przez nietrzeźwych:			<i>of which caused by intoxicated:</i>
Kierujących	289	240	<i>Drivers</i>
samochodami osobowymi	227	188	<i>of passenger cars</i>
motocyklami	8	8	<i>of motorcycles</i>
rowerami	26	20	<i>of bicycles</i>
motorowerami	19	10	<i>of motor-bicycles</i>
samochodami ciężarowymi	6	7	<i>of lorries</i>
innymi pojazdami	3	7	<i>of other vehicles</i>
Pieszych.....	150	124	<i>Pedestrians</i>

^a Zarejestrowane przez Policję. ^b Dane obejmują winę pasażerów, współwinę uczestników ruchu oraz inne przyczyny. ^c Łącznie z pojazdami nieustalonymi.

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

^a Registered by the Police. ^b Data include guilt of passengers, complicity of traffic participants and other reasons. ^c Including unidentified vehicles.

Source: data of the National Police Headquarters.

Łączność Communications

TABL. 10 (270). **PODSTAWOWE USŁUGI POCZTOWE**^a
BASIC POSTAL SERVICES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Placówki dla usług pocztowych (stan w dniu 31 XII)	476	464	497	507	Postal service offices (as of 31 XII)
miasta.....	223	226	260	264	urban areas
wieś	253	238	237	243	rural areas
Nadane (w ciągu roku):					Mailed (during the year):
przesyłki listowe polecone ^{bc} w tys.	18251,0	26475,3	30073,8	31064,2	registered letters ^{bc} in thous.
paczki ^b w tys.....	2558,5	1312,6	1299,3	1324,4	packages ^b in thous.
Przekazy pocztowe zrealizowane ^b w tys.	6168,1	4019,6	1272,3	4088,3	Postal transfers paid ^b in thous.
Wpłaty na rachunki bankowe w tys.	15843,9	11799,9	12047,7	10995,6	Payments to bank accounts in thous.

^a Dane dotyczą poczty publicznej (operator publiczny). ^b W obrocie krajowym oraz z Polski za granicę; przesyłki listowe i paczki nie obejmują przesyłek zrealizowanych w systemie EMS-POCZTEX. ^c W latach 2010-2012 łącznie z przesyłkami z zadeklarowaną wartością.

^a Data concern the public post office (public operator). ^b In overturn within Poland and from Poland abroad; registered letters and packages do not include mailing through EMS-POCZTEX system. ^c In 2010-2012 including insured letters.

TABL. 11 (271). **ABONENCI TELEFONICZNI I APARATY TELEFONICZNE**^a

Stan w dniu 31 XII

TELEPHONE SUBSCRIBERS AND TELEPHONE SETS^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Telefoniczne łącza główne w tys. ...	806,8	526,8	442,1	383,0	Telephone main line in thous.
w tym abonenci prywatni ^b	640,2	369,8	302,9	253,7	of which private subscribers ^b
miasta.....	660,4	410,8	353,4	316,1	urban areas
w tym abonenci prywatni ^b	514,7	277,1	231,7	201,9	of which private subscribers ^b
wieś	146,4	116,0	88,7	66,9	rural areas
w tym abonenci prywatni ^b	125,5	92,7	71,2	51,8	of which private subscribers ^b
w tym standardowe łącza główne (abonenci telefonii stacjonarnej)	707,1	451,3	376,9	322,8	of which standard main line (fixed line telephone subscribers)
miasta.....	571,8	341,5	293,0	260,4	urban areas
wieś	135,3	109,8	83,9	62,4	rural areas
Aparaty telefoniczne publiczne samoinkasujące.....	5643	2845	2092	1129	Public pay telephones
miasta.....	4364	1863	1426	923	urban areas
wieś	1279	982	666	206	rural areas

^a Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. ^b Posiadający aparaty telefoniczne zainstalowane w mieszkaniach prywatnych.

^a Data concern operators of public telecommunication network. ^b Possessing telephones installed in private dwellings.

DZIAŁ XVIII

HANDEL I GASTRONOMIA

Uwagi ogólne

1. Informacje w dziale – jeśli nie zaznaczono inaczej – dotyczą wszystkich jednostek gospodarki narodowej prowadzących działalność handlową lub gastronomiczną.

Przez **przedsiębiorstwa handlowe** rozumie się podmioty gospodarcze, których przeważającym rodzajem działalności jest sprzedaż towarów, zaliczana zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności – PKD 2007 do sekcji „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”.

2. Dane o **sprzedaży detalicznej** obejmują:

- 1) sprzedaż towarów konsumpcyjnych i niekonsumpcyjnych w:
  - punktach sprzedaży detalicznej,
  - hurtowniach oraz u producentów w ilościach wskazujących na zakup dla potrzeb indywidualnych nabywców;
- 2) sprzedaż towarów handlowych (konsumpcyjnych) oraz produkcji gastronomicznej w placówkach gastronomicznych.

W wartości sprzedaży detalicznej uwzględniono sprzedaż towarów zarówno ludności, jak i konsumentom zbiorowym, tj.: urzędom, instytucjom, żłobkom, przedszkolom itp., nie uwzględniono natomiast sprzedaży targowiskowej dokonanej przez sprzedawców uiszczających jedynie opłatę placową (np. sprzedaży produktów rolnych dokonanej przez producentów-rolników, sprzedaży na giełdach samochodowych).

Dane dotyczące sprzedaży detalicznej prezentuje się w dostosowaniu do Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP).

3. Podziału towarów na **konsumpcyjne i niekonsumpcyjne** dokonano umownie, zaliczając do niekonsumpcyjnych te towary, których zużycie odbywa się głównie w sferze produkcji. Do towarów niekonsumpcyjnych zaliczono w szczególności towary przeznaczone do produkcji rolniczej (np. maszyny, narzędzia i urządzenia rolnicze, nasiona, pasze, środki ochrony roślin, nawozy sztuczne), materiały budowlane itp.

Podziału towarów konsumpcyjnych na żywność, napoje alkoholowe i towary nieżywnościowe dokonano szacunkowo.

4. Dane o **sprzedaży hurtowej towarów** obejmują sprzedaż z magazynów handlowych własnych bądź użytkowanych, w których składowane towary stanowią własność przedsiębiorstwa handlowego. Do wartości sprzedaży hurtowej zalicza się również wartość sprze-

CHAPTER XVIII

TRADE AND CATERING

General notes

1. Information in this chapter, unless otherwise noted, concerns all entities of the national economy conducting trade or catering activity.

Trade enterprises are understood as economic entities, the principal activity of which is the sale of commodities, classified in accordance with NACE rev. 2 in the section “Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles”.

2. Data regarding the **retail sale** include:

- 1) the sale of consumer and non-consumer goods at:
  - retail sales outlets,
  - wholesale stores as well as at producers in quantities indicating purchases for the individual needs of the purchaser;
- 2) the sale of commercial consumer goods as well as catering products in catering establishments.

The sale of goods both for the general public as well as for collective consumers, i.e., government offices, institutions, nurseries, nurseries schools etc. are included in the value of retail sales. Not included, however, is marketplace sales made by salesmen only paying a stall fee (e.g., sales of agricultural products conducted by farmer-producers, sales at automobile markets).

Data concerning retail sales are presented according to the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP).

3. The division of commodities into **consumer and non-consumer** goods has been done on the following basis: non-consumer goods include those goods, the consumption of which occurs primarily in the sphere of production. In particular, goods designated for agricultural production (e.g., agricultural machinery, tools and equipment, seeds, animal feeding-stuffs, plant protection chemicals, artificial fertilizers), building materials, etc., were included in non-consumer goods.

The division of consumer goods into food, alcoholic beverages and non-foodstuff goods was made by estimation.

4. Data regarding the **wholesale of commodities** include sales from warehouses, in which the commodities stored account for the property of a trade enterprise. The value of wholesale also includes the value of sale realized on the basis of a direct payment or contract

daży zrealizowanej na zasadzie bezpośredniej płatności lub kontraktu (agenci, aukcjonerzy), jak również wartość sprzedaży zrealizowanej przez tranzyt rozliczany, polegający na przekazywaniu towarów bezpośrednio od dostawcy do odbiorcy z pominięciem magazynów, które tę dostawę realizują.

5. Sklepy podaje się łącznie z aptekami ogólnodostępnymi.

6. Podziału sklepów według form organizacyjnych dokonano na podstawie wielkości powierzchni sprzedażowej sklepów i rodzaju sprzedawanych w nich towarów.

Domy towarowe i handlowe są to sklepy wielodziałowe, prowadzące sprzedaż szerokiego i uniwersalnego asortymentu, głównie towarów nieżywnościowych, o powierzchni sal sprzedażowych: domy towarowe – 2000 m² i więcej, domy handlowe – od 600 do 1999 m².

Supermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 400 m² do 2499 m² prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych oraz artykuły nieżywnościowe częstego zakupu.

Hipermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 2500 m² prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych i nieżywnościowych częstego zakupu, zwykle z parkingiem samochodowym.

Sklepy powszechne są to sklepy prowadzące sprzedaż głównie towarów żywnościowych codziennego użytku, o powierzchni sal sprzedażowych od 120 do 399 m².

Sklepy wyspecjalizowane są to sklepy prowadzące sprzedaż szerokiego asortymentu artykułów do kompleksowego zaspokojenia określonych potrzeb, np. ubioru, wyposażenia mieszkań, sklepy motoryzacyjne, meblowe, sportowe itp.

Do pozostałych sklepów zaliczono sklepy o powierzchni sal sprzedażowych do 119 m².

7. Do **placówek gastronomicznych** zaliczono zakłady i punkty gastronomiczne stałe i sezonowe, których przedmiotem działalności jest przygotowywanie oraz sprzedaż posiłków i napojów do spożycia na miejscu i na wynos. Sezonowe placówki gastronomiczne uruchamiane są okresowo i działają nie dłużej niż sześć miesięcy w roku kalendarzowym.

Do placówek gastronomicznych nie zalicza się ruchomych punktów sprzedaży detalicznej i automatów sprzedażowych.

8. **Magazyny handlowe** (hurtu i detalu) są jednostkami organizacyjno-funkcjonalnymi podmiotów gospodarczych zajmujących się obrotem towarów. Magazynem jest jednostka przeznaczona do magazynowania towarów, zajmująca wyodrębnioną przestrzeń magazynową, wyposażona w środki techniczne i organizacyjne, dysponująca personelem do obsługi tych środ-

(agents, auctioneers), as well as the value of sale realized by settled transit consisting in the transfer of commodities directly from the supplier to the client, bypassing the warehouses which realize the delivery.

5. Shops include public pharmacies.

6. The division of stores by organizational form was made on the basis of the area of the sales floor and the types of goods sold.

Department stores and trade stores are stores with multiple departments, selling a broad and universal assortment, primarily non-foodstuff goods, with a sales floor area of 2000 m² and more for department stores and from 600 to 1999 m² for trade stores.

Supermarkets are stores with a sales floor from 400 to 2499 m², selling goods in a self-service system and offering a wide assortment of foodstuff goods and frequently bought non-foodstuff goods.

Hipermarkets are stores with a sales area above 2500 m², selling goods in a self-service system and offering a wide assortment of foodstuff goods and frequently bought non-foodstuff goods, usually with a parking place.

Grocery stores are stores primarily selling foodstuff goods for daily consumption, with a sales floor from 120 to 399 m².

Specialized stores are stores selling a wide assortment of articles to fully meet specific needs, (e.g. clothing, home furnishings, car parts, furniture, sporting goods, etc.).

Other stores include stores with a sales floor up to 119 m².

7. **Catering establishments** include permanent and seasonal catering establishments and outlets, the scope of activity of which is the preparation and sale of meals and beverages for on-site and take-out consumption. Seasonal catering establishments are open for a certain period of time and operate not longer than six months in a calendar year.

Mobile retail sales points and vending machines are not treated as catering establishments.

8. **Trade warehouses** (wholesale and retail) are the organizational and functional units of economic entities engaged in the turnover of commodities. A warehouse is an entity designated for storing up commodities, occupying separate storage space, equipped with the technical and organizational means as well as with the personnel to service these means and, in addition, registering the amount and the changes in stocks. Since 2006 the survey of trade warehouses takes place once in a 3-year period.

9. Data regarding trade and catering activity are compiled on the basis of reporting. For entities employing up

ków oraz prowadząca ewidencję stanu i ruchu zapasów. Począwszy od roku 2006 badanie magazynów handlowych odbywa się w cyklu 3-letnim.

9. Dane o działalności handlowej i gastronomicznej opracowano na podstawie danych ze sprawozdawczości. Dane dla jednostek o liczbie pracujących do 9 osób uogólniono w oparciu o wyniki badania reprezentacyjnego przeprowadzonego na 5% próbie tych jednostek.

Informacje o sklepach i stacjach paliw opracowano na podstawie sprawozdawczości. Dla jednostek o liczbie pracujących do 9 osób od 2004 r. dane uogólnione są w oparciu o wyniki badania reprezentacyjnego przeprowadzonego na 5% próbie tych jednostek; do 2003 r. dane opracowywano na podstawie rejestru.

10. Targowiska są to wydzielone tereny lub budowle (place, ulice, hale targowe) ze stałymi lub sezonowymi punktami sprzedaży drobnodetalicznej lub urządzeniami przeznaczonymi do prowadzenia handlu w wyznaczone dni tygodnia lub codziennie (bazaary).

Targowiska sezonowe są to place i ulice, gdzie uruchamiane są na okres do 6 miesięcy punkty handlowe w związku ze wzmożonym ruchem nabywców (np. nadmorski ruch urlopowy) i działalność ta jest powtarzana w kolejnych sezonach.

to 9 persons, data have been generalized on the basis of the results of sample survey conducted on a 5% sample of these entities.

Information regarding shops and petrol stations are compiled on the basis of reporting. For entities employing up to 9 persons since 2004 the data have been generalized on the basis of the results of sample survey conducted on a 5% sample of these entities; until 2003 the data were compiled on the basis of the register.

10. Marketplaces are specific areas or structures (squares, streets, market halls) with permanent or seasonal outlets for small-scale retail sales or with facilities designated for conducting trade on specific days of the week or weekly (bazaars).

Seasonal marketplaces are those squares and streets where trade outlets conduct activity for a period of 6 months, in connection with increased demand from buyers (e.g., holiday seaside demand) and this activity is repeated in successive seasons.

TABL. 1 (272). **SPRZEDAŻ DETALICZNA TOWARÓW (ceny bieżące)**
RETAIL SALES (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M w mln zł	24356,2	27854,9	31429,0	31538,5	T O T A L in mln zł
w tym w przedsiębiorstwach handlowych ^a :					of which in trade enterprises ^a :
w milionach złotych	3301,3	8568,8	9212,1	9972,2	in million zlotys
w %	13,6	30,8	29,3	31,6	in %
NA 1 MIESZKAŃCA w zł.....	9433	10938	12385	12473	PER CAPITA in zł

^a Przedsiębiorstwa handlowe, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

^a Trade enterprises with number of employees exceeds 49 persons.

TABL. 2 (273). **SPRZEDAŻ DETALICZNA TOWARÓW WEDŁUG GRUP^a (ceny bieżące)**
RETAIL SALES BY GROUPS^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
------------------	------	------	------	------	---------------

W MILIONACH ZŁOTYCH
 IN MILLION ZLOTYS

O G Ó Ł E M..... | 8925,1 | 15325,0 | 17708,7 | 18544,4 | T O T A L

W ODSETKACH
 IN PERCENT

O G Ó Ł E M.....	100,0	100,0	100,0	100,0	T O T A L
Towary konsumpcyjne	75,5	79,5	76,9	85,7	Consumer goods
żywność i napoje bezalkoholowe	19,6	17,0	18,9	14,0	food and non-alcoholic beverages
napoje alkoholowe	3,7	3,0	3,2	1,8	alcoholic beverages
towary nieżywnościowe	52,2	59,5	54,8	69,9	non-foodstuffs
Towary niekonsumpcyjne	24,5	20,5	23,1	14,3	Non-consumer goods

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw prowadzących działalność handlową (bez placówek gastronomicznych), w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern trade enterprises (excluding catering establishments) employing more than 9 persons.

TABL. 3 (274). **SPRZEDAŻ HURTOWA TOWARÓW W PRZEDSIĘBIORSTWACH HANDLOWYCH^a**
(ceny bieżące)
WHOLESALE IN TRADE ENTERPRISES^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
------------------	------	------	------	------	---------------

W MILIONACH ZŁOTYCH
 IN MILLION ZLOTYS

O G Ó Ł E M..... | 17668,8 | 24636,5 | 28435,3 | 27658,2 | T O T A L

W ODSETKACH
 IN PERCENT

O G Ó Ł E M.....	100,0	100,0	100,0	100,0	T O T A L
Żywność i napoje bezalkoholowe....	9,7	10,1	10,3	9,7	Food and non-alcoholic beverages
Napoje alkoholowe.....	4,8	3,4	3,9	4,5	Alcoholic beverages
Towary nieżywnościowe ^b	85,5	86,5	85,8	85,8	Non-foodstuffs goods ^b

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Konsumpcyjne i niekonsumpcyjne.

^a Data concern enterprises employing more than 9 persons. ^b Consumer and non-consumer goods.

TABL. 4 (275). **SKLEPY WEDŁUG FORM ORGANIZACYJNYCH I STACJE PALIW**^{ab}

Stan w dniu 31 XII

SHOPS BY ORGANIZATIONAL FORM AND PETROL STATIONS^{ab}

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Sklepy	28038	23828	24980	27211	Shops
Domy towarowe	7	6	6	6	Department stores
Domy handlowe	28	18	18	18	Trade stores
Supermarkety	174	258	285	331	Supermarkets
Hipermarkety	29	40	40	43	Hypermarkets
Sklepy powszechnie	422	380	371	343	Grocery stores
Sklepy wyspecjalizowane	1009	1627	1669	1854	Specialized shops
Pozostałe sklepy ^c	26369	21499	22591	24616	Other shops ^c
Stacje paliw	819	735	782	727	Petrol stations

^a Patrz uwagi ogólne działu, ust. 9. ^b Według lokalizacji sklepu/stacji paliw. ^c Ujęto sklepy podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; łącznie z aptekami ogólnodostępnymi.

^a See general notes to the chapter, item 9. ^b According to location of shop/petrol station. ^c Data concern shops of economic entities employing up to 9 persons; including public pharmacies.

TABL. 5 (276). **GASTRONOMIA**^a*CATERING*^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Liczba placówek gastronomicznych (stan w dniu 31 XII)	432	664	565	549	Number of catering establishments (as of 31 XII)
w tym restauracje	140	287	250	185	of which restaurants
Przychody z działalności gastronomicznej (ceny bieżące) w tys. zł	243143	536729	619495	565624	Revenues from catering activity (current prices) in thous. zł
w tym:					of which from:
z produkcji gastronomicznej	173025	430937	513843	447363	catering production
ze sprzedaży napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych	29042	50699	53084	59909	the sale of alcoholic beverages and tobacco

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern enterprises employing more than 9 persons.

TABL. 6 (277). **MAGAZYNY HANDLOWE^a**
Stan w dniu 31 XII
TRADE WAREHOUSES^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2012	SPECIFICATION
Magazyny zamknięte:				Secured warehouses:
liczba	1645	1760	1948	number
powierzchnia składowa w tys. m ² ...	920,3	1434,6	1544,8	storage area in thous. m ²
Magazyny zadaszone:				Roofed warehouses:
liczba	184	260	272	number
powierzchnia składowa w tys. m ² ...	55,4	126,8	185,3	storage area in thous. m ²
Place składowe:				Storage sites:
liczba	249	270	353	number
powierzchnia składowa w tys. m ² ...	598,7	824,5	873,9	storage area in thous. m ²
Silosy i zbiorniki:				Siloes and reservoirs:
liczba	389	427	278	number
pojemność w dam ³	12,7	101,7	50,4	capacity in dam ³

^a Hurtu i rozdzielcze detalu; dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

U w a g a. Od 2006 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co 3 lata.

^a Wholesale and retail distribution; data concern enterprises employing more than 9 persons.

N o t e. Since 2006 data on the basis of periodic surveys conducted every three years.

TABL. 7 (278). **TARGOWISKA**
Stan w dniu 31 XII
MARKETPLACES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Targowiska stałe:					Permanent marketplaces:
liczba	169	186	185	183	number
w tym z przewagą sprzedaży drobnodetalicznej	146	167	167	171	of which with predominance of small-retail sales
powierzchnia w tys. m ²	1728,5	1643,7	1423,3	1457,6	area in thous. m ²
w tym sprzedażowa	1045,5	941,0	848,7	856,1	of which sales area
stałe punkty sprzedaży drobnodetalicznej	19192	9763	7340	7580	permanent small-retail sales outlets
w tym na targowiskach czynnych codziennie ...	15782	5604	3154	3404	of which at marketplaces opened daily
Targowiska sezonowe ^a (w ciągu roku)	44	90	94	103	Seasonal marketplaces ^a (during the year)
Roczne wpływy z opłaty targowej w tys. zł	32057,9	23264,1	23335,2	24778,6	Annual receipts from marketplace fees in thous. zł

^a Liczba targowisk lub miejsc wyznaczonych na ulicach i placach uruchamianych okresowo.

^a Number of marketplaces or places located on streets and squares opened periodically.

DZIAŁ XIX

FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW

Uwagi ogólne

1. Wyniki finansowe przedsiębiorstw prezentuje się w dostosowaniu do ustawy z dnia 9 XI 2000 r. o zmianie ustawy o rachunkowości, obowiązującej od 1 I 2002 r. (tekst jednolity Dz. U. 2002, Nr 76, poz. 694, z późniejszymi zmianami).

Dane w zakresie gospodarki finansowej przedsiębiorstw obejmują podmioty gospodarcze prowadzące księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

Dane nie obejmują banków, instytucji ubezpieczeniowych, domów i biur maklerskich, towarzystw inwestycyjnych i emerytalnych, narodowych funduszy inwestycyjnych, szkół wyższych, samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, instytucji kultury posiadających osobowość prawną i gospodarstw indywidualnych w rolnictwie.

2. Przychody z całokształtu działalności (kwoty otrzymane i należne) obejmują:

- 1) przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług), łącznie z dotacjami do produktów;
- 2) przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów, łącznie z kwotami należnymi z tytułu sprzedaży opakowań wielokrotnego użytku;
- 3) pozostałe przychody operacyjne, tj. przychody niezwiązane bezpośrednio z podstawową działalnością podmiotu, do których zalicza się: zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych (środków trwałych, środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych, inwestycji w nieruchomości i prawa), otrzymane nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny aktywa (środki pieniężne), odszkodowania, rozwiązane rezerwy, korekty odpisów aktualizujących wartość aktywów niefinansowych, przychody z działalności socjalnej, przychody z wynajmu lub dzierżawy środków trwałych albo inwestycji w nieruchomości i prawa;
- 4) przychody finansowe, tj. przychody z tytułu dokonanych przez podmiot operacji finansowych: kwoty należne z tytułu dywidend i udziałów w zysku, odsetki od udzielanych pożyczek, odsetki od lokat terminowych, odsetki za zwłokę, zysk ze zbycia inwestycji, zmniejszenia odpisów aktualizacyjnych wartości inwestycji wobec całkowitego lub częściowego ustania przyczyn powodujących trwałą utratę ich wartości, nadwyżkę dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi.

3. Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności obejmują:

- 1) koszt własny sprzedanych produktów (wyrobów i usług), tj. koszt wytworzenia sprzedanych produktów powiększony o koszty sprzedaży (z podatkiem akcyzowym) i o koszty ogólnego zarządu (wariant kalkulacyjny) lub są to koszty ogółem pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów (wariant porównawczy);
- 2) wartość sprzedanych towarów i materiałów według cen zakupu (nabycia);
- 3) pozostałe koszty operacyjne obejmują: stratę ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych, tj. nadwyżkę wartości sprzedanych składników majątku trwałego nad przychodami z ich sprzedaży, amortyzację oddanych w dzierżawę lub najem środków trwałych i środków trwałych w budowie, nieplanowa-

CHAPTER XIX

FINANCES OF ENTERPRISES

General notes

1. The financial results of enterprises are presented are adjusted to the Act on change of the Act of Accounting dated 9 XI 2000, effective since 1 I 2002 (uniform text Journal of Laws 2002, No. 76, item 694, with later amendments).

Data regarding the financial management of enterprises include economic entities keeping accounting ledgers employing more than 9 persons.

Data do not include banks, insurance companies, brokerage houses and brokerage offices, investment and pension societies, National Investment Funds, higher education institutions, independent public health care facilities, cultural institutions with legal personality and private farms in agriculture.

2. Revenues from total activity (sums received and due) include:

- 1) net sales revenues of products (goods and services), including products' donations;
- 2) net sales revenues of goods and materials, including sums due from the sale of re-use packages;
- 3) other operating revenues, i.e., revenues not directly connected with the basic activity of the entity, to which the following are included: profits from the sale of non-financial fixed assets (fixed assets, assets under construction, intangible fixed assets, investments in real estate and rights), assets (cash) received free of charge, including donated assets, as well as damages reversed provisions, adjustments of the depreciation value for non-financial assets, income from social activities, income from the rent or lease of fixed assets and investments in real estate and rights;
- 4) financial revenues, i.e., revenues from financial operations conducted by an entity: amounts due in respect of dividends and share in profits, interest on loans granted, interest on time deposits, default interest, profits from the sale of investments, reduction of depreciation write-offs relating to investments due to the fact that the reasons resulting in the permanent loss of their value have ceased to exist (whether partially or totally), surplus of foreign exchange gains over losses.

3. Costs of obtaining revenues from total activity include:

- 1) the cost of products sold (goods and services), i.e., the manufacturing cost of products sold increased by selling cost (including excise tax) and by the cost of management and administration (calculation variant) or the total costs decreased by the costs of generating benefits for the needs of the entity and corrected by the change in product inventories (comparative variant);
- 2) the value of goods and materials sold according to procurement (purchase) prices;
- 3) other operating costs comprise: loss on the sale of non-financial fixed assets, i.e., surplus of the value of sold fixed assets over the revenues from their sale, unplanned write-offs (write-offs by virtue of a permanent loss of value), penalties, fines, indemnities paid, partially or fully written off liabilities related to bankruptcy, composition, restructuring proceedings, reserves made for future legal liabilities or liabilities, which are likely to occur (loss on current business

ne odpisy amortyzacyjne (odpisy z tytułu trwałej utraty wartości), poniesione kary, grzywny, odszkodowania, odpisane w części lub w całości wierzytelności w związku z postępowaniem upadłościowym, układowym i naprawczym, utworzone rezerwy na prawne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa przyszłe zobowiązanie (straty z transakcji gospodarczych w toku), odpisy aktualizujące wartość aktywów niefinansowych, koszty utrzymania obiektów działalności socjalnej, darowizny lub nieodpłatnie przekazane aktywa trwałe;

- 4) koszty finansowe, na które składają się w szczególności: odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek, odsetki i dyskonto od wyemitowanych przez jednostkę obligacji, odsetki za zwłokę, strata ze zbycia inwestycji, odpisy z tytułu aktualizacji wartości inwestycji, nadwyżka ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi.

4. Przychody i koszty uzyskania przychodów ze sprzedaży: produktów, towarów i materiałów wpływające na wynik finansowy ustala się w wartości wyrażonej w rzeczywistych cenach sprzedaży z uwzględnieniem opustów w postaci rabatów i bonifikat, bez podatku od towarów i usług.

5. Wynik finansowy na działalności gospodarczej jest to suma wyniku finansowego na sprzedaży produktów, towarów i materiałów, wyniku na pozostałej działalności operacyjnej oraz wyniku na operacjach finansowych.

6. Zyski i straty nadzwyczajne to skutki finansowe zdarzeń powstających niepowtarzalnie, poza zwykłą działalnością jednostki i niezwiązanych z ogólnym ryzykiem jej prowadzenia, a w szczególności spowodowanych zdarzeniami losowymi, zaniechaniem lub zawieszeniem pewnego rodzaju działalności (w tym również istotną zmianą metod produkcji lub sprzedażą zorganizowanej części jednostki) oraz postępowaniem układowym lub naprawczym.

7. Wynik finansowy brutto (zysk lub strata) jest to wynik finansowy na działalności gospodarczej, powiększony o zyski nadzwyczajne i pomniejszony o straty nadzwyczajne.

8. Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych, a do 2009 r. również inne płatności wynikające z odrębnych przepisów.

9. Podatek dochodowy jest to podatek od osiągniętego zysku, który podmiot gospodarczy jest zobowiązany uiścić po uwzględnieniu przyznanych ulg.

Obejmuje on:

- część bieżącą, tj. podatek wykazany w deklaracji podatkowej za dany okres sprawozdawczy,
- część odroczonej, tj. różnicę między stanem rezerw i aktywów z tytułu podatku odroczonego na koniec i początek okresu sprawozdawczego, przy czym rezerwę tworzy się niezależnie od tego czy jednostka osiągnie zysk, czy poniesie stratę bilansową. Konsekwencją przyjętego rozwiązania jest to, że w rachunku wyników strata brutto może być wyższa niż strata netto.

10. Wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymujemy po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia.

11. Relacje ekonomiczne obliczono następująco:

- 1) **wskaźnik poziomu kosztów** jako relację kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności;
- 2) **wskaźnik rentowności obrotu:**
  - **brutto** jako relację wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności,
  - **netto** jako relację wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności;

transaction in), write-offs updating the value of non-financial assets, costs of maintaining premises required for social activity, donations or fixed assets received free of charge;

- 4) financial costs, in particular, interest from contracted credits and loans, interest and discount on bonds issued by the entity, default interest, loss on the sale of investments, write-offs updating the value of investment the surplus of foreign exchange losses over gains.

4. Revenues and costs of obtaining revenues from the sale of: products, goods and materials which have an influence on the financial result are expressed in actual sales prices taking into account discounts in the form of rebates and reductions, excluding the value added tax (VAT).

5. The financial result on economic activity is the sum of the financial result from the sale of products, goods and materials, the result on other operating activity as well as the result on financial operations.

6. Extraordinary profits and losses are the financial results of one-time events, outside the usual activity of an entity, and not connected with general risk of activity, and in particular, the result of coincidental events, certain types of ceased or suspended activity (also including a significant change in the methods of production or the sale of an organised part of an entity) as well as negotiations or improvement.

7. The gross financial result (profit or loss) is the financial result on economic activity, increased by extraordinary profits and decreased by extraordinary losses.

8. Obligatory encumbrances of gross financial result include income tax on legal and natural persons, since 2009 as well as other payments resulting from separate regulations.

9. Income tax is the tax on earned profit which an economic entity is obligated to pay after considering abatements granted.

It includes:

- the current part — the tax presented in the tax declarations for a given reporting period,
- the deferred part — a difference between the state of reserves and assets, by virtue of deferred tax in the end and in the beginning of the reporting period, while the reserve is created, irrespectively of the balance profit or loss of a given entity. Consequence of the accepted solution is that gross loss can be higher than net loss in the income statement.

10. The net financial result (profit or loss) is derived after decreasing the gross financial result by obligatory encumbrances.

11. The economic relations presented were calculated as follows:

- 1) **cost level indicator** as the relation of costs of obtaining revenues from total activity to revenues from total activity;
- 2) **turnover profitability rate:**
  - **gross** as the relation of the gross financial result to revenues from total activity,
  - **net** as the relation of the net financial result to revenues from total activity;
- 3) **financial liquidity ratio of:**
  - **first degree** as the relation of short-term investments to short-term liabilities excluding special funds,
  - **second degree** as the relation of short-term investments and short-term dues and claims to short-term liabilities excluding special funds,
  - **third degree** as the relation of current assets (inventories, short-term dues and claims, short-term investments and since 2002 short-term deferred

3) wskaźnik płynności finansowej:

- **I stopnia** jako relację inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych,
- **II stopnia** jako relację inwestycji krótkoterminowych i krótkoterminowych należności i roszczeń do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych,
- **III stopnia** jako relację aktywów obrotowych (zapasów, krótkoterminowych należności i roszczeń, inwestycji krótkoterminowych oraz od 2002 r. krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych czynnych) do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych.

12. Aktywa obrotowe obejmują: zapasy, należności krótkoterminowe, inwestycje krótkoterminowe (środki pieniężne i krótkoterminowe papiery wartościowe) i krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe czynne. Należności z tytułu dostaw i usług są zaliczane do należności krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

13. Kapitały (fundusze) własne ujmują się w księgach rachunkowych z podziałem na ich rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa, postanowieniami statutu lub umowy o utworzeniu jednostki. Obejmują one: kapitał (fundusz) podstawowy, kapitał (fundusz) zapasowy, kapitał (fundusz) rezerwowy z aktualizacji wyceny, pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe, niepodzielony (nierozliczony) wynik finansowy z lat ubiegłych oraz wynik finansowy netto roku obrotowego. Kapitał (fundusz) podstawowy to, w zależności od formy prawnej podmiotu gospodarczego:

- w spółkach akcyjnych — kapitał akcyjny,
- w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością (z o.o.) — kapitał zakładowy,
- w przedsiębiorstwach państwowych — fundusz założycielski,
- w spółdzielniach — fundusz udziałowy,
- w spółkach komandytowych, jawnych, cywilnych — kapitał właścicielski.

Kapitał (fundusz) podstawowy w spółkach akcyjnych, spółkach z o.o. i w spółdzielniach, ujęty w wysokości określonej w umowie (statucie) wpisanej w rejestrze handlowym, jest pomniejszany o zadeklarowane, lecz niewniesione wkłady kapitałowe.

Kapitał zagraniczny to kapitał wniesiony do przedsiębiorstwa przez podmiot zagraniczny. Podmiotem zagranicznym może być:

- osoba prawna z siedzibą za granicą,
- osoba fizyczna, mająca miejsce zamieszkania za granicą,
- niemająca osobowości prawnej spółka osób prawnych lub fizycznych, utworzona zgodnie z ustawodawstwem państw obcych.

14. Zobowiązania przedsiębiorstw (kapitały obce) obejmują wszystkie zobowiązania z wszelkich tytułów, w tym również z tytułu kredytów bankowych i pożyczek. Ogół zobowiązań przedsiębiorstw dzieli się na zobowiązania: długoterminowe — gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest dłuższy niż rok, krótkoterminowe — gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest nie dłuższy niż rok.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług są zaliczane do zobowiązań krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

15. Dane dotyczące finansów przedsiębiorstw podaje się na podstawie rocznej sprawozdawczości finansowej (przed weryfikacją bilansu) łącznie z wynikami przedsiębiorstw, które zawiesiły działalność lub zostały zlikwidowane w ciągu roku.

expenditures) to short-term liabilities excluding special funds.

12. Current assets include: inventories, short-term dues, short-term investments (cash equivalents, short-term securities) and short-term deferred expenditures.

Dues from deliveries and services are included in short-term dues (irrespective of its due date).

13. Share equity (funds) is recorded in ledgers according to type and according to the principles defined in legal regulations, statute resolutions or agreements regarding the establishment of the entity. They include: core capital (fund), supplementary capital (fund), reserve capital (fund) from revaluation, other reserve capital (fund), undistributed (unsettled) financial result from previous years as well as net financial result of the turnover year. Core capital (fund) is, depending on the legal form of the economic entity:

- share capital — in joint stock companies,
- initial capital — in limited liability companies,
- founders' capital — in state owned enterprises,
- participation fund — in co-operatives,
- owners' capital — in limited partnership, unlimited partnership and civil law partnership companies.

Core capital (fund) in joint stock companies and limited liability companies as well as in co-operatives, registered in the amount defined in the agreement (statute) recorded in the trade register, is decreased by the capital contribution declared but not transferred.

Foreign capital is capital transferred to an enterprise by a foreign entity. A foreign entity includes:

- a legal person with the head office located abroad,
- a natural person with a foreign place of residence,
- a company of legal or natural persons, without legal personality established in accordance with regulations applicable in the foreign country.

14. Liabilities of enterprises (outside capital) include all liabilities, including liabilities from bank credits and loans and are divided into: long-term liabilities — when their repayment period on the balance day is longer than one year, and short-term liabilities — when their repayment period on the balance day is not longer than one year.

Liabilities from deliveries and services are included in short-term liabilities (irrespective of its due date).

15. Data concerning the finances of enterprises are presented on the basis of annual financial reports (before balance verification) together with the results of enterprises which suspended activities or were liquidated within the course of the year.

TABL. 1 (279). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES BY OWNER-SHIP SECTORS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2011	2012
	w mln zł		in mln zł	
Przychody z całokształtu działalności..... Revenues from total activity	69394,6	109544,2	122609,9	130320,4
sektor publiczny ..... <i>public sector</i>	11016,4	#	#	4445,5
sektor prywatny..... <i>private sector</i>	58378,2	#	#	125874,9
w tym: <i>of which:</i>				
Przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług)..... <i>Net revenues from sale of products (goods and services)</i>	39729,3	64766,3	76173,3	80607,0
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów .... <i>Net revenues from sale of goods and materials</i>	27958,5	41245,8	42765,2	45658,7
Przychody finansowe..... <i>Financial revenues</i>	540,1	1162,4	1097,5	1446,8
Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności..... Costs of obtaining revenues from total activity	66493,2	102339,7	115249,2	123526,6
sektor publiczny ..... <i>public sector</i>	10669,0	#	#	4406,6
sektor prywatny..... <i>private sector</i>	55824,2	#	#	119120,0
w tym: <i>of which:</i>				
Koszt własny sprzedanych produktów (wyrobów i usług)..... <i>Cost of products sold (goods and services)</i>	40225,1	65008,0	75251,0	79976,1
Wartość sprzedanych towarów i materiałów ..... <i>Value of goods and materials sold</i>	24192,2	34249,0	34983,3	37535,9
Koszty finansowe..... <i>Financial costs</i>	804,6	1597,3	2402,6	1928,2
Wynik finansowy na działalności gospodarczej..... Financial result on economic activity	2901,4	7204,5	7360,7	6793,8
sektor publiczny ..... <i>public sector</i>	347,3	#	#	38,9
sektor prywatny..... <i>private sector</i>	2554,1	#	#	6754,9
Zyski nadzwyczajne..... Extraordinary profits	12,7	121,3	14,5	9,0
sektor publiczny ..... <i>public sector</i>	2,9	#	#	0,4
sektor prywatny..... <i>private sector</i>	9,8	#	#	8,6

TABL. 1 (279). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI (dok.)**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES BY OWNER-SHIP SECTORS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2011	2012
	w mln zł		in mln zł	
Straty nadzwyczajne	18,4	58,4	5,2	7,3
Extraordinary losses				
sektor publiczny	0,3	#	#	0,2
<i>public sector</i>				
sektor prywatny	18,1	#	#	7,1
<i>private sector</i>				
Wynik finansowy brutto	2895,8	7267,4	7370,1	6795,5
Gross financial result				
sektor publiczny	350,0	#	#	39,2
<i>public sector</i>				
sektor prywatny	2545,8	#	#	6756,3
<i>private sector</i>				
Zysk brutto	3539,2	8294,5	8741,6	7651,4
<i>Gross profit</i>				
Strata brutto	643,4	1027,1	1371,5	855,8
<i>Gross loss</i>				
Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto – podatek dochodowy	571,4^a	1079,1	1241,1	1123,6
Obligatory encumbrances on gross financial result – income tax				
sektor publiczny	118,1	#	#	26,1
<i>public sector</i>				
sektor prywatny	453,3	#	#	1097,5
<i>private sector</i>				
Wynik finansowy netto	2324,3	6188,3	6129,0	5672,0
Net financial result				
sektor publiczny	231,9	#	#	13,1
<i>public sector</i>				
sektor prywatny	2092,4	#	#	5658,9
<i>private sector</i>				
Zysk netto	2976,4	7216,2	7415,8	6542,3
<i>Net profit</i>				
Strata netto	652,1	1027,9	1286,8	870,3
<i>Net loss</i>				

^a Łącznie z innymi obowiązkowymi płatnościami (16,8 mln zł).

^a Including other obligatory payments (16,8 mln).

TABL. 2 (280). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKCJI**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES BY SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Przychody z całokształtu działalności <i>Revenues from total activity</i>	Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności <i>Costs of obtaining revenues from total activity</i>	Wynik finansowy brutto <i>Gross financial result</i>	Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto – podatek dochodowy <i>Obligatory encumbrances on gross financial result – income tax</i>	Wynik finansowy netto <i>Net financial result</i>
		w mln zł		in mln zł		
O G Ó Ł E M	2005	69394,6	66493,2	2895,8	571,4 ^a	2324,3
TOTAL	2010	109544,2	102339,7	7267,4	1079,1	6188,3
	2011	122609,9	115249,2	7370,1	1241,1	6129,0
	2012	130320,4	123526,6	6795,5	1123,6	5672,0
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo.....		338,2	309,7	30,0	1,3	28,7
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>						
Przemysł.....		71035,1	66638,7	4395,4	718,6	3676,8
<i>Industry</i>						
w tym przetwórstwo przemysłowe.....		51928,8	49632,0	2295,1	309,2	1985,9
<i>of which manufacturing</i>						
Budownictwo.....		5628,7	5378,1	250,7	39,2	211,6
<i>Construction</i>						
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^A		39815,2	38270,7	1545,3	251,7	1293,7
<i>Trade; repair of motor vehicles^A</i>						
Transport i gospodarka magazynowa		3646,5	3624,4	22,3	13,3	9,0
<i>Transport and storage</i>						
Zakwaterowanie i gastronomia ^A		507,8	496,5	11,3	3,2	8,0
<i>Accommodation and catering^A</i>						
Informacja i komunikacja.....		1294,1	1159,1	135,1	20,8	114,3
<i>Information and communication</i>						
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		621,4	559,0	62,3	10,8	51,5
<i>Financial and insurance activities</i>						
Obsługa rynku nieruchomości ^A		2233,7	2089,8	143,9	22,4	121,4
<i>Real estate activities</i>						
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna.....		926,5	842,3	84,3	10,7	73,6
<i>Professional, scientific and technical activities</i>						
Administrowanie i działalność wspierająca ^A		3015,7	2898,5	117,2	27,5	89,7
<i>Administrative and support service activities</i>						
Edukacja.....		299,7	302,2	-2,5	1,4	-3,9
<i>Education</i>						
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna.....		631,9	602,0	29,9	2,6	27,3
<i>Human health and social work activities</i>						
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		303,1	325,9	-22,7	0,0	-22,7
<i>Arts, entertainment and recreation</i>						
Pozostała działalność usługowa		22,8	29,7	-6,9	0,0	-6,9
<i>Other service activities</i>						

^a Łącznie z innymi obowiązkowymi płatnościami (16,8 mln zł).

^a Including other obligatory payments (16,8 mln).

TABL. 3 (281). **PRZEDSIĘBIORSTWA WEDŁUG UZYSKANYCH WYNIKÓW FINANSOWYCH**
ENTERPRISES BY OBTAINED FINANCIAL RESULTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Liczba przed- siębiorstw Number of en- terprises	Z wynikiem finansowym brutto With gross financial result			Z wynikiem finansowym netto With net financial result		
		dodatnim (zysk)	ujemnym (strata)	zerowym (0)	dodatnim (zysk)	ujemnym (strata)	zerowym (0)
		positive (profit)	negative (loss)	zero (0)	positive (profit)	negative (loss)	zero (0)
		w % ogółu przedsiębiorstw			in % of total enterprises		
O G Ó Ł E M 2005	3023	78,9	20,0	1,1	76,9	20,8	2,3
T O T A L 2010	3226	78,3	21,7	0,1	78,0	21,9	0,2
..... 2011	3207	78,8	20,9	0,3	78,2	21,2	0,6
2012	3274	78,5	21,3	0,2	77,8	21,9	0,3
sektor publiczny ..... public sector	155	67,1	32,3	0,6	67,8	31,6	0,6
sektor prywatny ..... private sector	3119	79,1	20,8	0,1	78,4	21,4	0,2
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo..... Agriculture, forestry and fishing	37	73,0	27,0	0,0	73,0	27,0	0,0
Przemysł..... Industry	1180	79,4	20,5	0,1	78,8	21,1	0,1
w tym przetwórstwo przemysłowe .... of which manufacturing	1074	78,9	21,0	0,1	78,1	21,8	0,1
Budownictwo..... Construction	294	83,0	17,0	0,0	82,3	17,7	0,0
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^A ..... Trade; repair of motor vehicles ^A	1051	79,0	21,0	0,0	78,5	21,4	0,1
Transport i gospodarka magazynowa .... Transport and storage	149	72,5	27,5	0,0	71,1	28,9	0,0
Zakwaterowanie i gastronomia ^A ..... Accommodation and catering ¹	39	74,4	25,6	0,0	71,8	28,2	0,0
Informacja i komunikacja..... Information and communication	68	70,6	29,4	0,0	69,1	30,9	0,0
Działalność finansowa i ubezpiecze- niowa ..... Financial and insurance activities	20	65,0	35,0	0,0	65,0	35,0	0,0
Obsługa rynku nieruchomości ^A ..... Real estate activities	136	85,3	14,0	0,7	83,8	14,0	2,2
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna..... Professional, scientific and technical activities	97	80,4	18,6	1,0	80,4	18,6	1,0
Administrowanie i działalność wspierająca ..... Administrative and support service activities	100	69,0	29,0	2,0	68,0	30,0	2,0
Edukacja..... Education	17	70,6	29,4	0,0	70,6	29,4	0,0
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna..... Human health and social work activities	69	79,7	20,3	0,0	78,3	20,3	1,4
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją ..... Arts, entertainment and recreation	14	35,7	64,3	0,0	35,7	64,3	0,0
Pozostała działalność usługowa..... Other service activities	3	0,0	100,0	0,0	0,0	100,0	0,0

TABL. 4 (282). **RELACJE EKONOMICZNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH**
ECONOMIC RELATIONS IN ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Wskaźnik poziomu kosztów Cost level indicator	Wskaźnik rentowności obrotu Turnover profitability rate		Wskaźnik płynności finansowej Financial liquidity ratio of the		
		brutto gross	netto net	I stopnia first degree	II stopnia second degree	III stopnia third degree
		w % in %				
O G Ó Ł E M 2005	95,8	4,2	3,3	30,5	97,4	143,2
T O T A L 2010	93,4	6,6	5,6	34,4	93,4	138,5
..... 2011	94,0	6,0	5,0	28,4	88,7	146,4
..... 2012	94,0	5,2	4,4	32,6	94,2	153,5
sektor publiczny ..... public sector	99,1	0,9	0,3	72,1	124,3	152,4
sektor prywatny ..... private sector	94,6	5,4	4,5	31,1	93,0	153,6
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ..... Agriculture, forestry and fishing	91,6	8,9	8,5	34,7	91,5	209,0
Przemysł ..... Industry	93,8	6,2	5,2	29,0	94,5	161,9
w tym przetwórstwo przemysłowe .... of which manufacturing	95,6	4,4	3,8	31,4	107,0	159,0
Budownictwo ..... Construction	95,5	4,5	3,8	38,1	110,8	179,2
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ..... Trade; repair of motor vehicles ^Δ	96,1	3,9	3,2	19,2	76,2	139,1
Transport i gospodarka magazynowa .... Transport and storage	99,4	0,6	0,2	21,0	104,9	120,0
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ..... Accommodation and catering ^Δ	97,8	2,2	1,6	54,2	82,2	88,0
Informacja i komunikacja ..... Information and communication	89,6	10,4	8,8	77,4	182,2	205,4
Działalność finansowa i ubezpiecze- niowa ..... Financial and insurance activities	90,0	10,0	8,3	131,6	142,3	143,5
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ..... Real estate activities	93,6	6,4	5,4	77,8	111,5	131,2
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..... Professional, scientific and technical activities	90,9	9,1	7,9	186,3	316,4	362,5
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ ..... Administrative and support service activities	96,1	3,9	3,0	66,3	108,2	122,7
Edukacja ..... Education	100,8	-0,8	-1,3	35,2	60,6	65,6
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ..... Human health and social work activities	95,3	4,7	4,3	37,7	111,7	123,3
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją ..... Arts, entertainment and recreation	107,5	-7,5	-7,5	38,2	69,4	77,6
Pozostała działalność usługowa ..... Other service activities	130,2	-30,2	-30,2	9,3	35,2	49,2

TABL. 5 (283). **AKTYWA OBROTOWE PRZEDSIĘBIORSTW**

Stan w dniu 31 XII

CURRENT ASSETS OF ENTERPRISES

As of 31 XII

Lp. No.	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Zapasy		
			razem total	w tym	
				materiały materials	półprodukty i produkty w toku semi-finished products and work in progress
		w mln zł			
1	OGÓŁEM 2005	21960,5	6610,4	1825,4	735,3
2	TOTAL 2010	37889,0	11423,8	3294,5	956,9
3	 2011	43556,7	13043,0	3918,1	1002,4
4	2012	44412,4	13353,1	4024,7	1049,0
5	sektor publiczny..... public sector	1679,0	247,6	113,2	66,5
6	sektor prywatny ..... private sector	42733,3	13105,5	3911,5	982,5
7	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo..... Agriculture, forestry and fishing	151,9	84,1	11,5	27,7
8	Przemysł ..... Industry	24994,9	7243,0	3637,0	740,2
9	w tym przetwórstwo przemysłowe..... of which manufacturing	17766,1	5603,9	2466,3	662,5
10	Budownictwo ..... Construction	2964,5	830,3	99,5	198,5
11	Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ..... Trade; repair of motor vehicles ^Δ	10900,2	4845,4	127,8	32,9
12	Transport i gospodarka magazynowa ..... Transport and storage	816,2	57,8	26,8	2,4
13	Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ..... Accommodation and catering ^Δ	117,7	5,5	2,3	0,0
14	Informacja i komunikacja ..... Information and communication	537,1	41,9	6,9	9,3
15	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ..... Financial and insurance activities	651,3	2,1	0,0	0,4
16	Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ..... Real estate activities	992,3	44,0	5,7	2,4
17	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..... Professional, scientific and technical activities	509,6	50,5	4,7	32,6
18	Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ ..... Administrative and support service activities	1582,4	140,6	96,5	2,5
19	Edukacja ..... Education	38,8	0,1	0,0	0,0
20	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ..... Human health and social work activities	113,8	5,1	4,0	0,0
21	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją..... Arts, entertainment and recreation	33,2	0,5	0,3	0,0
22	Pozostała działalność usługowa ..... Other service activities	8,4	2,1	1,7	0,0

Stocks		Należności krótkoterminowe		Inwestycje krótkoterminowe	Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	Lp. No.
of which		Short-term dues				
produkty gotowe finished products	towary goods	razem total	w tym z tytułu dostaw i usług of which from deliveries and services	Short-term investments	Short-term inter-period settlements	
in mln zł						
1192,1	2807,0	10265,4	9010,2	4677,3	407,5	1
2006,5	4985,0	16154,5	13691,5	9395,4	915,3	2
2395,5	5555,7	17948,6	15138,3	8435,4	4129,8	3
2641,4	5455,4	17824,7	14771,3	9436,8	3797,8	4
30,7	3,4	574,9	466,9	795,0	61,5	5
2610,6	5420,9	17249,7	14304,5	8641,8	3736,3	6
32,7	11,9	41,3	26,9	25,2	1,3	7
2271,3	519,5	10110,2	8117,1	4480,0	3161,8	8
1963,7	438,7	8442,8	7274,3	3512,6	206,7	9
261,5	239,2	1201,6	1009,0	631,0	301,6	10
62,9	4551,0	4462,2	4024,4	1507,1	85,5	11
0,1	28,1	570,2	458,9	142,8	45,4	12
0,0	3,1	37,5	27,0	72,5	2,2	13
9,3	14,4	274,1	240,6	202,5	18,6	14
0,0	1,6	48,6	39,4	597,1	3,5	15
0,7	35,0	255,2	174,9	588,0	105,0	16
1,3	10,6	183,0	141,0	261,8	14,3	17
1,6	39,1	539,7	433,0	855,2	47,0	18
0,0	0,0	15,0	10,7	20,9	2,8	19
0,0	1,1	68,4	59,4	34,8	5,5	20
0,0	0,2	13,3	7,2	16,3	3,0	21
0,0	0,5	4,4	1,8	1,6	0,2	22

TABL. 6 (284). **KAPITAŁY (FUNDUSZE) WŁASNE PRZEDSIĘBIORSTW**

Stan w dniu 31 XII

SHARE EQUITY (FUNDS) OF ENTERPRISES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym		Of which	
			kapitał (fundusz) podstawowy share capital (fund)	kapitał (fundusz) zapasowy supplemen- tary capital (fund)	niepodzie- lony (nierozli- czony) wynik finansowy z lat ubie- głych undistributed (unsettled) financial result from previous years	wynik finansowy netto roku obrotowego net financial result of the turnover year
			w mln zł in mln zł			
OGÓŁEM.....	2005	28966,6	17974,2	7375,9	-1509,7	2323,6
TOTAL.....	2010	51800,1	23981,7	14377,0	-899,8	6159,2
	2011	56577,1	25911,3	16681,0	205,8	6053,2
	2012	62506,9	27969,8	20866,8	-100,0	5609,5
sektor publiczny		3554,4	3011,8	484,1	-186,7	13,1
public sector						
sektor prywatny		58952,5	24957,9	20382,7	86,7	5596,4
private sector						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo.....		227,6	104,8	80,8	-18,1	28,7
Agriculture, forestry and fishing						
Przemysł.....		42023,1	17877,4	14844,5	-151,1	3624,6
Industry						
w tym przetwórstwo przemysłowe		21828,0	9518,6	8475,2	-1375,5	1933,1
of which manufacturing						
Budownictwo.....		1931,8	535,9	885,6	141,6	212,1
Construction						
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		7462,6	2407,3	2249,6	13,2	1289,3
Trade; repair of motor vehicles ^Δ						
Transport i gospodarka magazynowa		869,8	655,1	144,2	16,2	8,1
Transport and storage						
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		253,7	217,2	107,2	-98,2	8,0
Accommodation and catering ^Δ						
Informacja i komunikacja.....		707,9	82,7	323,4	-6,5	114,3
Information and communication						
Działalność finansowa i ubezpiecze- niowa		433,9	172,8	209,3	5,3	51,5
Financial and insurance activities						
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		7228,6	5256,5	1619,6	-5,6	121,4
Real estate activities						
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna.....		496,8	220,0	112,1	0,4	65,0
Professional, scientific and technical activities						
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		609,6	201,1	182,1	98,5	89,0
Administrative and support service activities						
Edukacja.....		79,7	32,7	48,8	-3,7	-3,9
Education						
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna.....		156,0	68,2	48,9	15,2	27,3
Human health and social work activities						
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		32,4	124,7	10,7	-95,1	-19,0
Arts, entertainment and recreation						
Pozostała działalność usługowa		-6,7	13,4	0,0	-12,2	-6,9
Other service activities						

TABL. 7 (285). **KAPITAŁ ZAKŁADOWY SPÓŁEK WEDŁUG FORM WŁASNOŚCI**
Stan w dniu 31 XII
SHARE CAPITAL OF COMPANIES BY OWNERSHIP FORMS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym mienie Of which estate			
		Skarbu Państwa of the State Treasury	państwowych osób praw- nych of state legal persons	krajowych osób fizycznych of domestic natural persons	osób zagra- nicznych of foreign persons
		w mln zł in mln zł			
OGÓŁEM 2005	11986,3	1947,1	3322,7	2192,0	2519,7
TOTAL 2010	18673,5	272,0	593,5	2170,5	4014,3
..... 2011	20617,2	251,1	507,0	3229,8	4331,8
2012	22653,9	215,0	498,6	4217,8	4330,9
sektor publiczny ..... public sector	2890,5	206,9	492,8	3,4	0,0
sektor prywatny..... private sector	19763,4	8,1	5,8	4214,4	4330,9
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo..... Agriculture, forestry and fishing	103,7	14,4	46,8	22,8	1,2
Przemysł..... Industry	16726,4	151,9	82,2	2049,9	3715,4
w tym przetwórstwo przemysłowe ..... of which manufacturing	8378,0	141,1	4,0	1994,8	3561,4
Budownictwo..... Construction	344,3	1,3	0,0	109,5	13,8
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^A ..... Trade; repair of motor vehicles ^A	1839,8	20,4	6,7	630,4	450,3
Transport i gospodarka magazynowa .... Transport and storage	555,7	3,2	238,0	34,7	53,9
Zakwaterowanie i gastronomia ^A ..... Accommodation and catering ^A	189,0	2,5	121,9	42,2	5,3
Informacja i komunikacja..... Information and communication	76,8	1,7	0,0	50,9	10,2
Działalność finansowa i ubezpiecze- niowa ..... Financial and insurance activities	172,5	0,0	0,0	3,1	1,3
Obsługa rynku nieruchomości ^A ..... Real estate activities	2149,6	1,7	0,4	1181,1	1,7
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna..... Professional, scientific and technical activities	95,3	17,8	0,9	12,3	34,2
Administrowanie i działalność wspierająca ^A ..... Administrative and support service activities	177,3	0,0	1,7	17,7	24,7
Edukacja..... Education	32,7	0,0	0,0	29,9	0,1
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna..... Human health and social work activities	53,4	0,0	0,0	10,3	0,2
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją ..... Arts, entertainment and recreation	123,9	0,0	0,0	16,4	11,8
Pozostała działalność usługowa ..... Other service activities	13,4	0,0	0,0	6,6	6,8

TABL. 8 (286). **ZOBOWIĄZANIA PRZEDSIĘBIORSTW**

Stan w dniu 31 XII

LIABILITIES OF ENTERPRISES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Grand total</i>	Długoterminowe <i>Long-term</i>		Krótkoterminowe <i>Short-term</i>		
		razem <i>total</i>	w tym kredyty i pożyczki <i>of which credits and loans</i>	razem <i>total</i>	w tym	<i>of which</i>
					kredyty i pożyczki <i>credits and loans</i>	z tytułu dostaw i usług ^a <i>from deli- veries and services^a</i>
		w mln zł		in mln zł		
OGÓŁEM..... 2005	20155,7	4338,3	2690,4	15817,4	2775,9	8652,1
TOTAL..... 2010	40560,3	12646,4	6611,8	27913,9	4898,7	1327,4
..... 2011	45318,7	15133,9	8516,5	30184,8	6256,3	14953,9
..... 2012	43138,3	13862,9	8709,5	29275,4	6310,5	14720,2
sektor publiczny..... <i>public sector</i>	2295,8	1149,8	673,6	1146,0	174,8	323,1
sektor prywatny..... <i>private sector</i>	40842,5	12713,1	8035,9	28129,4	6135,7	14397,1
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo..... <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	107,7	33,4	23,4	74,3	16,7	41,2
Przemysł..... <i>Industry</i>	24016,0	8470,1	4514,5	15545,9	3540,7	7437,0
w tym przetwórstwo przemysłowe..... <i>of which manufacturing</i>	14972,5	3707,5	3113,7	11265,0	2779,2	6547,7
Budownictwo..... <i>Construction</i>	2057,4	388,7	302,3	1668,7	317,7	904,7
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^a ..... <i>Trade; repair of motor vehicles^a</i>	9014,6	1136,3	1014,9	7878,3	1424,5	5103,1
Transport i gospodarka magazynowa .... <i>Transport and storage</i>	1246,3	552,7	60,3	693,6	76,6	358,6
Zakwaterowanie i gastronomia ^a ..... <i>Accommodation and catering^a</i>	699,8	563,3	537,2	136,5	36,9	30,2
Informacja i komunikacja..... <i>Information and communication</i>	372,5	107,9	57,9	264,6	73,8	108,2
Działalność finansowa i ubezpiecze- niowa ..... <i>Financial and insurance activities</i>	690,4	236,5	41,7	453,9	174,8	43,2
Obsługa rynku nieruchomości ^a ..... <i>Real estate activities</i>	2027,4	1140,7	1000,8	886,7	150,5	264,3
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna..... <i>Professional, scientific and technical activities</i>	235,1	75,8	70,4	159,3	30,0	65,2
Administrowanie i działalność wspierająca ^a ..... <i>Administrative and support service activities</i>	2275,1	975,8	915,9	1299,3	401,6	299,9
Edukacja..... <i>Education</i>	76,3	16,8	16,1	59,5	28,5	7,9
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna..... <i>Human health and social work activities</i>	160,0	65,3	59,9	94,7	16,8	37,1
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacja ..... <i>Arts, entertainment and recreation</i>	129,2	86,1	81,1	43,1	10,8	14,6
Pozostała działalność usługowa ..... <i>Other service activities</i>	30,5	13,5	13,0	17,0	8,8	4,9

^a Patrz uwagi ogólne działu, ust. 14.ª See general notes to chapter, item 14.

DZIAŁ XX

FINANSE PUBLICZNE

Uwagi ogólne

1. Finanse publiczne obejmują procesy związane z gromadzeniem środków publicznych oraz ich rozdysponowaniem.

Podstawę prawną określającą te procesy od 1 stycznia 2010 r. stanowi ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych i przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 i 1241). W przypadku gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego podstawę prawną stanowią również:

- ustawa z dnia 8 III 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591), z późniejszymi zmianami,
- ustawa z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592), z późniejszymi zmianami,
- ustawa z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1590), z późniejszymi zmianami,
- ustawa z dnia 13 XI 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 203, poz. 1966), z późniejszymi zmianami,
- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 20, poz. 103),
- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. Nr 38, poz. 207), z późniejszymi zmianami.

2. Dochody i wydatki budżetów gmin, miast na prawach powiatu, powiatów i województwa uchwalane są przez właściwe rady na okres roku kalendarzowego, w terminach i na zasadach określonych w ustawach o samorządzie terytorialnym.

Miasto na prawach powiatu realizuje jednocześnie zadania z zakresu działania gminy oraz powiatu i sporządza jeden budżet, w którym określone są poszczególne dochody z uwzględnieniem źródeł dochodów gminy i powiatu oraz wydatki realizowane łącznie przez gminę i powiat. Dlatego też w tablicach dochody i wydatki gmin podane są bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu, natomiast dochody i wydatki miast na prawach powiatu podane są łącznie z dochodami i wydatkami części gminnej i powiatowej.

3. Na dochody jednostek samorządu terytorialnego składają się:

1) dochody własne, tj.:

- a) dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych i osób fizycznych,
- b) wpływy z podatków oraz opłat ustalanych i pobieranych na podstawie odrębnych ustaw, w tym podatek od nieruchomości, podatek rolny,

CHAPTER XX

PUBLIC FINANCE

General notes

1. Public finances cover the processes connected with accumulation and allocation of public funds.

The legal basis defining these processes since 1 January 2010 is provided by the Law of 27 August 2009 on Public Finances and regulations implementing the Law on Public Finances (Journal of Laws No. 157, item 1240 and 1241).

In the case of the financial management of local self-government entities, the legal basis is provided also by the following:

- the Law of 8 March 1990 on Gmina Self-government (Journal of Laws of 2001 No. 142, item 1591), with later amendments,
- the Law of 5 June 1998 on Powiat Self-government (Journal of Laws of 2001 No. 142, item 1592), with later amendments,
- the Law of 5 June 1998 on Voivodship Self-government (Journal of Laws of 2001 No. 142, item 1590), with later amendments,
- the Law of 13 November 2003 on Incomes of Local Self-government Entities (Journal of Laws No. 203, item 1966), with later amendments,
- the Minister of Finances Regulation of 3 February 2010 on Budgetary Reporting (Journal of Laws No. 20, item 103),
- the Minister of Finances Regulation of 2 March 2010 on Detailed Classification of Incomes, Expenses, Revenues and Expenditures, and Funds from Foreign Resources (Journal of Laws No. 38, item 207), with later amendments.

2. Revenue and expenditure of budgets of gminas, cities with powiat status, powiats and voivodship are passed by the appropriate councils for a period of one calendar year, within periods and on the basis of principles defined in the Law on Local Self-government.

City with powiat status realizes tasks of gmina as well as powiat. There is one budget drawn up every year, which consists of revenue (income received both by gmina and powiat) as well as expenditure realized jointly by gmina and powiat. Therefore in tables concerning revenue and expenditure of gminas, data for cities with powiat status include revenue of gminas as well as powiats and expenditure of both gmina and powiat are given jointly.

3. Revenues of local self-government entities comprise:

1) own revenue, i.e.:

- a) revenue from the share in receipts from personal and corporate income taxes,
- b) receipts from charges and taxes established and collected on the basis of separate acts, including the tax on real estate, the agricultural tax, forest

- leśny, podatek od środków transportowych, podatek od czynności cywilnoprawnych, opłata skarbową, opłata eksploatacyjna, opłata targowa,
- c) dochody z majątku, w tym z najmu i dzierżawy,
  - d) środki na dofinansowanie własnych zadań, z innych źródeł;
- 2) dotacje:
- a) celowe z budżetu państwa na zadania: z zakresu administracji rządowej, własne, realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej,
  - b) przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych nie podlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich,
  - c) otrzymane z funduszy celowych (od 2011 r. są tylko państwowe fundusze celowe),
  - d) pozostałe dotacje, w tym realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego;
- 3) subwencja ogólna z budżetu państwa, która składa się z części: wyrównawczej, oświatowej rekompensującej, równoważącej i regionalnej.
- 4. Wydatki jednostek samorządu terytorialnego** dzielą się na majątkowe (w tym inwestycyjne) i bieżące, do których zalicza się m.in.:
- wydatki na wynagrodzenia (wraz z pochodnymi),
  - wydatki na zakup materiałów i usług,
  - dotacje dla jednostek organizacyjno-prawnych działających w budżetach jednostek samorządu terytorialnego,
  - wydatki na obsługę długu,
  - wydatki z tytułu udzielenia poręczeń i gwarancji.

- tax, the tax on means of transport, the tax on civil law transactions, treasury fee, royalties for mineral exploration and marketplace stall trading fee,*
- c) *revenue from property of which from lease,*
  - d) *funds for the additional financing of own tasks from other sources;*
- 2) *grants:*
- a) *appropriated allocations from the state budget for: government administration-related tasks, own tasks, task fulfilled on the basis of agreements with bodies of the government administration,*
  - b) *provided under programmes financed from European funds and other not reimbursable foreign funds and payments from the budget of European funds,*
  - c) *received from the appropriated funds (from 2011 state appropriated funds),*
  - d) *other allocations, including allocations based on agreements with bodies of the government administration;*
- 3) *general subsidy from the state budget, consisting of the following parts: equalisation, educational, compensatory, balancing and regional.*
- 4. Expenditures of local self-government entities** are divided into: property-related (including investment-related) and current expenditures, such as:
- *expenditures on wages and salaries (including derivatives),*
  - *expenditures on the purchase of materials and services,*
  - *allocations for organisational and legal units operating within local self-government entities budgets,*
  - *expenditures on debt servicing,*
  - *expenditures related to granting endorsements and guarantees.*

TABL. 1 (287). **DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
WEDŁUG RODZAJÓW**
REVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS
BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
		w tys. zł in thous. zł				
O GÓŁEM	2005	6249974,5	2903673,8	2145724,5	888894,8	311681,4
TOTAL	2010	10010353,8	4709961,8	3019472,8	1496442,7	784476,5
	2011	10439901,5	4860323,0	3236216,7	1532605,5	810756,3
	2012	10791003,6	5033303,4	3539374,5	1396440,6	821885,2
Dochody własne		5584892,3	2493082,0	2281423,0	453953,0	356434,3
Own revenue						
w tym:						
of which:						
Udziały w podatku dochodowym		2265871,2	824189,6	926890,3	223196,4	291594,9
Share in income tax						
od osób prawnych		357472,9	47545,7	70961,3	9546,4	229419,5
corporate income tax						
od osób fizycznych		1908398,3	776643,9	855929,0	213650,0	62175,5
personal income tax						
Podatek od nieruchomości		1203027,2	771077,0	431950,3	x	x
Tax on real estate						
Podatek rolny		80397,0	78605,9	1791,1	x	x
Agricultural tax						
Podatek od środków transportowych		61933,1	45386,1	16547,0	x	x
Tax on means of transport						
Podatek od czynności cywilnoprawnych		71155,1	38859,7	32295,4	x	x
Tax on civil law transactions						
Opłata skarbową		23962,4	12745,6	11216,9	x	x
Treasury fee						
Dochody z majątku		340403,0	155253,9	147924,7	26819,5	10404,9
Revenue from property						
w tym dochody z najmu i dzierżawy oraz innych						
umów o podobnym charakterze		133777,3	65624,8	48744,6	15261,4	4146,4
of which income from renting and leasing as						
well as agreements with a similar character						
Środki na dofinansowanie własnych zadań						
pozyskane z innych źródeł		86085,8	76917,3	3363,0	5411,4	394,2
Funds for additional financing of own tasks from						
other sources						

^a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 1 (287). **DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
WEDŁUG RODZAJÓW (dok.)**
REVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS
BY TYPE (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
	w tys. zł		in thous. zł		
Dotacje ogółem ..... <i>Total allocations</i>	2238110,3	1043159,5	525634,4	311884,9	357431,5
Dotacje celowe	1485647,6	745856,2	385779,7	266867,2	87144,5
<i>Appropriated allocation</i>					
z budżetu państwa	1334050,5	679453,7	362100,6	227445,3	65051,0
<i>from the state budget</i>					
na zadania: <i>for tasks:</i>					
z zakresu administracji rządowej.....	989793,6	523372,5	239474,0	170937,8	56009,3
<i>for government administration tasks</i>					
własne.....	342263,9	155413,1	121756,3	56076,6	9018,0
<i>for own tasks</i>					
realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej.....	1993,0	668,1	870,3	430,8	23,8
<i>realized on the basis of agreements with government administration bodies</i>					
na zadania realizowane na podstawie porozu- mień między jednostkami samorządu teryto- rialnego	67310,7	30485,5	14445,8	22279,5	99,9
<i>for tasks realized on the basis of agreements between local self-government entities</i>					
otrzymane z państwowych funduszy celowych .	52935,0	23770,2	6779,9	6424,9	15960,0
<i>received from state appropriated funds</i>					
z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań	31351,3	12146,8	2453,3	10717,6	6033,5
<i>for financial assistance between local self- government entities for additional financing of own tasks</i>					
Dotacje z paragrafów 200 i 620 ^b	752462,7	297303,3	139854,7	45017,6	270287,0
<i>Allocations from paragraphs 200 and 620 ^b</i>					
Subwencja ogólna z budżetu państwa ..... <i>General subsidy from the state budget</i>	2968001,1	1497061,9	732317,0	630602,7	108019,4
W tym część oświatowa.....	2347253,4	1084074,1	700734,1	516774,0	45671,2
<i>Of which educational part</i>					

^a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu. ^b Klasyfikacji dochodów i wydatków budżetowych. Są to dotacje przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich (w pozycji tej ujęto również dotacje rozwojowe przekazane do dnia 31 grudnia 2010 r. i podlegające rozliczeniu w 2012 r.).

^a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status. ^b Of the classification of budget revenue and expenditure. Allocations provided under programmes financed with European funds and other foreign funds that are not reimbursable and payments from the European funds budget (include development allocations transferred until 31 XII 2010 and settled 2012).

TABL. 2 (288). **DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
WEDŁUG DZIAŁÓW W 2012 R.**
REVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS
BY DIVISION IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
	w tys. zł in thous. zł				
O GÓŁEM..... TOTAL	10791003,6	5033303,4	3539374,5	1396440,6	821885,2
w tym: of which:					
Rolnictwo i łowiectwo..... Agriculture and hunting	167308,0	117615,4	150,9	3834,7	45707,1
Przetwórstwo przemysłowe..... Manufacturing	754,8	312,7	-	-	442,1
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elek- tryczną, gaz i wodę..... Electricity, gas and water supply	54483,7	45565,5	8843,8	-	74,4
Transport i łączność..... Transport and communication	400820,9	86885,5	226799,9	26431,6	60703,8
Gospodarka mieszkaniowa..... Dwelling economy	679835,0	175936,3	467883,9	25008,1	11006,8
Działalność usługowa..... Service activity	42509,6	7005,3	9655,5	24791,0	1057,7
Administracja publiczna..... Public administration	152264,3	54333,6	27717,4	49202,3	21011,0
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciw- pożarowa..... Public safety and fire care	160593,4	11859,4	62288,5	86443,8	1,7
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobo- wości prawnej oraz wydatki związane z ich po- borem..... Income taxes from legal persons, natural persons and other organizational units without legal per- sonality and expenses associated with their intake	3849963,2	1863009,9	1459765,6	235592,8	291594,9
Różne rozliczenia..... Miscellaneous settlements	3312686,1	1553413,6	757426,0	639822,2	362024,3
Oświata i wychowanie..... Education	211122,6	107970,8	64185,5	33851,3	5115,0
Ochrona zdrowia..... Health care	133228,6	27750,7	39888,2	63442,3	2147,4
Pomoc społeczna..... Social assistance	1051812,6	611542,1	294013,1	143521,6	2735,9
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej ..... Other tasks in sphere of social policy	58447,8	8020,1	21094,6	22876,8	6456,3
Edukacyjna opieka wychowawcza..... Educational care	39029,8	18866,1	10994,3	7759,5	1409,9
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska..... Municipal economy and environmental protection	291875,3	232296,6	33585,0	22188,4	3805,3
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego..... Culture and national heritage	79310,0	43557,1	33465,2	1485,9	801,9
Kultura fizyczna..... Physical education	69531,4	45402,4	16803,5	7278,4	47,1

^a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 3 (289). **WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW**
EXPENDITURE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
	w tys. zł in thous. zł				
O GÓŁEM..... 2005	6358049,8	2923979,0	2216359,0	896173,4	321538,4
TOTAL 2010	10728016,8	5059555,8	3240762,5	1564532,3	863166,2
2011	11102217,4	5026930,1	3561463,5	1557118,3	956705,5
2012	11076444,2	4957773,2	3822493,3	1393320,3	902857,4
Wydatki bieżące	9068390,7	4046125,6	3222337,5	1260003,6	539924,0
Current expenditure					
w tym: of which:					
Dotacje	780142,1	220658,5	263070,9	71574,2	224838,5
Allocations					
w tym dla samorządowych zakładów budżeto- wych.....	30044,5	30044,5	-	-	-
of which for self-government budgetary estab- lishments					
Świadczenia na rzecz osób fizycznych	1027647,0	663468,4	301156,6	56023,0	6999,0
Benefits for natural persons					
Wydatki bieżące jednostek budżetowych.....	6944544,6	3019151,7	2541916,2	1100503,3	282973,4
Current expenditure of budgetary entities					
w tym: of which:					
wynagrodzenia.....	3571578,3	1647606,6	1113053,2	672826,5	138092,0
wages and salaries					
w tym osobowe	3240776,2	1492563,0	1019237,6	603803,7	125171,9
of which personal					
pochodne od wynagrodzeń ^b	638852,9	310267,0	194239,1	109730,1	24616,8
derivatives from wages and salaries ^b					
zakup materiałów i usług.....	2203882,7	821688,5	1065374,2	211471,8	105348,3
purchase of materials and services					
wydatki na obsługę długu.....	208646,9	78852,1	86609,7	19403,6	23781,5
expenditures on debt servicing					
wypłaty z tytułu gwarancji i poręczeń	5818,2	1262,7	-	955,5	3600,0
payments related to guarantees and endorse- ments					
Wydatki majątkowe	2008053,5	911647,6	600155,8	133316,8	362933,4
Property expenditure					
W tym inwestycyjne ^c	1958382,1	894370,4	577505,5	132286,8	354219,4
Of which investment expenditure ^c					

^a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. ^b Obejmują składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy oraz składkę na Fundusz Emerytur Pomostowych. ^c Łącznie z dotacjami na finansowanie zadań inwestycyjnych samorządowych zakładów budżetowych.

^a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status. ^b Include contributions to compulsory social security and the Labour Fund as well as contribution to the Bridging Pension Fund. ^c Including allocations for financing investment tasks of self-government budgetary establishments.

TABL. 4 (290). **WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
WEDŁUG DZIAŁÓW W 2012 R.**
*EXPENDITURE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS
BY DIVISION IN 2012*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
	w tys. zł in thous. zł				
O GÓŁEM..... TOTAL	11076444,2	4957773,2	3822493,3	1393320,3	902857,4
w tym: of which:					
Rolnictwo i łowiectwo..... <i>Agriculture and hunting</i>	209039,0	144843,3	277,3	3232,0	60686,3
Przetwórstwo przemysłowe..... <i>Manufacturing</i>	34895,0	321,8	-	-	34 573,3
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elek- tryczną, gaz i wodę..... <i>Electricity, gas and water supply</i>	61122,2	45179,3	15942,9	-	-
Transport i łączność..... <i>Transport and communication</i>	1529263,5	364043,8	699407,5	120209,0	345603,1
Gospodarka mieszkaniowa..... <i>Dwelling economy</i>	514654,1	120619,9	364661,0	5181,1	24192,1
Działalność usługowa..... <i>Service activity</i>	106217,4	16062,2	50923,0	19845,1	19387,1
Administracja publiczna..... <i>Public administration</i>	1045558,1	518289,2	256909,1	154216,6	116143,2
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciw- pożarowa..... <i>Public safety and fire care</i>	253973,9	66269,8	98826,0	87255,5	1622,6
Obsługa długu publicznego ^b ..... <i>Public debt servicing^b</i>	208782,6	78961,2	86636,3	19403,6	23781,5
Różne rozliczenia..... <i>Miscellaneous settlements</i>	99754,1	64366,0	26497,5	5108,7	3781,9
Oświata i wychowanie..... <i>Education</i>	3414876,1	1823750,6	1044070,7	488928,5	58126,3
Ochrona zdrowia..... <i>Health care</i>	181843,7	42438,1	45011,5	67559,8	26834,2
Pomoc społeczna..... <i>Social assistance</i>	1528528,5	780618,8	500577,1	233406,5	13926,1
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej <i>Other tasks in sphere of social policy</i>	154477,0	15240,5	53268,2	58278,3	27690,1
Edukacyjna opieka wychowawcza..... <i>Educational care</i>	246575,1	55251,1	95361,8	85843,3	10118,8
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska..... <i>Municipal economy and environmental protection</i>	694566,5	468666,9	208869,9	14373,2	2656,4
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego..... <i>Culture and national heritage</i>	489329,9	178061,7	200941,1	12395,7	97931,4
Kultura fizyczna..... <i>Physical education</i>	235137,0	148939,0	58134,8	12446,9	15616,4

^a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. ^b Obejmuje wydatki na obsługę długu publicznego oraz wydatki bieżące jednostek budżetowych związane z tą obsługą.

^a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status. ^b Includes public debt servicing and current expenditure of budgetary entities connected with this servicing.

TABL. 5 (291). **PRZYCHODY I KOSZTY SAMORZĄDOWYCH ZAKŁADÓW BUDŻETOWYCH**
REVENUE AND COSTS OF SELF-GOVERNMENT BUDGETARY ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem <i>Total</i>	Gminy ^a <i>Gminas^a</i>	Miasta na prawach powiatu <i>Cities with powiat status</i>
		w tys. zł	<i>in thous. zł</i>	
Przychody	2011	328597,1	213039,2	115557,9
Revenue	2012	234593,1	202646,2	31946,9
w tym:				
of which:				
Przychody ze sprzedaży wyrobów, składników majątkowych i usług		168737,9	139467,5	29270,4
<i>Revenue from sale of products, asset components and services</i>				
Dotacje z budżetów jednostek samorządu terytorialnego ^b		29592,4	29592,4	-
<i>Allocations from local self-government entities budgets^b</i>				
Koszty	2011	353339,2	232056,4	121282,8
Costs	2012	238763,8	206318,3	32445,5
w tym:				
of which:				
Materiały i usługi		91962,2	81961,5	10000,8
<i>Materials and services</i>				
Podatek dochodowy od osób prawnych		918,1	918,1	-
<i>Corporate income tax</i>				
Wpłata nadwyżek do budżetów jednostek samorządu terytorialnego^c	2011	419,3	419,3	-
Surplus payments to local self-government entities budgets^c	2012	279,2	279,2	-

^a Bez przychodów i kosztów samorządowych zakładów budżetowych gmin mających również status miasta na prawach powiatu. ^b Łącznie z dotacjami z budżetu państwa oraz płatnościami w ramach budżetu środków europejskich. ^c Nadwyżka środków obrotowych samorządowych zakładów budżetowych.

^a Excluding revenue and costs of self-government budgetary establishments of gminas which are also cities with powiat status. ^b Including allocations from the state budget as well as payments within the European funds budget. ^c Surplus of inventories of self-governmental budgetary establishments.

DZIAŁ XXI

INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE

Uwagi ogólne

Inwestycje

1. Informacje o nakładach inwestycyjnych opracowano według zasad systemu rachunków narodowych, zgodnie z zaleceniami Europejskiego Systemu Rachunków Narodowych i Regionalnych (ESA 1995).

Nakłady inwestycyjne są to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji.

Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Nakłady na środki trwałe są to nakłady na:

- budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe,
- maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem),
- środki transportu,
- inne, tj.: melioracje szczegółowe, koszty ponoszone przy nabyciu gruntów i używanych środków trwałych, inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie, a ponadto odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji (z wyjątkiem odsetek nieuwzględnionych w wartości nakładów na środki trwałe przez podmioty stosujące Międzynarodowe Standardy Rachunkowości – MSR, wprowadzone od 1 I 2005 r.).

Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

2. Nakłady inwestycyjne zaliczono do odpowiednich sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) zgodnie z zaklasyfikowaniem działalności inwestora (podmiotu gospodarki narodowej), z wyjątkiem nakładów na obiekty niezwiązane z jego podstawową działalnością, które zaliczono do odpowiednich sekcji według kryterium przeznaczenia obiektu (dotyczy np.: budynków i lokali mieszkalnych, obiektów przeznaczonych dla potrzeb edukacji, ochrony zdrowia, sportu i rekreacji).

Nakłady inwestycyjne na drogi publiczne, ulice i place zalicza się do sekcji „Transport i gospodarka magazynowa”.

3. Wartość nakładów inwestycyjnych poniesionych przez:

- osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej z liczbą pracujących powyżej 9 osób (do 1998 r. — niezależnie od liczby pracujących), osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (z wyjątkiem gospodarstw indywidual-

CHAPTER XXI

INVESTMENTS. FIXED ASSETS

General notes

Investments

1. Information regarding investment outlays was compiled according to the principles of the system of national accounts, according to recommendations of European System of National Regional Accounts 1995” (ESA).

Investment outlays are financial or tangible outlays, the purpose of which is the creation of new fixed assets or the improvement (rebuilding, enlargement, reconstruction or modernization) of existing capital asset items, as well as outlays on so-called initial investments.

Investment outlays are divided into outlays on fixed assets and other outlays.

Outlays on fixed assets include outlays on:

- buildings and structures (include buildings and places as well as land and civil engineering works), of which, i.e., construction and assembly works, design and cost estimate documentations,
- machinery, technical equipment and tools (including instruments, moveables and endowments),
- transport equipment,
- others, i.e., detailed meliorations, costs incurred for purchasing land and second-hand fixed assets as well as livestock (basic herd), long-term plantings, interests on investment credits and investment loans for the period of investment realization (except for interests not included in outlays on fixed assets by units that used International Accounting Standards – IAS implemented since 1 I 2005).

Other outlays are outlays on so-called initial investments as well as other costs connected with investment realization. These outlays do not increase the value of fixed assets.

2. Investment outlays are included into the appropriate sections of the NACE rev. 2 in accordance with the classification of the investor's activity (entity of the national economy), with the exception of outlays on structures not connected with its basic activity, which were included into the appropriate sections according to the criteria of structure destination (concerning, e.g.: residential buildings and places, buildings for education, health care, sport and recreational purposes).

Investment outlays on public roads, streets and squares are included in the section “Transportation and storage”.

3. The value of investment outlays incurred by:

- legal persons and organizational entities without legal personality employing more than 9 persons (until 1998 — regardless of the number of employees) as well as natural persons conducting economic activity (excluding private farms in agriculture) and civil law partnerships employing more

nych w rolnictwie) i spółki cywilne z liczbą pracujących powyżej 9 osób (do 1998 r. — powyżej 5 osób) — opracowano na podstawie sprawozdawczości,

- osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej z liczbą pracujących do 9 osób, osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą i spółki cywilne z liczbą pracujących do 9 osób (do 1998 r. — do 5 osób), gospodarstwa indywidualne w rolnictwie, a także wartość nakładów na indywidualne budownictwo: mieszkaniowe, rekreacyjne (nieprzystosowane do stałego zamieszkania) oraz budownictwo sakralne — ustalono szacunkowo.

Podstawę szacunku wartości nakładów inwestycyjnych na indywidualne budownictwo stanowi kubatura budynków oddanych do użytku. Nakłady roczne obejmują pełną wartość budynków oddanych do użytku w danym roku, tj. nie uwzględniają różnicy stanów budownictwa niezakończonego w końcu i na początku danego roku.

4. Podziału nakładów inwestycyjnych według regionów, województw, podregionów i powiatów dokonano na podstawie faktycznej lokalizacji inwestycji.

Środki trwałe

1. Do **środków trwałych** zalicza się kompletne i nadające się do użytku, składniki majątkowe o przewidywanym okresie używania dłuższym niż rok, w tym również drogi publiczne, ulice i place łącznie z pobocznymi i podbudową, uzbrojenie terenu, zasiedzenia wieloletnie, melioracje, budowle wodne, grunty i inwentarz żywy (stado podstawowe) oraz od 1 I 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego i spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego).

Dane o środkach trwałych nie obejmują wartości gruntów uznanych od 1 I 1991 r. za środki trwałe zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 XII 1990 r. (Dz. U. Nr 90, poz. 529) oraz prawa użytkowania wieczystego gruntu uznanego od 1 I 2002 r. za środki trwałe zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 IX 1994 r. (jednolity tekst, Dz. U. 2013, poz. 330, z późniejszymi zmianami).

2. **Wartość brutto środków trwałych** jest to wartość równa nakładowi poniesionym na ich zakup lub wytworzenie, bez potrącenia wartości zużycia (umorzenia).

Przez **wartość brutto środków trwałych** według stanu w dniu 31 XII 2012 w bieżących cenach ewidencyjnych należy rozumieć:

- w zakresie środków trwałych przekazanych do eksploatacji:
  - przed 1 I 1995 r. — wartość w cenach odtworzenia z września 1994 r.,
  - po 1 I 1995 r. — wartość w cenach bieżących nabycia lub wytworzenia,
- w podmiotach stosujących Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), wprowadzone od 1 I 2005 r. — również wycenę według wartości godziwej.

3. Dane według sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) opracowano **metodą przedsię-**

than 9 persons (until 1998 — more than 5 persons), was compiled on the basis of statistical reports,

- *legal persons and organizational entities without legal personality employing up to 9 persons, natural persons conducting economic activity and civil law partnerships employing up to 9 persons (until 1998 — up to 5 persons), private farms in agriculture as well as the value of outlays on private residential construction and private recreational construction (not adapted for permanent residence) and on sacral construction, was estimated.*

The cubic volume of completed buildings accounts for the basis of the estimate regarding the value of investment outlays in private construction. Annual outlays include the total value of buildings completed in a given year, i.e., not including the difference between non-finished construction at the end and at the beginning of a given year.

4. *The division of investment outlays by regions, voivodships, subregions and powiats was made on the basis of the actual location of the investment.*

Fixed assets

1. **Fixed assets** include asset components and other objects completed and ready, for usage, with an expected period of utility exceeding 1 year, of which also public roads, streets and squares, together with shoulders and foundations, development of tracts of land, long-term plantings, meliorations, water structures, land and livestock (basic herd) as well as since 1 I 2002 co-operative ownership right to residential-premise and co-operative right to non-residential (utilitarian) premise.

Data regarding fixed assets do not include the value of land recognised, since 1 I 1991, as a fixed asset, in accordance with the decree of the Council of Ministers, dated 12 XII 1990 (Journal of Laws No. 90, item 529) as well as right of perpetual use of land, regarded as fixed assets since 1 I 2002, in accordance Act of Accounting dated 29 IX 1994 (uniform text Journal of Laws 2013, item 330, with later amendments).

2. The **gross value of fixed assets** is the value equal to the outlays incurred on purchasing or manufacturing them, without deducting consumption value (depreciation).

The **gross value of fixed assets** as of 31 XII 2012 at current book-keeping prices is understood:

- within the scope of fixed assets designated for exploitation:
  - before 1 I 1995 — the value at replacement prices of September 1994,
  - after 1 I 1995 — the purchase or manufacturing value at current prices,
- in units that use International Accounting Standards (IAS) implemented since 1 I 2005 - also revaluation according to fair value.

3. Data by sections of the NACE rev. 2, were compiled using the **enterprise method**, i.e., all fixed assets of a given entity of the national economy are included in

biorstw, co oznacza, że wszystkie środki trwale danego podmiotu gospodarki narodowej zalicza się do tego poziomu klasyfikacyjnego, do którego zaliczono podmiot na podstawie przeważającego rodzaju działalności, np. w przedsiębiorstwie zaliczonym do sekcji „Przetwórstwo przemysłowe” wszystkie środki trwale użytkowane zarówno w tym rodzaju działalności, jak i poza tą działalnością (budynki i lokale mieszkalne, obiekty służące edukacji, ochronie zdrowia itp.) zalicza się do sekcji „Przetwórstwo przemysłowe”. Wyjątek stanowią budynki mieszkalne w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, które ujęto w sekcji „Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości”.

Wartość dróg publicznych, ulic i placów zaliczono do sekcji „Transport i gospodarka magazynowa”.

4. Wartość brutto środków trwałych:

- osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej z liczbą pracujących powyżej 9 osób (do 1998 r. — niezależnie od liczby pracujących), osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie) i spółek cywilnych z liczbą pracujących powyżej 9 osób (do 1998 r. — powyżej 5 osób) — opracowano na podstawie sprawozdań,
- osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej z liczbą pracujących do 9 osób, osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą i spółek cywilnych z liczbą pracujących do 9 osób (do 1998 r. — do 5 osób), gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, a także wartość indywidualnych budynków mieszkalnych (osób fizycznych) i rekreacyjnych nieprzystosowanych do stałego zamieszkania, wartość dróg publicznych, ulic i placów, melioracji podstawowych i szczegółowych — ustalono szacunkowo.

5. Wartość środków trwałych według grup opracowano zgodnie z Klasyfikacją Środków Trwałych.

6. Podziału środków trwałych według sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) w układzie regionów, województw, podregionów i powiatów dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności.

that classification level to which the entity was included on the basis of the superior kind of activity, e.g., in an enterprise classified in the section “Manufacturing” all fixed assets used in manufacturing and outside this activity (residential buildings and places, buildings for education, health care, etc.) are included in the section “Manufacturing”. An exception are residential buildings on private farms in agriculture, which were classified in the section “Real estate activities”.

The value of public roads, streets and squares was included in the section “Transportation and storage”.

4. The gross value of fixed assets:

- *of legal persons and organizational entities without legal personality employing more than 9 persons (until 1998 — regardless of the number of employees) as well as natural persons conducting economic activity (excluding private farms in agriculture) and civil law partnerships employing more than 9 persons (until 1998 — more than 5 persons) was compiled on the basis of statistical reports,*
- *of legal persons and organizational entities without legal personality employing up to 9 persons, natural persons conducting economic activity and civil law partnerships employing up to 9 persons (until 1998 — up to 5 persons), private farms in agriculture as well as the value of private residential buildings (natural persons) and recreational not adapted for permanent residence, the value of public roads, streets and squares, basic and detailed meliorations, was estimated.*

5. *The value of fixed assets according to groups was compiled in accordance with Classification of Fixed Assets.*

6. *The division of fixed assets by NACE Rev. 2 sections by regions, voivodships, subregions and powiats was made according to the abode of local kind-of-activity unit.*

Inwestycje

Investments

TABL. 1 (292). **NAKŁADY INWESTYCYJNE^a (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2011	2012
	w mln zł	in mln zł	
O G Ó Ł E M ..... T O T A L	13704,4	16853,0	18118,9
sektor publiczny..... public sector	6922,5	9105,8	8287,6
sektor prywatny ..... private sector	6781,9	7747,2	9831,3
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo..... Agriculture, forestry and fishing	257,0	321,8	316,8
Przemysł ..... Industry	6317,5	5730,6	5929,9
w tym przetwórstwo przemysłowe..... of which manufacturing	2359,8	2687,7	3023,0
Budownictwo ..... Construction	322,1	784,2	311,1
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^a ..... Trade; repair of motor vehicles ^a	1225,0	935,6	1054,8
Transport i gospodarka magazynowa ^b ..... Transport and storage ^b	1992,5	5537,5	6661,9
Zakwaterowanie i gastronomia ^a ..... Accommodation and catering ^a	102,8	90,0	78,2
Informacja i komunikacja ..... Information and communication	71,9	198,2	264,4
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ..... Financial and insurance activities	170,0	113,1	98,4
Obsługa rynku nieruchomości ^a ..... Real estate activities	1713,0	1506,4	1852,2
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna..... Professional, scientific and technical activities	116,0	191,8	123,2
Administrowanie i działalność wspierająca ^a ..... Administrative and support service activities	76,8	124,7	80,7
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ..... Public administration and defence; compulsory social security	322,6	240,0	322,5
Edukacja ..... Education	415,6	320,5	365,1
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ..... Human health and social work activities	282,1	442,1	309,8
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją ..... Arts, entertainment and recreation	296,2	298,4	329,2
Pozostała działalność usługowa ..... Other service activities	23,3	18,1	20,7

^a Według lokalizacji inwestycji. ^b Łącznie z nakładami inwestycyjnymi na drogi publiczne, ulice i place.

^a According to investment location. ^b Including investment outlays on public roads, streets and squares.

TABL. 2 (293). **NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2011	2012
	w mln zł	in mln zł	
OGÓŁEM	8071,6	7986,9	7924,6
TOTAL			
sektor publiczny..... <i>public sector</i>	3774,7	3229,6	1038,8
sektor prywatny..... <i>private sector</i>	4296,9	4757,3	6885,8
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo..... <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	32,3	62,5	54,1
Przemysł..... <i>Industry</i>	5628,2	5238,1	5234,7
w tym przetwórstwo przemysłowe..... <i>of which manufacturing</i>	2243,0	2555,9	2703,0
Budownictwo..... <i>Construction</i>	225,5	243,1	258,2
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ..... <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	969,5	641,4	683,1
Transport i gospodarka magazynowa..... <i>Transport and storage</i>	265,5	693,5	622,2
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ..... <i>Accommodation and catering^Δ</i>	76,4	61,4	50,3
Informacja i komunikacja..... <i>Information and communication</i>	48,7	174,8	241,0
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa..... <i>Financial and insurance activities</i>	91,2	96,2	80,4
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ..... <i>Real estate activities</i>	379,9	152,6	260,3
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna..... <i>Professional, scientific and technical activities</i>	42,1	147,5	72,1
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ ..... <i>Administrative and support service activities</i>	59,0	79,4	55,5
Edukacja..... <i>Education</i>	21,5	20,2	11,5
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna..... <i>Human health and social work activities</i>	168,2	313,1	187,3
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją..... <i>Arts, entertainment and recreation</i>	62,4	61,7	110,5
Pozostała działalność usługowa..... <i>Other service activities</i>	1,2	1,4	3,4

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według lokalizacji inwestycji.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investment location.

TABL. 3 (294). **NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a WEDŁUG GRUP**
(ceny bieżące)
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a BY GROUPS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym Of which		środki transportu transport equipment
			budynki i budowle buildings and structures	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia machinery, technical equipment and tools	
			w mln zł	in mln zł	
O G Ó Ł E M	2010	7588,9	2968,5	4045,6	463,7
TOTAL	2011	7523,1	2541,0	4204,6	575,6
	2012	7176,2	2221,2	4450,4	383,7
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		59,1	34,1	18,0	5,7
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>					
Przemysł.....		5286,0	1204,6	3821,0	148,6
<i>Industry</i>					
w tym przetwórstwo przemysłowe		2188,9	532,1	1537,0	115,6
<i>of which manufacturing</i>					
Budownictwo.....		194,0	109,0	60,4	24,5
<i>Construction</i>					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		523,1	225,1	216,6	79,6
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>					
Transport i gospodarka magazynowa		209,7	82,0	41,3	86,3
<i>Transport and storage</i>					
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		39,8	29,5	8,7	1,0
<i>Accommodation and catering^Δ</i>					
Informacja i komunikacja.....		186,5	111,6	71,4	3,4
<i>Information and communication</i>					
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa.....		23,8	5,8	15,7	2,3
<i>Financial and insurance activities</i>					
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		231,8	199,4	30,4	1,8
<i>Real estate activities</i>					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		57,9	33,7	20,5	3,5
<i>Professional, scientific and technical activities</i>					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		69,8	18,9	23,3	23,6
<i>Administrative and support service activities</i>					
Edukacja.....		12,4	3,3	8,4	0,7
<i>Education</i>					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna.....		177,6	76,3	99,0	1,6
<i>Human health and social work activities</i>					
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		101,6	87,2	13,5	0,9
<i>Arts, entertainment and recreation</i>					
Pozostała działalność usługowa		3,1	0,7	2,2	0,2
<i>Other service activities</i>					

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

Środki trwałe

Fixed assets

TABL. 4 (295). **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH^a** (bieżące ceny ewidencyjne)
Stan w dniu 31 XII
GROSS VALUE OF FIXED ASSETS^a (current book-keeping prices)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2011	2012
	w mln zł	in mln zł	
OGÓŁEM ..... TOTAL	143972,5	160265,9	172611,6
sektor publiczny..... public sector	52715,9	62848,9	50182,1
sektor prywatny..... private sector	91256,6	97417,0	122429,5
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo..... Agriculture, forestry and fishing	9729,6	9935,3	10119,5
Przemysł..... Industry	52117,2	61451,3	65774,6
w tym przetwórstwo przemysłowe..... of which manufacturing	29739,0	31727,4	33194,7
Budownictwo..... Construction	2200,1	2468,7	2548,0
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ..... Trade; repair of motor vehicles ^Δ	8150,2	8564,1	9717,1
Transport i gospodarka magazynowa ^b ..... Transport and storage ^b	19716,1	20936,4	22820,5
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ..... Accommodation and catering ^Δ	975,1	1464,5	1563,9
Informacja i komunikacja..... Information and communication	2565,7	2531,9	3372,2
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa..... Financial and insurance activities	1010,0	1038,9	1044,8
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ..... Real estate activities	31389,9	33295,2	35144,7
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna..... Professional, scientific and technical activities	1071,2	1309,8	1274,9
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ ..... Administrative and support service activities	887,7	1071,3	1279,7
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne..... Public administration and defence; compulsory social security	4002,1	4479,8	5599,2
Edukacja..... Education	4809,4	5664,9	5903,2
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna..... Human health and social work activities	2781,4	3077,0	3360,5
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją..... Arts, entertainment and recreation	2263,8	2628,0	2716,4
Pozostała działalność usługowa..... Other service activities	303,0	348,8	372,4

^a Podziału środków trwałych według sekcji PKD 2007 dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności. ^b Łącznie z wartością dróg publicznych, ulic i placów.

^a The division of fixed assets by NACE Rev. 2 sections was made according to the abode of local kind-of-activity unit.

^b Including value of public roads, streets and squares.

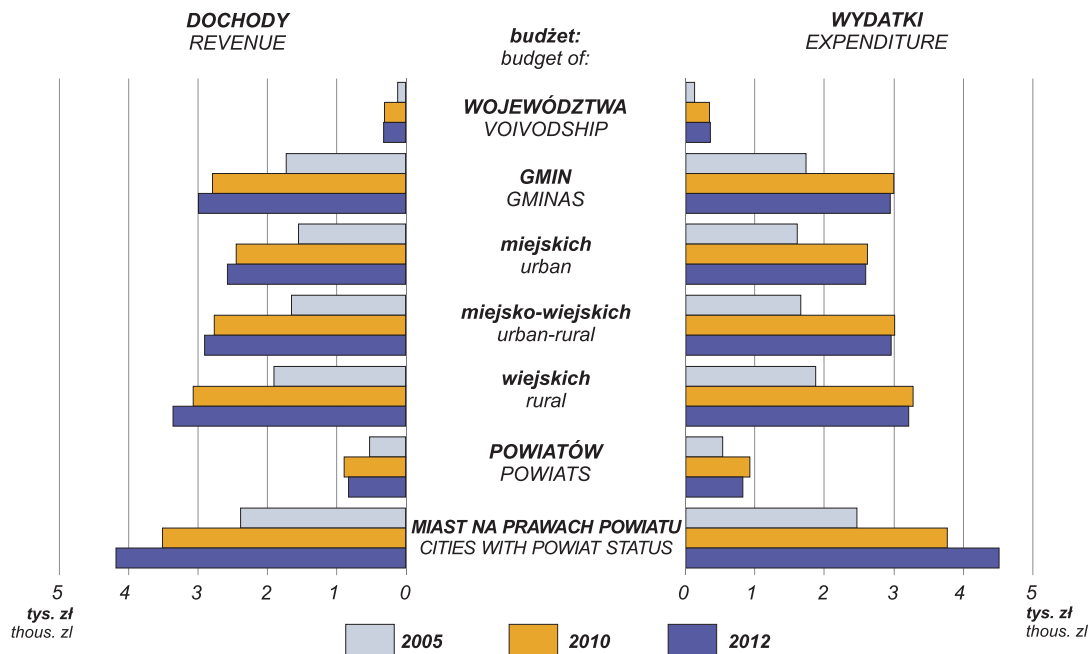
TABL. 5 (296). **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a**
(bieżące ceny ewidencyjne)
Stan w dniu 31 XII
GROSS VALUE OF FIXED ASSETS IN ENTERPRISES^a (current book-keeping prices)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2011	2012
	w mln zł	in mln zł	
OGÓŁEM	74005,2	85591,4	91857,8
TOTAL			
sektor publiczny	19905,6	27425,3	11249,8
public sector			
sektor prywatny	54099,6	58165,9	80608,0
private sector			
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	499,8	547,8	580,3
Agriculture, forestry and fishing			
Przemysł	47158,9	56092,0	59838,5
Industry			
w tym przetwórstwo przemysłowe	28258,9	30137,8	31393,9
of which manufacturing			
Budownictwo	1699,2	1871,8	1888,4
Construction			
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	5913,0	6129,6	7108,1
Trade; repair of motor vehicles ^Δ			
Transport i gospodarka magazynowa	2692,0	3068,5	3385,7
Transport and storage			
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	802,7	1266,4	1345,1
Accommodation and catering ^Δ			
Informacja i komunikacja	2324,5	2252,7	3071,6
Information and communication			
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	903,7	917,2	920,0
Financial and insurance activities			
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	8188,4	8854,8	9049,0
Real estate activities			
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	464,4	663,7	574,8
Professional, scientific and technical activities			
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	312,8	490,2	497,4
Administrative and support service activities			
Edukacja	393,4	398,2	371,4
Education			
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1879,4	2199,7	2345,4
Human health and social work activities			
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	737,7	796,2	840,1
Arts, entertainment and recreation			
Pozostała działalność usługowa	35,3	42,4	42,0
Other service activities			

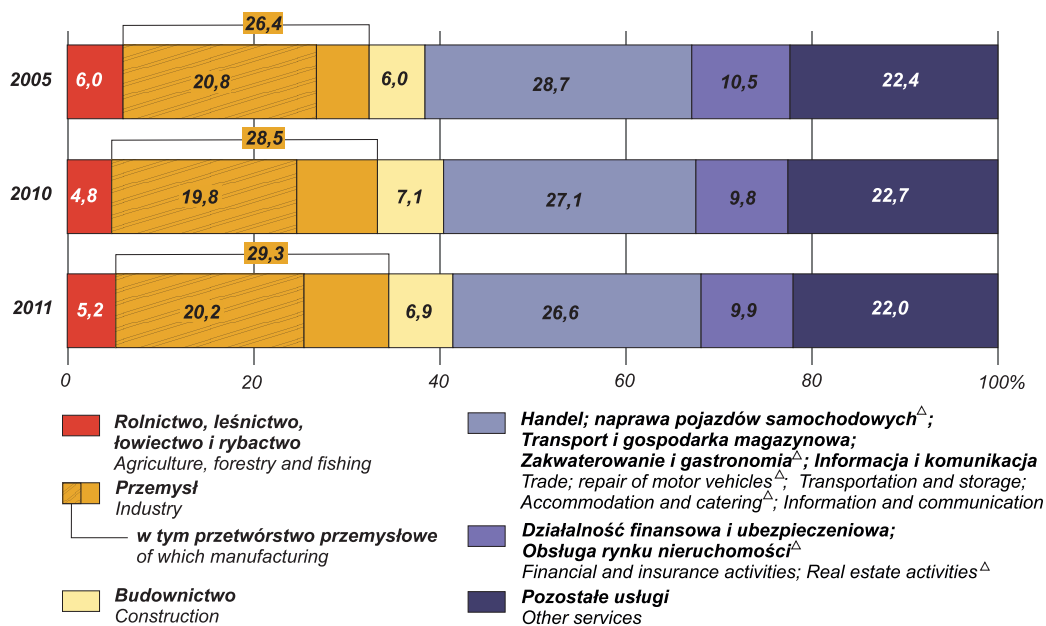
^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; podziału środków trwałych według sekcji PKD 2007 dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; the division of fixed assets by NACE Rev. 2 sections was made according to the abode of local kind-of-activity unit.

**DOCHODY I WYDATKI BUDŻETÓW
JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO NA 1 MIESZKAŃCA**
REVENUE AND EXPENDITURE OF LOCAL
SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS PER CAPITA

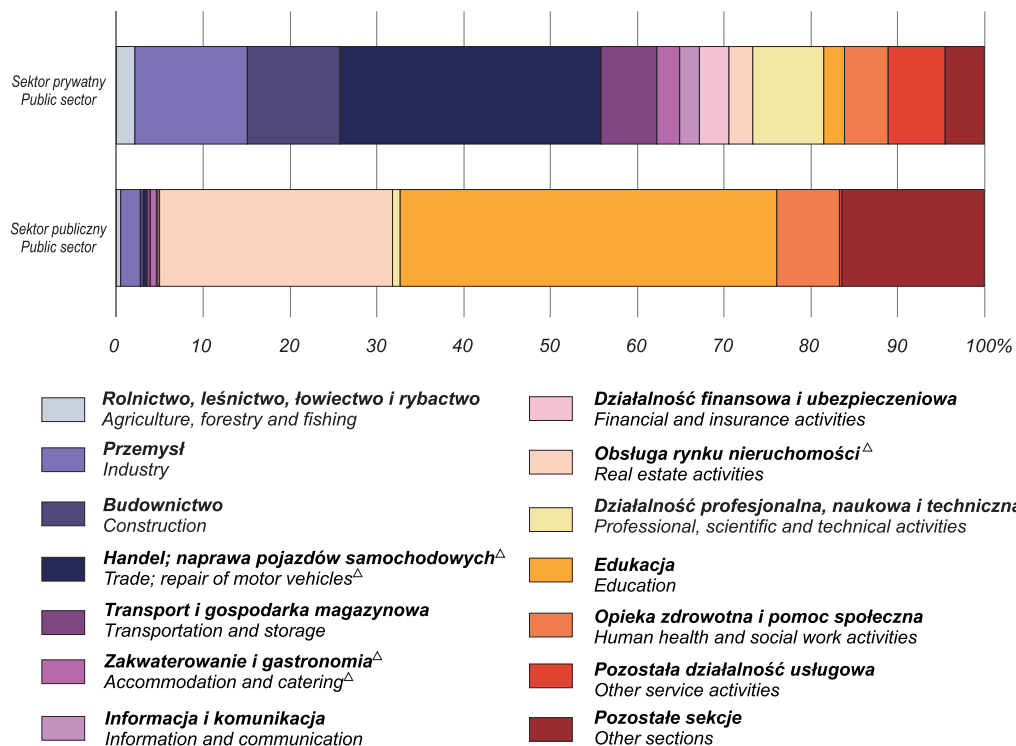

**STRUKTURA WARTOŚCI DODANEJ BRUTTO
WEDŁUG RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI (ceny bieżące)**
STRUCTURE OF GROSS VALUE ADDED
BY KINDS OF ACTIVITIES (current prices)

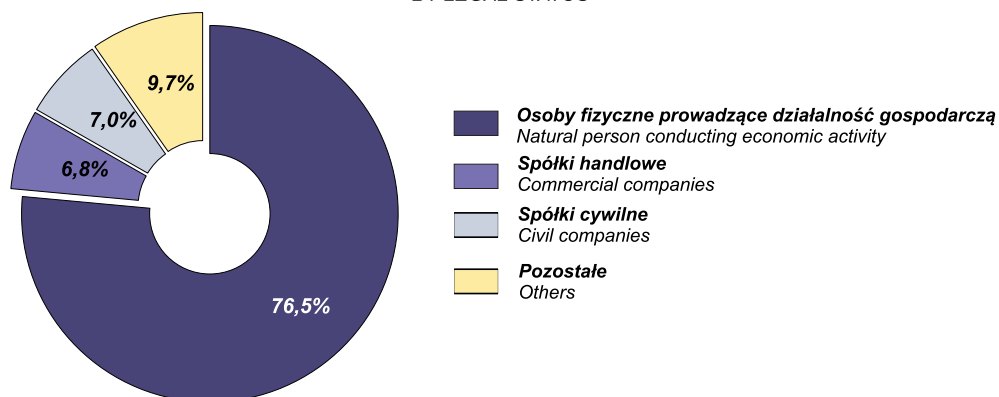

STRUKTURA PODMIOTÓW GOSPODARKI NARODOWEJ^a W 2012 R.
Stan w dniu 31 XII
STRUCTURE OF ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN 2012
As of 31 XII

WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI I SEKCJI
BY OWNERSHIP SECTORS AND SECTIONS

WEDŁUG FORM PRAWNYCH
BY LEGAL STATUS

^a W rejestrze REGON. Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.
^a In the REGON register. Excluding persons tending private farms in agriculture.

DZIAŁ XXII

RACHUNKI REGIONALNE

Uwagi ogólne

1. **Rachunki regionalne** opracowano zgodnie z zasadami polskich rachunków narodowych oraz zaleceniami Europejskiego Systemu Rachunków Narodowych i Regionalnych (ESA 1995). W systemie rachunków regionalnych dla każdego województwa zestawiane są: rachunek produkcji i rachunek tworzenia dochodów według sektorów instytucjonalnych i rodzajów działalności oraz rachunek podziału pierwotnego dochodów i rachunek podziału wtórnego dochodów w sektorze gospodarstw domowych. Dla podregionów obliczane są: produkt krajowy brutto (PKB) i wartość dodana brutto (WDB) według grup rodzajów działalności.

2. **Produkt krajowy brutto (PKB)** przedstawia końcowy rezultat działalności wszystkich podmiotów gospodarki narodowej. Produkt krajowy brutto równa się sumie wartości dodanej brutto wytworzonej przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne powiększonej o podatki od produktów i pomniejszonej o dotacje do produktów. Produkt krajowy brutto jest liczony w cenach rynkowych.

W obliczeniach dynamiki wolumenu produktu krajowego brutto jako ceny stałe przyjęto ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany.

3. **Wartość dodana brutto** mierzy wartość nowo wytworzoną w wyniku działalności produkcyjnej krajowych jednostek instytucjonalnych. Wartość dodana brutto stanowi różnicę między produkcją globalną a zużyciem pośrednim, jest wyrażona w cenach bazowych.

4. **Produkcja globalna** obejmuje wartość wyrobów i usług wytworzonych przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne. Produkcja globalna jest wyceniana w cenach bazowych lub według kosztów produkcji.

5. **Zużycie pośrednie** obejmuje wartość wyrobów i usług zużytych jako nakłady w procesie produkcji, z wyjątkiem środków trwałych, których zużycie jest rejestrowane jako amortyzacja środków trwałych. Zużycie pośrednie jest wyceniane w cenach nabycia.

6. W systemie rachunków regionalnych przyjmuje się zasadę ewidencjonowania produkcji globalnej oraz zużycia pośredniego z uwzględnieniem **obrotów wewnętrznych**.

7. **Dochody pierwotne brutto w sektorze gospodarstw domowych** składają się z dochodu mieszanego brutto, dochodów związanych z pracą

CHAPTER XXII

REGIONAL ACCOUNTS

General notes

1. **Regional accounts** were compiled according to the principles of the Polish national accounts as well as recommendations of the "European System of National and Regional Accounts (ESA 1995)". The following accounts are compiled in the regional accounts system for each voivodship: the production account and the generation of income account by institutional sectors and kind of activity as well as the allocation of primary income account and the secondary distribution of income account in the households sector. The following categories are calculated for subregions: gross domestic product (GDP) and gross value added (GVA) by kind-of-activity groups.

2. **Gross domestic product (GDP)** presents the final result of the activity of all entities of the national economy. Gross domestic product is equal to the sum of gross value added generated by all national institutional units, increased by taxes on products and decreased by subsidies on products. Gross domestic product is calculated at market prices.

Current prices from the year preceding the reference year were adopted as constant prices in the calculations of gross domestic product volume indices.

3. **Gross value added** measures the newly generated value as a result of the production activity of national institutional units. Gross value added is the difference between gross output and intermediate consumption, and is presented at basic prices.

4. **Gross output** includes the value of goods and services produced by all national institutional units. Gross output is valued at basic prices or according to the production costs.

5. **Intermediate consumption** includes the value of goods and services consumed as outlays in the production process, excluding fixed assets, the consumption of which is registered as depreciation of fixed assets. Intermediate consumption is presented at purchasers' prices.

6. In the regional accounts system the principle of recording gross output as well as intermediate consumption including **internal turnover** is accepted.

7. **Gross primary income in the households sector** is comprised of: gross mixed income, income connected with hired work (including total compensation of employees borne by all national institutional units, i.e.,

najemną (obejmujących całkowite koszty związane z zatrudnieniem ponoszone przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne, tj. wynagrodzenia łącznie ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne płaconymi przez pracowników, składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne płacone przez pracodawców i inne koszty związane z zatrudnieniem) oraz dochodów z tytułu własności. Dochody pierwotne brutto pełnią funkcję kreującą dochody do dyspozycji brutto.

8. Dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych powstają w wyniku skorygowania dochodów pierwotnych brutto o podatki od dochodów i majątku, składki na ubezpieczenia społeczne, świadczenia społeczne inne niż transfery socjalne w naturze (świadczenia z ubezpieczeń społecznych pieniężne, świadczenia z pomocy społecznej pieniężne) oraz inne transfery bieżące.

Dynamikę realnych dochodów do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych w przekroju województw obliczono metodą uproszczoną przy zastosowaniu wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych według województw.

9. Grupowanie danych według województw i podregionów w podziale na rodzaje działalności według Polskiej Klasyfikacji Działalności zostało dokonane **metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności**, tj. według siedziby i podstawowego rodzaju działalności jednostki lokalnej przedsiębiorstwa.

10. Kryteriami zaliczania danej jednostki gospodarki narodowej do określonego **sektora instytucjonalnego** są: funkcje pełnione w gospodarce narodowej, rodzaj aktywności w tworzeniu nowych wartości ekonomicznych oraz sposób uczestniczenia w podziale dochodów. Wyróżnia się pięć krajowych sektorów instytucjonalnych:

- 1) sektor przedsiębiorstw, do którego zaliczono podmioty gospodarcze wytwarzające produkty rynkowe (wyroby i usługi niefinansowe);
- 2) sektor instytucji finansowych i ubezpieczeniowych, do którego zaliczono podmioty gospodarcze zajmujące się pośrednictwem finansowym, pomocniczą działalnością finansową oraz działalnością ubezpieczeniową;
- 3) sektor instytucji rządowych i samorządowych, do którego zaliczono podmioty gospodarki narodowej działające na zasadach określonych w ustawie o finansach publicznych oraz podmioty, których system finansowy został określony odrębnymi ustawami, a których podstawowym źródłem finansowania są dotacje z budżetu państwa oraz przedsiębiorstwa publiczne, które zgodnie z metodologią ESA 1995 spełniają kryteria zaliczania do sektora;

wages and salaries jointly with contributions to compulsory social security and health security paid by employees, contributions to compulsory social security paid by employers and other costs connected with employment) as well as property income. Gross primary income fulfils the function of creating gross disposable income.

8. Gross disposable income in the households sector is obtained as a result of correcting gross primary income by: current taxes on income, wealth, etc., social contributions, social benefits other than social transfers in kind (social security benefits in cash, social assistance benefits in cash) as well as other current transfers.

Indices of gross real disposable income in the households sector by voivodships are calculated applying simplified method using price indices of consumer goods and services by voivodships.

9. The grouping of data by voivodships and subregions according to kind of activity of the Polish Classification of Activities was conducted applying the **local kind-of-activity unit method**, i.e., by the place of residence and main kind of the activity of the local unit of the enterprise.

10. Criteria of rating a given unit of the national economy among **institutional sectors** are: functions fulfilled in the national economy, kind of activity in the creation of new economic values as well as the way of participation in the distribution of income. The five following institutional sectors are defined:

- 1) *non-financial corporations sector which includes economic entities manufacturing market products (goods and non-financial services);*
- 2) *financial corporations sector which includes economic entities engaged in financial intermediation, auxiliary financial activity as well as in insurance activity;*
- 3) *general government sector which includes entities of the national economy operating according to the principles described in the Act on Public Finances as well as entities for which the financial system was defined in special regulations, and the main source of financing of which are subsidies from the state budget as well as public enterprises which accordingly to the ESA 1995 methodology fulfil criteria of including in the sector;*
- 4) *households sector which includes own-account workers on private farms in agriculture as well as natural persons working outside private farms in agriculture, employing up to 9 persons as well as natural persons obtaining income from hired work and non-earned sources;*
- 5) *non-profit institutions serving households sector which includes: social organizations, political parties,*

- 4) sektor gospodarstw domowych, który tworzą osoby fizyczne pracujące na własny rachunek w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie oraz osoby fizyczne pracujące na własny rachunek poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie z liczbą pracujących do 9 osób, a także osoby fizyczne uzyskujące dochody z pracy najemnej i niezarobkowych źródeł;
- 5) sektor instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych, który obejmuje: organizacje społeczne, partie polityczne, organizacje związków zawodowych, stowarzyszenia, fundacje oraz jednostki organizacji wyznaniowych.

11. W rachunkach regionalnych uwzględnia się szacunek rozmiarów „szarej gospodarki” w zakresie produkcji ukrytej dla zarejestrowanych podmiotów gospodarczych z liczbą pracujących do 9 osób (niezależnie od formy własności), z liczbą pracujących od 10 do 49 osób w sektorze prywatnym (bez spółdzielni) oraz osób fizycznych z tytułu wykonywania pracy nierejestrowanej, głównie w działalności usługowej.

12. Dane z rachunków regionalnych za lata 2009-2010 zostały zmienione w stosunku do wcześniej opublikowanych z tytułu zastosowania w obliczeniach liczby ludności opracowanej na bazie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

Ponadto zrewidowane zostały dane dotyczące dochodów w sektorze gospodarstw domowych za 2010 rok ze względu na zmiany wprowadzone przez Narodowy Bank Polski w bilansie płatniczym w zakresie wynagrodzeń i dochodów z tytułu własności.

13. Dane na 1 mieszkańca za lata 2009-2011 obliczono na podstawie liczby ludności uwzględniającej wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

14. Wyjaśnienia dotyczące rachunków regionalnych (zasady metodologiczne oraz podstawowe pojęcia) zamieszczono w publikacji „Produkt krajowy brutto – Rachunki regionalne w 2011 r.”.

trade unions, associations, foundations and units of religious organizations.

11. Estimation of scale of the “hidden economy” is included in regional accounts in the field of the concealed production for registered economic entities employing up to 9 persons (independently of the kind of ownership), employing from 10 to 49 persons in private sector (excluding co-operatives) as well as natural persons engaged in non-registered work, primarily within the service activity.

12. Data from the regional accounts for the years 2009-2010, presented in this publication, were changed in relation to data published in the previous edition of publication on account of applying in calculations number of population which was compiled on the basis of the Population and Housing Census 2011 results.

Moreover, data concerning income in the households sector for 2010 were revised due to changes introduced by the National Bank of Poland in the balance of payments in the range of wages and salaries as well as property income.

13. Data per capita for the years 2009-2011 were calculated on the basis of the number of population which included the results of the Population and Housing Census 2011.

14. Explanations concerning regional accounts (methodological principles, basic concepts) were placed in the publication “Gross Domestic Product – Regional Accounts in 2011”.

TABL. 1 (297). **PRODUKT KRAJOWY BRUTTO (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC PRODUCT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2009	2010	2011	2009	2010	2011
	w mln zł in mln zł			w odsetkach in percent		
O G Ó Ł E M..... T O T A L	81955	86743	93254	x	x	x
W tym wartość dodana brutto..... Of which gross value added	72832	76399	81919	100,0	100,0	100,0
w tym sektor: of which sector:						
przedsiębiorstw..... non-financial corporations	34014	35042	38662	46,7	45,9	47,2
instytucji rządowych i samorządowych general government	10993	11394	11660	15,1	14,9	14,2
gospodarstw domowych..... households	25654	26847	28211	35,2	35,1	34,4
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo..... Agriculture, forestry and fishing	3588	3677	4281	4,9	4,8	5,2
Przemysł..... Industry	21297	21798	24033	29,2	28,5	29,3
w tym przetwórstwo przemysłowe..... of which manufacturing	15252	15160	16546	20,9	19,8	20,2
Budownictwo..... Construction	5066	5412	5667	7,0	7,1	6,9
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^a ; transport i gospodarka ma- gazynowa; zakwaterowanie i gastro- nomia ^a ; informacja i komunikacja..... Trade; repair of motor vehicles ^a ; trans- portation and storage; accommodation and catering ^a ; information and com- munication	19555	20704	21791	26,8	27,1	26,6
Działalność finansowa i ubezpiecze- niowa; obsługa rynku nieruchomości ^a .. Financial and insurance activities; real estate activities	6532	7506	8121	9,0	9,8	9,9
Pozostałe usługi ^a ..... Other services ^a	16793	17303	18026	23,1	22,6	22,0
NA 1 MIESZKAŃCA^b..... PER CAPITA^b	32091	34063	36750	x	x	x

^a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 2, pkt 1). ^b W złotych.

^a See general notes to Yearbook, item 2, point 1). ^b In zlotys.

TABL. 2 (298). **PODSTAWOWE ELEMENTY RACHUNKU PRODUKCJI I RACHUNKU TWORZENIA DOCHODÓW (ceny bieżące)**
BASIC ELEMENTS OF PRODUCTION ACCOUNT AND GENERATION OF INCOME ACCOUNT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	2011	SPECIFICATION
	w mln zł	in mln zł		
Produkcja globalna	157367	167647	185930	Gross output
Zużycie pośrednie	84535	91248	104011	Intermediate consumption
Wartość dodana brutto	72832	76399	81919	Gross value added
w tym koszty związane z zatrudnieniem	28974	30854	32288	of which compensation of employees
Nadwyżka operacyjna brutto	43356	44786	48841	Gross operating surplus

TABL. 3 (299). **NOMINALNE DOCHODY W SEKTORZE GOSPODARSTW DOMOWYCH**
NOMINAL INCOME IN THE HOUSEHOLDS SECTOR

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	2011	SPECIFICATION
Dochody pierwotne brutto:				Gross primary income:
w milionach złotych	55203	58086	60518	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	21616	22810	23849	per capita in zł
Dochody do dyspozycji brutto:				Gross disposable income:
w milionach złotych	55417	58562	60756	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	21700	22997	23943	per capita in zł

DZIAŁ XXIII

PRYWATYZACJA. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ

Uwagi ogólne

Prywatyzacja

1. **Proces prywatyzacji** przedsiębiorstw państwowych — z wyjątkiem byłych państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej — prowadzony jest na podstawie ustawy z dnia 30 VIII 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji (Dz. U. Nr 118, poz. 561, z późniejszymi zmianami), która zastąpiła ustawę z dnia 13 VII 1990 r. o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych oraz:

- ustawy z dnia 25 IX 1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych (Dz. U. 1991 Nr 18, poz. 80, z późniejszymi zmianami),
- ustawy z dnia 30 IV 1993 r. o narodowych funduszach inwestycyjnych i ich prywatyzacji (Dz. U. Nr 44, poz. 202, z późniejszymi zmianami).

2. Na podstawie wymienionych aktów prawnych stosuje się trzy zasadnicze **metody postępowania** z przedsiębiorstwami państwowymi:

- 1) **komercjalizację**, tj. przekształcenie przedsiębiorstwa:
  - a) w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa w celu:
    - prywatyzacji pośredniej (kapitałowej) poprzez sprzedaż akcji lub udziałów,
    - prywatyzacji poprzez obejmowanie akcji w podwyższonym kapitale zakładowym (od 2004 r.) polegającej na zbywaniu akcji w drodze subskrypcji prywatnej lub otwartej,
    - wniesienia akcji lub udziałów do narodowych funduszy inwestycyjnych — NFI,
    - innym;
  - b) do 30 IV 2004 r. w spółkę z udziałem wierzycieli powstałą w wyniku konwersji wierzytelności na udziały;
- 2) **prywatyzację bezpośrednią** polegającą na rozporządzeniu przez organ założycielski wszystkimi składnikami materialnymi i niematerialnymi majątku przedsiębiorstwa (sprzedaż, wniesienie do spółki, oddanie do odpłatnego korzystania);
- 3) **likwidację** przedsiębiorstwa **ze względów ekonomicznych**.
  3. Odrębnym procesom — w myśl ustawy z dnia 19 X 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw (jednolity tekst, Dz. U. 2004 Nr 208, poz. 2128, z późniejszymi zmianami) — podlega majątek byłych państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej włączony do Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa (ZWRSP), którym dysponuje Agencja Nieruchomości Rolnych (do 15 VII 2003 r. — Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa) w celu restrukturyzacji i prywatyzacji.

CHAPTER XXIII

PRIVATIZATION. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY

General notes

Privatization

1. **The process of privatizing** state owned enterprises — except former state farms — is conducted on the basis of the Law on the Commercialization and Privatization, dated 30 VIII 1996 (Journal of Laws No. 118, item 561, with later amendments), which replaced the Law on the Privatizing of State Owned Enterprises, dated 13 VII 1990 as well as:

- the Law on State Owned Enterprises, dated 25 IX 1981 (Journal of Laws 1991 No. 18, item 80, with later amendments),
- the Law on National Investment Funds and Their Privatization, dated 30 IV 1993 (Journal of Laws No. 44, item 202, with later amendments).

2. On the basis of the legal acts mentioned above three **basic methods** are used relative to state owned enterprises:

- 1) **commercialization**, i.e. the transformation of an enterprise:
  - a) into a sole-shareholder company of the State Treasury for the purpose of:
    - indirect (capital) privatization through the sale of shares or holdings,
    - privatization by the taking up shares in higher founder's capital (since 2004) based on the disposal of shares on the way of private subscription or open,
    - the transfer of shares or holdings to the National Investment Funds — NIF,
    - other;
  - b) until 30 IV 2004 — into a company with creditors' participation established as a result of debt conversion on holdings;
- 2) **direct privatization** based on the disposition, by the founding body, of all tangible and intangible asset components of an enterprise (sale, transfer to a company, leasing);
- 3) **the liquidation** of an enterprise **due to economic reasons**.

3. Processes based on the Law on the Management of Agricultural Real Estate of the State Treasury, dated 19 X 1991 as well as changes in some laws (uniform text Journal of Laws 2004 No. 208, item 2128, with later amendments) — consist in the assets of former state farms being incorporated into the Agricultural Property Stock of the State Treasury (APSST), which is administered by the Agricultural Property Agency (until 15 VII 2003 — the Agricultural Property Agency of the State Treasury) for the purpose of restructuring and privatization.

4. Informacje o stanie prawno-organizacyjnym przedsiębiorstw państwowych i jego zmianach przygotowujących do prywatyzacji pozyskiwane są z państwowych jednostek organizacyjnych pełniących funkcje założycielskie dla tych przedsiębiorstw.

Podmioty gospodarki narodowej

Prezentowane dane dotyczą podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w rejestrze REGON i obejmują osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, zaklasyfikowane do poszczególnych sekcji PKD 2007 według przeważającego rodzaju działalności.

Krajowy rejestr urzędowy podmiotów gospodarki narodowej, zwany dalej rejestrem REGON, jest rejestrem administracyjnym prowadzonym przez Prezesa GUS. Zasady prowadzenia rejestru określają przepisy ustawy z dnia 29 VI 1995 r. o statystyce publicznej (jednolity tekst Dz. U. 2012 poz. 591, z późniejszymi zmianami) oraz przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 VII 1999 r. (Dz. U. Nr 69, poz. 763, z późniejszymi zmianami) w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji rejestru podmiotów gospodarki narodowej, w tym wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń oraz szczegółowych warunków i trybu współdziałania służb statystyki publicznej z innymi organami prowadzącymi rejestry i systemy informatyczne administracji publicznej.

Podstawową funkcją rejestru REGON jest identyfikowanie podmiotów gospodarki narodowej, co jest realizowane poprzez nadawanie im unikatowych numerów identyfikacyjnych.

Rejestr REGON jest aktualizowany na podstawie wniosków zgłaszanych przez podmioty, na których ciąży prawny obowiązek dokonywania zgłoszeń do rejestru, dotyczących wpisu, skreślenia oraz zmian cech objętych wpisem. Kompletność i aktualność rejestru uzależniona jest od terminowej realizacji ww. obowiązku. Ponadto w 2011 r. zaktualizowano rejestr REGON wykorzystując informacje dotyczące zgonów osób fizycznych pochodzące z Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL).

4. Information on the legal and organizational status of state owned enterprises and its changes preparing for privatization are obtained for state organizational entities acting as founding bodies for these enterprises.

Entities of the national economy

Presented data concern entities of the national economy recorded in the REGON register and include legal persons, organizational entities without legal personality and natural persons conducting economic activity, classified into particular NACE Rev. 2 sections according to the predominant kind of activity.

The National Official Business Register, hereinafter referred to as REGON, is an administrative register held by the President of the CSO. The rules for running the register are defined by the Regulation of the Council of Ministers of 29th of June 1995 on public statistics (uniform text Journal of Laws 2012 item 591, with later amendments) and the provisions of the Regulation of the Council of Ministers of 27th of July 1999 (Journal of Laws No. 69, item 763, with later amendments) on the mode and methodology of running and updating the business register, including application, questionnaire and certificate specimens and detailed conditions and mode of co-operation of official statistics services with other bodies running official registers and information systems in public administration.

The basic function of the REGON register is identification of entities of the national economy, which is accomplished by assigning to them unique identification numbers.

The REGON register is updated on the basis of applications submitted by entities legally obliged to apply for entries in and deletions from the register, and also for updating their entries in terms of their description. The completeness and correctness of the register is contingent on the timely compliance with the above-mentioned obligation. In addition, in 2011 REGON register was updated with information on the deaths of natural persons, as registered in the Common Electronic System of Population Register (PESEL).

Prywatyzacja*Privatization*

TABL. 1 (300). **PRZEDSIĘBIORSTWA PAŃSTWOWE OBJĘTE PROCESEM PRYWATYZACJI
W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R. DO 31 XII 2012 R.**
**STATE OWNED ENTERPRISES INCLUDED IN THE PRIVATIZATION PROCESS
FROM 1 VIII 1990 TO 31 XII 2012**

WYSZCZEGÓLNIENIE	W liczbach bezwzględnych <i>In absolute numbers</i>	W odsetkach <i>In %</i>	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	436	100,0	TOTAL
Skomercjalizowane.....	117	26,8	<i>Commercialized</i>
Objęte prywatyzacją bezpośrednią.....	154	35,3	<i>Included in direct privatization</i>
w tym sprywatyzowane.....	152	34,9	<i>of which privatized</i>
Poddane likwidacji.....	165	37,9	<i>Subject to liquidation</i>
w tym zlikwidowane.....	72	16,5	<i>of which liquidated</i>

Źródło: dane Ministerstwa Skarbu Państwa.

Source: data of the Ministry of Treasury.

TABL. 2 (301). **PRZEDSIĘBIORSTWA PAŃSTWOWE SPRYWATYZOWANE METODĄ
BEZPOŚREDNIĄ I ZLIKWIDOWANE W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R.
DO 31 XII 2012 R.**
**STATE OWNED ENTERPRISES PRIVATIZED BY THE DIRECT METHOD AND
LIQUIDATED FROM 1 VIII 1990 TO 31 XII 2012**

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Sprywatyzowane <i>Privatized</i>					Zlikwidowane <i>Liquidate</i>
	razem <i>total</i>	w wyniku <i>as a result of</i>				
		sprzedaży majątku <i>sale of assets</i>	wniesienia majątku do spółki Skarbu Państwa <i>transfer of assets to a company of the State Treasury</i>	oddania majątku do odpłatnego korzystania <i>leasing</i>	zastosowa- nia miesza- nych sposo- bów zbycia majątku <i>use of combined methods for disposal of assets</i>	
OGÓŁEM ..... TOTAL	152	47	11	93	1	72
w tym: <i>of which:</i>						
Przetwórstwo przemysłowe <i>Manufacturing</i>	68	27	7	34	-	26
Budownictwo ..... <i>Construction</i>	33	4	-	29	-	13
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ..... <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	21	8	3	9	1	10
Transport i gospodarka magazynowa ..... <i>Transportation and storage</i>	11	3	-	8	-	6
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..... <i>Professional, scientific and technical activities</i>	11	4	-	7	-	6

Źródło: dane Ministerstwa Skarbu Państwa.

Source: data of the Ministry of Treasury.

TABL. 3 (302). **SPÓŁKI POWSTAŁE W WYNIKU KOMERCJALIZACJI PRZEDSIĘBIORSTW PAŃSTWOWYCH I ICH PRYWATYZACJA W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R. DO 31 XII 2012 R.**
COMPANIES ESTABLISHED AS A RESULT OF THE COMMERCIALIZATION OF STATE OWNED ENTERPRISES AND THEIR PRIVATIZATION FROM 1 VIII 1990 TO 31 XII 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Grand total</i>	W tym spółki <i>Of which companies</i>			SPECIFICATION
		sprywatyzowane pośrednio <i>privatized by the indirect method</i>		uczestniczące w Programie NFI <i>participating in the NIF Program</i>	
		razem <i>total</i>	w tym z udziałem kapitału zagra- nicznego <i>of which with foreign capital participation</i>		
O G Ó Ł E M	128	35	1	33	T O T A L
w tym:					<i>of which:</i>
Przetwórstwo przemysłowe	90	19	1	28	<i>Manufacturing</i>
Budownictwo.....	4	1	-	-	<i>Construction</i>
Handel; naprawa pojaz- dów samochodowych ^Δ ...	8	2	-	1	<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>
Transport i gospodarka magazynowa.....	5	4	-	-	<i>Transportation and storage</i>
Obsługa rynku nierucho- mości ^Δ	7	1	-	4	<i>Real estate activities</i>

Źródło: dane Ministerstwa Skarbu Państwa.

Source: data of the Ministry of Treasury.

TABL. 4 (303). **SPÓŁKI POWSTAŁE NA BAZIE MAJĄTKU SPRYWATYZOWANYCH BEZPOŚREDNIO I ZLIKWIDOWANYCH PRZEDSIĘBIORSTW PAŃSTWOWYCH W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R. DO 31 XII 2012 R.**
COMPANIES ESTABLISHED ON THE BASIS OF THE ASSETS OF DIRECTLY PRIVATIZED AND LIQUIDATED STATE OWNED ENTERPRISES FROM 1 VIII 1990 TO 31 XII 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE	Spółki <i>Companies</i>	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	109	T O T A L
Spółki z udziałem Skarbu Państwa powstałe z wniesienia majątku przedsiębiorstw państwowych.....	12	<i>Companies with State Treasury participation established from the transfer of assets of state owned enterprises</i>
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	1	<i>of which with foreign capital participation</i>
Spółki pracownicze ^a	97	<i>Employee companies^a</i>

^a Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością lub akcyjne użytkujące odpłatnie majątek sprywatyzowanych bezpośrednio i zlikwidowanych przedsiębiorstw państwowych, do których przystąpiła większość pracowników tych przedsiębiorstw.

^a Limited liability and joint stock companies leasing the assets of directly privatized and liquidated state owned enterprises in which the majority of employees of those state owned enterprises participated.

TABL. 5 (304). **PRZEDSIĘBIORSTWA PAŃSTWOWE WEDŁUG STANU PRAWNO-
-ORGANIZACYJNEGO^a W 2012 R.**
Stan w dniu 31 XII
STATE OWNED ENTERPRISES BY LEGAL AND ORGANIZATIONAL STATUS^a
IN 2012
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which					
		w prywa- tyzacji bezpo- średniej <i>in direct privatiza- tion</i>	w likwida- cji <i>in liquida- tion</i>	w upadło- ści <i>in bank- ruptcy</i>	w postę- powaniu napraw- czym <i>in sanita- tion procedure</i>	pod zarządem <i>under manage- ment</i>	bez zmian prawno- organi- zacyjnych <i>without legal and organiza- tional changes</i>
O G Ó Ł E M..... T O T A L	4	-	-	2	-	-	2
Przetwórstwo przemysłowe <i>Manufacturing</i>	4	-	-	2	-	-	2

^a Patrz uwagi ogólne działu „Prywatyzacja. Podmioty gospodarki narodowej - Prywatyzacja”, ust. 4.

^a See general notes to the chapter „Privatization. Entities of the national economy - Privatization”, item 4.

Podmioty gospodarki narodowej Entities of the national economy

TABL. 6 (305). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGION**
Stan w dniu 31 XII
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M.....	249459	230908	228537	234079	T O T A L
sektor publiczny.....	7445	6611	6648	6701	<i>public sector</i>
sektor prywatny	242014	224297	221889	227378	<i>private sector</i>
z liczby ogółem:					<i>of total number:</i>
Przedsiębiorstwa państwowe	91	9	4	4	<i>State owned enterprises</i>
Spółki	30252	30113	31251	32564	<i>Companies</i>
w tym:					<i>of which:</i>
handlowe.....	11331	14198	14945	15946	<i>commercial</i>
cywilne	18775	15751	16129	16436	<i>civil</i>
Spółdzielnie.....	1033	954	960	958	<i>Co-operatives</i>
Fundacje	448	681	746	845	<i>Foundations</i>
Stowarzyszenia i organizacje społeczne	4584	5967	6174	6422	<i>Associations and social organizations</i>
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.....	201254	180144	176378	178979	<i>Natural persons conducting economic activity</i>

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 7 (306). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI**

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER BY LEGAL FORMS AND SECTIONS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej Legal persons and organizational entities without legal personality							Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą Natural persons conducting economic activity
		razem total	w tym of which						
			przedsiębiorstwa państwowe state owned enterprises	spółki handlowe commercial companies			spółki cywilne civil law partnerships	spółdzielnie co-operatives	
				razem total	w tym of which				
					jednoosobowe Skarbu Państwa sole-shareholder companies of the State Treasury	z udziałem kapitału zagranicznego with foreign capital participation			
OGÓŁEM..... 2005	249459	48205	91	11331	35	2277	18775	1033	201254
TOTAL..... 2010	230908	50764	9	14198	28	2722	15751	954	180144
..... 2011	228537	52159	4	14945	31	2827	16129	960	176378
2012	234079	55100	4	15946	24	2953	16436	958	178979
w tym: of which:									
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ..... Agriculture, forestry and fishing	4738	616	-	125	2	25	70	157	4122
Przemysł ..... Industry	29772	6747	4	3582	11	763	2927	136	23025
w tym przetwórstwo przemysłowe ..... of which manufacturing	28373	6163	4	3155	11	701	2800	133	22237
Budownictwo ..... Construction	24354	2864	-	1456	2	189	1219	112	21490
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ..... Trade; repair of motor vehicles ¹	68481	12361	-	5632	2	1257	6466	197	56120
Transport i gospodarka magazynowa ..... Transportation and storage	14588	1232	-	572	1	90	637	12	13356
Zakwaterowanie i gastronomia ¹ ..... Accommodation and catering ¹	5813	1391	-	352	2	95	979	8	4422
Informacja i komunikacja..... Information and communication	5391	1224	-	768	3	76	434	3	4167
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ..... Financial and insurance activities	7507	804	-	361	-	32	244	49	6703

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 7 (306). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER

BY LEGAL FORMS AND SECTIONS (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej Legal persons and organizational entities without legal personality							Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą Natural persons conducting economic activity
		razem total	w tym of which						
			przedsiębiorstwa państwowe state owned enterprises	spółki handlowe commercial companies			spółki cywilne civil law partnerships	spółdzielnie co-operatives	
				razem total	w tym of which				
					jednoosobowe Skarbu Państwa sole-shareholder companies of the State Treasury	z udziałem kapitału zagranicznego with foreign capital participation			
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	8348	6609	-	726	-	145	305	227	1739
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna..... Professional, scientific and technical activities	18499	2690	-	1234	1	135	1340	19	15809
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	5218	899	-	464	-	88	387	24	4319
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne..... Public administration and defence; compulsory social security	2150	2148	-	1	-	-	-	-	2
Edukacja..... Education	8357	4482	-	134	-	10	258	1	3875
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna..... Human health and social work activities	11870	1356	-	343	-	20	512	4	10514
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją..... Arts, entertainment and recreation	4002	2287	-	120	-	15	266	4	1715
Pozostała działalność usługowa..... Other service activities	14990	7389	-	76	-	13	392	5	7601

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 8 (307). **SPÓŁKI HANDLOWE WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI**
Stan w dniu 31 XII
COMMERCIAL COMPANIES BY LEGAL STATUS AND SECTIONS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Grand total	Spółki kapitałowe Companies			Spółki osobowe ^a Partnerships ^a	
			razem total	akcyjne joint stock	z ograniczoną odpowiedzialnością with limited liability	razem total	w tym of which
							<div>jawne unlimited partnerships</div> <div>komandytowe limited partnerships</div>
O G Ó Ł E M.....	2005	11331	9491	435	9056	1840	47
TOTAL	2010	14198	11702	434	11268	2496	260
	2011	14945	12322	445	11877	2623	325
	2012	15946	13137	440	12697	2809	399
w tym: of which:							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		125	123	1	122	2	1
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>							
Przemysł.....		3582	3025	158	2867	557	54
<i>Industry</i>							
w tym przetwórstwo przemysłowe		3155	2639	145	2494	516	44
<i>of which manufacturing</i>							
Budownictwo.....		1456	1235	43	1192	221	49
<i>Construction</i>							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		5632	4426	87	4339	1206	117
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>							
Transport i gospodarka magazynowa		572	456	6	450	116	10
<i>Transportation and storage</i>							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		352	309	8	301	43	2
<i>Accommodation and catering^Δ</i>							
Informacja i komunikacja.....		768	703	23	680	65	18
<i>Information and communication</i>							
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa.....		361	294	35	259	67	7
<i>Financial and insurance activities</i>							
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		726	560	17	543	166	69
<i>Real estate activities</i>							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna.....		1234	1075	33	1042	159	34
<i>Professional, scientific and technical activities</i>							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		464	402	7	395	62	14
<i>Administrative and support service activities</i>							
Edukacja.....		134	114	1	113	20	3
<i>Education</i>							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna.....		343	239	1	238	104	15
<i>Human health and social work activities</i>							
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		120	113	19	94	7	3
<i>Arts, entertainment and recreation</i>							
Pozostała działalność usługowa		76	63	1	62	13	3
<i>Other service activities</i>							

^a W województwie łódzkim wśród spółek osobowych zarejestrowanych było: w 2011 r. — 61 spółek partnerskich i 40 komandytowo-akcyjnych, w 2012 r. — 65 spółek partnerskich i 111 komandytowo-akcyjnych.

^a There were 61 professional partnerships as well as 40 joint-stock limited partnerships in 2011 and 65 professional partnerships as well as 111 joint-stock limited partnerships in 2012 registered in Łódzkie voivodship.

TABL. 9 (308). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ NOWO ZAREJESTROWANE^a WEDŁUG WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCJI**
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY NEWLY REGISTERED^a BY SELECTED LEGAL FORMS AND SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem <i>Grand total</i>	W tym Of which						osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą <i>natural persons conducting economic activity</i>
			spółki companies				cywilne <i>civil law partnerships</i>	spółdzielnie <i>co-operatives</i>	
			razem <i>total</i>	w tym of which		z ograniczoną odpowiedzialnością <i>with limited liability</i>			
				handlowe companies					
				razem <i>total</i>	akcyjne <i>joint stock</i>				
OGÓŁEM TOTAL	2005 2010 2011 2012	16509 25165 21105 21755	1396 1585 1552 1707	524 897 911 1146	2 13 19 11	430 748 718 930	870 683 628 555	5 6 12 11	14377 22604 18909 18261
w tym: of which:									
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ... <i>Agriculture, forestry and fishing</i>		226	16	14	-	14	1	2	206
Przemysł..... <i>Industry</i>		2033	256	200	-	173	56	1	1775
w tym przetwórstwo przemysłowe ..... of which manufacturing		1845	169	125	-	102	44	1	1674
Budownictwo ..... <i>Construction</i>		2441	138	94	2	66	40	1	2302
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^A ..... <i>Trade; repair of motor vehicles^A</i>		6622	523	319	3	266	204	-	6095
Transport i gospodarka magazynowa ..... <i>Transportation and storage</i>		1023	59	39	-	33	20	-	963
Zakwaterowanie i gastronomia ^A ..... <i>Accommodation and catering^A</i>		731	81	36	1	31	45	1	640
Informacja i komunikacja ..... <i>Information and communication</i>		767	125	98	-	91	27	-	642
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa .... <i>Financial and insurance activities</i>		731	73	58	3	31	15	2	656
Obsługa rynku nieruchomości ^A ..... <i>Real estate activities</i>		396	87	68	-	47	18	-	157
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna..... <i>Professional, scientific and technical activities</i>		1741	159	111	-	96	48	2	1576
Administrowanie i działalność wspierająca ^A .. <i>Administrative and support service activities</i>		713	52	43	1	36	9	1	659
Edukacja..... <i>Education</i>		1679	30	17	-	17	13	-	468
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ..... <i>Human health and social work activities</i>		1038	57	30	-	15	27	-	958
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją..... <i>Arts, entertainment and recreation</i>		326	13	4	-	3	9	1	237
Pozostała działalność usługowa ..... <i>Other service activities</i>		1277	38	15	1	11	23	-	925

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 10 (309). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ WYREJESTROWANE^a WEDŁUG
WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCJI**
**ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY REMOVED^a BY SELECTED LEGAL
FORMS AND SECTIONS**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Grand total	W tym Of which						
			spółki companies					spółdzielnie co-ope- ratives	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą natural persons conducting economic activity
			razem total	w tym of which		cywilne civil law partnerships			
				handlowe companies					
				razem total	w tym of which				
				akcyj- ne joint stock	z ogra- niczo- ną odpo- wie- dzial- nością with limited liability				
OGÓŁEM TOTAL	2005 2010 2011 2012	11498 15229 23178 15896	752 741 440 380	105 165 215 171	11 9 12 9	74 104 127 99	647 575 225 208	8 15 9 13	10520 14283 22350 15351
w tym: of which:									
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo .. Agriculture, forestry and fishing		111	3	-	-	-	3	5	102
Przemysł..... Industry		1809	68	40	3	23	28	1	1736
w tym przetwórstwo przemysłowe		1751	63	36	1	21	27	1	1686
of which manufacturing									
Budownictwo..... Construction		2064	35	14	1	10	21	-	2028
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^A ..... Trade; repair of motor vehicles ^A		6017	138	58	3	37	80	3	5875
Transport i gospodarka magazynowa		993	17	6	-	3	11	-	976
Zakwaterowanie i gastronomia ^A ..... Accommodation and catering ^A		536	10	2	-	1	8	-	526
Informacja i komunikacja		314	10	6	-	4	4	1	301
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa.... Financial and insurance activities		695	6	5	-	3	1	-	689
Obsługa rynku nieruchomości ^A		120	13	9	1	4	3	3	97
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna..... Professional, scientific and technical activities		940	36	12	1	5	24	-	901
Administrowanie i działalność wspierająca ^A .. Administrative and support service activities		479	12	9	-	6	3	-	467
Edukacja..... Education		406	5	1	-	-	4	-	339
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna..... Human health and social work activities		375	16	7	-	2	9	-	349
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		200	3	1	-	1	2	-	189
Arts, entertainment and recreation									
Pozostała działalność usługowa		827	8	1	-	-	7	-	775
Other service activities									

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

W sprzedaży między innymi:

- RAPORT O SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO 2011, 2012
- SYTUACJA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA ŁODZI (kwartalnik)
- ROCZNIK STATYSTYCZNY WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO - 2009, 2010, 2011, 2012
- WOJEWÓDZTWO ŁÓDZKIE – PODREGIONY, POWIATY, GMINY - 2009, 2010, 2011, 2012
- STATYSTYKA ŁODZI - 2010, 2012
- ŁÓDZKI OBSZAR METROPOLITALNY W LATACH 2008-2010, ŁÓDŹ 2011
- RYNEK PRACY W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM W LATACH 2005-2010, ŁÓDŹ 2011
- WARUNKI ŻYCIA LUDNOŚCI W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM W 2011 R., ŁÓDŹ 2013
- KAPITAŁ LUDZKI W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM W LATACH 2005-2008 R., ŁÓDŹ 2010
- OCHRONA ŚRODOWISKA W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM W 2010 R., ŁÓDŹ 2011
- ROLNICTWO W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM W 2012 R., ŁÓDŹ 2013
- NAUKA, TECHNIKA I INNOWACYJNOŚĆ W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM W LATACH 2007-2009, ŁÓDŹ 2011
- ŚRODKI TRWAŁE I DZIAŁALNOŚĆ INWESTYCYJNA W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM W LATACH 2008-2009, ŁÓDŹ 2011
- DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA MIKROPRZEDSIĘBIORSTW W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM W LATACH 2010-2011, ŁÓDŹ 2013
- DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA PODMIOTÓW Z KAPITAŁEM ZAGRANICZNYM W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM W LATACH 2008-2010, ŁÓDŹ 2012
- BUDOWNICTWO W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM W LATACH 2005-2011, ŁÓDŹ 2012
- GOSPODARKA MIESZKANIOWA W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM W LATACH 2010-2012, ŁÓDŹ 2013

WYNIKI SPISÓW POWSZECHNYCH

- PSR 2010. RAPORT Z WYNIKÓW WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO, ŁÓDŹ 2011
- PSR 2010. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM, ŁÓDŹ 2012
- NSP 2011. RAPORT Z WYNIKÓW W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM, ŁÓDŹ 2012
- NSP 2011. LUDNOŚĆ W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM. STAN I STRUKTURA DEMOGRAFICZNO-SPOŁECZNA. ŁÓDŹ 2013

Zapraszamy do zapoznania się z szeroką ofertą wydawniczą znajdującą się na stronie internetowej Urzędu <http://www.stat.gov.pl/lodz>, gdzie prezentowane są w formie elektronicznej publikacje, komunikaty oraz tematyczne informacje sygnałne.

**Zamówienia realizuje Urząd Statystyczny w Łodzi
ul. Suwalska 29, 93-176 Łódź tel. (42) 683-92-96, FAX (42) 684-48-46**